Clancy Tom
KARDINÁL Z KREMLU

Obsah

Po Kardinálovi jde KGB i CIA, každá však z jiných důvodů. Sověti proto, aby zabránili předání dokumentace tajného vojenského projektu, který může zvrátit rovnováhu sil, do rukou protivníka, Američané hlavně proto, aby Kardinálovi zachránila život. Kardinál je totiž její nejvýše postavený agent v SSSR. Mise jako stvořená pro Jacka Ryana...

Prolog - Hrozby - staré, nové a věčné

Říkali mu Lučištník. Bylo to vznešené označení, ačkoli jeho krajané odhodili luky už před více než stoletím, jakmile se doslechli o střelných zbraních. Jeho přezdívka zčásti odrážela věčnou podstatu boje. Prvním západním vetřelcem - za toho ho totiž považoval - byl Alexandr Veliký a po něm následovalo mnoho dalších. Všichni odešli s nepořízenou. Afghánské kmeny udržovaly svou islámskou víru jako výchozí bod pro svůj odpor, ale neústupná odvaha těchto mužů tvořila součást jejich dědictví stejně jako jejich nemilosrdné tmavé oči.

Lučištník byl zároveň mladík i stařec. Když měl chuť i příležitost vykoupat se v horském potoku, kdokoli si mohl prohlédnout mladické svaly jeho třicetiletého těla. Svědčily o člověku, pro nějž je třísetmetrový výstup po holých skalách stejně běžnou součástí života, jako je pro jiného cesta k poštovní schránce.

Měl však oči starce. Afghánci jsou pohlední lidé, jejich ostře řezané rysy a jemná pleť nejsou dostatečně odolné proti větru, slunci a prachu, takže často vypadají starší, než ve skutečnosti jsou. Lučištník ovšem neměl ve tváři stopy větru. Ještě před třemi lety pracoval jako učitel matematiky, vystudoval vysokou školu v zemi, kde většině obyvatel stačí umět přečíst korán; oženil se

poměrně mladý, což bylo v jeho zemi zvykem, a narodily se mu dvě děti. Jenže žena s dcerou zemřely, zabily je rakety vypálené z útočné stíhačky Suchoj-24. Přišel o syna. Unesli mu ho. Sovětská letadla srovnala se zemí vesnici, kde žila rodina jeho ženy, poté se objevily pozemní oddíly a všechny sirotky sebraly a poslaly do Sovětského svazu, kde se jim prý dostane vzdělání a výchovy podle moderních metod. A to všechno jen proto, že jeho žena chtěla, aby její matka viděla vnoučata, vzpomínal si Lučištník, to všechno proto, že na sovětskou hlídku pár kilometrů od vsi někdo střílel. V den, kdy se to dozvěděl - celý týden po oné události - , vyrovnal učitel algebry všechny knihy na stůl a odešel z městečka Ghazna do hor. O týden později se po setmění do obce vrátil s dalšími třemi muži a dokázal, že je hrdým pokračovatelem odkazu svých předků, když zabil tři sovětské vojáky a zmocnil se jejich zbraní. Ten první kalašnikov používal dosud.

Proto se mu však Lučištník neříkalo. Velitel jeho malé skupiny mudžáhidů - označení samotné znamená "bojovník za svobodu" - byl bystrý člověk a nepovyšoval se nad tím nováčkem, který celé své mládí proseděl ve školních třídách, kde se učil cizím způsobům. Ani mu nijak nevyčítal jeho počáteční nedostatek víry. Když se učitel přidal ke skupině, měl o islámu jen velmi povrchní povědomí a velitel si vybavoval, jak se mu po tvářích řinuly potoky slz, když ho imám zasvěcoval do tajů Alláhovy víry. Do měsíce se stal nejzarytějším - a rozhodně platným - členem skupiny, jednoznačným zosobněním boží vůle. Právě jeho velitel pověřil cestou do Pákistánu, kde by měl využít své znalosti vědy a čísel a naučil se zacházet s protiletadlovými střelami. Prvním typem střel, které ten tichý a zamyšlený muž z Amerikastánu mudžáhidům dodal, byla sovětská SA-7, jíž Rusové říkali strela, "šíp". První model protiletadlové střely, odpalovaný z ramene střelce, nebyl příliš účinný, pokud s ním nepracoval velmi zručný člověk. Takovou zručností se mohlo pochlubit jen málo lidí. Mezi nimi vynikal učitel aritmetiky, jemuž pro jeho úspěchy s ruskými "šípy" začali muži z jeho skupiny říkat Lučištník.

Právě teď u sebe měl novou střelu, americký model zvaný Stinger, ale v této skupině - vlastně v celé oblasti - se všem protiletadlovým střelám říkalo šípy: střelivo pro Lučištníka. Ležel na hřebeni sto metrů pod vrcholem, odkud pozoroval celé ledovcové údolí. Za zády měl svého pozorovatele, Abdula. Měl příléhavé jméno, znamenalo totiž "služebník"; i mladík nesl Lučištníkovi další dvě střely, ale hlavně měl ostříží oči, v nichž plály plameny. Abdul byl sirotek.

Lučištník se rozhlížel po hornatém terénu, soustředil se hlavně na hřebeny a v jeho tváři se zračila předzvěst nadcházejícího boje. Byl to velmi nesmlouvavý muž. Ačkoli měl pověst přátelského člověka, jen zřídka ho někdo viděl usmívat se; ani trochu se nesnažil najít si novou manželku, neměl chuť zarmucovat svým odchodem ještě někoho dalšího. V jeho životě zbývalo místo jen pro jedinou vášeň.

"Tamhle," řekl Abdul tiše a ukázal.

"Vidím to."

Dole v údolí už třicet minut zuřila bitva - jedna z mnoha toho dne - , a byl tedy nejvyšší čas, aby sovětští vojáci přivolali pomoc ze své základny helikoptér dvacet kilometrů za dalším horským hřbetem. Od prosklené přední části helikoptéry Mi-24 se odrazily sluneční paprsky. Oba muži si všimli, jak stroj patnáct kilometrů od nich přelétává hřeben. V mnohem větší výšce a zcela mimo Lučištníkův dostřel kroužil jeden dvoumotorový letoun Antonov-26. Na palubě nesl spoustu sledovacího zařízení a vysílaček, s jejichž pomocí koordinoval kroky pozemních a leteckých oddílů. Lučištníkovy oči však sledovaly jen helikoptéru Mi-24 Hind, útočný model s raketami a náboji do kanonu; pilot dostával nepřetržitě informace z kroužícího velitelského letadla.

Stinger Rusy nepříjemně překvapil a taktika jejich letectva se měnila ze dne na den, jak se snažili s novou hrozbou vyrovnat. Údolí bylo hluboké a

rovné jako pravítko. Aby pilot zasáhl Lučištníkovy kolegy z odboje, musel by se přiblížit středem této kamenité silnice. Zůstane tedy spíš vysoko, nejméně tisíc metrů nad zemí ze strachu, že by na něj mohla čekat skupina střelců s puškami a stingery. Lučištník sledoval helikoptéru, jak kličkuje a její pilot se rozhlíží po zemi a přemýšlí, kudy poletí. Přesně podle očekávání se pilot přiblížil proti větru, aby vítr nezanesl zvuk jeho rotoru k protivníkovi o pár rozhodujících vteřin dříve. Vysílačka v kroužícím letounu je nejspíš naladěna i na frekvence, které používají mudžáhidové, aby Rusové mohli být varováni před případným odhalením jejich stroje a aby měli nějaké tušení, kde se nachází skupina se střelami. Abdul s sebou skutečně vysílačku měl, ale vypnutou a zastrčenou v kapse oděvu.

Lučištník pomalu zvedl odpalovač a zamířil dvoudílná mířidla na blížící se helikoptéru. Palcem sklouzl dolů na vypínač a tvář přitiskl k ovládací páce. Téměř vzápětí zaslechl zvuk vyhledávací jednotky. Pilot se už rozhodl. Klesl ke vzdálenějšímu konci údolí a chystal se k prvnímu útoku těsně mimo dosah střel. Čelní část jeho helikoptéry směřovala dolů a střelec, sedící vpředu a o něco níže než pilot, mířil na oblast, kde se bojovalo. Dole v údolí se objevil kouř. Sověti s pomocí nábojů z minometu signalizovali, kde jsou jejich pronásledovatelé, načež helikoptéra mírně změnila svůj kurz. Bylo skoro načase. Z raketových podvěsů helikoptéry vyšlehly plameny a k zemi zamířila první dávka munice.

Pak však jiná kouřová stopa zamířila vzhůru. Helikoptéra uskočila doleva a stopa pokračovala k nebi, aniž by jí ublížila, nicméně stále šlo o nevyvratitelný důkaz toho, že někde vpředu číhá nebezpečí; to si aspoň myslel pilot. Lučištník sevřel odpalovač ještě pevněji. Helikoptéra se teď blížila přímo k němu, v hledáčku mířidel se stále zvětšovala. Už se dostala na dostřel. Lučištník stiskl levým palcem přední knoflík, tím vypustil střelu "z klece", a infračervené prohlížecí hlavici stingeru poskytl první šanci rozhlédnout se po teple vyzařovaném turbomotory helikoptéry Mi-24. Zvuk, který mu rezonoval v hlavě, se změnil. Střela už sledovala cíl. Pilot hinda se rozhodl napadnout oblast, odkud byla proti němu vypálena "střela"; zamířil tedy se svým strojem ještě více doleva a mírně se natočil. Bez rozmyslu tak namířil výfukem téměř přímo na Lučištníka a pečlivě pozoroval skaliska, z nichž raketa přiletěla.

Střela už Lučištníka pištěním upozornila, že je připravena, ale on nespěchal. Snažil se vžít do situace svého protivníka a odhadoval, že pilot se přiblíží ještě víc, aby se mu útok na ty nenáviděné Afghánce zdařil. A tak se také stalo. Když byl hind pouhý kilometr daleko, Lučištník se zhluboka nadechl, zvedl mířidla a zašeptal krátkou modlitbu pomsty. Spoušť se stiskla jakoby sama od sebe.

Odpalovací přístroj se v jeho rukou otřásl a stinger vylétl trochu vzhůru, aby se vzápětí sklonil dolů a navedl se na cíl. Lučištník měl natolik dobrý zrak, že střelu sledoval, ačkoli za sebou nechávala téměř neznatelnou kouřovou stopu. Pak vysunula své řídicí plochy, které se vychýlily o zlomek milimetru podle pokynů počítačového mozku - mikročipu o velikosti poštovní známky. Na palubě kroužícího letounu An-26 jeden z operátorů zpozoroval menší obláček a natahoval se pro mikrofon, aby vyslal varovné hlášení, jenže se plastu ještě ani nedotkl, a střela už zasáhla cíl.

Navedla se na jeden z motorů helikoptéry a explodovala. Hind byl okamžitě zbaven kontroly. Hnací hřídel zadního rotoru byla zničena a hind se náhle otočil doleva, zatímco pilot se pokoušel se strojem přistát. Zoufale se rozhlížel po nějakém rovném místě a střelec vysílal pronikavé volání o pomoc. Pilot snížil výkon motoru, pokusil se ovládnout moment řízení a oči upíral na rovné místo o velikosti tenisového kurtu. Pak aktivoval palubní hasicí systémy. Jako všichni letci i on se bál nejvíce ze všeho požáru, ačkoli měl brzy poznat, že to není to nejhorší.

Lučištník sledoval, jak hind narazil přídí do kamenné terasy sto padesát

metrů pod jeho stanovištěm. Letoun se rozpadl, ale překvapivě nezačal hořet. Helikoptéra udělala prudký přemet, ocasní část se vymrštila dopředu k čelní části a zastavila se na jejím boku. Lučištník běžel z kopce s Abdulem za zády. Trvalo to pět minut.

Pilot zápasil s pásy a visel hlavou dolů. Měl velké bolesti, ale uvědomoval si, že bolest člověk cítí, jen když je naživu. Nový model helikoptéry měl lepší bezpečnostní systémy. Díky nim a vlastní šikovnosti přežil. Na rozdíl od střelce, všiml si záhy. Muž vpředu visel nehybně, měl zlomený vaz a jeho paže bezvládně visely k zemi. Pilot si nic takového nemohl dovolit. Měl ohnuté sedadlo, kryt byl rozbitý a kovový rám helikoptéry se změnil ve vězení. Nouzová uvolňovací páčka byla zaseklá a uvolňovací nálože nefungovaly. Z pouzdra na rameni vytáhl pistoli a začal pálit do kovového rámu. Přemýšlel, jestli letoun An-26 dostal to nouzové hlášení a jestli už ze základny odstartovala záchranná helikoptéra. Vysílačku pro nouzové volání měl v kapse u kalhot, rozhodl se ji aktivovat, jakmile se dostane ze svého rozbitého stroje. Když páčil kovové pláty, aby měl kudy vylézt, pořezal si ruce. Znovu poděkoval za štěstí, že nepřišel o život v oblacích mastného kouře, uvolnil pásy a vystoupil z helikoptéry na kamenitou zem.

Měl zlomenou levou nohu. Z letecké kombinézy mu vyčuhoval zubatý konec bílé kosti; ačkoli byl v tak hlubokém šoku, že to necítil, jen samotný pohled mu nahnal hrůzu. Zasunul si pistoli do pouzdra a o kus železa se opíral jako o hůl. Musí se odsud dostat pryč. Dobelhal se na druhý konec terasy a uviděl pěšinu. Od spřátelených sil ho dělily pouhé tři kilometry. Už už se chystal vyrazit po pěšině, když cosi zaslechl, a otočil se. Naděje se v mžiku změnila v děs a pilot si uvědomil, že smrt v plamenech by byla mnohonásobně příjemnější.

Lučištník poděkoval Alláhovi a vytáhl z pochvy nůž.

Moc z ní zbýt nemohlo, pomyslel si Ryan. Trup byl takřka nedotčen - aspoň na povrchu - , ale svary byly vidět stejně jasně jako stehy na Frankensteinově monstru. Jak přiléhavé přirovnání, napadlo ho. Tyhle věci vyrobil člověk, ale ony by do hodiny dokázaly svého tvůrce zničit.

"Páni, je k nevíře, jak velká vypadá zvenčí..."

"Když je uvnitř tak malá?" zeptal se Marko zasněně smutným hlasem. Před poměrně krátkou dobou stál kapitán Marko Ramius z Vojennogo morskogo flota za kormidlem tohoto plavidla a navedl je přímo sem do suchého doku. Neviděl, jak se technici snesli na ponorku jako patologové na mrtvolu, odstranili z ní zbraně, reaktor, sonary, palubní počítače a komunikační techniku, periskopy, dokonce i sporáky z lodní kuchyně a rozvezli je na základny po celých Spojených státech. Nebyl u toho na svou vlastní žádost. Ramiova nenávist vůči sovětskému zřízení se nevztahovala na lodě, které tento stát vyrobil. S touto ponorkou si vedl dobře - a Rudý říjen mu zachránil život.

Ryanovi jakbysmet. Jack si prsty přejel po jizvě na čele a přemýšlel, jestli už někdo setřel jeho krev z přepážky v kormidelně. "Překvapuje mě, že jsi s ní nechtěl odplout," otočil se k Ramiovi.

"Kdepak," zavrtěl Marko hlavou. Jen se chci rozloučit. Byla to dobrá loď."

"Dost dobrá," přikývl Ryan tiše. Podíval se na částečně opravenou díru na levoboku po torpédu té alfy a tiše pokýval hlavou. Tak dobrá, že mi zachránila kůži i po zásahu torpéda. Oba muži se mlčky rozhlíželi nedaleko od námořníků a mariňáků, kteří celý areál střežili od loňského prosince.

Do suchého doku už začala proudit špinavá voda z Elizabeth River. Dnes večer s ponorkou vyplují. Šest amerických útočných ponorek už "čistilo" vody oceánu východně od norfolkské základny námořnictva, a sice v rámci cvičení, do něhož se mělo zapojit i několik hladinových lodí. Bylo devět hodin večer. Asi za hodinu se suchý dok zaplní vodou. Na palubu už dorazila třicetičlenná posádka. Nastartuje motory a vyvede ponorku na její druhou a poslední plavbu,

tentokrát k hlubokému mořskému příkopu severně od Portorika, kde ji v hloubce sedmi a půl kilometru potopí.

Ryan s Ramiem sledovali, jak voda zaplavuje dřevěné trámy, které podpírají trup, a poprvé po roce se v ní smáčí i kýl ponorky. Voda stoupala o něco rychleji, pod hladinou mizely znaky namalované vpředu i vzadu. Po horní palubě ponorky se pohybovala hrstka námořníků v zářivě oranžových záchranných vestách a chystala se uvolnit všech čtrnáct silných kotevních lan, která plavidlo upevňovala.

Ponorka zatím zůstávala v klidu. Rudý říjen na vodu nijak viditelně nezareagoval. Možná ví, jaký osud ho čeká, pomyslel si Ryan. Byla to hloupost - ale Jack věděl, že námořníci po celá tisíciletí chápali své lodi jako živé bytosti.

Ponorka se konečně dala do pohybu. Voda vyzvedla trup ze dřevěných opěr. Spíše pocítili než zaslechli několik tlumených nárazů, jak ponorka pomalinku stoupala, zároveň se pohupovala zepředu dozadu.

O pár minut později se ozval naftový motor a muži na horní palubě i v doku začali uvolňovat lana. Ve stejnou chvíli se uvolnila plachtovina, která zakrývala přímořskou část doku, a všichni zahlédli mlhu, která se válela nad vodou. Pro jejich operaci ideální podmínky. Muselo tomu tak být; americké námořnictvo čekalo šest týdnů, až nebude svítit měsíc a padne hustá mlha, která touto dobou každoročně halí Chesapeake Bay a okolí. Po uvolnění posledního lana jeden důstojník na horní palubě zvedl roh a zatroubil na něj.

"Odplouváme!" zvolal pak a námořníci na přídi sundali vlajku a stožár. Ryan si poprvé všiml, že je to sovětská vlajka. Usmál se. Legrační moment. Jeden z námořníků na zádi přebíhal přes znak sovětského námořnictva, rudou hvězdu ozdobenou emblémem Severní flotily Rudého praporu. Námořnictvo, stále velmi dbající na tradice, salutovalo muži stojícímu vedle Ryana.

Ryan s Ramiem sledovali, jak se ponorka poprvé pohnula silou svých vlastních motorů, její dvojité bronzové lodní šrouby se otáčely v opačném směru a ona couvala k řece. Pak jí jeden z remorkérů pomohl natočit se k severu. Za další minutu už jim zmizela z očí. Jen nad mastnou vodou doku se stále vznášelo slábnoucí hučení jejího naftového motoru.

Marko se vysmrkal a pětkrát rychle mrkl. Když se odvrátil od řeky, měl klidný hlas.

"Tak, Ryane, kvůli tomu tě povolali zpátky z Anglie?"

"Ne, vrátil jsem se už před pár týdny. Nová práce."

"Můžeš mi říct, co je to za práci?" zeptal se Marko.

"Kontrola zbraní. Chtějí po mně, abych koordinoval zpravodajskou činnost pro vyjednávací tým. V lednu odlétáme."

"Do Moskvy?"

"Ano, půjde o předběžné zasedání - příprava agendy, vyřízení technických záležitostí a tak. A co ty?"

"Já pracuji v AUTECu na Bahamách. Spousta písku a slunce. Vidíš, jak jsem se opálil?" usmál se Ramius. "Každé dva tři měsíce jezdím do Washingtonu. Vracím se za pět hodin. Pracujeme na novém projektu ohledně tlumení hluku." Znovu se usmál. Je tajný."

"Skvěle! V tom případě by ses u nás měl někdy stavit. Stejně ti ještě dlužím večeři." Jack mu podal vizitku. "Tady je můj telefon. Zavolej mi pár dní předtím, než poletíš, a já to zařídím v práci." Ramius a jeho důstojníci spadali pod velmi přísný ochranný program CIA. Nejúžasnější na celé věci bylo podle Ryana to, že se vše podařilo utajit. Žádná média se nic nedozvěděla, a jelikož se bezpečnost udržovala na takové úrovni, Rusové možná o osudu své ponorky se střelami Krasnyj okťabr dosud nemají tušení. Touhle dobou už se asi stáčí na východ, pomyslel si Ryan, propluje nad tunelem Hampton Roads. Asi hodinu poté se ponoří pod hladinu a zamíří na jihovýchod. Zavrtěl hlavou.

Ryanův zármutek nad ztrátou této ponorky poněkud mírnilo pomyšlení, za jakým účelem byla vlastně vyrobena. Vzpomínal si na svou vlastní reakci, když

se vloni v místnosti se střelami poprvé ocitl v těsné blízkosti těch hrozných věcí. Jack se smířil s faktem, že jaderné zbraně udržují mír - pokud se takový stav dá mírem nazvat - , ale jako většina lidí, kteří o něčem takovém přemýšlejí, doufal, že se podaří najít lepší způsob. Teď je tedy méně o jednu ponorku, šestadvacet střel a sto osmdesát dvě válečné hlavice. Ryan si uvědomoval, že statisticky nejde o nijak závratné číslo.

Ale málo to taky není.

Na místě vzdáleném deset tisíc mil odsud a ležícím dva a půl tisíce metrů nad mořem bylo hlavním problémem nepříznivé počasí. Místo leželo v Tádžické sovětské socialistické republice, vítr foukal od jihu a neustále přinášel vlhko z Indického oceánu a výsledkem bylo nesnesitelně chladné mrholení. Zanedlouho tu začne opravdová zima, která sem vždycky přichází brzy, obvykle těsně za žhavým, bezvětrným létem, a všechno, co tu spadne, bude chladné a bílé.

Pracovali tu převážně mladí, nadšení komsomolci. Přijeli sem, aby pomohli dokončit stavbu, s níž se začalo v roce 1983. Jeden z nich, absolvent fyziky z moskevské státní univerzity, si setřel déšť z čela a narovnal se, aby si protáhl záda. Takhle se s nadějným mladým inženýrem nejedná, říkal si Morozov. Místo toho, aby se lopotil s tímhle nástrojem, mohl by ve své laboratoři stavět lasery, jenže toužil po plném členství v Komunistické straně Sovětského svazu, a ještě víc se chtěl vyhnout vojně. Kombinací studijního odkladu a práce v Komsomolu se mu toho dařilo dosahovat.

"Nuže?" Morozov se otočil a zahlédl jednoho ze stavbyvedoucích. Byl to stavař, jenž sám o sobě hovořil jako o člověku, který rozumí betonu.

"Tuhle pozici označuji jako správnou, soudruhu inženýre."

Starší muž se zastavil a podíval se do zaměřovacího dalekohledu. "Souhlasím," řekl pak. "To je poslední, zaplať pámbu." Oba muži nadskočili, jelikož z dálky zaslechli detonaci. Ženisté Sovětské armády vyrovnávali další skalnatý výběžek mimo oplocený pozemek. Člověk nemusí být voják, aby pochopil, co to všechno vlastně znamená, říkal si Morozov.

"V optických přístrojích se dobře vyznáte. Třeba se i z vás stane stavař, co? Budete stavět užitečné stavby pro stát."

"Ne, soudruhu. Já studuji vysokoenergetickou fyziku - hlavně lasery." I to jsou užitečné věcičky.

Muž zabručel a zavrtěl hlavou. "Tak to byste se sem mohl vrátit, dá-li bůh."

"Tohle je..."

"Nic jste ode mě neslyšel," řekl stavbyvedoucí naoko důrazně.

"Rozumím," odpověděl Morozov tiše. "Něco takového jsem si sám myslel."

"Dal bych si ale pozor, než bych takovou domněnku vyslovil nahlas," řekl druhý muž, otočil se a na něco se díval.

"Musí to být skvělé místo na pozorování hvězd," poznamenal Morozov a doufal ve správnou reakci.

"To nemůžu posoudit," odpověděl stavař s úsměvem. "Nikdy jsem nepotkal žádného astronoma."

Morozov se usmál. Takže to nakonec uhodl. Právě vyznačili pozice šesti bodů, kde budou umístěna zrcadla. Všechny ležely ve stejné vzdálenosti od středu, jenž se nacházel v budově střežené muži s puškami. Věděl, že taková přesnost může mít jen dvojí využití. Jedním je astronomie, která se zajímá o světlo směřující dolů. Nebo může jít o práci se světlem putujícím nahoru. Mladý inženýr si pomyslel, že by se sem chtěl ještě vrátit. Tohle místo změní celý svět.

01 kapitola - Stranická recepce

Šlo tu o obchod. A zdaleka ne jen jeden. Věděli to všichni přítomní. Všichni se na něm podíleli. Všichni ho potřebovali. A přesto si všichni mysleli, že se jim to povede tak či onak zastavit. Všichni, kdo přišli do sálu svatého Jiří ve velkém kremelském paláci, pokládali tuto dvojakost za normální součást života.

Účastníky byli převážně Rusové a Američané rozdělení do čtyř skupin.

V první byli diplomaté a politici. Ti se dali poznat na první pohled podle nadprůměrně kvalitního oblečení a vzpřímeného postoje, nacvičených automatických úsměvů a pečlivé výslovnosti, která je neopouštěla ani po několika alkoholických přípitcích. Právě oni vše řídili, uvědomovali si to, a toto vědomí bylo z jejich vystupování jasně patrné.

Druhá skupina, vojáci. Jakékoli jednání o kontrole počtu zbraní je nemyslitelné bez mužů, kteří zbraně kontrolují, udržují, zkoušejí a pečují o ně a neustále si říkají, že politici, kteří zase kontrolují lidi, snad nikdy nevydají rozkaz k jejich použití. Vojáci v uniformách postávali v menších hloučcích podle národnosti a oboru, v rukou drželi poloprázdné sklenky a ubrousky a bezcitnýma očima se rozhlíželi po místnosti, jako by vyhlíželi nebezpečí na neznámém bojišti. Přesně tak se totiž cítili: na bojišti bez krveprolití, které má definovat skutečná bojiště pro případ, že by političtí velitelé někdy ztratili kontrolu, rozum, výhled nebo to, co muže nutí předcházet zbytečným ztrátám na životech. Vojáci nedůvěřovali nikomu kromě sebe samých, a v některých případech dokonce více důvěřovali svým nepřátelům v odlišně zbarvených uniformách než vlastním politickým vůdcům. Člověk aspoň vždycky věděl, na čí straně který voják stojí. Politici takovou jistotu neposkytovali, a to dokonce ani ti vlastní. Tiše spolu rozmlouvali, neustále sledovali, kdo je poslouchá, čas od času se odmlčeli a upili ze sklenek, což doprovázely další pohledy po místnosti. Byli oběťmi, ale zároveň i lovci - připomínali psy, jež drží na vodítku ti, kdo sami sebe považují za pány situace.

Vojáci mohli stěží uvěřit i tomu.

Třetí skupina, novináři. I oni se dali rozeznat podle oblečení, bez výjimky pomačkaného po častém balení a vybalování kufrů, které jsou příliš malé, aby se do nich vešlo vše, co potřebují. Chyběla jim uhlazenost politiků a jejich fixní úsměvy, jež však nahrazovali dětsky zvídavými pohledy mísícími se s cynismem zhýralců. Většina z nich držela sklenku v levé ruce, místo ubrousku malý notes, v pravé ruce pero. Kroužili po místnosti jako dravci. Jeden z nich najde člověka ochotného k rozhovoru. Ostatní si toho všimnou a seběhnou se ukořistit kousek informace. Nezaujatý pozorovatel by mohl uhodnout, o jak významnou informaci jde, podle toho, jak rychle se novináři přesunou k dalšímu zdroji. Američtí a západní novináři se v tomto ohledu lišili od svých sovětských kolegů, kteří se většinou zdržovali v blízkosti svých politiků jako členové nějaké družiny z dávných dob. Chtěli dát najevo svou loajalitu vůči straně a zároveň vytvořit jakési nárazníkové pásmo před dotěrnými kolegy ze zahraničí. Nicméně všichni byli v tomto představení jen diváky.

Čtvrtou a poslední skupinu, nepostřehnutelnou, tvořili lidé, jež by nikdo nesvedl jednoznačně identifikovat. Byli to špioni a kontrašpionážní agenti, kteří se snažili špiony dopadnout. Bylo by snadné odlišit je od důstojníků bezpečnosti, kteří hleděli podezřívavě na každého, rozhlíželi se z obvodu sálu, byli neviditelní jako číšníci roznášející těžké stříbrné podnosy se šampaňským a vodkou v křišťálových sklenkách, které pamatovaly ještě vládu Romanovců. Někteří číšníci byli samozřejmě kontrašpionážními agenty. Ti měli za úkol pohybovat se po místnosti, napínat uši, jestli nezaslechnou útržek rozhovoru, případně příliš tichý hlas nebo slovo, které nezapadá do atmosféry večera. Neměli snadný úkol. Smyčcové kvarteto v rohu hrálo komorní hudbu, již nikdo zjevně neposlouchal, ale i ona je typickým rysem diplomatických recepcí a její absence by se neobešla bez povšimnutí. K tomu se připojovaly lidské

hlasy. V místnosti bylo přes sto lidí a každý z nich alespoň chvíli hovořil. Ti, kdo stáli nedaleko od kvarteta, museli mluvit hlasitěji, aby se slyšeli. Veškerý hluk se nesl sálem šedesát metrů dlouhým a dvacet širokým, s parketovou podlahou a štukovanými zdmi, od nichž se zvuk odrážel a rezonoval; výsledný hluk by mohl poškodit sluch malého dítěte. Špioni se svou neviditelností a hlukem měnili v duchy celé akce.

Nicméně tu byli. Všichni to věděli. Kdokoli v Moskvě by mohl o špionech vyprávět. Když jste se scházeli s někým ze Západu víceméně pravidelně, bylo záhodno takovou skutečnost nahlásit. Kdybyste se s ním setkali jen jednou a kolem by prošel důstojník milice - nebo armádní důstojník s kufříkem - , nepochybně by se ohlédl a všiml si vás. Možná letmo, možná pozorněji. Mnoho věcí se od Stalina samozřejmě změnilo, ale Rusko zůstávalo Ruskem a nedůvěra k cizincům a jejich názorům byla zakořeněna víc než jakékoli ideologie.

Většina lidí v místnosti si to uvědomovala, aniž by na to nějak soustředěně myslela - kromě těch, kdo v této hře skutečně hráli. Diplomaté a politici si uměli dávat pozor na jazyk a tyto problémy je moc netrápily. Pro novináře to byla zábavná a senzační hra, která se jich moc netýkala - ačkoli každý západní novinář věděl, že ho sovětská vláda tak jako tak považuje za agenta rozvědky. Nejvíce o tom přemýšleli vojáci. Věděli, jakou cenu má špionáž, žádali si ji, uznávali ji - a nenáviděli ty, kdo podobné informace sbírali, protože je nepovažovali za opravdové lidi.

Kdo z nich jsou špioni?

Samozřejmě existovala i skupina lidí nezapadajících do žádné ze snadno určitelných kategorií - případně jako by patřili do víc než jen jedné.

"A jak se vám líbí Moskva, pane Ryane?" zeptal se jeden z Rusů. Jack přestal zkoumat krásné svatojiřské hodiny a ohlédl se.

"Bohužel je tu chladno a tma," odpověděl Ryan poté, co se napil šampaňského. "Nemůžu říct, že bych měl dostatek příležitostí si cokoli prohlédnout." A na obzoru nebyla žádná změna. Americký tým byl v Sovětském svazu něco málo přes čtyři dny a chystal se odletět zpět do Ameriky den po skončení technického zasedání, jež předchází zasedání plenárnímu.

"To je ale škoda," poznamenal Sergej Golovko.

"Ano," přikývl Jack. "Pokud je celá vaše architektura takhle nádherná, ze srdce rád bych si ji prohlédl. Ten, kdo postavil tenhle palác, byl skutečný umělec." Obdivně kývl hlavou k zářivě bílým stěnám, klenutému stropu a zlacení. Ve skutečnosti mu to připadalo přeplácané, ale věděl, že Rusové mají přehánění v povaze. Pro Rusy, kteří nikdy mnoho neměli, znamenalo "mít dost" jen to, že mají mnohem víc než někdo jiný - a pokud možno víc než kdokoli jiný. Ryan to přičítal národnímu komplexu méněcennosti a uvědomoval si, že lidé, kteří se cítí méněcenní, mají nepotlačitelný sklon nedůvěřovat vlastním dojmům. Tento faktor převažoval ve všech rysech procesu kontroly zbraní, zcela vytěsnil logiku jako výchozí linii pro dosažení dohody.

"Dekadentní Romanovci," utrousil Golovko. "Tohle všechno vybudovali z potu prostého lidu." Ryan se otočil a zasmál se.

"No, takže aspoň něco z jejich daní šlo na krásné, neškodné a nesmrtelné věci. Kdyby šlo o mne, je to pořád lepší než kupovat ošklivé zbraně, které během deseti let zastarají. Možná to není špatný nápad, Sergeji Nikolajeviči. Co takhle přesměrovat naše politicko-vojenská soupeření místo jaderných zbraní na kulturu?"

"Chcete tedy říct, že vás pokrok v jednáních těší?"

Zpět do práce. Ryan pokrčil rameny a dál se rozhlížel po místnosti. "Myslím, že jsme se shodli na pořadu jednání. Teď už je na těch u krbu, aby dopracovali detaily." Zadíval se na jeden z obrovských lustrů. Přemýšlel, kolik let zkušeností se do jeho výroby muselo promítnout, jak velkou práci muselo dát zavěsit něco, co váží skoro tolik jako menší auto.

"A souhlasíte s principem ověřitelnosti?"

A tím je to potvrzeno, pomyslel si Ryan a usmál se. Golovko je z GRU.

"Národní technické prostředky", termín, který označoval špionážní satelity a jiné metody sledování cizích zemí, spadal v Americe pod CIA, ale v Sovětském svazu tyto prostředky patřily GRU, vojenské zpravodajské službě SSSR. Přes předběžnou shodu v otázce umožnění inspekce na jednotlivých základnách budou asi na plnění dohody dohlížet především špionážní družice. A to bude Golovkovo pole působnosti.

Fakt, že Ryan pracuje pro CIA, nebyl žádným tajemstvím. A být ani nemusel; nepracoval totiž jako důstojník v terénu. Jeho účast na jednáních o kontrole zbraní byla spíše záležitostí logickou. Jeho nynější poslání se týkalo monitorování určitých strategických zbraňových systémů na území Sovětského svazu. Než může dojít k podpisu jakékoli smlouvy o zbraních, musejí nejprve obě strany potlačit svou paranoiu a ujistit se, že druhá strana se nedopustí žádných podrazů. Jack radil hlavnímu americkému vyjednávači v souladu s tímto názorem; pokud se vyjednávači zachtělo vůbec ho poslouchat, pomyslel si Ryan.

"Ověřitelnost," odpověděl po chvíli, "je velmi technická a náročná otázka. Je mi líto, ale na toto téma nedokážu vést delší rozhovor. Co říkají vaši lidé na náš návrh omezit počty systémů na pozemních základnách?"

"Na pozemních střelách jsme závislí více než vy," řekl Golovko. Jakmile se začali bavit o sovětském stanovisku, byl v řeči mnohem ostražitější.

"Nechápu, proč se nezaměříte víc na ponorky jako my."

"Jak dobře víte, jde o spolehlivost."

"Ale kdepak. Ponorky jsou spolehlivé," nadhodil Jack a znovu se zadíval na hodiny. Skvělá práce. Nějaký prostě oblečený člověk podával meč někomu jinému a posílal ho do boje. Ne zrovna nejoriginálnější námět, pomyslel si Jack. Stařík posílá mladého do boje, kde přijde o krk.

"Bohužel jsme zaznamenali několik nehod."

"Jo, ten yankee, co se potopil u Bermud."

"A druhá ponorka."

"Hm?" Ryan se otočil. Musel se hodně přemáhat, aby se nezačal usmívat.

"Prosím, pane Ryane, neurážejte mě. O případu Krasného okťabru víte to samé co já."

"Jak jste to říkal? Jo, už vím, ten typhoon, co jste ztratili u Karolín. Já byl tehdy v Londýně. Nikdo mě o tom detailně neinformoval."

"Myslím, že oba případy jasně ukazují na problém, který před námi Rusy stojí. Nemůžeme se spolehnout na své ponorky se střelami tolik jako vy."

"Hm." O kormidelnících nemluvě, pomyslel si Ryan a znovu se přemáhal, aby jeho výraz zůstal neutrální.

Golovko trval na svém. "Smím vám však položit zásadní otázku?"

"Jistě, pokud ovšem neočekáváte zásadní odpověď," usmál se Ryan.

"Bude s tímto návrhem souhlasit vaše zpravodajská komunita?"

"A jak to mám podle vás vědět?" zeptal se Ryan. "Co vaše?"

"Naše orgány státní bezpečnosti dělají, co se jim řekne," ujistil ho Golovko.

Jasně, pomyslel si Ryan. "V naší zemi, pokud se prezident rozhodne, že se mu zamlouvá nějaká dohoda o zbraních, a pokud myslí, že se mu podaří prosadit ji v Senátu, je jedno, co si myslí CIA s Pentagonem..."

"Ale co vojensko-průmyslový komplex...?" přerušil Golovko Jacka.

"Bože můj, vás tohle téma hodně baví, co? Sergeji Nikolajeviči, myslel jsem, že vy na to neskočíte."

Jenže Golovko patřil mezi vojenské zpravodajské důstojníky, takže na to skočit mohl, uvědomil si Ryan příliš pozdě. Skutečnost, nakolik se Amerika a Sovětský svaz vzájemně nechápaly, byla jednak k smíchu a jednak velmi nebezpečná. Jack přemýšlel, jestli se zdejší zpravodajská komunita snaží dopátrat pravdy jako CIA dnes nebo zda jen předkládá svým vůdcům to, co chtějí slyšet, jako to dělala CIA kdysi. Ředitel CIA Moore měl tu dobrou vlastnost, že se ze všech sil snažil s tím skoncovat. Moore však neměl žádné ambice stát se prezidentem; tím se lišil od svých sovětských protějšků. Jeden z ředitelů

KGB to tu dotáhl až na vrchol a minimálně jeden další se o to pokusil. Tím se z KGB stávala politická figura, což jí ubíralo na objektivitě. Jack povzdychl nad skleničkou. Pokud se nepodaří skoncovat s falešnými dojmy, problémy mezi oběma zeměmi neskončí, ale aspoň by se mohlo podařit dostat je trochu víc pod kontrolu.

Snad. Ryan musel v duchu připustit, že i tohle může být stejně mylná domněnka jako všechny ostatní; nikoho však nikdy nenapadlo to vyzkoušet.

"Smím vám něco navrhnout?"

"Jistě," přikývl Golovko.

"Zkusme zapomenout na pracovní povinnosti, řekněte mi něco o téhle místnosti a já budu vychutnávat šampaňské." Oběma nám to ušetří spoustu času, až budeme zítra psát hlášení.

"Nemám vám donést vodku?"

"Ne, díky, tyhle bublinky jsou vážně skvělé. To je místní?"

"Ano, z Gruzie," odpověděl Golovko pyšně. "Chutná mi víc než francouzské."

"Docela rád bych si odvezl pár lahví domů," řekl Ryan.

Golovko se usmál, na chvíli dal najevo své pobavení i moc. "Postarám se o to. Palác byl dokončen v roce 1849 a stál jedenáct milionů rublů, což byla tehdy značná suma peněz. Je to poslední velký a podle mého i nejhezčí palác..."

Ryan samozřejmě nebyl jediný, kdo se procházel po sále. Většina členů americké delegace nikdy nic takového neviděla. Rusové, jež už recepce nudila, je prováděli a ukazovali jim zajímavosti. Přidalo se k nim i pár lidí z velvyslanectví, kteří na vše bedlivě dohlíželi.

"Tak co, Míšo, co říkáte na Američanky?" zeptal se ministr obrany Jazov svého pobočníka.

"Ty, co jdou sem k nám, nejsou zrovna ošklivé, soudruhu ministře," odpověděl plukovník.

"Ale tak hubené - stále však zapomínám, že i vaše krásná Jelena byla štíhlá. Byla to skvělá žena, Míšo."

"Děkuji, že jste si na ni vzpomněl, Dimitriji Timofejeviči."

"Dobrý den, plukovníku!" řekla rusky jedna z Američanek.

"Aha, ano, paní..."

"Foleyová. Vloni v listopadu jsme se potkali na hokeji."

"Vy tu ženu znáte?" zeptal se ministr pobočníka.

"Můj synovec - ne, můj prasynovec Michail, vnuk Jeleniny sestry - hraje juniorskou ligu hokeje a pozval mě na jeden zápas. Ukázalo se, že do týmu pustili jednoho imperialistu," odpověděl a zvedl obočí.

"Váš syn hraje dobře?" zeptal se maršál Jazov.

"Je třetí nejlepší střelec v lize," odpověděla paní Foleyová.

"Skvěle! Musíte zůstat v naší zemi a váš syn pak bude hrát za armádní klub, až vyroste." Jazov se usmál. Byl čtyřnásobným dědečkem. "Vy zde pracujete?"

"Můj manžel pracuje na velvyslanectví. Tamhle je, usměrňuje novináře - ale hlavní je, že jsem se sem dneska dostala. Nikdy jsem nic tak krásného neviděla!" zářila. Žár v jejích očích dával tušit, že už vypila několik sklenek. Nejspíš šampaňského, pomyslel si ministr. Vypadala, že je na šampaňské, byla však velmi pohledná a dala si dost práce, aby se naučila obstojně rusky, což u Američanů nebývalo zvykem. "Tyhle podlahy jsou tak úžasné, že je skoro škoda po nich chodit. Doma nic takového nemáme."

"Taky jste nikdy neměli cara, což je vaše štěstí," odpověděl Jazov jako dobrý marxista. "Ale jako Rus musím přiznat, že jsem hrdý na jejich umělecké cítění."

"Na dalších zápasech jsem vás už neviděla, plukovníku," řekla žena a otočila se k Míšovi.

"Nemám čas."

"Ale nosíte štěstí! Tenkrát jejich družstvo vyhrálo, Eddie dal gól a na další nahrál."

Plukovník se usmál. "A náš Míša zaznamenal jen dva tresty za hru vysokou hokejkou."

"Jmenuje se po vás?"

"Ano."

"Když jsme se viděli poprvé, tak jste je ještě neměl," řekla Foleyová a ukázala na tři zlaté hvězdy na jeho hrudi.

"Asi jsem si nesundal kabát..."

"Nosí je pořád," ujistil ji maršál. "Vyznamenání Hrdiny Sovětského svazu člověk nikdy nesundává."

Je to stejné jako naše Čestné vyznamenání?"

Jsou přibližně stejná," odpověděl Jazov za svého pobočníka. "Plukovník Filitov je jediný žijící člověk, který získal tři za účast v boji."

"Vážně? Jak může člověk získat tři?"

"Když bojuje proti Němcům," odpověděl plukovník stroze.

"Spíš když zabíjí Němce," dodal Jazov ještě odměřeněji. V době, kdy byl Filitov jedním z nejslavnějších lidí v Rudé armádě, měl hodnost poručíka. "Míša je jeden z nejlepších tankistů, co kdy žili."

Plukovník Filitov po jeho slovech dokonce zrudl. "Konal jsem jen svou povinnost. Stejně jako mnoho vojáků v té válce."

"Můj otec si z ní taky odnesl vyznamenání. Vedl dvě operace na záchranu lidí z táborů na Filipínách. Moc o tom nemluvil, ale dostal za to kupu medailí. Vyprávíte vy vašim dětem o těchto vyznamenáních?"

Filitovovi na chvíli ztuhly rysy. Jazov odpověděl za něj.

"Synové plukovníka Filitova zemřeli před několika lety."

"Ach! To je mi hrozně líto, plukovníku," řekla Foleyová upřímně.

"Už je to dávno," usmál se. "Pamatuji si vašeho syna z hokeje, šikovný mladík. Věnujte se svým dětem, madam, protože s nimi nebudete navždy. Omluvte mě na okamžik." Míša odešel směrem k toaletám. Foleyová se podívala na ministra a její pohledný obličej se zaplnil úzkostí.

"Pane ministře, já jsem nechtěla..."

"Nemohla jste to tušit. Míša přišel v rozmezí několika let o své syny a pak i o ženu. Já jsem se s ní setkal, když jsem byl mladý - nádherná dívka, tančila v Kirovově baletu. Je to smutné, ale my Rusové jsme na velký zármutek zvyklí. Ale nechme toho. V jakém družstvu hraje váš syn?" Náhlý zájem maršála Jazova o hokej podněcovala její pohledná tvář.

Míša dorazil na toalety o minutu později. Američané i Rusové měli své vlastní a plukovník Filitov se ocitl sám na toaletě, která kdysi náležela nějakému knížeti či snad carově milence. Umyl si ruce a podíval se do zrcadla zasazeného ve zlatém rámu. Hlavou se mu honila jediná myšlenka.

Znovu. Další úkol. Plukovník Filitov vzdychl a upravil se. O minutu později už byl znovu v aréně.

"Promiňte," řekl Ryan. Když se otáčel, vrazil do postaršího muže v uniformě. Golovko pronesl cosi rusky, ale Ryan mu nerozuměl. Důstojník řekl něco směrem k Ryanovi, znělo to vlídně, a pak odešel k ministrovi obrany, všiml si Ryan.

"Kdo to byl?" zeptal se Jack svého společníka.

"Plukovník je ministrovým osobním pobočníkem," odpověděl Golovko.

"Na plukovníka je trochu starý, ne?"

"Je to válečný hrdina. Takové lidi nenutíme odejít do penze."

"To je od vás poměrně hezké," řekl Jack a otočil se, aby vyslechl výklad o této části sálu. Když si prohlédli sál svatého Jiří, Golovko zavedl Jacka do sousedního sálu svatého Vladimíra. Vyjádřil naději, že příště se s Ryanem setká právě zde. Vysvětlil mu totiž, že tato místnost je vyhrazena pro podpisy smluv. Oba zpravodajští důstojníci si na to připili.

Společnost se rozešla po půlnoci. Ryan nasedl do sedmé limuzíny. Cestou

zpět na ambasádu nikdo nemluvil. Všichni cítili účinky alkoholu a v autech se nemluví, aspoň v Moskvě ne. Napíchnout auto není nic těžkého. Dva muži usnuli, a ani Ryan k tomu neměl daleko. V bdělosti ho udržovalo pouze vědomí, že za pět hodin odlétají, a když už to má absolvovat, bylo by možná dobré být co nejunavenější, aby v letadle usnul, což byla dovednost, které se naučil teprve nedávno. Převlékl se a sešel do jídelny velvyslanectví na kávu. Možná by stačilo, kdyby zůstal vzhůru ještě pár hodin, zatímco si bude psát poznámky.

V posledních čtyřech dnech se jim neuvěřitelně dařilo. Až podezřele dobře. Jack si ale říkal, že průměr vzniká z okamžiků, kdy se daří, a z dob, kdy se nedaří. Na stole už ležel návrh smlouvy. Jako všechny nedávné smlouvy i tuto Sověti brali spíše jako nástroj pro jednání než jako jednací dokument. Detaily už byly v tisku a někteří členové Kongresu se nechali slyšet, že se podařil velmi dobrý obchod - takže proč vlastně nesouhlasit?

Vážně, proč ne? pomyslel si Ryan a usmál se. Ověřitelnost. To je jeden důvod. A další... je nějaký další? Dobrá otázka. Proč tak radikálně změnili svůj postoj? Existovaly důkazy, že generální tajemník Narmonov hodlá omezit výdaje na armádu, ale oblast jaderných zbraní není pro něco takového ideálním místem bez ohledu na názor veřejnosti. Atomovky jsou na to, co dokážou, velmi laciné; představují velmi účinný nástroj pro zabíjení lidí. Ačkoli jaderná hlavice a její střela jsou drahé hračky, jsou mnohem lacinější než odpovídající destruktivní síla vyjádřená tanky a dělostřelectvem. Chce snad Narmonov skutečně snížit jadernou hrozbu? Taková hrozba ovšem nespočívá ve zbraních; vždy za ní stojí politici a jejich chyby. Nebo je to všechno jen nějaký symbol? Jack si uvědomoval, že Narmonov dokáže jistě přijít se symboly mnohem snáz než s něčím podstatným. Pokud tedy jde o symbol, na koho je asi namířen?

Narmonov měl své kouzlo a moc - jakousi přirozenou vznešenost, tak typickou pro jeho postavení, ale vycházející spíš z jeho nátury. Co je to asi za člověka? O co mu může jít? Ryan se ušklíbl. To není jeho starost. Narmonovovu politickou zranitelnost zkoumala přímo zde v Moskvě další skupina CIA. Ryan má mnohem snazší úkol, technickou stránku dohody. Je možná snazší, ale ještě neznal odpovědi ani na své vlastní otázky.

Golovko už se vrátil do kanceláře a latinkou začal sepisovat poznámky. Ryan, psal, nakonec přistoupí na návrh smlouvy. Jelikož je blízkým spolupracovníkem ředitele CIA, celý úřad se nakonec asi přikloní na jeho stranu. Pak odložil pero a mnul si oči. Probouzet se s kocovinou nebylo nic příjemného, ale zůstat vzhůru a počkat si, až kocovina přijde s rozbřeskem, bylo nad síly jakéhokoli sovětského důstojníka. Přemýšlel, proč jeho vláda s takovou nabídkou vůbec přišla a proč se Američané tvářili tak nadšeně. I Ryan, který by měl být obezřetnější. Co asi Američané plánují? Kdo koho ovládá?

Velmi těžká otázka.

Pak se vrátil k Ryanovi, objektu svého zájmu z předchozího večera. Na člověka jeho věku si vedl velmi dobře, v KGB nebo GRU by měl hodnost plukovníka, a to je mu teprve pětatřicet. Jak je možné, že se dostal nahoru tak rychle? Golovko pokrčil rameny. Asi konexe, absolutní nezbytnost ve Washingtonu stejně jako v Moskvě. Je odvážný - ta akce s teroristy před necelými pěti lety. Má rodinu, což Rusům imponovalo víc, než by si jejich američtí kolegové připustili - znamená totiž stabilitu, a od té se zase odvíjí předvídatelnost. Golovko si říkal, že Ryanovi to hlavně myslí. Ale proč tedy nevystoupil proti smlouvě, která Sovětskému svazu prospěje víc než Americe? Jsou snad naše odhady nesprávné? poznamenal si. Vědí Američané něco, co my ne? To byla zásadní otázka, či spíše: Ví Ryan něco, co Golovko neví? Plukovník se zamračil a pak si vzpomněl, že on ví něco, co Ryan rozhodně ani netuší, a usmál se. Všechno je jen součástí té velké hry. Největší hry, jaká existuje.

"Museli jste pochodovat celou noc."

Lučištník vážně přikývl a sundal si batoh, který mu pět dní ohýbal záda. Byl skoro stejně těžký jako ten Abdulův. Mladší muž nebyl daleko od zhroucení, všiml si důstojník CIA. Oba muži si sedli na polštáře.

"Napijte se." Důstojník se jmenoval Emilio Ortiz. Měl tak pomíchané předky, že by se klidně mohl vydávat za příslušníka některého z kavkazských národů. Bylo mu třicet, měl středně vysokou postavu a svaly plavce, které mu zajistily stipendium na USC, kde vystudoval jazyky. V tomto oboru se mohl Ortiz chlubit nebývalým nadáním. Když pobýval dva týdny v nějaké oblasti, přijal místní jazyk, dialekt, přízvuk a zapadl by mezi domorodce kdekoli na světě. Zároveň byl člověkem citlivým, vnímavým k lidem, s nimiž pracoval. To znamenalo, že nápoj, který před chvílí nabízel, nebyl - nemohl být - alkoholický. Šlo o jablečný džus. Ortiz sledoval, jak muž pije se stejnou chutí jako degustátor, jenž ochutnává nové bordeaux.

"Alláh žehnej tomuto domu," řekl Lučištník, když dopil první sklenici. Počkal s touto větou, dokud nedopil, což u něj odpovídalo obrovskému vtipu. Ortiz si všiml únavy vepsané do jeho tváře, ačkoli Lučištník ji nedával nijak najevo. Na rozdíl od mladého nosiče se k podobným lidským záležitostem stavěl netečně. Nebyla to sice pravda, ale Ortiz chápal, že síla, která ho pohání, dokáže snadno potlačit jeho lidskost.

Oba muži byli oblečeni takřka shodně. Ortiz si prohlížel Lučištníkův oděv a přemýšlel o zvláštní podobnosti s kmenem Apačů z Ameriky a Mexika. Jeden z jeho předků sloužil jako důstojník v oblasti Terrazas, když mexická armáda konečně rozdrtila Victoria v horách Tres Castillos. I Afghánci měli pod bederní rouškou kalhoty z hrubé látky. I oni byli udatní bojovníci menšího vzrůstu. A v neposlední řadě i oni považovali zajatce za hlučný zábavný materiál pro své nože. Podíval se na Lučištníkův nůž a přemýšlel, co s ním asi prováděl. A pak si řekl, že to snad ani nechce vědět.

"Chcete něco jíst?" zeptal se.

"To počká," odpověděl Lučištník a natáhl se pro batoh. S Abdulem přivedli dva velbloudy s nákladem, ale důležitý materiál nesl na zádech. "Odpálil jsem osm raket. Zasáhl jsem šest letounů, ale jeden měl dva motory a povedlo se mu uniknout. Z pěti, jež jsem zničil, byly dvě helikoptéry a tři stíhací bombardéry. První helikoptéra, kterou jsme zničili, byl nový model čtyřiadvacítky, o němž jsi nám vyprávěl. Měl jsi pravdu. Má nějaké nové vybavení. Něco z toho tady mám."

Ironické bylo, pomyslel si Ortiz, že nejcitlivější zařízení ve vojenském letounu přežije zacházení, které zabije posádku letadla. Díval se, jak Lučištník vyndal z batohu šest zelených elektrických vodicích desek laserového značkovače, který se teď stal standardní výbavou helikoptér Mi-24. Kapitán americké armády, který se dosud držel v pozadí a nepromluvil ani slovo, si je přišel prohlédnout. Když se pro ně natahoval, lehce se mu třásly ruce.

"Máte i laser?" zeptal se kapitán lámanou paštštinou.

‚Je hodně poničený, ale ano, máme." Lučištník se otočil. Abdul chrápal. Už už se usmál, ale pak si vzpomněl, že i on měl syna.

Ortiz se neradoval. To, že pro něj pracoval člověk s Lučištníkovým vzděláním, nebylo nic běžného. Býval nejspíš šikovným učitelem, ale učit už nikdy nebude. Nikdy už nebude tím, čím býval. Válka změnila jeho život stejně nezvratně jako smrt. Taková škoda.

"A ty nové rakety?" zeptal se Lučištník.

"Můžu ti jich dát deset. Je to nepatrně upravený model, má o pět set metrů větší dosah. A k tomu pár kouřových raket."

Lučištník zamyšleně přikývl a koutky úst se mu pohybovaly, což by za normálních časů znamenalo předzvěst úsměvu.

"Třeba bych mohl začít napadat jejich dopravní letadla. Ty kouřové rakety fungují přímo skvěle, příteli. Protivník díky nim vždycky přiletí blíž ke mně.

Tuhle taktiku ještě nepochopili."

Žádný trik, všiml si Ortiz. Nazval to taktikou. Chce se pustit za dopravními letouny, chce zabít stovku Rusů najednou. Ježíši, co jsem z toho člověka udělal? Důstojník CIA zavrtěl hlavou. To není jeho starost.

"Jsi unavený, příteli. Odpočiň si. Najíme se později. Pocti prosím můj dům tím, že zde přespíš."

"Máš pravdu," přikývl Lučištník. A do dvou minut spal.

Ortiz s kapitánem se probírali vybavením, které jim oba muži přinesli. Byl mezi tím i manuál pro laserové vybavení Mi-24, vysílačkové šifrovací kódy plus věci, jež už někdy předtím viděli. Kolem poledne už měli všechno zaevidováno a začali chystat vše potřebné, aby mohli věci odeslat na ambasádu; odsud celý náklad okamžitě odcestuje do Kalifornie, kde bude dopodrobna prozkoumán.

Letoun VC-137 vzlétl přesně včas. Šlo o předělaný model slavného Boeingu 707. Písmeno V v jeho označení znamenalo, že letoun je určen pro přepravu "VIP" pasažérů, a interiér to jen dosvědčoval. Jack se natáhl na pohovku a odevzdal se únavě, která ho paralyzovala. O deset minut později ho někdo chytil za rameno.

"Chce vás vidět šéf," řekl mu další člen týmu.

"Copak on nikdy nespí?" zabručel Jack.

"Mně to povídejte."

Ernest Allen seděl v "nejVIPovitějším" oddíle letounu, v pokoji se šesti kancelářskými židlemi umístěném nad křídly. Na stole stála konvice s kávou. Ryan si říkal, že jestli si nedá trochu kafe, asi tu nebude moc platný. Když si ale nalije, už neusne. Nu co, vláda ho přece neplatí za to, aby spal. Nalil si trochu kávy.

"Ano, pane?"

"Lze to ověřit?" Allen šel rovnou k věci.

"To zatím nevím," odpověděl Jack. "Není to otázka výhradně Národních technických prostředků. Ověřit zničení tolika odpalovacích ramp..."

"Chtějí nám umožnit návštěvu svých základen," poznamenal mladší člen týmu.

"To si uvědomuju," přikývl Jack. "Otázkou ale je, jestli to něco znamená? A dále, proč najednou kývli na něco, co jsme po nich chtěli už třicet let... ?

"Cože?" zeptal se muž.

"Sověti vložili hodně energie do práce na svých nových mobilních odpalovacích rampách. Co když jich mají víc, než předpokládáme? Myslíte, že někde najdeme pár stovek mobilních střel?"

"Ale na těch nových družicích je radar na zkoumání země a..."

"A oni to vědí, a když budou chtít, můžou to obejít - počkejte. Víme, že se naše letadlové lodě mohou vyhnout jejich nadoceánským špionážním družicím a taky to často dělají. Když to svedete s lodí, není důvod, proč byste to neměl dokázat s vlakem," podotkl Jack. Allen se k tomu nevyjádřil a nechal svého podřízeného, aby pokračoval. Mazaný lišák, tenhle Ernie Allen.

"Takže CIA se rozhodně postaví proti - hergot, tohle je největší ústupek, jaký kdy učinili!"

"Dobře. Je to velký ústupek. To tu víme všichni. Než ho přijmeme, možná bychom se měli ujistit, jestli neobětovali něco, co už se jim nehodí do krámu. Existují i jiné věci."

"Takže se chcete postavit proti..."

‚Já se nestavím proti ničemu. Jen říkám, že bychom se měli zamyslet, nic neuspěchat a nenechat se unést euforií."

"Jenže ten návrh smlouvy je - je skoro tak dobrý, že to snad ani nemůže být pravda." Muž právě potvrdil Ryanova slova, ačkoli mu to tak nepřipadalo.

"Pane Ryane," řekl Allen, "kdyby se podařilo propracovat technické detaily k vaší spokojenosti, co byste o té smlouvě řekl jinak?"

"Pokud o ní uvažujeme z technického hlediska, padesátiprocentní snížení

počtu hlavic nemá žádný vliv na strategickou vyváženost. Jedná se..."

"To je šílené!" namítal mladší muž.

Jack k němu namířil ruku, ukazováček natažený, jako by držel v ruce pistoli. "Řekněme, že na vás právě teď mířím pistolí. Dejme tomu browningem ráže devět milimetrů. Ten má zásobník na třináct nábojů. Přistoupím na to, že sedm z nich zahodím, ale pořád mám nabito, zbylo mi šest nábojů a mířím na vás - cítíte se bezpečněji?" Ryan se usmíval a neustále na mladíka "mířil".

"Já bych se tak asi necítil. A právě o to tady jde. Pokud obě strany sníží svůj inventář o polovinu, pořád zůstane tisíc hlavic, které mohou naši vlast ohrozit. Jen si vezměte, jak obrovské je to číslo. Tahle smlouva omezuje jen tu nadměrnou ničivou sílu. Rozdíl mezi pěti a deseti tisíci je jen v tom, že zanechají menší kráter. Když začneme hovořit o snížení počtu na jeden tisíc hlavic na obou stranách, pak možná budu mít pocit, že se nám něco daří."

"A myslíte, že hranice tisíce hlavic je dosažitelná?" zeptal se Allen.

"Ne, pane. Občas lituju, že není, ačkoli jsem se doslechl, že po omezení počtu na tisíc hlavic by se jaderná válka mohla stát ‚vyhratelnou', ať už to znamená cokoli." Jack pokrčil rameny a dodal: "Víte, pane, jestli tahle dohoda projde, bude vypadat lépe, než jaká ve skutečnosti je. Možná má nějakou symbolickou hodnotu; tento faktor musíme zohlednit, ale pro mě nejde o nic rozhodujícího. Úspory obou stran budou sice hmatatelné, ale ve světle celkových výdajů na zbrojení nijak závratné. Obě strany si ponechají polovinu současných zásob - což samozřejmě znamená tu novější a efektivnější polovinu. Základ zůstává stále neměnný: v jaderné válce budou obě strany stejně po smrti. Nevšiml jsem si, že by tato smlouva omezovala ‚hrozbu války', ať už si pod tím představíme cokoli. Abychom dosáhli i toho, musíme buď zničit ty potvory do jedné, nebo vymyslet něco, co by je mohlo vyřadit z provozu. Kdyby bylo po mém, začali bychom tím druhým a pak se pokusili o první. A pak by na světě bylo bezpečněji - snad." "To je začátek nových závodů ve zbrojení." "Ten závod začal už před takovou dobou, že na něm nic nového není, pane."

02 kapitola - Tea Clipper

Máme další snímky Dušanbe," oznámil Ryanovi hlas v telefonu. "Za pár minut jsem u vás." Jack vstal a přešel do kanceláře admirála Greera. Jeho šéf seděl zády k zářivě bílé sněhové pokrývce, která ležela na hornaté krajině v okolí budovy ústředí CIA. Z parkoviště se ještě nepodařilo odstranit všechen sníh a i na parapetu za okny v sedmém patře leželo dvacet centimetrů.

"Co tě přivádí, Jacku?"

"Dušanbe. Nebe se neočekávaně vyjasnilo. Říkal jste, že o tom chcete vědět."

Greer se podíval na obrazovku v rohu kanceláře. Stála vedle počítače, který odmítal používat - aspoň v těch případech, kdy by se mohl někdo stát svědkem jeho pokusů psát ukazováčky a při dobré konstelaci ještě jedním palcem. Mohli si nechat posílat snímky z družice přímo do kanceláře "živě", ale tomu se poslední dobou bránil. Jack nevěděl proč. "Tak se na to půjdeme podívat."

Ryan podržel otevřené dveře a vyšel se zástupcem ředitele CIA pro oblast rozvědky doleva ke konci chodby v posledním patře budovy. Tam nastoupili do vyhrazeného výtahu. Jednou z jeho výhod bylo, že jste na něj nemuseli dlouho čekat.

Jak je po letu?" zeptal se Greer. Ryan už byl téměř celý den zpátky.

Jako bych ani nikde nebyl, pane. Lety na západ mi moc nevadí, na východ ale pokaždé." Je ale hrozně fajn být zase na zemi.

Dveře se otevřely a oba muži přešli do nového pavilonu, kde sídlila Kancelář analýzy snímků. Ta představovala samostatný počin Správy rozvědky, zcela oddělený od Národního střediska pro fotografickou rozvědku, jež bylo společným podnikem CIA a DIA a sloužilo celé zpravodajské obci.

Promítací místnost by zahanbila i Hollywood. V tomto minikině stálo asi třicet křesel a na zdi viselo promítací plátno. Art Graham, vedoucí sekce, už na ně čekal.

"Přišli jste akorát. Asi za minutu budeme mít snímky." Zvedl telefon, zavolal do projekční místnosti a krátce hovořil. Pak se objevily snímky z kamery. Vlastně se tomu teď říká "přehledové zobrazení", opravil se Jack.

"Máme kliku. Ta tlaková výše nad Sibiří se prudce stočila na jih a zastavila teplou frontu. Teplota u země je kolem nuly a relativní vlhkost taky nebude o moc vyšší!" ušklíbl se Graham. "Trochu jsme tu družici navedli, abychom z toho vytěžili. Je asi tři stupně od pozice přímo nad oblastí a Rusům podle mě ještě nedošlo, že k tomuto přeletu dojde."

"Tamhle je Dušanbe," vydechl Jack, jakmile se objevil kousek Tádžické SSR. První záběr byl z jedné ze širokoúhlých kamer. Špionážní družice KH-14 jich měla dohromady jedenáct. Kroužila na oběžné dráze pouhé tři týdny a jednalo se o novou generaci špionážních družic. Dušanbe, před několika desetiletími krátce zvané Stalinabad - místní z toho museli skákat radostí! říkal si Ryan - , bývalo pravděpodobně zastávkou karavan. Afghánistán je od něj vzdálen necelých sto mil. Legendární Tamerlanův Samarkand leží nedaleko na severozápadě..., před tisíci lety tímhle městem možná projela Šeherezáda. Přemýšlel, proč jsou dějiny právě takové. Jako by stejná místa a stejné názvy plynule přecházely z jednoho století do dalšího.

Ale za současným zájmem CIA o Dušanbe nestál obchod s hedvábím.

Objevily se záběry jedné z kamer s vysokou rozlišovací schopností. Nejprve nakoukla do hlubokého kamenitého údolí, v němž řeku přehradila betonová masa hydroelektrárny. Ačkoli ležela jen padesát kilometrů jihovýchodně od Dušanbe, elektrický proud tomuto půlmilionovému městu nedodávala. Dráty od ní vedly k několika kopečkům téměř na dohled od elektrárny.

"Vypadá to jako opory pro dalších několik věží," poznamenal Ryan.

"Rovnoběžných s prvními," přikývl Graham. "Do elektrárny přivezli několik nových generátorů. Už dříve jsme věděli, že z té přehrady berou jen polovinu využitelné energie."

"Za jak dlouho napojí na síť zbytek?" zeptal se Greer.

"Musel bych to probrat s jedním z našich konzultantů. Nejpozději za pár týdnů natáhnou dráty, horní polovina elektrárny už je hotová. Počítáme, že už dokončili i základy pro nové generátory. Takže teď zbývá jen zapojit to nové zařízení. Podle mě půl roku, možná osm měsíců, když bude ošklivo."

"Tak rychle?" zeptal se Jack.

"Přesunuli tam lidi z dalších dvou vodních elektráren. Oba byly ‚hrdinské' projekty. Nikde se o tom nemluvilo, ale převeleli tam stavební čety ze dvou prioritních projektů. Rusové umějí zabrat, když chtějí. Šest až osm měsíců je střízlivý odhad, pane Ryane. Možná to dokáží rychleji," dodal Graham.

"Kolik energie budou mít k dispozici, až to dokončí?"

"Není to moc velká stavba. Ale celkový výkon s novými generátory? Asi tak jedenáct set megawattů."

"To není málo a všechno jde do těch kopců," řekl Ryan skoro pro sebe a kamera znovu ukázala nový záběr.

Kopec, kterému se v CIA přezdívalo "Mozart", byl poměrně vysoký, ale tato oblast byla nejzápadnějším výběžkem Himalájí a podle zdejších měřítek šlo spíš o mrňouse. Až na vrchol vedla silnice - v SSSR neexistuje Sierra Club - a byl zde i heliport pro významné hosty, kteří přiletí z jednoho či druhého letiště v Dušanbe. Kolem stálo šestnáct budov. V jedné, dokončené před šesti měsíci, byly byty s nepochybně fantastickým výhledem, jinak šlo o typický sovětský panelák, pohledný a elegantní jako kus škváry. Bydlelo tam mnoho inženýrů s rodinami. Taková stavba zde vypadala poněkud podivně, ale svědčila o jediném: lidé, kteří zde žijí, mají výsadní postavení. Jsou to technici a akademici, lidé s takovými znalostmi, že stát se o ně a o jejich potřeby rád postará. Jídlo sem bylo dováženo po silnici - za nepříznivého počasí se přepravovalo i

letadly. Další budovou bylo kino. Ve třetí sídlila nemocnice. Televizní programy sem přicházely přes satelit umístěný vedle budovy s několika obchody. Taková péče nebyla v Sovětském svazu vůbec běžná. Pomýšlet na ni mohli jen vysocí straničtí představitelé a lidé pracující na zásadních obranných projektech. Tohle nebylo vysokohorské lyžařské středisko.

Svědčil o tom i plot ohraničující pozemek a strážní věže, obojí relativně nové. Ruské vojenské komplexy se daly bezpečně poznat i podle takových strážních věží; Rusové se bez nich neobešli nikde. Tři ploty, mezi nimi deset metrů. Vnější prostor byl většinou zaminován a vnitřní střežili psi. Věže stály ve vnitřní části dvě stě metrů od sebe. Vojáci, kteří na věžích hlídali, bydleli v nadstandardních, nově postavených betonových kasárnách...

"Šlo by zaostřit na jednoho z těch hlídačů?" zeptal se Jack.

Graham pronesl cosi do telefonu a obraz se znovu změnil. Jeden z techniků už na tom pracoval, jednak aby vyzkoušel kameru a okolní atmosférické podmínky, jednak aby vyhověl Ryanovu přání.

Jakmile se kamera zaostřila, z pohybující se tečky se stala mužská postava v kabátě a snad i beranici. Muž vedl velkého psa neurčité rasy a přes pravé rameno mu visel kalašnikov. On i pes zanechávali ve vzduchu obláčky páry. Ryan se bezmyšlenkovitě naklonil, jako by pak lépe viděl.

"Nezdá se vám, že má zelené nárameníky?" zeptal se Grahama.

Odborník na špionáž zabručel. Jo. Je z KGB."

"Tak blízko Afghánistánu?" podivil se admirál. "Víme, že tam operují naši lidi. Podle mě berou bezpečnostní opatření velmi vážně."

"O tyhle kopce asi hodně stáli," řekl Ryan. "Sedmdesát mil vzdušnou čarou od nich je několik milionů lidí, kteří považují zabíjení Rusů za naplňování boží vůle. Tohle místo je asi důležitější, než jsme si mysleli. Není to jen další obyčejná základna, s takovou ostrahou těžko. Kdyby tomu tak bylo, nemuseli by ji umisťovat tam a rozhodně by si nevybírali místo, kde se musí nejprve postavit vodní elektrárna a kde lze očekávat nepřátelské útoky. Může jít o výzkumnou a vývojovou základnu, ale nepochybně s ní mají větší plány."

"Například?"

"Třeba napadnout moje družice." Art Graham měl pocit, že mu patří.

"Pokusili se v nedávné době o něco takového?" zeptal se Jack.

"Ne, od loňského dubna, kdy jsme jim pohrozili, tak nic. Pro jednou zavládl zdravý rozum."

Nešlo o nic nového. Za uplynulých pár let se americké špionážní družice a družice časného varování několikrát dočkaly jistého "pošimrání" - namířily na ně laserové paprsky nebo mikrovlnná energie dostatečné síly, aby jejich receptory zmátly, ale nijak vážně jim neublížily. Proč to Rusové dělali? Těžko říct. Mělo jít jen o cvičení, které mělo zjistit, jak Spojené státy zareagují, jestli to vyvolá poplach na Severoamerickém velitelství protivzdušné obrany - NORAD - v Cheyenne Mountain v Coloradu? Nebo se Rusové chtěli přesvědčit o citlivosti amerických družic? Mělo jít o ukázku, varování, že dokáží družici zničit? Nebo šlo jen o to, co Jackovi britští kolegové označují jako zlovolnost? Nebylo snadné rozhodnout, co se Rusům ve skutečnosti honí hlavou.

Neustále hlásali svou nevinu, jak jinak. Když byla jedna americká družice dočasně oslepena při přeletu nad Sary Šaganem, ruská strana tvrdila, že na plynovodu Šym-kent-Pavlodar došlo k požáru. Skutečnost, že potrubím mezi Šymkentem a Pavlodarem proudí hlavně ropa, západnímu tisku nějak unikla.

Družice už oblast opustila. V sousední místnosti se přetáčela dvacítka videokazet, takže teď mohlo dojít k poklidnému sledování celého záznamu.

"Podíváme se ještě jednou na Mozarta a pak na Bacha, prosím," rozkázal Greer.

"Tomu říkám dojíždění," poznamenal Jack. Obytné a průmyslové prostory Mozarta byly asi kilometr od Bacha, tedy vedlejšího vrcholu, ale cesta nevypadala vůbec lákavě. Obraz se zastavil u Bacha. Objevil se tentýž plán rozmístění plotů a věží, ale tentokrát byla mezi vnějším a vnitřním plotem

vzdálenost alespoň dvou set metrů. Zdejší krajinu tvořily převážně holé skály. Jack přemýšlel, jak se asi do něčeho podobného ukládají miny - možná to vůbec neudělali, pomyslel si. Nepochyboval, že povrch srovnaly buldozéry a výbušniny, a vznikl tak celkem rovný povrch připomínající kulečníkový stůl. Ze strážních věží to muselo vypadat jako z posedu.

"Berou to vážně, co?" poznamenal Graham tiše.

"Tak tohle hlídají..." přidal se Ryan.

Za plotem viděli třináct budov. V oblasti o rozloze asi dvou fotbalových hřišť - rovněž vyrovnaných - bylo vidět deset děr ve dvou skupinách. V první bylo šest děr umístěných do šestiúhelníku, každá měla v průměru kolem devíti metrů. Druhá skupina, čtyři díry, měla tvar kosočtverce a díry byly o něco menší, možná sedmimetrové. V každé byl betonový sloup o průměru asi čtyř a půl metru, zasazený do skály. Každá díra byla nejméně dvanáct metrů hluboká - to se ale ze záběrů na obrazovce nedalo určit přesně. Všechny sloupce byly zakončeny kovovou kopulí. Na první pohled byly vyrobeny z půlkruhových částí.

"Vybalují. Co v tom asi tak může být?" podivil se Graham nadneseně. V Langley se nacházely asi dvě stovky lidí, kteří o Dušanbe věděli, a všichni do jednoho si lámali hlavu, co se asi pod těmi kovovými kopulemi nalézá. Na místě se objevily před pár měsíci.

"Admirále," řekl Jack, "potřeboval bych otevřít nový oddíl."

"Který?"

"Tea Clipper."

"No, skromný zrovna nejsi!" ušklíbl se Greer. "Na to nemám povolení ani já!"

Ryan se zaklonil. "Admirále, jestli v Dušanbe provádějí totéž co my v rámci Tea Clipperu, rozhodně bychom to měli vědět. Jak jinak se dozvíme, co máme hledat, když nám nikdo neřekne, jak ty zatracené oblasti vůbec vypadají!"

"Něco takového opakuju už delší dobu," utrousil zástupce ředitele CIA. "SDIO bude proti. Moore kvůli tomu bude muset za prezidentem."

"No tak půjde za prezidentem. Co když je zdejší aktivita spojená s tím návrhem, s nímž právě přišli?"

"Myslíš, že je?"

"Kdo ví?" zeptal se Jack. Je to shoda náhod, z níž nemám dobrý pocit."

"Fajn. Promluvím s ředitelem."

Za dvě hodiny odjel Ryan domů ve svém Jaguaru XJS po George Washington Parkway. To auto představovalo jednu z mnoha příjemných vzpomínek na jeho službu v Anglii. Rád cítil klidnou práci toho dvanáctiválcového motoru, dokonce kvůli tomu odložil svého zasloužilého a starého rabbita do poloviční penze. Jako vždy se snažil odsunout pracovní záležitosti stranou. Postupně zařadil pátý rychlostní stupeň a věnoval se řízení.

"Tak co, Jamesi?" zeptal se ředitel CIA.

"Ryan má pocit, že ta nová činnost kolem Bacha a Mozarta by mohla mít spojitost se stavem jednání o kontrole zbraní. Myslím, že by mohl mít pravdu. Chce vstoupit do Tea Clipperu. Říkal jsem mu, že kvůli tomu budete muset za prezidentem." Admirál Greer se usmál.

"Dobře, seženu mu písemné povolení. Generál Parks bude mít radost. Zkoušku plánují na konec týdne. Zajistím, aby se toho Jack mohl zúčastnit." Moore se ospale usmál. "Co si myslíš ty?"

"Že má pravdu: Dušanbe a Tea Clipper jsou v zásadě shodné projekty. Je mezi nimi hodně podobností, příliš mnoho, aby šlo o náhodu. Měli bychom zefektivnit naše pátrání."

"Dobrá." Moore se otočil a podíval se z okna. Svět se znovu změní. Možná to potrvá deset i více let, ale změna přijde. Za deset let už to nebude můj problém, pomyslel si Moore. Ale Ryanův zcela nepochybně. "Pošlu ho tam letadlem hned zítra.

A možná budeme mít štěstí s Dušanbe. Foley už informoval KARDINÁLA, že nás ta oblast zajímá."

"KARDINÁLA? Dobře."

"Ale jestli se něco stane..."

Greer přikývl. "Doufám, že si dá pozor, panebože," řekl zástupce ředitele CIA.

Od smrti Dimitrije Fjodoroviče to na ministerstvu obrany není ono, psal si do svého deníku plukovník Michail Semjonovič Filitov. Vstal brzy a posadil se za sto let starý dubový stůl, který mu koupila jeho žena krátce před svou smrtí, to znamená - před kolika vlastně? Před třiceti lety, uvědomil si Míša. V únoru to bude třicet let. Na chvilku zavřel oči. Třicet let.

Neuplynul ani jeden den, kdy by si na svou Jelenu nevzpomněl. Její fotografii měl stále na stole, snímek už lety poněkud vybledl, stříbrný rámeček ztratil lesk. Nikdy si nenašel čas, aby ho vyleštil, a svěřovat služce to nechtěl. Na fotografii byla mladá žena s nohama štíhlýma jako jehly, s rukama zdviženýma vzhůru a hlavou skloněnou ke straně. Na jejím kulatém, slovanském obličeji zářil široký vlídný úsměv, jenž dokonale vystihoval nadšení, které pociťovala, když tančila s Kirovovou společností.

Míša se usmál, když si vzpomněl na první dojem, když jako mladý důstojník dostal lístky na jedno představení jako odměnu za nejlépe udržované tanky v divizi: Jak něco takového dokážou? Neustále na špičkách, jako by to byly chůdy. Vzpomínal si, že na chůdách si hrál jako dítě, ale s takovou ladností! Ona se pak na mladého důstojníka v první řadě usmála. Jen na kratičkou chvilku. Jejich oči se setkaly na tak krátkou dobu, jakou trvá jedno mrknutí, říkal si. Její úsměv se takřka nepostřehnutelně změnil. Už nepatřil publiku, na tu nekonečnou vteřinku byl určen jen a jen jemu. Kulka, která by mu proletěla srdcem, by v něm nenadělala větší paseku. Míša si nepamatoval zbytek představení - dosud by měl vůbec problém vzpomenout si na název. Vzpomínal si, že se až do konce kroutil a poposedával a hlavou se mu honily myšlenky, co provést dál. Filitov byl už jako poručík velmi rozhodný muž, velmi zdatný tankista, pro nějž stalinské čistky v armádě znamenaly příležitost a rychlý postup. Psal články o taktice, nacvičoval novátorské postupy na bojišti, zuřivě vystupoval proti falešným "poznatkům" ze Španělska s jistotou muže, který se pro svou profesi narodil.

Jenže co mám dělat? ptal se tehdy. Rudá armáda ho nenaučila, jak jednat s umělci. Ta baletka nebyla žádná venkovská holka znuděná prací v kolchoze, jež se ráda oddá komukoli - a tím spíš mladému důstojníkovi, protože ten ji z jejího světa odvede. Míša si stále pamatoval stud, který ho spaloval - ačkoli v té době mu to ostudné zrovna nepřipadalo - , když s využitím svých nárameníků dostal do postele každou dívku, která o něj zavadila pohledem.

Vždyť ani nevím, jak se jmenuje, říkal si v divadle. Co mám dělat? Postavil se tedy k věci jako k vojenskému cvičení. Jakmile představení skončilo, protlačil se na toaletu, omyl si ruce a obličej. Špínu, jež mu ulpěla za nehty, vyčistil kapesním nožem. Krátké vlasy si uhladil mokrou dlaní a bedlivě prozkoumal svou uniformu, oprášil ji a odstoupil od zrcadla, aby se podíval, zda se jeho boty blýskají tak, jak by měly. Nevšímal si, že ostatní muži na toaletě ho pozorují se špatně skrývanými úsměvy, protože uhodli, proč se tak upravuje; přáli mu štěstí, ačkoli mu i trochu záviděli. Když byl se svým vzhledem spokojen, vyšel z divadla a zeptal se vrátného, kde je vchod pro účinkující. Stálo ho to rubl, načež obešel budovu k jiným dveřím, kde narazil na dalšího vrátného. Byl to vousatý stařec a na kabátě měl stuhy za službu za revoluce. Míša očekával, že vrátný k němu bude vlídný jako voják k vojákovi, ale záhy pochopil, že stařec považuje všechny tanečnice za své vlastní dcery - ne nějaké holky, které by dohazoval vojákům! Míša přemýšlel, jestli ho má zkusit podplatit, ale naštěstí si to rozmyslel a nepostavil starce do role

obyčejného pasáka. Místo toho mu po pravdě a vlídně prozradil, že mu zamotal hlavu úsměv jedné tanečnice, jejíž jméno nezná, a chce se s ní jen setkat.

"A proč?" zeptal se starý vrátný chladně.

"Víte, dědečku, ona se na mě usmála," odpověděl Míša ustrašeným hlasem dítěte.

"A ty ses do ní zamiloval." Odpověď zněla drsně, ale starcova tvář ihned zvážněla. "Ale nevíš, která to je?"

"Byla v řadě, víte, netančila hlavní roli. Jak se tomu říká? Na její tvář do smrti nezapomenu." To věděl už tehdy.

Vrátný si ho prohlédl a všiml si, že má řádně upravenou uniformu a vzpřímená záda. Není to žádné prase z NKVD, kterému z jeho arogantní huby páchne vodka. Je to voják, navíc mladý a pohledný. "Soudruhu poručíku, jsi šťastný člověk. A víš proč? Máš štěstí, protože i já jsem býval kdysi mladý, a i když jsem už zestárl, nezapomněl jsem. Začnou vycházet asi za deset minut. Postav se sem a buď tiše."

Trvalo to půl hodiny. Vycházely ve dvojicích a trojicích. Míša viděl i mužské členy baletu a připadali mu... stejně jako každému vojákovi. Jeho mužství trpělo tím, že tihle muži se drží za ruce s tak pohlednými dívkami, ale nechal to být. Když se otevřely dveře, měl horší výhled kvůli nenadálému záblesku bílo-žlutého světla proti téměř absolutní tmě neosvícené ulice, takže ji málem propásl; bez líčidel vypadala úplně jinak.

Zahlédl ten obličej, přemýšlel, jestli je to ona, a přibližoval se k ní ještě obezřetněji než k německým průzkumníkům.

"Vy jste seděl na sedadle číslo dvanáct," řekla dříve, než sebral odvahu promluvit. Jaký měla hlas!

"Ano, soudružko baletko," vykoktal.

"A líbilo se vám naše představení, soudruhu poručíku?" Plaše, ale svůdně se usmála.

"Byl jsem nadšen!" Jak jinak.

"Nestává se často, abychom v první řadě viděli pohledné mladé důstojníky," poznamenala.

"Dostal jsem lístek jako odměnu za svou práci v jednotce. Jsem tankista," řekl pyšně. Řekla, že jsem pohledný!

"A má soudruh poručík tankista nějaké jméno?"

"Jsem poručík Michail Semjonovič Filitov."

,Já Jelena Ivanovna Makarovová."

"Na někoho tak štíhlého je příliš velká zima, soudružko baletko. Je tu někde poblíž restaurace?"

"Restaurace?" Zasmála se. "Jak často jezdíte do Moskvy?"

"Má divize má sídlo třicet kilometrů odsud, ale do města moc často nejezdíme," připustil.

"Soudruhu poručíku, i v Moskvě je pár restaurací. Nechtěl byste jít ke mně domů?"

"Ale - ano," vykoktal ze sebe, když se znovu otevřely dveře.

"Marto," řekla Jelena dívce, která právě vyšla. "Máme vojenský doprovod domů!"

"Táňa a Resa už jdou," řekla Marta.

Míšu tato slova ve skutečnosti potěšila. Cesta do bytu trvala půl hodiny - moskevské metro se ještě stavělo a takhle pozdě v noci bylo lepší jít pěšky než čekat na tramvaj.

Nenalíčená byla ještě hezčí, vzpomínal Míša. Chladný zimní vzduch dodal jejím tvářím potřebnou barvu. Z její ladné chůze vyzařovalo celých deset let intenzivního tréninku. Vznášela se ulicí jako duch, zatímco on vedle ní dusal ve svých těžkých botách. Připadal si jako tank valící se vedle plnokrevníka a dával pozor, aby se k ní příliš nepřiblížil a nestoupl jí na nohu. Ještě nevěděl, jaká ohromná síla se skrývá pod její vznešenou skořápkou.

Té báječné noci se nemohla rovnat žádná jiná, ačkoli po celých - kolik? -

dvacet let jich přišlo ještě mnoho. A pak už třicet let žádná. Panebože, pomyslel si, letos 14. července bychom spolu byli už padesát let. Panebože. Bezmyšlenkovitě si otřel oči kapesníkem.

V mysli mu však neustále blikal údaj třicet let.

Ta myšlenka ho pálila v hrudi a prsty, kterými svíral pero, zbělely. Nepřestávalo ho překvapovat, jak si jsou láska s nenávistí blízké. Míša se vrátil ke svému deníku...

O hodinu později vstal od stolu a odešel ke skříni do ložnice. Oblékl si uniformu plukovníka tankistického oddílu. Ve skutečnosti byl veden mezi penzionovanými, a to už od doby, kdy současní plukovníci ještě nebyli na světě. Ale práce na ministerstvu obrany měla své výhody a Míša pracoval v osobním štábu ministra. To byl jeden důvod. Další tři důvody visely na jeho uniformě, tři zlaté hvězdy zavěšené na vínově červených stuhách. Filitov byl jediným vojákem v dějinách sovětské armády, který třikrát získal vyznamenání Hrdina Sovětského svazu za chrabrost na bojišti tváří v tvář nepříteli. Existovali i jiní, kteří dostali stejné vyznamenání, ale velmi často za politické zásluhy, to plukovník věděl. Uráželo to jeho cítění. Takové ocenění by člověk neměl dostat za kancelářskou práci, a už vůbec nejde o něco, co by jeden člen strany měl dát jinému jako okázalou ozdobu klopy. Hrdina Sovětského svazu je vyznamenání, jež by měli dostávat jen lidé jako on, kteří riskovali život, krváceli - a až příliš často i umírali - za vlast. Tyto myšlenky se mu honily hlavou vždy, když si oblékal uniformu. Pod tílkem měl až nepřirozeně vyhlížející jizvy, díky nimž dostal poslední zlatou hvězdu, když jedna německá střela 88 pronikla pancéřem jeho tanku a zapálila uskladněnou munici, zatímco on namířil své dělo ráže 76 mm, vypálil z něj poslední ránu a zničil obsluhu toho skopčáckého děla, ačkoli mu hořela uniforma. Po tom zranění měl pravou paži použitelnou jen z poloviny, ale i přesto vedl zbytek svého praporu ještě téměř dva dny v rámci kurské bitvy. Kdyby vyskočil s ostatními členy posádky - nebo se nechal ihned odvézt z oblasti, jak mu radil lékař - , možná by se vyléčil úplně, ale kdepak, on věděl, že by nemohl neopětovat palbu, nemohl opustit své muže v boji proti nepříteli. Takže vystřelil a utrpěl popáleniny. Mohl se za to stát generálem, možná dokonce maršálem, říkal si. A změnilo by se tím něco? Filitov byl příliš prakticky založený člověk, než aby se takovou myšlenkou zabýval moc dlouho. Zúčastnil se mnoha tažení, v nichž mohl přijít o život. Dostal tedy k dispozici více času s Jelenou, než by mohl doufat za jiných okolností. Téměř každý den docházela na oddělení popálenin v moskevské nemocnici; nejprve ji rozsah jeho zranění děsil, ale postupem času na ně byla pyšná stejně jako Míša. Nikdo nemohl popřít, že její muž vykonal svou povinnost pro vlast.

Ale teď konal povinnost pro Jelenu.

Filitov vyšel z bytu k výtahu, koženou aktovku držel v pravé ruce. Na víc tato část jeho těla ani použít nešla. Babuška, která řídila výtah, ho jako vždy pozdravila. Oba měli svůj věk, ona byla vdova po rotmistrovi, který sloužil v Míšově praporu a dostal zlatou hvězdu, na prsa mu ji připnul právě Filitov.

"Vaše nová vnučka?" zeptal se plukovník.

"Andílek," odpověděla.

Filitov se usmál, zčásti souhlasně - copak existuje něco jako ošklivé nemluvně? - a zčásti proto, že slova jako "anděl" přetrvala sedmdesát let "vědeckého socialismu".

Už na něj čekalo auto. Řidič patřil mezi nováčky, byl čerstvým absolventem poddůstojnické školy a autoškoly. Rázně zasalutoval a druhou rukou přidržel plukovníkovi otevřené dveře.

"Dobré ráno, soudruhu plukovníku."

"Dobré, rotmistře Ždanove," odpověděl Filitov. Většina důstojníků by odpověděla nanejvýš zabručením, ale Filitov byl voják, který založil svůj úspěch na bojišti na zájmu o potřeby svých mužů. Takovou nutnost chápe jen

pramálo důstojníků, říkal si. Taková škoda.

V autě bylo příjemně teplo, řidič zapnul topení už před čtvrthodinou. Filitov začínal být příliš náchylný na chlad, nepochybně s přibývajícími lety. Nedávno se znovu ocitl v nemocnici kvůli zápalu plic, už potřetí za posledních pět let. Jednou se odtamtud nevrátí, věděl to. Zaplašil tu myšlenku. Se smrtí si zahrával příliš často, už se jí nebál. Život přijde a odejde. Každou vteřinou. Až přijde poslední vteřina, napadlo ho, uvědomí si to? A chtěl by si to uvědomit?

Řidič zastavil u budovy ministerstva obrany dříve, než si plukovník stihl odpovědi na tyto otázky rozmyslet.

Ryan cítil, že už ve vládních službách strávil příliš dlouhou dobu. Dospěl do stadia, kdy létání sice zrovna nezbožňoval, ale začínal oceňovat pohodlí v letadlech. Teď se nacházel pouhé čtyři hodiny od Washingtonu a seděl v letounu C-21 Learjet, pilotovala ho žena, kapitánka, která vypadala jako studentka některé vysoké školy.

Stárneš, Jacku, říkal si v duchu. Z letiště na kopec doletěl helikoptérou, což i v této výšce nebylo nic snadného. Na vysokých kopcích nerostly žádné stromy, vzduch byl tak řídký, že se mu začalo hůře dýchat, ale obloha byla tak jasná, že si na chvilku připadal jako kosmonaut, který si prohlíží jasné hvězdy v této jasné mrazivé noci.

"Kávu, pane?" zeptal se seržant. Podal Ryanovi šálek a do noci zčásti ozářené srpkem měsíce stoupal sloupec páry.

"Díky." Ryan usrkával a rozhlížel se. Nebylo vidět moc světel. Za prvním hřebenem mohlo ležet sídliště; viděl záři nad Santa Fe, ale vůbec nedokázal určit, jak daleko asi je. Věděl, že skála, na níž se rozkládá, má výšku tři tisíce tři sta metrů nad mořem (nejbližší moře leželo stovky mil daleko) a v noci se vzdálenost určuje velmi obtížně. Bylo tady moc hezky, až na ten mráz. Holými prsty svíral plastikový pohárek. Rukavice si zapomněl doma.

"Sedmnáct minut," hlásil kdosi. "Všechny systémy fungují. Vyhledávací zařízení je v automatickém režimu. AOS za devět minut."

"AOS?" zeptal se Ryan. Zdálo se mu, že mluví nějak podivně. Byla ale taková zima, že mu ztuhly tváře.

"Zachycení signálu," vysvětlil mu major.

"Vy bydlíte někde poblíž?"

"Čtyřicet mil odsud," mávl rukou. "Podle místních měřítek vlastně hned za rohem." Jeho brooklynský přízvuk dodal jeho odpovědi zvláštní nádech.

To je asi ten s doktorátem z Newyorské státní univerzity, pomyslel si Ryan. Major ve svých devětadvaceti letech nevypadal jako voják, tím méně jako profesionální důstojník. Ve Švýcarsku by ho pokládali za skřítka, měl něco málo přes metr šedesát, byl mrtvolně hubený a jeho kostnatý obličej pokrývalo akné. Teď se jeho hluboko posazené oči zaměřovaly na jednu část horizontu, kde se měl objevit raketoplán Discovery. Ryan přemýšlel o dokumentech, které si cestou sem přečetl, a vybavil si, že tenhle major by mu asi nedokázal říct, jakou barvu mají jeho dveře do obýváku. V Národní laboratoři Los Alamos, jíž se přezdívalo Kopec, prakticky bydlel. Byl nejlepším studentem ve své třídě ve West Pointu, dva roky po absolutoriu si udělal doktorát z vysokoenergetické fyziky. Jeho doktorská práce dostala označení Přísně tajné. Jack ji četl a nechápal, proč ji tak označili - přestože měl sám doktorský titul, kdyby ta dvousetstránková práce byla celá kurdsky, rozuměl by tomu asi stejně. O Alanu Gregorym se už hovořilo stejně jako o Stephenu Hawkingovi z Cambridge nebo Freemanu Dysonovi z Princetonu. Rozdíl byl jen v tom, že jeho jméno moc lidí neznalo. Jacka dokonce napadlo, jestli i to není tajné.

"Majore Gregory, vše připraveno?" zeptal se nějaký generálporučík z letectva. Jackovi neunikl uctivý tón jeho hlasu. Gregory nebyl jen tak ledajaký major.

Nervózní úsměv. "Ano, pane." Major si otřel zpocené dlaně - i při teplotě patnácti stupňů pod nulou - do kalhot uniformy. Jacka těšilo, že ten mladík má i nějaké emoce.

Jste ženatý?" zeptal se ho Ryan. V jeho složce se o tom nic nedočetl.

"Zasnoubený, pane. Má dívka má doktorát z laserové optiky, pracuje na Kopci. Třetího června se bereme." Mladíkův hlas náhle zvážněl.

"Tak gratuluju. Uděláte si z toho rodinný podnik, co?" usmál se Jack.

"Ano, pane." Major Gregory se neustále díval na jihozápadní horizont.

"AOS!" hlásil kdosi za nimi. "Máme signál."

"Brýle nasadit," ozvalo se z reproduktorů. "Všichni si na oči nasaďte ochranné brýle."

Jack si dýchl na prsty, než si z kapsy vytáhl plastikové brýle. Říkali mu, aby si je nechal uvnitř, aby byly v teple. Na obličeji ho ale studily tak, že se to nedalo nevnímat. Jakmile si je ovšem nasadil, byl dočista slepý. Hvězdy i měsíc zmizely.

"Sledujeme! Došlo k zachycení. Discovery zajistil sestupné spojení. Všechny systémy fungují."

"Zachycení cíle!" hlásil další hlas. "Počáteční zjišťovací sekvence..., první cíl je zachycen..., automatické odpalovací systémy zprovozněny."

Žádný zvuk nenaznačoval, k čemu vlastně došlo. Ryan nic neviděl - nebo snad ano? ptal se v duchu. Měl jen zvláštní pocit..., ale čeho? Jenom jsem si to představoval? Major vedle něj slyšitelně vydechoval.

"Cvičení skončeno," ozvalo se z reproduktoru. Jack si strhl brýle.

"Tohle je všechno?" Co vlastně viděl? Co se tu stalo? Je snad už tak mimo obor, že ačkoli prostudoval materiály, nechápe, co se děje před jeho očima?

"Laserové světlo je takřka neviditelné," vysvětloval major Gregory. "V téhle nadmořské výšce není ve vzduchu dostatek prachu ani vlhkosti, aby došlo k odrazu."

"K čemu teda ty brýle?"

Mladý důstojník se usmál a sundal si své. "No, kdyby družice přeletěla v nevhodnou chvíli, výsledný výbuch by mohl být poměrně efektní. A mohl by vám pokazit oči."

Dvě stě mil nad nimi pokračoval Discovery k horizontu. Měl zůstat na oběžné dráze ještě tři dny a pokračovat v plnění "rutinních vědeckých úkolů", tentokrát především oceánografických výzkumů, dozvěděla se média, tedy zkoumání něčeho tajného pro námořnictvo. V novinách se o skutečné náplni letu spekulovalo už týdny. Prý má cosi společného s možností sledovat ponorku se střelami z oběžné dráhy. Neexistuje lepší způsob, jak udržet tajemství, než ho zastřít jiným tajemstvím. Když se někdo zeptal na podrobnosti letu, tiskový mluvčí námořnictva prohlásil pokaždé jen "bez komentáře".

"Dopadlo to dobře?" zeptal se Jack. Podíval se vzhůru, ale tu malinkou tečku, která představovala vesmírný koráb za miliardu dolarů, neviděl.

"Musíme se jít podívat." Major se otočil a odešel do nákladního vozu natřeného maskovací barvou, který stál jen pár metrů od nich. Tříhvězdičkový generál šel s ním a Ryan je následoval.

Ve vozu, kde byla teplota kolem nuly, praporčík přetáčel kazetu.

"Kde ležely cíle?" zeptal se Jack. "To se v těch informačních papírech nepsalo."

"Asi čtyřicet pět jižně a třicet západně," odpověděl generál. Major Gregory se skláněl před jednou obrazovkou.

"To je kolem Falkland, ne? Proč tam?"

"O něco blíž k Jižní Georgii," odpověděl generál. "Je to pěkné, klidné místo všem z dohledu, i vzdálenost poměrně vyhovuje."

A Sověti nemají v okruhu tří tisíc mil žádné špionážní prostředky, to Ryan věděl. Zkouška Tea Clipperu byla načasována přesně na okamžik, až budou všechny sovětské špionážní družice za obzorem. A další důvod: vzdálenost byla přesně stejná jako vzdálenost od sovětských polí balistických střel podél

hlavního železničního spojení ze západu země na východ.
"Hotovo!" hlásil praporčík.
Snímky nebyly nijak dokonalé, byly pořízeny z hladiny moře, konkrétně z paluby lodi Observation Island, plavidla vracejícího se ze zkoušek střel Trident v Indickém oceánu. Vedle první obrazovky stála další. Na ní byl vidět záběr z lodního radaru "Cobra Judy", sledujícího střely. Na obou obrazovkách se objevily čtyři objekty rozmístěné v nepatrně zakřivené přímce. Na stopkách v pravém dolním rohu naskakovala čísla jako při sjezdu, vpravo od desetinné čárky byly tři číslice.
"Zásah!" Jedna z teček se změnila v obláček zelené páry.
"Vedle!" Další tečka nikoli.
"Vedle!" Jack se zamračil. Z nějakého důvodu čekal, že uvidí, jak přes oblohu poletí světelné paprsky, ale to se stávalo jen ve filmech. Ve vesmíru prostě není dostatek prachu, který by hlásil směr energie.
"Zásah!" Zmizela druhá tečka.
"Zásah!" Zbývala jen jediná.
"Vedle."
"Vedle." Poslední tečka nechtěla zmizet, všiml si Ryan.
"Zásah!" Ale nakonec zmizela. "Celková doba jedna celá osm set šest tisícin vteřiny."
"Padesát procent," pronesl major Gregory potichu. "A samo se to upravilo." Mladý důstojník pomalu přikývl. Ovládl se a neusmíval, jen oči mu svítily. "Funguje to."
Jak velké byly ty cíle?" zeptal se Ryan.
"Tři metry. Pochopitelně sférické balony." Gregory se přestával ovládat. Připomínal dítě, které zapomnělo, že dneska se rozdávají dárky.
"Stejný průměr jako SS-18."
"Skoro tak," přikývl generál.
"Kde je to další zrcadlo?"
"Deset tisíc kilometrů nad námi, momentálně nad Ascencionem. Oficiálně se jedná o meteorologickou družici, která se nikdy nedostala na příslušnou oběžnou dráhu." Generál se usmál.
"Netušil jsem, že to dokážete dopravit takhle vysoko."
Major Gregory se usmál. "My taky ne."
"Takže jste poslali ten paprsek odtamtud na zrcadlo raketoplánu, z Discovery na to další nad rovníkem a z něj k cílům?"
"Správně," řekl generál.
"Takže zaměřovací systém máte na té druhé družici?"
"Ano," přikývl generál už ne tak nadšeně.
Jack zatím počítal zpaměti. "Takže to znamená, že jste schopni rozlišit třímetrový cíl na... deset tisíc kilometrů. Netušil jsem, že to dokážeme. Jak se nám to daří?"
"To vás nemusí zajímat," odtušil generál suše.
"Zaznamenali jste čtyři zásahy a čtyři střely minuly - osm střel za necelé dvě vteřiny, a major říkal, že zaměřovací systém se sám upravil. Takže kdyby to byly střely SS-18 vystřelené z Jižní Georgie, vaše systémy by je zničily?"
"Asi ne," připustil Gregory. "Laser vyprodukuje pouze pět megajoulů. Víte, co je jeden joule?"
"Než jsem sem letěl, prošel jsem si zápisky ze středoškolské fyziky. Jeden joule je jeden newtonmetr za vteřinu, že? Takže megajoule je milion joulů... Pokud tomu dobře rozumím..."
"Jeden megajoule je zhruba totéž co tyčinka dynamitu. Poslali jsme tam jen pět tyčinek. Dopravili jsme nahoru asi kilogram výbušniny, ale fyzikální účinky nejsou úplně srovnatelné."
"Takže chcete říct, že laserový paprsek cíl nepropálí - jde spíš o náraz." Ryan zašel na samou mez svých technických znalostí.
"Říkáme tomu ‚zničení nárazem'," poznamenal generál. "Ale ve skutečnosti to

tak je. Veškerá energie dorazí k cíli za pár miliontin sekundy, mnohem dříve než jakákoli kulka."

"Takže všechny ty řeči o tom, jak se čištěním střely nebo její rotací zabrání proniknutí laseru..."

Major Gregory se znovu zasmál. "Jo, tohle mám rád. Baletka může dělat před člověkem s kulometem sebelepší piruety, a bude jí to přibližně stejně k ničemu. Dojde k tomu, že energie musí někam přejít, a nemůže jinam než do těla střely. To je plné paliva - prakticky všechny jejich střely mají tekutá paliva, ne? Hydrostatický efekt sám o sobě roztrhne natlakované nádrže - prásk! A je po střele." Major se usmíval, jako by povídal, jak napálil třídního.

"No, tak mi povězte, jak to funguje."

"Podívejte, doktore Ryane..." začal generál. Jack ho ale přerušil.

"Generále, na Tea Clipper mám povolení. Vy to víte, takže nechte těch vytáček."

Generál kývl na majora Gregoryho. "Máme pět megajoulových laserů..."

"Kde?"

"Na jednom z nich stojíte, pane. Další čtyři jsou ukryty pod povrchem tohohle kopce. Výkon se udává za impuls. Každý z nich tedy vyprodukuje milion joulů za pár mikrosekund - tedy pár miliontin sekundy."

"A dobijí se za..."

"Nula celá nula-čtyři-šest vteřiny. Jinak řečeno jsme schopni vyslat dvacet střel za sekundu."

"Ale tak rychle jste teď nestříleli."

"Nebylo to nutné, pane," vysvětlil Gregory. "V současnosti nás omezuje hlavně zaměřovací software. Na něm ale pracujeme. Účelem tohoto testu bylo vyzkoušet část softwarového vybavení. Víme, že ty lasery fungují. Máme je tady už tři roky. Paprsky laseru jsou naváděny na zrcadlo ležící asi padesát metrů tímhle směrem-" ukázal - "kde se spojí v jediný paprsek."

"Musejí být - totiž, všechny ty paprsky musejí být sladěné, že?"

"Říká se tomu laser se zfázovanou anténní soustavou. Všechny paprsky musejí být dokonale zfázované," vysvětloval Gregory.

Jak to proboha dokážete?" Ryan se odmlčel. "Nechte to být, stejně bych tomu asi nerozuměl. No, takže ten paprsek dorazí na spodní část zrcadla..."

"Zrcadlo samo je umělecký výtvor. Tvoří ho tisíce částí a každou z nich ovládá piezoelektrický čip. Říká se tomu ‚adaptivní optika'. K zrcadlu vyšleme pátrací paprsek - tohle bylo na raketoplánu - a získáme údaje o atmosférické odchylce. Počítač vyhodnotí, jak atmosféra paprsek vychýlí. Pak se zrcadlo upraví tak, aby si poradilo s odchylkou, a my vypálíme naostro. Zrcadlo na raketoplánu je rovněž vybaveno adaptivní optikou. Sbírá a zaměřuje paprsek a posílá ho dál na zrcadlo na družici. To pak paprsek namíří na cíl. Šup!"

"Nic víc na tom není?" Ryan zavrtěl hlavou. Bylo to tak jednoduché, že za posledních devatenáct let spolykal základní výzkum ve dvaceti odlišných oborech čtyřicet miliard dolarů a výsledkem byl tenhle jediný test.

"Několik maličkostí jsme museli přepracovat," připustil Gregory. Těch pár "maličkostí" nepochybně zabere ještě pět i více let a nevěděl nebo vědět nechtěl, kolik miliard na to ještě padne. Pro něj bylo rozhodující, že mají cíl na dosah. Tea Clipper už přestal být projektem pár snílků, rozhodně po tomto testu.

"A vy jste ten, kdo učinil průlom v zaměřovacim systému. Vy jste zjistil, jak by mohl paprsek předávat informaci o svém vlastním zaměření."

"Tak nějak to je," odpověděl generál za mladíka. "Pane doktore, tato část systému je tak tajná, že bez písemného pokynu o ní nebudeme dále hovořit."

"Pane generále, jsem tu, abych vyhodnotil tento program s ohledem na sovětské snažení v podobném směru. Pokud chcete, aby vám mí lidé řekli, co přesně Rusové chystají, musím vědět, po čem se máme ohlížet!"

Jack však nevyvolal žádnou reakci. Pokrčil rameny a sáhl si do kabátu.

Podal generálovi obálku. Major Gregory se překvapeně díval.
"Stejně z toho nemáte radost," poznamenal Ryan, když důstojník vracel dopis zpět do obálky.
"Ne, pane, nemám."
Ryan promluvil hlasem chladnějším než sibiřská noc. "Víte, generále, když jsem sloužil v námořní pěchotě, nikdy jsem neslyšel, že by mě měly moje rozkazy těšit, jen že je mám splnit." Generál div nevybuchl, ale Jack dodal: "Já opravdu stojím na vaší straně, pane."
"Můžete pokračovat, majore," řekl generál Parks po chvíli.
"Já tomu algoritmu říkám ‚tanec s vějíři'," začal Gregory. Generál se nepatrně usmál. Gregory nemohl mít tušení o tanečnici Sally Randové.
"To je všechno?" podivil se Ryan, když mladík domluvil, a uvědomoval si, že každý počítačový odborník zapojený do projektu Tea Clipper si musel klást tutéž otázku: Proč to nenapadlo mě? Nebylo divu, že všichni tvrdili, že Gregory je génius. Už na univerzitě se mu podařil značný průlom v oblasti laserů a pak další při tvorbě softwaru. "Ale vždyť je to tak jednoduché!"
"Ano, pane, ale trvalo dva roky, než se podařilo to rozpohybovat, a jedině s počítačem Cray-2 to pracuje tak rychle, aby to mělo nějaký smysl. Ještě nejsme u konce, ale až vyhodnotíme, co se dneska nepovedlo, počítám ještě čtyři pět měsíců, a bude hotovo."
"A další krok?"
"Postavit laser o pěti megajoulech. Jedna skupina už od toho není daleko. Pak jich přichystáme dvacet, pošleme nahoru impuls o stovce megajoulů dvacetkrát za sekundu a zasáhneme jakýkoli cíl. Nárazová energie bude pak v řádu přibližně dvaceti třiceti kilogramů výbušniny."
"Což zničí každou střelu, ať ji vyrobí kdokoli..."
"Ano, pane." Major Gregory se usmál.
"Takže to vlastně znamená, že to - že Tea Clipper funguje."
"Prozkoumali jsme stavbu systému," opravil Ryana generál. "Od chvíle, co jsme s tímhle systémem začali, uteklo už hodně dlouho času. Před pěti lety jsme stáli před jedenácti překážkami. Dnes nám zbývají tři. Za dalších pět let už budeme za nimi. A pak teprve můžeme začít s výrobou."
"Strategické dosahy něčeho takového..." řekl Ryan a zarazil se. Ježíši."
"Změní to svět," přikývl generál.
"Víte, že si s tím samým pohrávají v Dušanbe."
"Ano, pane," přikývl Gregory. "A možná vědí něco, co my nevíme."
Ryan přikývl. Gregory byl natolik moudrý, aby věděl, že nemusí být nejmoudřejší. Výjimečný mladík.
"Pánové, v helikoptéře mám kufřík. Mohl by mi ho někdo přinést? Mám v něm několik fotografií, které by vás mohly zajímat."

"Jak staré jsou ty fotky?" zeptal se generál za pět minut, když snímky listoval.
"Pár dní," odpověděl Jack.
Major Gregory se na ně asi minutu díval. "Jsou to tedy dvě mírně odlišné instalace. Říká se tomu ‚rozptýlené pole'. Šestiúhelníkové pole - to se šesti sloupci - představuje přenašeč. Budova tady uprostřed je určena pro asi šest laserů. Tyhle sloupce jsou opticky stabilní podstavce pro zrcadla a zrcadla jsou ovládána počítači, jež mají soustředit paprsek na cíl."
"Co to znamená, že jsou opticky stabilní?"
"Zrcadla se musejí ovládat velmi přesně, pane," řekl Gregory Ryanovi. "Když je izolujete od okolního povrchu, eliminujete chvění, které mohou způsobit kroky kolemjdoucího člověka nebo projíždějící auto. Když nakloníte zrcadlo o malý násobek laserové světelné energie, úplně se připravíte o zamýšlený účinek. My zde používáme protiotřesové podstavce, abychom zvýšili izolační faktor. Je to technika, která byla původně vyvinuta pro ponorky. Chápete?

Tohle kosočtvercové pole je... ano, samozřejmě. To je přijímač."

"Cože?" Jackův mozek už poněkolikáté narazil do zdi.

"Řekněme, že chcete něco hodně důkladně znát. Ale vážně co nejdůkladněji. Můžete tedy využít laser jako takovou baterku."

"Ale k čemu čtyři zrcadla?"

"Je jednodušší a levnější vyrobit čtyři malá zrcadla než jedno velké," vysvětlil Gregory. "Hm. Zajímalo by mě, jestli svedou i holografické snímky. Jestli vážně dokážou zamknout osvětlovací paprsky ve fázi..., teoreticky to možné je. Pár věcí to může sice znesnadnit, ale Rusové si potrpí na silový přístup... Hergot!" V očích se mu zablýsklo. "To je ale nápad! Budu o tom muset přemýšlet."

"Mám tomu rozumět, že to místo postavili jen proto, aby si mohli fotit naše družice?" zeptal se Ryan.

"Ne, pane. Samozřejmě ho k tomu mohou využít, to není problém. Je to dokonalá kamufláž. Navíc systém, který dokáže vyfotit družici na geosynchronní oběžné dráze, by dokázal oslepit družice letící níže. Jestli si myslíte, že tahle čtyři zrcadla jsou teleskop, nezapomeňte, že teleskop může fungovat jako čočka kamery nebo součást mířidel pušky. Stejně tak může jít o sakramentsky účinný zaměřovací systém. Kolik elektřiny vede do téhle laboratoře?"

Ryan položil na stůl fotografii. "Momentální výkon přehrady je kolem pěti set megawattů. Ale..."

"Staví nové vedení," poznamenal Gregory. "Proč?"

"Elektrárna má dvě patra - z tohoto úhlu se to nedá poznat. Zdá se, že se chystají aktivovat horní polovinu. Výsledný maximální výkon pak bude kolem jedenácti set megawattů."

"A kolik jde sem?"

"Nazvali jsme to ‚Bach'. Asi stovka. Zbytek vede do ‚Mozarta', toho města, co vyrostlo na sousedním kopci. Takže zdvojnásobují využitelnou energii."

"Kdyby jen to, pane," poznamenal Gregory. "Pokud nechtějí zdvojnásobit velikost toho města, proč by ta větší energie nemohla jít do laserů?"

Jack se málem zalkl. Proč to krucifix nenapadlo mě? nadával si v duchu.

"Víte," pokračoval Gregory, "víte..., dostanou kolem dalších pěti set megawattů. Ježíši, co když se jim podařilo překonat další fázi? Jak složité je zjistit, co se tam děje?"

"Podívejte se na ty fotky a řekněte mi, jak snadné podle vás je proniknout dovnitř," nadhodil Ryan.

"Aha." Gregory zvedl oči. "Zajímalo by mě, kolik energie vychází z jejich přístrojů. Jak dlouho už to tam funguje, pane?"

"Asi čtyři roky, ještě to není hotové. Mozart je novinka. Dělníci až donedávna bydleli v ubytovnách a pomocné budově. Začali jsme si toho všímat, když vyrostl tenhle panelák, ve stejnou dobu, kdy pozemek oplotili. Když Rusové pečují o své dělníky, lze předpokládat, že se jedná o vysoce prioritní projekt. A když je oplocený a jsou tam strážní věže, víme, že jde o projekt armády."

"Jak jste to objevili?" zeptal se Gregory.

"Náhodou. CIA přehodnocovala meteorologické informace o Sovětském svazu a jeden z techniků se rozhodl provést počítačovou analýzu oblastí, které jsou nejvhodnější pro astronomické pozorování. Tohle je jedna z nich. Posledních pár měsíců tam bylo neobvykle zataženo, ale většinou je obloha přibližně stejně jasná jako u nás. Totéž platí o Sary Šaganu, Semipalatinsku a další novince, Storoževoj." Ryan vytáhl další fotografie a Gregory si je prohlédl.

"Neflákají se."

"Dobré ráno, Míšo," pozdravil maršál Sovětského svazu Dimitrij Timofejevič Jazov.

"I vám, soudruhu ministře," odpověděl plukovník Filitov.

Jeden četař pomohl ministrovi z kabátu, zatímco další přišel s podnosem a čajovým servisem. Když Míša otevřel svůj kufřík, oba odešli.

"Tak, Míšo, jak dnes vypadá můj den?" Jazov nalil dva šálky čaje. Venku před budovou Rady ministrů byla stále ještě tma. Vnitřní obvod kremelských zdí byl osvětlen pronikavým bílomodrým světlem, v němž se objevovaly a mizely stráže.

"Nudit se nebudete, Dimitriji Timofejeviči," odpověděl Míša. Jazov nebyl ze stejného těsta jako Dimitrij Ustinov, ale Filitov musel uznat, že své každodenní povinnosti plnil tak zodpovědně, jak by jen voják měl. Stejně jako Filitov byl i maršál Jazov původním povoláním tankista. Ačkoli se za války nikdy nesetkali, znali se z doslechu. Míša byl lepším důstojníkem na bojišti - někteří lidí tvrdili, že měl srdce dávných jízdních důstojníků, třebaže Filitov koně z duše nenáviděl - , zatímco Dimitrij Jazov si velmi brzy vysloužil uznání jako výborný štábní důstojník a organizátor - a pochopitelně člen strany. Jazov byl především členem strany, jinak by se nikdy nestal maršálem. "Máte se sejít s delegací z experimentální stanice v Tádžické SSR."

"Aha, Jasná hvězda'. Ano, to hlášení bylo plánováno na dnešek, že?"

"Akademici," ušklíbl se Míša. "Ani by nedokázali říct, jak vypadá opravdová zbraň, i kdybych jim jí mával před nosem."

"Doba oštěpů a šavlí už pominula, Michaile Semjonoviči," usmál se Jazov. Jazov nebyl ani tak geniální myslitel jako Ustinov, ani takový hlupák jako jeho předchůdce Sergej Sokolov. Nedostatek technického vzdělání kompenzoval zvláštním respektem vůči novým zbraňovým systémům a poměrně neobvyklým pochopením pro lidi v Sovětské armádě. "Ty vynálezy se jeví jako kromobyčejně slibné."

"Samozřejmě. Jen bych byl radši, kdyby celý projekt řídil skutečný voják, a ne ti zasnění profesoři."

"Ale generál Pokryškin..."

"Byl pilotem stíhačky. Já říkal voják, soudruhu ministře. Pilot vám odkývá všechno, jen když to bude mít dost knoflíků a budíků. Pokryškin mimochodem v poslední době strávil víc času na univerzitách než v letadle. Už mu dokonce nedovolují létat bez doprovodu. Pokryškin už deset let není vojákem. Profesoři si z něj teď udělali poskoka." A staví si tam celé království, ale tohle téma necháme na jindy.

"Chcete nový úkol, Míšo?" zeptal se Jazov lstivě.

"Tenhle rozhodně ne!" zasmál se Filitov a zvážněl. "Chci říct jen to, Dimitriji Timofejeviči, že hlášení o pokroku, které dostaneme z Jasné hvězdy, je - jak to říct? - deformováno skutečností, že na místě nemáme žádného skutečného vojáka. Někoho, kdo rozumí vrtochům bitev, někoho, kdo ví, k čemu má sloužit zbraň."

Ministr obrany zamyšleně přikývl. "Ano, už rozumím. Přemýšlejí spíše o ‚přístrojích' než o ‚zbraních', to je pravda. Znepokojuje mě i složitost celého projektu."

"Kolik pohyblivých částí má ta nová sestava?"

"Nemám sebemenší ponětí - odhaduji to na tisíce."

"Přístroj se nestane zbraní, dokud ho nedovede řádně použít nějaký vojín - tedy aspoň poručík. Vyhotovil vůbec někdy nějaké nezávislé vyhodnocení spolehlivosti někdo, kdo nebyl do projektu zapojen?" zeptal se Filitov.

"Ne, aspoň si nepamatuji."

Filitov zvedl šálek kávy. "Tak vidíte, Dimitriji Timofejeviči. Nemyslíte, že politbyro by něco takového mohlo zajímat? Až dosud vždy svolilo přispívat na tento experimentální projekt, ale - " Filitov se napil - "oni sem teď přicházejí a budou žádat prostředky na povýšení oblasti na fungující stupeň, a my nemáme žádné nezávislé zhodnocení projektu."

"Jak bychom mohli takové vyhodnocení získat?"

"Já ho pochopitelně vyhotovit nemůžu. Jsem příliš starý a nevzdělaný, ale na ministerstvu máme několik bystrých mladých plukovníků, zejména v signální

sekci. Přísně vzato, nejsou to důstojníci vhodní pro bojiště, ale jsou to vojáci a jsou kompetentní podívat se na tyto elektronické zázraky. Je to jen návrh." Filitov nenaléhal. Zasel jen semínko nápadu. Jazov byl snadněji manipulovatelný než Ustinov.

"A co potíže s výrobou tanků v Čeljabinsku?" zeptal se Jazov pak.

Ortiz sledoval, jak Lučištník stoupá do vrchu kilometr daleko. Dva muži a dva velbloudi. Asi nehrozí, že by si je někdo spletl s partyzány, což by se mohlo stát, kdyby jich šlo dvacet. Ortiz věděl, že by na tom nezáleželo. Sověti už dospěli do stadia, kdy napadali prakticky všechno, co se hýbalo. Vaya con Dios.

"Ne že bych si nedal pivo," utrousil kapitán.

Ortiz se otočil. "Kapitáne, s těmito lidmi mohu jednat tak úspěšně jen proto, že žiju jako oni. Sleduju jejich zákony a respektuju jejich způsoby. To znamená žádný alkohol, žádné vepřové; to znamená, že si nezačínám s jejich ženami."

"Sakra." Kapitán se ušklíbl. "Divoši jedni."

"Kapitáne, jestli vás ještě jednou uslyším říct něco takového nebo na to jenom pomyslíte, letíte odsud. Tihle lidi pro nás pracují. Nosí nám věci, které jinde neseženeme. Takže k nim budete, opakuji, budete přistupovat velmi uctivě. Doufám, že mi rozumíte!"

"Ano, pane." Páni, snad se i z něj stal divoch.

03 kapitola - Unavená rezavá liška

Je to úžasné - když dokážeš odhadnout, co dělají." Jack zívl. Z Los Alamos odletěl tímtéž letounem na Andrewsovu základnu a znovu měl spánkový dluh. Ačkoli se mu to v životě stalo už tolikrát, dosud se s tím nenaučil žít. "Ten Gregory je bedna jako hrom. Instalaci na Bachovi rozluštil asi za dvě vteřiny a vyhodnotil ji prakticky stejně jako NPIC." Rozdíl byl jen v tom, že analytici v Národním středisku pro fotografickou rozvědku se tím zabývali čtyři měsíce a sepsali tři hlášení, než dospěli k závěru.

"Myslíš, že by měl pracovat v analytické skupině?"

"Pane, to je totéž, jako kdybyste se ptal, jestli na operačním sále mají být chirurgové. A mimochodem, chce, abychom někoho poslali na Bacha." Ryan zvedl obočí.

Admirál Greer téměř upustil šálek kávy. "Ten kluk je asi fanda na filmy o nindžích."

Je fajn vědět, že nám někdo důvěřuje." Jack se usmál a pak zvážněl. "Gregory chce taky vědět, jestli zaznamenali nějaký pokrok v otázce výkonnosti laseru - omlouvám se, nový termín je myslím ‚přenosový výkon'. Předpokládá, že velká část elektřiny z té vodní elektrárny poputuje na Bacha."

Greer přimhouřil oči. "To je ďábelská myšlenka. Myslíš, že má pravdu?"

"Lasery se u nich zabývá spousta schopných lidí, pane. Nikolaj Bosov, pamatujete, dostal Nobelovu cenu a od té doby pracuje na vývoji laserových zbraní společně s Jevgenijem Velichovem, slavným mírovým aktivistou. Hlavou Laserového ústavu je syn Dimitrije Ustinova. Na Bachovi je téměř jistě laser. Musíme ale zjistit, o jaký druh jde. Může jít o plynovo-dynamický, chemický nebo pracující na bázi volných elektronů. Podle Gregoryho jde o ten s volnými elektrony, ale to je jen odhad. Vysvětlil mi, proč je výhodné umístit laser na tenhle kopec, kde je nad půlkou atmosféry, a víme, kolik energie je potřeba k tomu, aby se daly uskutečnit některé věci, o které jim jde. Říkal, že se pokusí o nějaké výpočty, aby zjistil celkový výkon celého systému. Prý se bude držet při zemi. Víme, co říká Gregory, a s ohledem na stavbu budov na Mozartovi musíme počítat s tím, že celá oblast se zanedlouho pokusí o první

zkoušku, plně funkční bude asi za dva až tři roky. Pokud je to tak, Rusové budou mít k dispozici laser, který nám sundá družice z oblohy. Podle majora půjde nejspíš o mírné vyřazení z provozu - zničí snímací receptory a hradlové fotonky. Jenže dalším krokem bude..."

"Jo, závod už začal. Rozumím."

"Máme nějakou naději, že Ritter a lidi z Operačního zjistí něco z nitra budov na Bachovi?"

"Myslím, že se o tom dá uvažovat," pronesl Greer nedůvěřivě a změnil téma. "Vypadáš nějak utahaně."

Ryan pochopil: nemusí ho zajímat, co se chystá v Operačním. Už může mluvit jako normální člověk. "Tohle cestování je hrozně únavné. Kdyby vám to nevadilo, pane, nejradši bych si vzal na zbytek dne volno."

Jistě. Uvidíme se zítra. Ale ještě - Jacku? Doslechl jsem se o tobě od Komise pro cenné papíry."

"Aha." Jack přikývl. "Už jsem na to zapomněl. Volali mi těsně, než jsem letěl do Moskvy."

"A co se děje?"

"Jedna ze společností, jejichž akcie vlastním, tedy její představitelé jsou vyšetřováni pro nedovolené obchodování. Já jsem jejich akcie koupil ve stejnou dobu jako oni a Komise chce vědět, proč jsem se rozhodl právě v ten okamžik."

"A?" zeptal se Greer. CIA už zažila dost skandálů a admirál netoužil po dalším.

"Dostal jsem tip, že by to mohla být zajímavá společnost, a když jsem se o ni zajímal, zjistil jsem, že skupuje své vlastní akcie. I proto jsem se pro ni rozhodl. Je to legální, šéfe. Doma mám všechny doklady. Provádím to na počítači - vlastně od doby, co jsem začal pracovat tady, tak ne - , ale mám od všeho tištěné kopie. Neporušil jsem žádné pravidlo, pane, a můžu to dokázat."

"Zkus to urovnat během příštích pár dní," navrhl mu Greer.

"Ano, pane."

O pět minut později už Jack seděl v autě. Domů na Peregrine Cliff dojel rychleji než obvykle, jízda trvala jen padesát minut, místo obvyklých pětasedmdesáti. Cathy byla jako obvykle v práci a děti ve škole - Sally ve škole Panny Marie a Jack ve školce. Ryan si v kuchyni nalil sklenku mléka. Když dopil, dopotácel se nahoru, sundal si boty a svalil se do postele, aniž by si svlékl kalhoty.

Plukovník jednotek spojařů Genadij Josifovič Bondarenko seděl naproti Míšovi, měl rovná záda a hrdý výraz jako správný důstojník. Nedával najevo, že by se před plukovníkem Filitovem cítil nějak nesvůj, ačkoli Míša byl dost starý, aby mohl být jeho otcem, a jeho minulost se na ministerstvu obrany stala téměř legendou. Takže tohle je ten starý válečník, který se zúčastnil téměř všech tankových bitev v prvních dvou letech Velké vlastenecké války. V jeho očích viděl zarputilost, kterou věk ani únava nemohly vymazat, uvědomoval si úraz plukovníkovy paže a vybavoval si, jak němu došlo. Říkalo se, že starý Míša a jeho kamarádi z tankového praporu se dosud objevují v továrnách, kde se vyrábějí tanky, aby sami dohlédli na dodržování kvality, sami zkoušejí, zda by z místa střelce stále dokázali zasáhnout cíl. Bondarenka tento prototyp vojáka poněkud zneklidňoval. Ale hlavně byl hrdý, že nosí stejnou uniformu.

"Čím mohu posloužit, soudruhu plukovníku?" zeptal se Míši.

"Podle toho, co jsem se dočetl z vašich materiálů, se poměrně vyznáte v elektronice, Genadiji Josifoviči." Filitov mávl na složku na stole.

"Je to má práce, soudruhu plukovníku." Bondarenko se v elektronice vyznal víc než jen "poměrně", a oba to věděli. Pomáhal vyvinout laserové indikátory vzdálenosti a uplatnit je v poli a donedávna pracoval na projektu využití laserů místo vysílaček a zvýšení bezpečnosti komunikací na frontě.

"Chci s vámi mluvit o něčem, co podléhá nejvyššímu stupni utajení." Mladý

plukovník přikývl a Filitov pokračoval. "Ministerstvo už několik let financuje velmi zvláštní laserový projekt zvaný Jasná hvězda - pochopitelně tajný je i ten název. Jeho primárním posláním je získat vysoce kvalitní fotografie západních družic, ale až bude vše hotovo, může je i zničit - v okamžiku, kdy se takový postup stane politickou nutností. Projekt řídí akademici a bývalý pilot vojsk protivzdušné obrany - tento druh zařízení bohužel spadá pod velení protivzdušných sil. Já osobně bych byl raději, kdyby na vše dohlížel skutečný voják, ale..." Míša se odmlčel a mávl ke stropu. Bondarenko se souhlasně usmál. Politika, jako by si právě řekli. Není divu, že se nikdy nic nedovede do konce.

"Soudruh ministr si přeje, abyste tam odletěl a zhodnotil zbraňový potenciál oblasti zejména z hlediska spolehlivosti. Pokud máme pozvednout tuto základnu na operační úroveň, musíme vědět, jestli ta šílenost bude fungovat, až bude třeba."

Mladý důstojník zamyšleně přikývl a usilovně přemýšlel. Dostal výjimečný úkol - a nejen to. Bude se hlásit ministrovi prostřednictvím jeho nejdůvěrnějšího pomocníka. Když si povede dobře, bude mít v materiálech ministrovo osobní vyjádření. To mu zajistí generálskou hvězdu, větší byt pro rodinu, pro děti dobré vzdělání, tedy mnoho věcí, kvůli nimž celá ta léta pracoval.

"Soudruhu plukovníku, tuším, že o mém příjezdu vědí."

Míša se posměšně zasmál. "Tak takhle teď funguje Rudá armáda? My jim máme hlásit, že k nim přijede inspekce! Kdepak, Genadiji Josifoviči, pokud máme hodnotit spolehlivost, musíme to provést nenadále. Mám tu pro vás dopis od maršála Jazova. Postačí k tomu, abyste se dostal přes ostrahu - celou oblast střeží naši kolegové z KGB," dodal Míša chladně. "Zajistí vám volný pohyb po celé oblasti. Kdybyste narazil na sebemenší potíže, obraťte se přímo na mě. Na tomhle čísle mě vždycky seženete. I když budu v lázních, přijede pro mě řidič a odveze mě."

"Jak podrobnou analýzu mám připravit, soudruhu plukovníku?"

"Tak podrobnou, aby i starý tankista jako já pochopil, co ta jejich kouzla znamenají," odpověděl Míša vážně. "Myslíte, že tomu všemu porozumíte?"

"Pokud ne, dám vám o tom vědět, soudruhu plukovníku." Míša uznal, že to je velmi dobrá odpověď. Bondarenko to dotáhne daleko.

"Výtečně, Genadiji Josifoviči. Budu mnohem raději, když mi důstojník řekne, že něco neví, než když se mě pokusí ohromit hromadou žvástů." Bondarenko pochopil. Říkalo se, že koberec v této místnosti byl zrzavě rudý od krve důstojníků, kteří se pokoušeli tohoto muže obelhat. "Kdy můžete odjet?"

"Je to velká základna?"

"Ano. Bydlí tam čtyři stovky akademiků a techniků, možná šest stovek dalšího pomocného personálu. Vezměte si na analýzu klidně celý týden. Rychlost je pro nás méně důležitá než důslednost."

"Takže si přibalím další uniformu. Mohl bych být připraven za dvě hodiny."

"Skvěle. Jděte už." Míša otevřel nové desky.

Míša pracoval jako obvykle déle než ministr. Uložil své osobní listiny k tajným složkám a zbytek nechal odnést poslíčkovi do Ústředního archivu pár kroků po hlavní chodbě od jeho kanceláře. Tentýž poslíček mu podal lístek se zprávou, že plukovník Bondarenko odletěl v 17.30 linkovým letadlem do Dušanbe, kde na něj má čekat vozidlo, které ho odveze na Jasnou hvězdu. Filitov si říkal, že nesmí zapomenout Bondarenka pochválit za jeho skvělý nápad. Jako člen Generálního inspektorátu ministerstva mohl požádat o zvláštní letoun a doletět přímo na vojenské letiště, jenže bezpečnostní kancelář Jasné hvězdy tam nepochybně měla své lidi, kteří by přílet takového letounu ohlásili. Ale takhle si plukovníka z Moskvy snadno všichni spletou s tím, kým plukovníci v Moskvě většinou bývají - s poslíčkem. Taková věc Filitova urážela. Jako

člověk, jenž usilovně pracoval na tom, aby získal hodnost velitele tankového pluku - což byla ta nejlepší práce v každé armádě - , by neměl být jen štábním poskokem, který chodí generálovi pro pití. Ale nepochyboval, že je to na velitelství všech armád stejné.

Bondarenko aspoň dostane příležitost ukázat těm kupcům v Tádžikistánu zuby.

Filitov vstal a natáhl se pro kabát. O chvíli později vyšel s aktovkou v pravé ruce z kanceláře. Jeho tajemník - praporčík - automaticky zavolal dolů, aby mu přistavili auto. Když Míša vyšel z předních dveří, už na něj čekalo.

O čtyřicet minut později měl na sobě pohodlné domácí oblečení. Pustil si televizi, kde běželo cosi tak bezduchého, že to nejspíš koupili na Západě. Míša seděl sám za kuchyňským stolem. Vedle talíře s večeří stála otevřená půllitrová láhev vodky. Míša jedl klobásu, černý chléb a nakládanou zeleninu, tedy nic, co by se příliš odlišovalo od toho, co jídal v poli se svými muži před lety. Zjistil, že jeho žaludek si mnohem snadněji poradí s prostým jídlem než s pokrmy vyumělkovanými, což naprosto zmátlo personál v nemocnici, kde se ocitl po posledním zápalu plic. Každé sousto zapil hltem vodky a díval se z oken, z velké části zakrytých žaluziemi. Viděl jasně rozzářená světla moskevských ulic i početné žluté obdélníky oken.

Bez potíží by si vybavil všechny vůně. Bohatou vůni ruské půdy, jemnou zelenou vůni travnatých luk i zápach nafty a nad tím vším i nakyslý pach pohonných směsí tankových děl, který zůstával ve svršcích, ať jste je prali sebečastěji. Tankistovi připomenou bitvu takové vůně i mnohem odpornější zápach hořících vozidel a členů posádek. Aniž by se na ni podíval, uchopil klobásu, kousek si ukrojil a zvedl ho k ústům napíchnutý na špičce nože. Díval se z okna, jako by to byla televize, a pozoroval rozlehlý a vzdálený horizont se zapadajícím sluncem, vedle modré se zelenou a oranžové s hnědou stoupaly k nebi sloupce dýmu. Pak si ukousl sytého a hutného černého chleba. A jako každou noc předtím, než se měl dopustit zrady, k němu přišli na návštěvu duchové.

Že jsme jim to ale ukázali, co, soudruhu kapitáne? zeptal se unavený hlas.

Ale museli jsme ustoupit, desátníku, slyšel svůj hlas. Ale ano, ukázali jsme těm parchantům, že si s našimi tanky T-34 nemají nic začínat. Ukradl jste dobrý chleba.

Ukradl? Vždyť, soudruhu kapitáne, ochránit ty farmáře není jen tak, ne?

A dostane při tom člověk žízeň? zeptal se kapitán pak.

O tom nepochybujte, soudruhu. Desátník se usmál. Odkudsi se objevila láhev vodky. Ne vyrobené ve státních podnicích, ale samohonky, ruské načerno pálené lihoviny, kterou Míša velmi dobře sám znal. Každý pravověrný Rus tvrdil, že její chuť miluje, ačkoli by se jí nikdo ani nedotkl, kdyby vedle ní stála láhev pravé vodky. Tentokrát mu ale samohonka velice chutnala, seděli na ruské zemi a zbytky jeho tankového družstva stály mezi budovou kolchozu a předními jednotkami Guderianovy armády.

Zítra ráno jsou tu zas, poznamenal řidič hořce.

A my zničíme další šedé tanky, dodal nabíječ.

No a pak, přemýšlel Míša nahlas, se stáhneme o dalších deset kilometrů. Jen o deset, když budeme mít znovu štěstí a když velitelství pluku dokáže dostat věci líp pod kontrolu než dnes odpoledne. Ale v každém případě, než zítra zajde slunce, tohle stavení bude za německými liniemi. Další ztracená půda.

O takových věcech se nepřemýšlí snadno. Míša si pečlivé utřel ruce a pak si rozepnul kapsu blůzy. Nejvyšší čas uzdravit duši.

Je tak křehká, poznamenal desátník, když se díval kapitánovi přes rameno na fotografii, kterou už viděl asi posté, ale pokaždé u něj vzbudila závist. Jako by byla ze skla. A jakého máte krásného syna. Jste šťastný člověk, soudruhu kapitáne, že má tvář po matce. Vaše žena je tak drobná, jak mohla ve zdraví porodit tak velkého syna?

Bůh ví, odpověděl bezmyšlenkovitě. Je zvláštní, že po pár dnech války se i ten nejzarytější z ateistů obrací k Bohu. Postihlo to i několik komisařů, což

vojáky mírně pobavilo.

Vrátím se k vám, slíbil fotografii. Vrátím se za tebou. Přes celou německou armádu, přes všechny plameny pekel se k tobě vrátím, Jeleno.

A vtom dostal dopis, což se na frontě stávalo velice zřídka. Jediný dopis pro kapitána Filitova, ale druh papíru a pečlivý rukopis na obálce mu napověděly, že jde o něco důležitého. Ostrým nožem rozřízl obálku a vytáhl dopis tak pečlivě, jak mu jen rozrušení dovolovalo, aby neušpinil slova své milované olejem z tanku. O pár vteřin později vyskočil a zvolal ke hvězdám na jasném nebi.

Na jaře budu znovu otcem! Muselo se to stát poslední noc během dovolené, tři týdny předtím, než začala tahle šílenost...

To mě nepřekvapuje, poznamenal desátník, když si vezmete, jak jsme dneska vyjebali s Němci. Tomuhle družstvu velí takový člověk! Třeba by měli našeho kapitána zavřít do nějaké chovné stanice.

Ovládejte se, desátníku Romanove, jsem ženatý muž.

Tak že bych soudruha kapitána nahradil já? zeptal se s nadějí v hlase a pak mu znovu podal láhev. Na dalšího skvělého syna, kapitáne, a na zdraví vaší překrásné ženy. Mladý muž měl v očích slzy radosti i zármutku nad tím, že jen zcela nadpozemské štěstí mu může zaručit, že se opravdu stane otcem. Něco takového by ale nikdy neřekl nahlas. Romanov byl skvělý voják i soudruh, mohl by velet vlastnímu tanku.

A Romanov ten tank nakonec i dostal, vzpomínal si Filitov a díval se na noční moskevské nebe. U Vjazmy s ním odvážně vjel mezi nehybný kapitánův tank a útočící německý tank Mark-IV. Filitovovi tak zachránil život, zatímco jeho vlastní zhasl v rudooranžových plamenech. Alexej Iljič Romanov, desátník Rudé armády, získal toho dne Řád rudého praporu. Míša přemýšlel, jestli to vyznamenání jeho matce vynahradilo ztrátu modrookého syna.

Láhev vodky byla ze tří čtvrtin prázdná a Míša u stolu jako už tolikrát vzlykal.

Tolik mrtvých.

Za to můžou ti hlupáci na Nejvyšším velení! Romanov padl u Vjazmy. Ivaněnko za Moskvou. Poručík Abašin u Charkova - Mirka, ten pohledný mladý básník, drobný a citlivý mladý důstojník, který měl srdce a odvahu jako lev, padl, když vedl pátý protiútok, ale vyčistil Míšovi cestu, aby mohl stáhnout zbytky své jednotky z druhého břehu Donu, než se rozpoutá peklo.

A jeho Jelena, poslední z obětí... Všichni zahynuli, ne po zásahu nějakého nepřítele zvenčí, ale kvůli chybám a lhostejnosti své rodné země...

Míša se naposledy napil z láhve. Ne, rodná zem za to nemůže. Rodina nikdy, nikdy. Ale ti bezcitní hajzlové, kteří...

Vstal a odpotácel se k ložnici, světlo v jídelně nechal svítit. Na budíku svítilo čtvrt na deset a nějaká část Míšova mozku s potěšením konstatovala, že má před sebou devět hodin spánku, během něhož se vzpamatuje z útrap, jež dorážejí na kdysi štíhlé, odolné tělo, které vydrželo - dokonce je bavil - příšerný nápor nekonečných bitevních operací. Ale vedle stresu, jaký Míša zažíval teď, se bitvy jevily jako nedělní výlet. Jeho podvědomí se radovalo ze skutečnosti, že i to brzy skončí a on si konečně odpočine.

Asi o půl hodiny později projelo ulicí jedno auto. Na místě spolujezdce seděla žena, která doprovázela svého syna z hokeje. Zvedla oči a všimla si, že se v určitých oknech svítí a žaluzie že jsou téměř celé zatažené.

Byl tu řídký vzduch. Bondarenko vstal jako vždy v pět hodin, oblékl si tepláky a sjel výtahem z ubytovny pro návštěvy. Dočkal se při tom překvapení - výtah fungoval. Takže technici se přesouvají do objektu a zpět celých čtyřiadvacet hodin. Dobře, pomyslel si plukovník.

Vyšel ven s ručníkem kolem krku a podíval se na hodinky. Zamračil se a dal se do běhu. V Moskvě měl změřenou obvyklou trasu kolem jednotlivých obytných

bloků. Tady mohl vzdálenost maximálně odhadovat. Ale co, pokrčil rameny, to se dalo čekat. Rozběhl se na východ. Výhled odsud byl úžasný. Brzy vyjde slunce, dříve než v Moskvě, protože ta leží níž. Nad rudě zbarveným horizontem čněly ostré štíty hor připomínající dračí zuby. Usmál se. Jeho nejmladší syn rád kreslil draky.

Let sem skončil velkolepou podívanou. Úplněk osvětloval rovinu pouště Karakum pod křídly letadla - a pak ty písečné dálavy skončily, jako by z nich vyrostla zeď. V rozpětí tří stupňů zeměpisné délky se země změnila z nížiny o třech stech metrech nad mořem v pětitisícové štíty. Ze svého místa viděl zářící Dušanbe asi sedmdesát kilometrů na severozápad. Toto půlmilionové město obtékají dvě řeky, Kafirnigan a Syrdarja, a Bondarenko přemýšlel, proč vyrostlo právě tady, jaký dějinný zvrat může za to, že vzniklo mezi dvěma řekami napájenými z horských potoků. Budilo dojem opravdu nehostinného místa, ale možná tu odpočívaly karavany velbloudů, snad tu byla křižovatka cest, třeba... Zarazil se. Bondarenko věděl, že jen odkládá své ranní cvičení. Přes nos a ústa si přetáhl roušku, aby se ochránil před mrazivým vzduchem. Pak udělal několik dřepů, aby se uvolnil, protáhl si nohy a volně se rozběhl.

Ihned si všiml, že nedýchá tak lehce jako obyčejně. To ta výška, co jiného. Nu což, tak svůj běh trochu zkrátí. Ubytovací komplex měl za zády, a když se otočil doprava, všiml si budovy, která nesla v mapce označení dílny strojařů a optiků.

"Stát!" křikl nějaký hlas.

Bondarenko zavrčel. Neměl rád, když ho někdo vyrušoval při tréninku. Tím méně, když ten někdo měl zelené nárameníky KGB. Špion - násilník - co si hraje na vojáka. "Copak se děje, četaři?"

"Vaše doklady, prosím, soudruhu. Neznám vás."

Bondarenkovi naštěstí žena všila do teplákové soupravy Nike, kterou mu sehnala na pololegálním trhu v Moskvě jako dárek k posledním narozeninám, několik kapes. Poklusával na místě a podal četaři doklady.

"Kdy jste sem dorazil, soudruhu plukovníku?" zeptal se muž. "A co tady provádíte takhle brzy?"

"Kde je váš nadřízený?" opáčil Bondarenko.

"U hlavní brány, čtyři sta metrů tímhle směrem," ukázal muž.

"Tak pojďte se mnou, četaři, a promluvíme si s ním. Plukovník Sovětské armády se nebude zodpovídat četařovi. Jen pojďte, i vy si potřebujete protáhnout tělo!" řekl mu a vyrazil vpřed.

Četařovi bylo kolem dvaceti, ale měl na sobě těžký kabát, v ruce pušku a kolem pasu nábojový pás. Po dvou stech metrech Bondarenko slyšel, jak ztěžka oddychuje.

"Tady, soudruhu plukovníku," hlesl mladík o minutu později.

"Neměl byste tolik kouřit, četaři," poznamenal Bondarenko.

"Co se tady krucifix děje?" zeptal se poručík KGB zpoza svého stolu.

"Váš četař mě vyzval na běh. Jsem plukovník G. I. Bondarenko a šel jsem si po ránu zaběhat."

"V západním oblečení?"

"Co je vám do toho, jaké oblečení nosím na běh?" Vy blázne, snad si nemyslíte, že špioni chodí běhat!

"Plukovníku, jsem důstojník stráže. Nepoznávám vás a mí nadřízení mi o vaší přítomnosti nic neřekli."

Genadij sáhl do další kapsy a spolu s osobními doklady mu podal zvláštní propustku pro návštěvy. "Jsem tu jako zvláštní velvyslanec ministerstva obrany. Účel mé návštěvy vás nemusí zajímat. Jsem zde na osobní vyslání maršála Sovětského svazu D. T.Jazova. Jestli máte nějaké další dotazy, zavolejte mu na tohle číslo!"

Poručík KGB si pečlivě četl doklady a zkoumal, zda v nich je to, co se právě doslechl.

"Prosím omluvte mě, soudruhu plukovníku, ale máme rozkazy přísně dodržovat

bezpečnostní opatření. Je navíc poměrně nezvyklé, že tady za rozbřesku běhá člověk v západním oblečení."

"Počítám, že pro vaše jednotky je neobvyklé, když vůbec vyběhnou," dodal Bondarenko suše.

"Na tomhle kopci není na pořádné tělesné cvičení skoro místo, soudruhu plukovníku."

"Vážně?" usmál se Bondarenko a vytáhl zápisník a tužku. "Tvrdíte, že dodržujete své bezpečnostní předpisy, ale tréninkové normy svých jednotek neplníte. Děkuji za tuhle informaci, soudruhu poručíku. Promluvím na toto téma s vaším velícím důstojníkem. Smím už jít?"

"Přísně vzato bych měl všem oficiálním návštěvám poskytnout doprovod."

"Skvěle. Nerad běhám sám. Budete tak laskav a doprovodíte mě, soudruhu poručíku?"

Důstojník KGB se ocitl v pasti a věděl to. O pět minut později lapal po dechu jako čerstvě vytažená ryba.

"Jaké je vaše hlavní bezpečnostní riziko?" zeptal se ho Bondarenko - zlomyslně, jelikož nezpomalil.

"Hranice s Afghánistánem je sto jedenáct kilometrů tímhle směrem," řekl poručík mezi výdechy. "Občas pošlou přes hranice pár banditů, jak jste možná slyšel."

"Navazují kontakty s místními obyvateli?"

"Neslyšeli jsme o tom, ale bojíme se toho. Místní jsou převážně muslimové." Poručík se rozkašlal. Genadij zastavil.

"Zjistil jsem, že v takhle studeném vzduchu pomáhá rouška," řekl. "Vzduch před vdechnutím trochu ohřeje. Narovnejte se a zhluboka dýchejte, soudruhu poručíku. Jestli chcete brát bezpečnost opravdu vážně, měli byste být všichni v dobré kondici. Věřte mi, že na Afghánce to platí. Před dvěma lety jsem sloužil u skupiny Spetsnaz a honili jsme je všude možně. Nikdy jsme je nechytili." Ale oni nás ano, nedodal Bondarenko. Nikdy na tu léčku nezapomene...

"A zkusili jste helikoptéry?"

"Ve špatném počasí nemohou létat, mladý příteli, a v našem případě šlo o to dát najevo, že i my umíme bojovat v horách."

"Každý den tady máme hlídky i venku."

Bondarenka trápil hlavně tón, jakým to pronesl, a řekl si tedy, že to musí prověřit. "Kolik jsme už uběhli?"

"Dva kilometry."

"V téhle výšce je vše obtížnější. Pojďte, zpátky půjdeme."

Východ slunce je uchvátil. Zářící koule vykoukla nad bezejmennou horou na východě a světlo z ní se rozlévalo po svazích nejbližších hor a zaháněla stíny do hlubokých ledovcových údolí. Toto místo nebylo žádným snadným cílem, ani pro ty nelidské barbary mudžáhidy ne. Strážní věže byly všechny dobře rozmístěné, z každé bylo jasně vidět do vzdálenosti několika kilometrů. Světlomety se tu nepoužívaly kvůli civilistům, kteří zde bydleli; přístroje pro noční vidění byly jednoznačně výhodnější. Bondarenko nepochyboval, že jednotky KGB právě je používají. Pokrčil rameny. Ostraha objektu nebyla hlavním důvodem jeho návštěvy, ačkoli mohl kvůli ní popíchnout členy ostrahy z KGB.

"Smím se zeptat, kde jste sehnal své tréninkové oblečení?" zeptal se důstojník KGB, když už mohl normálně dýchat.

"Jste ženatý, soudruhu poručíku?"

"Ano, soudruhu plukovníku."

Já sám se totiž ženy neptám, kde mi kupuje dárky k narozeninám. Je ale pravda, že nejsem čekista." Bondarenko udělal pár dřepů, aby ukázal, že je nicméně lepším člověkem.

"Soudruhu plukovníku, ačkoli neplníme úplně totožné úkoly, oba sloužíme Sovětskému svazu. Já jsem mladý, nezkušený důstojník, jak jste jistě zjistil.

Jedna z věcí, které mě velice trápí, je zbytečná rivalita mezi armádou a KGB."

Bondarenko se na něj otočil. "To jste řekl skvěle, soudruhu. Až budete mít generálské hvězdy, možná si na má slova vzpomenete."

Zanechal poručíka u stanoviště ostrahy a vrátil se rychlou chůzí do obytné budovy, pot na krku mu v ranním mrazivém větru skoro namrzal. Vešel dovnitř a vyjel výtahem vzhůru. Nepřekvapilo ho, že ve sprše netekla takhle brzy ráno teplá voda. Plukovník se osprchoval studenou, čímž zahnal poslední zbytky ospalosti, oholil se a oblékl a odešel do jídelny na snídani.

Na ministerstvu nemusel být dříve než v devět hodin, na cestě do práce navíc míjel lázně. Filitov za dlouhá léta zjistil, že nic nezažene kocovinu tak spolehlivě jako pára. Příležitostí ke zkoumání měl dostatek. Jeho řidič ho odvezl do Sandunovských lázní na Kuzněckém mostě, šest bloků od Kremlu. Zastavoval se tu každou středu. Ani takhle brzy po ránu tady nebyl sám. Hrstka dalších nejspíš důležitých lidí se trousila po širokém mramorovém schodišti vzhůru do oddělení první třídy (ačkoli se mu teď tak neříkalo), jelikož tisíce Moskvanů sdílely s plukovníkem jak jeho stav, tak i způsob léčby. Byly mezi nimi i ženy, jak si všiml, a přemýšlel, jestli se ženské oddělení od mužského nějak výrazně liší. Bylo to zvláštní. Chodil sem od roku 1943, kdy nastoupil na ministerstvo, a ještě ani jednou se nepokusil nakouknout do ženského oddělení. No, teď už jsem na to příliš starý.

Oči měl podlité krví, víčka těžká a svlékl se. Když byl nahý, vzal si vzadu v místnosti ručník a svazek březových větviček. Nadechl se chladného a suchého vzduchu převlékárny, a teprve potom otevřel dveře vedoucí do místnosti s párou. Kdysi mramorovou podlahu už z velké části nahradily oranžové dlaždice. Dosud si pamatoval doby, kdy ta původní podlaha byla téměř nedotčená.

Dva muži kolem padesáti let se o něčem hádali, asi o politice. Slyšel jejich hlasy i přes syčení páry stoupající z kamen uprostřed místnosti. Míša napočítal dalších pět mužů, měli skloněné hlavy a každý z nich se vypořádával s kocovinou o samotě. Vybral si místo v přední řadě a posadil se.

"Dobré ráno, soudruhu plukovníku," pozdravil ho hlas pět metrů od něj.

"I vám, soudruhu akademiku," pozdravil Míša svého kolegu. Prsty svíral svazek větviček a čekal, až se začne potit. Netrvalo to dlouho - v místnosti bylo skoro osmdesát stupňů. Opatrně dýchal jako všichni častí návštěvníci. Aspirin, který si vzal ráno, už začínal působit, ale hlavu měl pořád těžkou a kruhy pod očima hluboké. Poplácal se větvičkami po zádech, jako by chtěl vyhnat jedy z těla.

"Jak se dnes ráno daří hrdinovi od Stalingradu?" vyptával se akademik.

"Asi stejně jako géniovi z ministerstva školství." Odpovědí byl drsný smích. Míša si nikdy nedokázal zapamatovat jeho jméno... Ilja Vladimirovič Tenčionen. Co je to za blázna, že se směje v kocovině? Říkal, že pije kvůli své ženě. Pijete, abyste se od ní odpoutal, co? Chvástáte se časy, kdy jste spal se sekretářkou, zatímco já bych prodal celou svou duši za jediný pohled na Jeleninu tvář. I na tváře mých synů, dodal v duchu. Mých dvou krásných synů. V takové dny se vyplatilo na tyhle věci vzpomínat.

"Včera se v Pravdě psalo o jednáních ohledně zbraní," pokračoval muž. "Dá se doufat v pokrok?"

"Nemám tušení," odpověděl Míša.

Do místnosti vstoupil zřízenec. Mladík, možná kolem pětadvaceti a malý. Spočítal všechny uvnitř.

"Přeje si někdo něco k pití?" zeptal se. V lázních bylo pití alkoholu zakázáno, ale jak by řekl každý Rus, vodka díky tomu chutná ještě lépe.

"Ne!" zněla sborová odpověď. Nikdo neměl náladu na spravovací sklenku, všiml si Míša a usmál se. Je teprve polovina týdne. V sobotu ráno by byla situace úplně jiná.

"Dobře," pronesl zřízenec cestou ven. "Venku budete mít čisté ručníky a už

jsme opravili topení v bazénu. Plavání je rovněž velmi zdravé, soudruzi. Nezapomeňte si protáhnout svaly, které si teď propékáte, a celý den budete jako rybičky."

Míša zvedl oči. Tenhle je tady nový.

"Proč sakra musejí být tak srdeční?" zeptal se muž v rohu.

Je srdečný, protože to není žádný starý opilec!" odpověděl jiný. Několik mužů se zasmálo.

"Před pěti lety mi vodka nic takového nedělala. Dejte na mě, kontrola kvality už není, co bývala," pokračoval první.

"A tvoje játra taky ne, soudruhu!"

"Je to hrůza, když člověk stárne." Míša se otočil a rozhlížel se, kdo to řekl. Viděl muže kolem padesáti let, jeho naduté břicho mělo barvu leklé ryby a kouřil cigaretu, což bylo rovněž v rozporu s předpisy.

"A ještě horší, když zestárnout nestihne, jenže na to jste vy mladší zapomněli!" řekl bez rozmyslu a hned přemýšlel proč. Otočilo se k němu několik párů očí, které si všimly jeho popálenin na zádech a hrudníku. I ti, kdo nevěděli, kdo je Michail Semjonovič Filitov, si uvědomili, že s tímhle člověkem není radno se přít. Zůstal ještě deset minut seděť a pak odešel.

Zřízenec stál přede dveřmi. Plukovník mu podal větvičky a ručník a pak odešel do sprch se studenou vodou. O deset minut později z něj byl znovuzrozený člověk, bolest a deprese z vodky zmizely, únava ho opustila. Rychle se oblékl a odešel dolů ke svému autu. Řidič si povšiml změny v jeho kroku a přemýšlel, co může být tak léčivého na tom, nechat se opékat jako kus masa.

Zřízenec měl však svůj vlastní úkol. Když se o pár minut později znovu zeptal, ukázalo se, že dva lidé v páře změnili názor. Zadním vchodem vyběhl z budovy a zamířil do krámku, jehož vedoucí si pokoutním prodejem vodky vydělával víc než čistěním oděvů. Zřízenec se vrátil s půllitrovou lahví vodky - žádná nálepka na ní však nebyla, Stoličnaja byla určena jen na vývoz a pro elitu - , za niž zaplatil o něco víc než dvojnásobek běžné ceny. Zavedení zákonů omezujících prodej alkoholu vyvolalo vznik zcela nové - a neuvěřitelně výnosné - části černého trhu ve městě. Zřízenec při koupi navíc předal malou kazetu, kterou mu jeho kontakt předal s větvičkami. I on si oddechl. Byl to jeho jediný kontakt. Neznal jeho jméno a pronesl kódovou větu s přirozeným strachem, že tahle část moskevské sítě CIA už byla před dlouhou dobou kontrašpionážním oddělením KGB, obávanou Druhou správou, zkompromitována. Jeho život už byl ztracen, a on to věděl. Ale musel něco udělat. Věděl to od toho roku, jejž strávil v Afghánistánu; co všechno tam viděl a co ho nutili dělat... Na chvíli se zamyslel, kdo ten starý zjizvený člověk asi je, ale pak si řekl, že jeho nátura a totožnost ho nemusí zajímat.

Čistírna sloužila zejména cizincům, nabízela své služby reportérům, obchodníkům i několika diplomatům a také pár podivným Rusům, kteří si chtěli zachovat oděvy zakoupené v zahraničí. Jedna žena, která do této kategorie patřila, si vyzvedla anglický kabát, zaplatila tři ruble a odešla o dva bloky dál na nejbližší stanici metra a sjela po eskalátoru k trase Ždanovova-Krasnopresněnská, která je na mapách vyznačená nachovou barvou. V metru byla spousta lidí a nikdo si nemohl všimnout, jak předává kazetu dál. Ona vlastně tvář muže ani sama neviděla. On ale na příští stanici, Puškinově, vystoupil a přešel na Gorkého. O deset minut později došlo k dalšímu předání, tentokrát byl příjemcem Američan, který dnes ráno šel do práce na velvyslanectví o něco později, protože se včera nějak pozapomněl na diplomatické recepci.

Jmenoval se Ed Foley; pracoval jako tiskový atašé na velvyslanectví v ulici Čajkovského. Spolu se svou ženou, Mary Pat, jež byla též agentkou CIA, už v Moskvě žili skoro čtyři roky a oba už se těšili, až se z tohohle chmurného a šedého města nadobro dostanou. Měli dvě děti, které si už dlouhou dobu musely odepřít hotdogy a přenosy baseballu.

Jejich služební pobyt však nebyl zcela bez úspěchů. Rusové věděli, že CIA

má v Moskvě několik manželských párů, ale skutečnost, že by si s sebou agenti vzali i děti, Sovětům unikla. Pak tu bylo ještě jejich krytí. Než Ed Foley nastoupil do služeb ministerstva zahraničí, pracoval jako reportér pro New York Times - protože, jak říkal, co do peněz se to moc neliší a jako policejní zpravodaj se nikdy nedostal dál než do Attiky. Jeho žena byla většinu času doma s dětmi - v případě potřeby suplovala v Anglo-americké škole na Leninově prospektu 78 - a chodila s nimi sáňkovat. Jejich starší syn hrál v juniorské hokejové lize a důstojníci KGB, kteří je sledovali, uvedli ve svých záznamech, že Edward Foley II je na sedmiletého kloučka hodně dobré křídlo. Sovětská vláda měla s jejich rodinou jedinou opravdovou potíž, a sice Edovu nezřízenou touhu slídit po pouličním zločinu v Moskvě, o němž však napsal, že oproti New Yorku je to jen slabý odvar. Tím však prokázal, že je relativně neškodný. Na zpravodajského důstojníka byl přece jen příliš šťouravý. A ti se ze všech sil snaží, aby nevyčnívali.

Posledních pár bloků od stanice metra šel Foley pěšky. Vlídně kývl na pozdrav policistovi, který hlídal dveře ponuré, byť vznosné budovy, a pak, před svou kanceláří, seržantovi námořní pěchoty. V oficiálním hlášení sovětského ministerstva zahraničí byla ambasáda popisována jako "přecpaná a náročná na úklid". Autor těchto slov by nepochybně popsal vybydlený a vypálený byt v jižním Bronxu s dovětkem "drobné úpravy nutné", říkal si Foley. Během posledních oprav jeho kancelář přemístili do bývalého skladiště, takže se z ní stala jen obtížně obývatelná komůrka asi o metru čtverečním. Tato komora však byla jeho vlastní fotokomorou, a to byl jeden z důvodů, proč v téhle místnosti stanice CIA měla vždy jednoho ze svých lidí, ačkoli Foley byl prvním náčelníkem stanice, který se zde usadil.

Bylo mu pouhých třiatřicet, byl vysoký, ale velmi štíhlý, potomek Irů z Queensu. Jeho intelekt doplňovaly neuvěřitelně silné nervy a neproniknutelný obličej, který mu pomohl projít Holy Cross. CIA si ho vyhlédla před koncem studia, pak strávil čtyři roky v Timesech, aby si vybudoval osobní "pověst". V novinách si ho pamatovali jako dobrého, i když trochu líného reportéra, který vždy odevzdal řemeslně zvládnuté články, ale nikdy se nedostal dál. Jeho editor nelitoval, že odchází do vládních služeb, protože na jeho místo už měl čerstvého absolventa kolumbijské fakulty žurnalistiky s vervou a citem pro akci. Současný dopisovatel Timesů v Moskvě ho popisoval svým kolegům a kontaktům jako smolaře a ne moc inteligentního, čímž poskytl Edu Foleyovi nejvyhledávanější kamufláž pro oblast špionáže: Ten? Ten nemá na špionáž buňky. Z tohoto a několika dalších důvodů dostal Foley na starost nejdéle sloužícího a nejproduktivnějšího agenta CIA v Moskvě, plukovníka Michaila Semjonoviče Filitova, s kódovým označením KARDINÁL. Jméno samotné bylo pochopitelně tak tajné, že jen pět lidí v CIA vědělo, že se nejedná jen o církevního hodnostáře s červenou čepičkou a diplomatickým pasem.

KARDINÁLOVY informace byly označeny jako Přísně tajné/pouze pro D a v celé americké vládě bylo jen šest lidí, kteří měli přístup k informacím označeným D. Kódové označení těchto zpráv se měnilo každý měsíc. Teď znělo SATÉN, což zase vědělo jen asi dvacet dalších. I s tímto názvem se zprávy pokaždé parafrázovaly a dovedně měnily, než měly opustit bratrstvo D.

Foley vytáhl kazetu z kapsy a zamkl se v temné komoře. Zvládl by to vyvolat i namol opilý a v polospánku. Párkrát to tak i udělal. Za šest minut měl hotovo a uklidil po sobě. Jeho bývalého editora v New Yorku by Foleyho pečlivost v Moskvě překvapila.

Postupoval podle kroků, které se už skoro třicet let neměnily. Šest exponovaných obrázků si prohlédl lupou, jakou se prohlížejí diapozitivy. Během několika vteřin si každý snímek zapamatoval a na přenosném psacím stroji začal psát překlad. Tento mechanický psací stroj měl tak opotřebovanou pásku, že by se z ní nikdo nic nedozvěděl, dokonce ani KGB. Foley, jako ostatně mnoho reportérů, nebyl v psaní na stroji nijak zdatný. Na stránkách často škrtal a přepisoval. Papír byl chemicky ošetřen, takže nešlo použít korektor překlepů.

Trvalo mu asi dvě hodiny, než přepsal celý text. Když byl hotov, podíval se ještě jednou na film, jestli opravdu nic nevynechal nebo neudělal nějaké gramatické chyby. S uspokojením, ale i rozechvěním, které při tom zažíval pokaždé, zmačkal film do kuličky a položil do kovového popelníku, kde dřevěná kuchyňská zápalka přeměnila jediný přímý důkaz KARDINÁLOVY existence v popel. Pak vykouřil cigaretu, aby překryl zápach hořícího celuloidu. Složené stránky s přepisem si zastrčil do kapsy a odešel nahoru do komunikačního střediska ambasády. Tam napsal zprávu pro Box 4108, Ministerstvo zahraničí, Washington: "S odkazem na váš dopis z 29. prosince posílám hlášení o výdajích. Foley. Konec." Jako tiskový atašé musel Foley často platit za své bývalé kolegy, kteří jím trochu opovrhovali, ale on to přehlížel; musel tedy posílat na ministerstvo zahraničí častá hlášení o výdajích a poměrně ho bavilo, že jeho kolegové novináři ze všech sil pracují na utvrzování jeho falešné totožnosti.

Pak zašel za kurýrem. Ačkoli šlo o rys nepříliš známý, na moskevské stanici se nezměnil už od třicátých let. Na velvyslanectví pracoval zvláštní člověk určený pro odnášení pošty, ačkoli dnes měl už i jiné úkoly. Kurýr patřil mezi čtyři lidi na úřadě, kteří věděli, pro který vládní úřad Foley ve skutečnosti pracuje. Byl to rotmistr ve výslužbě, měl vyznamenání Za zásluhy a čtyři Purpurová srdce za evakuaci raněných na bojištích ve Vietnamu. Když se na někoho usmíval, smál se jako Rusové - ústy, ale skoro nikdy očima.

"Nechtělo by se vám zaletět si dneska domů?"

Zablýsklo se mu v očích. "Když je teď v neděli Super Bowl? Že se ptáte. Mám se u vás stavit kolem čtvrté?"

"Přesně tak." Foley zavřel dveře a vrátil se do své kanceláře. Kurýr si objednal letenku na let v 17.40 s British Airways do Heathrow.

Rozdíl v časových pásmech mezi Washingtonem a Moskvou de facto zaručoval, že Foleyho zpráva dorazí na místo brzy ráno. V šest hodin vešel jeden zaměstnanec CIA do podatelny ministerstva zahraničí a asi z deseti přihrádek si vyzvedl zprávy, načež se vrátil do Langley. Byl to vysoký důstojník, pracoval ve Správě operací, ale o další službu za mořem ho připravilo zranění, které utrpěl v Budapešti - jeden chuligán mu na ulici prorazil lebku a odseděl si za to pět let. Jen kdyby policajti věděli, říkal si agent, dali by mu za to medaili. Roznesl zprávy do příslušných kanceláří a odešel do své.

Když Bob Ritter přišel v 7.25 do práce, zpráva mu ležela na stole. Ritter pracoval v CIA jako zástupce ředitele pro operace. Jeho pole působnosti, známé jako Správa operací, se staralo o všechny důstojníky CIA v terénu a všechny cizí státní příslušníky, které pracovníci CIA nabrali a zaměstnávali jako agenty. Zpráva z Moskvy - jako obyčejně nebyla jediná, ale tahle měla největší cenu - se okamžitě přesunula do jeho osobního sejfu, zatímco se připravoval na informační schůzku v osm hodin, kterou měli na starost důstojníci z noční služby.

"Dále." Foley zvedl oči, když se ozvalo zaklepání na dveře. Kurýr vstoupil.

"Letadlo letí za hodinu. Musím sebou hodit."

Foley sáhl do zásuvky a vytáhl na první pohled drahou stříbrnou tabatěrku. Podal ji kurýrovi, který ji opatrně vzal a zasunul do náprsní kapsy. Uvnitř byly složeny popsané stránky a vedle nich i pyrotechnický náboj. Kdyby pouzdro někdo nesprávně otevřel nebo s ním náhle prudce trhl - podobně jako při pádu na tvrdou zem - , náboj by se zažehl a zničil papír uvnitř. Stejně tak by mohl zapálit kurýrův oblek, čímž se vysvětlovala opatrnost, s jakou pouzdro schovával.

"V úterý ráno bych měl být zpátky. Mám vám něco přivézt, pane Foley?"

"Slyšel jsem, že vyšla další kniha Far Side..." Kurýr se zasmál.

"Dobrá, podívám se. Zaplatíte mi, až se vrátím."

"Šťastnou cestu, Augie."

Jeden z řidičů velvyslanectví odvezl Augieho Giannininiho na letiště Šeremetěvo, ležící devatenáct mil za Moskvou, kde kurýr díky svému diplomatickému pasu prošel kontrolními stanovišti a nastoupil přímo na palubu letadla British

Airways mířícího na Heathrow. Seděl na pravé straně letounu. Pytel s diplomatickou poštou ležel na místě u okna, Giannini si sedl vedle. Lety z Moskvy byly jen velmi zřídka plné, sedadlo po jeho levé ruce bylo rovněž prázdné. Boeing 747 začal rolovat přesně včas. Kapitán ohlásil dobu letu a cíl a letoun se rozjel po ranveji. Když se odlepil od sovětské půdy, všech sto padesát cestujících zatleskalo. Kurýra to vždy pobavilo. Giannini vytáhl z kapsy paperback a začetl se. Nemohl v letounu pít ani spát a rozhodl se, že s večeří počká až na příští let. Letušce se nicméně podařilo vnutit mu šálek kávy.

O tři hodiny později letoun dosedl na plochu letiště Heathrow. Formalitami znovu prošel bez potíží. Ve vzduchu trávil víc času než většina dopravních pilotů a na většině světových letišť měl přístup do čekáren první třídy. Tady čekal asi hodinu na další Boeing 747 mířící na Dullesovo mezinárodní letiště.

Při přeletu přes Atlantik si vychutnal večeři podle Pan Am a film, který nikdy předtím neviděl, což se nestávalo často. Když dočítal knihu, letoun klesal k letišti. Kurýr si promnul obličej a snažil se vypočítat, kolik asi je ve Washingtonu hodin. O patnáct minut později nasedl do vládního forda, jenž zamířil na jihovýchod. Posadil se dopředu, protože si chtěl natáhnout nohy.

"Jaký byl let?" zeptal se řidič.

"Jako vždycky. Nuda." Ale zase to bylo lepší než evakuace raněných ve Vietnamu. Vláda mu platila dvacet tisíc ročně za to, že seděl v letadle a četl si knížky, což ve spojení s důchodem z armády zaručovalo poměrně příjemný život. Nikdy se nezabýval tím, co vozí v diplomatickém kufříku nebo ve stříbrném pouzdře v kapse. Říkal si, že by to byla ztráta času. Svět se zase tolik nemění.

"Máte pouzdro?" zeptal se pak muž vzadu.

"Jo." Giannini vytáhl pouzdro z náprsní kapsy, vzal ho oběma rukama a podal ho dozadu. Důstojník CIA ho od něj vzal, opět oběma rukama, a zasunul ho do protinárazové krabice. Důstojník pracoval jako instruktor v Kanceláři technických služeb CIA spadající pod Vědeckotechnickou

správu. Tato kancelář pokrývala rozsáhlé území. Zdejší důstojník byl odborníkem na nastražené výbušniny a výbušniny jako takové. V Langley vyjel výtahem do Ritterovy kanceláře a na jeho stole pouzdro otevřel. Pak se vrátil k sobě do kanceláře, aniž by se podíval na obsah dokumentů.

Ritter odešel ke svému xeroxu a udělal několik kopií původních stránek, které pak spálil. Neděl al to ani tak z důvodů utajení, ale spíše pro vlastní bezpečnost. Ritter nechtěl mít v kanceláři stoh vysoce hořlavých materiálů. Do zápisu se začetl ještě dříve, než byly všechny kopie hotové. Před koncem prvního odstavce začal jako vždy kývat hlavou zleva doprava. Přešel ke svému stolu a zavolal do kanceláře ředitele.

"Máte chvilku? Přiletěl ptáček."

"Stav se," odpověděl Arthur Moore bez rozmýšlení. Nic nebylo důležitější než zprávy od KARDINÁLA.

Ritter se cestou zastavil ještě pro admirála Greera a oba pak vstoupili do prostorné kanceláře ředitele Ústřední zpravodajské služby.

"Ten člověk je k zulíbání," řekl Ritter a rozdal jim kopie. "Umluvil Jazova, aby poslal na Bacha jednoho plukovníka, který má provést ‚analýzu spolehlivosti' celého systému. Tenhle plukovník Bondarenko se má vrátit a podat hlášení o tom, co a jak funguje, navíc laickými slovy, aby ministr všemu rozuměl a podal zprávu politbyru. Pochopitelně rozhodl, že Míša bude jeho spojka, takže analýza přijde nejprve na jeho stůl."

"Ten mladík, co se s ním sešel Ryan - Gregory, myslím - , chtěl, abychom

někoho procpali do Dušanbe," podotkl Greer s úsměvem. "Ryan mu řekl, že to je vyloučeno."

"Dobře," přikývl Ritter. "Všichni víme, co je Správa operací za břídily." Celá CIA se pyšnila tím, že do novin se dostane pouze neúspěch. Správa operací si nicméně zakládala na názoru veřejnosti, který jí tisk pravidelně sděloval. Přehmaty KGB nikdy nezískaly takovou pozornost, jako tomu bylo v případě CIA, a obraz amerických zpravodajských aktivit, tak často posilovaný, byl považován za pravdivý i v ruské zpravodajské komunitě. Málokomu došlo, že k únikům informací dochází úmyslně.

"Byl bych rád," poznamenal Moore klidně, "kdyby Míšovi někdo vysvětlil, že špioni jsou buď starí, nebo odvážní, ale že starých a ještě navíc odvážných je velice málo."

"Je to velmi opatrný člověk, šéfe," poznamenal Ritter.

"Jo, já vím." Ředitel se podíval na dokumenty.

Od smrti Dimitrije Fjodoroviče už to na ministerstvu obrany není jako dřív, četl v nich. Občas si říkám, jestli maršál Jazov bere všechny technické novinky dostatečné vážně, ale komu se mám se svými obavami svěřit? Věřila by mi KGB?Musím si utřídit myšlenky. Ano, než kohokoli obviním, musím si utřídit myšlenky. Ale mohu porušit bezpečnostní pravidla...

A mám na vybranou ? Když nemohu své pochybnosti zdokumentovat, kdo mě bude brát vážně? Není snadné muset porušit zásadní bezpečnostní pravidlo, ale bezpečnost státu je takovým pravidlům nadřazena. Musí být.

Podobně jako Homérovy eposy začínaly dovoláváním se múzy, KARDINÁLOVA hlášení měla bez výjimky podobný začátek. Na tu myšlenku přišli koncem šedesátých let. Jeho hlášení začínala jako kopie jeho osobního deníku. Rusové si se zanícením píší deníky. Když nějaký začal, znělo to pokaždé jako slovanský výkřik duše, popisoval své osobní obavy o politická rozhodnutí přijatá na ministerstvu obrany. Čas od času zmínil své obavy o bezpečnost nějakého projektu nebo výkonnosti nového tanku či letounu. Pokaždé však byla technická stránka nějaké součástky nebo politického rozhodnutí popsána velice detailně, ale ohniskem dokumentu byl vždy zdánlivý administrativní problém na ministerstvu. Kdyby někdy někdo prohledal Filitovův pokoj, snadno by našel jeho deník, který rozhodně není ukrytý, takže asi nepatří špionovi, a ačkoli jednoznačně porušoval bezpečnostní pravidla a byl by za to pokárán, alespoň zůstávala nějaká naděje, že by se dokázal obhájit. Respektive, takový byl záměr.

Až budu mít Bondarenkovu zprávu, za jeden až dva týdny, možná se mi povede přemluvit ministra, že tenhle projekt je pro vlast životně důležitý, končil dokument.

"Zdá se, že se jim podařil průlom v oblasti výkonu laseru," řekl Ritter.

"Teď se tomu říká ‚přenosový výkon'," opravil ho Greer. "Aspoň tak mi to říkal Jack. Není to nijak radostná zpráva, pánové."

"Jsi stále velmi pečlivý čtenář, Jamesi," řekl Ritter. "Proboha, co když to objeví jako první?"

"Není to konec světa. Nezapomínej, že rozmístit ten systém potrvá deset let od chvíle, co se ho podaří schválit, a k tomu se dosud ani nepřiblížili," poznamenal ředitel. "Svět ještě nekončí. Dokonce by to mohlo být pro naše dobro, ne, Jamesi?"

Jestli nám Míša zajistí použitelný popis jejich průlomu, tak ano. Ve většině oblastí jsme dál než oni," odpověděl Greer. "Tohle by si měl přečíst Ryan."

"Na to nemá povolení!" namítl Ritter.

"Na informace Delta se už jednou díval," řekl Greer.

Jednou. Jenom jednou, a k tomu jsme měli dobrý důvod - ano, na amatéra si vedl velice dobře, Jamesi. Z téhle zprávy nemůže použít nic víc, než že máme důvod se domnívat, že Rusům se podařil průlom v oblasti - přenosového výkonu? - a to už ten Gregory tušil. Řekni Ryanovi, že jsme toto podezření potvrdili

pomocí jiných prostředků. Řediteli, vy můžete říct prezidentovi, že se něco chystá, ale pár týdnů to ještě potrvá. Nic víc by se prozatím nemělo prozrazovat."

Já jsem pro." Ředitel přikývl. Greer mlčky souhlasil.

Cítili pokušení říct nahlas, že jde o KARDINÁLOVO nejdůležitější poslání, ale to by pro všechny tři vysoké představitele bylo příliš teatrální prohlášení, KARDINÁL navíc za ta léta poskytl CIA množství důležitých zpráv. Když ostatní odešli, Moore si dokumenty znovu přečetl. Foley na konci ještě dodával, že Ryan do KARDINÁLA doslova vrazil chvíli poté, co mu Mary Pat dala nové zadání - navíc přímo před maršálem Jazovem. Moore zavrtěl hlavou. To je ale páreček, ti Foleyovi. Zajímavé bylo i to, že Ryan se tak podivnou náhodou setkal s plukovníkem Filitovem. Moore zavrtěl hlavou. Svět asi zešílel.

04 kapitola - Jasné hvězdy a rychlé lodě

Jack se ani nenamáhal dotazovat, jaké "prostředky" potvrdily podezření majora Gregoryho. Operace v terénu patřily mezi věci, které si - většinou úspěšně - raději držel od těla. Důležité bylo jen to, že informace nesla hodnocení spolehlivosti Třída-1 - CIA nedávno přejala systém používající číslice 1-5, namísto písmen A-E, což bylo jistě výsledkem usilovné šestiměsíční práce nějakého asistenta jednoho z náměstků, jenž absolvoval přinejmenším obchodní fakultu na Harvardu.

"A co technické specifikace?"

"Ozvu se ti, až to přijde," odpověděl Greer.

"Za dva týdny mám odevzdat práci, šéfe," upozornil ho Ryan. S termíny si nebylo radno zahrávat, a to platilo zejména v případě, když připravovaný dokument měl číst i prezident.

"Vzpomínám si, že jsem se něco takového taky dočetl, Jacku," odvětil Greer suše. "Lidi z AD CA mi kvůli tomu volají každý den. Myslím, že bys tam měl zaskočit a osobně je do toho zasvětit."

Ryan se ušklíbl. Jeho Zvláštní zpravodajské hodnocení mělo především pomoci připravit scénu pro další jednání o kontrole počtu zbraní. Potřeboval ho i Úřad pro kontrolu počtu zbraní a odzbrojení - ADCA - , aby jeho zaměstnanci věděli, co mají požadovat a kolik mohou bez větších potíží obětovat. To mu na klidu nepřidávalo, ale jak mu Greer často a rád říkal, Ryan dělal svou práci nejlépe, když byl pod tlakem. Jack přemýšlel, jestli by neměl čas od času udělat chybu, aby tohle přesvědčení vyvrátil.

"Kdy mám jet?"

Ještě jsem se nerozhodl."

"A mohu poprosit o upozornění pár dní předem?"

"Uvidíme."

Major Gregory už byl doma. To bylo dosti neobvyklé; navíc si vzal den volna. Ale nemohl za to. Jeho generál rozhodl, že tolik povinností bez odpočinku se začíná na mladíkovi podepisovat. Nedošlo mu, že Gregory může pracovat i doma.

"Copak toho nikdy nenecháš?" zeptala se Candi.

"A co budeme dělat pak?" usmál se od klávesnice.

Bydleli v obytném komplexu zvaném Horská vyhlídka. Nebyla v tom ani špetka originálnosti. Jediná šance, jak v tomto koutě země nevidět hory, byla neotvírat oči. Gregory měl osobní počítač - velmi výkonný stroj Hewlett-Packard, který mu byl přidělen v rámci projektu - a občas tvořil své programy doma. Musel si samozřejmě dávat pozor na bezpečnostní hlediska, ale často žertoval, že ani on sám nemá povolení k tomu, co provádí. Ve vládních kruzích nešlo o nijak nezvyklý pocit.

Doktorka Candace Longová byla vyšší než její snoubenec, měřila skoro metr

osmdesát, byla štíhlá a měla krátké tmavé vlasy. Zuby neměla zrovna dokonale rovné, protože se jí nikdy nechtělo trápit s rovnátky, tloušťkou svých brýlí překonávala dokonce i Alana.

Byla štíhlá i proto, že se jako mnoho vědců často natolik ponořila do práce, že zapomínala i jíst. Poprvé se setkali v semináři pro doktorandy na Kolumbijské univerzitě. Zabývala se optikou, konkrétně zrcadly na bázi adaptivní optiky, což si zvolila jako doplněk svého celoživotního koníčka, astronomie. Jelikož bydlela v kopcích Nového Mexika, mohla provádět vlastní pozorování dalekohledem Meade za pět tisíc dolarů a čas od času mohla použít přístroje z projektu a namířit je k nebi - protože, jak říkala, je to jediný účinný způsob, jak je nakalibrovat. Pramálo se zajímala o Alanovu posedlost obranou proti balistickým střelám, ale nepochybovala, že přístroje, které vyvíjí, by našly spousty "pořádného" uplatnění v jejím poli působnosti.

Ani jeden z nich toho na sobě právě moc neměl. Každý z nich o sobě mluvil jako o pitomci, a jak to tak bývá, navzájem v sobě probudili city - takové city, které by jejich pohledněj ším kolegům z univerzity připadaly vyloučené.

"Co děláš?" zeptala se.

"Koukám, proč jsme se netrefili. Myslím, že za to může program na ovládání zrcadla."

"Myslíš?" Bylo to její zrcadlo. "Víš jistě, že je to softwarem?"

"Jo." Alan přikývl. "Mám údaje z Letícího obláčku. Zaostřovalo to bez potíží, ale na špatné místo."

"Za jak dlouho na to přijdete?"

"Za pár týdnů." Zamračil se na obrazovku a pak ji vypnul. "Do háje s tím. Jestli generál zjistí, že se zabývám tímhle, už mě k sobě nikdy nepustí."

"Já ti to říkám pořád." Položila mu dlaně na krk. Zaklonil hlavu a opřel ji mezi její ňadra. Má tak pěkná prsa, pomyslel si. Pro Alana Gregoryho bylo poměrně překvapující, jak jsou dívky hezké. Na střední škole sem tam s nějakou chodil, ale většinu času na West Pointu a Stony Brook žil jako mnich, oddával se jen studiu, modelování a laboratořím. Když potkal Candi, nejprve se zajímal hlavně o její nápady ohledně konfigurace zrcadel, ale u kávy ve studentském klubu poměrně záhy zjistil, že je i pohledná - kromě toho, že je v optice jako doma. Skutečnost, že věci, o nichž se bavívali v posteli, byly srozumitelné pro necelé procento pozemšťanů, nebyla podstatná. Jim to připadalo stejně zajímavé jako to, co v posteli dělali - aspoň většinou. I na tomto poli byl značný prostor pro experimentování a jako správní vědci si zakoupili učebnice - jak jim říkali - a zkoumali všechny možnosti. Připadalo jim to tak vzrušující, jako by šlo o nový studijní obor.

Gregory zvedl ruce k hlavě doktorky Longové a přitáhl si k sobě její tvář.

"Myslím, že se mi chvíli nechce pracovat."

"Je fajn mít den volna, co?"

"Možná si ho vezmu i příští týden..."

Boris Filipovič Morozov vystoupil z autobusu hodinu po západu slunce. Spolu se čtrnácti mladými inženýry a techniky, kteří byli povoláni na Jasnou hvězdu teprve nedávno - sám jméno celého projektu zatím ani neznal - , se na letišti v Dušanbe setkal s příslušníky KGB, kteří velmi pečlivě prověřili jejich doklady a fotografie, a v autobuse jim jeden kapitán KGB podal přednášku o bezpečnosti tak důrazně, že si získal pozornost všech. Nesmějí o své práci diskutovat s nikým mimo stanici; nesmějí psát o tom, co dělají, nesmějí ani nikomu napsat, kde jsou. Jako adresu mají uvádět poštovní přihrádku v Novosibirsku - asi tisíc mil odtud. Kapitán nemusel dodávat, že všechnu poštu jim budou prohledávat a číst důstojníci bezpečnosti. Morozov si říkal, že nesmí zalepovat obálky. Jeho rodina by se mohla začít obávat, kdyby obálky přicházely rozřezané a znovu zalepené. Kromě toho neměl co tajit. Trvalo čtyři měsíce, než prošel prověrkami pro tento projekt. Důstojníci KGB v Moskvě,

kteří prověřovali jeho minulost, nenašli v jeho příbuzenstvu nikoho závadného a všech šest pohovorů, které absolvoval, skončilo vždy velmi přátelsky.

Kapitán dokončil přednášku poněkud odlehčeným tónem a vyprávěl o společenských a sportovních akcích na základně, pak jim sdělil čas a místo stranických schůzí konaných každé dva týdny, jichž se Morozov rozhodně hodlal účastnit, jak mu to jen práce dovolí. Ubytování, pokračoval kapitán, ještě není bez chybiček. Morozov a další noví příchozí budou ubytováni v noclehárnách - původních stavbách postavených demoličními četami, které tuto skálu přeměňovaly v obyvatelné místo. Na pokoji jich bude moc, říkal, v ubytovně je ale i herna, knihovna a na střeše dalekohled na astronomická pozorování; nedávno vznikl hvězdářský kroužek. Do hlavní obytné části jezdí každou hodinu autobus, je tam kino, kavárna a pivnice. Na základně je přesně jedenatřicet svobodných žen, dodal kapitán, ale jedna z nich je prý jeho snoubenka, "a jestli si s ní někdo z vás něco začne, osobně ho zastřelím!" Všichni se zasmáli. Důstojníků KGB se smyslem pro humor bylo jako šafránu.

Když autobus zastavil u brány, byla už tma a všichni pasažéři byli unaveni. Morozova ubytovna nijak zvlášť nezklamala. Všechny postele byly dvoupatrové. Dostal horní palandu v rohu. Nápisy na zdech nabádaly k tichu, protože se tu denně pracovalo na tři směny. Mladý inženýr byl navýsost spokojen, že se může převléci a jít spát. Celý měsíc, než se seznámí s projektem, bude pracovat v oddělení směrových aplikací, pak dostane trvalý úkol. Přemýšlel, co asi směrové aplikace jsou, a pomalu se propadal do spánku.

Na dodávkách je výhodné, že je má spousta lidí a že náhodný kolemjdoucí nevidí, kdo je uvnitř, pomyslel si Jack, když k jeho domu přijel bílý vůz. Za volantem i na pravém sedadle seděli muži ze CIA. Spolujezdec vystoupil a chvíli se rozhlížel po okolí, načež otevřel boční dveře. V nich se objevila povědomá tvář.

"Dobrý den, Marko," řekl Ryan.

"Tak tady bydlí špion!" zaburácel kapitán první třídy (ve výslužbě) Marko Alexandrovič Ramius. Jeho angličtina se lepšila, ale jako mnoho ruských emigrantů zapomínal používat členy. "Vlastně ne, kormidelník!"

Jack se usmál a zavrtěl hlavou. "Marko, o tom nesmíme mluvit."

"Tvoje rodina o tom neví?"

"Nikdo o tom neví. Ale neboj. Moje rodina je pryč."

"Chápu." Marko Ramius šel dovnitř za Jackem. V pasu, kartě zdravotního pojištění i na řidičském průkazu měl jméno Mark Ramsey. Další důkaz důvtipu CIA, ačkoli smysl v tom byl: je výhodné, když si člověk své jméno snadno zapamatuje. Jack si všiml, že trochu zhubl, jakmile přešel na méně moučnou stravu. A opálil se. Když se potkali poprvé, v přední části nouzového prostoru ponorky Rudý říjen, Marko - Mark! - měl křídově bílou pleť jako většina důstojníků z ponorek. Teď vypadal jako reklama na Club Med.

"Vypadáš unaveně," řekl "Mark Ramsey".

"Hodně lítám. Jak se ti líbí na Bahamách?"

"Vidíš, jak jsem opálený? Bílý písek, slunce, každý den teplo. Jako když jsem jezdil na Kubu, ale příjemnější lidi."

"AUTEC, že?" zeptal se Jack.

"Ano, ale o tom se nesmím bavit," odpověděl Marko. Oba muži na sebe pohlédli. AUTEC - Atlantické podmořské zkušební a analytické středisko - představovalo zkušebnu ponorek amerického námořnictva, kde se muži se svými plavidly zapojovali do cvičení zvaných miniválky. Tamní dění bylo pochopitelně tajné. Námořnictvo se s ponorkovými operacemi hodně tajilo. Marko tedy pracoval na vývoji taktiky pro námořnictvo, při cvičeních nepochybně představoval sovětského velitele, přednášel, vyučoval. Ramius měl v sovětském námořnictvu přezdívku "školomet". Zásadní věci se nemění.

"Baví tě to?"

"Nikomu to neříkej, ale na týden mi dovolili být kapitánem americké ponorky - opravdový kapitán mi dovolil dělat všechno, víš? Zničil jsem letadlovou loď! Ano! Potopil jsem Forrestal. V Severní flotile Rudého praporu by na mě byli pyšní, víš?"

Jack se zasmál. "Co na to říkali Američani?"

"Kapitán ponorky a já jsme se hodně opili. Kapitán Forrestalu byl hodně naštvaný, ale - dobré cvičení, víš? Příští týden za námi přijede a promluvíme si o tom. On se něco dozví, takže je to dobré pro všechny." Ramius se odmlčel. "Kde máš rodinu?"

"Cathy jela za tatínkem. Já si s Joem moc nerozumím."

"Protože jsi špion?" zeptal se Marko alias Mark.

"Z osobních důvodů. Dáš si něco k pití?"

"Pivo," odpověděl. Ramius se rozhlížel a Jack odešel do kuchyně. Strop místnosti měl kolem patnácti stop - asi pět metrů, říkal si - a na podlaze ležel drahý koberec. Všechno v domě dosvědčovalo, kolik peněz na to bylo vynaloženo. Když se Ryan vrátil, Marko se mračil.

"Ryane, já nejsem hlupák," řekl vážně. "CIA ti přece neplatí tolik."

"Slyšel jsi už o burze?" zeptal se Ryan s úsměvem.

"Ano, část peněz jsem tam taky vložil." Všichni důstojníci z Rudého října měli bokem tolik peněz, že už by nikdy nemuseli do práce.

"No, já jsem tam vydělal dost peněz, pak jsem toho nechal a věnoval se jiným věcem."

To byla pro kapitána Ramia novinka. "Copak ty nejsi - jak se to říká? Chamtivost? Nejsi chamtivý?"

"Kolik peněz může člověk potřebovat?" zeptal se Ryan teatrálně. Kapitán zamyšleně přikývl. "Chci se tě na něco zeptat."

"Aha, práce." Marko se zasmál. "Na tu nezapomeneš!"

"Když tě vyslýchali, říkal jsi, že jste dělali nějaké cvičení, při kterém jsi vypálil střelu a jiná střela byla vypálena proti tobě."

"Ano, už je to dlouho - rok 1981... duben, ano, bylo to dvacátého dubna. Řídil jsem ponorku třídy Delta a z Bílého moře jsme odpálili dvě rakety, jednu do Ochotského moře, druhou na Sary Šagan. Testovali jsme samozřejmě ponorkové rakety, ale zároveň radar protiraketové obrany a systém proti bateriím - oni zkoušeli odpálení střely proti mé ponorce."

"Prý to nevyšlo."

Marko přikývl. "Rakety z ponorek létají skvěle. Radar na Sary Šaganu fungoval, ale zachytil ji pomalu - prý problém s počítačem. Naposledy jsem slyšel, že chtějí sehnat nový počítač. Třetí část testu téměř vyšla."

"Myslíš protistřelová část. Tam jsem o tom slyšel poprvé," poznamenal Ryan. "Jak ten test vlastně probíhal?"

"Samozřejmě neodpálili pozemní rakety," řekl Marko. Zvedl prst. "Kdyby to udělali, tak pochopíte celý test, víš? Sověti nejsou tak hloupí, jak si myslíte. Samozřejmě víte, že celá sovětská hranice je pokrytá radary. Ty vidí odpálení rakety a vypočítají, kde je ponorka - to je snadná věc. Pak zavolají na velitelství Strategického raketového vojska. To neustále udržuje v pohotovosti oddíl starých raket právě pro tyhle případy. Tři minuty po zachycení mé střely na radaru mohli střílet." Na chvíli se odmlčel. "Vy to v Americe nemáte?"

"Ne, aspoň o tom nevím. Ale naše nové střely jsou odpalovány z mnohem větší vzdálenosti."

"Pravda, ale Sověti jsou na tom pořád dobře, jak vidíš."

"Záleží na tom, jak spolehlivý je ten systém."

Ramius pokrčil rameny. "Moc ne. Hlavní je, v jaké pohotovosti jsou lidé. Během krize jsou všichni v pohotovosti a systém může nějakou dobu fungovat. Ale pokaždé, když systém funguje, na území Sovětského svazu nevybuchne spousta bomb. A jedna znamená až sto tisíc lidí. To je pro sovětské vedení důležité. Sto tisíc otroků navíc připravených na práci po skončení války," dodal na

důkaz nenávisti vůči vládě své bývalé vlasti. "Vy v Americe nic takového nemáte?"

"Nikdy jsem o tom neslyšel," odpověděl Ryan po pravdě.

Ramius zavrtěl hlavou. "A nám říkali, že máte. Když odpálíme všechny rakety, potopíme se a spěcháme co nejrychleji libovolným směrem pryč."

"Právě přemýšlím o tom, jaký zájem má sovětská vláda na napodobení našeho výzkumu SDI."

"Zájem?" ušklíbl se Ramius. "Ve Velké vlastenecké válce padlo dvacet milionů lidí. Myslíš, že chtějí, aby se něco takového opakovalo? Říkám ti, že Sověti jsou v této otázce chytřejší než Američani - zažili jsme horší věci, umíme si vzít ponaučení. Jednou ti budu vyprávět o svém rodném městě, jak vypadalo po válce, všechno zničené. Ano, máme dobrý důvod chránit vlast."

To je další věc, kterou je třeba si o Rusech pamatovat, říkal si Jack. Nejde o to, že by měli abnormálně dlouhou paměť; v minulosti zažili takové věci, na které by nikdo nezapomněl. Čekat, že Sověti zapomenou na své ztráty z druhé světové války, je stejně marné jako chtít po Židech, aby zapomněli na holocaust; a je to i podobně hloupé.

Před necelými třemi lety Rusové uskutečnili rozsáhlé cvičení proti balistickým střelám odpáleným z ponorky. Sledovací a zachycovací radar fungoval, ale systém selhal kvůli počítačovému problému. To bylo důležité. Jenže -

"Proč ten počítač nefungoval tak, jak měl?"

"Víc bohužel nevím. Vím jen, že to byl poctivý test."

,Jak to myslíš?" zeptal se Jack.

"Naše první... ano, naše původní rozkazy zněly odpálit střely ze schválené pozice. Jenže jakmile ponorka vyplula z doku, byly rozkazy změněny. Nové byly výhradně pro kapitána a podepsal je pomocník ministra obrany. Byl to myslím plukovník Rudé armády. Jméno si nepamatuji. Rozkazy byly od ministra, ale podepsal je plukovník, víš? Chtěl, aby ten test byl - jak to říkáte?"

"Spontánní?"

"Ano! Ne spontánní. Skutečný test má překvapit. Takže nové rozkazy mě poslaly na jiné místo a přikázaly mi vystřelit v jinou dobu. Na palubě jsme měli generála z vojsk protivzdušné obrany, a když viděl nové rozkazy, málem se zbláznil. Moc, moc se zlobil, ale co je to za test bez překvapení? Americké ponorky se střelami přece nezavolají Rusům, kdy budou střílet. Člověk buď připravený je, nebo není," dodal Ramius.

"Nevěděli jsme, že přijedete," řekl generál Pokryškin suše.

Plukovník Bondarenko se usilovně snažil nedat na sobě nic znát. Ačkoli měl písemný rozkaz od ministra obrany a patřil ke zcela jiné službě, jednal s generálem, který má jistě své přátele v ústředním výboru. Jenže i generál se musel mít na pozoru. Bondarenko měl na sobě svou nejnovější a nejlépe ušitou uniformu s několika řadami stuh včetně dvou ocenění za chrabrost v Afghánistánu a zvláštní odznak štábních důstojníků z ministerstva obrany.

"Soudruhu generále, lituji, pokud jsem vám způsobil nějakou nepříjemnost, ale mám své rozkazy."

"Samozřejmě," přikývl Pokryškin a usmál se. Mávl rukou ke stříbrnému podnosu. "Čaj?"

"Děkuji."

Generál sám nalil dva šálky, nezavolal sluhu. "Vidím dobře, že máte Rudý prapor? Z Afghánistánu?"

"Ano, soudruhu generále, chvíli jsem tam pobyl."

"A za co jste to dostal?"

"Přiřadili mě jako zvláštního pozorovatele k jednotce Spetsnaz. Sledovali jsme skupinku banditů. Bohužel byli chytřejší, než si velitel jednotky myslel, takže nás vehnal do léčky. Polovina jednotky bylá zabita nebo zraněna, včetně velitele." Který si svou smrt zasloužil, pomyslel si Bondarenko. "Převzal jsem velení a povolal pomoc. Banditi se stáhli, než jsme k nim přesunuli větší

síly, ale osm z nich padlo."

"Jak se zkušený spojař dostane..."

"Přihlásil jsem se dobrovolně. Měli jsme potíže s taktickými komunikacemi, takže jsem se rozhodl vzít situaci do vlastních rukou. Nejsem skutečný frontový voják, soudruhu generále, ale některé věci musí člověk vidět na vlastní oči. To je další důvod, proč jsem dostal tenhle úkol. Jsme tu nebezpečně blízko od afghánských hranic a vaše ostraha se mi zdá... možná ne zrovna laxní, ale dejme tomu příliš klidná."

Pokryškin souhlasně přikývl. "Ostrahu zajišťuje KGB, jak jste si jistě všiml. Sice se mi hlásí, ale nepodléhají přímo mým rozkazům. Časnou výstrahu před možnými hrozbami pro nás zajišťuje frontové letectvo. Jejich špionážní letouny využívají okolní údolí k výcviku. Pokud se někdo k této základně přiblíží od Afghánistánu, má před sebou dlouhou cestu a my se o něm dozvíme mnohem dříve, než sem dorazí."

Bondarenko spokojeně přikývl. Pokryškin se, na rozdíl od mnoha generálů, moc nezměnil.

"Co by vás tedy zajímalo především, Genadiji Josifoviči?" zeptal se generál. Atmosféra v místnosti se poněkud uklidnila, když se oba muži navzájem ujistili o svých schopnostech.

"Ministr by uvítal zprávu chválící účinnost a spolehlivost vašich systémů."

"Nakolik se vyznáte v laserech?" zeptal se Pokryškin se zvednutým obočím.

"Seznámil jsem se s praktickým využitím. Byl jsem v týmu akademika Goremykina, který vynalezl nový laserový komunikační systém."

"Opravdu? Několik exemplářů systému máme i tady."

"To jsem nevěděl," řekl Bondarenko.

"Ano. Používáme je na strážních věžích a při propojování laboratoří s dílnami. Je to jednodušší a zároveň bezpečnější než natahování telefonních linek. Váš vynález se ukázal jako velmi užitečný, Genadiji Josifoviči. Nu co. Počítám, že znáte naše zdejší poslání."

"Ano, soudruhu generále. Jak blízko jste k cíli?"

"Za tři dny má proběhnout zásadní zkouška systému."

"Opravdu?" zeptal se Bondarenko překvapeně.

"Povolení k jejímu uskutečnění jsme dostali teprve včera. Ministerstvo možná nebylo podrobně informováno. Počkáte na něj?"

"To si nenechám ujít."

"Výborně." Generál Pokryškin vstal. "Tak se pojďte podívat na mé kouzelníky."

Nebe bylo jasné a modré, šlo o tmavší modrou, jaká se vyskytuje ve větších výškách. Bondarenka překvapilo, že

generál sám usedl za volant vozu UAZ-469, sovětské obdoby džípu.

"Tuším, na co myslíte, plukovníku. Sám řídím, protože tady je místo jen pro nejnutnější personál. Krom toho - býval jsem stíhacím pilotem. Proč bych měl svěřovat svůj život nějakému holobrádkovi, který pomalu ani neví, jak se řadí? Jak se vám líbí naše silnice?"

Ani trochu, nedodal Bondarenko, když generál zrychlil a zamířili z kopce. Silnice nebyla ani pět metrů široká a krajnice končily prudkým srázem.

"Měl byste to vidět, když je námraza!" zasmál se generál. "V poslední době jsme měli štěstí na počasí. Vloni na podzim pršelo dva týdny bez přestání. To je tady neobvyklé, protože monzun by se měl vyřádit nad Indií; ale v zimě bylo příjemně sucho a jasno." Přeřadil, jelikož silnice se narovnala. Proti nim se blížil nákladní vůz a Bondarenko se musel přemáhat, aby se nepřikrčil, když pneumatiky na pravé straně jejich džípu sjely mezi kameny na krajnici. Pokryškin si ho zjevně trochu dobíral, ale to se dalo čekat. Naklaďák se přehnal necelý metr od nich a generál se pak vrátil do středu silnice. Znovu přeřadil, když se přiblížili ke stoupání.

"Nemáme tady místo ani na pořádnou kancelář - aspoň tedy pro mě," dodal Pokryškin. "Akademikové mají přednost."

Bondarenko viděl během ranního běhu jen jednu strážní věž, a když džíp zdolával poslední úsek, otevřel se před nimi zkušební sektor Jasné hvězdy.

Čekala je tři bezpečnostní kontrolní stanoviště. Generál Pokryškin zastavil a u každého ukázal svou propustku.

"Co věže?" zeptal se Bondarenko.

"Jsou obsazené čtyřiadvacet hodin denně. Čekisti dostávají zabrat. Musel jsem tam nechat instalovat elektrická kamna." Generál se ušklíbl. "Máme tady víc elektřiny, než dokážeme spotřebovat. Původně mezi ploty běhali psi, ale museli jsme s tím přestat. Před čtrnácti dny jich několik umrzlo. Předpokládal jsem, že to nebude k ničemu. Pár jich ještě zbylo, ale jenom se procházejí se strážemi. Chci se jich co nejdřív zbavit."

"Ale..."

"Jsou to jen další strávníci," vysvětloval Pokryškin. "Když začne sněžit, musíme sem dopravovat jídlo helikoptérami. Aby byli psi spokojení, musejí dostávat maso. Víte, jaký vliv to má na morálku, když psi jedí jen maso a na vědce nezbývá? Psi za to nestojí. Velitel KGB je pro. Shání povolení, abychom se jich zbavili všech. Na všech věžích jsou světlomety a dalekohledy. Vetřelce uvidíme mnohem dřív, než ho ucítí nebo uslyší pes."

"Jak početná je ostraha?"

"Jde o zesílené družstvo střelců. Sto šestnáct důstojníků a mužstva, velí jim podplukovník. Na stráži je nepřetržitě nejméně dvacet mužů. Polovina tady, polovina na druhém kopci. Tady jsou v každé věži dva muži, čtyři obcházejí kolem, plus samozřejmě muži u kontrolních stanovišť. Je to tu bezpečné, plukovníku. Na tomhle kopci je kompletní střelecké družstvo s těžkou technikou - pro jistotu jsme se loni v říjnu nechali napadnout skupinou Spetsnaz. Nikdo z jejích členů se nedostal blíž než na čtyři sta metrů. Jeden málem umřel. Byl to mladičký poručík a taktak že nespadl ze skály." Pokryškin se otočil. "Spokojen?"

"Ano, soudruhu generále. Omluvte prosím mou přehnaně opatrnou povahu."

"Počítám, že jste svá vyznamenání nedostal za zbabělost," poznamenal generál. "Vítám všechny nové návrhy. Když budete mít jakýkoli nápad, mé dveře jsou stále otevřené."

Bondarenko se rozhodl, že generála Pokryškina bude uznávat. Byl dost daleko od Moskvy, aby se choval jako příliš vlezlý blbec, a na rozdíl od většiny generálů si tenhle o sobě nejspíš nemyslel bůhvíco. Třeba tahle základna není úplně marná. Filitov bude mít radost.

"Člověk si připadá jako myš, nad kterou lítá sokol," poznamenal Abdul.

"Tak se chovej jako myši," odpověděl mu Lučištník. "Nevystupuj ze stínu."

Podíval se nahoru na letoun An-26. Letěl pět tisíc metrů nad nimi a hučení jeho motorů k nim sotva doléhalo.

Bohužel byl příliš daleko na střelu. Antonovy sestřelili jiní mudžáhidové, ale Lučištník ne. Dalo se tak zabít až čtyřicet Rusů najednou. A Sověti pomalu začínali využívat tohle přestavěné letadlo ke sledování pozemních cílů. To partyzánům komplikovalo život.

Oba muži šli po úzké cestičce kolem jiné hory, sluneční paprsky k nim ještě nedorazily, ačkoli velká část údolí pod jasným nebem byla zalita sluncem. Vedle úzké říčky stály trosky vybombardované vesnice. Než se objevily bombardéry, žilo tu možná dvě stě lidí. Viděli krátery, rozeseté v nepřímé linii dva tři kilometry do dálky. Údolí zasáhly bomby a ti, které nezabily, odešli pryč - do Pákistánu - a zanechali za sebou jen pustinu. Nikdo se s bojovníky za svobodu nerozdělí o jídlo, nepřivítá je, není tu ani mešita, kde by se mohli pomodlit. Lučištník zčásti přemýšlel, proč musí být válka tak krutá. Jedna věc je, když se muži utkají v souboji; v tom je jistá čest, někdy se o ni lze dokonce rozdělit s udatným nepřítelem. Jenže Rusové takhle nebojují. A o nás říkají, že jsme divoši...

Tolik toho zmizelo. Kým býval kdysi on sám, v co věřil, všechen jeho dosavadní život odplouval každým dnem dál a dál. Zdálo se, že o tom přemýšlel

jen ve spánku - a když se probudil, sny o klidném, spokojeném životě vyprchaly z jeho sevření jako ranní mlha. Jenže i ty sny už se vytrácely. Stále si vybavoval tvář své ženy, dcerky i syna, ale připadaly mu jako fotografie, ploché, neživé, kruté vzpomínky na časy, které už se nevrátí. Ale aspoň jeho život dostal smysl. Když pociťoval zármutek nad svými oběťmi, když přemýšlel, jestli Alláh skutečně schvaluje jeho skutky - skutky, které ho nejprve zarmucovaly - , stačilo na chvíli zavřít oči a vybavit si, proč křiky umírajících Rusů znějí v jeho uších tak libě jako vášnivé sténání jeho ženy.

"Mizí," poznamenal Abdul.

Lučištník se otočil. Slunce se odráželo od svislé směrovky letounu a zapadalo za vzdálené hřebeny. I kdyby byl na samém vrcholu toho skaliska, letoun byl příliš daleko. Rusové nejsou hlupáci. Nelétají níž, než je nutné. Jestli bude chtít jednoho zasáhnout, bude se muset přiblížit k nějakému letišti... nebo vymyslet nějakou novou taktiku. To je nápad. Lučištník začal ve své mysli rozebírat tento problém a kráčel po nekonečné kamenité stezce.

"Bude to fungovat?" zeptal se Morozov.

"Smyslem celého testu je právě zjistit, jestli to bude fungovat," vysvětloval vrchní inženýr trpělivě. Vzpomínal si, jak byl sám mladý a netrpělivý. Morozov měl před sebou budoucnost. Jeho materiály z univerzity to jednoznačně potvrzovaly. Byl synem dělníka z Kyjeva, inteligencí a pílí si vybojoval místo na nejprestižnější škole v Sovětském svazu, kde získal nejvyšší uznání - dokonce byl zproštěn vojenské služby, což bylo pro někoho bez politických konexí skutečně neobvyklé.

"A tohle je nový optický potah..." Morozov se díval na zrcadlo ze vzdálenosti pouhých pár centimetrů. Oba muži měli na sobě pracovní oděv, masky a rukavice, aby nepoškodili povrch zrcadla číslo čtyři.

"Správně jste uhodl, že jde o jednu složku testu." Inženýr se otočil. "Připraveni!"

"Ustupte," zvolal nějaký technik.

Vylezli po žebříku vedoucím po straně sloupce, pak přešli na betonový prstenec, který vedl kolem otvoru.

"Pořádná hloubka," poznamenal.

"Ano, musíme zjistit, jak účinná jsou naše protivibrační opatření." Staršího muže to trápilo. Zaslechl motor džípu, a když se otočil, zahlédl velitele základny s jiným mužem, kteří vcházeli do budovy s laserem. Další návštěva z Moskvy, pomyslel si. Jak máme vůbec něco dodělat, když nám přes rameno pořád nahlížejí lidi ze strany ?

"Už jste se setkal s generálem Pokryškinem?" zeptal se Morozova.

"Ne. Jaký je?"

"Už jsem poznal horší. Jako většina lidí si myslí, že důležité jsou lasery. Zásada číslo jedna, Borisi Filipoviči: nejdůležitější jsou zrcadla - a hned po nich počítače. Lasery jsou k ničemu, dokud se nepodaří nasměrovat jejich energii na určité místo ve vesmíru." Z těchto slov Morozov pochopil, kterou část projektu má muž na starost, ale sám moc dobře věděl, že celý systém musí fungovat na výbornou. Jediný vadný segment by z tohoto nejdražšího zařízení v Sovětském svazu nadělal pouhou sbírku prapodivných hraček.

05 kapitola - Oko hada/Tvář draka

Ten přestavěný letoun 767 měl dva názvy. Původně byl znám jako Vzdušný optický prostředek (AOA), teď se mu říkalo Cobra Belle, což aspoň lépe znělo. Letoun sloužil hlavně jako nosič největšího infračerveného teleskopu, jaký se jen do jeho útrob vešel. Jeho tvůrci si samozřejmě pomohli i důvtipem, jelikož trup měl hned za kabinou pilota nevzhledný hrb, který prodlužoval jeho délku o

polovinu, a letoun pak připomínal hada, který právě spolkl něco tak velkého, že se tím div neudusí.

Na jeho trupu však byla mnohem pozoruhodnější písmena na svislé směrovce: U. S. ARMY. Tato skutečnost, která přiváděla letectvo k zuřivosti, byla výsledkem neobvyklé předvídavosti či zatvrzelosti na straně pozemní armády, která ani v sedmdesátých letech nezastavila svůj výzkum obrany proti balistickým střelám a v jejíž "zájmové dílně" (jak se těmto místům říkalo) spatřily světlo světa senzory na palubě AOA.

Teď se však letoun stal součástí programu letectva se souhrnným označením Cobra. Spolupracoval s radarem Cobra Dane na Shemyji, často létal ve spojení s letounem zvaným Cobra Ball - Boeingem 707 - , protože Cobra bylo kódové označení celé skupiny systémů zaměřených na sledování sovětských střel. Pozemní armádu potěšilo, že letectvo potřebuje její pomoc, ale pořád se obávala, aby o svůj program nepřišla.

Posádka letounu vše pomalu prověřila, protože měla dostatek času. Všichni byli z Boeingu. Armáda zatím úspěšně odolávala pokusům letectva dostat na palubu své vlastní lidi. Druhý pilot, bývalý člen letectva, přejížděl prstem po seznamu úkolů, četl je hlasem ne vzrušeným, ani ne znuděným, zatímco pilot a palubní inženýr/navigátor zapínali knoflíky, prohlíželi kontrolky a i jinak připravovali svůj letoun na bezpečný let.

Nejhorší aspekt jejich mise představovalo počasí na zemi. Shemya, jeden z ostrovů západních Aleut, je čtyři míle dlouhý a dvě široký ostrůvek a jeho nejvyšší bod dosahuje pouhých sedmdesáti metrů nad šedou hladinou moře. To, co se na Aleutách považovalo za průměrné počasí, by na většině světových letišť způsobilo přerušení provozu, a to, co se tady označovalo jako špatné počasí, budilo v posádce boeingu touhu přesednout do džípu. Všeobecně se věřilo, že Rusové odsunuli své zkoušky mezikontinentálních balistických střel na Ochotské moře jedině proto, aby Američanům, kteří je monitorovali, co nejvíce znepříjemnili život. Dnes bylo počasí relativně slušné. Bylo vidět skoro až na konec ranveje, kde se kolem modrých světel utvářely mlžné prstence. Pilot měl jako většina pilotů raději lety ve dne, ale v zimě se tady tak létalo jen výjimečně. Počítal všechna pozitiva: ve výšce čtyř a půl tisíc je prý strop a ještě neprší. Boční vítr zde nešlo přehlédnout, ale takhle vysoko vítr nikdy nefoukal tak, jak by si člověk přál - případně ti, kdo zde stavěli ranvej, vůbec netušili, že vítr může mít na létání nějaký vliv, nebo na to nedbali.

"Věži Shemya, tady Charlie Bravo, jsme připraveni."

"Charlie Bravo, můžete vyrazit. Vítr je dva-pět-nula v patnácti." Věž nemusela dodávat, že Cobra Belle je první na řadě. Právě teď totiž byla jediným letounem na základně. Oficiálně měla být v Kalifornii na testech, ale před necelými dvaceti hodinami byla odvolána sem.

"Rozumím. Charlie Bravo roluje." O deset minut později se boeing rozjel po ranveji vstříc tomu, co se mělo stát další běžnou misí.

O dvacet minut později dosáhl AOA určené letové výšky 13 500 metrů. Let svým průběhem připomínal běžné dopravní lety, ale lidé na palubě nepopíjeli první sklenky a nevybírali si večeři, spíše si rozepnuli pásy a dali se do práce.

Museli aktivovat přístroje, resetovat počítače, nastavit datová spojení a zkontrolovat hlasová. Letoun byl vybaven všemi komunikačními přístroji světa, a kdyby ten program ministerstva obrany postupoval tak dobře, jak se původně doufalo, nacházel by se na palubě i psycholog. Muž, jenž zde velel, byl dělostřelec, vystudoval astronomii na univerzitě v Texasu. Naposledy velel baterii střel Patriot v Německu. Zatímco většina mužů se podívala na letadlo a přála si v něm letět, jeho zájem se vždy omezoval na sestřelování letounů z oblohy. Totéž pociťoval vůči balistickým střelám a pomáhal se změnami, které umožňovaly střelám Patriot ničit i jiné střely než jen sovětské letouny. Rovněž se díky tomu velmi podrobně seznámil s přístroji, jež sledují střely za letu.

Popis mise se plukovník dozvěděl z faxu z washingtonské centrály Vojenské zpravodajské služby (DIA), v němž se psalo, že za čtyři hodiny a šestnáct minut Sověti uskuteční zkušební odpálení střely SS-25. Neříkalo se v něm, jak se DIA k této zprávě dostala, ačkoli plukovník tušil, že se to asi nedočetli z inzerátu v Izvěstiji. Cobra Belle měla za úkol sledovat odpálení, zachytit všechny telemetrické přenosy ze zkušebních přístrojů střely a hlavně pořídit pár snímků hlavice za letu. Shromážděná data pak projdou analýzou a určí se výkon střely a zejména přesnost doručení hlavice, což Washington zajímalo ze všeho nejvíce.

Plukovník jako velitel mise neměl moc práce. Seděl za kontrolním panelem plným barevných kontrolek, ukazujících stav různých palubních systémů. Jelikož AOA představoval poměrně nový přírůstek, všechno na palubě fungovalo celkem dobře. Dnes bylo nečinné jen záložní datové spojení, na jehož zprovoznění už pracoval jeden technik, zatímco plukovník popíjel kávu. Dalo mu práci, aby se tvářil zaníceně, když neměl pořádně do čeho píchnout, ale kdyby se začal tvářit znuděně, dal by svým lidem špatný příklad. Sáhl do kapsy na rukávu a vytáhl krémový bonbon. Byly zdravější než cigarety, které kouřil, když byl ještě poručíkem, ale neprospívaly jeho zubům, což mu rád zdůrazňoval zubař na základně. Plukovník pět minut cucal bonbon, a pak si řekl, že něco musí udělat. Zvedl se z velitelského křesla a odešel do kabiny vpředu.

"Dobré ráno, přátelé." Byly čtyři minuty po půlnoci místního času.

"Dobré ráno, plukovníku," odpověděl pilot za celou posádku. "Vzadu všechno v pořádku, pane?"

"Zatím ano. Jaké je počasí v cílové oblasti?"

"Ve výšce tři-šest až čtyři a půl je souvislá vrstva mraků," odpověděla navigátorka a zvedla družicový snímek. "Vítr tři-dva-pět a třicet uzlů. Naše navigační systémy spolupracují se Shemyou," dodala. Letouny 767 obyčejně létají s posádkou dvou palubních důstojníků. Tohle však byla výjimka. Od doby, co Sověti sestřelili korejský let 007, dávaly si všechny letouny nad západním Pacifikem na navigaci hodně záležet. To platilo dvojnásob v případě Cobry Belle: Sověti veškeré špionážní prostředky nesnášeli. Žádný z nich se tedy nepřiblížil k sovětskému území na méně než padesát mil, nevlétl do ruské identifikační zóny protivzdušné obrany, ale Sověti dvakrát vyslali své stíhačky, aby AOA naznačili, že jim to není jedno.

"No, nijak blízko se stejně dostat nesmíme," poznamenal plukovník. Naklonil se mezi pilota a druhého pilota a podíval se z oken. Oba motory fungovaly skvěle. Sám by sice dal pro nadoceánský let přednost čtyřmotorovému letounu, ale o tom on nerozhodoval. Navigátorka se zvednutým obočím sledovala plukovníkovu ustaranost, a on se jí omluvil poklepáním na rameno. Čas odejít.

"Za jak dlouho dorazíme na místo?"

"Tři hodiny sedmnáct minut, pane; tři hodiny a třicet devět minut do určené oblasti."

"Tak to si asi půjdu zdřímnout," pronesl plukovník cestou ke dveřím. Zavřel za sebou a šel dozadu kolem teleskopu do hlavní kabiny. Jak je možné, že ti piloti jsou tak strašně mladí? Nejspíš si myslí, že spánek potřebuju, netuší, že se nudím k smrti.

Pilot s druhým pilotem se na sebe zatím otočili. Stařík nevěří, že umíme lítat, co? Usadili se ve svých křeslech a rozhlíželi se po blikajících světýlkách jiných letadel, zatímco autopilot řídil letadlo.

Morozov měl na sobě stejný oděv jako ostatní vědci v řídicí místnosti, bílý laboratorní plášť s připíchnutou propustkou. Stále se ještě nezorientoval a jeho přiřazení ke skupině kontrolující zrcadla bylo nejspíš dočasné, ačkoli začínal chápat důležitost této části programu. V Moskvě se naučil, jak lasery pracují, ale nikdy pořádně nepochopil, že když energie vyjde z přístroje, celý úkol teprve začíná. Navíc Jasná hvězda už zaznamenala průlom v laserové

energii.

"Restartovat," řekl vrchní inženýr do mikrofonu.

Zkoušeli kalibraci systému, a to tak, že zaměřili zrcadla na vzdálenou hvězdu. Bylo poměrně jedno na kterou. Pro každý test si vybrali nějakou jinou.

"Je to pořádný dalekohled, co?" poznamenal inženýr a díval se na monitor.

"Proč jste se tak obával o stabilitu systému?"

„Jde nám o vysokou míru přesnosti, jak asi tušíte. Nikdy jsme neotestovali celý systém. Hvězdy sledujeme celkem snadno, jenže..." pokrčil rameny. "Je to pořád hodně mladý program, příteli. Stejně jako vy."

"Proč si radarem nevyberete nějakou družici a nezkusíte ji sledovat?"

"To je dobrá otázka!" usmál se starší muž. "Taky jsem se na to ptal. Má to co do činění s dohodami o kontrole počtu zbraní nebo podobným nesmyslem. Prozatím prý stačí, že nám posílají souřadnice našich cílů pozemní linkou. Nemusíme si je obstarávat sami. Hlouposti!" dodal.

Morozov se zaklonil a rozhlédl se. Na druhém konci místnosti měla skupina na řízení laseru plné ruce práce, za nimi stála skupina vojáků, kteří si něco šeptali. Pak se podíval na hodiny - šedesát tři minut do zahájení testu. Všichni technici postupně odcházeli na toaletu. Morozov nepotřeboval, sekční šéf také ne, ten nakonec prohlásil, že je se systémy spokojený, a přepnul vše do pohotovostního režimu.

Ve výšce třiceti šesti tisíc kilometrů nad Indickým oceánem visela na oběžné dráze kolem Země americká družice z podpůrného obranného programu. Její obrovský dalekohled Schmidt s Cassegrainovým ohniskem byl neustále zaměřen na Sovětský svaz a jejím úkolem bylo zajistit první varování o tom, že na Spojené státy byla odpálena ruská střela. Její informace se sváděly do Alice Springs v Austrálii a odtud na různá místa ve Spojených státech. Podmínky pro pozorování byly skvělé. Takřka celá viditelná zemská polokoule byla ve tmě a proti chladné zimní půdě se i nepatrné zdroje tepla zobrazovaly velmi přesně.

Technici, kteří družici sledovali v Sunnyvale v Kalifornii, se jako obvykle bavili počítáním průmyslových budov. Tamhle byly Leninovy ocelárny v Kazani, tamhle velká rafinerie u Moskvy, tamhle -

"Pozor," hlásil seržant. "V Plesecku došlo k energetickému výboji. Zdá se, že ze zkušební základny byla odpálena jedna střela."

Major, který měl tuto noc službu, zavolal do "Křišťálového paláce", Severoamerického velitelství protivzdušné obrany - NORAD - pod Cheyenne Mountain v Coloradu, aby se ujistil, že sledují tytéž informace. Jak by ne.

"To je to odpálení, o němž nás informovali," pomyslel si.

Dívali se, jak jasný bod raketového motoru začal nabírat východní kurz a střela letěla po obloukové balistické dráze, která jí dala jméno. Major znal charakteristiky všech sovětských střel zpaměti. Kdyby v tomhle případě šlo o SS-25, první fáze by se měla oddělit někdy... teď.

Na obrazovce se objevil jasný bod, jenž znázorňoval šestisetmetrovou ohnivou kouli. Kamera na oběžné dráze "zamrkala", upravila svou citlivost, jelikož její senzory byly oslněny náhlým nárůstem tepelné energie. O tři vteřiny později už dokázala sledovat oblak horkých úlomků, které se snášely k zemi.

"Zdá se, že tahle jim bouchla," poznamenal seržant zbytečně. "Tak zpátky k rýsovacím prknům, Ivánku..."

Ještě nezvládli problém s druhou fází," dodal major. Chvíli přemýšlel, v čem je potíž, ale bylo mu to celkem jedno. Sověti výrobu střel SS-25 asi uspěchali a už je začali rozmisťovat na vagony, ale ještě se nevypořádali s problémy se střelou na pevné palivo. Majora to těšilo. U střel stačila nepatrná dávka nespolehlivosti a stala se z nich velmi nejistá věc. A právě tahle nejistota představovala nejlepší záruku míru.

"Křišťálový paláci, tenhle test klasifikujeme jako neúspěšný padesát sedm

vteřin po odpálení. Cobra Belle je nahoře, aby test sledovala?"
"Ano," odpověděl důstojník na druhém konci. "Odvoláme ji."
"Dobře. Dobrou, Jeffe."

O deset minut později přijal zprávu velitel mise na palubě Cobry Belle, načež vysílačku vypnul. Podíval se na hodinky a vzdychl. Ještě se mu nechtělo zpátky na Shemyu. Kapitán, který měl na starosti vybavení mise, navrhl, že by ten čas mohli využít ke kalibraci přístrojů. Plukovník se zamyslel a souhlasně přikývl. Letoun i posádka byly poměrně nové, takže cvičení prospěje oběma. Kamera byla zapnutá v režimu MTI. Počítač, jenž zaznamenával všechny zdroje energie, které teleskop našel, začal vyhledávat jen cíle, které se pohybovaly. Technici sledovali na obrazovce, jak indikátor pohyblivých cílů rychle odhalil hvězdy a objevoval pár nízko letících družic a haraburdí putující vesmírem. Kamery byly dostatečně citlivé, aby zachytily teplo lidského těla na vzdálenost patnácti tisíc kilometrů, a brzy přišly s nabídkou cílů. Kamera si je prohlížela jeden po druhém a pořizovala fotografické snímky v digitálním kódu na počítačovou pásku. Ačkoli šlo hlavně o cvičení, tato data se automaticky pošlou do NORAD, kde poslouží jako aktualizace registru informací o objektech na oběžné dráze.

"Posun ve výkonu, jakého jste dosáhli, úplně bere dech," poznamenal plukovník Bondarenko tiše.
"Ano," přikývl generál Pokryškin. "Je to úžasné, že? Jeden z mých lidí si něčeho všimne, řekne to druhému, ten dalšímu a třetí řekne něco, co se dostane zase k prvnímu a tak dál. Máme tady nejlepší odborníky země, a přitom celý výzkumný proces je přibližně stejně vědecký, jako když si narazíte prst o židli! To je zvláštní. Ale zároveň to zvyšuje poutavost celého procesu. Genadiji Josifoviči, za celou dobu, co jsem v armádě, jsem nedělal nic zajímavějšího! Tohle místo změní svět. Po třiceti letech práce jsme možná objevili základ systému, kterým ochráníme vlast před nepřátelskými střelami."
Bondarenko měl pocit, že generál přehání, ale test za chvíli ukáže, do jaké míry. Pokryškin se na tuhle práci výtečně hodil. Ten bývalý pilot stíhačky dokázal geniálně nasměrovat úsilí vědců a techniků, z nichž většina měla sebevědomí velké jako bitevní tank, ačkoli mnohem křehčí. Když bylo potřeba ukázat sílu, udělal to. Když bylo nutné chválit, chválil. Choval se jako otec, strýc i bratr všech ostatních. Pro takový úkol musel mít člověk velké ruské srdce. Plukovník odhadoval, že velitelé v letectvu mají pro takové poslání dobrý trénink, a Pokryškin musel být výborným velitelem praporu. Hranice mezi nátlakem a povzbuzováním se dala nalézt jen velmi obtížně, ale tenhle člověk to zvládal stejně přirozeně jako dýchání. Bondarenko velmi pečlivě sledoval, jak to dělá. Mohl by se tu naučit věci, jež by mohl použít ve své vlastní kariéře.
Řídicí místnost byla oddělena od budovy s laserem a pro všechny muže a přístroje, které se v ní nacházely, nebyla dost velká. Pracovalo zde přes stovku inženýrů - šedesát držitelů doktorátu z fyziky - a i ti, kteří měli funkci technika, by mohli vyučovat na jakékoli univerzitě v Sovětském svazu. Seděli nebo postávali u svých stolů. Většina kouřila a klimatizace, jež ochlazovala počítače, velmi usilovně čistila vzduch. Všude byly digitální počítače. Na většině z nich svítil čas: greenwichský čas, podle nějž se sledovaly družice, dále místní čas a pochopitelně moskevský čas. Na jiných počítačích se objevovaly přesné souřadnice cílové družice, Kosmosu-1810, který nesl mezinárodní označení 1986-102A. Z kosmodromu Tyuratam odstartoval 26. prosince 1986 a dosud ve vesmíru byl, protože nedokázal opustit svou oběžnou dráhu. Podle telemetrie byly všechny jeho elektrické systémy v pořádku, ale jeho dráha poněkud upadala a současné perigeum - nejnižší bod orbitu - bylo

sto osmdesát kilometrů nad zemí. Právě teď se k němu blížil, přímo nad Jasnou hvězdou.

"Zvyšujeme výkon!" zvolal hlavní inženýr interkomem. "Poslední kontrola systému."

"Sledovací kamery zapnuté," hlásil jeden technik. Z reproduktorů na zdech se do místnosti valil jeho hlas. "Toky mrazicí směsi v pořádku."

"Přístroje na kontrolu zrcadel v automatickém režimu," hlásil inženýr vedle Morozova. Mladý inženýr seděl na okraji židle a oči nespouštěl z obrazovky, která však stále zela prázdnotou.

"Počítačové sekvence v automatickém," řekl třetí hlas.

Bondarenko pil čaj, snažil se zachovat klid, ale nedařilo se mu to. Vždycky se chtěl zúčastnit odpálení vesmírné rakety, ale nikdy se mu to nesplnilo. Tohle ale bylo totéž. Zažíval obrovské vzrušení. Muži a stroje všude kolem něj srůstali v jediný organizmus snažící se cosi uskutečnit a jeden po druhém hlásili připravenost svou i svěřeného zařízení. A pak:

"Všechny laserové systémy jsou plně v provozu a zapojené."

"Jsme připraveni ke střelbě," završil litanií vrchní inženýr. Oči všech se otočily k pravé straně budovy, kde skupina pracující se sledovacími kamerami už namířila své přístroje na severozápadní část obzoru. Objevil se bílý bod, který stoupal k černé klenbě nočního nebe...

"Cíl zachycen!"

Inženýr sedící vedle Morozova zvedl ruce od panelu, aby se třeba nechtěně nedotkl žádného ovladače. Kontrolka "automatický režim" blikala.

Dvě stě metrů odsud se šest zrcadel rozmístěných kolem budovy s laserem otočilo a zakřivilo, nastavilo se téměř kolmo k zemi a sledovalo cíl umístěný nad zubatým a hornatým obzorem. Na dalším pahorku se další čtyři zrcadla nastavila stejně. Venku se rozezněly varovné klaksony a výstražné majáčky varovaly všechny kolem, aby se odvrátili od budovy s laserem.

Na televizní obrazovce vedle stolu vrchního inženýra se objevila fotografie Kosmu-1810. Další tři lidi museli dospět k závěru, že jde skutečně o jejich cíl.

"Tohle je Kosmos-1810," řekl kapitán na palubě Cobry Belle plukovníkovi. "Rozbitá špionážní družice. Asi se jí porouchal motor pro návrat do atmosféry - nevrátila se, když jí dali pokyn. Teď se pohybuje na ničivé oběžné dráze. Zbývají jí asi čtyři měsíce. Pořád vysílá běžné telemetrické informace. Nic zásadního, pokud víme, jen se Rusům hlásí, že tam ještě je."

"Solární panely musejí být stále funkční," poznamenal plukovník. Sledované horko vycházelo z vnitřního výkonu.

"Jo. Zajímalo by mě, proč družici prostě nevypnuli... Teplota na palubě je přibližně kolem patnácti stupňů Celsia nebo tak nějak. Na studeném pozadí je krásně vidět. Při slunečním svitu bychom rozdíl mezi palubním a solárním topením nejspíš nepoznali..."

Zrcadla v poli laserových přenašečů se pohybovala pomalu, ale na všech šesti monitorech, jež je sledovaly, byl pohyb rozeznatelný. Nízkovýkonný laser se odrážel od jednoho zrcadla a hledal cíl... Na velitelském pultu se z něj objevovalo zaměření celého systému a vedle něj ještě obraz s vysokým rozlišením. Totožnost cíle už byla potvrzena. Vrchní inženýr otočil klíčem, který celý systém uvedl do chodu. Jasná hvězda už byla zcela mimo lidskou kontrolu, ovládal ji výhradně hlavní počítač základny.

"Cíl bude zachycen," poznamenal Morozov ke svému nadřízenému.

Inženýr souhlasně přikývl. Údaje o vzdálenosti rapidně klesaly a družice se blížila k nim, kroužila na své cestě ke zkáze rychlostí 28 000 kilometrů v hodině. Viděli ji jako poněkud protáhlou kapku, její vnitřní teplo ji proti

chladnému okolí vykreslovalo bílou barvou. Dostala se už do středu zaměřovací mřížky, vypadala jako bílý ovál v mířidlech pušky.

Samozřejmě nic neslyšeli. Budova s laserem byla dokonale izolovaná proti teplotě i hluku. Ze země ani nic neviděli. Když se však podívali na obrazovky v řídicí budově, stovka mužů ve stejnou chvíli zaťala ruce v pěst.

"Co je kruci tohle?" zvolal kapitán. Obraz Kosmu-1810 se zničehonic rozzářil jako slunce. Počítače okamžitě upravily svou citlivost, ale po několik vteřin se nedokázaly se změnou teploty cíle vyrovnat.

"Co ho prokrista zasáhlo... Pane, tohle nebylo vnitřním teplem." Kapitán stiskl klávesu a objevil se digitální údaj o teplotě družice. Infračervené záření je funkce čtvrté mocniny. Teplota vyzařovaná objektem je mocnina mocniny jeho teploty. "Pane, teplota cíle se změnila z patnácti stupňů na... asi osmnáct set stupňů za necelé dvě vteřiny. Pořád stoupá..., počkejte, klesá - ne, znovu stoupá. Rychlost stoupání je nepravidelná, skoro jakoby... Teď klesá. Co to kruci bylo?"

Plukovník po jeho levé ruce začal tiskat knoflíky na svém komunikačním pultu a aktivoval šifrované satelitní spojení s Cheyenne Mountain. Když spustil, hovořil věcným tónem, jaký si profesionální vojáci schovávají na nejhorší noční můry. Plukovník věděl přesně, co před chvílí viděl.

"Křišťálový paláci, tady Cobra Belle. Připravte se na přijetí velmi naléhavé zprávy."

"Jsme připraveni."

"Zaznamenali jsme vysokoenergetický jev. Opakuji, sledujeme vysokoenergetický jev. Cobra Belle hlásí Dropshot. Potvrďte příjem." Otočil se na kapitána a byl velmi bledý.

V ústředí NORAD trvalo vedoucímu hlídky dvě vteřiny, než si vzpomněl, co Dropshot znamená. Pak pronesl "Ježíši". A pak: "Cobro Belle, potvrzujeme příjem vaší poslední zprávy. Potvrzujeme Dropshot. Počkejte chvíli, než se tady vzpamatujeme. Ježíši," zopakoval a otočil se na svého zástupce. "Odešlete zprávu Dropshot na NMCC a řekněte jim, ať počkají na přesné informace. Najděte plukovníka Welche a kódovou zprávou ho sem přivolejte." Hlídkový důstojník pak zvedl telefon a zavolal svému nejvyššímu nadřízenému, vrchnímu veliteli Severoamerického velitelství protivzdušné obrany, CINC-NORAD.

"Ano," ozval se ve sluchátku nevrlý hlas.

"Pane generále, tady plukovník Henriksen. Cobra Belle hlásí Dropshot. Tvrdí, že zaznamenali vysokoenergetický jev."

"Informovali jste NMCC?"

"Ano, pane, povoláváme i Douga Welche."

"Už máte informace z Cobry Belle?"

"Budou tu, až sem přijedete."

"Dobře, plukovníku. Už jedu. Pošlete na Shemyu letadlo, ať sem doveze toho vojáka."

Plukovník na palubě Cobry Belle už hovořil se svým komunikačním důstojníkem a nařizoval mu poslat všechno, co má, digitálním spojením na NORAD a do Sunnyvale. Podařilo se to do pěti minut. Pak velitel mise nařídil posádce letounu, aby se vrátili do Shemyji. Měli paliva na další dvě hodiny hlídkování, ale říkal si, že dnes už asi k ničemu dalšímu nedojde. To, co se před chvílí stalo, bylo až až. Plukovník dostal příležitost vidět něco, k čemu se v celé historii dostalo jen pár lidí. Viděl, jak se změnil svět, a na rozdíl od většiny lidí tušil význam takové akce. Říkal si, že je to čest, jaká se jen tak nebude opakovat. "Kapitáne, předběhli nás." Panenko skákavá.

Jack Ryan se už chystal sjet z dálnice I-495, když mu v autě zazvonil telefon.

"Ano?"

"Potřebujeme vás zpátky tady."

"Dobře." Zavěsil. Jack sjel z dálnice a pokračoval po dalším nájezdu znovu na Washington Beltway a zpět do CIA. Pokaždé to bylo stejné. Vzal si odpoledne volno kvůli schůzce s lidmi z Komise pro cenné papíry. Ukázalo se, že představitelé dotyčné společnosti byli zproštěni jakéhokoli obvinění, což osvobozovalo i jeho - nebo ho to osvobodí, pokud vyšetřovatelé z Komise někdy ten spis uzavřou. Pak to chtěl zabalit a jet domů. Zamračil se, vyrazil zpět k Virginii a přemýšlel, jaká krize ho čeká dnes.

• • •

Major Gregory a tři členové jeho týmu stáli u tabule a kreslili schéma svého programu na kontrolu zrcadel, když do místnosti vstoupil jeden seržant.

"Majore, máte telefon."

"Mám práci. Nepočká to?"

"Volá generál Parks, pane."

"Hlas našeho pána," zavrčel Al Gregory. Hodil křídu svému kolegovi a vyšel z místnosti. Za minutu byl u telefonu.

"Letí pro vás helikoptéra," řekl generál hned.

"Pane, snažíme se dodělat..."

"V Kirtlandu na vás bude čekat lear. Na dopravní letadlo není čas. Balit si nic nemusíte. Pohyb, majore!"

"Rozkaz."

"Co se nevyvedlo?" zeptal se Morozov. Inženýr se díval na pult a rozzlobeně se mračil.

"Vnější vlivy. Do háje! Já myslel, že jsme to už vyřešili!"

Na druhém konci místnosti už nízkovýkonný laser přinášel další snímek cíle. Jednobarevný obrázek připomínal černobílou fotografii, ačkoli místo černé byla hnědá. Muži ovládající monitory rozdělili obrazovku, aby bylo možno porovnat stav před a po.

"Žádné díry," poznamenal Pokryškin hořce.

"No a?" divil se Bondarenko. "Proboha, člověče, vždyť jste tu družici roztavili! Vypadá, jako by ji někdo ponořil do kádě s roztavenou ocelí." A měl pravdu. Dříve rovné plochy byly teď zvlněné silným horkem, jež stále zářilo do okolí. Solární buňky rozmístěné na trupu družice - které měly přijímat světelnou energii - shořely nejspíš úplně. Při detailnějším pohledu bylo celé tělo družice pokroucené vlivem energie, jež je zasáhla.

Pokryškin přikývl, ale jeho výraz se nezměnil. "Měli jsme propálit díru skrz družici. V takovém případě by to totiž vypadalo, jako by do družice narazil kus vesmírného odpadu. Takové koncentrace energie jsme se snažili dosáhnout."

"Teď ale můžete zničit jakoukoli americkou družici!"

"Jasná hvězda nebyla vytvořena kvůli ničení družic, plukovníku. To dokážeme už teď a bez potíží."

A Bondarenko pochopil. Jasná hvězda byla opravdu postavena za tímto konkrétním účelem, ale výkonnost, která ospravedlnila náklady na celou základnu, asi čtyřnásobně překonala očekávání a Pokryškin chtěl přeskočit dvě stadia najednou, jednak prokázat schopnost ničit družice, jednak fakt, že jde o systém, který by bylo možno využít při protiraketové obraně. Byl to ambiciózní člověk, i když ne v obvyklém slova smyslu.

Bondarenko pak začal přemýšlet o tom, co právě viděl. Kde se asi stala chyba? Nepochybně v odolávání vnějším vlivům. Jak se paprsky laseru řítily

vzduchem, předaly zlomek své energie ve formě tepla do atmosféry. Tím došlo ke zvíření vzduchu, jež narušilo optickou dráhu a hýbalo paprskem na cíl a od něj a zároveň se paprsek rozšířil na víc, než byl předpokládaný průměr.

Jenže i přesto šlo o takový výkon, že dokázal roztavit kov sto osmdesát kilometrů odsud! pomyslel si plukovník. Nešlo o žádnou poruchu. Byl to naopak obrovský skok ke zcela nové technologii.

"Je systém nějak poškozený?" zeptal se generál ředitele projektu.

"Ne, jinak bychom nedostali ty doplňující záběry. Zdálo by se, že naše opatření proti vlivu atmosféry stačí pro zobrazovací paprsek, ale ne pro vysokoenergetický přenos. Poloviční úspěch, soudruhu generále."

"Ano." Pokryškin si promnul oči a dodal pevně: "Soudruzi, dnes večer jsme dosáhli značného pokroku, ale čeká nás ještě spousta práce."

"A o to se postarám," pronesl Morozovův soused. "S tím parchantem si poradíme!"

"Potřebujete pro svůj tým někoho dalšího?"

"Jde zčásti o zrcadla a zčásti o počítače. Kolik toho o nich víte?"

"To musíte rozhodnout vy. Kdy začneme?"

"Zítra. Potrvá dvanáct hodin, než telemetrická skupina utřídí svá data. Teď nasednu na autobus domů a dám si skleničku. Moje rodina je na týden pryč. Chcete jít se mnou?" • • •

"Co to asi bylo?" zeptal se Abdul.

Vyšli na vrchol jednoho hřebene, když se objevil meteor. Aspoň to nejprve připomínalo ohnivou dráhu meteoru po obloze. Jenže ta úzká zlatavá čára nemizela, spíše stoupala po obloze vzhůru - velmi rychle, ale stále byla vidět.

Slabá zlatá čára, pomyslel si Lučištník. Vzduch sám zářil. Co ho mohlo rozsvítit? Na chvíli zapomněl, kdo a kde je, a vzpomínal na své roky na univerzitě. Tohle způsobuje horko. Jedině horko. Když padá meteor, tření během průletu..., jenže tahle čára nemohl být žádný meteor. I kdyby šlo o iluzi - a tím si nebyl tak jist; zrak může člověka zmást - , držela se na nebi pět vteřin. Možná i déle, říkal si Lučištník. Z hlavy se čas změřit nedá. Hm. Neočekávaně se posadil a vytáhl zápisník. Ten mu dal muž ze CIA, aby si vedl takový deník. Užitečnost něčeho takového ho nikdy dříve nenapadla. Zapsal si čas, datum, místo a přibližný směr. Za pár dní se vrátí do Pákistánu, tohle možná bude člověka ze CIA zajímat.

06 kapitola - Každá země má své pochybnosti

Když Gregory dorazil na místo, byla už tma. Jeho řidič sjel ke vchodu do Pentagonu. Ostraha zvedla závoru a umožnila nevýraznému vládnímu fordu - Pentagon letos kupoval fordy - pokračovat k rampě, objet pár zaparkovaných aut a vysadit Gregoryho na schodech těsně za nějakým autobusem. Gregory znal přesný postup: ukázat propustku, projít detektorem kovů, pak chodbou s vlajkami všech států kolem kantýny dolů po rampě k obchodní pasáži osvětlené a nazdobené ve stylu hladomorny z 12. století. Gregory hrál na střední škole hru Hladomorny a draci, a když poprvé vstoupil do tohoto pochmurného víceúhelníku, nepochyboval, že její autoři se inspirovali právě zde.

Kancelář Strategické obranné iniciativy se nacházela pod nákupní halou (vstup do ní přímo pod cukrárnou), šlo o prostor asi tři sta metrů dlouhý, který dříve sloužil jako stanoviště autobusů a taxíků - než události s automobilovými bombami přesvědčily odborníky na obranu státu, že automobily zaparkované pod Pentagonem nejsou to nejlepší. Tato část budovy byla tedy nejnovější a nejbezpečnější kanceláří - sloužila pro nejnovější a nejméně bezpečný vojenský program státu. Zde Gregory vytáhl druhou propustku. Ukázal ji čtyřem lidem za stolkem, pak ji přidržel u panelu na zdi, který zkontroloval elektromagnetický kód a rozhodl, že major může vstoupit. Tak se

dostal přes čekárnu ke dvojitým proskleným dveřím. Než vešel, usmál se na recepční a pak na sekretářku generála Parkse. Ona na něj kývla, ačkoli ji štvalo, že tady musí trčet tak dlouho, a moc do smíchu jí nebylo.

Generálporučíkovi Billu Parksovi ovšem také ne. V jeho prostorné kanceláři stál psací stůl, nízký stolek na kávu a pro důvěrné rozhovory a větší konferenční stůl. Zdi zdobily zarámované fotografie různých vesmírných projektů včetně mnoha modelů skutečných i imaginárních vesmírných strojů... a zbraní. Parks byl obvykle v dobré náladě. Dříve pracoval jako zkušební pilot a prošel kariérou tak znamenitou, že člověk by si představoval nějakého podlézavého kariéristu. Parks byl však téměř asketický člověk, jeho úsměv byl plachý a zároveň výrazný. Na košili s krátkým rukávem nenosil všechna svá vyznamenání, jen zmenšeninu odznaku velícího pilota. Nemusel dělat na lidi dojem tím, čeho dosáhl. Dařilo se mu to tím, čím byl. Parks patřil mezi nejbystřejší lidi ve vládě, přinejmenším mezi prvních deset, možná vedl. Gregory si všiml, že generál má dnes večer společnost.

"Tak jsme se znovu sešli, majore," řekl Ryan a otočil se. V prstech držel složku o přibližně dvou stovkách stránek, kterou už zpola přečetl.

Gregory se postavil do pozoru - kvůli Parksovi - a ohlásil se dle rozkazu.

"Jak proběhl let?"

"Skvěle. Automat na sodovku je pořád tam, kde byl? Nějak mi vyschlo v krku, pane."

Parks se krátce usmál. "Jen jděte, tolik zase nespěcháme. Je to skvělý mladík," dodal, když se za majorem zavřely dveře.

"Zajímalo by mě, jestli jeho maminka ví, co dělá po škole." Ryan se ušklíbl a pak zvážněl. "Nic z toho zatím neviděl, že?"

"Ne, nebyl na to čas a plukovník z Cobry Belle sem dorazí až za pět hodin."

Jack přikývl. Proto zde CIA zastupoval jen on a Art Graham z oddělení družic. Všichni ostatní se mohli pěkně prospat, zatímco oni jim na ráno připraví úplný přehled. Parks mohl též zůstat mimo a nechat práci starším vědcům, ale to by nebyl on. Čím víc toho Ryan o Parksovi věděl, tím ho měl raději. Parks byl dokonalou definicí vůdce. Šlo o člověka s vizí - navíc s takovou, s níž Ryan souhlasil. Šlo o vysokého člověka v uniformě, který nesnášel jaderné zbraně. To nebylo tak neobvyklé - lidé v uniformě bývají pořádkumilovní a jaderné zbraně udělají na světě obrovský nepořádek. Nemálo vojáků, námořníků i letců spolklo svůj názor a budovalo svou kariéru zbraněmi, jež, jak doufali, nebudou nikdy použity. Parks posledních deset let své kariéry zkoušel najít způsob, jak je zničit. Jack měl rád lidi, kteří se pokoušeli plavat proti proudu. Vnitřní odvaha byla méně obvyklá než její fyzická obdoba, což platilo o armádě stejně jako o ostatních oblastech.

Gregory se od automatu u dveří vrátil s plechovkou koly. Kafe neměl rád. Byl čas vrátit se do práce.

"Co se děje, pane?"

"Máme videokazetu z Cobry Belle. Chystali se monitorovat sovětský test mezikontinentálních balistických střel. Sovětská střela - byla to SS-25 - se zničila sama, ale velitel mise rozhodl, že zůstanou nahoře a trochu si pohrají. A viděli tohle." Generál zvedl dálkové ovládání videorekordéru a stiskl tlačítko Play.

"Tohle je Kosmos-1810," řekl Art Graham a podal mu fotografii. "Je to špionážní družice, která se jim porouchala."

"Infračervené záběry na monitoru, co?" zeptal se Gregory a napil se koly. "Bože můj!"

Dříve jediná tečka se najednou rozrostla jako explodující hvězda ve vědecko-fantastickém filmu. Jenže tohle nebyla sci-fi. Obraz se mírně změnil, jelikož počítačový zobrazovací systém se snažil vypořádat s náporem energie. Na spodním okraji obrazovky se objevil digitální displej, na němž naskočila teplota rozzářené družice. Za pár vteřin se obraz vytratil a počítač musel znovu přikročit k nutným změnám, aby mohl Kosmos dál sledovat.

Na obrazovce se na pár sekund objevilo jen zrnění, pak se začal utvářet další obraz.

"Tohle je devadesát minut starý záběr. Družice prolétla nad Havají o pár obletů později," řekl Graham. "Máme tam kamery, které sledují ruské družice. Podívejte se na tu fotku, co jsem vám dal."

" ‚Před a ‚po', co?" Gregory přeskakoval z jednoho snímku k druhému. "Solární panely jsou pryč..., no tohle. Z čeho je trup té družice?"

"Převážně z hliníku," řekl Graham. "Rusové volí robustnější konstrukce než my. Vnitřní rámy jsou možná z oceli, ale spíš z titanu nebo hořčíku."

"Takže můžeme zjistit finální hodnoty přenosu energie," řekl Gregory. "Družici zničili. Rozpálili ji tak, že by šlo solární buňky spálit úplně, možná by to stačilo i na přerušení vnitřních elektrických obvodů. V jaké výšce to bylo?"

"Sto osmdesát kilometrů."

"Sary Šagan, nebo to nové místo, co mi ukazoval pan Ryan?"

"Dušanbe," řekl Jack. "To nové."

"Ale nové elektrické vedení ještě není hotové."

"Jo," přikývl Graham. "Výkon, který jsme teď viděli, mohou přinejmenším zdvojnásobit. Nebo si to aspoň myslí." Hovořil hlasem, jako by se právě dozvěděl, že člen jeho rodiny trpí smrtelnou nemocí v pokročilém stadiu.

"Můžete mi ještě jednou pustit tu první sekvenci?" zeptal se Gregory. Šlo téměř o rozkaz. Jack si všiml, že generál Parks ho okamžitě splnil.

To pokračovalo dalších patnáct minut, Gregory stál metr od monitoru, pil kolu a díval se na obrazovku. Poslední tři opakování se záběry posunovaly po jednotlivých rámečcích a mladý major si každý pečlivě prohlížel. Konečně byl spokojen.

"Za půl hodiny vám dodám hodnoty výkonu, ale zatím mám pocit, že se jim něco nepovedlo."

"Vnější vlivy," řekl generál Parks.

"A problémy s mířením, pane. Teda aspoň to tak vypadá. Potřebuju chvíli času a dobrou kalkulačku. Svou jsem si nechal v práci," připustil omluvně. Vedle pageru na opasku měl prázdný obal. Graham mu jednu hodil, programovatelný model Hewlett-Packard.

"Co říkáte na výkon?" zeptal se Ryan.

"Potřebuji chvíli času, abych to mohl říct přesně," odpověděl mu Gregory jako retardovanému dítěti. "Zatím odhaduji asi osmkrát víc, než kolik dokážeme my. Potřebuji nějaké klidné místo. Můžu do jídelny?" zeptal se Parkse. Generál přikývl a Gregory odešel.

"Osmkrát..." opakoval Art Graham. "Kristepane, mohli by klidně ničit družice podpůrného obranného programu. Je jasné, že mohou zničit jakoukoli komunikační družici, na jakou si vzpomenou. Existují sice způsoby, jak je ochránit..."

Ryan si připadal poněkud nepatřičně. Vystudoval historii a ekonomii, jazyk přírodních věd si ještě nestihl osvojit.

"Tři roky," vydechl generál Parks a nalil si kávu. "Jsou aspoň o tři roky před námi."

"A to jen v přenosovém výkonu," řekl Graham.

Jack se díval z jednoho na druhého, chápal význam jejich obav, ale ne podstatu. Gregory se vrátil za dvacet minut.

"Podle mě dosáhli výkonu mezi pětadvaceti a třiceti miliony wattů," oznámil. "Pokud předpokládáme, že se do přenosu zapojilo šest laserů, je to - no, celkem dost, ne? Jde jen o to, postavit jich hodně u sebe a namířit je na jediný cíl.

To je ta špatná zpráva. Dobrá zní, že měli jednoznačně problémy s přezářením. Maximální výkon působil na cíl jen několik tisícin vteřiny. Pak se začal obracet zpátky. Průměrná hodnota byla mezi sedmi a devíti megawatty.

A podle mě měli kromě vnějších vlivů ještě problémy s mířením. Buď nemají

podstavce řádně izolované proti nárazu, nebo si nedokáží poradit s vibracemi země způsobenými otáčením. Nebo obojí. Ať je za tím cokoli, nedokáží přesně mířit déle než tři vteřiny. To znamená, že geostacionární družici mohou sledovat jen plus minus dvě stě čtyřicet metrů - takové cíle jsou pochopitelně celkem nehybné a faktor pohybu může hrát na obě strany."

"Jak to?" zeptal se Ryan.

"No, na jedné straně útočíte na pohyblivý cíl - a družice na nízké oběžné dráze se po nebi pohybují hodně rychle; kolem osmi tisíc metrů za vteřinu - jeden stupeň znamená čtrnáct set metrů; takže sledujeme cíl, který urazí asi pět stupňů za vteřinu. Zatím jasné? Tepelné přezáření znamená, že laser odevzdává hodně své energie do atmosféry. Když míříte dlouho nahoru, musíte co chvíli vyvrtat do vzduchu novou díru. Záření však potřebuje čas, aby bylo opravdu nepříjemné - a to hraje pro vás. Na druhou stranu, když narazíte na problémy s vibrací, při každé změně zaměřeného bodu dodáváte do zaměřovací geometrie novou proměnnou, a tím se všechno pořádně zkomplikuje. Střelba na poměrně nehybný cíl, jakým je komunikační družice, vám ušetří problémy s mířením, ale nahoru vysíláte stále stejný tepelný paprsek, dokud vás vlastně o všechnu energii nepřipraví atmosféra. Rozumíte mi?"

Ryan souhlasně zavrčel, ačkoli jeho mozek znovu překonal své hranice. Stěží rozuměl jazyku, jímž mladík hovořil, a informace, kterou se mu Gregory snažil předat, se nacházela v oblasti, v níž se prostě nevyznal. Do rozhovoru se vložil Graham:

"Chcete snad říct, že si s tím nemáme dělat starosti?"

"Ne, pane! Když máte takovou sílu, není takový problém vymyslet, jak ji poslat na cíl. To už jsme zvládli taky. To je to jednodušší."

"Jak jsem vám říkal," řekl inženýr Morozovovi, "není problém přimět lasery, aby vydaly nějaký výkon - to je to jednodušší. Nejhorší je doručit energii na cíl." "A váš počítač si nedokáže poradit s... s čím vlastně?"

"Musí jít o víc věcí najednou. Dnes se na všechna ta data podíváme. Hlavní může být program proti atmosférickým vlivům. Mysleli jsme si, že bychom dokázali upravit proces míření tak, aby nedošlo k přezáření - a neuspěli jsme. Včerejší test byl završením tříleté práce. Mého projektu. A ono to nefungovalo." Podíval se na obzor a zamračil se. Operace jeho dítěte nebyla úplně úspěšná, ale doktoři tvrdí, že naděje ještě zůstává.

"Takže zvýšení výkonu laseru pochází odtud?" zeptal se Bondarenko.

"Ano. Naši dva mladší kolegové - jemu je jen dvaatřicet a jí osmadvacet - přišli na způsob, jak zvětšit poloměr rezonanční dutiny laseru. Stále je však třeba dokončit kontrolu magnetů se změnou polarity," řekl Pokryškin.

Plukovník přikývl. Celý smysl laserů s volnými elektrony, na nichž pracovaly obě strany, spočíval v tom, že je šlo "vyladit" podobně jako rádio, stačilo jen zvolit si frekvenci světla, kterou jste chtěli vyslat - aspoň tak zněla teorie. V praxi však byl nejvyšší výkon téměř pořád ve stejném frekvenčním rozsahu - a ještě navíc ve špatném. Kdyby se předchozího dne podařilo vyslat nepatrně jinou frekvenci - tu, jež účelněji proniká atmosférou - , tepelné přezáření by se zredukovalo asi o padesát procent. Jenže to znamenalo dokázat lépe řídit supervodivé magnety. Říkalo se jim kývavé, protože vedly oscilující magnetické pole nabitými elektrony v rezonanční dutině laseru. Průlom, díky němuž došlo ke zvětšení dutiny, však měl nečekaný dopad na jejich schopnost řídit magnetické proudění. Zatím neexistovalo žádné teoretické vysvětlení takového procesu a starší vědci se domnívali, že existuje drobný, zatím neobjevený, konstrukční problém v provedení magnetů. Vysocí inženýři pochopitelně tvrdili, že vysvětlení teoretiků je mylné, protože oni sami vědí, že magnety fungují, jak mají. Debaty, které hýbaly

konferenčními sály, byly sice bouřlivé, ale ne nepřátelské. Určitý počet velmi moudrých lidí se společně snažil najít Pravdu - její vědeckou podobu, nezávislou na mínění lidí.

Bondarenko si z paměti vybavoval podrobnosti a psal si poznámky. Domníval se, že laserům rozumí - přece jen pomáhal navrhovat jejich zbrusu novou aplikaci - , ale když si prohlížel, na čem se pracuje tady, připadal si jako batole, které ťapká po univerzitní laboratoři a prohlíží si všechna ta krásná světýlka. Hlavního pokroku, psal si, bylo dosaženo v otázce rezonanční dutiny laseru. Díky tomu se podařilo nebývale zvýšit výkon a došlo k tomu nad talířem v jídelně, kde dva vědci narazili na kousíček Pravdy. Plukovník se usmál. Opravdu použili slovo pravda, a to tak bezelstně. Toto slovo si opravdu na Jasné hvězdě získalo svou váhu a Bondarenko přemýšlel, nakolik se jedná o žert. ‚Je to ale pravilno?" ptali se v případě nějakých pochybností. "Je to správně?"

Jedna věc však na tom byla dobrá, říkal si Bondarenko v duchu. Ti dva mladí lidé, kteří se sešli v jídelně, aby rozmlouvali o svém milostném životě - Bondarenko už vyslechl tento příběh dopodrobna - , společně učinili obrovský skok vpřed ve výkonu laseru. Zbytek přijde časem, pomyslel si Bondarenko. Jako vždycky.

"Zdá se tedy, že hlavním problémem jsou počítače, obě pole magnetického proudění a zrcadla."

"Správně, plukovníku." Pokryškin souhlasně přikývl. "A abychom mohli tyto těžkosti odstranit, potřebujeme další dotace a podporu. Musíte v Moskvě vyřídit, že nejdůležitější část už se tady udělala i osvědčila."

"Soudruhu generále, přetáhl jste mě na svou stranu."

"Ale kdepak, soudruhu plukovníku. Jste jen natolik inteligentní, abyste poznal pravdu!" Oba muži se zasmáli a potřásli si rukama. Bondarenko už se nemohl dočkat, až odletí zpět do Moskvy. Časy, kdy se sovětský důstojník třásl strachy, když měl doručit špatnou zprávu, už dávno pominuly, ovšem dobré zprávy mají na kariéru stále velmi příznivý vliv.

"Určitě nepoužívají adaptivní optiku," řekl generál Parks. "Zajímalo by mě ale, odkud mají optické potahy."

"O tom už jsem někde slyšel." Ryan vstal a obešel stůl, aby se protáhl. "Co je na těch zrcadlech tak skvělého? Je to skleněné zrcadlo, ne?"

"Skleněné ne - to si neporadí s energií. Teď používáme měď nebo molybden," řekl Gregory. "Skleněné zrcadlo má odrazovou plochu vzadu. Tohle ji má vepředu. Vzadu je pak chladicí systém."

"Jo?" Mel ses ve škole víc zajímat o fyziku, Jacku.

"Světlo se neodráží od kovu," řekl Graham. Ryan měl pocit, že je v místnosti jediným hlupákem. Přičemž je samozřejmě na něm, aby sepsal zvláštní zpravodajské hodnocení. "Odráží se od optického potahu. Při opravdu přesných aplikacích - třeba u hvězdářských teleskopů - je na přední straně zrcadla něco jako vrstva benzinu na kaluži."

"Proč se teda používají kovy?" namítl Jack.

"Kov se používá k tomu, aby odrazová plocha byla co nejchladnější," odpověděl major. "Ale snažíme se od toho upustit. Jde o projekt ADAMANT: Zrychlený vývoj moderních materiálů a nových technologií. Doufáme, že příští zrcadlo bude z diamantu."

"Cože?"

"Umělý diamant vyrobený z čistého uhlíku-12 - jde o izotopickou formu prostého uhlíku, která nám dokonale vyhovuje. Problém spočívá v absorpci energie," pokračoval Gregory. "Pokud povrch pohltí velkou část světla, tepelná energie může potah úplně opálit a zrcadlo se rozpadne. Jednou jsem viděl, jak vybouchlo půlmetrové zrcadlo. Znělo to, jako by bůh luskl prsty. Diamant C-12 představuje materiál, který je téměř supervodičem tepla. Umožní zvýšený výkon

při menším zrcadle. V General Electric už přišli na to, jak vyrábět z uhlíku-12 diamant ve stejné kvalitě, jakou má ten přírodní. Candi se z toho pokouší vyrobit zrcadlo."

Ryan listoval třiceti stranami svých poznámek, pak si promnul oči.

"Majore, s generálovým svolením vás vezmu s sebou do Langley. Chci, abyste informoval lidi z našeho oddělení Vědy a techniky a abyste si prohlédl všechno, co o sovětském projektu máme. Jste pro, pane?" zeptal se Jack Parkse. Generál přikývl.

Ryan s Gregorym odešli. Ukázalo se, že člověk potřebuje propustku, i když chce odsud. Na kontrolních stanovištích už byla jiná směna lidí, ale i oni se tvářili velmi vážně. Když dorazili na parkoviště, major prohlásil, že Ryanův Jaguar XJS je "boží". To se ještě říká? ptal se Jack v duchu.

"Jak se mariňák dostane do CIA?" zeptal se Gregory a obdivoval kožený interiér. A kde vezme peníze na tohle?

"Vybrali mě. Předtím jsem učil historii v Annapolis." Pak že jsem slavný Sir John Ryan. Ale co, moje jméno se sotva objeví v nějakých učebnicích o laserech...

"Kde jste studoval?"

"Bakalářský titul v Bostonu a doktorát na druhém břehu řeky v Georgetownu."

"Nevěděl jsem, že jste doktor," poznamenal major.

Ryan se zasmál. "Ale v úplně jiném oboru, příteli. Mám co dělat, abych pochopil, čím se asi zabýváte, ale dostal jsem za úkol vysvětlit, co to všechno znamená, lidem, kteří vedou jednání o zbraních. Už šest měsíců s nimi spolupracuji na zpravodajské části." Gregory se ušklíbl.

"Ta cháska mě chce připravit o práci. Chtějí to všechno zahodit."

"I oni dělají svou práci," řekl Jack. "Potřebuji vaši pomoc, abychom je přesvědčili, že vaše snažení je důležité."

"Podle Rusů je."

"Jo, to jsme před chvílí viděli, že?"

Bondarenko vystoupil z letadla a příjemně ho překvapilo, že na něj čeká služební auto; patřilo vojskům protivzdušné obrany. Objednal ho pro něj generál Pokryškin. Pracovní den už skončil a plukovník navedl řidiče k sobě domů. Hlášení napíše zítra a přednese ho plukovníku Filitovovi a pak možná předstoupí i před ministra. Nad sklenkou vodky se sám sebe ptal, zda ho Pokryškin zpracoval - či lépe obalamutil - dost na to, aby vyvolal falešný dojem. To zase ne, říkal si. Generál odvedl dobrou práci tím, že prodal sám sebe i svůj program, ale nešlo o pouhé holedbání - pokažuchu. Test nebyl falešný, otevřeně se s ním bavili o svých potížích. Žádali jen to, co skutečně potřebovali. Kdepak, Pokryškin je člověk, který má svůj úkol, hodlá svou kariéru postavit - ne-li přímo až za něj, tak minimálně na stejnou úroveň; a víc člověk nemůže ani chtít. Pokud si Pokryškin staví své vlastní impérium, má to smysl.

K vyzvednutí došlo způsobem neopakovatelným i rutinním. Obchodní galerie byla celkem obyčejná zastřešená promenáda s třiadevadesáti obchůdky a pěti menšími kiny. Bylo tu šest obuvnictví a tři klenotnictví. Byl tu i obchod se sportovním zbožím, který měl na zdi mnoho kusů loveckých pušek Winchester Model 70, což není na východě zrovna obvyklé. Nechyběly tu ani tři obchody s luxusní pánskou módou a sedm s dámskou. Jeden z dámských sousedil s obchodem s puškami.

To se majitelce obchodu Evin list poměrně hodilo, protože sousední obchod měl dokonalý alarm; ve spojení s ostrahou obchodu jí umožňoval mít sklad plný exkluzivní dámské módy a neplatit moc za pojištění. Obchod začal poněkud nejistě - móda z Paříže, Říma a New Yorku se na západ od Mississippi moc dobře

neprodává, snad s výjimkou pacifického pobřeží - , ale velká část akademické komunity pocházela z obou pobřeží a potrpěla si na své způsoby. Anne Kleinová II se nemusela moc předvádět v místních country klubech, aby se stala uznávanou krasavicí v celých Skalistých horách.

Ann vešla do obchodu. Majitelka věděla, že s výběrem nemívá potíže. Vždy jí všechno padlo, zkoušela si šaty jen proto, aby zjistila, jak na ní vypadají. Nikdy nepotřebovala žádné úpravy, což usnadňovalo život všem, a majitelka jí mohla poskytnout pětiprocentní slevu na každý nákup. Kromě toho, že neměla potíže s výběrem, vždycky zde utratila hodně peněz, nikdy méně než 200 dolarů za návštěvu. Chodila sem pravidelně skoro každých šest týdnů. Majitelka nevěděla, čím se živí, ale vypadala a chovala se jako lékařka. Tak přesná, na všechno tak opatrná. Kupodivu platila vždy hotově, což byl další důvod ke slevě, protože společnosti na kreditní karty si berou procenta z objemu jako daň za zaručené zaplacení. Majitelce se tak vracelo pět procent a ještě něco navíc. Škoda jen, říkala si, že všichni zákazníci nejsou takoví. Ann měla svůdné hnědé oči a kaštanové, po ramena dlouhé a mírně vlnité vlasy. Měla drobnou a štíhlou postavu. Bylo zvláštní, že nikdy asi nepoužívala parfém; i proto si majitelka myslela, že je doktorka. Nadto ještě denní doba, kdy sem chodila - nikdy ve špičce, jako by byla pánem svého času. Asi to tak muselo být, a "doktorka" se podle toho oblékala. Což majitelce vyhovovalo. V její chůzi bylo patrné sebevědomí.

Vybrala si kombinaci sukně a halenky a odešla ke kabinkám vzadu. Ačkoli to majitelka nevěděla, Ann vždy šla do stejné kabinky. Když tam vstoupila, rozepnula si sukni a halenku, ale než si oblékla nové oblečení, sáhla pod dřevěnou poličku, jež sloužila zároveň jako sedátko, a vytáhla zpod ní kazetu s filmem, která tam byla od předchozího večera. Pak si ji strčila do kabelky. Oblékla se a vyšla k zrcadlům.

Jak můžou Američanky nosit takovou hrůzu? ptala se Táňa Bisjarinová svého usmívajícího se obličeje v zrcadle. Byla kapitánkou správy S spadající do První (občas známé jako "zahraniční") správy KGB a podávala informace pro správu T, která měla na starosti vědeckou špionáž a spolupracovala se Státním výborem pro vědu a techniku. Stejně jako Edward Foley měla na starosti jediného agenta. Jeho kódové jméno znělo Livia.

Oblečení stálo dvě stě sedmdesát tři dolarů, kapitánka Bisjarinová zaplatila hotově. Říkala si, že si ho musí vzít na sebe, až sem příště přijde, i když to není žádná sláva.

"Brzy na shledanou, Ann," zavolala za ní majitelka. Pod takovým jménem byla v Santa Fe známa. Kapitánka se otočila a zamávala. Majitelka byla docela příjemná, i když poměrně hloupá. Kapitánka jako všichni dobří zpravodajští důstojníci vypadala a vystupovala relativně nenápadně. V této oblasti to tedy znamenalo oblékat se nepříliš moderně, jezdit ve slušném, ale ne okázalém autě a žít způsobem, který znamená pohodlí, ale ne přímo bohatství. Amerika byla v tomto ohledu snadným útočištěm. Když jste měli příslušný životní styl, nikdo se neptal, kde na to berete. Přechod přes hranice byl skoro k smíchu. Takovou dobu se učila celou "svou" minulost, a na hranicích jí jen pes očichal auto - přecházela z Mexika u El Pasa - a s úsměvem ji pustili dál. A to - vzpomínala s úsměvem o osm měsíců později - mě doslova vzrušilo.

Domů dojela za tři čtvrtě hodiny, jako obvykle se neustále ohlížela, zdali ji nikdo nesleduje; jakmile dorazila domů, film vyvolala a udělala si kopie. Ne sice úplně stejně jako Ed Foley, ale dost podobně. Tentokrát získala fotografie opravdových vládních dokumentů. Umístila vyvolaný film do malého projektoru a zamířila rámeček na nabílenou zeď v ložnici. Bisjarinová měla technické vzdělání, díky němuž dostala tento úkol, a věděla, jak má vnímat to, co právě dostala. Nepochybovala, že své nadřízené potěší.

Následujícího rána předala zprávu dál a fotografie putovaly přes hranice do Mexika na podvozku tahače patřícího společnosti z Austinu. Převážel zařízení na těžbu ropy. Před západem slunce dorazí fotografie na sovětskou ambasádu v

Mexico City. O další den později budou na Kubě, kde se dostanou na přímý let Aeroflotu do Moskvy.

07 kapitola - Katalyzátory

"K jakým závěrům jste došel, plukovníku?" zeptal se Filitov. "Jasná hvězda je možná nejdůležitějším programem v Sovětském svazu, soudruhu," řekl Bondarenko přesvědčeně a podal mu čtyřicet ručně popsaných stran. "Tady je první verze mé zprávy. Sepsal jsem ji v letadle. Dnes vám přinesu zprávu napsanou řádně na stroji, ale myslel jsem si, že byste..."

"Myslel jste si dobře. Prý proběhl nějaký test..." "Před šestatřiceti hodinami. Viděl jsem ho a měl jsem příležitost prozkoumat velkou část zařízení předtím i potom. Celá základna i lidé, kteří ji řídí, na mě udělali hluboký dojem. Pokud dovolíte, generál Pokryškin je vynikajícím důstojníkem a na své místo se výborně hodí. Jednoznačně nejde o kariéristu, spíše o pokrokového důstojníka nejčistšího ražení. Řídit všechny akademiky na té hoře není nic snadného..."

Míša souhlasně zavrčel. "O akademicích vím své. Chcete mi říct, že je zorganizoval jako vojenskou jednotku?"

"Ne, soudruhu plukovníku, ale Pokryškin je umí udržet relativně spokojené a zároveň výkonné. Na Jasné hvězdě panuje smysl... smysl pro povinnost, který jinak není běžný ani u důstojnického sboru. Neříkám to nijak lehkomyslně, Michaile Semjonoviči. Všechny aspekty operace mě skutečně ohromily. Možná je to stejné u kosmických základen. Něco takového jsem slyšel, ale jelikož jsem tam nikdy nebyl, těžko mohu srovnávat."

"A systémy samotné?"

"Jasná hvězda zatím není hotová zbraň. Pořád existují technické potíže. Pokryškin je rozpoznal a detailně mi je objasnil. Prozatím nejde o nic víc než o experimentální program, ale už došlo k nejzásadnějším průlomům. Za několik let se z toho stane zbraň s obrovským potenciálem."

"A náklady?" zeptal se Míša. Bondarenko pokrčil rameny.

"Nedokážu odhadnout. Budou vysoké, ale nejdražší část programu, fáze výzkumu a vývoje, už je z velké části dokončena. Náklady na samotnou výrobu a techniku budou nižší, než by se dalo čekat - tedy u takové zbraně. Nedokážu odhadnout náklady na pomocné vybavení, radary a špionážní družice. To ale ani nebylo v mém zadání." Kromě toho přemýšlel jako všichni vojáci na světě více o úkolech než o nákladech.

"Co spolehlivost systému?"

"To bude problém, ale nikoli nepřekonatelný. Jednotlivé lasery jsou složité a těžko se udržují. Na druhou stranu, pokud jich vyrobíme víc, než kolik základna potřebuje, mohli bychom je pravidelně opravovat a přitom mít neustále použitelný nezbytný počet. To je mimochodem metoda, kterou navrhuje vrchní inženýr."

"Takže problém s výkonem už vyřešili?"

"Má zpráva se o tom zmiňuje v hrubých rysech. Konečný rozbor bude podrobnější."

Míša se usmál. "Tak, abych tomu rozuměl i já?"

"Soudruhu plukovníku," odpověděl Bondarenko vážně, "vím, že technice rozumíte víc, než připouštíte. Podstatné rysy vylepšení výkonu jsou ve skutečnosti poměrně jednoduché - aspoň teoreticky. Přesné technické detaily jsou složité, ale lze je snadno odvodit od nového návrhu rezonanční dutiny laseru. Je to podobné jako v případě první atomové bomby. Jakmile je popsána teorie, technické detaily není těžké dotvořit."

"Výborně. Můžete dokončit svou práci do zítřka?"

"Ano, soudruhu plukovníku."

Míša vstal. Bondarenko s ním. "Dnes odpoledne si přečtu vaši předběžnou

zprávu. Zítra mi pošlete úplnou verzi a já ji přes víkend zkusím nějak strávit. Příští týden zajdeme k ministrovi."

Alláhovy cesty jsou opravdu nevyzpytatelné, pomyslel si Lučištník. Jelikož si přál zničit sovětské dopravní letadlo, musel se vrátit domů, do města Ghazny. Z Pákistánu odešel před necelým týdnem. Místní bouře připoutala ruská letadla na několik dní k zemi, takže získal čas. Nesl svůj náklad nových zásob střel a zastihl svého náčelníka, jak plánuje útok na předměstské letiště. Zima trápila všechny, takže bezvěrci přenechali vnější bezpečnostní stanoviště afghánským vojákům sloužícím zrádcovské vládě v Kábulu. Nevěděli však, že major, který velí praporu ostrahy, pracuje pro místní mudžáhidy. Až přijde správný čas a obvod nebude střežen, tři stovky partyzánů dostanou příležitost napadnout vnitřek sovětského tábora.

Půjde o obrovský útok. Bojovníci za svobodu se seřadili do tří družstev po stovce mužů. Všechna tři byla připravena k útoku; náčelník si uvědomoval užitečnost taktické zálohy, ale stál před úkolem pokrýt příliš velkou frontu s příliš malým počtem mužstva. Riskoval, ale spolu se svými muži to dělal už od roku 1980. Co je o jedno riziko více? Náčelník půjde jako obvykle na nejnebezpečnější místo a Lučištník bude poblíž. Blížili se k letišti a nenáviděným letounům proti větru. Sověti se pokusí při prvním náznaku odletět s letouny, jednak aby je uchránili, jednak aby je zapojili do boje. Lučištník pozoroval dalekohledem čtyři helikoptéry Mi-24, všechny měly na krátkých křídlech zavěšenou munici. Mudžáhidové je mohli na zemi zničit jen jedním minometem, takže Lučištník zůstane nepatrně za útočícími jednotkami a poskytne jim podporu. Neměl čas nastražit svou obvyklou past, ale v noci by to asi bylo stejně jedno.

O sto metrů vpředu se náčelník setkal na dohodnutém místě s majorem afghánské armády. Objali se a velebili Alláhovo jméno. Ztracený syn se vrátil do náručí islámu. Major hlásil, že dva z velitelů jeho družstev jsou odhodláni zachovat se podle plánu, ale velitel družstva číslo tři prý je stále loajální Sovětům. Jeden důvěryhodný seržant ho za několik minut zabije, takže příslušný sektor bude možno použít k ústupu. Všude kolem nich čekali muži v ledově mrazivém větru. Až prý seržant svůj úkol splní, vypálí světlici.

Sovětský kapitán a afghánský poručík byli přáteli, což při hlubším zamyšlení vždy oba překvapilo. Bylo výhodné, že se sovětský důstojník snažil, aby se nedotkl zvyků místních obyvatel, a že jeho afghánský kolega věřil marxismu-leninismu jako síle budoucnosti. Všechno mělo být do budoucna lepší než kmenové sváry a msty, jež tuto nešťastnou zemi provázely po celou její dosavadní historii. Poručík, který byl již před nějakou dobou vytypován jako slibný kandidát pro ideologický přerod, strávil nějaký čas v Sovětském svazu, aby si prohlédl, jak skvělé věci tam mají - ve srovnání s Afghánistánem - , především veřejné zdravotnictví. Poručíkův otec zemřel před patnácti lety na infekci, když si zlomil ruku, a protože si nikdy nezískal přízeň kmenového náčelníka, jeho jediný syn neprožil idylické mládí.

Oba muži se společně dívali na mapu a určovali hlídkovou činnost na příští týden. Nemohou polevit v ostraze oblasti, musejí ty zatracené mudžáhidy držet co nejdále odsud. Hlídku dnes mělo na starost družstvo číslo dvě.

Do bunkru vstoupil seržant s hlášením. V jeho tváři se neobjevilo překvapení, jež pocítil, když uvnitř narazil na dva důstojníky místo na jednoho. Levou rukou podal formulář afghánskému poručíkovi. V pravé dlani svíral rukojeť nože, který měl schovaný v rukávu své blůzy ušité podle ruského vzoru. Snažil se zachovat klid, nevšímal si pohledu sovětského kapitána a jen sledoval důstojníka, kterého měl za úkol zabít. Rus se konečně otočil a střílnou se díval ven. Skoro vzápětí Afghánec pohodil hlášení na stolek a

začal psát odpověď..

Rus se náhle otočil. Něco ho varovalo a tušil, že se něco děje, ještě dříve, než měl čas přemýšlet, co to je. Sledoval, jak seržantova ruka rychle vyletěla vzhůru k hrdlu jeho přítele. Kapitán se sklonil pro pušku, zatímco poručík se zaklonil ve snaze vyhnout se prvnímu výpadu. Uspěl jen díky tomu, že se seržantův nůž zachytil v příliš dlouhém rukávu jeho blůzy. Zaklel, vytáhl ho a vrhl se vpřed, načež řízl poručíka do břicha. Ten vykřikl, ale zachytil seržantovu ruku, než mu stihl ohrozit životně důležité orgány. Tváře obou mužů se k sobě přiblížily natolik, že oba cítili dech toho druhého. Jeden z nich byl příliš šokován, než aby měl strach, druhý příliš rozčílen. Poručíkovi nakonec zachránila život látka špatně padnoucí blůzy a sovětský kapitán odjistil svou pušku a vypálil atentátníkovi do boku deset ran. Seržant se svalil na zem. Poručík zvedl k očím zakrvácenou dlaň. Kapitán vyhlásil poplach.

Charakteristické kovové drnčení kalašnikova doletělo o čtyři sta metrů dále, až k ukrytým mudžáhidům. Všem se hlavou přehnala tatáž myšlenka: plán je ztracen. Bohužel nikdo nepřipravil žádnou alternativu. Vlevo od nich se u pozic družstva číslo tři objevily záblesky střelby. Muži stříleli do prázdna - poblíž žádní partyzáni nebyli - , ale hluk neklamně upozornil ruské pozice tři sta metrů před nimi. Náčelník vydal svým mužům rozkaz vyrazit kupředu, podporovalo je kolem dvou stovek afghánských vojáků, pro něž byla změna strany vítanou úlevou. Tyto posily se od ostatních mnoho nelišily. I tito noví mudžáhidové neměli kromě několika kulometů žádné těžké zbraně a náčelníkův jediný minomet se nepodařilo sestavit dost rychle.

Lučištník zaklel a sledoval, jak se tři kilometry od něj rozsvěcuje letiště. Po chvíli se objevily i baterky v rukou posádek běžících ke svým strojům. O okamžik později začaly světlice na padáčcích měnit noc v den. Prudký jihovýchodní vítr je rychle unášel pryč, ale objevovaly se další a další. Viděl helikoptéry... a jedno dopravní letadlo An-26. Levou rukou zvedl dalekohled a zjistil, že jde o dvoumotorový hornoplošník, který tam sedí jako spící pták na nechráněném hnízdě. Běželo k němu několik lidí. Lučištník se dalekohledem zadíval zpět na stanoviště helikoptér.

První vzlétla helikoptéra Mi-24, zápasila s řídkým vzduchem a prudkým větrem, zatímco do prostoru letiště začaly dopadat náboje z minometu. Ve vzdálenosti několika metrů od dalšího hinda dopadl fosforový náboj, jeho prudce bílé světlo zapálilo palivo helikoptéry a posádka vyskočila ven, jeden její člen v plamenech. Jen taktak se dostali do bezpečí, když stroj explodoval a s ním i druhý hind. Poslední z nich vzlétl o chvíli později, vznesl se vzhůru a zmizel v temné noci se zhasnutými světlomety. Oba se vrátí - o tom Lučištník nepochyboval - , ale dva zůstaly na zemi, a to bylo lepší, než doufal.

Všechno ostatní se vyvíjelo velmi nepříznivě. Minometná náboje dopadaly před útočící muže. Viděl záblesky pušek a výbušnin. Kromě těchto zvuků se ozval i další hluk bojiště: křik vojáků a sténání raněných. Na tuto vzdálenost bylo těžké odlišit Rusa od Afghánce. To ale nebyla jeho starost.

Lučištník nemusel Abdula vybízet, aby se rozhlížel po nebi a hledal helikoptéry. Svým odpalovačem se pokoušel najít neviditelné teplo jejich motorů. Nic nenašel, takže se vrátil k jedinému letounu, který stále viděl. Nedaleko toho An-26 dopadaly náboje z minometu, ale posádka už nastartovala motory. Po chvíli zpozoroval nějaký pohyb na straně. Lučištník odhadoval sílu větru a dospěl k závěru, že se letoun pokusí vzlétnout proti větru a pak zamíří doleva nad bezpečnější oblast. Stoupat v tomhle řídkém vzduchu nebude snadné, a až se pilot otočí, snaha o větší rychlost připraví jeho křídla o vztlak. Lučištník poklepal Abdulovi na rameno a rozběhl se doleva. Uběhl sto metrů, pak se zastavil a znovu se podíval na sovětský letoun. Už se rozjížděl

a kolem něj dopadala hlína; poskakoval po zmrzlém, nerovném povrchu a nabíral rychlost.

Lučištník se postavil, aby střela měla lepší výhled na cíl, a vyhledávací mechanismus okamžitě zapípal, protože na pozadí chladné noci zaznamenal horké motory.

"V-jedna," křikl druhý pilot přes hluk boje a motorů. Nespouštěl oči z přístrojů a pilot se zatím snažil udržet letoun v rovině. "V-R - rotovat!"

Pilot zatáhl za řídicí páku. Předek letounu se zvedl a stroj naposledy nadskočil z tvrdé dráhy. Druhý pilot ihned vytáhl podvozek, aby snížil odpor a umožnil letounu rychleji nabrat rychlost. Pilot navedl letoun na mírnou zatáčku vpravo, chtěl se vyhnout místu s pravděpodobně nejvyšší koncentrací pozemní palby. Když byl mimo dosah, rozhodl se odletět na sever do Kábulu do bezpečí. Navigátor za ním se nedíval do mapy. Každých pět vteřin vyhazoval světlice na padáku. Jejich úkolem nebylo pomoci jednotkám na zemi, ačkoli i to činily. Hlavně měly zmást střely odpalované ze země. Podle příručky se měla vypustit jedna za pět vteřin.

Lučištník odhadoval frekvenci vypouštění světlic. Když vypadly z nákladního prostoru letounu a zapálily se, zaznamenal změnu v tónu prohledávače. Věděl, že pokud má cíl zasáhnout, bude muset zamířit na levý motor letounu a svůj výstřel pečlivě načasovat. V duchu už vypočítal nejvhodnější místo - asi devět set metrů - a těsně před ním letoun vypustil další světlici. O vteřinu později prohledávač vydal svůj obvyklý tón a Lučištník stiskl spoušť.

Když se mu odpalovací hlaveň pohnula v rukou, pocítil obvykle podobné vzrušení jako při sexu. Zvuky bitvy kolem něj jako by utichaly a on se soustředil na zrychlující tečku žlutého plamene.

Navigátor právě vypustil další světlici, když střela Stinger zasáhla levý motor. Nejprve se ho zmocnil vztek - příručka se pletla! Letový inženýr neměl na něco takového pomyšlení. Reflexivně přepnul knoflík "nouzové vypnutí" u turbíny číslo jedna. Tím se přerušil přívod paliva, odpojila veškerá elektřina, vrtule se nastavila do praporové podoby a zapnul se hasicí přístroj. Pilot přidal plyn, aby se vyrovnal s vychýlením doleva, které zavinila absence levého pohonu, a navedl letoun k zemi. To byl nebezpečný krok, ale pilot si musel vybrat mezi rychlostí a výškou, a dospěl k závěru, že rychlost potřebuje víc. Inženýr mu hlásil, že levá palivová nádrž je proražená, ale do Kábulu zbývá jen sto kilometrů. Další zpráva byla horší:

"U čísla jedna hrozí požár!"

"Odpojit nádrž!"

"Už se stalo! Všechno je vypnuto."

Pilot odolal pokušení podívat se kolem sebe. Letěli teď necelých sto metrů nad zemí, nemohl si dovolit, aby ho cokoli vyvedlo z koncentrace. Periferním viděním zahlédl žlutooranžový plamen, ale zakázal si podívat se tam. Očima těkal od obzoru na tachometr a výškoměr a stále dokola.

"Ztrácíme výšku," hlásil druhý pilot.

"Výškovky o deset stupňů nahoru," rozkázal pilot. Říkal si, že na něco takového mají dostatečnou rychlost. Druhý pilot sáhl dolů, aby je dostal o deset stupňů výše, ale tím letoun a posádku odsoudil k záhubě.

Střela svým výbuchem zničila hydraulické vedení k levým výškovkám. Vyšší tlak nutný pro změnu nastavení obě vedení přerušil, takže klapky na levém křídle se bez varování vrátily do původní polohy. Ztráta opory vlevo letoun málem překotila, ale pilot ho zachytil a vyrovnal. Nezdařilo se příliš mnoho věcí najednou. Letoun začal ztrácet rychlost a pilot žádal zvýšení výkonu,

věděl, že pravý motor už je ochráněn před požárem. Doufal, že když se dostanou do vlivu Země, letadlo zachrání, ale udržet ho v rovině bylo téměř nemožné; pak si uvědomil, že v tom řídkém vzduchu klesají příliš rychle. Bude muset klesnout. Nakonec zapnul světlomety a snažil se najít rovné místo. Viděl jen nekonečnou řadu skalisek a v poslední snaze o znovuzískání kontroly navedl letoun mezi dvě největší. Vteřinu předtím, než stroj narazil do země, pilot zaklel. Nikoli ze zoufalství, ale ze vzteku. • • •

Lučištník si chvíli myslel, že se letoun zachrání. Zásah střely byl nezvratný, ale několik vteřin se nedělo nic. Pak se objevil dlouhý ohnivý jazyk, z nějž pochopil, že jeho cíl je smrtelně zraněn. Půl minuty poté se asi deset kilometrů od nich nedaleko od plánované únikové cesty objevila exploze. Před rozbřeskem se bude moci podívat, co způsobil. Teď se však otočil zpět, protože nad sebou uslyšel neklamný hluk helikoptéry. Abdul se už postaral o starou hlaveň a připojil vyhledávací a naváděcí systém k nové, a to rychlostí, jaká by ohromila i cvičeného vojáka. Připravenou zbraň podal Lučištníkovi, který se rozhlížel po nebi a hledal další cíl.

Ačkoli o tom nevěděl, útok na Ghaznu se hroutil. Sovětský velitel reagoval na střelbu okamžitě - afghánské družstvo číslo tři stále střílelo do vzduchu a žádnému sovětskému důstojníkovi se nedařilo situaci napravit - a zavedl své muže na pozice v průběhu dvou hektických minut. Afghánci teď čelili připravenému praporu vojáků podporovanému těžkými zbraněmi a ukrytému v bunkrech. Slábnoucí palba ze samopalů zastavila útočnou vlnu dvě stě metrů od sovětských pozic. Náčelník i zradivší major se snažili zvrátit chod událostí vlastním příkladem. Z bojové linie se ozýval zuřivý bojovný pokřik, ale náčelník vstoupil přímo do linie naváděčů, které ho na vteřinu zastavily a pak odhodily jako dětskou hračku. Jako tomu u většiny primitivních jednotek bývá, ztráta velitele celý útok úplně ochromila. Zpráva se roznesla do všech stran ještě dříve, než velitelé jednotek dostali hlášení vysílačkami. Mudžáhidové se najednou stáhli, stříleli ze svých zbraní na všechny strany a dali se na ústup. Sovětský velitel poznal, k čemu došlo, ale nepronásledoval je. Na to měl helikoptéry.

Lučištník pochopil, že se něco stalo, když ruské minomety začaly posílat světlice jinam. Na partyzány už střílela své rakety a náboje z kulometu helikoptéra, ale on ji nemohl zasáhnout. Pak slyšel výkřiky svých přátel. Nešlo o nebojácný pokřik postupujících, ale varovná zvolání mužů na ústupu. Posadil se a soustředil se na svou zbraň. Jeho služby teď budou opravdu potřebovat. Rozkázal Abdulovi, aby na další střelu připevnil náhradní vyhledávací systém. Mladík byl hotov za necelou minutu.

"Tamhle!" řekl Abdul. "Vpravo."

"Vidím ji." Na nebi se objevila řada záblesků. Hind odpaloval své rakety. Lučištník namířil na příslušné místo a byl odměněn tónem hlásícím zachycení. Neznal vzdálenost - v noci se vzdálenosti špatně odhadují - , ale bude to muset zkusit. Počkal, dokud tón nezněl zcela ustáleně, a pak odpálil druhý stinger této noci.

Pilot hinda ho viděl. Vznášel se sto metrů nad hořícími světlicemi a stlačil páku kolektivního řízení, aby se dostal mezi ně. Fungovalo to. Střela náhle neměla svůj cíl a zamířila přímo na jednu světlici, helikoptéru minula o necelých třicet metrů. Pilot okamžitě obrátil svůj stroj a rozkázal dělostřelci odpálit deset raket proti směru střely.

Lučištník se přikrčil za balvan, který si vybral za svůj úkryt. Všechny rakety dopadly do stovky metrů od něj. Takže tentokrát je to muž proti muži... a pilot není žádný hlupák. Natáhl se pro další střelu. Lučištník se pravidelně modlil, aby se dostal do takové situace.

Jenže helikoptéra zmizela. Kde asi je?

Pilot se otočil do závětří, k zamaskování hluku rotoru využil vítr, jak ho

učili. Požádal o světlice nad tuto část oblasti a dostal téměř okamžitou odpověď. Sověti chtěli dostat každého odpalovače střel, na kterého narazili. Zatímco druhá helikoptéra dorážela na ustupující mudžáhidy, tahle se rozhodla sledovat jejich protiletadlovou podporu. I přes nebezpečí šlo o misi, po níž pilot vždy toužil. Střelci byli jeho osobními nepřáteli. Držel se mimo známý dostřel stingeru a čekal, až světlice ozáří zem.

Lučištník znovu s pomocí svého vyhledávače pátral po helikoptéře. Nešlo o nejúčelnější způsob hledání, ale helikoptéra Mi-24 mohla být někde v okruhu, který díky své znalosti sovětské taktiky předpokládal. Tón zazněl dvakrát a zase utichl, jelikož helikoptéra létala zprava doleva, měnila výšku a snažila se Lučištníkovi jeho záměr překazit. Lučištník si uvědomoval, že proti němu stojí zručný protivník. O to větší uspokojení mu jeho smrt přinese. Světlice rozsvěcovaly nebe nad ním, ale věděl, že dokud se nepohne, to mihotavé světlo mu o moc lepší výhled nezajistí.

"Vidím pohyb," hlásil střelec hinda. "Deset hodin."

"Tam ne," řekl pilot. Zavedl stroj doprava a během posunu se rozhlížel po zemi. Sověti se dostali k několika americkým stingerům a podrobně je testovali, aby zjistili jejich rychlost, dostřel a citlivost. Sám odhadoval, že se nachází nejméně tři sta metrů mimo jeho dosah, a pokud proti němu nějaký přece jen vzlétne, vypálí na místo jeho odpálení vlastní střelu, načež se ke střelci přiblíží, než stihne znovu vystřelit.

"Vezmi kouřovou střelu," řekl Lučištník.

Abdul měl jen jednu. Šlo o malou plastikovou raketu se směrovkami, vlastně takovou hračku. Vyráběla se pro účely výcviku amerických pilotů, měla simulovat pocit - hrůzu - z toho, že proti nim letí střela. Stála šest dolarů a nedokázala nic víc než letět pár vteřin poměrně rovně a táhnout za sebou kouřovou stopu. Mudžáhidové ji dostali jen jako pomůcku pro zastrašení sovětských pilotů pro případ, že by jim došly ostré protiletadlové střely, ale Lučištník pro ni našel opravdové uplatnění. Abdul odběhl o sto metrů dál a umístil ji do jednoduchého odpalovacího zařízení. Pak se vrátil ke svému veliteli a odpalovací drátek táhl za sebou.

"Tak, Rusáku, kde jsi?" zeptal se Lučištník noci.

"Něco je před námi, něco se tam pohnulo, určitě," řekl střelec.

"Tak se podíváme." Pilot aktivoval své ovladače a odpálil dvě rakety. Zasáhly zemi dva kilometry daleko, vpravo od Lučištníka.

"Teď!" křikl Lučištník. Viděl, odkud Rus vystřelil, a už na to místo namířil vyhledávací systém. Infračervený přístroj začal pípat.

Pilot se zamračil, když viděl pohybující se plamen střely, než však vůbec stihl nějak manévrovat, bylo jasné, že ho střela mine. Byla odpálena z místa, kam před chvílí střílel.

"A mám tě!" vykřikl. Střelec začal zasypávat místo kulometnou palbou.

Lučištník viděl naváděcí drátky a slyšel, jak se do země vpravo od něho zarývají kulky. Tenhle je vážně dobrý. Mířil takřka dokonale, ale jelikož sám střílel, poskytoval Lučištníkovi dokonalý terč. A od země se odlepil třetí stinger.

"Jsou dva!" křikl střelec do sluchátek.

Pilot už klesal k zemi a na stranu, ale tentokrát se nemohl schovat mezi žádnými světlicemi. Stinger explodoval u rotoru a helikoptéra spadla jako kámen. Pilot se pokusil zpomalit klesání, ale přesto narazili do země velmi tvrdě. Jako zázrakem se neobjevily žádné plameny. O chvíli později se u okýnka objevili dva muži. Jedním z nich byl ruský kapitán.

"Jsi v pořádku, soudruhu?"

"Záda," hlesl pilot.

Lučištník na nic nečekal. Za jednu noc už pokoušel Alláhovu přízeň až až. Spolu s Abdulem nechali odpalovací hlavně za sebou a utíkali za ustupujícími partyzány. Kdyby je sovětské jednotky pronásledovaly, možná by je dopadly. Ale takhle je jejich velitel držel na místě a jediná přeživší helikoptéra se

spokojila s kroužením nad táborem. O půl hodiny později se dozvěděl, že náčelník skupiny padl. Ráno se objeví sovětské letadlo, které se je pokusí najít v otevřené krajině, takže partyzáni musejí co nejdříve do hor. Ale ještě zbýval jeden úkol. Lučištník vzal Abdula a další tři muže a vydal se hledat to dopravní letadlo. Cenou za střely stinger byla prohlídka každého sestřeleného letadla a hledání jakýchkoli předmětů, jež by mohly CIA zajímat.

Plukovník Filitov dokončil zápis do deníku. Jak Bondarenko správně poznamenal, jeho znalosti techniky byly rozsáhlejší, než by se dalo podle jeho dokončeného vzdělání očekávat. Za více než čtyřicet letech ve vysokých sférách ministerstva obrany se Míša sám vzdělal v mnoha technických oblastech od protiplynových oděvů přes šifrovací zařízení až po... lasery. To znamenalo, že i když ne vždy rozuměl teorii tak, jak by si přál, dokázal popsat jednotlivé složky stejně jako inženýři, kteří konkrétní věc sestavovali. Trvalo mu čtyři hodiny, než všechno přepsal do svého deníku. Tušil, že tyto informace bude muset poslat dál. Jejich dopady by byly příliš hrozivé.

Potíže se systémem strategické obrany spočívaly jednoduše v tom, že žádná zbraň není "útočná" nebo "obranná" sama o sobě. O povaze každé zbraně, podobně jako o ženské kráse, rozhoduje zejména úhel pohledu - nebo směr, kterým míří - a v celých dějinách je pro úspěch na bojišti rozhodující vyváženost útočných a obranných prvků.

Sovětská jaderná strategie, říkal si Míša, dává mnohem větší smysl než strategie Západu. Ruští stratégové nepovažovali jadernou válku za nemyslitelnou. Byli odjakživa pragmatičtí: problém, jakkoli složitý, měl řešení - ačkoli ne dokonalé, na rozdíl od mnoha západních myslitelů totiž uznávali, že žijí v nedokonalém světě. Sovětská strategie od dob kubánské krize v roce 1962 - při této události přišel o život Filitovův "náborář" plukovník Oleg Peňkovskij - se zakládala na jediném hesle: "Omezování škod". Problém nespočíval ve zničení nepřítele jadernými zbraněmi. Šlo totiž spíš o to, nezničit takovou část, aby se už během "poválečných" jednání nebylo o čem dohadovat. Problém, který Sověty trápil, se týkal hlavně obrany před tím, aby nepřítel svými jadernými zbraněmi nezničil Sovětský svaz. Rusové, kteří přišli o dvacet milionů lidí v každé z obou válek, měli ničení dost a žádné další nevyhledávali.

Tento úkol nebyl nijak snadný, ale důvod jeho existence byl politický stejně jako technický. Marxismus-leninismus chápe dějiny jako proces: ne jen jako pouhou sbírku minulých událostí, ale vědecké vyjádření lidského sociálního vývoje, který bude - musí být - dovršen celosvětovým uznáním marxismu-leninismu jako ideální formy všech lidských společností. Zanícený marxista tedy věří v konečnou nadvládu své víry, podobně jako křesťan, žid a muslim věří v posmrtný život. A stejně jako náboženské skupiny v dějinách prokázaly své odhodlání šířit své dobré zprávy ohněm a mečem, je i povinností marxisty přetavit svou vizi co nejrychleji ve skutečnost.

Problém v tomto případě spočívá pochopitelně ve skutečnosti, že ne všichni na světě mají marxisticko-leninské vidění dějin. Komunistická doktrína pak hovoří o reakčních silách imperialismu, kapitalismu, buržoazie a ostatních svých nepřátel, jejichž odpor lze předpokládat - taktiku ovšem nikoli. Jako hazardní hráč, který si připraví svůj hrací stolek, i komunisté "vědí", že vyhrají, jenže jako hazardní hráči i oni ve svých temnějších chvílích neochotně přiznávají, že štěstí - či poněkud vědečtěji řečeno náhoda - může jejich rovnici ovlivnit. Západní demokracie, jimž chybí řádný vědecký náhled, postrádají i společný étos, což je činí nepředvídatelnými.

A to byl jeden z hlavních důvodů, proč se Východ obával Západu. Od doby, kdy Lenin převzal vládu nad svou zemí a přejmenoval ji na Sovětský svaz, utratila komunistická vláda miliardy za špionážní kroky proti Západu. Hlavním cílem bylo předpovědět, co Západ může a hodlá podniknout.

Jenže i přes bezpočet taktických úspěchů hlavní problém zůstával: sovětská vláda čas od času hrubě podcenila kroky a záměry Západu; a v jaderné době může nepředvídatelnost znamenat, že nevypočitatelný představitel Ameriky - a menší měrou i Anglie či Francie - třeba způsobí zánik Sovětského svazu a oddálí nastolení světového socialismu o dlouhé generace (pro rodilého Rusa byla ta první hrozba mnohem vážnější, protože žádný z nich se nechtěl dožít světového socialismu pod čínským praporem). Jaderný arzenál Západu byl největší hrozbou marxismu-leninismu; stavění hráze takovému arzenálu zase primárním posláním Sovětské armády. Jenže na rozdíl od Západu Sověti nechápali snahy předejít jeho použití jako nespornou prevenci války. Jelikož považovali Západ za politicky nepředvídatelný, uvědomovali si, že se nelze spolehnout na to, že se podaří ho zastrašit. Potřebovali mít jistotu, že se jim podaří zničit nebo aspoň oslabit jaderný arzenál Západu, pokud by nějaká krize měla přerůst úroveň slovních potyček.

Jejich jaderný arzenál měl sloužit právě tomuto účelu. Ničení měst a vraždění milionů jejich obyvatel bude vždycky velmi snadné cvičení. Ničení střel, které příslušné země vlastní, však ne. Aby člověk zničil americké střely, musel by vyrobit několik generací velmi přesných - a nehorázně drahých - raket jako SS-18, jejichž jediným posláním bylo obrátit americké střely Minuteman v prach a s nimi i základny ponorek a bombardérů. Všechny cíle s výjimkou bombardérů se nacházely hodně daleko od obydlených oblastí; útok zaměřený na odzbrojení Západu by tudíž mohl být proveden, aniž by musel nutně vést k celosvětovému holocaustu. Američané zároveň neměli dostatek vysoce přesných hlavic, jimiž by stejnou měrou ohrozili sovětské střely. Rusové tedy byli pro případ potenciálního "odvetného" útoku - zaměřeného na zbraně, ne na lidi - ve výhodě.

Slabinu představovalo námořnictvo. Více než polovina amerických hlavic se nacházela na jaderných ponorkách. Americké námořnictvo se domnívalo, že jeho ponorky se střelami nikdy nebyly jejich sovětskými protějšky sledovány. To nebylo přesné. Za sedmadvacet let byly sledovány přesně třikrát, a to nikdy po více než čtyři hodiny. Přes dlouholeté snažení sovětských námořníků nikdo nedoufal, že by se toto mohlo někdy podařit. Američané připouštěli, že ani oni sami nedokážou sledovat své vlastní ponorky se střelami. Na druhou stranu ovšem Američané dokázali sledovat ponorky sovětské, a proto Sověti nikdy nerozmístili na moři víc než jen zlomek svých hlavic a až donedávna nemohla žádná ze stran umístit na ponorky přesné odvetné zbraně.

Jenže situace se znovu měnila. Američané dosáhli dalšího technického zázraku. Brzy budou schopni odpalovat z ponorek střely Trident D-5 se schopností ničit i pevné cíle. Tím by ohrozili sovětskou strategii spoléhající se na naprosto totožný potenciál, ačkoli zásadním prvkem systému byly družice globálního zjišťování polohy, bez nichž by americké ponorky nesvedly přesně určit ani svou vlastní polohu a pak navést střely na zpevněné cíle. Zvrácená logika jaderné rovnováhy se znovu obracela sama proti sobě - což se muselo stát minimálně jednou za generaci.

Již dříve se zjistilo, že střely jsou útočné zbraně s obranným posláním, že schopnost zničit protivníka je klasickým zaklínadlem jak pro předcházení válkám, tak pro dosahování vlastních cílů. Fakt, že taková síla nahromaděná na obou stranách přeměnila historicky prověřený princip jednostranného vyhrožování ve vzájemné zastrašování, nicméně činila z takového řešení cosi nestravitelného.

Jaderné zastrašování - snaha předejít válce vyhrožováním všeobecnou zkázou. Každá strana říkala té druhé v zásadě toto: Když zabiješ naše bezbranné občany, my zabijeme tvé. Obrana už nespočívala v ochraně vlastní společnosti, ale v nesmyslně násilném vyhrožování druhé společnosti. Míša se ušklíbl. Žádný divošský kmen nikdy nevyslovil takový názor - i ti nejméně civilizovaní barbaři byli na něco podobného příliš vyspělí, jenže s tímto názorem přišly právě nejvyspělejší národy na světě - či spíš k němu doklopýtali. Ačkoli se o

zastrašování dalo říci, že je účinné, znamenalo to, že Sovětský svaz - a Západ jakbysmet - žije pod hrozbou více než jedné namířené hlavně. Takovou situaci nikdo nepovažoval za uspokojující, jenže Sověti uskutečnili to, co jim připadalo jako nejlepší ze špatných možností, a přišli se strategickým arzenálem, který by druhou stranu velice snadno odzbrojil, kdyby to světová krize vyžadovala. Jelikož tedy dokázali eliminovat velkou část amerického arzenálu, mohli diktovat, jak bude jaderná válka vedena; v pravém slova smyslu šlo o první krok k vítězství a Západ, který tvrdil, že v jaderné válce žádného "vítězství" dosáhnout nelze, byl podle sovětských státníků na nejlepší cestě k porážce. Teoretici na obou stranách nicméně nepřestali uznávat neuspokojivý charakter celé jaderné otázky a snažili se s tím vyrovnat jiným způsobem.

Už v padesátých letech Amerika i Sovětský svaz zahájily výzkum obranných systémů proti balistickým střelám, v druhém případě u Sary Šagan na jihozápadě Sibiře. Koncem šedesátých let se málem podařilo uvést do provozu funkční sovětský systém, ale nástup MIRV - samostatně naváděných hlavic balistických střel - naprosto znehodnotil práci uplynulých patnácti let; ironicky na obou stranách. Spory o převahu mezi útočnými a obrannými systémy se vždy klonily na stranu prvního z nich.

Ale teď už ne. Laserové zbraně a jiné systémy na vysílání značné energie se spojily s počítači, čímž přispěly k mílovému kroku do nového strategického království. Funkční obrana, psal Bondarenko ve své zprávě plukovníku Filitovovi, už není nemožná. A co to znamená?

Znamená to, že jaderná rovnice se musí vrátit k původní rovnováze mezi útokem a obranou a že oba prvky se teď mohou stát součástí jediné strategie. Profesionálním vojákům připadal tento systém uspokojivější v abstraktní rovině - kdo by si přál stát se největším vrahem v celosvětových dějinách? - , jenže taktické možnosti jim teď začaly vrtat hlavou. Výhoda a nevýhoda; opatření a protiopatření. Americký systém strategické obrany by mohl zničit veškeré sovětské jaderné vybavení. Kdyby se Američanům podařilo zabránit střelám SS-18 ve zničení jejich střel na pozemních základnách, pak by se první odzbrojující útok, k němuž se Sověti utíkali ve snaze omezit poškození vlasti, stal nemožným. Což znamenalo, že všechny ty miliardy, které výroba balistických střel spolykala, byly teď v nenávratnu stejně, jako kdyby je na začátku hodili do vody.

To však nebylo všechno. Stejně jako štíty římských vojáků připadaly jejich barbarským protivníkům jako zbraně, díky nimž mohou Římané bez obav útočit, dnešní strategická obranná iniciativa - SDI - mohla vypadat jako štít, zpoza něhož může nepřítel zahájit odzbrojující útok jako první a pak za pomoci svých obranných systémů snížit či zcela vyloučit dopad následného odvetného úderu.

Tento názor byl pochopitelně zjednodušený. Žádný systém nebude nikdy bezchybný - a i kdyby tenhle systém fungoval, Míša nepochyboval, že političtí vůdci by našli způsob, jak ho použít k co možná nejmenšímu užitku; v tom je na politiky spolehnutí. Funkční schéma strategické obrany by do rovnice přidalo jen další prvek nejistoty. Nedalo se předpokládat, že nějaká země dokáže zničit všechny blížící se hlavice, a ztráta "pouhých" dvaceti milionů obyvatel byla tak strašná, že ani sovětské vedení na ni raději nepomýšlelo. Jenže i základní systém SDI by dokázal zničit dostatečné množství hlavic, aby poslal k čertu celou myšlenku protiúderu.

Kdyby Sověti měli takový systém jako první, slabší americký odvetný arzenál by představoval mnohem slabšího protivníka než sovětský a strategická situace, o niž se Sověti snažili třicet let, by se nezměnila. Sovětská vláda by měla to nejlepší z obou - mnohem větší sílu přesných střel ke zničení amerických hlavic a štít k odražení větší části odvetného úderu proti svým záložním základnám - a americké systémy na moři by byly vyřazeny z provozu zničením navigačních družic, bez nichž by sice stále mohly ničit města, ale jejich schopnost napadat sila se střelami by byla navždy ztracena.

Scénář, o němž plukovník Michail Semjonovič Filitov snil, byl standardní

sovětskou případovou studií. Vypukne nějaká krize (obvykle na Středním východě, protože tam nikdy nelze přesně říct, co se může stát), a zatímco Moskva se pokusí situaci stabilizovat, připlete se do toho Západ - neobratně a hloupě, jak jinak - a začne otevřeně hovořit o jaderné konfrontaci. Zpravodajské služby odešlou do Moskvy informaci, že jaderný útok je reálnou hrozbou. Pluky Strategického raketového vojska se střelami SS-18 se tajně uvedou do stavu nejvyšší pohotovosti stejně jako nové laserové zbraně na pozemních základnách. Zatímco se blbci z ministerstva zahraničí - žádná armáda své kolegy z diplomatického sboru nemiluje - pokusí situaci uklidnit, Západ se zatvrdí a začne vyhrožovat, možná napadne sovětské námořní síly, aby dal najevo své odhodlání, rozhodně však zmobilizuje armády NATO a pohrozí invazí do východní Evropy. Propukne celosvětová panika. Když rétorika Západu dosáhne vrcholu, raketové oddíly dostanou rozkazy k odpálení, bude odpáleno tři sta střel SS-18, na každé americké silo střel Minuteman poletí tři hlavice. Menší zbraně poletí na základny ponorek a bombardérů, aby se co nejvíce omezily vedlejší ztráty - Sověti nechtějí komplikovat situaci víc, než je nutné. Lasery zároveň vyřadí z provozu co nejvíce amerických špionážních a navigačních družic, ale komunikační nechají nedotčené - v rámci hry ukázat "dobrý" úmysl. Američané nebudou moci reagovat na útok, dokud sovětské hlavice nedopadnou. (Míša se toho obával, ale informace z KGB a GRU napovídaly, že v amerických systémech velení a řízení jsou vážné trhliny, nehledě na faktory psychologické.) Američané možná nechají ponorkové zbraně v záloze a odpálí zbývající minutemany na sovětská sila, ale očekávalo se, že první útok nepřežije více než dvě stě až tři sta hlavic; a mnoho z nich ještě zamíří na prázdné otvory, obranný systém navíc většinu blížících se střel zničí.

Po první hodině si Američané uvědomí, že použitelnost jejich střel z ponorek je výrazně oslabena. Mezi Moskvou a Washingtonem budou přes Horkou linku neustále zasílány pečlivě připravené zprávy: NESMÍME TO NECHAT DOJÍT MOC DALEKO. A Američané se možná zarazí a zamyslí. O to šlo především - aby se protivník zastavil a začal přemýšlet. Člověk může zaútočit na města z náhlého popudu nebo ze vzteku, ale ne po střízlivé úvaze.

Filitova netrápilo, že každá ze stran by chápala své obranné systémy jako opodstatnění pro útok. Během krize nicméně může jejich existence oslabit obavu, která zahájení útoku brání - pokud by druhá strana žádnou obranu neměla. Obě strany ji tedy musejí mít. Proto se první útok stává mnohem méně pravděpodobným a celý svět bezpečnějším. Obranné systémy už nelze zastavit. To by bylo stejné jako zkoušet zastavit příliv. Toho starého vojáka těšilo, že mezikontinentální rakety, tak nepřijatelné pro etiku válečníka, budou snad konečně zničeny a že válka se vrátí na úroveň ozbrojených mužů na bojištích, kam patří...

Jsi unavený, říkal si v duchu, a na tak hluboké myšlenky už je pozdě. Dopíše svou zprávu s informacemi z Bondarenkova konečného hodnocení, ofotí ji a film uloží.

08 kapitola - Přenos dokumentů

Když Lučištník našel trosky letounu, už skoro svítalo. Měl s sebou deset mužů a Abdula. Museli jednat velmi rychle. Jakmile slunce vysvitne nad horami, přijdou Rusové. Z jednoho pahorku sledoval vrak. Obě křídla se po dopadu ohnula a trup se sesunul po mírném svahu, mnohokrát se převrátil a polámal, takže k poznání byla jen ocasní směrovka. Nemohl tušit, že něco takového dokáže jen velmi dobrý pilot, že přistát s letounem bez jakéhokoli řízení se téměř rovná zázraku. Pokynul svým mužům a rychle zamířil k trupu. Řekl jim, ať se dívají po zbraních a jakýchkoli dokumentech. Lučištník s Abdulem pak odešli ke zbytku ocasu.

Místo samotné bylo jako obvykle plné protikladů. Některá těla byla

rozervána, zatímco ostatní byla na povrchu nedotčena, jejich smrt způsobila vnitřní zranění. Tato těla ležela podivně klidně, byla strnulá, ale ještě nezmrzla. Napočítal šest lidí, kteří byli v zadní části letounu. Všichni byli Rusové, všichni v uniformě. Jeden z nich měl na sobě uniformu kapitána KGB a byl stále ještě připoután k sedadlu. Kolem úst měl narudlou pěnu. Po pádu letounu ještě asi nějakou chvíli žil a kašlal krev, pomyslel si Lučištník. Nohou tělo obrátil a všiml si, že muž má k levé ruce připoutaný kufřík. To vypadalo slibně. Lučištník se sklonil a díval se, zda půjde sundat pouta snadno, ale takové štěstí neměl. Pokrčil rameny, vytáhl nůž. Prostě to bude muset od zápěstí odříznout. Stiskl chladnou ruku a začal...

... když sebou paže cukla a ozval se pronikavý výkřik, Lučištník uskočil. Že by tenhle ještě žil? Sklonil se k mužovu obličeji a odměnou mu bylo krvavé prskání. Muž otevřel své modré oči, rozšířené bolestí a šokem. Ústa se mu hýbala, ale nic srozumitelného z nich nevycházelo.

"Podívej se, jestli nežijí ještě další," rozkázal Lučištník svému pomocníkovi. Otočil se k důstojníkovi a řekl mu paštsky: "Ahoj, Rusáku." Pak mu zamával nožem pár centimetrů od obličeje.

Kapitán se znovu rozkašlal. Už se úplně probral a měl velké bolesti. Lučištník ho prohledal, jestli není ozbrojen. Když pohyboval rukama, tělo se bolestivě svíjelo. Má přinejmenším zlomená žebra, ale končetiny se zdají být v pořádku. Pronesl pár nesrozumitelných slov. Lučištník sice trochu rusky uměl, ale tomuhle nerozuměl. Nešlo však o nic složitého. Zpráva, kterou se mu důstojník snažil sdělit, byla zcela pochopitelná, ačkoli Lučištník ji rozluštil až za půl minuty.

"Nezabíjejte mě..."

Jakmile mu porozuměl, začal ho znovu prohledávat. Vytáhl kapitánovu peněženku a prohlížel si její obsah. Zarazil se u fotografie. Ten člověk je ženatý. Jeho žena byla malá, měla tmavé vlasy a kulatý obličej. Nebyla krásná, až na její úsměv. Šlo o ten úsměv, jaký si žena schovává pro muže, kterého miluje, a rozjasňuje její obličej tak, jak to kdysi poznal i Lučištník. Jeho pozornost však upoutaly ještě další dvě. Měl syna. První fotografie byla z doby, kdy mu byly asi dva roky, malý kluk s rozcuchanými vlasy a rozpustilým úsměvem. Dítě nelze nenávidět, ani ruské dítě důstojníka KGB. Další fotografie byla tak odlišná, že mezi nimi neexistovalo prakticky žádné spojení. Chlapec byl bez vlasů, pleť na obličeji měl zvláštně napnutou... a průhlednou jako stránky koránu. To dítě umíralo. Ve třech nebo čtyřech letech? odhadoval. Umírající dítě, které má ve tváři úsměv plný odvahy, bolesti a lásky. Proč musí Alláh sesílat svou zlobu na děti? Přistrčil fotografii důstojníkovi před obličej.

"Váš syn?" zeptal se rusky.

"Umřel. Rakovina," vysvětloval muž a všiml si, že mu bandita nerozumí. "Nemoc. Dlouhá nemoc." Z jeho obličeje na chvilinku zmizela bolest a objevil se v něm jen smutek. To mu zachránilo život. Překvapilo ho, že bandita zasunuje nůž zpět do pochvy, ale měl takové bolesti, že nemohl nijak zareagovat.

Ne, ta žena si nezaslouží žádnou další smrt. Lučištníka jeho vlastní rozhodnutí také překvapilo. Měl pocit, že mu Alláh sám říká, že odpuštění je ve výčtu lidských ctností hned na druhém místě za vírou. To samo o sobě nestačilo - jeho společníky by nějaký verš ze svaté knihy nepřesvědčil - , ale Lučištník pak našel v mužově kapse u kalhot svazek klíčů. Jedním z nich odemkl pouta a dalším kufřík. Byl plný dokumentů, na každém z nich byla barevná páska a razítko s mnoha obměnami slova TAJNÉ. Tohle ruské slovo znal.

"Příteli," řekl pak Lučištník paštsky, "zavedu tě za svým kamarádem. Jestli se toho dožiješ," dodal.

"Je to moc vážné?" zeptal se prezident.

"Možná velmi vážné," přikývl Moore. "Chci sem povolat lidi, kteří vám poskytnou podrobné informace."

"Copak analýzu nepřipravuje Ryan?"

"Bude mezi nimi. Dalším je major Gregory, o němž jste už slyšel."

Prezident otevřel svůj diář. "Můžu vám dát čtyřicet minut. Buďte tady v jedenáct."

"Budeme, pane." Moore zavěsil. Pak zavolal své sekretářce. "Pošlete sem Ryana."

Jack vstoupil o minutu později. Ani neměl čas si sednout.

"V jedenáct jdeme za prezidentem. V jakém stadiu je tvoje zpráva?"

"Na fyziku se sice moc nehodím, ale o to se asi postará Gregory. Právě teď je u admirála a Rittera. Generál Parks půjde s námi?" zeptal se Jack.

"Jo."

"Dobře. Kolik obrázků mám sehnat?"

Moore se na chvíli zamyslel. "Neměli bychom ho poplést. Stačí pár snímků a kvalitní diagram. Myslíš, že to je skutečně vážné?"

"Nepředstavuje to pro nás žádné bezprostřední ohrožení, ale jde o vývoj, bez něhož bychom se dokázali obejít. Jeho dopad na jednání o kontrole počtu zbraní nelze odhadnout. Myslím, že neexistuje přímá spojitost..."

"Ne, víme to jistě." Ředitel CIA se odmlčel a ušklíbl. "Aspoň si myslíme, že to víme jistě."

"Pane, vyskytuje se tu několik zpráv ohledně tohoto tématu, které jsem ještě nečetl."

Moore se usmál. "A Odkudpak to víš, hochu?"

"Skoro celý pátek jsem procházel staré záznamy o sovětském programu obrany proti střelám. V roce 1981 uskutečnili zásadní test ze základny Sary Šagan. Měli jsme o něm neuvěřitelně mnoho informací - například jsme věděli, že parametry mise byly změněny na příkaz ministerstva obrany. Ty rozkazy byly zapečetěny v Moskvě a osobně předány veliteli ponorky se střelami, která měla střely odpálit - Marku Ramiovi. Ten mi objasnil další stránku celé záležitosti. Na základě toho a pár dalších věcí, na něž jsem narazil, se domnívám, že máme v tom úřadě člověka, a to pěkně vysoko."

"O jaké další věci se jedná?" zeptal se Moore.

Jack zaváhal, ale rozhodl se ve svých dohadech pokračovat. "Když Rudý říjen přejel k nám, ukázali jste mi hlášení, které muselo pocházet od velmi důvěrného zdroje, rovněž z ministerstva obrany; kódové označení bylo VRBA, pokud si vzpomínám. Pak už jsem viděl jen jediný materiál pod tímhle názvem, ten byl taky z oblasti obrany. Tudíž mě napadá, že existuje nějaký zdroj s rychlým cyklem změny jména. K tomu se přistupuje pouze v případě velmi důvěrných zdrojů, a pokud jde o něco, pro co nemám povolení, můžu se jen dohadovat, že se to velmi pečlivě střeží. Před pouhými dvěma týdny jste mi říkal, že Gregoryho analýzu Dušanbe potvrdily i ‚jiné prostředky', pane." Jack se usmál. "Za odhalování spojitostí mě platíte. Je mi jedno, že nemám přístup k věcem, které nemusím znát, ale začínám mít pocit, že se děje něco, co se týká toho, na čem pracuju. Jestli mám informovat prezidenta, pane, měl bych k tomu mít veškeré informace."

"Posaď se, Ryane." Moore se neptal, jestli Jack s někým o téhle věci mluvil. Nastal čas rozšířit společenství D o dalšího člena? Po chvíli se vlídně usmál.

"Sám ses s ním setkal." Moore několik minut pokračoval.

Jack zaklonil hlavu a zavřel oči. Po chvíli přemýšlení si ten obličej vybavil. "Bože. A on pro nás shání informace... Ale dokážeme je využít?"

"Technická data nám neposlal poprvé. Pokaždé jsme většinu z nich využili."

"A prezident o tom ví?" zeptal se Jack.

"Ne. Ale na svůj vlastní popud, ne na náš. Před časem nám řekl, že nechce znát podrobnosti tajných operací, jen výsledky. Je jako většina politiků - moc mluví. Aspoň má dost rozumu, aby si to uvědomil. Už jsme o pár agentů přišli

jen proto, že prezidenti moc mluvili. A to nemluvím o jednom členovi Kongresu."

"Kdy se dá očekávat tahle zpráva?"

"Brzy. Možná tento týden, možná za tři..."

"A když to vyjde, můžeme vzít, co vědí oni, a přidat to k tomu, co víme my..." Ryan se podíval z okna na holé větve. "Od doby, co jsem tady, pane, se minimálně jednou denně sám sebe ptám - co je na tomhle místě úžasnější, jestli to, co víme, nebo to, co nevíme?"

Moore souhlasně přikývl. "Je to tak, Ryane. Přichystej si materiály. Ale o našem příteli ani zmínka. Když to bude nutné, postarám se o to."

Jack odešel zpět do své kanceláře a vrtěl hlavou. Už několikrát měl podezření, že ví věci, k nimž se prezident nikdy nedostane. Teď si tím byl jist. Ptal se sám sebe, jestli je to dobré, a dospěl k závěru, že vlastně neví. Přemýšlel o významu tohoto agenta a jeho informací. Precedenty byly známy. Třeba vynikající agent Richard Sorge v Japonsku roku 1941, jehož varováním Stalin nevěřil. Oleg Peňkovskij, který předal Západu informace o Sovětské armádě, jež mohly zabránit rozpoutání jaderné války za kubánské krize. A teď další. Nenapadlo ho, že je v CIA vlastně jediný, kdo zná agentovu tvář, a nikoli skutečné nebo kódové jméno. Neuvědomil si, že Moore KARDINÁLOVU tvář nezná, že se celá léta vyhýbá nutnosti podívat se na fotografii z důvodů, které mohl svým zástupcům vysvětlit jen s obtížemi.

Zazvonil telefon, zpod peřiny se vysunula ruka a zvedla sluchátko. "Haló?"

"Dobré ráno, Candi," řekl Al Gregory z Langley.

Doktorka Candace Longová se otočila na posteli a podívala se na hodiny. "Jsi na letišti?"

"Ještě ve Washingtonu, miláčku. Když to půjde dobře, přiletím dneska." Měl unavený hlas.

"A co se vlastně děje?" zeptala se.

"Někdo provedl nějaký test a já mám pár lidem vysvětlit, o co mohlo jít."

"Dobře. Zavolej, až přiletíš, Ale. Přijedu ti naproti." Candi Longová byla příliš vyčerpaná, aby si uvědomila, že její snoubenec porušil svou odpovědí bezpečnostní pravidlo.

"Jasně. Miluju tě."

"Já tebe taky, miláčku." Zavěsila a znovu se podívala na hodiny. Měla ještě hodinu čas. Říkala si, že do práce bude muset jet s kamarádkou. Al nechal auto u laboratoře, takže mu pojede naproti tím.

Ryan znovu vezl majora Gregoryho. Moore vzal generála Parkse limuzínou CIA.

"Už jsem se vás na to jednou ptal: jakou máme šanci, že se dozvíme, co Rusové dělají v Dušanbe?"

Jack zaváhal, než odpověděl, ale pak si uvědomil, že Gregory to všechno uslyší v Oválné pracovně. "Máme své prostředky, které se snaží zjistit, jak se jim podařilo zvýšit výkonnost."

"To by mě zajímalo, jak to děláte," poznamenal major.

"Nezajímalo. Věřte mi." Ryan na chvíli odvrátil oči od provozu. "Když víte něco takového a někde se špatně vyjádříte, můžete zavinit smrt člověka. Už k tomu došlo. Rusové jsou na špiony jako psi. Pořád se traduje příběh jednoho, kterého upálili - prostě ho zaživa strčili do krematoria."

"Ale ne! To snad nikdo ne..."

"Majore, jednoho krásného dne byste měl vyjít z laboratoře a zjistit, jak ošklivý svět může být. Před pěti lety se pár lidí pokusilo zabít mou ženu a dítě. Museli kvůli tomu uletět tři tisíce mil, ale stálo jim to za to."

"No jasně! Vy jste ten, co..."

"Už je to dávno, majore." Jacka unavovalo o té události hovořit.

"Jaké to je, pane? Vy jste se přece dostal přímo do ostrého souboje. Víte..."

"Není to žádná legrace." Ryan se málem začal sám sobě smát, že to takhle formuloval. "Nesmíte zaváhat, to je všechno. Buď se vám to povede, nebo prohrajete. Když máte štěstí, nezpanikaříte, dokud není po všem."

"V laboratoři jste říkal, že jste byl u mariňáků..."

"To trochu pomohlo. Aspoň někdo se pokusil něco mě naučit, ale už je to dávno." Když vy jste byl na střední škole nebo tak nějak, nedodal. Dost už. "Sešel jste se někdy dříve s prezidentem?"

"Ne, pane."

"Jmenuju se Jack. Je celkem sympatický a klade dobré otázky. Nenechte se oklamat jeho ospalým výrazem. Myslím, že tím mate politiky."

"Je snadné je oklamat?" ptal se Gregory.

Ryan se zasmál. "Některé ano. Bude tam i šéf týmu pro jednání o kontrole počtu zbraní. Strýček Ernie, Ernest Allen, dlouholetý diplomat, má za sebou Dartmouth a Yale, chytrý člověk."

"Podle něj by se moje práce měla zrušit. Proč ho u sebe prezident drží?"

"Ernie umí jednat s Rusy a je to profík. Nemíchá do práce osobní názory. Přiznám se, že netuším, co si o tom či onom myslí. Je to jako s doktorem. Chirurg vás nemusí zrovna milovat. Musí jenom napravit, co se pokazilo. A pan Allen zkrátka umí přečkat všechny ty bláboly na jednáních. O něčem takovém jste nikdy neslyšel, co?" Jack zavrtěl hlavou a usmál se. "Všichni si myslí, jak je to dramatické, ale není. Nikdy jsem nezažil nic nudnějšího. Obě strany celé hodiny říkají pořád to samé - opakují se každých patnáct nebo dvacet minut, každý den. Pak asi tak po týdnu jedna nebo druhá strana udělá malou změnu, kterou začne opakovat celé hodiny. Druhá strana se podívá do svých instrukcí a udělá zase svou malinkou změnu, kterou pak dokolečka opakuje. Takhle se to táhne týdny, měsíce a někdy i roky. Jenže Strýček Ernie se v tom vyzná. Jeho to baví. Já osobně bych asi po týdnu klidně vyhlásil válku, jen aby to jednání už skončilo - " znovu se zasmál - "ne abyste mě citoval. Je to taková zábava, jako když pozorujete, jak zasychá barva, zdlouhavé až běda, ale je to důležité a chce to zvláštního člověka. Ernie je suchý, nevrlý zmetek, ale svou práci vždycky odvede."

"Generál Parks tvrdí, že chce zavřít náš projekt."

"Tak se ho můžete zeptat osobně, majore. Mě samotného by to taky zajímalo." Jack odbočil z Pennsylvania Avenue a sledoval limuzínu CIA. O pět minut později seděl spolu s Gregorym v přijímací místnosti v Západním křídle pod kopií slavného obrazu, na němž Washington překračuje Delaware, zatímco Moore hovořil s prezidentovým poradcem pro otázky národní bezpečnosti, Jeffreym Peltem. Prezident končil setkání s ministrem obchodu. Konečně je jeden agent Tajné služby zavolal a provedl je chodbami.

Oválná pracovna je podobně jako televizní studia menší, než by většina lidí čekala. Ryan s Gregorym dostali místo na menší pohovce u severní zdi. Nikdo si zatím nesedl; prezident stál u svého stolu. Ryan si všiml, že Gregory poněkud pobledl, a vzpomínal si, když tu byl sám poprvé. I zaměstnanci Bílého domu se občas přiznají, že je tato místnost a moc v ní ukrytá občas srážejí na kolena.

"Rád vás zase vidím, Jacku!" Prezident mu přešel potřást rukou. "A vy musíte být ten slavný doktor Gregory."

"Ano, pane." Gregory se div nezalkl a musel si odkašlat. "Tedy, ano, pane prezidente."

"Uvolněte se a sedněte si. Dáte si kávu?" ukázal k podnosu na rohu stolu. Gregorymu málem vypadly oči z důlků, když mu prezident podával šálek. Ryan ze všech sil potlačil úsměv. Tenhle člověk, který prezidentskému úřadu vrátil "majestát" - ať to znamená cokoli - , měl nadání lidi uklidňovat. Nebo se aspoň klidně tvářit, opravil se Jack. Podávání kávy je často znejistilo ještě víc, ale možná to nebyla žádná náhoda. "Majore, slyšel jsem o vás a vaší práci spoustu dobrého. Generál říkal, že jste jeho nejjasnější hvězda." Parks si při

těchto slovech poposedl. Prezident se posadil vedle Jeffa Pelta. "Tak začneme."

Ryan otevřel desky a položil na stolek fotografii a vedle ní výkres. "Pane prezidente, tohle je družicový snímek základen, kterým říkáme Bach a Mozart. Nacházejí se na kopci jihovýchodně od Dušanbe v Tádžické sovětské socialistické republice asi sedmdesát mil od afghánských hranic. Hora je asi dva tisíce tři sta metrů vysoká. Sledujeme ji už dva roky. Tohle - " vytáhl další snímek - "je Sary Šagan. Rusové mají funkční obranu proti balistickým střelám už třicet let. Tahle základna je pravděpodobně zkušební laserová střelnice. Domníváme se, že Rusům se zde před dvěma lety podařil významný průlom ve výkonu laseru. Pak přesunuli činnost na Bacha a obydleli ho. Minulý týden uskutečnili pravděpodobně ostrý test."

"Tohle pole na Bachovi je laserový přenašeč."

"A tím zasáhli družici?" zeptal se Jeff Pelt.

"Ano, pane," přikývl major Gregory. " ‚Srazili ji k zemi', jak říkáme v laboratoři. Napumpovali do ní tolik energie, že některé kovové části se roztavily a buňky na solární energii se zničily úplně."

"My dokážeme totéž?" zeptal se prezident Gregoryho.

"Ne, pane. Tolik energie vyvinout neumíme."

"Jak to, že se dostali před nás? Na lasery přece vynakládáme dost peněz, ne, generále?"

Parkse nedávný vývoj nepotěšil, ale hovořil spíš věcně. "Rusové taky, pane prezidente. Zaznamenali několik skoků vpřed díky svým pokusům v oblasti fúzí. Už dlouhá léta investují do výzkumu vysokoenergetické fyziky v rámci snah vyrobit fúzní jaderné reaktory. Asi před patnácti lety toto úsilí doplnili o program obrany proti střelám. Když základnímu výzkumu věnujete tolik času a úsilí, můžete očekávat, že se něco vrátí, což se jim poštěstilo v bohaté míře. Vynalezli RFQ_- vysokofrekvenční čtyřpól - , který my používáme při experimentech s paprsky neutrálních částic. Dále vynalezli magnetickou nádobu Tokamak, kterou jsme pak okopírovali v Princetonu, a vynalezli gyrotron. Jde o tři hlavní průlomy ve vysokoenergetické fyzice, o kterých víme. Některé z nich jsme použili ve svém výzkumu SDI a je nepochybné, že oni přišli na tytéž aplikace."

"Jak tedy víme, že k tomu testu došlo?"

Znovu přišla Gregoryho příležitost. "Víme, pane, že vyšel z Dušanbe, protože obě zbývající základny s vysokoenergetickým laserem, Semipalatinsk a Sary Šagan, byly za horizontem - družice z nich prostě nebyla vidět. Víme, že nešlo o infračervený laser, protože paprsek by zachytily senzory na palubě Cobry Belle. Kdybych měl hádat, pane, řeknu, že systém používá lasery s volnými elektrony..."

"Je to tak," poznamenal Moore. "Podařilo se nám to potvrdit."

"Jde o tentýž typ, na kterém pracujeme v rámci Tea Clipper. Podle všeho představuje největší potenciál pro zbraňové aplikace."

"Smím se zeptat proč, majore?" zeptal se prezident.

"Kvůli vyzařovanému výkonu, pane. K samotnému výkonu laseru dochází v proudu volných elektronů - to znamená, že nejsou připojeny k atomům, jako obvykle bývají, pane - ve vakuu. Lineárním urychlovačem vyrobíte proud elektronů a vystřelíte je do dutiny, podél jejíž osy září nízkoenergetický laser. Jde o to, že by bylo možno použít elektromagnety a rozkmitat elektrony kolmo k jejich dráze. Výsledkem by pak byl paprsek světla shodný s oscilační frekvencí kmitajících elektronů - to znamená, že to pak lze naladit, pane, jako třeba rádio. Změnou energie paprsku můžete volit výslednou světelnou frekvenci. Pak můžete elektrony vrátit zpět do urychlovače a znovu je vystřelit do dutiny. Jelikož elektrony jsou už ve vysokoenergetickém stavu, získáte velkou účelnost vyzařovaného výkonu. Jde o to, pane, že pak lze teoreticky vypustit čtyřicet procent energie, kterou vpustíte dovnitř. Když toho dosáhneme s vysokou spolehlivostí, můžeme zničit všechno, na co si

vzpomenete - když mluvíme o vysokoenergetických úrovních, pane, hovoříme v relativních pojmech. Ve srovnání s elektřinou, jíž tato země spotřebuje k ohřívání jídel, je množství nutné pro laserové obranné systémy zanedbatelné. Potíž je v tom, uvést to skutečně do chodu. To se nám ještě nepovedlo."

"A proč?" To téma si začínalo prezidenta získávat, nakláněl se v křesle mírně dopředu.

"Pořád se učíme, jak laser zprovoznit, pane. Základním problémem je dutina - v ní energie opouští elektrony a mění se ve světelný paprsek. Dosud se nám nepodařilo vytvořit dostatečně široký paprsek. Když je dutina moc úzká, získáte takovou energii, že spálíte optický potah jak v dutině samotné, tak na zrcadlech, kterými paprsek zaměřujete."

"Ale oni ten problém překonali. Jak toho podle vás dosáhli?"

"Vím, o co se snažíme my. Když navedete energii do laserového paprsku, elektrony nemají takovou energii, že? To znamená, že musíte zúžit magnetické pole, které je obsahuje - a zároveň nezastavit kmitání pole. To jsme ještě nezvládli. Oni možná ano, možná jde o výsledek jejich výzkumu fúzní energie. Všechny pokusy, jak dostat energii z kontrolované fúze, se snaží využít magnetické pole k uložení množství vysokoenergetické plazmy - tedy v zásadě jde o totéž, co se snažíme provést s volnými elektrony. Většina základního výzkumu na tomto poli pochází z Ruska, pane. Jsou před námi, protože věnovali víc času a peněz na nejdůležitější oblasti."

"Dobře, děkuji, majore." Prezident se otočil k Moorovi. "Arthure, co na to říká CIA?"

"No, s majorem Gregorym se přít nebudeme - celý den do problému zasvěcoval naše lidi z oddělení Vědy a techniky. Podařilo se nám potvrdit, že Sověti mají na tomhle místě šest laserů s volnými elektrony. Podařil se jim průlom ve výkonu a snažíme se zjistit, o co přesně šlo."

"A podaří se vám to?" zeptal se generál Parks.

"Řekl jsem, že se snažíme, generále. Když budeme mít štěstí, budeme znát odpověď koncem měsíce."

"No nic, víme, že dokáží postavit velmi výkonný laser," řekl prezident. "Další otázka: jde o zbraň?"

"Nejspíš ne, pane prezidente," odpověděl generál Parks. "Aspoň zatím ne. Ještě stále mají problém s vnějšími vlivy, protože nepřejali naši adaptivní optiku. Dostali kupu techniky ze Západu, ale tohle ještě ne. Dokud se tak nestane, nemohou postavit pozemní laser, jaký máme my, to znamená navést paprsek na vzdálený cíl přes zrcadlo na oběžné dráze. To, co však teď mají, může nejspíš značně poškodit družice na nízké oběžné dráze. Vždycky lze vymyslet nějakou ochranu před tímhle nebezpečím, ale je to jako v souboji mezi těžším brněním a těžšími zbraněmi. Zbraně většinou zvítězí."

"A proto bychom je měli úplně vyřadit," promluvil Ernie Allen poprvé. Generál Parks se na něj otočil s neskrývaným podrážděním. "Pane prezidente, právě jsme přičichli - zatím jen přičichli - k tomu, jak nebezpečné a destabilizující tyto zbraně mohou být. Když budeme považovat Dušanbe pouze za protidružicovou základnu, vezměte si, jaký dopad to bude mít třeba na ověřování plnění smlouvy o snížení počtu zbraní a na sběr informací jako takový. Pokud tyhle zbraně nevyřadíme hned, můžeme čekat jen chaos."

"Pokrok nezastavíte," namítl Parks.

Allen se ušklíbl. "Pokrok? Na stole leží návrh smlouvy o omezení počtu zbraní o polovinu. To je pokrok, generále. Během testu, který jste přednedávnem provedli v jižním Atlantiku, jste zničili jen polovinu svých cílů - vyřadím z provozu stejný počet zbraní jako vy."

Ryan čekal, že se generál zvedne ze židle, ale on se místo toho zatvářil jako trpělivý učitel. "Pane Allene, šlo o první test experimentálního systému, a polovina výstřelů byla úspěšná. Ve skutečnosti byly všechny cíle zničeny za necelou vteřinu. Tady major Gregory si do léta poradí s tím zaměřovacim problémem - nemám pravdu, hochu?"

"Ano, pane!" přikývl Gregory. "Musí se jen trochu předělat software."

"Fajn. Pokud nám lidé pana Moora řeknou, jak se Rusům podařilo zvýšit výkon jejich laseru, zbývající část systému už je otestována a prověřena. Za dva až tři roky to máme všechno - a pak začneme přemýšlet o rozmístění."

"A když Sověti začnou shazovat naše zrcadla z vesmíru?" zeptal se Allen suše. "Můžete mít na zemi nejlepší laserový systém všech dob, ale neochrání větší území než Nové Mexiko."

"Nejprve je budou muset najít, a to je mnohem víc práce, než si myslíte. Můžeme je poslat hodně vysoko, od tří set do tisíce mil. S použitím maskovacích technologií mohou být snadno detekovatelné na radarech - to s většinou družic nejde, ale s těmito ano. Zrcadla budou relativně malá a lehká. To znamená, že jich můžeme rozmístit poměrně hodně. Víte, jak velký je vesmír a kolik tisíc kousků odpadu tam krouží? Nikdy je nenajdou všechna," dodal Parks sebejistě.

"Jacku, vy jste se Rusy hodně zabýval. Co vy na to?" zeptal se prezident Ryana.

"Pane prezidente, hlavní síla, která tady proti nám stojí, je sovětská posedlost obranou vlasti - tím myslím skutečnou obranu před napadením. Investovali do této sféry třicet let práce a pořádnou kupu peněz, protože se domnívají, že to má smysl. Za prezidenta Johnsona Kosygin prohlásil: ‚Obrana je morální, útok nemorální.' To je klasický příklad myšlení "Rusa, pane, ne jen komunisty. Abych řekl upřímně, je to věta, proti níž se těžko něco namítá. Pokud vstoupíme do nové fáze závodů, bude aspoň obranná, nikoli útočná. Milion civilních obyvatel laserem nezabijete," dodal Jack.

"Ale změní se tím celá rovnováha moci," namítl Ernest Allen.

"Současná rovnováha sil je sice možná stabilní, ale přesto je od prvopočátku šílená," řekl Ryan.

"Pořád funguje. Udržuje mír."

"Pane Allene, tenhle mír je jedna krize za druhou. Říkáte, že můžeme snížit počty zbraní na polovinu - a co? I když snížíte počet sovětských zbraní o dvě třetiny, pořád jim zbude dostatek hlavic, aby z Ameriky udělali spáleniště. Totéž platí o našich skladištích. Jak jsem říkal po návratu z Moskvy, smlouva o snížení počtu, která teď leží na stole, je jen kosmetická. Nepřináší žádné další záruky. Je to symbol - možná významný, ale pouze symbol s velmi malým významem."

"No, já nevím," poznamenal generál Parks. "Když snížíte počet mých cílů na polovinu, zlobit se rozhodně nebudu." Allen se na něj zlostně podíval.

"Jestliže zjistíme, co dělají Rusové odlišně, jak na tom budeme pak?" zeptal se prezident.

"Pokud nám CIA poskytne data, jež dokážeme využít? Majore?" otočil se Parks na Gregoryho.

"Pak budeme mít zbraňový systém, který můžeme představit za tři roky a rozmístit za pět až deset let poté," řekl Gregory.

"Víte to jistě," řekl prezident.

"Naprosto jistě, pane. Je to podobné jako během programu Apollo. Nejde tolik o vývoj nové vědy, jako spíš o zvládnutí techniky, kterou už máme. Zbývá jen propracovat matky a šroubky."

"Jste velmi sebevědomý mladý muž, majore," poznamenal Allen profesorsky.

"Ano, pane, jsem. Myslím, že to dokážeme. Náš cíl, pane Allene, se od vašeho tolik neliší. Vy se chcete zbavit atomovek a my taky. Možná bychom vám mohli nějak pomoci, pane."

Cink! pomyslel si Ryan a kousal se do rtu. Na dveře kdosi lehce zaklepal. Prezident se podíval na hodinky.

"Musím to trochu zkrátit. Jdu na oběd s ministrem spravedlnosti, budeme hovořit o nějakých protidrogových programech. Děkuji za váš čas." Naposledy si prohlédl fotografii Dušanbe a vstal. Všichni ostatní vstali též. Odešli postranními dveřmi, které jsou nenápadně zasazeny v bílých stěnách.

"Dobrý výkon, hochu," pošeptal Ryan Gregorymu.

Candi Longová nasedla do auta před domem. Za volantem seděla její spolužačka z Columbie, doktorka Beatrice Taussigová, další odbornice na optickou fyziku. Jejich přátelství sahalo až k počátkům jejich studií na univerzitě. Byla lépe oblečená než Candi. Taussigová měla sportovní auto Nissan 300Z a na kontě mnoho dopravních přestupků. Auto jí ladilo s oblečením i účesem, nemluvě o drzém vystupování, při kterém muži vždy vzpláli jako vích.

"Dobré ráno, Beo." Candi Longová vklouzla do auta a zapnula si pás, pak teprve zavřela dveře. Když jel člověk s Beou, vždycky si zapínal pás - ale jí to asi bylo jedno.

"Těžká noc, Candi?" Dnes ráno měla Bea na sobě upnutý, poměrně pánsky vypadající vlněný kostým s hedvábným šátkem kolem krku. Longová nikdy nepochopila, co z toho má. Když člověk stráví celý den v laciném laboratorním plášti, koho zajímá, co nosí pod ním - samozřejmě kromě Ala, ale toho zajímá, co je pod tím, pomyslela si v duchu a usmála se.

"Spím líp, když tady je."

"Kam jel?" zeptala se Taussigová.

"Do Washingtonu." Zívla. Vycházející slunce vrhalo stíny na silnici před nimi.

"Kvůli čemu?" Bea podřadila a zrychlila na nájezd. Candi cítila, jak ji pás tlačí do boku. Proč její kamarádka musí řídit zrovna takhle? Tohle není Velká cena Monaka.

"Někdo prý udělal nějaký test a on to musí někde vysvětlit."

"Hm," Beatrice se dívala do zrcátka, zůstávala s autem ve třetím pruhu a vyhlížela volné místo. Obratně uzpůsobila rychlost a zajela do prostoru o necelý metr většího než její auto. Vykoledoval si za to zlostné zatroubení vozu za ní. Jen se usmála. Část jejího mozku, jež se nestarala o řízení, si všimla, že test, který Al musel jet vysvětlit, neprovedli Američané. A tolik lidí, kteří by mohli provést testy, jaké by ten skřet jel vysvětlit, zase nebylo. Bea nechápala, co Candi na Alu Gregorym vidí. Láska, říkala si, je slepá, dále hluchá a hloupá - hlavně hloupá. Chudák Candi Longová, mohla dopadnout o tolik líp, jen kdyby na kolejích bydlela s Beou na pokoji..., kdyby tak šlo nějak jí naznačit... "Kdy se Al vrátí?"

"Možná dnes večer. Prý zavolá. Pojedu jeho autem. Nechal ho u laboratoře."

"Dej si přes sedadlo ručník, než si sedneš." Usmála se. Gregory měl Chevrolet Citation. Dokonalé auto pro skřeta, pomyslela si Bea Taussigová. Bylo plné obalů od sušenek a myl ho jednou do roka, ať to auto potřebovalo, nebo ne. Přemýšlela, jaký je asi v posteli, ale tu myšlenku zapudila. Takové představy hned po ránu, těsně po probuzení ne. Když si představila svou kamarádku... s tím, přeběhl jí mráz po zádech. Candi byla v některých věcech tak naivní, tak nevinná - tak pitomá! Ale co, třeba na to přijde sama. Naděje umírá poslední. "Jak jde práce na tom tvém diamantovém zrcadle?"

"Myslíš ADAMANT? Dej nám ještě rok a uvidíme. Škoda že už nepracuješ v naší skupině," řekla Longová.

"V administrativní oblasti jsem platnější," odpověděla Bea upřímně. "Vím, že nejsem tak chytrá jako ty."

"Ale hezčí," poznamenala Candi zasněně.

Bea se na ni otočila. Ano, naděje opravdu umírá poslední.

Míša dostal výslednou zprávu kolem čtvrté. Bondarenko mu vysvětlil, že ke zdržení došlo proto, že všechny sekretářky s přístupem k nejtajnějším dokumentům pracovaly na jiných materiálech. Měla dohromady jedenačtyřicet stran včetně diagramů. Mladý plukovník dodržel slovo, všiml si Filitov. Přeložil tu vědeckou hatmatilku do jednoduchého a jasného jazyka. Míša celý

minulý týden četl všechno, co nějak souviselo s lasery. Ačkoli principy jejich fungování mu zůstávaly přece jen poněkud utajeny, technické detaily už si vryl do své cvičené paměti. Připadal si jako papoušek. Dokázal opakovat slova, aniž by rozuměl jejich smyslu. Ale to stačilo.

Četl pomalu a ukládal si věty do paměti. Přes svůj drsný hlas i hrubé vyjadřování měl mysl mnohem bystřejší, než by plukovník Bondarenko čekal. Ale jak se ukázalo, ani všechny své znalosti nevyužil. Zásadní část průlomu se jevila jako poměrně jednoduchá, nešlo o zvětšení rezonanční dutiny laseru, ale o uzpůsobení jejího tvaru magnetickému poli. S řádným tvarem šlo zvětšovat velikost takřka libovolně... a novým omezujícím faktorem se stala součást supervodivé soustavy řízení magnetických impulsů. Míša vzdychl. Západ to znovu dokázal. Sovětský svaz nedisponoval těmi správnými materiály. Takže KGB je opět zajistila na Západě a převezla je přes Československo a Švédsko. Copak jim to nikdy nedojde?

Zpráva končila konstatováním, že jiný problém je v optických a počítačových systémech. Musím se podívat, co s tím dělají naše zpravodajské orgány, říkal si Filitov v duchu. Nakonec si dvacet minut prohlížel schéma nového laseru. Když dospěl do stadia, kdy zavřel oči a dokázal si vybavit sebemenší detail, založil zprávu do svých desek. Podíval se na hodinky a zavolal svého tajemníka. Praporčík se objevil za pár vteřin.

"Ano, soudruhu plukovníku?"

"Vezměte to do Ústředního archivu - Sekce 5, nejvyšší zabezpečení. A kde je dnešní pytel na spálení?"

"U mě, soudruhu plukovníku."

"Tak mi ho připravte." Muž se vrátil do přední místnosti a po chvilce se vrátil s pytlem, který se každý den nosil do místnosti, kde se likvidovaly dokumenty. Míša ho vzal a začal do něj házet papíry. "Můžete jít. Odnesu to, až půjdu pryč."

"Děkuji, soudruhu plukovníku."

"Už takhle pracujete až až, Juriji Iljiči. Dobrou noc." Když se za jeho tajemníkem zavřely dveře, Míša vytáhl dalších pár stránek, dokumentů, které nepocházely z ministerstva. Přibližně jednou týdně odnášel pytel sám. Praporčík, jenž se staral o Filitovovy kancelářské záležitosti, se domníval, že je to z důvodu plukovníkovy vlídnosti a možná i proto, že je potřeba zničit i nějaké velmi důvěrné papíry. Každopádně šlo o zvyk zavedený dávno před jeho vstupem do plukovníkových služeb a ostraha to chápala jako rutinu. O tři minuty později se Míša cestou k autu zastavil v likvidační místnosti. Mladý četař ho pozdravil stejně, jako by zdravil svého dědečka, a přidržel mu otevřená dvířka spalovací pece. Díval se, jak hrdina od Stalingradu položil na zem svůj kufřík, zmrzačenou rukou otevřel pytel, zatímco ho zdravou rukou zvedl a pak do plamenů ve sklepě ministerstva hodil možná kilogram tajných dokumentů.

Mladík nemohl rušit, že mu pomáhá ničit důkazy o jeho zradě. Plukovník svým podpisem do deníku stvrdil, že zničil dokumenty ze své sekce. Přátelsky se uklonil, nechal pytel viset na háku a odešel do svého služebního auta.

Přízraky ho dnes navštíví znovu, to věděl, a zítra opět půjde do páry a další balíček informací odcestuje na Západ. Cestou domů zastavil řidič u zvláštního obchodu, který byl vyhrazen pouze pro elitu. Fronty tu byly krátké. Míša koupil klobásu, černý chléb a půllitrovou láhev stoličné. Na znamení soudružského soucítění koupil jednu i pro řidiče. Pro mladého vojáka je vodka lepší než peníze.

O patnáct minut později už byl ve svém bytě, vytáhl ze zásuvky deník a nejdříve překreslil schéma přiložené k Bondarenkově zprávě. Co chvíli se díval na zarámovanou fotografii své ženy. Pak už reprodukoval jen psané informace; musel napsat jen deset stránek, čas od času pečlivě připojil kritické formulace. KARDINÁLOVY zprávy byly vždy příkladem stručnosti a jasnosti, což vycházelo z dlouholetých zkušeností se psaním operačních rozkazů. Když

skončil, oblékl si rukavice a odešel do kuchyně. Na spodku německé lednice měl magnetem připevněný fotoaparát. Snadno ho ovládal i s rukavicemi. Za minutu měl nové stránky deníku ofoceny, film převinul a vyňal. Zasunul si ho do kapsy a fotoaparát vrátil do úkrytu, pak si teprve sundal rukavice. Potom nastavil žaluzie. Míša byl vše, jen ne neopatrný. Pečlivý průzkum dveří jeho bytu by prokázal poškrábaný zámek, což by znamenalo, že ho otevřel nějaký zkušený zloděj. Ale škrábance mohl udělat kdokoli. Až bude mít potvrzeno, že hlášení dorazilo do Washingtonu - stopy pneumatik na předem určené části chodníku - , vytrhne stránky z deníku, v kapse je odnese na ministerstvo, dá je do pytle a osobně je hodí do pece. Před dvaceti lety Míša dohlížel na instalaci systému pro likvidaci dokumentů.

Když splnil všechny povinnosti, podíval se plukovník Michail Semjonovič Filitov znovu na fotografii Jeleny a ptal se sám sebe, jestli dělá dobře. Celá ta léta, říkal si, a pořád mi to nedá spát. Zavrtěl hlavou. Následovala závěrečná část rituálu. Jedl klobásu s chlebem, zatímco ho navštěvovali jeho dávno mrtví kamarádi z Velké vlastenecké války, on se však nemohl přinutit k tomu, aby se zeptal těch, kdo položili za svou vlast život, jestli se dá zrada téže vlasti ospravedlnit. Domníval se, že by tomu rozuměli lépe než Jelena, ale jejich odpovědi se bál. V půllitrové lahvi vodky ji taky nenacházel. Aspoň otupila jeho mozek, takže něco po desáté hodině odešel do postele, v kuchyni nechal rozsvíceno.

Těsně po jedenácté projelo po ulici před domem jedno auto a pár modrých očí zkontroloval plukovníkova okna. Tentokrát řídil Ed Foley. Všiml si žaluzií. Cestou ke svému bytu narazil ještě na jednu zprávu. Jeden ze zaměstnanců moskevských technických služeb vymyslel několik signálů. Šlo o nenápadné drobnosti, například značka na lampě nakreslená křídou, každá z nich říkala jednomu ze členů týmu, aby zaujal své vymezené místo. Další člen moskevské stanice CIA pak za rozbřesku všechny značky zkontroluje, a pokud bude něco v nepořádku, Foley může vše zastavit.

Jakkoli byla jeho práce náročná, v mnoha aspektech mu připadala zábavná. Rusové mu situaci zjednodušili už tím, že KARDINÁLOVI přidělili byt na rušné ulici. Dále, jelikož nová budova velvyslanectví byla tak zničená, nemohl tam Foley s rodinou bydlet, takže každou noc museli Ed a Mary Pat Foleyovi po téže ulici projet. A byli moc rádi, že jejich syn hraje v místním hokejovém družstvu. Foley si říkal, že to je jedna z věcí, která mu bude po odjezdu odsud chybět. Juniorská liga hokeje ho teď bavila víc než baseball. Ale ještě zbývá kopaná. Nechtěl, aby jeho syn hrál americký fotbal. Příliš mnoho dětí se při něm zraní a on nikdy dostatečně nevyroste. Ale to bude až za dlouho, zatím se musí starat o přítomnost.

Musel si dávat pozor, co ve svém bytě řekne nahlas. Každý pokoj všech bytů obývaných Američany mohl být vybaven větším počtem odposlouchávacích zařízení než kterýkoli jiný, ale za ta dlouhá léta si Ed i Mary Pat našli způsob, jak si vystřelit i z toho. Když vešel a pověsil si kabát, políbil svou ženu a polechtal ji na uchu. Usmála se, přestože oba byli dost unaveni stresem, jenž se k jejich postavení pojil. Už jen pár měsíců.

"Tak jak bylo na recepci?" zeptala se ho, aby mikrofony něco slyšely.

"Mizerně jako vždycky," zněla odpověď.

09 kapitola - Příležitosti

Beatrice Taussigová nenapsala zprávu, ačkoli Candiino přeřeknutí nepovažovala za bezvýznamné. Měla přístup k takřka všemu, co se v Národní laboratoři v Los Alamos Šustlo, ale o žádném neplánovaném testu neslyšela, a přestože se na částech Strategické obranné iniciativy pracovalo v Evropě i Japonsku, nic z toho vysvětlení Ala Gregoryho nevyžadovalo. Takže muselo jít o akci Rusů, a pakliže ten mrňavý blázen musel letět do Washingtonu - a nechal

své auto u laboratoře, takže pro něj dokonce poslali helikoptéru - , muselo jít o něco hodně velkého. Gregoryho neměla ráda, ale neznala žádný důvod, proč by zpochybňovala kvalitu jeho mozku. Přemýšlela, o jaký test mohlo jít, ale neměla přístup k tomu, co Rusové chystají, a svou zvědavost držela na uzdě. Musela. To, co dělala, bylo nebezpečné. O to zábavnější to však bylo, ne? usmála se v duchu.

"Takže zbývají tři." Po Afgháncích se v troskách letounu An-26 přehrabovali i Rusové. Muž, který hovořil, byl major KGB. Leteckou havárii nikdy předtím neviděl, a jen díky chladnému vzduchu, jenž ho ovíval, ještě nevyzvracel snídani.

"Váš člověk?" Kapitán pěchoty Sovětské armády - donedávna poradce loutkové afghánské armády - se rozhlédl, aby zjistil, zda jeho vojáci celý prostor dobře střeží. Žaludek měl v pořádku. Přímo před jeho očima mu div nepodřízli kamaráda, což byl největší šok jeho života, a přemýšlel, jestli jeho afghánský přítel přežije zákrok lékařů.

"Stále se pohřešuje." Trup letounu se rozlomil na několik kousků. Když letoun narazil do země, cestující v přední části byli usmaženi hořícím palivem a nikdo z nich nebyl k poznání. Vojáci však našli části téměř všech těl. Tedy kromě tří, a kdo je mrtev a kdo se stále pohřešuje, budou muset zjistit odborníci. K obětem všech leteckých neštěstí se tak citlivě nechovali - An-26 patřil Aeroflotu, ne vojenskému letectvu - , ale v tomto případě bylo vynaloženo maximální úsilí. Pohřešovaný kapitán patřil do Deváté správy KGB, šlo o administrativního důstojníka, který konal cestu po oblasti, kontroloval mužstvo a bezpečnostní aktivity v určitých citlivých oblastech. Mezi cestovními dokumenty převážel několik velmi citlivých zpráv, ale především měl velmi detailní znalosti týkající se příslušníků a činnosti KGB. Dokumenty byly možná zničeny - objevily se zde zbytky několika kufříků, spálené na troud, ale dokud se nepodaří smrt kapitána potvrdit, na centrále v Moskvě bude několik lidí velmi nešťastných.

"Zanechal po sobě rodinu - tedy ženu. Jeho syn zemřel minulý měsíc. Prý na rakovinu," poznamenal major tiše.

"Doufám, že se o jeho ženu postaráte," odpověděl kapitán.

"Ano, máme na to zvláštní oddělení. Myslíte, že ho odvlekli pryč?"

"No, víme, že tady byli. Vždycky přijdou na místo nehody a hledají zbraně. Ale dokumenty?" Kapitán pokrčil rameny. "Stojí proti nám primitivní divoši, soudruhu majore. Pochybuji, že je nějaké dokumenty mohou zajímat. Možná poznali jeho uniformu KGB a odtáhli ho, aby ho zohavili. Nevěřil byste, co dělají se zajatci."

"Barbaři," zašeptal muž z KGB. "Sestřelit neozbrojené dopravní letadlo." Rozhlédl se. "Loajální" afghánské jednotky - jak optimistické přídavné jméno, vrčel v duchu - ukládaly těla a jejich části do gumových pytlů, které pak helikoptérami odvezou do Ghazny a odtud do Moskvy, kde bude provedena identifikace. "A pokud odtáhli tělo mého člověka?"

"Tak ho už nikdy nenajdeme. Vlastně existuje naděje, ale ne moc velká. Když vidíme někde supy, pošleme tam helikoptéru, ale..." Kapitán zavrtěl hlavou. "Je klidně možné, že jeho tělo tady někde je, soudruhu majore. Jen nějakou dobu potrvá, než se to podaří potvrdit."

"Chudák - byl to úředník. Tohle nebyl ani jeho okrsek, ale člověk, který má zdejší oblast na starost, je v nemocnici se žlučníkem, takže on si přibral jeho práci."

"A kde jinak pracoval?"

"V Tádžické SSR. Podle mě chtěl práci navíc, aby nemyslel na své problémy."

"Jak ti je, Ruse?" zeptal se Lučištník svého vězně. Nemohli mu poskytnout

větší lékařskou pomoc. Nejbližší tým francouzských lékařů a sester sídlil v jednom sklepě nedaleko Hasan Khél. Tam teď mířili jejich vlastní zranění. Ti, kteří utrpěli vážnější zranění..., co mohli dělat? Měli solidní přísun tišících prostředků, ampuli s morfiem ze Švýcarska, jež podávali zraněným pro zmírnění bolesti. V některých případech morfium pomohlo, ale každý, kdo vykazoval nějakou naději na uzdravení, byl naložen na nosítka a poslán na devadesátikilometrovou pouť k pákistánská hranici. Ti, kdo ji přežili, se dočkali ošetření v budově, jež se považovala za normální nemocnici, nedaleko uzavřeného letiště Miram Shah. Tuto skupinu vedl Lučištník. Podařilo se mu přemluvit své soudruhy, že živý Rus má větší cenu než mrtvý, že Amerikastánu se jim za člena ruské státní bezpečnosti a jeho dokumenty štědře odmění. Tento argument mohl zvrátit jedině nejvyšší muž kmene, ale ten byl po smrti. Poskytli jeho tělu tak kvapný pohřeb, jak to jen jejich víra umožňovala, nicméně už byl v ráji. Lučištník se tedy stal nejstarším a nejváženějším válečníkem skupiny.

Kdo by z jeho tvrdých očí a chladných slov hádal, že poprvé po třech letech pociťuje lítost? I jeho to ohromilo. Proč tyto myšlenky vstoupily do jeho mysli? Byla to vůle Alláhova? Co jiného, říkal si. Kdo jiný by mi mohl zabránit, abych nezabil Rusa?

"Bolí to," odpověděl Rus nakonec. Jenže Lučištníkův soucit tak daleko nesahal. Morfium, které s sebou mudžáhidové nesli, bylo jen pro jejich vlastní potřebu. Když se Lučištník ujistil, že je nikdo nesleduje, podal Rusovi fotografie jeho rodiny. Na velmi krátkou dobu se v jeho očích objevila vlídnost. Důstojník KGB se na něj podíval s překvapením, které překonalo i jeho bolesti. Zdravou rukou si fotografie vzal a přitiskl si je ke hrudi. Ve tváři se mu zračila vděčnost a zmatek. Muž pak přemýšlel o svém zemřelém synovi a o vlastním osudu. Nejhorší, co se mu může stát, uvědomil si ochromen bolestí, bude, když odejde za svým dítětem, ať je kdekoli. Afghánci mu neublíží víc, než už trpí jeho tělo i duše. Kapitán se dostal do stavu, kdy se bolest změnila v drogu tak silnou, že agónie se stala snesitelnou, až příjemnou. Už dříve slyšel, že je to možné, ale dosud tomu nevěřil.

Jeho myšlenkové pochody ještě nebyly úplně v normálu. Ve svém omámení přemýšlel, proč ho nezabili. V Moskvě slýchal spoustu historek o tom, jak Afghánci zacházejí se zajatci..., a nebyl právě tohle důvod, proč ses na tuhle operaci přihlásil dobrovolně, kdy i jsi měl už své vlastní povinnosti...? Přemýšlel o svém osudu a jak k němu přišel.

Nesmíš zemřít, Valerii Michailoviči, musíš žít. Máš ženu, která si už vytrpěla dost, říkal si. Už takhle se musí vypořádat... Myšlenka odplula sama od sebe. Kapitán zasunul fotografii do náprsní kapsy a odevzdal se kolébavému bezvědomí, zatímco jeho tělo se snažilo samo uzdravit. Neprobral se, když ho přivazovali k podložce a nakládali na nosítka. Lučištník se s celou skupinou zvedl k odchodu.

Míša se probudil za zvuků bitvy zuřící v jeho hlavě. Venku byla tma - slunce ještě nějakou dobu nevyjde - a jeho prvním vědomým činem byla návštěva koupelny, kde si omyl obličej studenou vodou a spolkl tři aspiriny. Pak se sklonil nad toaletu a zvracel, ale dostal ze sebe jen žluč, pak vstal a podíval se do zrcadla, co udělala zrada s hrdinou Sovětského svazu. Samozřejmě nemohl - ani nechtěl - přestat, jenže... jenže podívej, co to s tebou dělá, Míšo. Kdysi jasně modré oči se podlily krví a vyprchal z nich život, plné tváře teď měly mrtvolně šedou barvu. Pleť mu poklesla a šedé strniště na tvářích zastíralo obličej, který býval kdysi nazýván pohledným. Natáhl pravou paži a popálená pokožka byla jako vždy tuhá a vypadala jako z plastu. No jo. Vypláchl si ústa a odšoural se do kuchyně, kde si udělal kávu.

Aspoň měl kafe, to také koupil v obchodě vyhrazeném pro členy nomenklatury, vařil ho v západním kávovaru. Přemýšlel, jestli nemá něco sníst, ale rozhodl

se jen pro kávu. Nějaký chleba si dá v práci. Káva byla hotová za tři minuty. První šálek vypil rychle, nevnímal zničující žár tekutiny, pak zvedl telefon a zavolal si auto. Chtěl, aby ho vyzvedli brzy, a ačkoli neřekl, že chce dnes ráno do lázní, četař, který telefon v garážích zvedl, důvod znal.

O dvacet minut později Míša vyšel ze dveří domu. Oči mu slzely, bolestivě mžoural do chladného severozápadního větru, jenž se ho snažil zatlačit zpět do domu. Četař měl chvíli pocit, jestli nemá plukovníka podpírat, ale Filitov se naklonil a odolal neviditelné ruce přírody, která ho tlačila zpět, a nastoupil do vozu jako vždy: jako by nastupoval do svého tanku T-34 a vyrážel do boje.

"Do lázní, soudruhu plukovníku?" zeptal se řidič, když znovu usedl za volant.

"Prodal jste tu vodku, co jsem vám dal?"

"Ano, soudruhu plukovníku," odpověděl mladík.

"Dobře jste udělal, je to zdravější než ji pít. Do lázní. Rychle," pronesl plukovník naoko vážně, "a možná to i přežiju."

"Když vás nezabili Němci, soudruhu plukovníku, pochybuji, že by to dokázalo několik kapek dobré ruské vodky," řekl hoch vlídně.

Míša se zasmál, nechal se unést chvilkou dobré nálady. Řidič dokonce vypadal jako jeho desátník Romanov. "Jak by se vám líbilo stát se jednou důstojníkem?"

"Děkuji, soudruhu plukovníku, ale chci se vrátit ke studiu na univerzitě. Můj otec je chemický inženýr a já ho chci následovat."

"Pak je to šťastný člověk, četaři. Jeďme už."

Za deset minut auto zastavilo u příslušné budovy. Četař vyvedl plukovníka, pak zaparkoval na vyhrazeném místě, odkud měl výhled na dveře. Zapálil si cigaretu a otevřel knihu. Tahle služba se mu líbila, byla lepší než válet se v bahně s motostřeleckým družstvem. Podíval se na hodinky. Míša se vrátí nejdřív za hodinu. Chudák starý, říkal si, je tak sám. Je to hrozná smůla, když hrdina skončí takhle.

Uvnitř proběhlo vše tak automaticky, že Míša by to zvládl i ve spánku. Když se svlékl, vzal si ručník, pantofle a březové větvičky a odešel do potírny. Dorazil sem dříve než obvykle. Většina pravidelných návštěvníků tu ještě nebyla. Tím lépe. Zesílil proud vody dopadající na kameny, posadil se a čekal, až mu přestane třeštit hlava. V místnosti byli ještě asi tři muži. Dva z nich poznal, ale neznali se, nikomu navíc asi nebylo do řeči. To Míšovi vyhovovalo. Jen když otvíral pusu, bolelo to; aspiriny si dnes dávaly načas.

Za patnáct minut už se z jeho těla řinul pot. Zvedl oči, uviděl zřízence, který jako obvykle vychvaloval nabízené nápoje - nikdo zatím neměl zájem - a nevynechal ani zmínku o bazénu. V jeho postavení to vypadalo jako naprosto normální věc, ale přesné znění jeho sdělení znamenalo: vše je v pořádku, jsem připraven k přenosu. Míša si místo odpovědi otřel pot z čela přehnaným gestem společným všem starším mužům. Můžeme. Zřízenec odešel. Míša pak pomalu počítal do tří set. Když dospěl k dvěma stům sedmapadesáti, jeden z jeho spolusedících alkoholiků vstal a vyšel ven. Míša si toho všiml, ale nezabýval se tím. Byl příliš zkušený.

Když napočítal do tří set, vstal s roztřesenými koleny a beze slova opustil místnost.

V oblékárně bylo mnohem větší chladno, ale všiml si, že druhý člověk ještě neodešel. O čemsi rozmlouval se zřízencem. Míša trpělivě počkal, až si ho zřízenec všimne, což se stalo. Mladý muž k němu přišel a plukovník udělal pár kroků směrem k němu. Míša zavrávoral na jedné uvolněné dlaždičce a málem upadl. Máchl zdravou rukou. Zřízenec ho zachytil, tedy skoro ho zachytil. Březové větvičky spadly na zem.

Mladý muž je během chvilky uchopil a pomohl Míšovi na nohy. Za dalších pár vteřin mu dal čistý ručník do sprchy a poslal ho dál.

"Jste v pořádku, soudruhu?" zeptal se druhý muž z druhého konce místnosti.

"Ano, děkuji. Moje stará kolena a tyhle staré podlahy. Měla by se věnovat

větší pozornost podlahám."

"To máte pravdu. Pojďte, půjdeme do sprch spolu," řekl muž. Bylo mu kolem čtyřiceti, až na krví podlité oči nebyl ničím výrazný. Další piják, povšiml si Míša hned. "Vy jste byl ve válce?"

"U tankistů. Dostal mě poslední Němec - ale já jeho taky, u Kurska."

"Můj otec tam byl taky. Sloužil v Sedmé gardové armádě pod Koněvem."

"Já byl na druhé straně: Druhá tanková pod Konstantinem Rokosovským. Moje poslední tažení."

"Už rozumím, proč, soudruhu..."

"Filitov, Michail Semjonovič, plukovník tankistického oddílu."

"Já jsem Klementin Vladimirovič Vatutin, nemám žádné hrdinské zásluhy. Je mi potěšením, že se s vámi setkávám, soudruhu."

"Starého člověka potěší, když mu někdo prokáže úctu."

Vatutinův otec sloužil v bitvě u Kurska, ale jako politický důstojník. Do penze odešel jako plukovník v NKVD a jeho syn kráčel v jeho stopách, v úřadu později přejmenovaném na KGB.

O dvacet minut později už plukovník mířil do své kanceláře a zřízenec vyklouzl zadními dveřmi a vstoupil do čistírny oděvů. Vedoucí obchodu byl odvolán ze strojovny, kde promazával čerpadlo. Z bezpečnostních důvodů neměl znát ani mužovo jméno, ani místo, kde pracuje. Zasunul si kazetu do kapsy výměnou za tři půllitrové lahve vodky a vrátil se k čerpadlu, tep měl stejně vysoký jako vždy v takové dny. V duchu ho těšilo, že jeho tajná práce agenta CIA - sovětského občana pracujícího pro americkou zpravodajskou službu - má značně pozitivní vliv na jeho osobní finanční situaci. Podpultový prodej alkoholu mu přinášel bankovky, za které mohl v obchodech s tvrdou měnou nakoupit západní zboží a prvotřídní potraviny. To vyvažovalo napětí z jeho poslání, uvědomoval si, když si smýval mazivo z rukou. Pracoval v tomto řetězci už šest měsíců, a i když to nevěděl, jeho práce v něm měla brzy skončit. I nadále bude předávat informace, ale už ne pro KARDINÁLA. Brzy poté si muž v lázních začne hledat nové místo a tohle spojení bezejmenných agentů se rozpustí - a nevystopují ho ani houževnatí kontrašpionážní důstojníci z Druhé správy KGB.

O patnáct minut později se objevila pravidelná zákaznice s jedním ze svých anglických kabátů. Šlo o plášť do deště s odepínací podšívkou. Jako obvykle pronesla cosi o velmi pečlivém zacházení a nejjemnějším postupu při čistění kabátu a on pak jako obyčejně přikývl a protestoval proti tvrzení, že tohle je nejlepší čistírna v celém Sovětském svazu. Neměl však předtištěné stvrzenky, takže napsal tři ručně. První připíchl špendlíkem ke kabátu, druhou dal do malé krabičky a třetí - ale nejdříve prohlédl kapsy.

"Soudružko, nechala jste tady nějaké drobné. Děkuji, ale my peníze navíc nepotřebujeme." Podal jí je i se stvrzenkou. A ještě s něčím. Bylo to tak jednoduché. Nikdo si nikdy neprohlížel kapsy, stejně jako na Západě.

"Jste skutečně velmi poctivý muž," pronesla dáma podivně teatrálně, jak je v Sovětském svazu běžné. "Hezký den, soudruhu."

"I vám," odpověděl muž. "Další!"

Dáma - jmenovala se Světlana - odešla jako obvykle na stanici metra. Její plán počítal s drobným zdržením v případě nějakých problémů na obou stranách jejího úseku. Ulice Moskvy byly vždy přeplněny spěchajícími lidmi bez úsměvů, mnozí z nich si se závistí v očích prohlíželi její kabát. Měla k dispozici širokou škálu anglického oblečení, jelikož několikrát vyjela na Západ v rámci své práce v GOSPLANu, sovětském ministerstvu pro plánování. Právě v Anglii ji kontaktovala britská Tajná zpravodajská služba. Použili ji do řetězce KARDINÁL, protože CIA neměla v Rusku tolik agentů, které by mohla využít, navíc jí vždycky přidělovali úkoly uprostřed, nikdy na začátku nebo konci řetězce. Sama předávala Západu informace z nižších úrovní ekonomiky, ovšem její občasné služby kurýra byly mnohem užitečnější než informace, na něž byla sama tak pyšná. Její případoví důstojníci jí o tom samozřejmě nikdy neřekli;

každý špion má pocit, že právě on sám má nejzávažnější informace, jaké se kdy dostaly ven. Celá hra byla díky tomu ještě zajímavější a z důvodů své ideologické (či jiné) motivace viděli své činy jako nejvelkolepější ze všech her, protože musejí bezvýhradně oklamat nejdokonalejší zdroje jejich vlastních zemí. Světlanu skutečně bavil život na rozhraní života a smrti, ačkoli nevěděla proč. Rovněž věřila, že její vysoce postavený otec - vysoký člen ústředního výboru - ji ochrání přede vším. Jeho vliv jí koneckonců umožnil vyjet dvakrát třikrát do roka do západní Evropy, ne? Její otec byl sebevědomý muž, ale Světlana byla jeho jediným dítětem, matkou jeho jediného vnoučete a středem jeho vesmíru.

Vstoupila do stanice Kuzněcký most právě ve chvíli, kdy jeden vlak odjížděl. Načasování bylo vždy nejtěžší. Moskevské metro jezdí ve špičce v intervalu kolem třiceti vteřin. Světlana se podívala na hodinky; znovu si dokonale načasovala příchod. Její kontakt bude v další soupravě. Přešla po nástupišti na místo, kde budou přední dveře druhého vagonu, bude tedy první, kdo nastoupí. Její výhoda spočívala v oblečení. Lidé ji často považovali za cizinku a Moskvané jednají s cizinci uctivě, jako by šlo o členy královské rodiny - nebo vážně nemocného. Nečekala dlouho. Brzy zaslechla hluk blížícího se vlaku. Lidé jako vždy pohlédli na přijíždějící světla prvního vagonu a klenutý prostor stanice se zaplnil pištivým zvukem brzd. Otevřely se dveře a ven se vyhrnul dav lidí. Světlana pak nastoupila dovnitř a udělala pár kroků k zadní části vagonu. Chytla se jedné horní tyče - všechna sedadla byla obsazená a žádný muž jí nenabídl své - a podívala se dopředu, načež vlak znovu vyrazil kupředu. Levou ruku měla v kapse kabátu.

Tvář svého člověka v tomhle vlaku nikdy neviděla, ale věděla, že on její ano. Ať to byl kdokoli, líbila se mu její štíhlá postava. Vytušila to z jeho signálu. V tlačenici v ranním metru jí ruka zakrytá výtiskem Izvěstiji přejela po levé hýždi a něžně ji stiskla. To byla novinka, ale Světlana překonala nutkání podívat se mu do očí. Byl by to dobrý milenec? Někoho takového by potřebovala. Její bývalý manžel byl takový..., ale ne. Takhle to bylo lepší, poetičtější, více ruské; člověku, jehož tvář nikdy neviděla, připadá krásná a žádoucí. Stiskla film mezi palec a ukazováček, počkala další dvě minuty, než vlak zastaví na Puškinově. Oči měla zavřené a její koutky se nadzvedly v téměř neznatelném úsměvu, když přemýšlela o totožnosti a podobě člověka, jehož dlaň ji pohladila. Jejího případového důstojníka by taková věc naplnila hrůzou, ale ona na sobě nedala nic dalšího znát.

Vlak zpomaloval. Lidé se zvedali ze sedadel, stojící postupovali a chystali se vystoupit. Světlana vytáhla ruku z kapsy. Film byl kluzký, jestli od vody, nebo od nějakého mazadla z čistírny, to nevěděla. Ruka z jejího boku už zmizela - po posledním, prodlužovaném a jemném stisku - a posunula se výš, kde se chystala převzít malý kovový váleček, Světlana se zatím otočila doprava.

Přímo za ní se jedna starší paní zamotala a spadla na jejího prostředníka. Ten vyrazil Světlaně film z ruky. Chvíli si to neuvědomovala, ale jakmile vlak zastavil, muž klečel na čtyřech a hledal film. Podívala se dolů spíš překvapeně než vyděšeně a viděla mužův týl. Řídly mu vlasy a kolem uší měl začínající šediny - byl to stařec! Za chvíli film našel a postavil se. Starý, ale hbitý, pomyslela si a zahlédla jeho tvář ze strany. Výrazný profil - ano, byl by to dobrý milenec, možná trpělivý, tedy ten nejlepší. Vyhrnul se z vagonu a ona zapudila své myšlenky. Nevšimla si, že muž sedící na levé straně vozu už je na nohou a dal se do pohybu, vystoupil z vozu o vteřinu dříve, než se dveře znovu zavřely.

Jmenoval se Boris a byl členem noční hlídky v centrále KGB, teď se jel domů vyspat. Obvykle četl sportovní noviny - zvané Sověts kij sport - , ale dnes si ho v kiosku u budovy ústředí zapomněl koupit, a náhodou tak zahlédl na špinavé černé podlaze vagonu metra něco, co mohlo být jedině filmem, navíc tak malým, že určitě nepocházel z běžného aparátu. Neviděl, jak mělo proběhnout předání ani kdo film upustil. Domníval se ale, že je za tím ten padesátník, a všiml si

i obratnosti, s níž muž film sebral. Jakmile vystoupil z vozu, uvědomil se, že muselo dojít k předání, ale na řádnou reakci byl příliš překvapený a unavený po dlouhé noční směně.

Byl to bývalý případový důstojník, který pracoval ve Španělsku, než ho po infarktu poslali zpět a dosadili do noční směny. Měl hodnost majora. Domníval se, že by si za své zásluhy zasloužil plukovníka, ale v tento okamžik na nic podobného nemyslel. Rozhlížel se po nástupišti a hledal šedovlasého muže v hnědém kabátě. Tamhle! Vykročil a pocítil slabé píchnutí na levé straně hrudi. Ignoroval to. Před pár lety přestal kouřit a doktor z KGB říkal, že je v pořádku. Dostal se do vzdálenosti pěti metrů od muže a víc se nepřibližoval. Teď musí být trpělivý. Sel za ním při přestupu na stanici Gorkého a na nástupiště. Tady se situace zkomplikovala. Nástupiště bylo plné lidí, kteří mířili do kanceláří, a on ztratil svou kořist z dohledu. Důstojník KGB byl menší postavy a v davech míval potíže. Může si dovolit přiblížit se blíž? Znamenalo by to tlačit se mezi lidmi... a obrátit na sebe pozornost. To bylo nebezpečné.

Měl sice výcvik i na takové situace, ale absolvoval ho už před asi dvaceti lety, takže teď si zoufale přehrával v hlavě jednotlivé postupy. Vyznal se v práci v terénu, uměl identifikovat a setřást člověka, který by ho sledoval, ale byl z První správy a sledovací kouzla používaná slídily z Druhé správy nepatřila do jeho repertoáru. Co mám dělat teď? Zuřil v duchu. Je to taková šance! Lidé z První správy nesnášeli své protějšky z Druhé správy, a dopadnout jednoho z nich - co když tady je někdo z "Dvojky"? Připletl se snad k nějakému cvičení? Co když je teď terčem zloby někoho z "Dvojky", kdo tady řídí případ proti tomuhle kurýrovi? Mohl by se tím zostudit? Co mám udělat? Rozhlédl se a doufal, že rozpozná lidi z kontrašpionáže, kteří možná na tomto kurýrovi pracují. Říkal si, že by je poznal. Nic. Co mám dělat? Potil se v té chladné stanici a bolest v hrudi složitost jeho dilematu ještě umocňovala. Moskevské metro disponovalo systémem tajných telefonických linek zabudovaných do každého segmentu. Uměl je používat každý důstojník KGB, ale on věděl, že nebude mít čas je najít ani zprovoznit.

Musel toho muže sledovat. Musel to riziko podstoupit. Kdyby se ukázalo, že se mýlil, nu což, je přece zkušeným důstojníkem, ví co a jak; rozhlížel se, jestli ho někdo neupozorní, aby zmizel. Lidi ze "Dvojky" mu možná vynadají, ale věděl, že se může spolehnout na své nadřízené z První správy, kteří ho ochrání. Když se rozhodl, bolest trochu ustoupila. Jenže pořád měl potíže muže zahlédnout. Důstojník KGB si razil cestu davem, nedbal na nevrlé výtky, jež mu adresovali ostatní, ale nakonec dospěl ke skupině dělníků, kteří o něčem rozmlouvali. Natáhl krk, aby si svou kořist prohlédl - ano! pořád tam stál, díval se vpravo... Zvuk podzemky přišel jako úleva.

Stál tam a snažil se nedívat se na svůj cíl příliš často. Slyšel, jak se dveře vagonu se zasyčením otevřely, zaznamenal náhlou změnu hluku, jak se cestující zevnitř tlačili ven, pak se zvuk změnil znovu, když lidé vystoupili, a slyšel posunování bot po zemi, jak se lidé cpali ke dveřím.

Vagon byl úplně plný! Jeho člověk byl uvnitř, ale vagon přetékal lidmi. Důstojník KGB odběhl k zadním dveřím a vecpal se do nich chvilku předtím, než se zavřely. S úlekem si uvědomil, že se možná zachoval příliš okatě, ale nemohl s tím nic dělat. Když se vagon rozjel, začal se tlačit vpřed. Lidé, kteří seděli i stáli, si jeho nezdvořilého pohybu všimli. Postřehl, že jeden člověk si upravil klobouk. Tři nebo čtyři zašustili novinami - jakýkoli z těchto signálů mohl znamenat varování pro kurýra.

A jeden opravdu znamenal. Ed Foley se odvrátil, zatímco si upravil brýle pravou rukou, kterou měl v rukavici, a držel v ní druhou rukavici. Kurýr se znovu otočil dopředu a zahájil své únikové postupy. Foley stejně tak. Kurýr se nejprve zbaví filmu, vytáhne ho z kazety a pak ho zahodí do nejbližšího odpadkového koše. Věděl o dvou předchozích podobných případech, v obou z nich prostředník vyvázl se zdravou kůží. Jsou na to cvičeni, říkal si Foley. Vědí,

jak na to. KARDINÁL bude varován, připraví se další film a... Nikdy se to však nestalo ve Foleyho blízkosti a on musel uplatnit všechny své zkušenosti, aby na sobě nedal nic znát. Kurýr se nepohnul. Na další zastávce ale vystoupil. Neudělal nic neobvyklého, nic, co by nepůsobilo normálně. Řekne, že našel tuhle věcičku s tím - je to film, soudruhu? - na podlaze v metru, a říkal si, že je to jen odpad, který je třeba vyhodit. Muž se zatím snažil film v kapse vytáhnout z kazety. Ten, kdo snímky pořizoval, vždycky nechával pár milimetrů vyčnívat ven, aby ho šlo vytáhnout - nebo tak to aspoň být mělo. Jenže kazeta byla kluzká a jemu se nedařilo zachytit exponovaný konec. Vlak se znovu rozjel a kurýr se otočil ke dveřím. Nevěděl, kdo ho sleduje. Věděl jen to, že zahlédl signál ke zrušení akce, a tento signál mu rovněž napověděl, že má zničit film předepsaným způsobem - jenže ještě nikdy to nemusel provádět. Snažil se nerozhlížet a vycházel ze stanice stejně rychle jako ostatní lidé v davu. Foley ani nevykoukl z okna. Bylo to skoro nelidské, ale dokázal to, nejvíc ze všeho se bál, že by tím toho muže uvrhl do nebezpečí.

Kurýr stál o samotě na stupínku eskalátoru. Ještě pár vteřin a bude na ulici. Najde uličku, kde film osvítí, a kanál, kam ho zahodí spolu s cigaretou, již si právě zapálil. Jediný ladný pohyb ruky, a i kdyby ho někdo chytil, nebude mít žádný důkaz, a jeho příběh, který má zarytý do paměti a cvičí ho každý den, je dost dobrý, aby KGB oklamal. Jeho kariéra špiona dneškem skončí. To věděl a překvapovala ho vlna úlevy, jež ho oblévala jako příjemně teplá lázeň.

Vzduch působil jako chladná připomínka skutečnosti, ale vycházelo slunce a nebe bylo krásně jasné. Zatočil doprava a zamířil ven. Půl bloku odsud byla malá ulička a kanál, který potřeboval. Cigaretu dokouří přesně v okamžiku, až tam dojde, další pečlivě nacvičená věc. Teď kdyby se mu jen podařilo vysunout ten film z kazety a vytáhnout ho na slunce... Do háje. Stáhl si druhou rukavici a promnul si ruce. Nehty se pokusil film vytáhnout. Konečně! Zmačkal film a dal si ho zpět do kapsy. Pak...

"Soudruhu." Na svůj věk měl muž velmi pevný hlas, pomyslel si kurýr. Jeho hnědé oči ostražitě zářily a ruka u jeho kapsy byla silná. Druhou ruku měl muž ve své kapse. "Zajímalo by mě, co máte v ruce."

"Kdo jste?" zlobil se kurýr. "O co vám jde?"

Pravá ruka v kapse sebou trhla. "Můžu vás zabít přímo tady na ulici, pokud mi neukážete, co máte v ruce. Jsem major Boris Čurbanov." Čurbanov tušil, že za chvíli to už nebude pravda. Podle výrazu v mužově tváři odhadoval, že se tím plukovníkem opravdu stane.

Foley dorazil do kanceláře o deset minut později. Jednoho ze svých lidí - ženu - poslal do ulic, aby hledala znamení, že se podařilo film zničit, a doufal, že měl jen přílišné obavy, že se nechal vylekat člověkem, který jen příliš horlivě spěchal do práce. Jenže... jenže v jeho tváři viděl něco, co říkalo, že je to profesionál. Foley nevěděl, co to bylo, ale tušil to. Položil ruce na stůl a několik minut se na ně díval. Co jsem pokazil? ptal se sám sebe. Jeho výcvik zahrnoval i toto, rozbor vlastních činů krok po kroku, hledání mezer, omylů a... Sledoval ho někdo? Často se mu to stávalo, ostatně jako všem Američanům z velvyslanectví. Foleyho sledoval jeden člověk, o němž on hovořil jako o "Georgeovi". Jenže George se moc často neobjevoval. Rusové nevěděli, kým Foley vlastně je. Tím si byl jist. Ovšem ta myšlenka mu uvízla v hrdle. Být si v oblasti zpravodajských služeb čímkoli jist znamenalo nejjistější cestu ke zkáze. Proto nikdy neselhal, nikdy neodbočil od výcviku, který mu vštípili v Camp Peary na York River ve Virginii a který pak procvičoval po celém světě.

Jeho další povinnost byla předem jasná. Došel do spojovací místnosti a poslal telex na ministerstvo zahraničí. Šlo však o číslo, jehož používání vůbec běžné nebylo. Do minuty od přijetí si pro něj na ministerstvo zahraničí

jel jeden důstojník z Langley. Znění zprávy bylo naprosto běžné, ale její význam ani trochu: POTÍŽE V KARDINÁLOVĚ CESTĚ. DETAILY NÁSLEDUJÍ.

Neodvezli ho na Dzeržinského náměstí. Ústředí KGB, tak dlouho sloužící jako vězení - spíše však jako hladomorna či mučírna - , teď sloužilo výhradně jako kancelářská budova, neboť v souladu s Parkinsonovými zákony se i tento úřad rozpínal natolik, že nakonec zaplnil všechen dostupný prostor. Výslechy se teď prováděly ve vězení Lefortovo, jeden blok od kina Sputnik. Tam bylo místa habaděj.

Seděl o samotě v místnosti se stolem a třemi židlemi. Kurýra ani nenapadlo klást odpor, ani teď si neuvědomoval, že kdyby utekl nebo zbil muže, který ho zajal, byl by pořád na svobodě. Nešlo o to, že by major Čurbanov měl zbraň - ani ji neměl - , ale jen o to, že Rusové, jimž chyběla svoboda, často postrádali instinkty potřebné k aktivnímu odporu. Pochopil, že jeho život spěje ke konci; smířil se s tím. Kurýr byl bázlivý člověk, ale bál se jen toho, co muselo přijít. S osudem se těžko zápasí, říkal si.

"Tak co, Čurbanove, co tady máme?" Vyšetřovatelem byl asi třicetiletý kapitán z Druhé správy.

"Dejte to vyvolat." Podal mu kazetu s filmem. "Myslím, že tenhle člověk je spojka." Čurbanov popsal, co viděl a co udělal. Neřekl, že znovu navinul film do kazety. "Obrovská náhoda, že jsem ho zahlédl," dodal.

"Nevěděl jsem, že vy z Jedničky' víte, jak na to, soudruhu majore. Dobrá práce!"

"Bál jsem se, jestli jsem se nepřimotal k jedné z vašich operací a..."

"To už byste teď věděl jistě. Musíte sepsat podrobné hlášení. Půjdete s tímto četařem, vezme vás ke stenografce. Já též připravím kompletní vyšetřovací skupinu. To pár hodin potrvá. Možná byste měl zavolat své ženě."

"Ten film," naléhal Čurbanov.

"Ano, sám ho odnesu do laboratoře. Jděte prosím s četařem, za deset minut jsem u vás."

Laboratoř byla v protějším křídle vězení. Druhá správa zde měla menší oddělení, protože velká část její činnosti se zaměřovala právě na Lefortovo. Kapitán našel technika zrovna bez práce, takže vyvolávání mohlo začít okamžitě. Mezitím ještě zavolal plukovníkovi. Zatím neměli jak odhadnout, co člověk z Jedničky" objevil, ale takřka jistě šlo o špionážní případ, a ty se vždycky posuzovaly s maximální opatrností. Kapitán zavrtěl hlavou. Starý bojovník, a narazí zrovna na něco takového.

"Hotovo." Technik se vrátil. Vyvolal film a udělal jednu fotografii, byla ještě mokrá. Podal mu kazetu s filmem v malé obálce. "Film byl osvícen a znovu navinut do kazety. Povedlo se mi zachránit kousek jednoho rámečku. Je to zajímavé, ale nemám ponětí, o co přesně jde."

"A zbytek?"

"S tím nic nesvedu. Jakmile film osvítíte, všechny informace jsou ztraceny."

Kapitán si prohlížel fotografii a technik vysvětloval něco dalšího. Šlo o nějaké schéma s popiskem napsaným hůlkovými písmeny. V horní části stála slova: JASNÁ HVĚZDA KOMPLEX C. 1, a o kousek dál ještě POLE s LASERY. Kapitán zaklel a vyběhl z místnosti.

Když se kapitán vrátil, major Čurbanov popíjel s vyšetřovateli čaj. Atmosféra byla přátelská. A měla být ještě přátelštější.

"Soudruhu majore, možná jste objevil věc nejvyšší důležitosti," řekl kapitán.

"Sloužím Sovětskému svazu," odpověděl Čurbanov. Šlo o dokonalou odpověď' - doporučovala ji strana. Možná by mohl přeskočit hodnost podplukovníka a stát se rovnou plukovníkem...

"Ukažte," řekl velitel vyšetřovatelů. Byl to plukovník, prohlížel si

fotografii velmi pozorně. "To je všechno?"

"Zbytek byl zničen."

Plukovník zavrčel. Mohl by z toho být problém, ale ne moc velký. Ze schématu se dalo identifikovat, o kterou základnu se jedná. Materiál vypadal, jako by ho připravil někdo mladý, možná nějaká žena, to kvůli jeho pečlivosti. Plukovník se odmlčel a pár vteřin vyhlížel z okna. "Musí se to dostat nahoru, a to hodně rychle. To, co je tady popsáno, je - osobně jsem o tom sice nikdy neslyšel, ale musí jít o vysoce utajovanou skutečnost. Soudruzi, začněte s výslechem. Já půjdu zavolat na pár míst. Vy, kapitáne, vezměte kazetu do laboratoře, ať sejmou otisky a..."

"Soudruhu, já jsem se toho dotýkal holýma rukama," řekl Čurbanov omluvně.

"Nemáte se zač omlouvat, soudruhu majore, vaše ostražitost byla víc než příkladná," řekl plukovník vlídně. "Ale

i tak nechte zkontrolovat ty otisky."

"A ten špion?" zeptal se kapitán. "Kdy vyslechneme jeho?" "Potřebujeme zkušeného člověka. Právě takového znám." Plukovník vstal. "Zavolám i jemu."

Pozorovalo ho několik párů očí, měřily si ho, jeho tvář, odhodlanost, inteligenci. Kurýr stále seděl sám v místnosti pro výslechy. Vzali mu tkaničky z bot, pásek i cigarety a všechno ostatní, co by mohl použít jako zbraň proti sobě, nebo pro uklidnění. Neměl šanci jakkoli odhadnout čas a nedostatek nikotinu mu roztřásl prsty a znervózňoval ho ještě víc. Rozhlížel se po místnosti a viděl zrcadlo, které bylo oboustranné, ale to nevěděl. Místnost byla dokonale izolovaná od hluku, takže neměl žádnou šanci měřit čas podle kroků na venkovní chodbě. Párkrát mu zakručelo v žaludku, ale jinak žádný zvuk nevydával.

Muž, který pak vstoupil, měl na sobě kvalitní civilní oblečení a v ruce několik listů papíru. Bylo mu asi čtyřicet, prošel kolem protější strany stolu a na kurýra se podíval, až když se posadil. Když na něj pohlédl, v jeho pohledu nebyl žádný zájem, prohlížel si ho, jako by si v zoo prohlížel tvora z nějaké vzdálené země. Kurýr se snažil opětovat jeho pohled lhostejně, ale nepovedlo se mu to. Vyšetřovatel pochopil, že ho nečeká nic náročného. Po patnácti letech praxe už věděl své.

"Máte na výběr," řekl po další minutě. Hlas neměl drsný, ale věcný. "Může to proběhnout buď velmi snadno, nebo také velmi nepříjemně. Dopustil jste se vlastizrady. Nemusím vám vyprávět, co se stává zrádcům. Chcete-li zůstat naživu, řeknete mi teď, dnes, všechno, co víte. Když to neuděláte, zjistíme to taky a vy zemřete. Když nám to dnes řeknete, budete žít."

"Zabijete mě tak jako tak," utrousil kurýr.

"To není pravda. Když budete dnes spolupracovat, budete nanejvýš odsouzen k dlouhému trestu v pracovním táboře s přísným režimem. Je dokonce možné, že vás použijeme k odkrytí dalších špionů. V takovém případě půjdete do tábora s umírněným režimem a na kratší dobu. Jenže pak musíte spolupracovat, a to dnes. Vysvětlím vám to. Vrátíte-li se ihned do běžného života, lidé, pro něž pracujete, možná nebudou mít ani ponětí, že jsme vás zatkli. Budou s vámi tedy dál spolupracovat, což nám umožní dopadnout je při činu, až budou páchat špionážní činnost proti Sovětskému svazu. Budete proti nim svědčit u soudu, čímž státu umožníte projevit milosrdnost. Takové kroky se státu vyplácejí. Jenže aby k tomu došlo, abyste si zachránil život a odčinil své zločiny, musíte hned dnes spolupracovat." Hlas se na chvilku odmlčel a pak ještě zjemnil.

"Soudruhu, nečiní mi potěšení ubližovat lidem, ale když to má práce vyžaduje, bez váhání vydám příslušný rozkaz. Tomu, co vám uděláme, nemůžete odolat. Nikdo to nedokáže. Nezáleží na tom, jak jste statečný, vaše tělo má své hranice. Mé tělo a těla všech ostatních lidí jakbysmet. Je to jen otázka času. Čas je pro nás důležitý jen pár dalších hodin, víte. Pak už se na čas

nemusíme ohlížet vůbec. Muž s pořádným kladivem rozdrtí sebetvrdší kámen. Ušetřete si tu bolest, soudruhu. Zachraňte si život," dodal hlas a jeho oči, které byly zvláštně nesmlouvavé a zároveň smutné, se dívaly do očí kurýrových.

Vyšetřovatel poznal, že vyhrál. Vždycky se to pozná podle očí. Vzdorní, drsní zločinci neuhnou pohledem. Budou se vám dívat do očí či spíš na jedno místo na zdi za vašimi zády, ale zaměří se na jediný bod a načerpají z něj svou energii. Tenhle ne. Jeho oči bloudily po místnosti, hledaly oporu a žádnou nenacházely. No, čekal, že to nebude žádná dnna. Co zkusit ještě jedno gesto...

"Nechcete si zakouřit?" Vyšetřovatel vytáhl balíček a hodil na stůl jednu cigaretu.

Kurýr ji zvedl a cigaretový papírek byl bílou vlajkou jeho kapitulace.

10 kapitola - Analýza škod

"Co budeme dělat teď?" zeptal se Moore. V Langley bylo něco po šesté ráno, ještě tma a výhled z oken se dokonale hodil k beznaději, jíž pociťoval ředitel i jeho dva vysocí podřízení.

"Někdo sledoval spojku číslo čtyři," řekl Ritter. Zástupce ředitele CIA pro oblast operací listoval papíry. "Zahlédl špeha těsně předtím, než došlo k předání, takže akci odvolal. Špeh jeho obličej nejspíš neviděl a vyrazil za spojkou. Foley říká, že vypadal těžkopádně - to je podivné, ale řídil se jen svými instinkty, a to Edovi jde. Poslal do ulic člověka, aby vyhlížel signál, zda se podařilo špeha setřást, ale nic takového se neobjevilo. Musíme počítat s tím, že byl odhalen a že se jim film dostal do rukou, aspoň do té doby, než se prokáže opak. Foley rozbil svůj řetězec. KARDINÁLA upozorníme, aby už nekontaktoval obvyklého člověka. Chci sdělit Edovi, aby použil běžný signál o ztrátě dat, ne pohotovostní."

"Proč?" zeptal se admirál Greer. Odpověděl mu Moore.

"Informace, kterou poslal do světa, je hodně důležitá, Jamesi, když vyšleme pohotovostní signál, mohl by - sami jsme mu přece řekli, že když k tomu dojde, má zničit všechno, co by mohlo na někoho vrhnout stín podezření. Co když tu informaci nemůže obnovit? My ji potřebujeme."

"Navíc se Rusové budou muset snažit, aby se dostali až k němu," pokračoval Ritter. "Chci, aby Foley nechal ta data obnovit a znovu je poslal, a pak - pak chci odstavit KARDINÁLA jednou provždy. Už si své Odsloužil. Až dostaneme ta data, dáme mu pohotovostní signál, a když budeme mít štěstí, vyleká ho to natolik, že se rozhodne odejít."

"Jak to chceš udělat?" zeptal se Moore.

"Vodou, přes sever," odpověděl Ritter.

"Co ty na to, Jamesi?" zeptal se Moore Greera.

"Smysl to má. Příprava chvíli potrvá. Deset až čtrnáct dní."

"Tak začněme už dnes. Zavolej do Pentagonu a podej žádost. Ujisti se, že nám dají dobré prostředky."

"Jasně." Greer přikývl a usmál se. "Vím, o co požádat."

"Jakmile budeme znát detaily, pošleme tam našeho člověka. Použijeme pana Clarka," řekl Ritter. Clark byl ve Správě operací něco jako legenda. Jestli by tohle někdo zvládl, pak právě on.

"Informujte tedy Foleyho," řekl Moore. "Musím o tom informovat prezidenta." Ne že by se na to těšil.

"Nikdo neslouží věčně. KARDINÁL se už mnohonásobně vyplatil," řekl Ritter. "Nezapomeňte mu říct i tohle."

"Jasně. No, pánové, do práce."

Admirál Greer odešel hned do své kanceláře. Bylo něco před sedmou, když zavolal do Pentagonu, OP-02, do kanceláře asistenta náčelníka námořních operací (podmořské souboje). Když se představil, zeptal se hned: "Co teď dělá

Dallas?"

Kapitán Mancuso už byl také v práci. Jeho poslední výjezd s USS Dallas se měl uskutečnit za pět hodin. Vyplují s odlivem. Inženýři na zádi už spouštěli reaktor. Zatímco výkonný důstojník dohlížel na průběh příprav, kapitán znovu pročítal rozkazy k výjezdu. Ještě jednou měli vyjet "nahoru na sever". V americkém a britském námořnictvu to znamenalo do Barentsova moře, do těsného sousedství sovětského námořnictva. Až tam budou, provedou to, co se v oficiální terminologii označovalo jako oceánografický průzkum, což v případě jejich ponorky představovalo strávit veškerý čas sledováním sovětských ponorek se střelami. Nešlo o nic snadného, ale Mancuso na to byl expert a jednou se mu podařilo podívat se na ruskou ponorku z mnohem větší blízkosti, než kdy jiný velitel americké ponorky dokázal. Nesměl o tom samozřejmě s nikým mluvit, ani s žádným kolegou kapitánem. Jeho druhé vyznamenání Za skvělé služby bylo tajné a nesměl ho nosit; o jeho existenci se sice psalo v tajném oddíle Mancusova osobního spisu, samotné zdůvodnění ovšem chybělo. To však už patřilo minulosti a Mancuso se řadil mezi lidi, kteří se vždy dívají dopředu. Když má naposledy vyplout, proč ne zrovna nahoru na sever. Zazvonil mu telefon.

"U telefonu kapitán," ohlásil se.

"Barte, Mike Williamson," řekl velitel Druhé skupiny ponorek. "Potřebuju tě tady. Hned teď."

"Už jdu, pane." Mancuso překvapeně zavěsil. Za necelou minutu byl z lodi venku a kráčel po černém nábřeží Temže, kde čekalo admirálovo auto. V kanceláři Druhé skupiny byl o čtyři minuty později.

"Změna rozkazu," oznámil mu kontradmirál, jakmile se zavřely dveře.

"Co se děje?"

"Čeká vás rychlý přesun do Faslane. Tam se k vám připojí pár lidí. Víc nevím, ale rozkazy jsou z OP-02 a poslal nám je SUBLANT velmi spěšně." Williamson víc říkat nemusel. Chystalo se něco velmi závažného. Takové úkoly dostával Dallas poměrně často. Přijímal je vlastně Mancuso, ale na druhou stranu, Dallas byl on.

"Mé sonarové oddělení je mírně oslabeno," řekl kapitán. "Mám pár dobrých mladíků, ale můj nový náčelník je v nemocnici. Jestli to má být nějak zvlášť nebezpečné..."

"Co potřebuješ?" zeptal se admirál Williamson a dostalo se mu odpovědi.

"Dobře, začnu na tom pracovat. Máš pět dní na cestu do Skotska, já tady zatím něco vymyslím. Zlomte vaz, Barte."

"Rozkaz, pane." Až dorazí do Faslane, zjistí, co se děje.

"Jak ti je, Ruse?" zeptal se Lučištník.

Už mu bylo líp. Uplynulé dva dny myslel, že umře. Teď už začínal mít jiný pocit. Ať to byly falešné naděje, nebo cokoli jiného, předtím neměl ani je. Čurkin přemýšlel, jestli ho přece jen nečeká nějaká budoucnost a jestli nejde o něco, čeho by se měl bát. Strach. Na ten už zapomněl. Dvakrát za poměrně krátkou dobu stál tváří v tvář smrti. Jednou v padajícím a hořícím letadle, když narazili do země a měl pocit, že jeho život brzy skončí; podruhé když se vymanil ze spárů smrti a zahlédl, jak se nad ním sklání afghánský bandita s nožem, tehdy znovu spatřil smrt, která se ale zastavila a ustoupila. Proč? Tenhle bandita, člověk se zvláštníma očima, tvrdýma i jemnýma, nelítostnýma i soucitnýma zároveň, chtěl, aby žil. Proč? Čurkin měl čas i sílu znovu si tuto otázku klást, ale odpovědi se nedočkal.

V něčem ho vezli. Uvědomil si, že leží na kovové podlaze. Že by náklaďák? Ne, nad hlavou měl plochou střechu, která byla také z oceli. Kde to jsem? Venku byla určitě tma. Ani jeden paprsek nepronikal dovnitř střílnami na bocích toho - jel v obrněném transportéru! Kde je banditi asi sehnali? Kam ho

jenom...

Vezou ho do Pákistánu! Chtějí ho předat... Američanům? A naděje se znovu změnila v zoufalství. Opět zakašlal a z úst mu znovu vyšla rudá krev.

Lučištník si říkal, že má velké štěstí. Jeho skupina se spojila s jinou, do Pákistánu vzala dva sovětské transportéry BTR-60 a velice je všechny potěšilo, že s sebou mohou vzít zraněné z jeho skupiny. Lučištník byl slavný a nemohlo uškodit, když s sebou vezmou člověka s protiletadlovými střelami pro případ, že by se objevily ruské helikoptéry. Jenže to moc nehrozilo. Noci byly dlouhé, počasí mizerné a oni postupovali rychlostí kolem patnácti kilometrů v hodině na rovném povrchu a přinejmenším pěti na kamenitém. Do hodiny jsou u hranic a tuhle část navíc ovládají mudžáhidové. Partyzáni už se začali uvolňovat. Brzy stráví celý týden v relativním klidu a Američané za sovětské zbraně platili vždy velmi dobře. Teď s sebou vezli přístroje pro noční viděni, s jejichž pomocí řidič volil cestu po horské silnici. Mohli za ně očekávat náboje do minometu, pár kulometů a zdravotnické potřeby.

Mudžáhidům se dařilo dobře. Šuškalo se, že Rusové snad opravdu odejdou. Jejich jednotky už dávno netoužily po soubojích s Afghánci. Ruská pěchota teď sloužila k navázání kontaktu, pak bylo povoláno dělostřelectvo a letecká podpora. Nebýt nemnoha zuřivých oddílů parašutistů a nenáviděných Spetsnaz, Afghánci měli pocit, že dosáhli morální převahy na bojišti - pochopitelně jen díky svému svatému poslání. Několik jejich vůdců hovořilo přímo o vítězství, a tyto zprávy se dostaly i k jednotlivým bojovníkům. I oni už mohli doufat ve víc než jen v nekonečnou svatou válku.

Oba transportéry překročily hranici o půlnoci. Odsud už byl postup snadnější. Silnici do Pákistánu střežily jejich vlastní oddíly. Řidiči s potěšením zrychlili. O tři hodiny později dorazili do Miram Shah. Lučištník vystoupil jako první, vzal s sebou ruského zajatce a své raněné.

Emilio Ortiz na něj čekal s plechovkou jablečného džusu. Když si uvědomil, že ten člověk, kterého Lučištník přivádí, je Rus, málem mu vypadly oči z důlků.

"Co jsi mi to přivezl, příteli?"

"Je těžce raněn, ale tady je jeho hodnost." Lučištník mu podal jeden z mužových nárameníků a kufřík. "A tohle s sebou nesl."

"Pane na nebi!" kroutil hlavou Ortiz. Všiml si, že muž má kolem úst zaschlou krev, a uvědomil si, že jeho zdravotní stav není moc slibný, ale... takový úlovek! Minutu následoval raněného do polní nemocnice, ale pak se Američanovi v hlavě vylíhla další otázka: Co s ním proboha uděláme?

I zdejší zdravotnický personál tvořili hlavně Francouzi s několika Italy a Švédy. Ortiz většinu z nich znal a podezíral je, že jsou napojeni na DGSE, francouzskou zahraniční zpravodajskou službu. Důležité ovšem bylo, že zde sloužilo několik velmi dobrých doktorů a sester. To věděli i Afghánci, takže je chránili, jako by šlo o Alláhovy služebníky. Chirurg, který třídil raněné, umístil Rusa na třetí místo v pořadí operací. Sestra mu dala léky a Lučištník nechal Abdula, aby na průběh sám dohlédl. Nepřivedl Rusa takhle daleko, aby mu ho teď zabili. Pak vyšli s Ortizem ven, aby si promluvili.

"Slyšel jsem, co se stalo v Ghazně," řekl důstojník CIA.

"Vůle boží. Tenhle Rus ztratil syna. Nemohl jsem - možná jsem jich toho dne zabil už dost." Lučištník dlouze vydechl. "Bude k něčemu?"

"Tihle bývají." Ortiz už listoval dokumenty. "Příteli, ani netušíš, co se ti podařilo. Promluvíme si o minulých dvou týdnech?"

Vyprávění trvalo až do svítání. Lučištník vytáhl deník a hovořil o všem, co udělal, a odmlčel se jen tehdy, když Ortiz měnil kazety v magnetofonu.

"A to světlo, co jste viděli na obloze."

"Ano..., vypadalo velmi zvláštně," řekl Lučištník a mnul si oči.

"Muž, kterého jste přivezli, tam jel. Tady je náčrtek základny."

"Kde to je, přesně - a co to je?"

"Nevím, ale je to necelých sto kilometrů od afghánských hranic. Ukážu ti to

na mapě. Jak dlouho se zdržíte na téhle straně?"
"Možná týden," odpověděl Lučištník.
"Musím to nahlásit svým nadřízeným. Asi by se s tebou chtěli sejít. Dostaneš velmi tučnou odměnu, příteli. Napiš si, co potřebujete. A neomezuj se."
"A co ten Rus?"
"S ním si taky promluvíme. Jestli to přežije."

Kurýr kráčel po Lazovském Pereulku a čekal na svůj kontakt. Jeho naděje byly velké i malé. Vyšetřovateli upřímně věřil a pozdě odpoledne vzal křídu, kterou obvykle používal, a na příslušném místě udělal příslušnou značku. Věděl, že tak učinil o pět hodin později, než měl, ale doufal, že jeho nadřízený bude takové zpoždění přičítat snaze o únik. Neudělal falešnou značku, jaká by důstojníka CIA varovala, že ho odhalili. Ne, teď už hrál příliš nebezpečnou hru. Takže šel po prázdném chodníku a čekal, až se jeho člověk ukáže a dojde k tajnému setkání.
Nevěděl však, že jeho člověk sedí ve své kanceláři na americkém velvyslanectví a několik týdnů se v této části Moskvy rozhodně neukáže. Neexistovaly žádné instrukce, které by tak dlouhou dobu nařizovaly. KARDINÁLŮV řetězec byl ztracen. A CIA by jistě popřela, že vůbec někdy existoval.
"Podle mě ztrácíme čas," řekl vyšetřovatel. Spolu s dalším vysokým důstojníkem z Druhé správy seděl u oken jednoho bytu. U dalšího okna byl jiný muž z "Dvojky" s kamerou. Spolu s druhým vysokým důstojníkem se dnes ráno dozvěděli, co je Jasná hvězda, a generál, jenž velel Druhé správě, označil tento případ za otázku nejvyšší priority. Ten bývalý voják z Jedničky" odkryl únik informací kolosálních rozměrů.
"Myslíš, že ti lhal?"
"Ne. Nebylo těžké ho zlomit - a zároveň to nebyla úplná hračka. Nelhal," řekl vyšetřovatel jistě. "Podle mě jsme ho vypustili zpátky na ulici příliš pozdě. Asi už jim to došlo, takže zrušili celý řetězec."
"Ale co se stalo - tedy z jejich pohledu, mohlo jít o rutinu."
"Da." Vyšetřovatel přikývl. "Víme, že jde o velice citlivé informace. A jejich zdroj bude podobný. Proto přijali neobvykle přísná opatření, aby ho ochránili. Teď už se nemůžeme spolehnout na tolerantní přístup."
"Zavoláme ho zpátky?"
"Ano." U muže zastavilo auto. Dívali se, jak nastupuje, a pak odešli ke svému autu.
Do třiceti minut už byli zpět ve vězení Lefortovo. Vyšetřovatel se tvářil smutně.
"Proč byste řekl, že mám pocit, že jste mi lhal?" zeptal se.
"Já vám nelhal! Udělal jsem všechno tak, jak jsem měl. Možná jsem se příliš opozdil, ale před tím jsem vás varoval."
"A ten signál, co jste zanechal, nešlo o takový, ze kterého pochopí, že vás máme?"
"Ne!" Kurýr div nezpanikařil. "I to jsem vám přece vysvětlil."
"Víte, potíž je v tom, že my nerozeznáme jednu značku křídou od druhé. Jestli jste se rozhodl, že nás přelstíte, třeba jste nás podvedl." Vyšetřovatel se naklonil dopředu. "Soudruhu, můžete nás podvést. Kdokoli může - ale jen na chvilku." Odmlčel se, aby jeho slova asi minutu zůstala viset ve vzduchu. Vyslýchat slabochy je tak snadné. Dejte jim naději, pak jim ji seberte; obnovte ji a znovu ji seberte. Střídejte vlídnost s krutostí, až přestanou rozeznávat, co je co - a jelikož nemají s čím porovnat své vlastní pocity, můžete si s nimi dělat, co chcete.
"Tak znovu. Ta žena, co jste ji potkal v metru - kdo je to?"
"Nevím, jak se jmenuje. Je jí přes třicet, ale vypadá na míň. Světlé vlasy, štíhlá a pěkná. Vždycky je pěkně oblečená jako cizinka, ale cizinka není."

"Oblečená jako cizinka - to je jak?"

"Obvykle má západní kabát. To se pozná podle střihu a látky. Je pěkná, jak jsem řekl, a má..."

"Pokračujte," řekl vyšetřovatel.

"Signál je, že jí dám ruku na zadek. Myslím, že se jí to líbí. Často se o mou ruku jakoby opře."

Vyšetřovatel tenhle detail slyšel poprvé, ale okamžitě tušil, že je to pravda. Takové detaily nebývají smyšlené, navíc zapadal do celkového profilu. Ta žena miluje dobrodružství. Není to skutečná profesionálka, pokud jedná takhle. A pravděpodobně - téměř jistě - je tedy Ruska.

"Kolikrát jste se s ní takhle sešel?"

"Jen pětkrát. Nikdy tentýž den v týdnu, ne podle pravidelného rozvrhu, ale vždy ve druhém vagonu stejného vlaku."

"A muž, kterému to předáváte?"

"Jeho obličej jsem nikdy neviděl, tedy ne celý. Vždycky stojí a drží se tyče, obličej natočí tak, že ho zakrývá jeho ruka. Kousek jsem zahlédl, ale ne celý. Myslím, že je to cizinec, ale nevím, jaké národnosti."

"Pětkrát, a vy jste neviděl jeho tvář!" vybuchl vyšetřovatel a udeřil pěstí do stolu. "Máte mě za hlupáka?"

Kurýr se přikrčil a rychle pronesl: "Má brýle; jsou ze Západu, o tom nepochybuji. Obvykle nosí klobouk. Potom také drží složené noviny, Izvestija, vždycky Izvestija. Mezi nimi a jeho rukou není vidět víc než čtvrtina jeho obličeje. Signál, abych pokračoval, je, že noviny trochu natočí, jako by četl článek na druhé straně, pak se odvrátí, aby si zakryl obličej."

"A jak dochází k předání, rychle!"

"Když vlak zastaví, postupuje dopředu, jako by se chystal na další stanici vystoupit. Já mám předmět v ruce, on si ho ode mě zezadu vezme, jakmile zamířím k východu."

"Takže vy znáte její obličej, ona nezná váš. On zná váš obličej, vy neznáte jeho..." Stejná metoda, jakou tenhle přebírá předmět. Dobrá ukázka práce v terénu, ale proč používají tutéž techniku dvakrát v jedné linii? KGB ji samozřejmě používala také, ale byla náročnější než jiné metody, tím spíš v přeplněných vagonech metra ve špičce. Začínal mít pocit, že nejběžnější způsob předávání informací, mrtvá schránka, v této linii vůbec neexistuje. I to bylo velmi zvláštní. Musí přece existovat alespoň jedna mrtvá schránka, jinak by KGB mohla celou linii sebrat - možná...

Už se snažili identifikovat původce úniku informací, ale museli postupovat velice opatrně. Nikdy se nedala vyloučit možnost, že špion sám byl důstojníkem bezpečnosti. To bylo pro zpravodajského agenta pochopitelně nejlepší postavení, protože se v práci dostane ke všemu včetně informací o jakékoli probíhající kontrašpionážní operaci. Už se to stalo - vyšetřování úniku informací špiona samotného upozornilo a přišlo se na to několik let po uzavření vyšetřování. Další opravdu podivnou skutečností bylo, že kousek fotografie, který měli, nepředstavoval skutečné schéma, ale spíš ručně nakreslené...

Rukopis - je snad ten tím pravým důvodem, proč neexistuje žádná mrtvá schránka? Špion by tak mohl být identifikován, ne? To je ale hloupost, takhle...

Jenže tady není hloupost nic, že? Kdepak, není tu ani nic náhodného. Pokud jsou techniky v této linii podivné, jsou také profesionální. Nehledě na další aspekty, na něž vyšetřovatel zatím nepřišel.

"Myslím, že zítra se spolu projedeme metrem."

Plukovník Filitov se probudil bez bolesti hlavy, což ho poměrně potěšilo. Jeho ranní rutina "bez kocoviny" se od varianty s ní příliš nelišila, jen v ní chyběla bolest a cesta do lázní. Podíval se na svůj deník v zásuvce stolu a

doufal, že se mu podaří ho zničit jako obvykle. Už měl nový čistý deník, který začne psát, až tenhle zničí. Včera narazil na náznaky nového vývoje v oblasti laseru a na článek o střelových systémech, jimž se bude věnovat příští týden.

Když nastoupil do vozu, byl ostražitější než jindy a cestou do kanceláře se díval z okna. Po ulici jelo několik nákladních vozů, ačkoli bylo hodně brzy, jeden z nich mu blokoval výhled na jistou část obrubníku. Tam byl signál "informace ztraceny". Trochu ho otrávilo, že neviděl, kde k tomu došlo, ale jeho hlášení se ztrácela jen zřídka, takže ho to moc netrápilo. Signál "přenos úspěšný" býval na jiném místě, nikdy nebyl zastíněn. Plukovník se uvelebil v sedadle a díval se ven z okna, zatímco se blížili k místu... tady. Otočil se k bodu a hledal značku..., ale neviděl ji. Zvláštní. Rozhodli se snad pro jiné značení? Bude to muset zjistit cestou domů dnes večer. Za dobu, co pracoval pro CIA, se tak či onak ztratilo několik jeho zpráv, nikdy však nedošlo na varovný signál ani mu nikdo nezavolal a neptal se na Sergeje, což by mu naznačilo, že má okamžitě opustit svůj byt. Takže žádné nebezpečí asi nehrozí. Jen drobná nepříjemnost. Nu což. Plukovník se uvolnil a přemýšlel o svém programu na ministerstvu.

Metro bylo tentokrát plně obsazené. V této jediné části seděla plná stovka mužů z Druhé správy, většinou oblečených jako běžní Moskvané, někteří jako dělníci. Ti měli obsluhovat "černé" telefonní linky instalované po celém metru u elektrických obslužných panelů. Vyšetřovatel a jeho vězeň jezdili tam a zpět po "fialové" a "zelené" trase a vyhlíželi ženu v západním kabátě. Každým dnem jezdily metrem miliony lidí, ale kontrašpionážní důstojníci si věřili. Čas pracoval pro ně, navíc znali profil kořisti - žena, která má ráda dobrodružství. Možná nemá dost sebekázně, aby oddělila běžné denní povinnosti od svých tajných aktivit. K takovým případům už dříve došlo. Bezpečnostní důstojníci - stejně jako jejich kolegové po celém světě - věřili, že lidé, kteří podávají špionážní informace o své vlasti, jsou zvrácení. A přes všechnu lstivost dříve či později přispějí ke své vlastní zkáze.

A měli pravdu, aspoň v tomto případě. Světlana došla na nástupiště s balíkem zabaleným do hnědého papíru. Kurýr poznal nejprve její vlasy. Účes nebyl nijak výjimečný, ale její držení hlavy, něco nepostřehnutelného mu zvedlo ruku a ukázal na ni, načež mu ji rychle stáhli zpět dolů. Otočila se a plukovník KGB si prohlížel její obličej. Vyšetřovatel si všiml, že je uvolněná, snad o něco více než ostatní lidé, kteří dojíždějí do práce a na jejichž tvářích se zračí apatický výraz Moskvanů. Hned ho napadlo, že jde o někoho, kdo má rád život. To se brzy změní.

Promluvil do malé vysílačky, a když žena nastoupila do příštího vlaku, měla společníky. Muž z "Dvojky", jenž nastoupil s ní, měl sluchátko z vysílačky, které vypadalo jako naslouchátko. Na minulé stanici zatím muži u telefonů upozornili agenty na všech stanicích na trase. Když vystoupila, čekal na ni celý sledovací tým. Sledoval ji po eskalátorech až na ulici. Tady zase čekalo auto a další důstojníci zahájili sledovací akci. Neustále ji měli na očích přinejmenším dva muži. Postupně se střídali v tom, kdo bude blíž u ní a kdo dál, zatímco se do akce zapojovali další a další muži. Šli za ní celou cestu až k budově GOSPLANu na Marxově prospektu naproti hotelu Moskva. Neměla sebemenší ponětí, že ji sledují, ani jednou se neohlédla a nepřesvědčila se o tom. Do půl hodiny se podařilo vyvolat dvacet fotografií, které předložili vězni, a ten ji s jistotou identifikoval.

Následující postup žádal větší obezřetnost. Vrátný v budově sdělil její jméno jednomu důstojníkovi KGB, jenž mu kladl na srdce, aby se o tomto dotazu před nikým ani slovem nezmínil. Když znali její jméno, do oběda měli zjištěnou celou její totožnost a vyšetřovatel, který teď řídil všechny aspekty případu, se s hrůzou dozvěděl, že Světlana Vanějevová je dcerou vysokého člena ústředního výboru. To tedy bude komplikace. Plukovník rychle předložil vězni dalších několik fotografií, ale ten znovu z šesti jiných žen hned napoprvé určil tu pravou. Člen rodiny vysokého představitele ústředního výboru nebyl

někdo, koho šlo..., ale měli její totožnost a závažné obvinění. Vatutin se šel poradit s vedoucím své správy.

Další kroky byly náročné. Ačkoli Západ považoval KGB za sílu s neomezenou mocí, vždy byla podřízena stranickému aparátu; i KGB potřebovala povolení pro vyšetřování rodinného příslušníka tak vysokého představitele. Ředitel Druhé správy odešel nahoru k předsedovi KGB. Vrátil se za třicet minut.

"Můžete ji sebrat." "Tajemník ústředního výboru..." "O tom nic neví," řekl generál. "Ale..."

"Tady jsou vaše rozkazy." Vatutin si vzal ručně popsaný list papíru s osobním podpisem předsedy.

"Soudružka Vanějevová?"

Zvedla oči a uviděla muže v civilním oblečení - GOSPLAN byl samosebou civilní úřad - , který si ji divně prohlížel. "Co byste potřeboval?"

"Jsem kapitán Klementin Vladimirovič Vatutin z moskevské milice. Mohla byste jít prosím se mnou?" Vyšetřovatel pečlivě vyhlížel nějakou reakci, ale ničeho si nevšiml.

"A čeho se to týká?" zeptala se.

"Mohla byste nám pomoci s identifikací jednoho člověka. Víc zde bohužel říct nemohu," dodal muž omluvně.

"Bude to trvat dlouho?"

"Pár hodin. Někdo z našich lidí vás pak odveze domů."

"Dobrá. Nemám teď nic neodkladného na práci." Bez dalšího slova vstala. Dívala se na Vatutina mírně povýšeně. Moskevská milice není organizací, která se může holedbat úctou místních obyvatel, a to, že je ve svém věku pouze kapitánem, prozradilo Světlaně mnohé o jeho kariéře. Za minutu si oblékla kabát, vzala balík a vyšli z budovy. Kapitán je aspoň kulturnyj, všimla si, když jí podržel dveře. Světlana z toho vyvodila, že kapitán Vatutin ví, kdo je - tedy kdo je její otec.

Čekalo na ně auto, které se hned rozjelo. Překvapil ji směr jízdy, ale jista si začala být až v okamžiku, kdy projeli kolem Chochlovova náměstí.

"My nejedeme na ministerstvo spravedlnosti?" zeptala se.

"Ne, jedeme do Lefortova," odpověděl Vatutin pohotově.

"Vždyť..."

"Nechtěl jsem vás v kanceláři vylekat, víte. Jsem plukovník Vatutin z Druhé správy." Vanějevová trochu změnila výraz, ale hned se tvářila jako předtím.

"A s čím tedy chcete, abych vám pomohla?"

Vatutin viděl, že je dobrá. Bude to pořádná výzva. Plukovník byl loajální straně, ale to neznamenalo, že nutně i jejím představitelům. Korupci nesnášel skoro stejně jako zradu. "S jednou drobností - na večeři už budete určitě doma."

"Moje dcerka..."

Jeden z mých lidí ji vyzvedne. Kdyby se to trochu protáhlo, váš otec snad nebude moc smutný z toho, když ji bude mít u sebe, ne?"

Dokonce se usmála. "Ne, tatínek ji hrozně rád rozmazluje."

"Tak dlouho to ovšem stejně nepotrvá," řekl Vatutin a díval se z okna. Auto projelo bránou do vězení. Pomohl jí z vozu a jeden četař jim podržel otevřené dveře. Dejte jim naději a hned jim ji zase seberte. Vzal ji jemně za paži. "Moje kancelář je tamhle. Jestli tomu dobře rozumím, jezdíte často na Západ, že?"

"Je to součást mé práce." Už se měla na pozoru, ale jen do té míry jako kdokoli jiný v této budově.

"Ano, já vím. Vaše oddělení obchoduje s textilem." Vatutin otevřel dveře a pustil ji dovnitř.

"To je ona!" zvolal nějaký hlas. Světlana Vanějevová se zastavila, jako by jí přimrzly nohy k podlaze. Vatutin ji znovu chytil za paži a uvedl ji k

židli.
"Prosím, posaďte se."
"Co se to tady děje!" řekla, teď již polekána.
"Tento muž byl dopaden, když přenášel kopie tajných vládních dokumentů. Řekl nám, že jste mu je dala vy," řekl Vatutin a sedal si za svůj stůl.
Vanějevová se otočila a zadívala se na kurýra. "Nikdy v životě jsem ho neviděla! Nikdy!"
"Ano," řekl Vatutin suše. "To už víme taky."
"Co se..." Nedostávalo se jí slov. "To je přece nesmysl."
"Byli jste velmi dobře vycvičeni. Tady náš přítel říká, že signál pro předání informace bylo, že vám přejel dlaní po hýždích."
Otočila se k muži. "Govnojed! Tenhle tvor že pronesl něco takového! Tenhle - " znovu se zakoktala - "zbytečný člověk. Nesmysl!"
"Takže to obvinění popíráte?" zeptal se Vatutin. Zlomit tuhle ženu bude vážně zábava.
"Samozřejmě! Jsem loajální sovětský občan. Jsem členkou strany. Můj otec..."
"Ano, vím, kdo je váš otec."
"Dozví se o tom, plukovníku Vatutine, a jestli mi budete vyhrožovat..."
"Ale my vám nevyhrožujeme, soudružko Vanějevová, jen žádáme o informaci. Proč jste včera jela metrem? Vím, že máte své vlastní auto."
"Jezdím metrem často. Je to jednodušší než řízení auta, navíc jsem musela někam zajít." Zvedla z podlahy balíček. "Tady. Nechala jsem si vyčistit kabát. Je nepříjemné, když musíte zaparkovat, jít dovnitř a pak pokračovat. Tak jsem jela metrem. Totéž dneska, když jsem si ho vyzvedávala. Můžete se zeptat v čistírně."
"A nepředala jste tohle našemu příteli?" Vatutin zvedl kazetu s filmem.
"Ani nevím, co to je."
"No pochopitelně." Plukovník Vatutin zavrtěl hlavou. "No, tak to bychom měli." Stiskl knoflík interkomu. O chvilku později se otevřely postranní dveře do kanceláře. Vešli tři lidi. Vatutin mávl ke Světlaně. "Připravte ji."
Nezareagovala v panice, ale spíš jako by tomu stále nemohla uvěřit. Světlana Vanějevová se pokusila vstát, ale dva muži ji chytili za ramena a drželi ji na místě. Třetí jí vyhrnul rukáv šatů a zabodl jí do paže jehlu dříve, než vůbec stihla vykřiknout. "To nemůžete," řekla, "to nemůžete..."
Vatutin vzdychl. "Ale můžeme. Jak dlouho?"
"Tohle ji udrží v útlumu aspoň dvě hodiny," odpověděl doktor. Spolu se dvěma zřízenci ji zvedl ze židle. Vatutin k nim přešel a vzal si balík. "Bude pro vás připravena, jakmile dokončím prohlídku, ale neočekávám žádné potíže. Podle karty je poměrně v pořádku."
"Skvěle. Najím se a hned jsem u vás." Pak pokynul směrem ke druhému vězni. "Můžete ho vzít pryč. Myslím, že jsme s ním skončili."
"Soudruhu, já..." spustil kurýr, ale Vatutin ho hned umlčel. "Neopovažujte se to slovo ještě někdy vyslovit." Výtka byla pronesena velmi jemně, ale o to horší dopad měla.

Plukovník Bondarenko teď vedl na ministerstvu oddělení laserových zbraní. Šlo pochopitelně o rozhodnutí ministra Jazova na doporučení plukovníka Filitova.
"Tak, plukovníku, jaké zprávy nám nesete?" zeptal se Jazov.
"Naši kolegové z KGB nám dodali rámcové plány amerického zrcadla adaptivní optiky." Podal mu dvě kopie diagramů.
"A tohle nesvedeme sami?" zeptal se Filitov.
"Jde o značně inovativní návrh a podle zprávy je jeho ještě pokrokovější model ve stadiu příprav. Dobré je, že vyžaduje méně regulátorů..."
"Co to je?" zeptal se Jazov.

"Regulátory jsou mechanizmy, které mění obrysy zrcadla. Když se sníží jejich počet, sníží se zároveň nároky na počítačový systém, jenž ovládá celé zrcadlo. Stávající zrcadlo - tohle - vyžaduje služby velice výkonného superpočítače, který ještě v Sovětském svazu nedokážeme vyrobit. Nové zrcadlo má potřebovat pouze čtvrtinový počítač. Proto tedy menší počítač může ovládat zrcadlo i jednodušší řídicí program." Bondarenko se naklonil dopředu. "Soudruhu ministře, jak jsem uvedl už ve své první zprávě, jedním z největších problémů Jasné hvězdy je počítačový systém. I kdybychom dokázali takové zrcadlo vyrobit, zatím nemáme počítačový hardware a software, abychom ho využili na maximum. Myslím, že bychom to dokázali, kdybychom měli toto nové zrcadlo."

"Ale plány na nové zrcadlo zatím nemáme, že?" zeptal se Jazov.

"Správně. KGB na tom pracuje."

"Zatím nedokážeme ani okopírovat tyhle ‚regulátory'," vrčel Filitov. "Specifikace a diagramy máme už několik měsíců, ale ze žádné továrny jsme ještě nedostali..."

"Čas a peníze, soudruhu plukovníku," odsekl Bondarenko. Už se učil hovořit sebevědomě i na takto vysokých místech.

"Peníze," vrčel Jazov. "Pořád peníze. Dokážeme vyrobit nezničitelný tank - když bude dost peněz. Dohoníme západní technologie pro ponorky - když bude dost peněz. Každý i sebemenší projekt jakéhokoli akademika v zemi přinese nejlepší zbraň - jen když jim poskytneme dostatek peněz. Bohužel jich ale není dost pro všechny." Takže jsme Západ aspoň v něčem dohnali!

"Soudruhu ministře," řekl Bondarenko, "už dvacet let jsem profesionálním vojákem. Sloužil jsem na velitelstvích pluku i divize a zúčastnil jsem se bojů. Vždy jsem sloužil Sovětské armádě a nikomu jinému. Jasná hvězda spadá do kompetence jiného oddělení. Ale i přesto vám říkám, že bychom v případě nutnosti měli snížit výdaje, které vynakládáme na tanky, lodě a letadla, pokud tím zajistíme uvedení Jasné hvězdy do provozu. Máme dostatek konvenčních zbraní, abychom zničili jakýkoli útok NATO, ale nemáme nic, čím bychom západním střelám zabránili v devastaci naší země." Stáhl se. "Omlouvám se, že jsem se nechal tak unést."

"Platíme vás, abyste přemýšlel," poznamenal Filitov. "Soudruhu ministře, asi s tímto mladým mužem souhlasím."

"Michaile Semjonoviči, proč mám pocit, že mí plukovníci chystají nějaký převrat?" pokusil se Jazov o žert a otočil se na mladšího muže. "Bondarenko, očekávám od vás, že mi v této místnosti řeknete svůj názor. A pokud se vám podaří tohoto starého tankistů přesvědčit o tom, že váš vědecko-fantastický projekt stojí za to, pak tomu musím přikládat velkou důležitost. Říkal jste, že bychom měli tomuto programu udělit prioritní postavení?"

"Musíme to zvážit, soudruhu ministře. Zbývá ještě trochu základního výzkumu a podle mě by mělo dojít k zásadnímu zvýšení priority v otázce financování." Bondarenko se zastavil těsně před tím, co navrhl Jazov. Šlo o politické rozhodnutí, do kterého obyčejný plukovník nemá co mluvit. KARDINÁLA napadlo, že toho mladého plukovníka podcenil.

"Tep se zrychluje," řekl doktor o téměř tři hodiny později. "Čas nula, pacient při vědomí." Magnetofon zaznamenával jeho slova.

Nerozeznala stav, kdy skončil spánek a začalo vědomí. Ta hranice je pro většinu lidí hodně mlhavá, platí to hlavně při neexistenci budíku nebo prvního slunečního paprsku. Ona žádné signály nedostala. První pocit, který Světlana Vanějevová po procitnutí zaznamenala, byl zmatek. Kde to jsem? ptala se v duchu po asi čtvrt hodině. Účinky barbiturátů pomalu ustupovaly, ale nic nenahrazovalo pohodlné uvolnění hlubokého spánku. Měla pocit, že se... vznáší?

Pokusila se pohnout, ale... nemohla? Byla dokonale uvolněná, každičký centimetr čtvereční jejího těla byl rovnoměrně nadnášen, takže žádný sval

nemusel vyvíjet nějakou činnost nebo úsilí. Nikdy nepoznala tak dokonalé uvolnění. Kde to jsem?

Nic neviděla, ale ani to nebyla tak docela pravda. Kolem nebylo černo, ale... šedo..., jako kdyby se v noci od mraků odrážela světla Moskvy, neviděla žádné tvary, ale přece jen nějaký vzorek.

Nic neslyšela, ani hluk dopravy, ani zvuky tekoucí vody nebo zavíraných dveří...

Otočila hlavu, ale výhled se nezměnil, šedá prázdnota, jako uprostřed mraku nebo chomáče bavlny nebo -

Nadechla se. Vzduch neměl žádnou chuť, žádnou vůni, nebyl ani suchý, ani vlhký, nedokázala poznat žádnou teplotu. Promluvila..., ale neslyšela žádný zvuk. Kde to jsem!

Světlana si začala prohlížet okolí o něco pozorněji. Zabralo jí to asi půl hodiny pečlivého rozhlížení. Světlana ovládala své pocity, přikazovala si zachovat klid, uvolnit se. Musí to být nějaký sen. Nemůže se jí přece dít cokoli nepříjemného, jí ne. Ještě nevypukl skutečný strach, ale už cítila, že se blíží. Sebrala všechno své odhodlání a ze všech sil se snažila ho k sobě nepustit. Rozhlížej se kolem sebe. Těkala očima doleva i doprava. Kolem bylo jen tolik světla, aby nebylo černo. Vnímala své ruce, ale připadaly jí daleko od těla, nedokázala je k sobě přiblížit, ačkoli se o to snažila skoro celé hodiny. Totéž platilo o jejích nohou. Pokusila se zatnout pravou dlaň v pěst..., ale nedokázala pohnout prsty natolik, aby se navzájem dotkly.

Její dech už se zrychlil. To jediné jí zbylo. Cítila, jak vzduch proudí do ní i z ní, cítila pohyb své hrudi, ale víc nic. Když zavřela oči, šedé nic vystřídala jeho černá obdoba, ale víc nic. Kde to jsem!

Pohyb, říkala si, víc pohybu. Otočila se, hledala nějaký odpor, jakýkoli dotyk čehokoli mimo její tělo. Nedočkala se vůbec ničeho, jen toho stále stejného prchavého odporu - a ať se otočila na kteroukoli stranu, pocit vznášení se neměnil. Nezáleželo na tom - to věděla - , jestli ji gravitace tlačí nahoru, či dolů, doprava, nebo doleva. Všude to bylo stejné. Křičela tak hlasitě, jak uměla, jen aby zaslechla cokoli skutečného a blízkého, jen aby se ujistila, že jejím jediným společníkem je ona sama. Jenže slyšela jen vzdálenou a mizející ozvěnu nějakého cizího člověka.

Panika na sebe nedala dlouho čekat.

"Čas dvanáct minut... patnáct vteřin," řekl doktor do magnetofonu. Řídicí kabina se nacházela pět metrů nad nádrží. "Tep se zrychluje, teď je na sto čtyřiceti, dýchání čtyřicet dva, objevují se první příznaky úzkosti." Otočil se na Vatutina. "Dřív než obvykle. Čím inteligentnější člověk..."

"Tím větší má potřebu pocitových vjemů, ano," řekl Vatutin rozmrzele. Přečetl si o této proceduře skoro všechno, ale byl skeptický. Šlo o naprostou novinku a byla při ní nezbytná pomoc odborníka, jakou za svou kariéru nikdy nepotřeboval.

"Tep dosáhl maxima sto sedmdesáti sedmi, žádné nepravidelnosti."

"Jak tlumíte její vlastní hlas?" zeptal se Vatutin.

Je to novinka. Pomocí elektronického zařízení okopírujeme její hlas a vrátíme ho zpátky naprosto mimo fázi. Její hlas se tím neutralizuje takřka stoprocentně a ona má pocit, jako by křičela ve vzduchoprázdnu. Pracovali jsme na tom dva roky." Usmál se. Jeho práce ho bavila stejně jako Vatutina, teď měl příležitost prokázat dlouholeté úsilí, nahradit zaběhanou rutinu čímsi novým a lepším, co navíc nese jeho jméno.

Světlana se pohybovala na pokraji zrychleného dýchání, ale doktor pozměnil směs plynu, kterou dýchala. Musel velmi pozorně sledovat její životní funkce. Tato technika výslechu nezanechávala na těle žádné stopy, žádné jizvy, žádné

důkazy o mučení - ve skutečnosti o žádné mučení ani nešlo. Aspoň ne fyzické. Jediný negativní dopad vjemové deprivace spočíval v hrůze, jakou v lidech probouzela a která mohla vést až k tachykardii - jež by mohla vyslýchaného zabít.

"Je to lepší," řekl a podíval se na údaje EKG. "Tep stabilizován na sto třiceti osmi, normální, ale zrychlený sinusový rytmus. Vyslýchaná je rozrušená, ale ve stabilizovaném stavu."

Panika k ničemu nevedla. Ačkoli jí v hlavě stále bouřilo, Světlanino tělo se rozhodlo, že se nepokusí zničit. Snažila se dostat vše pod kontrolu a znovu cítila, že se podivně zklidňuje.

Jsem naživu, nebo po smrti? Pátrala v paměti, mezi svými zážitky, nic nenacházela..., jenže...

Zaslechla zvuk.

Co to je?

Lub-dub, lub-dub..., co to je...?

Srdce! Ano!

Oči měla stále otevřené, pátrala v prázdnotě po zdroji zvuku. Něco tam venku je, jen kdyby ho našla. Zkoušela najít nějaký způsob. Musím se k tomu dostat. Musím to zachytit.

Jenže byla zavřená do něčeho, co nedokázala ani popsat. Začala se opět hýbat. Znovu nenašla nic, co by mohla chytit nebo čeho by se mohla dotknout.

Začínala chápat, jak je osamocená. Její city žadonily o nějaké informace, vjemy, cokoli! Vjemová centra v jejím mozku hledala oporu a nacházela jen prázdnotu.

A co když jsem umřela? ptala se v duchu.

Takhle to vypadá, když člověk umře... Nicota... ? Pak se objevila ještě víc zneklidňující otázka:

Tohle je peklo?

Ale něco tam bylo. Byl tam ten zvuk. Soustředila se na něj, ale nakonec pochopila, že čím usilovněji se snaží naslouchat, tím hůř je to slyšet. Připadala si, jako by zkoušela chytit oblak kouře; byl tu, jen když se nepokoušela ho - ale ona ho musela chytit!

Takže se snažila. Světlana ze všech sil zavřela oči a soustředila se celou svou vůlí na tlukot lidského srdce. Podařilo se jí jen to, že ten zvuk ze svých smyslů úplně vymazala. Vytratil se a nakonec se stal jen její představou, kterou slyšela, ale pak ji také unavila.

Zasténala, nebo si to aspoň myslela. Skoro nic neslyšela. Jak mohla mluvit, a přitom se neslyšet?

Jsem po smrti? Naléhavost té otázky volala po nějaké odpovědi, ale bylo příliš strašlivé jen o tom přemýšlet. Něco tam být muselo..., ale odváží se k tomu? Ano!

Světlana Vanějevová se vší silou kousla do jazyku. Odměnou jí byla slaná chuť krve.

Žiju! řekla si. Tuto myšlenku hýčkala zdánlivě velmi dlouho. Jenže i dlouho musí někdy skončit:

Ale kde jsem? Jsem pohřbená... zaživa? POHŘBENA ZAŽIVA!

"Tep znovu roste. Vypadá to na začátek druhého záchvatu úzkosti," poznamenal doktor kvůli nahrávce. Je to opravdu hrozné, říkal si. Zúčastnil se přípravy těla. Velmi pohledná žena, její hladké břicho kazily jen strie po těhotenství. Pak jí natřeli tělo a oblékli do speciálně vyrobeného skafandru z nejkvalitnějšího materiálu tak hladkého, že když byl suchý, sotva jste ho cítili - a když se zaplnil vodou, jako by zmizel úplně. I voda v nádrži měla zvláštní složení, obsahovala velké množství soli, takže Světlana se vznášela.

Její pohyby po nádrži ji obrátily vzhůru nohama, ale ona o tom nevěděla. Jediným rizikem bylo, aby se nezapletla do hadic se vzduchem, ale to hlídala dvojice potápěčů, kteří dávali pozor, aby o ni nezavadily hadice nebo oni sami. Měli vlastně z celé skupiny nejtěžší úkol.

Doktor se na Vatutina sebevědomě podíval. Do této nejutajovanější části vyšetřovacího oddělení vězení Lefortovo se investovaly roky práce. Bazén, deset metrů široký a pět hluboký, voda obohacená o roztok soli, speciálně vyrobené obleky, několik let zkoušek jako podpora teoretické práce - to všechno se spojilo ve vyšetřovací postup, který byl ve všech ohledech výkonnější než zastaralé metody, jež KGB používala od revoluce. Až na jednoho vyslýchaného, který zemřel na infarkt vyvolaný úzkostí... Životní funkce se opět změnily.

"A je to. Jsme asi ve druhé fázi. Čas jedna hodina šest minut." Otočil se na Vatutina. "Tahle fáze trvá většinou dlouho. Jsem zvědav, jak dlouho to bude u této ženy."

Vatutinovi připadalo, že doktor je jako dítě, které hraje promyšlenou a krutou hru; jakkoli ho zajímalo, co ta žena ví, zčásti ho to, co viděl, děsilo. Přemýšlel, jestli je to ze strachu, aby to jednoho dne nevyzkoušeli na něm...

Světlana už nemohla. Napětí z dlouhých hodin naplněných obavami ji zcela vyčerpalo. Místo aby dýchala, teď spíše lapala po dechu jako žena, která zadržuje nutkání porodit dítě. I její tělo už jí jakoby nepatřilo a její mysl se ho snažila opustit a pátrat na vlastní pěst. Její vědomí mělo dojem, že se oddělilo od nepoužitelného pytle masa, že její duše, duch nebo co už je sám, sám a svobodný. Jenže svoboda představovala prakticky stejné prokletí jako to, co poznala předtím.

Mohla se volně pohybovat, viděla prostor kolem sebe, ale všude bylo prázdno. Pohybovala se, jako by plavala nebo létala v trojrozměrném prostoru, jehož hranice nedokázala rozeznat. Cítila, jak se její ruce a nohy pohybují, ale když se na ně podívala, zjistila, že jsou mimo její dohled. Viděla, jak se pohybují, ale... nebyly tam. Ta část její mysli, která si stále zachovávala trochu rozumu, jí říkala, že je to všechno jen iluze, že plave vstříc své vlastní zkáze - ale i to bylo lepší než zůstat úplně sama, ne?

Toto úsilí trvalo celou věčnost. Úlevu jí snad přinášel jen nedostatek únavy v jejích neviditelných končetinách. Světlana zaplašila všechno nepříjemné a vychutnávala si svobodu, možnost vidět prostor kolem sebe. Po chvíli si ale představovala, že prostor přímo před ní je jasnější než za ní. Pokud tam je nějaké světlo, najde ho a světlo to všechno rozřeší. Zčásti si vybavovala radost z plavání, kterou znala z dětství, neděla to už... patnáct let, že? Byla v plavání pod vodou nejlepší ze školy, dokázala zadržet dech mnohem déle než ostatní. Díky těm vzpomínkám jako by omládla, cítila se hbitější, krásnější a lépe oblečená než všichni ostatní. Na její tváři se objevil andělský úsměv a ignorovala varování, která k ní vysílaly zbývající cáry intelektu.

Plavala několik dní, týdnů, neustále vstříc tomu jasnějšímu bodu před sebou. Za dalších pár dní si uvědomila, že to místo je pořád stejně jasné, ale tohle poslední varování svého vědomí ignorovala. Plavala usilovněji a poprvé pocítila únavu. Musela svou svobodu využít jako výhodu. Musela zjistit, kde je, nebo ještě lépe, najít cestu z tohohle místa. Z tohohle příšerného místa.

Její mozek se znovu přesunul, vzdálil se od jejího těla, a když dospěl do dostatečné výšky, podíval se dolů na tu vzdálenou plavající postavu. Ani z té obrovské výšky neviděl konce toho širokého beztvarého světa, ale ona viděla tu malinkou postavu pod sebou, která plave sama uprostřed ničeho, máchá svými přízračnými údy v nicotném rytmu... a setrvává pořád na jednom místě.

Když Vatutin zaslechl výkřik z nástěnného reproduktoru, div nevyskočil ze židle. Němci možná kdysi slýchali totéž, výkřiky obětí jejich táborů smrti, když se za nimi zavřely dveře a po místnosti se rozlétly první částečky plynu. Ale tohle bylo horší. Vatutin viděl popravy. Byl svědkem mučení. Slyšel výkřiky bolesti, zloby a beznaděje, ale nikdy neslyšel volání člověka odsouzeného k něčemu horšímu, než je peklo.

"Tak... tohle by měl být začátek třetí fáze."

"Cože?"

"Víte," vysvětloval doktor, "člověk je tvor společenský. Naše těla i naše smysly jsou uzpůsobeny ke sběru informací, jež nám umožňují reagovat na naše okolí i na ostatní tvory stejné rasy. Když odstraníte společnost lidí a všechny pocitové vjemy, mysl zůstane zcela osamocena. Máme dostatek podkladů, abychom doložili, k čemu dojde. Třeba ti blázni ze Západu, co se o samotě plaví kolem světa. Překvapivě vysoký počet z nich se zblázní a mnozí se ztratí; nejspíš spáchají sebevraždu. A i ti, kteří přežijí a skoro denně používají vysílačky - , často potřebují, aby je lékaři sledovali a varovali je před psychologickými nástrahami podobné samoty. A to ještě vidí moře kolem sebe. Vidí své lodě, cítí pohyby vln. Ale když to všechno odstraníte..." Doktor zavrtěl hlavou. "Vydrželi by možná tři dny. My, jak vidíte, odstraňujeme úplně všechno."

"A kdo tu vydržel nejdéle?"

"Osmnáct hodin - jeden dobrovolník, mladý důstojník z První správy. Jediný problém je, že vyslýchaný nesmí vědět, co se s ním děje. Tím se sníží účinek. Samozřejmě že i pak se zlomí, ale ne tak docela."

Vatutin se nadechl. To byla první dobrá zpráva, kterou tu slyšel. "A tahle vydrží jak dlouho?"

Doktor se jen podíval na hodinky a usmál se. Vatutin měl tisíc chutí ho nenávidět, ale uznával, že tento lékař, zdravotník, dělá jen to, co dělal spoustu let on sám, jen rychleji a bez viditelných poškození, která by mohla pošpinit stát při veřejných soudech, jež teď KGB musela snášet. A to byla další výhoda, jakou ani doktor nepředpokládal, když s programem začínal...

"Tak... a co je ta třetí fáze?"

Světlana viděla, jak plavou kolem jejího těla. Snažila se ho varovat, ale to by se do něj musela vrátit, a to se neodvažovala. Ne že by něco jasně a ostře viděla, ale nějaké postavy tam byly, nějací dravci, kteří slídili v prostoru kolem jejího těla. Jeden z nich se přiblížil, ale pak se otočil. Pak zase k ní. A ona také. Snažila se s tím bojovat, ale něco ji táhlo zpět do těla, které čekala zkáza. Dostala se do něj právě včas. Když svým údům poručila plavat rychleji, dravec se přiblížil zezadu. Otevřel čelisti a zastínil celé její tělo, pak se k ní pomalu přibližoval. Poslední, co viděla, bylo to světlo vpředu, k němuž plavala - světlo, věděla konečně, které tam nikdy nebylo. Věděla, že se vzpírá marně, ale z jejích rtů to vyšlo jako výbuch.

"Ne!" Pochopitelně to neslyšela.

Vrátila se, byla odsouzena k návratu do svého zbytečného opravdového těla, do šedé masy před svýma očima a před údy, které se nedokázaly pohybovat jinak než bezdůvodně. Chápala, že její představivost se ji snažila ochránit a osvobodit - a nepodařilo se jí to. Jenže nedokázala svou představivost vypnout a její účinky se teď ukázaly jako zničující. Bez zvuku plakala. Strach, který teď pociťovala, byl horší než obyčejná panika. Panika je aspoň únikem, popřením toho, co je před ní, stažením se do sebe. Jenže už nedokázala najít žádné tělo. Viděla to své umírat, byla u toho, když k tomu došlo. Světlana se ocitla bez přítomnosti a zcela nepochybně i bez budoucnosti. Zbývala jí jen minulost a její představivost si z ní vybírala jen ty nejhrůznější zážitky...

"Ano, jsme v poslední fázi," řekl doktor. Zvedl telefon a poručil si konvici čaje. "Bylo to jednodušší, než jsem čekal. Zapadá do profilu lépe, než jsem si myslel."

"Ale vždyť nám ještě nic neřekla," namítal Vatutin.

"Však řekne."

Viděla všechny hříchy svého života. Díky tomu lépe pochopila, co se děje. Tohle bylo to peklo, jehož existenci stát popírá, a ji čeká trest. Určitě to tak bylo. A ona pomáhala. Musela. Musela se na to všechno podívat ještě jednou a pochopit, co udělala. Musela se zúčastnit toho soudu ve své vlastní mysli. Její pláč ani na okamžik neustal. Slzy jí tekly snad celé dny, zatímco se dívala, jak sama provádí věci, které nikdy udělat neměla. Každičký přestupek jejího života se před ní promítal se sebemenšími detaily. Hlavně hříchy za poslední dva roky... Uvědomovala si, že právě kvůli nim tady je. Světlana se dívala na každý případ své zrady vůči rodné vlasti. První plaché pokusy v Londýně, tajná setkání s vážnými muži, varování před lehkovážností a pak každý případ, kdy použila svůj původ ke snadnému průchodu celnicí, jak hrála svou hru a bavila se, zatímco páchala ty nejhnusnější zločiny. Její sténání dostalo rozeznatelnou podobu. Stále dokolečka je bezmyšlenkovitě opakovala. "Omlouvám se..."

"Teď to bude trochu dřina." Doktor si nasadil sluchátka. Musel ještě upravit nastavení několika přístrojů. "Světlano..." zašeptal pak do mikrofonu.

Nejprve to neslyšela, chvíli trvalo, než se jejím smyslům podařilo rozeznat, že něco velmi naléhavě volá o pozornost.

Světlano... volal ji hlas. Nebo se jí to jen zdálo...?

Ohlédla se a rozhlížela se, co to asi může být.

Světlano... ozvalo se to znovu. Zadržela dech na tak dlouho, jak jen dokázala, poručila svému tělu zachovat klid, ale ono ji znovu zradilo. Srdce jí zuřivě bušilo a krev burácející v jejích uších jí je jakoby zacpala, takže neslyšela vůbec žádný zvuk, pokud to tedy zvuk byl. Zoufale vzdychla a přemýšlela, jestli se to bude ještě zhoršovat..., nebo že by existovala nějaká naděje...?

Světlano... jen o něco víc než zašeptání, jen tak hlasitý zvuk, aby šlo rozeznat pocitový obsah. Hlas zněl tak smutně, tak zklamaně. Světlano, co jsi to udělala?

"Já ne, já nic..." vyrazila ze sebe, ale pořád neslyšela svůj vlastní hlas, a volala ze svého hrobu. Odměnou jí bylo obnovené ticho. Po chvíli, která jí připadala jako celá hodina, vykřikla: "Prosím, prosím, vraťte se pro mě!"

Světlano, opakoval hlas nakonec, co jsi to udělala...?

"Omlouvám se..." opakovala a zalykala se slzami.

"Co jsi to udělala?" zeptal se hlas znovu. "K čemu ten film...?"

"Ano!" odpověděla a během chvilky jim pověděla úplně všechno.

"Čas jedenáct hodin, čtyřicet jedna minut. Cvičení skončeno." Doktor vypnul magnetofon. Pak párkrát rozsvítil a zase zhasl světla nad bazénem. Jeden z potápěčů mávl a zabodl Vanějevová do paže jehlu. Jakmile se její tělo přestalo pohybovat, vytáhli ji ven. Doktor vyšel z řídicí místnosti a šel se na ni podívat.

Když tam došel, ležela na stole, neopren už jí sundali. Posadil se vedle té bezvládné postavy a podržel jí ruku, zatímco jeden z mužů jí píchl mírný stimulační prostředek. Je to pěkná žena, říkal si doktor, zatímco Světlana

začínala dýchat. Poslal druhého muže z místnosti, takže s ní zůstal sám.

"Haló, Světlano," řekl, jak uměl nejjemněji. Její modré oči se otevřely, zahlédly světla na stropě i zdi. Pak se její hlava otočila k němu.

Věděl, že tohle už dělá jen kvůli sobě, ale pracoval na tomto případu dlouho do noci a pak i další den, a tohle byla možná dosud nejzásadnější aplikace jeho programu. Nahá žena seskočila ze stolu, vrhla se mu kolem krku a málem ho svým objetím udusila. Doktor věděl, že to nedělá kvůli jeho neobyčejně pohlednému vzhledu, ale proto, že je člověk a ona se potřebuje nějakého člověka dotknout. Její tělo bylo stále mastné od oleje a její slzy padaly na jeho laboratorní plášť. Už nikdy se žádné vlastizrady nedopustí, po tomhle určitě ne. Velká škoda, že bude muset do pracovního tábora. Taková škoda, pomyslel si a prohlížel ji. Třeba by s tím mohl něco udělat. Po deseti minutách jí znovu píchli sedativa a Světlana usnula.

"Dal jsem jí lék zvaný Versed. Je to nový západní prostředek, vyvolá amnézii."

"A proč právě ten?" zeptal se Vatutin.

"Kvůli jedné věci, soudruhu plukovníku. Až se dnes ráno probudí, bude si pamatovat velice málo. Versed působí jako skopolamin, ale je mnohem účinnější. Nebude si pamatovat žádné konkrétní detaily a velmi málo z toho, čím prošla. Všechno jí bude připadat jen jako hrůzný sen. Versed je jako hypnotikum. Můžu se k ní třeba hned teď vrátit a říct jí, že si nebude nic pamatovat, ale že se už nikdy nesmí dopustit vlastizrady. Existuje asi osmdesátiprocentní šance, že ani jeden z obou příkazů nebude nikdy porušen."

"To si děláte legraci!"

"Víte, soudruhu, jedním z účinků této metody je, že ona se sama odsoudila mnohem důrazněji, než by stát kdy dokázal. Pociťuje za své činy mnohem větší výčitky, než kdybyste ji postavil před popravčí četu. Četl jste přece 1984, ne? Když to Orwell psal, mohlo jít jen o sen, ale s moderními technologiemi to dokážeme. Jde o to, nezlomit člověka zvnějšku, ale zevnitř." "Chcete říct, že ji teď můžeme použít..."

11 kapitola - Postupy

Nezvládne to." Ortiz sehnal doktora z velvyslanectví, armádního chirurga, který měl za úkol pomáhat především při léčení zraněných Afghánců. Čurkin měl plíce příliš poškozené, aby si dokázaly poradit s pneumonií, jež u něj propukla během cesty. "Možná nepřežije ani den. Je mi to líto, ale utrpěl příliš rozsáhlá zranění. O den dříve bychom ho možná dokázali zachránit, ale..." doktor zavrtěl hlavou. "Sehnal bych mu kněze, ale asi by to byla ztráta času."

"Může mluvit?"

"Moc ne. Zkuste to. Je na tom tak bídně, že už mu to víc ublížit nemůže. Ještě pár hodin bude při vědomí a pak prostě vyhasne."

"Každopádně děkuju, doktore," řekl Ortiz. Div si úlevně neoddechl, ale stud z takového gesta mu v tom zabránil. Co by si tu počali se živým? Vrátili by ho? Nechali si ho? Vyměnili? ptal se sám sebe. Přemýšlel, proč ho sem Lučištník vůbec přivedl. "Nu co," řekl si a vešel do místnosti.

O dvě hodiny později ji opustil. Pak odjel na velvyslanectví, kde měli v jídelně pivo. Napsal hlášení do Langley a pak se během pěti hodin, kdy seděl sám u stolu a vstával jen, aby si dolil, nevesele zpil do němoty.

Ed Foley si takový luxus dovolit nemohl. Před třemi dny zmizel jeden z jeho kurýrů. Další z nich odešla ze své kanceláře v GOSPLANu a vrátila se o dva dny později. A pak, zrovna dnes ráno, se jeho člověk z čistírny omluvil v práci, že je nemocný. Poslal mladíkovi do lázní varování, ale nevěděl, jestli ho

dostal, nebo ne. Nešlo o pouhou nepříjemnost v KARDINÁLOVĚ síti, ale o naprostou katastrofu. Hlavním důvodem, proč použili Světlanu Vanějevovou, byla její předpokládaná beztrestnost před násilnějšími metodami KGB a on spoléhal na její několikadenní vzdor, než se mu podaří rozpohyboval své lidi. Varovné rozkazy pro KARDINÁLOVO zmizení už dorazily, zbývalo jen je roznést. Nemělo žádný smysl strašit toho člověka, dokud nebude vše opravdu připraveno. Pak už si plukovník Filitov snadno vymyslí důvod pro návštěvu leningradského velitelství skupiny vojsk - což dělal přibližně každých šest měsíců - a oni ho odvezou.

Když to vyjde, říkal si Foley. Věděl pouze o dvou takových případech, jenže s takovým výsledkem, s jakým se to povedlo předtím..., neměl žádnou jistotu. Ani trochu. Byl nejvyšší čas odjet. Spolu se svou ženou potřebovali na chvíli vypnout, odjet od všeho. Jejich další působiště mělo být mezi cvičiteli na "Farmě" na York River. Jenže tyhle myšlenky mu s řešením současného problému moc nepomáhaly.

Přemýšlel, jestli má KARDINÁLA varovat v každém případě, říct mu, aby byl opatrnější - jenže pak by mohl zničit informace, po nichž Langley volá, a ty byly nejdůležitější. Tak znělo pravidlo, Filitov ho znal a chápal pravděpodobně stejně dobře jako Foley. Jenže špioni jsou víc než jen předměty, které poskytují informace, ne?

Důstojníci v terénu jako Foley a jeho žena by je měli považovat za hodnotné, i když nahraditelné prostředky, odpoutat se od svých agentů, jednat s nimi pokud možno vlídně a v případě nutnosti i nemilosrdně. Zacházet s nimi skutečně jako s dětmi, se směsí shovívavosti a disciplíny. Jenže to nejsou žádné děti. KARDINÁL byl starší než Foleyho otec, byl agentem, už když Foley chodil do školy! Může se vůči Filitovovi zachovat neloajálně? Vyloučeno. Musí ho chránit.

Ale jak?

Kontrašpionážní operace nejsou obyčejně nic víc než policejní práce, takže plukovník Vatutin věděl o vyšetřování tolik co nejlepší příslušníci moskevské milice. Světlana jim udala vedoucího čistírny a on se po dvou dnech netečného sledování rozhodl povolat toho muže k výslechu. Do nádrže ho neposlali. Plukovník té technice pořád nedůvěřoval, navíc s tímhle člověkem se mazlit nemuseli. Vatutina trápilo, že Vanějevová má šanci zůstat na svobodě - poté, co pracovala pro nepřítele státu! Někdo ji chtěl použít jako zlatý hřeb při vyjednávání s ústředním výborem, ale to plukovníka nezajímalo. Muž z čistírny jim dodal popis jiného člena tohoto nekonečného řetězce.

A nepříjemné bylo, že Vatutin měl pocit, že mladíka zná! Muž z čistírny se mu záhy svěřil s podezřením, že dotyčný pracuje v lázních, a popis se hodil na zřízence, se kterým osobně hovořil! Jakkoli to bylo neprofesionální, Vatutin se hrozně rozčílil, protože minulý týden se setkal se zrádcem, ale nedokázal poznat, o koho jde...

A jak že se jmenoval ten plukovník? zeptal se sám sebe náhle. Ten, co zakopl? Filitov - Míša Filitov? Osobní poradce ministra obrany Jazova?

Asi jsem měl opravdu hroznou kocovinu, když mi to nedošlo! Filitov od Stalingradu, tankista, který zabíjel Němce i v okamžiku, kdy hořel v zasaženém tanku. Michail Filitov, trojnásobný hrdina Sovětského svazu... Určitě to byl on. Že by tenhle -

Vyloučeno, řekl si v duchu.

Jenže nic není nemožné. Pokud Vatutin vůbec něco věděl, pak to bylo tohle. Pak začal o této možnosti přemýšlet co nejklidněji. Výhodou bylo, že každý významnější člověk v Sovětském svazu měl svůj osobní spis v budově na Dzeržinského náměstí číslo popisné 2. Dostat se k Filitovovu bylo úplně snadné.

Byl to tlustý spis, všiml si o čtvrt hodiny později. Uvědomil si, jak málo

o tom člověku věděl. Jako u většiny válečných hrdinů se i u něho záslužné činy provedené v průběhu několika málo minut prolínaly celým životem. Jenže žádný život není tak jednoduchý. Vatutin se začetl do spisu.

Jen jeho malá část se týkala války, ačkoli i ta byla detailně popsána i se zdůvodněními pro všechny jeho medaile. Jako osobní poradce tří ministrů obrany prošel Míša několika přísnými bezpečnostními prověrkami, o některých věděl, o jiných ne. Samozřejmě i tyhle doklady byly v pořádku. Vatutin se přesunul k dalšímu svazku.

Překvapilo ho, když zjistil, že Filitov byl zapojen do neslavné kauzy Peňkovskij. Oleg Peňkovskij pracoval jako vysoký důstojník v GRU, sovětské vojenské zpravodajské službě; najali ho Britové a řídila ho jak SIS, tak CIA, svou vlast zradil v naprosto nebývalém rozsahu. Jeho vrcholná zrada spočívala v tom, že prozradil Západu stupeň připravenosti - či spíše nepřipravenosti - Strategického raketového vojska za kubánské krize; tato informace umožnila americkému prezidentu Kennedymu tlačit na Chruščova, aby stáhl střely, které tak nedbale rozmístil na ten chudičký ostrov. Jenže Peňkovského zvrácená loajalita k cizincům ho donutila příliš riskovat při doručování této informace a špion nemůže riskovat donekonečna. Podezřelý byl už dříve. Obvykle lze poznat, když se druhá strana začíná chovat až příliš rozumně, ale... s prvním skutečným obviněním přišel první právě Filitov...

Odhalil Filitov Peňkovského? Vatutin byl ohromen. Vyšetřování v té době hodně pokročilo. Neustálé sledování prokázalo, že Peňkovskij provádí některé značně neobvyklé věci včetně nejméně jednoho uložení zprávy do mrtvé schránky, ale - Vatutin zavrtěl hlavou. Takové náhody, co člověk v téhle práci potká. Starý Míša šel za vysokým bezpečnostním důstojníkem a ohlásil podivný rozhovor se svým známým z GRU, který je prý možná bez viny, ale jeho instinkty mu napovídají něco jiného, takže cítí povinnost to ohlásit. Po několika informacích z KGB se s mužem sešel znovu a tentokrát už jejich rozhovor tak nevinný nebyl. V této době se už podezření proti Peňkovskému ukázalo jako velice jednoznačné a další důkazy opravdu nebyly potřeba, ačkoli všichni zainteresovaní se cítili přece jen o něco lépe...

Vatutin si říkal, že je to zvláštní náhoda, ale jen těžko může vrhnout na toho člověka stín podezření. V osobní části spisu se psalo, že Filitov je vdovec. Byla tam i fotografie jeho ženy a Vatutin si ji nějakou chvíli se zájmem prohlížel. Byla tam i svatební fotografie a Vatutin se usmíval, když se přesvědčil, že ten starý válečník byl opravdu kdysi mladý a až k neuvěření pohledný důstojník! Na další stránce se psalo o dvou synech - oba zemřeli. To Vatutina zaujalo. Jeden se narodil těsně před válkou, druhý nedlouho po jejím začátku. Ale jejich smrt nezavinila válka... Co tedy? Listoval o kousek dál.

Starší syn zemřel v Maďarsku. Pro jeho politickou spolehlivost ho spolu s několika kadety vzali z vojenské akademie a poslali ho pomáhat při potlačení kontrarevoluce v roce 1956. Sloužil v tanku - kráčel ve stopách svého otce - a zemřel, když zničili jeho vozidlo. Vojáci zkrátka riskují. Jeho otec také riskoval. Druhý syn - taky tankista, všiml si Vatutin - zemřel, když explodovala záď hlavně jeho tanku T-55. Špatná kontrola jakosti v továrně, prokletí sovětského průmyslu, zabila celou posádku..., a kdy zemřela jeho žena? V červenci příštího roku. Asi jí puklo srdce, ať to lékaři zdůvodňovali jak chtěli. Ve spisu byli oba dva Filitovovi synové vyfotografovaní jako představitelé ideálu mladého sovětského člověka. Veškeré Filitovovy naděje a sny zemřely s nimi, pomyslel Vatutin, a pak přišel ještě o ženu.

Takové neštěstí, Míšo. Zdá se, že štěstí celé rodiny jsi vypotřeboval v bojích proti Němcům a ostatní tři za to museli zaplatit... Je k nevíře, že člověk, který toho tolik dokázal, vůbec najde...

Najde odhodlání podvést vlast? Vatutin zvedl oči a podíval se z okna své kanceláře. Viděl náměstí za ním, auta objíždějící sochu Felixe Dzeržinského, "Železného Felixe", zakladatele Čeky. Byl původem polský Žid, nosil zvláštní vous a vládl bezohledným rozumem, Dzeržinskij odrazil nejranější snahy Západu

proniknout do Sovětského svazu a podlomit ho. Socha byla k budově obrácena zády a někteří šprýmaři říkali, že Felix je tam odsouzen k doživotní izolaci; stejně, jako byla izolována Světlana Vanějevová...

Copak bys mi asi poradil teď, Felixi, co? Vatutin znal odpověď sám. Felix by nechal Míšu Filitova zavřít a nemilosrdně vyslechnout. Za jeho časů stačilo i sebemenší podezření a kdoví, kolik nevinných mužů i žen bylo zlomeno nebo zabito zcela bezdůvodně? Teď už se situace změnila. Dnes se i KGB musela chovat podle určitých pravidel. Nešlo jen tak sebrat člověka na ulici a vytáhnout z něj všechno možné i nemožné. A to je dobře, říkal si Vatutin. KGB je profesionální organizace. Její zaměstnanci musejí pracovat ještě usilovněji, což si žádá dobře vycvičené důstojníky, lepší výsledky... Zazvonil mu telefon.

"Plukovník Vatutin.

"Pojďte ke mně. Za deset minut jdeme za předsedou." Spojení utichlo.

Ústředí KGB je zvláštní budova postavená na přelomu století jako sídlo Ruské pojišťovací společnosti. Venkovní zdi byly z narezlé žuly a vnitřek odrážel dobu, v níž byla stavba postavena, měla vysoké stropy a přehnaně velké dveře. Dlouhé chodby potažené koberci nebyly moc dobře osvětleny, protože nikdo si neměl příliš prohlížet obličeje lidí, kteří tudy chodili. Vyskytovalo se tu obrovské množství uniforem. Tito důstojníci patřili ke Třetí správě, která dohlížela na ozbrojené služby. Jedna z věcí, které tuto budovu odlišovaly, bylo zdejší ticho. Ti, kdo se zde pohybovali, měli vážný výraz a zavřená ústa, aby náhodou neprozradili některé z toho milionu tajemství, která se v této budově schraňovala.

Kancelář předsedy se nacházela rovněž nad náměstím, avšak výhled z ní byl mnohem lepší než z Vatutinovy. Tajemník vstal od stolu a provedl oba návštěvníky kolem dvojice strážců, kteří z rohů přijímací místnosti nikdy neodcházeli. Vatutin se zhluboka nadechl a vstoupil do otevřených dveří.

Nikolaj Gerasimov už čtvrtým rokem pracoval jako předseda Výboru pro státní bezpečnost. Nebyl to profesionální špion, spíše stranický funkcionář, který strávil patnáct let v aparátu KSSS, než dostal funkci na středním stupni Páté správy KGB, jejíž úkol spočíval v potlačování vnitřního disentu. Díky důslednosti, s níž svou práci vykonával, si zajistil plynulý postup a nakonec byl před deseti lety jmenován prvním náměstkem předsedy. Tam si osvojil postupy nutné pro zahraniční špionáž a vedl si tak dobře, že si za své instinkty získal uznání profesionálních důstojníků z terénu. Byl v první řadě straníkem, což vysvětlovalo jeho předsednictví. Ve třiapadesáti byl na takový post poměrně mladý a působil ještě mladším dojmem. Jeho mladý obličej nikdy nezvrásnilo vědomí nezdaru a jeho sebevědomý pohled hleděl vstříc dalšímu postupu. Pro člověka, který už měl křeslo v politbyru i v Radě obrany, znamenal další postup jediné: dostat se až na samotný vrchol, do funkce generálního tajemníka ústředního výboru Komunistické strany Sovětského svazu. Jako člověk, který v ruce třímal "meč i štít" strany (jak znělo oficiální heslo KGB), věděl všechno, co o ostatních lidech ve vedení vědět měl. O jeho ambicích, ačkoli o nich nikdy veřejně nehovořil, se v budově šuškalo a každý den se několik chytrých mladých důstojníků snažilo spojit svůj osud s touto vycházející hvězdou. Vatutin si všiml jeho šarmu, když vstal od stolu a ukázal svým návštěvníkům na židle proti masivnímu dubovému stolu. Vatutin uměl ovládat své myšlenky a pocity; byl navíc i dost ostražitý, než aby se nechal oslnit podobně okouzlujícími lidmi.

Gerasimov zvedl nějaké desky. "Plukovníku Vatutine, přečetl jsem si hlášení o vašich probíhajících vyšetřováních. Skvělá práce. Mohl byste mi sdělit nějaké novinky?"

"Ano, soudruhu předsedo. Právě hledáme jistého Eduarda Vasilijeviče Altunina. Je to zřízenec v Sandunovských lázních. Z výslechu muže z čistírny vyplynulo, že je dalším článkem řetězce kurýrů. Před šestatřiceti hodinami se bohužel někam ztratil, nicméně koncem týdne bychom ho měli mít."

"Sám jsem do těch lázní chodil," poznamenal Gerasimov ironicky. Vatutin přikývl.

"Já tam chodím dosud, soudruhu předsedo. Sám jsem toho mladíka viděl. Poznal jsem ho na fotografii ve spisu, který sestavujeme. Sloužil jako desátník ve výstrojním družstvu v Afghánistánu. V jeho armádních zápiscích se uvádí, že protestoval proti některým zbraním, jež se tam používaly - těm, které měly civilní obyvatelstvo odradit od spolupráce s bandity." Vatutin měl na mysli bomby, jež měly podobu hraček a byly určeny dětem. "Politický důstojník jeho jednotky napsal hlášení, ale stačila první ústní důtka, takže Altunin službu dokončil bez dalšího incidentu. Hlášení mu ale znemožnilo získat práci v továrně, takže se přesouval od jednoho mizerného zaměstnání ke druhému. Spolupracovníci ho označují za obyčejného, spíše klidnějšího člověka. Přesně tak by měl vypadat špion. O svých ‚potížích' z Afghánistánu se ani jednou nezmínil, ani u vodky. Jeho byt sledujeme stejně jako byty všech členů jeho rodiny a přátel. Pokud ho nějak rychle nedostaneme, je jisté, že jde o špiona. Ale dostaneme ho a osobně si s ním promluvím."

Gerasimov zamyšleně přikývl. "Jak jsem vyrozuměl, na Vaněvovou jste použili tu novou techniku. Co si o tom myslíte?"

"Zajímavé. Tentokrát to jednoznačně fungovalo, ale musím se přiznat, že mě moc netěší, že se vrátila zpět na svobodu."

"To bylo mé rozhodnutí, pokud vám to nikdo neřekl," řekl Gerasimov hned. "S ohledem na citlivost toho případu a po doporučení lékaře si myslím, že to riziko nám za to nejspíš stojí. Souhlasíte, že bychom neměli k tomu případu poutat příliš velkou pozornost? Obvinění vznesená proti ní jsou stále otevřená."

Aha, a vy ji můžete použít proti jejímu otci, co? Její vina je i jeho, a který otec by rád viděl své jediné dítě v gulagu?Jen takové malinkaté vydíráníčko, že, soudruhu předsedo? "Případ je nepochybně velmi citlivý a zdaleka není u konce," odpověděl Vatutin opatrně.

"Pokračujte."

"Když jsem tehdy viděl toho Altunina, stál vedle plukovníka Michaila Semjonoviče Filitova."

"Míši Filitova, Jazovova poradce?"

"Přesně toho, soudruhu předsedo. Dnes dopoledne jsem pročítal jeho spis."

"A?" vybídl Vatutina jeho šéf.

"Zatím nemůžu ukázat na nic konkrétního. Nevěděl jsem o jeho účasti v případu Peňkovskij..." Vatutin se odmlčel a jeho obličej už nebyl úplně bez výrazu.

"Něco vás trápí, plukovníku," poznamenal Gerasimov. "O co jde?"

"Filitovova účast na Peňkovského aféře se objevila těsně po smrti jeho druhého syna a ženy." Vatutin po chvíli pokrčil rameny. "Zvláštní náhoda."

"Nevystupoval Filitov proti němu jako korunní svědek?" zeptal se šéf Druhé správy. Na částech toho případu sám tehdy pracoval.

Vatutin přikývl. "Je to tak, ale došlo k tomu, až když jsme špiona delší dobu sledovali." Znovu se odmlčel. "Jak jsem říkal, zvláštní náhoda. Teď sledujeme podezřelého kurýra, který předával informace z obrany. Viděl jsem ho vedle vysokého představitele ministerstva obrany, jenž se do podobného případu zapletl před téměř třicet lety. Na druhou stranu, Filitov byl první, kdo Peňkovského ohlásil, je to významný váleční hrdina..., přišel o členy své rodiny za velmi nešťastných okolností..." Vlastně poprvé pronesl všechny své domněnky takhle pohromadě.

"Objevilo se někdy nějaké, byť drobné podezření vůči Filitovovi?" zeptal se předseda.

"Ne. Jeho kariéra nemůže být zářnější. Filitov byl jediným poradcem, jenž zůstal s ministrem Ustinovem po celou svou kariéru a své místo už neopustil. Plní funkci ministrova osobního generálního inspektora."

"Já vím," řekl Gerasimov. "Mám tady žádost podepsanou Jazovem ohledně

poskytnutí našich záznamů o americkém programu Strategické obranné iniciativy. Když jsem se telefonicky ptal na detaily, ministr mi řekl, že plukovníci Filitov a Bondarenko sbírají data pro kompletní hlášení pro politbyro. Kódové označení na té fotografii, kterou jste získali, bylo Jasná hvězda, že?"

"Ano, soudruhu předsedo."

"Takže teď máme tři náhody, Vatutine," poznamenal Gerasimov. "Co navrhujete?"

Odpověď byla jednoduchá: "Měli bychom začít Filitova sledovat. A toho Bondarenka možná taky."

"Velmi opatrně, ale zároveň co nejpečlivěji." Gerasimov zavřel desky. "Je to dobré hlášení, mám pocit, že máte instinkty vyšetřovatele ostré jako břitva, plukovníku. Informujte mě o vývoji tohoto případu. Očekávám, že se s vámi od této chvíle budu scházet třikrát týdně, dokud případ neuzavřeme. Generále," obrátil se na šéfa "Dvojky", "tenhle člověk dostane veškerou pomoc, o jakou si řekne. Můžete použít síly z jakékoli části Výboru. Když narazíte na námitky, odkažte je prosím na mě. Lze s jistotou tvrdit, že z nejvyšších míst ministerstva obrany unikají informace. A dále: tento případ je tajný s výjimkou vás a mě. Nikdo - opakuji nikdo - se to nesmí dozvědět. Kdo ví, kam Američané dostali své agenty? Vatutine, dotáhněte to do konce, a do léta jste generálem. Ale - " zvedl ukazováček - "než to dokončíte, měl byste přestat pít. Musíte mít co nejčistší mysl."

"Ano, soudruhu předsedo."

V chodbě před Gerasimovovou kanceláří bylo skoro prázdno. "Co Vanějevová?" zeptal se Vatutin svého šéfa pianissimo.

"Jde samozřejmě o jejího otce. Generální tajemník Narmonov chce příští týden oznámit jeho zvolení do politbyra," odpověděl generál neutrálním a tichým hlasem.

A neuškodí mít u dvora dalšího spojence KGB, pomyslel si Vatutin. Chce se snad Gerasimov pokusit o nějaký krok?

"Nezapomeňte, co říkal o pití," řekl generál pak. "Slyšel jsem, že v poslední době si dopřáváte až příliš. To je jedna věc, v níž panuje mezi předsedou a generálním tajemníkem shoda, pokud vám to nikdo neřekl."

"Ano, soudruhu generále," odpověděl Vatutin. Pochopitelné je to možná taky jediná věc, na níž se shodnou. Jako všichni dobří Rusové i Vatutin měl pocit, že vodka je tak přirozenou součástí života jako vzduch. Napadlo ho, že díky kocovině se toho rána vydal do lázní a všiml si zásadní shody náhod, ale tuhle ironii si raději nechal pro sebe. O pár minut později už seděl za stolem, vytáhl notes a začal plánovat sledování dvou plukovníků Sovětské armády.

Gregory letěl domů obvyklými dopravními letadly, v Kansas City čekal dvě hodiny na další let. Většinu cesty prospal a do terminálu vešel, aniž by se musel starat o zavazadla. Jeho snoubenka už na něj čekala.

"Jak bylo ve Washingtonu?" zeptala se po obvyklém uvítacím polibku.

"Jako vždycky. Honili mě sem a tam. Podle mě mají pocit, že vědci nepotřebují spánek." Vzal ji za ruku a šli k autu.

"A co se vlastně stalo?" zeptala se, když byli venku.

"Rusové uskutečnili velký test." Zastavil se a rozhlédl. Šlo o porušení bezpečnosti - jenže Candi tvořila součást týmu, ne? "S pomocí laserů ze základny u Dušanbe sundali satelit. To, co z něj zbylo, vypadá jako plastikový model, který někdo strčil do trouby."

"To není dobré," poznamenala doktorka Longová.

"To ne," přikývl Gregory. "Ale mají problémy s optikou. Vnější vlivy a chvění. Je jasné, že nemají nikoho, jako jsi ty, kdo by jim postavil zrcadla. Mají ale hodně šikovné lidi u laseru."

"Jak šikovné?"

"Tak, že se jim povedlo něco, co jsme my ještě nevymysleli," zavrčel Al,

když došli k jeho autu. "Řiď ty, já jsem pořád trochu mimo."

"Myslíš, že na to taky přijdeme?" zeptala se Candi, když otevřela dveře.

"Dříve nebo později." Víc říct nemohl, snoubenka nesnoubenka.

Candi nastoupila a odemkla dveře vpravo. Jakmile si Al sedl a zapnul pás, otevřel schránku na palubní desce a vytáhl odtud sušenku. Vždycky jich vozil pořádnou zásobu. Byla trochu starší, ale to mu nevadilo. Candi si občas říkala, jestli ji nemiluje kvůli tomu, že zdrobnělina jejího jména mu připomíná cukrovinky.

"Jak pokračuje práce na tom novém zrcadle?" zeptal se, když ukousl polovinu sušenky.

"Marv má nový nápad, připravujeme model. Myslí si, že bychom měli potah zeslabit, ne zesílit. Chystáme se to vyzkoušet příští týden."

"Marv má na svůj věk hodně originální nápady," poznamenal Al. Doktoru Marvu Greenovi bylo dvaačtyřicet.

Candi se zasmála. "Jeho sekretářka si taky myslí, že je hodně originální."

"Měl by mít rozum a nezačínat si s někým z práce," řekl Gregory vážně. Po chvilce sebou trhl.

"Svatá pravda, miláčku." Otočila se na něj a oba se zasmáli. "Jsi hodně unavený?"

"Vyspal jsem se v letadle."

"Dobře."

Než natáhl ruku, aby ji objal, zmačkal obal od sušenky a hodil ho na podlahu, kde už jich byly dobré tři desítky. Létal poměrně často a Candi znala na potíže s aklimatizací dokonalý lék.

"Tak co, Jacku?" zeptal se admirál Greer.

"Dělá mi to starosti," připustil Ryan. "Byla to obrovská náhoda, že jsme ten test zachytili. Načasovali ho dokonale. Všechny naše špionážní družice byly pod obzorem. Neměli jsme si toho vůbec všimnout - to mě moc nepřekvapuje, jelikož jde o porušení dohody o obraně proti balistickým střelám. Tedy nejspíš." Jack pokrčil rameny. "Záleží na tom, jak kdo tu smlouvu čte. Teď se dostáváme k dohadům, co je ‚doslovný' a co ‚volný' výklad. Kdybychom něco takového vytáhli, Senát by se zjančil."

"Ten test, který jsi viděl, by se jim taky nelíbil." Jen velmi málo lidí vědělo, jak daleko je projekt Tea Clipper. Celý program byl "černý", tedy tajnější než nejtajnější dokumenty, podobně označené projekty vlastně vůbec neexistovaly.

"Možná. Ale zkoušeli jsme zaměřovací systém, ne celou zbraň."

"A Sověti testovali systém, aby zjistili, jestli je..." Greer se usmál a zavrtěl hlavou. "Je to jako debata o metafyzice, co? Kolik laserů může tančit na špičce jehly?"

"Ernie Allen by nám jistě přednesl nějaký názor." Jack se usmál. S Allenem nesouhlasil, ale uznával ho. "Doufám, že se našemu člověku v Moskvě podaří předat zprávy."

12 kapitola - Úspěch a nezdar

Potíže při sledování nějakého člověka bývají mimo jiné i v tom, že musíte vědět, jak dotyčný obvykle tráví den, a teprve pak lze rozhodnout, jaké zdroje jsou k operaci potřeba. Čím je člověk nebo jeho aktivity osamělejší, tím obtížnější bývá udržet ho pod nenápadným dohledem. Důstojníci KGB, kteří měli za úkol sledovat Bondarenka, už ho ze srdce nenáviděli. Jeho každodenní ranní běh byl pro špiona ideální činností, mysleli si všichni. Běhal úplně sám po liduprázdných ulicích - tak vylidněných, že kdokoli se na nich objevil, musel být Bondarenkovi známý aspoň od vidění, a tak prázdných, že by si okamžité

všiml něčeho neobvyklého. Když běžel podél obytných domů v této části Moskvy, všichni tři agenti, kteří ho měli sledovat, ho minimálně pětkrát ztratili z dohledu. Těch několik málo stromů, za nimiž se mohli schovat, bylo bez listů a budovy připomínaly náhrobky stojící v ploché otevřené krajině. Při těch pěti příležitostech mohl Bondarenko zastavit, aby cosi sebral z mrtvé schránky nebo do ní něco uložil. Bylo to víc než skličující a ještě horší byla skutečnost, že tenhle plukovník měl záznamy čisté jako čerstvě padlý sníh; tedy přesně takové, jaké by si pro sebe představoval každý špion.

Znovu ho zahlédli, když zahýbal ke svému domu, kmital nohama, a když vydechoval, zůstávaly za ním malé obláčky páry. Muž, jenž měl na starost tuto část případu, se rozhodl, že bude potřebovat aspoň pět důstojníků "Dvojky", kteří by sledovali Bondarenka jen při jeho ranních bězích. A budou tu muset být o hodinu dříve, než je předpokládaný start, budou stát v suchých, kousavých mrazech moskevských rán. Lidé z Druhé správy neměli pocit, že by za dřinu, jakou odvádějí, byli dostatečně ohodnoceni.

O několik kilometrů dál měla druhá skupina ze svého sledovaného velkou radost. Její členové seděli v bytě v osmém patře budovy naproti sledovanému domu. Byt sehnali snadno - diplomat, který zde bydlel, odjel do zahraničí. Na Míšova okna se zaměřilo několik fotoaparátů, Filitov si navíc se zatahováním žaluzií nebo jejich řádným sklopením nedělal hlavu. Sledovali všechny jeho ranní činnosti vypovídající o člověku, který včera v noci moc pil, což muži z "Dvojky", kteří ho sledovali z druhé strany ulice, znali až příliš dobře. Míša zastával na ministerstvu obrany tak vysokou funkci, že měl služební auto s řidičem. Odvolat četaře a nahradit ho čerstvým obličejem mladíka z kontrašpionážního kurzu KGB nebylo nic složitého. Díky odposlouchávacímu zařízení na telefonu slyšeli i to, jak si auto objednával.

Ed Foley odjel z bytu dříve než obvykle. Dnes řídila jeho žena, děti seděly vzadu. Sovětské záznamy o Foleyové s pobavením uváděly, že si auto většinu dní nechává, vozí děti a schází se se ženami jiných západních diplomatů. Sovětský manžel by si auto nechal pro sebe. Ale aspoň ho dnes nenutí jet metrem, to je od ní hezké. Člen milice u vjezdu do diplomatického areálu - všichni však věděli, že je z KGB - si poznamenal čas odjezdu a cestující ve voze. Vše proběhlo s mírnou odchylkou proti normálu a vrátný se rozhlédl, jestli tu dnes je muž z KGB, jenž Foleyovy sledoval. Nebyl. "Důležitým" Američanům byla udělována mnohem soustředěnější pozornost.

Ed Foley měl na hlavě ruskou kožešinovou čepici a jeho svrchní kabát byl dost starý a obnošený, aby nevypadal moc zahraničně. Vlněný šál sice tuto image trochu kazil, ale chránil mu krk a zakrýval proužkovanou kravatu. Ruští bezpečnostní důstojníci, kteří ho znali od vidění, si všimli, že zdejší počasí působí na všechny cizince jako dokonalý prostředek pro splynutí s davem. Když někdo zažije ruskou zimu, začne se brzy oblékat a chovat jako Rus, dokonce při chůzi vypadá trochu ušlápnutě.

Nejprve odvezli děti do školy. Mary Pat Foleyová řídila jako obyčejně, každé tři čtyři vteřiny se dívala do zpětného zrcátka. Provoz tady nebyl ve srovnání s americkými městy nijak strašný. Ačkoli ruští řidiči dokázali neuvěřitelné kousky, zdejší silnice nebývaly přecpané, a jelikož se učila řídit v New Yorku, dokázala by si poradit prakticky s jakoukoli situací. Stejně jako lidé na celém světě, kteří dojíždějí do práce, si i ona našla cestu plnou nepřímých zkratek, díky nimž se vyhýbala zácpám, a každý den tak ušetřila pár minut, což ji však stálo pár litrů benzinu navíc.

Jakmile zatočila za roh, přibrzdila u kraje a její manžel vystoupil. Když zavíral dveře a odcházel, auto se už znovu rozjíždělo, zatímco Ed mířil k bočnímu vchodu obytné budovy. Tentokrát mu srdce bušilo. Dělal to zatím jen jednou v životě a vůbec ho to nebavilo. Když vešel dovnitř, nepřivolal si výtah, ale vyběhl po schodech a díval se při tom na hodinky.

Nevěděl, jak to jeho žena dokázala. Jeho mužské pýše trochu vadilo, že řídí mnohem pozorněji než on sám a že dokáže zaparkovat na každém místě, které si vybere, a to s přesností plus minus pět vteřin. Měl dvě minuty na to, aby se dostal do osmého patra. Nahoře měl ještě pár vteřinek volno. Otevřel nouzové dveře a ostražitě se rozhlížel po chodbě. Báječná věc, chodby. Hlavně ty rovné, holé ve výškových obytných domech. Nikde se nemůže schovat někdo s kamerou, uprostřed je jen výtah a na obou koncích schodiště. Rychle prošel kolem výtahů a pokračoval na druhý konec. Už mohl měřit čas podle tlukotu srdce. Dvacet metrů před ním se otevřely dveře a vyšel z nich muž v uniformě. Otočil se, aby zamkl, pak zvedl kufřík a kráčel k Foleymu. Kdyby je sledoval nějaký náhodný kolemjdoucí, možná by ho udivilo, že se muži nevyhnuli.

Během vteřinky bylo po všem. Foley se otřel rukou o KARDINÁLOVU, vzal od něj kazetu s filmem a předal mu malý stočený kousek papíru. Měl pocit, že v očích svého agenta zahlédl zneklidnění, ale nic víc, dokonce nezaslechl ani: "Omlouvám se, soudruhu," a důstojník pokračoval k výtahům. Foley šel přímo k požárnímu schodišti. Dolů nespěchal.

Plukovník Filitov vyšel z budovy ve stanovený čas. Četař mu přidržel dveře od auta a všiml si, že plukovník něco žvýká. Asi mu mezi zuby uvízl kousek kůrky od chleba.

"Dobré ráno, soudruhu plukovníku." "Kde je Ždanov?" zeptal se Filitov, když nastupoval. "Onemocněl. Prý slepé střevo." Filitov se ušklíbl. "No, tak pojedeme. Dnes ráno chci do lázní."

Foley vyšel zadním vchodem do budovy o minutu později, prošel kolem dvou obytných budov a pak zatočil do další ulice. Zrovna přicházel k chodníku, když u něj zastavila jeho žena a nabrala ho téměř bez zastavení. Oba se zhluboka nadechli a pokračovali k velvyslanectví.

"Co máš dneska na programu?" zeptala se ho a stále kontrolovala zrcátko.

"Jako obvykle," zněla unavená odpověď.

Míša už seděl v potírně. Zaznamenal absenci zřízence a přítomnost několika neznámých tváří. Tím se vysvětlovalo to neobvyklé ranní předání. Když s pravidelnými návštěvníky prohodil pár slov, nedal na sobě nic znát. Je škoda, že mu došel film ve fotoaparátu. A k tomu to Foleyho varování. Jestli ho zase sledují - každých pár let se nějaký bezpečnostní důstojník zblázní a začne kontrolovat všechny zaměstnance ministerstva. CIA si toho všimla a řetězec kurýrů rozbila. Pobavilo ho, když viděl výraz toho mladíka na chodbě. Zbylo tak málo lidí, kteří vědí, co je to bitva. Zastrašit lidi je tak snadné. Bitva muže naučí rozeznávat, z čeho má mít strach a co má ignorovat, říkal si Filitov.

Za dveřmi potírny už jeden člověk z "Dvojky" prohlížel Filitovovo oblečení. V autě prohledávali jeho aktovku. V obou případech byl úkol proveden rychle a pečlivě.

Vatutin sám dohlížel na prohlídku Filitovova bytu. To byl úkol pro odborníky s chirurgickými rukavicemi, kteří dlouhou dobu strávili jen rozhlížením se a hledáním "nástrah". Mohlo jít o obyčejný kus papíru, drobek nebo jediný vlas ležící na určitém místě, po jehož odstranění majitel bytu pochopí, že tady někdo byl. Pořídili několik fotografií a odešli je rychle vyvolat, načež se dali do práce prohledávači. Deník našli skoro okamžitě. Vatutin se sklonil nad tím obyčejným sešitem, který ležel v zásuvce stolu, a sledoval, jestli není jeho místo nějak označeno. Po pár minutách ho zvedl a začetl se.

Plukovník Vatutin byl nedůtklivý. Předchozí noc toho moc nenaspal. Jako

většina piják i on potřeboval k usnutí pár skleniček a rozrušení z tohoto případu spojené s nedostatkem řádného sedativa mu zajistilo noc plnou převracení a neklidu; z jeho tváře to bylo tak patrné, že jeho skupina radši ani nemluvila.

"Foťák," řekl stroze. Přišel k němu jeden z mužů a začal fotografovat stránky a Vatutin je otáčel.

"Někdo se pokusil odemknout zámek," hlásil major. "Klíčová dírka je poškrábaná. Když zámek rozmontujeme, uvidíme rýhy i na západkách. Asi tady někdo byl."

"Už vím, po čem šli," řekl Vatutin příkře. Ze všech koutů bytu se k němu otočily hlavy. Muž, který prohlížel ledničku, sundal přední panel, podíval se pod spotřebič a po chvíli panel vrátil na původní místo. "Ten člověk si píše deník, do háje! Copak už nikdo nedbá na bezpečnostní předpisy, kurva?!"

Už to chápal. Plukovník Filitov si vedl osobní deníky, v nichž si skicoval oficiální zprávy. Někdo se o tom jaksi dozvěděl a pronikl do jeho bytu, kde si okopíroval...

Jenže jak moc je tohle věrohodné? ptal se Vatutin v duchu. Asi tolik, jako by si někdo zpaměti opisoval oficiální listiny, když si je může stejně snadno opsat v kanceláři na ministerstvu obrany.

Prohlídka trvala dvě hodiny, tým se pak rozešel po jednom i po dvojicích, nejprve však všichni zkontrolovali, jestli jsou věci tak, jak byly před jejich příchodem.

V kanceláři si Vatutin velmi pozorně četl ofocený deník.

V bytě si ho jen tak prolistoval. Útržek ze zachyceného filmu přesně pasoval na stránku ze začátku Filitovova deníku. Vatutin celou hodinu prohlížel fotografie stránek. Informace na nich byly úžasné samy o sobě. Filitov popisoval projekt Jasná hvězda velice detailně. Jeho vysvětlení dokonce předčilo informace, které Vatutin dostal v rámci vyšetřovacích směrnic. Objevily se tu i detaily Bondarenkových poznatků ohledně ostrahy základny a několik stížností na to, jak se na ministerstvu rozdělují priority. Bylo jasné, že oba plukovníky Jasná hvězda doslova nadchla, a Vatutin se jim už nedivil. Jenže, četl, ministr Jazov stále váhá. Stížnosti na potíže s financováním - ale to je stará písnička, ne?

Filitov nepochybně porušil bezpečnostní pravidla tím, že měl doma záznamy z přísně tajných dokumentů. To bylo samo o sobě tak zásadním prohřeškem, že nějaký mladší či střední úředník by kvůli tomu přišel o místo. Filitov však měl tak vysoké postavení jako ministr sám a Vatutin věděl až příliš dobře, že vysocí funkcionáři považují bezpečnostní pravidla za zbytečnost, již je nutno ve státním zájmu ignorovat, a mají pocit, že jsou k tomu nejpovolanějšími sudími. Přemýšlel, jestli to platí i jinde. Jedním si byl jist: než bude moci on sám nebo někdo jiný z KGB Filitova z čehokoli obvinit, bude potřebovat něco mnohem přesvědčivějšího. I kdyby byl Míša agentem cizí země - Proč hledám způsob, jak to vyvrátit? ptal se Vatutin sám sebe poněkud překvapeně. Vrátil se v myšlenkách do Filitovova bytu a vzpomínal na fotografie na zdech. Musela jich tam být snad stovka: Míša na věži tanku T-34 s dalekohledem u očí; Míša se svými muži ve sněhu u Stalingradu; Míša a posádka jeho tanku ukazují na otvory v bočním pancéři německého tanku... a Míša v nemocniční posteli, když mu Stalin osobně připíná na polštář třetí řád Hrdiny Sovětského svazu, a vedle postele stojí jeho krásná žena a obě děti. Takové věci si schovával vlastenec a hrdina.

Za starých časů by to vůbec nerozhodovalo, říkal si Vatutin. Za starých časů jsme podezřívali každého.

Zámek u dveří mohl poškrábat kdokoli. Napadlo ho, že to mohl udělat ten pohřešovaný zřízenec z lázní. Jako bývalý vojenský technik by to asi zvládl. Co když je to jen náhoda?

Jenže kdyby byl Míša špion, proč by neofotil oficiální dokumenty? Ve své funkci poradce ministra obrany si mohl nechat přinést kterýkoli dokument a propašovat na ministerstvo fotoaparát je tak snadné.

Kdybychom zachytili film s kouskem takové listiny, Míša už by seděl v Lefortovu...

Co když to právě promyslel? Co když chce, abychom si mysleli, že mu zprávy z deníku krade někdo jiný? Můžu jít na ministerstvo už s tím, co mám teď, ale nemůžeme ho obvinit z ničeho jiného než z porušení interních bezpečnostních pravidel, a když odpoví, že si vzal práci domů, a připustí, že porušil pravidlo, když se ministr svého poradce zastane - zastal by se ministr Filitova?

Ano. Tím si byl Vatutin jist. Míša byl především důvěryhodný poradce a zasloužilý profesionální voják. Armáda by se jistě semkla a bránila jednoho ze svých členů před kýmkoli z KGB. Ti zmetci nás nesnášejí víc než Západ. Sovětská armáda nikdy nezapomněla na konec 30. let, kdy Stalin s pomocí své bezpečnostní služby zabil skoro všechny vysoké důstojníky v uniformě, načež mu Němci málem sebrali Moskvu. Kdepak, když za nimi půjdeme jen s tímhle, všechny naše důkazy odmítnou a ve spolupráci s GRU rozjedou své vlastní vyšetřování.

Kolik zvláštností se ještě v tomhle případu objeví? kroutil Vatutin hlavou.

Foley ve svém kamrlíku přemýšlel téměř o stejné věci. Už vyvolal film a četl. S nelibostí zaznamenal, že KARDINÁLOVI došel film, takže nedokázal reprodukovat celý dokument. Z části, kterou měl před očima, však vyplývalo, že KGB má svého agenta v rámci amerického projektu zvaného Tea Clipper. Filitov měl zjevně pocit, že tohle bude Američany zajímat víc než to, co chystají jeho vlastní lidé, a když Foley tyto zprávy četl, skoro s ním souhlasil. Sežene tedy KARDINÁLOVI další filmy, odešle kompletní dokument a pak mu oznámí, že nastal čas odejít do penze. Jeho útěk se neměl uskutečnit dříve než za deset dní. To je dost času, řekl si, i když mu po zádech přebíhal mráz a tvrdil mu cosi jiného.

Jak proboha předám KARDINÁLOVI další film? Obvyklý řetězec kurýrů už nefungoval, vytvoření nového by trvalo několik týdnů, ale nechtělo se mu riskovat další přímý kontakt.

Jednou se to stát muselo, to věděl. Celou dobu, kdy řídil tohoto agenta, šlo všechno jako na drátkách, ale dříve nebo později se muselo něco stát. Je to nutnost, říkal si. Kostka se musí jednou obrátit na špatnou stranu. Když sem poprvé přijel a dozvěděl se o minulosti agenta KARDINÁLA, žasl nad tím, že ten člověk vydržel tak dlouho a že odmítl nejméně tři nabídky k útěku. Jak dlouho může pokoušet osud? Ten stařík si asi myslí, že je neporazitelný. Koho chtějí bohové zničit, toho nejprve zaslepí pýchou, pomyslel si Foley.

Zaplašil tu myšlenku a pokračoval v pracovní náplni dne. Před setměním už na západ směřoval kurýr s novou zprávou od KARDINÁLA.

"Už to jede," oznámil Ritter řediteli Ústřední zpravodajské služby.

"Díky bohu," usmál se Moore. "Teď se zaměříme na to, jak ho odtamtud dostat."

"Clark už dostává potřebné informace. Zítra letí do Anglie a další den nasedne na ponorku."

"Další z těch, co už dost dlouho pokouší osud," poznamenal Moore.

"Nikoho lepšího nemáme," odpověděl Ritter.

"Zatím je toho hrozně málo," řekl Vatutin předsedovi poté, co mu nastínil výsledky sledování a prohlídky. "Přeřadil jsem na operaci víc lidí. Zároveň jsme do Filitovova bytu umístili odposlouchávací zařízení..."

"A ten drahý plukovník?"

"Bondarenko? Do jeho bytu jsme se ještě nedostali. Jeho žena nepracuje a je celý den doma. Dnes jsme se dozvěděli, že ten člověk běhá každé ráno několik kilometrů, takže i na tento případ jsem vybral pár dalších lidí. Jediné, co o něm zatím máme, je neposkvrněný spis - opravdu příkladný - a notná dávka ambicí. Teď je ministrovým oficiálním zástupcem na Jasné hvězdě, a jak vidíte ze stránek deníku, je to nadšený zastánce celého projektu."

"A váš pocit z toho muže?" předseda své otázky kladl stroze, ale ne výhružně. Byl to zaměstnaný muž, který si střežil svůj čas.

"Zatím nás nic nevede k žádnému podezření. Byl vyznamenán za službu v Afghánistánu; velel skupině Spetsnaz, která vlákala nepřítele do pasti a odrazila jeho odpor. Když byl na Jasné hvězdě, vypeskoval jednotky KGB za laxnost, ale ve své formální zprávě pro ministra to vysvětlil a je těžké s ním nesouhlasit."

"Děje se s tím něco?" zeptal se Gerasimov.

"Důstojník, který byl vyslán, aby to prověřil, se zabil při leteckém neštěstí v Afghánistánu. Další důstojník má odcestovat zanedlouho."

"A zřízenec z lázní?"

"Stále ho hledáme. Zatím bezvýsledně. Obsadili jsme všechno: letiště, vlaková nádraží, všechno. Jakmile se něco objeví, dám vám hned vědět."

"Dobře. Odchod, plukovníku." Gerasimov se vrátil k dokumentům na svém stole.

Když Vatutin odešel, předseda Výboru pro státní bezpečnost se usmál. Překvapovalo ho, jak dobře se situace vyvíjí. Královským tahem byl případ Vanějevová. Nestávalo se často, že člověk odhalil špionážní skupinu v Moskvě, a když k tomu přece došlo, blahopřání se vždy mísila s otázkou: Proč to trvalo tak dlouho? To se však tentokrát nestane. Kdepak, určitě ne, když bude otec Vanějevová zanedlouho jmenován do politbyra. A tajemník Narmonov si myslel, že bude loajální člověku, který jeho postup zařídil. Narmonov a jeho sny o snížení počtu zbraní, o uvolnění vlivu strany na život státu, o "liberalizaci" toho, co patří straně... Gerasimov tohle všechno změní.

Samozřejmě to nebude jen tak. Gerasimov měl v politbyru jen tři pevné stoupence, ale byl mezi nimi Alexandrov, ideolog, jehož se generální tajemník marně snažil poslat do penze. Teď měl tedy dalšího, pro soudruha generálního tajemníka člověka poměrně neznámého. Na druhou stranu, za Narmonovem stála armáda.

Takové bylo dědictví po Mathiasu Rustovi, mladíkovi z Německa, který se svou vypůjčenou cessnou přistál na Rudém náměstí. Narmonov byl mazaný manipulátor. Rust vlétl do Sovětského svazu na Den pohraničníků a tuto shodu náhod nedokázal vysvětlit - a Narmonov zabránil KGB v odhodlání toho chuligána jaksepatří vyslechnout! Gerasimova ty vzpomínky stále rozčilovaly. Mladík si naplánoval svůj let na jediný den v roce, kdy si mohl být jist, že početná síla pohraničních stráží KGB bude namol opilá. Tak se dostal zcela nezpozorován přes Finský záliv. Pak ho neodhalila ani Protivzdušná obrana a ten kluk přistál přímo před vchodem do Vasila Blaženého!

Generální tajemník Narmonov pak jednal velmi rychle: sesadil velitele vojsk protivzdušné obrany země a ministra obrany Sokolova po bouřlivém zasedání politbyra, kde Gerasimov nemohl vznést jakoukoli námitku, jinak by ohrozil svou vlastní pozici. Nový ministr obrany, D. T. Jazov, byl loajální tajemníkovi, nešlo o žádného nízko postaveného důstojníka; svůj post si nijak nezasloužil, takže se spoléhal na podporu generálního tajemníka, aby v něm zůstal. Tím si Narmonov zakryl nejzranitelnější křídlo. Nevýhodou bylo, že Jazov se své povolání stále teprve učil a byl závislý na pomoci starých a zkušených, jako byl třeba Filitov.

A Vatutin si myslí, že je to jenom kontrašpionážní případ, ušklíbl se Gerasimov v duchu.

Bezpečnostní opatření, jež se kolem KARDINÁLA rozvinula, bránila Foleymu posílat jakékoli informace běžnou cestou. Nesměl použít ani jednorázové šifry, které byly teoreticky nerozluštitelné. První stránka poslední zprávy tedy měla varovat společenství D, že posílaná data nejsou taková, jak by asi někdo očekával.

Tato skutečnost zvedla Boba Rittera ze židle. Udělal si pár fotokopií a originály zničil, načež odešel do Moorovy kanceláře. Greer s Ryanem už tam byli.

"Došel mu film," řekl, jakmile zavřel dveře.

"Cože?" zeptal se Moore.

"Máme nějaké nové informace. Zdá se, že naši kolegové z KGB mají agenta uvnitř Tea Clipperu, ten jim právě poslal velkou část nákresů počátečních prací toho kouzelného zrcadla a KARDINÁL dospěl k závěru, že to je nejdůležitější. Na všechno neměl dostatek filmu, takže dal přednost tomu, co chystá KGB. Z toho, jak vypadá jejich laserový systém, máme jenom půlku."

"Třeba to bude stačit," poznamenal Ryan. Ritter se na něj opovržlivě podíval. Vůbec ho netěšilo, že se Ryan stal členem D.

"Rozebírá dopady změny tvaru, ale o změně samotné nepíše ani slovo."

"Můžeme identifikovat zdroj informací na naší straně?" zeptal se admirál Greer.

"Možná. Je to někdo, kdo zrcadlům dobře rozumí. Co nejdřív to musí vidět Parks. Ryane, vy jste tam přímo byl. Co si myslíte?"

"Test, který jsem sledoval, potvrdil výkonnost zrcadla a počítačového programu, jenž je řídí. Jestli ho Rusové dokáží okopírovat - že mají laser v pořádku, to už vlastně víme, ne?" Na chvíli se odmlčel. "Pánové, mám z toho strach. Jestli nás Rusové předběhnou, odpadnou všechna kritéria pro kontrolu zbrojení a naše strategická situace se zhorší. Mohlo by sice trvat pár let, než se ten problém objeví v praxi, ale..."

"No, pokud našemu člověku dodáme další zatracený film," řekl zástupce ředitele pro oblast operací, "můžeme na tom začít pracovat sami. Může nás těšit, že ten Bondarenko, jehož Míša vybral jako velitele oddělení laserů, má našemu muži pravidelně hlásit další vývoj. Nepříjemné je..."

"O tom se teď nemusíme rozšiřovat," řekl Moore. Ryan o tom nemusí vědět vůbec nic, řekly jeho oči Ritterovi, který okamžitě přikývl. "Jacku, říkal jsi, že máš ještě něco?"

"Na pondělí se chystá jmenování nového člena politbyra - je to Ilja Arkadijevič Vanějev. Je mu třiašedesát, vdovec. Jedna dcera, Světlana, pracuje v GOSPLANu; je rozvedená, má jednu dceru. Vanějev je poměrně přímý člověk, na jejich měřítka i čestný, nevíme o žádných špinavých stránkách jeho minulosti. Přichází z nižších partií ústředního výboru. Právě on převzal zemědělskou problematiku, jíž se předtím zabýval Narmonov a vedl si v ní hodně dobře. Panují názory, že Vanějev je Narmonovův člověk. Generální tajemník tak získá čtyři hlasující členy politbyra, kteří jsou na jeho straně, je to o jednoho víc, než má Alexandrovova frakce a..." zarazil se, protože si všiml mrzutých výrazů ve tvářích ostatních mužů. "Něco se děje?"

"Ta jeho dcera. Zčásti ji platí i Sir Basil," řekl mu Moore.

"Tak s ní ukončete smlouvu," řekl Ryan. "Bylo by fajn mít takový zdroj, ale tak závažný skandál by teď Narmonovovi ublížil. Pošlete ji do penze. Za pár let s ní můžeme obnovit spolupráci, ale teď navrhuji úplně ji odsunout."

"Tak snadné to asi nebude," řekl Ritter a nepokračoval. ‚Jak to vypadá s tou analýzou?"

"Včera jsem ji dodělal."

"Je určena jen pro prezidenta a pár dalších, ale měla by zůstat co nejvíc utajená."

"Souhlasím. Můžu ji vytisknout dnes odpoledne. Pokud je to všechno...?" Bylo. Ryan vyšel z místnosti. Moore si počkal, až se zavřou dveře, a pak

promluvil.

"Ještě jsem to nikomu neříkal, ale prezident si znovu dělá starosti o Narmonovovu politickou pozici. Ernie Allen se obává, že ta poslední změna sovětského postoje naznačuje slábnoucí Narmonovovu podporu doma, a přesvědčil prezidenta, že teď není ideální doba pro nátlak v několika otázkách. Důsledkem toho je, že pokud vyvezeme KARDINÁLA ven, mohlo by to mít nepříznivý politický vliv."

"Když Míšu chytí, výsledek bude stejný," poznamenal Ritter. "A to nemluvím o nepříznivých vlivech, jaké to bude mít na našeho člověka. Arthure, už po něm jdou. Už se možná dostali k Vanějevově dceři..."

"Už je zpátky ve své práci v GOSPLANu," řekl ředitel CIA.

"Jo, a ten člověk z čistírny někam zmizel. Dostali se k ní a zlomili ji," opakoval jeho zástupce. "Musíme ho odtamtud dostat jednou provždy. Nemůžeme ho nechat povlávat ve větru, Arthure. Je to náš člověk."

"Nemůžu svolit k vyvezení bez prezidentova souhlasu."

Ritter div nevybuchl. "Tak ho sežeň! Kašli na politiku - tentokrát se na ni vykašli! Mysli na praktickou stránku, Arthure. Když necháme toho člověka padnout, když nehneme prstem, abychom mu pomohli, roznese se to - Rusové o tom natočí celý seriál! V dlouhodobém měřítku nás to bude stát víc než tyhle dočasné politické nesmysly."

"Počkej s tím chvilku," řekl Greer. "Když zlomili dceru toho straníka, jak je možné, že je zase v práci?"

"Politika?" nadhodil Moore. "Myslíš, že KGB rodině toho člověka nemůže uškodit?"

"To tak!" ušklíbl se Ritter. "Gerasimov je v opačné frakci a myslíš, že by si nechal ujít příležitost připravit Narmonovova muže o křeslo v politbyru? Smrdí to politikou, to jistě, ale ne takovou. Náš přítel Alexandrov má spíš nového člena v kapse a Narmonov o tom neví."

"Takže podle tebe ji zlomili, ale pustili a chtějí ji použít jako páku proti jejímu tatíkovi?" zeptal se Moore. "Smysl to dává. Ale nemáme žádný důkaz."

"Alexandrov je příliš starý, aby se o to místo ucházel sám, ideologové se asi nikdy nedostanou až nahoru - je větší zábava rozhodovat o příštím králi. Gerasimov je ale jeho oblíbencem a víme, že má dostatek ambicí, aby se nechal korunovat Mikulášem III."

"Bobe, právě jsi vyslovil další důvod, proč bychom jim neměli houpat loďkou." Greer se napil kávy. "Nelíbí se mi ale ani představa, že tam Filitov zůstane. Je nějaká šance, že by všeho nechal? Tak, jak to teď vypadá, mohl by snad vyklouznout ze všeho, co proti němu mají, ne?"

"Ne, Jamesi," zavrtěl Ritter rozhodně hlavou. "Nemůžeme mu říct, aby se stáhl, protože potřebujeme zbytek jeho zprávy, ne? Když bude riskovat, aby ji odeslal navzdory tomu, jakou pozornost na něj upírají, nemůžeme ho jen tak nechat svému osudu. To není správné. Nezapomeň, co pro nás za ta dlouhá léta udělal." Ritter hovořil ještě několik minut, demonstroval neotřesitelnou loajalitu vůči svým lidem, jíž se naučil jako mladý případový důstojník. Ačkoli se s agenty někdy muselo zacházet jako s dětmi, povzbuzovat je, podporovat a často vychovávat, postupem doby se z nich stávaly vaše vlastní děti, a hrozilo-li jim nebezpečí, muselo se proti němu zasáhnout.

Moore pak diskusi uzavřel. "Rozumím tvým názorům, Bobe, ale i tak musím za prezidentem. Tohle už dávno není běžná operace v terénu."

Ritter neslevil. "Zatím ale rozmístíme všechny prostředky."

"Souhlasím, ale dokud to nebude schváleno, k ničemu nedojde."

Počasí ve Faslane nestálo za nic, ale v tuhle roční dobu to nebylo nic neobvyklého. Když Dallas vyplul na hladinu, skotské pobřeží bičoval třicetiuzlový vítr a déšť se sněhem. Mancuso zaujal svou pozici na horní

palubě a prohlížel si skalnaté kopce na obzoru. Právě absolvovali rychlý úsek, hnali se Atlantikem průměrnou rychlostí jedenatřiceti uzlů, tedy skoro maximální rychlostí, jakou si dovolil se svým plavidlem delší dobu plout; krom toho pluli mnohem blíž od pobřeží, než by si představoval. Ale co, platí ho, aby rozkazy plnil, ne aby je měl rád.

Na moři byly skoro čtyřmetrové vlny, jeho ponorka se v nich kolébala a klestila si cestu vpřed rychlostí dvanácti uzlů. Vlny se přelévaly přes oblou příď a tříštily se při střetu s přední částí velitelské věže. Nepomáhalo proti tomu ani speciální oblečení. Mancuso byl do několika minut promočený a třásl se zimou. Přiblížil se k nim remorkér Královského námořnictva a zastavil vlevo před Dallasem, pak ho zavedl do zálivu, zatímco Mancuso si na kolébání pomalu zvykal. Jedním z jeho nejlépe udržovaných tajemství byla občasná mořská nemoc. Byl rád, že je aspoň na věži, ale ti, kdo zůstali uvnitř v trupu, už jistě litují, že si před pár hodinami dali vydatný oběd.

Za necelou hodinu dopluli na chráněné vody a po několika zatáčkách vjeli do základny pro britské a americké atomové ponorky. Jakmile tam dopluli, šedý trup ponorky se s pomocí větru přisunul k molu. Tam už čekalo několik lidí, kteří se ukrývali v autech, posádka ponorky zatím ukotvovala své plavidlo. Jakmile byl položen přístavní můstek, Mancuso sešel dolů do své kabiny.

Prvním návštěvníkem byl jeden fregatní kapitán. Očekával důstojníka ponorkového loďstva, ale tenhle neměl žádné služební odznaky. Takže šlo nejspíš o někoho z rozvědky.

"Jaký byl přesun, kapitáne?" zeptal se muž.

"Klidný." No tak nezdržujte!

"Vyplouváte za tři hodiny. Tady jsou rozkazy k vaší operaci." Podal mu malou obálku s voskovými pečetěmi a poznámkou, jež Mancusovi nařizovala, kdy ji smí otevřít. Ačkoli ve filmech se to takovými případy jen hemží, Mancuso to ve funkci velícího důstojníka zažil prvně. Jindy si myslel, že by měl mít možnost probrat detaily operace s lidmi, kteří mu k ní vydali rozkazy. Teď ale ne. Mancuso podepsal převzetí, pod pozorným dohledem špiona zamkl obálku do sejfu a pak ho poslal pryč.

"Do háje," řekl pak kapitán pro sebe. Teď už mohli jeho hosté vstoupit na palubu.

Byli dva, oba v civilu. První sešel dolů skrz otvor pro nakládání torpéd se zručností opravdového námořníka. Mancuso brzy pochopil proč.

"Jak se vede, kapitáne?"

"Jonesi, co tady sakra děláš?"

"Admirál Williamson mi dal na výběr: buď budu dočasně povolán zpět do činné služby, nebo mě pošle na palubu jako civilního technického pozorovatele. Já radši to druhé. Je za to víc peněz." Jones ztišil hlas. "A tohle je pan Clark. Moc toho nenamluví."

Což byla pravda. Mancuso mu vyhradil náhradní postel v kajutě inženýrů. Když Clarkovi přinesli jeho věci, odešel do místnosti, zavřel za sebou dveře a víc ho neviděli.

"Kam si mám nacpat věci?" zeptal se Jones.

"V kozím chlívku je ještě jedna postel volná," odpověděl Mancuso.

"Fajn. Náčelníci dostávají lepší jídlo."

"Jak to jde ve škole?"

"Ještě jeden semestr do magisterských zkoušek. Už začínám dostávat první nabídky. A zasnoubil jsem se." Jones vytáhl peněženku a ukázal kapitánovi fotografii. Jmenuje se Kim a pracuje v knihovně."

"Gratuluji, pane Jonesi."

"Díky, kapitáne. Admirál říkal, že mě opravdu potřebuje, a Kim to chápe. Její táta je voják. Tak co se chystá? Nějaká zvláštní operace, kterou beze mě nesvedete, co?" Zvláštní operace je eufemismus, jenž zahrnuje všechny možné úkoly, ani jeden bezpečný.

"Nevím. Ještě mi nic neřekli."

"No, další výlet nahoru na sever bych bral," poznamenal Jones. "Abych řekl pravdu, trochu se mi stýskalo."

Mancuso si nemyslel, že by jeli přímo tam, ale nic neříkal. Jones si odešel dozadu uložit věci. Mancuso zamířil do kajuty inženýrů.

"Pan Clark?"

"Ano, pane." Pověsil si bundu, takže zůstal jen v košili s krátkým rukávem. Mancuso odhadoval jeho věk na něco přes čtyřicet let. Na první pohled na něm nebylo nic zvláštního, měřil kolem sto pětaosmdesáti, byl štíhlý, ale pak si Mancuso všiml, že v pase nemá v tomto věku obvyklou pneumatiku a ramena má širší než průměrní lidé. Při druhém pohledu na jeho paži pak dostal celkový obrázek další detail. Na zarostlém předloktí měl tetování, nejspíš červeného tuleně se širokým a odhodlaným úsměvem.

"Znal jsem jednoho člověka, který měl takové tetování. Důstojník - teď pracuje ve Skupině šest."

"Už je to dávno, kapitáne. Nesmím o tom mluvit."

"O co přesně jde?"

"Pane, rozkazy k operaci mají..."

"Nechte toho," usmál se Mancuso. "Právě mi je přinesli."

"Máme provést vyzvednutí."

Proboha. Mancuso přikývl. "Budete potřebovat nějakou další pomoc?"

"Ne, pane. Sólo výstup. Jen já a moje vybavení."

"Dobře. Můžeme to probrat podrobněji, až vyplujeme. Jíst budete v důstojnické jídelně. Je to po žebříku dolů, pak pár metrů doprava dozadu. Ještě jedna věc: jde hodně o čas?"

"Nemělo by, pokud vám nevadí čekat. Některé části akce jsou ještě ve hvězdách - víc o tom zatím říct nemůžu, kapitáne. Omlouvám se, ale i já mám svoje rozkazy."

"Jistě. Vezměte si horní postel. Jestli potřebujete, pořádně se vyspěte."

"Děkuji, pane." Clark sledoval, jak kapitán odchází, ale usmál se, až když se za ním zavřely dveře. Nikdy dříve nebyl na palubě ponorky třídy Los Angeles. Většina úkolů rozvědky se prováděla z malých, lépe manévrujících ponorek Sturgeon. Vždycky spal na stejném místě, vždy na horní posteli v kajutě inženýrů, jediné volné posteli na palubě. Jako vždy měl potíže najít místo pro své věci, ale "Clark" už to dělal tak dlouho, že znal všechny finty. Když byl hotov, vylezl si na postel. Byl po letu unaven a potřeboval si pár hodin odpočinout. Postele byly všechny stejné, tvrdé a natlačené k zaoblenému trupu ponorky. Člověk si připadal jako v rakvi s napůl otevřeným víkem.

"Člověk musí obdivovat Američany pro jejich prozíravost," řekl Morozov. Na Dušanbe bylo po několik týdnů velmi rušno. Ihned po testu - respektive ihned po odjezdu jejich návštěvníka z Moskvy - se dva ze šesti laserů rozebraly z důvodů běžné údržby a zjistilo se, že jejich optika utrpěla značné poškození. Takže optický potah přece jen ještě není dořešen. Spíš by se dalo říct kontrola kvality, poznamenal jeho sekční šéf, a přehodil tak problém na jinou skupinu techniků. Teď však měli něco mnohem víc vzrušujícího. Dostal se k nim návrh amerického zrcadla, o kterém slýchali už několik let.

"S tím nápadem přišel nějaký astronom. Chtěl fotografovat hvězdy tak, aby kvalitu nezkazilo ‚blikotání'. Nikdo mu neřekl, že je to nesmysl, takže se do toho pustil a povedlo se mu to. Znal jsem hrubé rysy, ale ne detaily. Máte pravdu, mladý muži. Je to velmi moudré. Až moc moudré na naše možnosti," zavrčel muž a otočil stránku na počítačové specifikace. "Nemáme k dispozici nic, co by mohlo tento výkon napodobit. Jen ty regulátory - nevím, jestli jsme schopni je postavit."

"Američané staví teleskop..."

"Ano, na Havaji, já vím. Ale ten na Havaji je po technické stránce daleko za tímhle. Američanům se podařil průlom, o němž se mezi vědci dosud neví.

Všimněte si data na tom schématu. Možná už ho dokonce uvedli do provozu." Zavrtěl hlavou. "Předběhli nás."

"Budete muset odejít."

"Já vím. Děkuji, že jste mě tu nechali tak dlouho." Eduard Vasilijevič Altunin byl upřímně vděčný. Dostal místo, kde mohl spát, a k tomu i několik teplých jídel, která mu dodávala energii, zatímco pracoval na svých plánech.

Či spíše se o to snažil. Nedokázal ani zhodnotit nevýhody, se kterými se musel potýkat. Na Západě by bez potíží dostal nové oblečení, paruku, a dokonce i divadelní maskovací sadu spolu s instrukcemi, jak pozměnit své rysy. Na Západě by se mohl skrýt na zadním sedadle auta a do čtyř hodin být o tři sta kilometrů dál. V Moskvě žádnou takovou možnost neměl. KGB už určitě prohledala jeho byt a ví, jaké nosí oblečení. Zná jeho tvář a barvu vlasů. Jediné, o čem nic netuší, je malý okruh kamarádů ze služby v Afghánistánu. O nich nikomu nic neřekl.

Nabídli mu jiný střih kabátu, ale neseděl mu a jemu se navíc nechtělo zatahovat tyto lidi ještě více do nebezpečí. Už věděl, co řekne: ukryl se se skupinou kriminálníků pár bloků odsud. Jedna z věcí, jež o Moskvě nebyla na Západě moc známá, byla zdejší zločinnost, jež dosáhla velmi vysokých hodnot a stále rostla. Ačkoli Moskva dosud nedohnala podobně velká města v Americe, existovaly zde čtvrti, kam se opatrnější lidé v noci nepouštěli o samotě. Jenže jelikož cizinci takové oblasti moc často nenavštěvují a pouliční bandy obtěžovaly cizince jen málokdy - takové konání totiž zaručovalo velmi důraznou reakci ze strany moskevské milice - , pravda se dostávala na povrch velmi pomalu.

Vyšel na Trofimovo, omšelou silnici u řeky. Altunin kroutil hlavou nad svou hloupostí. Odjakživa si říkal, že když bude potřebovat utéct z města, udělá to na nákladní lodi. Jeho otec na nich pracoval celý život a Eduard znal místa, která by nikdy nikdo neobjevil - jenže řeka byla zamrzlá, lodní doprava se zastavila a jeho to ani nenapadlo! Zlobil se na sebe.

Teď už ale nemělo smysl se tím trápit, opakoval si. Musí najít jiný způsob. Věděl, že automobilka Moskvič leží necelý kilometr odsud a vlaky z ní vyjíždějí celoročně. Zkusí naskočit na vlak jedoucí na jih, snad se ukryje ve voze s náhradními díly. S trochou štěstí se dostane do Gruzie, kde si jeho nové papíry nikdo moc důkladně prohlížet nebude. V Sovětském svazu se podařilo zmizet už tolika lidem. Koneckonců je to země se dvěma sty osmdesáti miliony obyvatel, říkal si v duchu. Neustále někdo ztrácí nebo ničí své doklady. Přemýšlel, jak velké množství podobných nápadů je realistických a které jsou jen pokusem trochu si zlepšit náladu.

Ale už nemohl couvnout. Všechno začalo v Afghánistánu a Altunin přemýšlel, jestli to vůbec někdy skončí.

Zpočátku se mu dařilo na vše zapomenout. Jako desátník v zásobovacím družstvu pracoval s tím, čemu se v Sovětské armádě eufemisticky říkalo "protiteroristické prostředky". Na místo určení je roznášela letadla nebo sovětští vojáci v rámci svého průchodu vesnicí. Patřily mezi ně klasické ruské matrjošky, postavičky v šátku s širším spodním dílem, dále nákladní autíčka nebo propisky. Dospělí to pochopili rychle, ale děti vždy přemohla zvědavost a neschopnost poučit se z chyb jiných. Záhy se ukázalo, že děti zvednou ze země cokoli, a počet panenek-bomb se snížil. Ale jedno se neměnilo: když je někdo zvedl, sto gramů výbušniny explodovalo. Altunin měl za úkol sestavovat bomby a vysvětlovat vojákům, jak s nimi správně zacházet.

Zpočátku o tom moc nepřemýšlel. Byla to jeho práce, rozkazy k ní dostal shora; geny ani výchova nevede Rusy k tomu, aby o rozkazech shora pochybovali. Krom toho šlo o bezpečnou a snadnou práci. Nemusel se tahat s puškou a pochodovat po nepřátelské zemi. Jediné nebezpečí pro něj představovaly kábulské bazary, kam ale nikdy nechodil sám, vždy v hloučku pěti i více lidí.

Jenže během jednoho takového výletu uviděl malé dítě - chlapečka nebo holčičku, už nevěděl - , kterému zbyl z pravé ručičky jen pahýl a jehož matka se na Altunina a jeho kamarády dívala tak, že na to nikdy nezapomene. Znal ty příběhy, jak Afghánci s neobyčejným potěšením mučí sovětské piloty, jak to často dělají přímo jejich ženy. Pokládal to za jasný důkaz barbarství těchto primitivních lidí - jenže dítě primitivní není. To tvrdí marxismus. Vezměte jakékoli dítě, poskytněte mu řádné vzdělání a vedení a je z něj doživotní komunista. Tohle dítě ne. Vzpomínal si na ten chladný listopadový den před dvěma roky. Rána už se docela zahojila a dítě se usmívalo, bylo příliš malé, aby chápalo, že jeho znetvoření mu zůstane navěky. Jeho matka si to ale uvědomovala, věděla, jak a proč bylo její dítě potrestáno za... za to, že se narodilo. A od té chvíle už Altuninova bezpečná a snadná práce nebyla stejná jako dřív. Pokaždé, když přišroubovával výbušnou část k mechanismu, viděl malou baculatou dětskou ručičku. Začaly se mu zjevovat i ve snu. Těchto vidin ho nezbavil ani alkohol, ani experiment s hašišem. Nepomohly ani rozhovory s jeho kolegy - ale obrátil na sebe neblahou pozornost politruka svého družstva. Ten mu vysvětlil, že musí odvádět velmi náročnou práci, která je nicméně nutná, aby se předešlo větším ztrátám na životech. Stížnostmi se na tom nic nezmění, leda by byl desátník Altunin převelen ke střeleckému družstvu, kde by se pak na vlastní oči přesvědčil, proč jsou tak kruté metody nezbytné.

Už věděl, že měl tuto nabídku přijmout, a nenáviděl se za zbabělost, jež mu v tom zabránila. Služba v přední linii by mu mohla vrátit sebeúctu, mohla by - mohla by hodně věcí, říkal si Altunin, ale nerozhodl se pro ni, takže to bylo jedno. Nakonec si vysloužil jen dopis od politruka, který ho pak měl provázet celý život.

Teď se pokoušel to špatné odčinit. Říkal si, že už se mu to snad povedlo - a teď, když bude mít trochu štěstí, se mu podaří zmizet a snad dokáže zapomenout na hračky, které připravoval pro jejich zlovolné poslání. To byla jediná pozitivní myšlenka, pro niž bylo v jeho mysli této chladné zamračené noci místo.

Kráčel na sever, držel se od špinavých okrajů chodníků, šel ve stínu, mimo světla lamp. Díky dělníkům z automobilky, kteří se vraceli ze své směny, byly chodníky příjemně plné, ale když došel ke kolejím u závodu, veškerý shon ustal. Začalo hustě sněžit, viditelnost poklesla na necelých sto metrů, kolem každé lampy nad stojícími nákladními vagony se utvořily kruhy padajících vloček. Zdálo se, že se připravuje jeden vlak, snad pojede na jih, říkal si. Lokomotivy teď jezdily tam i zpět a posunovaly vagony z jedné koleje na druhou. Pár minut se skrýval za vagonem a pokoušel se zjistit, co se děje. Mezitím se zvedl vítr a Altunin hledal lepší místo. Asi padesát metrů od něj stálo několik vagonu, od nichž by se mohl rozhlížet lépe. Jeden z nich měl otevřené dveře; jestli se má do nějakého vagonu dostat, bude si muset prohlédnout zámek. Zamířil k vagonu se skloněnou hlavou, aby se uchránil před větrem. Jediné, co mimo praskání sněhu pod botami slyšel, bylo houkání lokomotiv. Říkal si, že je to vlastně příznivý zvuk, který změní jeho život, možná ho zavede na cestu podobnou svobodě.

Překvapilo ho, že v tom vagoně uviděl lidi. Tři. Dva drželi v ruce kartony s náhradními díly. Třetí měl ruce prázdné, dokud ovšem nesáhl do kapsy a nevytáhl z ní nůž.

Altunin se chystal něco říct. Bylo mu jedno, jestli kradou náhradní díly, jež pak prodají na černém trhu. Vůbec ho to nezajímalo, jenže než stihl promluvit, třetí muž na něj skočil. Altunin byl v šoku, když upadl hlavou na koleje. Byl při vědomí, ale asi vteřinu se nedokázal pohnout, překvapení mu nedovolovalo mít strach. Třetí muž se otočil a něco řekl. Altunin odpovědi nerozuměl, ale všiml si, že byla zlostná a rychlá. Stále se pokoušel pochopit, co se děje, když tu se útočník znovu otočil a prořízl mu hrdlo. Necítil žádnou bolest. Chtěl jim vysvětlit, že ho to... nezajímá..., nic mu do toho není..., jen chce... Jeden z mužů se postavil nad něj, v rukou držel dva kartony a v

očích měl strach, což Altuninovi připadalo strašně zvláštní, když přece umírá on...

O dvě hodiny později jedna lokomotiva nedokázala včas zastavit, když její strojvůdce zahlédl na kolejích ležet zasněženou postavu. Když si pak prohlédl, co přejel, zavolal ředitele nádraží.

13 kapitola - Rady

Nádherná práce," utrousil Vatutin. "Parchanti." Porušili pravidlo, říkal si v duchu. Šlo o pravidlo nepsané, ale přesto velmi pečlivě dodržované: CIA nezabíjí Sověty v Sovětském svazu; KGB nezabíjí Američany ani sovětské zběhy ve Spojených státech. Pokud si Vatutin pamatoval, žádná ze stran ho dosud neporušila - aspoň ne prokazatelně. Takové pravidlo mělo svůj smysl: práce zpravodajských úřadů spočívá ve sběru informací; kdyby KGB a CIA trávily všechen svůj čas zabíjením lidí - včetně dalších a dalších odvet - , primární úkol by nikdy nedospěl k úspěšnému konci. Špionážní činnost tedy byla civilizovanou, odhadnutelnou oblastí. V zemích třetího světa samozřejmě platila jiná pravidla, ale v Americe a Sovětském svazu se pravidla velmi úzkostlivě dodržovala.

Tedy až dosud-pokud ovšem nemám přistoupit na názor, že toho ubohého smolaře zabili zloději náhradních dílů! Vatutin přemýšlel, jestli CIA mohla zadat tento úkol nějaké bandě zločinců - měl podezření, že Američané využívají sovětské zločince na věci, které jsou pro jejich bělostné ručičky příliš citlivé. V takovém případě by k porušení pravidla nedošlo, že? Přemýšlel, jestli muži z První správy někdy použili podobný úskok...

Teď ale věděl, že mu před očima leží mrtvý článek řetězce kurýrů a s ním jeho jediná naděje spojit mikrofilm k americkému špionovi na ministerstvu obrany. Vatutin se opravil: také věděl, že to za šest hodin bude muset nahlásit předsedovi. Bude se muset napít. Zavrtěl hlavou a podíval se dolů na to, co zbylo z jeho podezřelého. Sníh padal tak rychle, že krev už nebylo vidět.

"Víte, kdyby si dali trochu víc záležet na tom, jak jeho tělo položili na koleje, mohli bychom se domnívat, že jde čistě o nehodu," poznamenal další důstojník KGB. I přes na pohled hrozné poškození, které tělu způsobila kola lokomotivy, bylo nepochybné, že Altuninovi někdo předtím prořízl hrdlo velmi ostrým nožem. Smrt, hlásil lékař, nastala za necelou minutu. Nenašli žádné stopy po zápasu. Oběť - zrádce! - neměla ani odřené, ani pořezané ruce. Nebojovala s tím, kdo ho zabil. Závěr: muž svého vraha nejspíš znal. Mohl to udělat nějaký Američan?

"Především," řekl Vatutin, "chci vědět, jestli mezi osmnáctou a třiadvacátou hodinou někteří z Američanů opustili své byty." Otočil se. "Doktore!"

"Ano, plukovníku?"

"Ještě jednou, předpokládaný čas smrti?"

"Podle teploty větších částí mezi jedenadvacátou a půlnocí. Spíš dříve než později, ale chlad a sníh to trochu zkreslují." Nemluvě o stavu ostatku, nedodal.

Vatutin se otočil zpět na svého hlavního asistenta. Jestli byl někdo mimo byt, chci vědět, kdo to byl, kde byl, kdy a proč."

"Máme zesílit sledování cizinců?" přemýšlel muž nahlas.

"Kvůli tomu budu muset k předsedovi, ale přemýšlím o tom. Chci, abyste promluvil s vrchním vyšetřovatelem milice. Tenhle případ musí zůstat přísně tajný. Nepotřebujeme kupu policistů, kteří všechno pokazí."

"Rozumím, soudruhu plukovníku. Stejně by je zajímalo jen to, aby sehnali chybějící náhradní díly," poznamenal muž hořce. Celá perestrojka dělá ze všech lidí kapitalisty!

Vatutin odešel k řidiči lokomotivy. "Zima, co?"

Dočkal se pochopení. "Ano, soudruhu. Možná by vám prospělo něco, co ji trochu zažene."

"To by od vás bylo velmi šlechetné, soudruhu."

"Bude mi potěšením, soudruhu plukovníku." Muž vytáhl malou láhev. Když si všiml, že ten člověk je plukovníkem KGB, říkal si, že je s ním amen. Ale byl to celkem příjemný člověk. Jeho kolegové se chovali věcně, kladli rozumné otázky, a muž byl tedy poměrně v klidu - dokud si neuvědomil, že by mohl být potrestán za to, že má na pracovišti láhev vodky. Díval se, jak se plukovník dlouze napil a pak mu láhev vrátil.

"Spasibo," řekl muž z KGB a vrátil se mezi padající vločky.

Vatutin čekal v kanceláři před pracovnou předsedy, když Gerasimov přišel. Slyšel, že je to pilný člověk, který vždy chodí do práce v sedm třicet. Zvěsti se ukázaly jako pravdivé. Vstoupil do dveří v sedm dvacet pět a mávl na muže z "Dvojky", aby ho následoval do kanceláře.

"Tak co?"

"Včera v noci byl na kolejišti u závodu Moskvič zabit Altunin. Měl prořízнuté hrdlo a jeho tělo leželo na kolejích, kde ho přejela jedna lokomotiva."

"Víte jistě, že to byl on?" zeptal se Gerasimov a zamračil se.

"Ano, podařilo se ho identifikovat. Sám jsem ten obličej poznal. Našli jsme ho vedle vagonu, do něhož se zjevně někdo vloupal a odcizil několik náhradních dílů."

"Aha, takže narazil na skupinu kšeftařů, kteří ho pak zabili?"

"Tak to má vypadat, soudruhu předsedo," přikývl Vatutin. "Taková shoda náhod mi sice připadá nevěrohodná, ale neexistuje žádný důkaz, jímž bychom to vyvrátili. Naše vyšetřování pokračuje. Teď se snažíme zjistit, jestli v oblasti žijí někteří Altuninovi kamarádi z armády, ale od této stopy si moc neslibuji."

Gerasimov objednal čaj. Jeho tajemník se objevil během chvilky a Vatutin si uvědomil, že jde nejspíš o součást pravidelného ranního rituálu. Předseda se choval mnohem klidněji, než plukovník poněkud s obavami očekával. Straník nestraník, choval se jako profesionál:

"Takže do této chvíle máme přiznání tří kurýrů a dalšího jsme identifikovali, i když bohužel po smrti. Ten mrtvý byl spatřen v těsné blízkosti vysokého poradce ministra obrany a jeden ze žijících identifikoval svůj kontakt jako cizince, ale nedokázal jednoznačně poznat jeho obličej. Zkráceně řečeno, máme střed celé linie, ale ani jeden z konců."

"Přesně tak, soudruhu předsedo. Pokračuje sledování těch dvou plukovníků z ministerstva. Navrhuji zesílit dohled nad lidmi z amerického velvyslanectví."

Gerasimov přikývl. "Schváleno. Teď mám na programu ranní brífink. Nepolevujte ve svém úsilí. Vypadáte lépe, když jste omezil pití, Vatutine."

"Cítím se lépe, soudruhu předsedo," připustil.

"Dobře." Gerasimov vstal a jeho návštěvník rovněž. "Opravdu si myslíte, že naši kolegové ze CIA zabili svého vlastního člověka?"

"Altuninova smrt by se jim velmi hodila. Uvědomuji si, že by šlo o porušení našich - naší dohody týkající se těchto věcí, ale..."

"Ale pravděpodobně máme co do činění s vysoce postaveným špionem a jim jde nepochybně o to, aby ho ochránili. Ano, rozumím. Nevzdávejte to, Vatutine," opakoval Gerasimov.

Foley už byl také ve své kanceláři. Na stole měl tři kazety s filmy pro KARDINÁLA. Dalším problémem bylo doručení těch zatracených věcí. Oblast špionáže představuje spoustu vzájemně provázaných protikladů. A některé části

jsou ďábelsky složité. Některé přinášejí nebezpečí, kvůli němuž si Foley občas nadával, že nezůstal v New York Times. Jenže pak jsou i další, tak snadné, že by je zvládlo i jedno z jeho dětí. Taková myšlenka ho napadla už několikrát - sice se jí nikdy vážně nezabýval, ale když utlumil svůj mozek několika silnějšími drinky, bavil se představou, že by Eddiemu dal do ruky křídu, aby udělal na určité místo určitou značku. Čas od času se zaměstnanci ambasády vydávali na procházku Moskvou, během níž dělali věci, které byly jen nepatrně mimořádné. V létě nosili v knoflíkových dírkách květiny, zjevně bezdůvodně je vyjímali - a důstojníci KGB, kteří je sledovali, pak pozorně sledovali chodníky a hledali člověka, kterému byl tento "signál" určen. Celý rok někdo z nich vycházel ven a fotil si na ulicích obyčejné scénky ze života. Ve skutečnosti se jim to muselo říkat jen zřídka. U některých lidí na ambasádě stačilo, aby se chovali jako obyčejní Američané, a Rusové z nich šíleli. Pro kontrašpionážního důstojníka mohlo být tajným znamením cokoli: sklopené stínítko v zaparkovaném autě, balík zapomenutý na předním sedadle, směr kol zaparkovaného auta. Čistý dopad všech těchto opatření, z nichž některá byla úmyslná, některá naprosto náhodná, nutila lidi z "Dvojky" honit se po městě a pátrat po věcech, které ani neexistovaly. Američané si v tomto ohledu vedli o něco lépe než Rusové, ti byli příliš svázáni pravidly, aby se chovali opravdu nahodile; takové věci kontrašpionážním důstojníkům Druhé správy příšerně komplikovaly život.

Jenže jich bylo několik tisíc, a na ambasádě pracovalo pouhých sedm stovek Američanů (včetně rodinných příslušníků).

A Foley musel předat ten film. Přemýšlel, proč KARDINÁL neustále odmítá použít mrtvou schránku. Pro něco takového by to byla ideální příležitost. Mrtvá schránka je obvykle předmět, který vypadá jako obyčejný kámen nebo něco podobně běžného a nenápadného, uvnitř je dutina a v ní bývá uložen předmět. V Moskvě byly v oblibě zvláště cihly, jelikož se tu téměř z ničeho jiného nestavělo, a mnohé z nich byly vlivem celkově mizerné úrovně zdejších řemeslných prací uvolněny, nicméně rozmanitost takových předmětů nebrala konce.

Škála způsobů, jak předat předmět při osobním kontaktu, byla naproti tomu omezená a závisela na dokonale přesném načasování. CIA mu ale nedala tuhle práci proto, že je to hračka. Sám už riskovat nemůže. Ale třeba by to dokázala jeho žena...

"Tak odkud to uniklo?" zeptal se Parks šéfa bezpečnosti.

"Vinen může být kdokoli ze stovky lidí," odpověděl muž.

"Tomu říkám dobrá zpráva," utrousil Pete Wexton suše. Pracoval jako inspektor v kontrašpionážní kanceláři FBI. Jenom sto."

"Může to být někdo z vědců nebo něčí sekretářka, někdo z rozpočtového oddělení - to je jen v rámci programu. Dalších asi dvacet lidí, kteří jsou do Tea Clipperu zapojeni hodně intenzivně, je pak tady v okolí D. C, ale jsou to všichni hodně vysoko postavení lidi." Šéfem bezpečnosti Strategické obranné iniciativy byl námořní kapitán, jenž si zvykl nosit civilní oblečení. "Člověk, kterého hledáme, je podle mě spíš na Západě."

"Kde jsou většinou vědci a spíš pod čtyřicet." Wexton zavřel oči. Ti žijí v počítačích a přemýšlejí o světě jako o jedné velké videohře. Potíž s vědci, a s mladými dvojnásob, byla v tom, že žijí ve světě na hony vzdáleném tomu, jak ho chápou a uznávají lidé z bezpečnostních složek. Pro ně je pokrok závislý na volném přenosu informací a nápadů. Jsou to lidé, kteří se nadchnou pro nové věci, rozmlouvají o nich mezi sebou a bezmyšlenkovitě pátrají po systému, díky němuž nápady rostou jako plevel na rumišti jejich laboratoří. Pro bezpečnostního důstojníka je ideální takový svět, v němž nikdo s nikým dalším nemluví. Problém takového stavu ovšem spočívá v tom, že v takovém světě už není vůbec potřeba cokoli zabezpečovat. Najít vyváženost mezi oběma názory je

téměř vyloučeno, přičemž bezpečnostní důstojníci se vždy ocitnou někde uprostřed, zahrnováni nenávistí všech ostatních.

"Jaká je vnitřní bezpečnost dokumentů projektu?" zeptal se Wexton.

"Myslíte pasti na kanáry?"

"Co to proboha je?" zeptal se generál Parks.

"Všechny tyto dokumenty vznikají na textových procesorech. Pomocí strojů pak v každé kopii provedete velmi pečlivé změny. Díky tomu můžete všechny vystopovat a identifikovat, co přesně prosáklo na druhou stranu," vysvětloval kapitán. "Zatím jsme to moc nepoužívali. Je to příliš náročné na čas."

"CIA používá podprogram, který to provádí automaticky. Říkají mu Spookscribe nebo tak nějak. Hodně si ho hlídají, ale kdybyste o něj požádal, třeba by vám ho poskytli."

"Je fajn, že nám o tom řekli," zavrčel Parks. "Pomohlo by to v tomhle případě?"

"Zatím ne, ale musíme využít všechny karty, co máme," řekl kapitán svému šéfovi. "O tom programu jsem slyšel. Nelze ho použít na vědecké dokumenty. Hovoří příliš přesným jazykem. Všechno mimo vložené čárky může snadno převrátit celý význam."

"Pokud tomu vůbec někdo rozumí," pokýval Wexton smutně hlavou. "No, je nepochybné, že Rusové ano." Už přemýšlel o zdrojích, které bude tento případ vyžadovat - asi stovku agentů. Budou nápadní. Cílová komunita je nejspíš příliš malá, aby přijala velké množství lidí, aniž by si toho někdo všiml.

Další možností bylo omezit přístup k informacím o experimentech se zrcadly, jenže s tím se zase pojilo riziko, že špiona upozorníte. Wexton přemýšlel, proč nezůstal u tak jednoduchých věcí, jako jsou únosy a potíže s mafií. Jenže do Tea Clipperu ho zasvětil Parks osobně. Byl to důležitý úkol, on na něj byl nejlepší člověk. Wexton si tím byl jist: řekl to sám ředitel Jacobs.

První si toho všiml Bondarenko. Už pár dní měl při ranním běhu zvláštní pocit. Měl ho vždy, ale po třech měsících v Afghánistánu získal nějaký šestý smysl, který se i po návratu nepřestal rozvíjet. Někdo ho sleduje. Kdo? přemýšlel.

Jsou dobří. Tím si byl jist. Rovněž měl pocit, že jich je pět, možná i víc. Takže jsou to Rusové... nejspíš. Ne určitě. Plukovník Bondarenko už uběhl kilometr a rozhodl se pro malý pokus. Změnil cestu a v místě, kde obyčejně zatáčel doleva, zatočil doprava. Takže proběhne kolem nového domu, jenž má v prvním patře ještě jasně čistá okna. Usmál se, ale pravou rukou bezmyšlenkovitě sjel k pasu, kde míval služební pistoli. Úsměv zmizel, jakmile si uvědomil, co provedl, a pocítil hlodavé zklamání nad tím, že se nemůže bránit ničím jiným než holýma rukama. Bondarenko poměrně dobře věděl, jak na to, ale pistole přece jen dosáhne dál než ruka nebo noha. Neměl strach, to ani zdaleka, ale Bondarenko byl voják, který si zvykl poznávat meze a pravidla svého světa.

Otočil hlavu a podíval se na odraz v oknech. Sto metrů za sebou viděl muže, zvedl dlaň k obličeji, jako by hovořil do malé vysílačky. Zajímavé. Bondarenko se otočil a běžel pár metrů zpátky, když se však znovu otočil, muž měl ruku u boku, kráčel klidnou chůzí a o běžícího důstojníka se zjevně nijak nezajímal. Plukovník Bondarenko se otočil a nasadil své obvyklé tempo. Spíš sám pro sebe se usmíval. Potvrdil si to. Ale co vlastně si potvrdil? Bondarenko si slíbil, že to zjistí hodinu po příchodu do své kanceláře.

O třicet minut později, když se vrátil domů, osprchoval se, oblékl a četl ranní noviny - Krasnuju zvězdu, deník Sovětské armády - a popíjel hrnek čaje. Hrálo rádio a jeho žena zatím vypravovala děti na cestu do školy. Bondarenko ani neposlouchal a očima jen přejížděl články a v hlavě mu bouřilo. Kdo to je? Proč mě sledují? Podezírají mé? A pokud ano, tak z čeho?

"Dobré ráno, Genadiji Josifoviči," řekl Míša, když vstoupil do kanceláře.

"Dobré ráno, soudruhu plukovníku," pozdravil Bondarenko.

Filitov se usmál. "Říkejte mi Míšo. Podle toho, jak si vedete, budete mít brzy vyšší hodnost než já, starý voják. O co jde?"

"Sledují mě. Když jsem byl dnes ráno běhat, sledovalo mě několik lidí."

"Opravdu?" otočil se Míša. "Víte to jistě?"

"Sám víte, jaké to je, když jste si jist, že vás sledují - určitě to musíte znát sám, Míšo!" poznamenal mladý plukovník.

V tom se ovšem mýlil. Filitov si až do této chvíle ničeho neobvyklého nevšiml, jeho instinkty nic nepodrážděly. Pak mu došlo, že zřízenec z lázní se ještě nevrátil. Co když ten signál znamenal víc než jen běžnou zkoušku bezpečnosti? Filitovovi přelétl po obličeji lehký stín obav, než se mu podařilo znovu svůj výraz ovládnout.

"Takže i vy jste si všiml něčeho neobvyklého?" zeptal se Bondarenko.

"Ale!" Filitov mávl rukou a nasadil ironický výraz. "Ať si mě sledují; zjistí, že tenhle stařec je nudnější než Alexandrovův sexuální život." Narážky na hlavního ideologa politbyra se na ministerstvu obrany staly velmi populárními. Jde snad o znamení, říkal si Míša, že ho chce generální tajemník Narmonov uvolnit z funkce?

Jedli po afghánském způsobu, všichni si brali jídlo rukama z jednoho tácu. Ortiz přichystal skutečný oběd. Lučištník dostal čestné místo a Ortiz seděl vedle něj a zastával roli tlumočníka. Byli tu i čtyři velmi vysocí zaměstnanci CIA.

Měl pocit, že to přehánějí, ale místo, odkud k nebi vyšel paprsek, musí být velmi důležité. Ortiz zahájil rozpravu s obvyklými slavnostními frázemi.

"Uděl ujete mi příliš velkou poctu," odpověděl Lučištník.

"Kdepak," opáčil vysoký host ze CIA Ortizovým prostřednictvím. "Vaše šikovnost a odvaha jsou nám velmi dobře známy, vědí o nich i naši vojáci. Stydíme se, že nemůžeme poskytnout více než tu chabou pomoc, kterou umožňuje naše vláda."

"Musíme získat zpět naši zem," řekl Lučištník slavnostně. "S Alláhovou pomocí bude znovu naše. Je dobře, že se věřící spojují a bojují proti bezbožným, ale jde o úkol mých lidí, nikoli vašich."

On to netuší, pomyslel si Ortiz. On nemá ponětí, že ho využívají.

"No," pokračoval Lučištník, "proč jste cestovali přes celý svět, abyste si promluvili s obyčejným bojovníkem?"

"Chtěli bychom si promluvit o tom světle, které jste viděli na obloze."

Lučištník změnil výraz. Překvapilo ho to. Myslel, že se budou ptát na to, jak fungují jeho střely.

"Bylo to světlo - zvláštní světlo. Jako meteor, ale zdálo se, že letí nahoru, ne dolů." Popsal, co viděl, velmi podrobně, řekl jim čas, kde byl, směr světla a způsob, jakým se po nebi pohybovalo.

"Všimli jste si, co zasáhlo? Viděli jste na nebi i něco jiného?"

"Zasáhlo? Nerozumím. Bylo to světlo."

Promluvil další z návštěvníků. "Slyšel jsem, že jste býval učitelem matematiky. Víte, co je to laser?"

Lučištník znovu změnil výraz. "Ano, četl jsem o nich na univerzitě. O laserech..." Lučištník se napil džusu. "O laserech něco vím. Vysílají světelný paprsek a používají se hlavně k měření a sledování. Nikdy jsem žádný neviděl, jen jsem o nich četl."

"To, co jste viděli, byla zkouška laserové zbraně."

"A jaký je její účel?"

"To zatím nevíme. Během zkoušky, kterou jste viděl, došlo ke zničení družice na oběžné dráze pomocí laseru. To znamená..."

"O družicích něco vím. A k tomuto účelu lze laser použít?"

"Naše země pracuje na podobných věcech, ale zdá se, že Rusové jsou před námi."

To Lučištníka překvapilo. Copak Amerika není světovou jedničkou v technice? Copak Stinger toho není dostatečným důkazem? Proč tihle muži letěli dvanáct tisíc mil - jen proto, že on viděl světlo na nebi?

"Máte z toho laseru strach?"

"Velmi nás zajímá," odpověděl vyšší muž. "Některé dokumenty, které jste našli, nám poskytly informace o základně, jaké jsme dříve neměli, takže jsme dvojnásob vašimi dlužníky."

"I mě to velmi zajímá. Máte ty dokumenty?"

"Emilio?" Vyšší muž ukázal na Ortize, který vytáhl mapu a schéma.

"Tato základna se buduje od roku 1983. Překvapilo nás, že Rusové se rozhodli postavit něco tak důležitého tak blízko od hranic s Afghánistánem."

"V roce 1983 si ještě mysleli, že vyhrají," poznamenal Lučištník zamyšleně. Skutečnost, že tak uvažovali, se chápala jako urážka. Prohlédl si rozmístění na mapě, vrchol hory, již z velké části obtéká řeka Vachš. Ihned mu došlo, proč je právě zde. Elektrárna Nurek stála pouhých pár kilometrů odsud. Lučištník věděl víc, než na sobě dal znát. Vyznal se v tom, co jsou lasery, věděl něco i o jejich fungování. Věděl, že světlo z nich je nebezpečné, že dokáže oslepit...

Zničilo družici? Stovky kilometrů nad zemí, výše, než kam doletí letouny..., co by potom dokázalo udělat lidem na zemi..., možná to postavili tak blízko od jeho země i z jiného důvodu...

"Viděli jste jen to světlo? Neslyšel jste žádné zprávy o podobném místě, žádné příběhy o zvláštním světle na obloze?"

Lučištník zavrtěl hlavou. "Ne, jen v tom jednom případě." Všiml si, že návštěvníci se na sebe zklamaně podívali.

"No, to nic. Mám svolení předat vám poděkování mé vlády. K vaší skupině už míří tři nákladní vozy plné zbraní. Pokud budete potřebovat ještě něco dalšího, pokusíme se vám to sehnat."

Lučištník přikývl. Očekával velkou odměnu za předání toho sovětského důstojníka, jeho smrt ho tudíž zklamala. Jenže kvůli tomu za ním tihle muži nepřijeli. Šlo jim čistě o ty dokumenty a to světlo - copak je to místo tak důležité, že smrt Rusa je oproti němu bezvýznamná? Copak se toho Američané opravdu bojí?

A pokud se bojí oni, jak se má cítit on?

"Ne, Arthure, to se mi nelíbí," zkusil to prezident. Moore se však rozhodl pokračovat ve svém náporu.

"Pane prezidente, Narmonovovy politické potíže bereme na vědomí. Zmizení našeho agenta nebude mít větší dopad než jeho zatčení KGB, spíš menší. Mimochodem, KGB nemůže způsobit větší povyk, když jí upláchne," podotkl ředitel CIA.

"Pořád je to příliš velké riziko," řekl Jeffrey Pelt. "Narmonov představuje historickou příležitost. Upřímně usiluje o zásadní změny jejich systému - proboha, vždyť s tou analýzou přišli sami vaši lidé."

Tuhle šanci jsme už jednou měli, ale nevyužili jsme ji, říkal si Moore. Jenže Chruščov padl a dalších dvacet let panovala stranická tvrdohlavost. Teď máme možná další šanci. Bojíte se, že žádnou lepší už třeba nikdy nedostaneme. No, i tak to lze vidět, přiznal v duchu.

"Jeffe, odvezení našeho člověka ze země neovlivní Narmonovovu pozici o nic víc než jeho dopadení..."

"Jestli po něm jdou, proč ho nesebrali hned?" zeptal se Pelt. "Co když to berete až moc vážně?"

"Ten muž pro nás pracuje přes třicet let - třicet let! Víš, jaká rizika

kvůli nám podstupuje, jak kvalitní informace jsme od něj dostali? Dokážeš pochopit, jaké zklamání musel pociťovat, když jsme nedali na jeho rady? Uvědom si, jaké to je, žít třicet let s vidinou trestu smrti. Když ho odvrhneme, za co pak tahle země stojí?" řekl Moore odhodlaně.

Prezident se vždy nechal přesvědčit s využitím argumentů založených na morálních principech.

"A když současně s tím podrazíme nohy Narmonovovi?" zeptal se Pelt. "Co když se k moci dostane Alexandrovova klika a všechno se zase vrátí do starých kolejí? Jak vysvětlíme americkému lidu, že jsme tuhle příležitost obětovali za život jediného člověka?"

"Za prvé, nikdo se to nedozví, pokud to někdo neprozradí," odpověděl ředitel CIA chladně. "Víte, že Rusové to taky nezveřejní. A za druhé, jak bychom vysvětlili, že jsme toho člověka odhodili jako použitý kapesník?"

"Ani to se nikdo nedozví, pokud to někdo nevyzradí," odpověděl Pelt stejně chladným hlasem.

Prezident se ošíval. Jeho první reakce mu říkala, aby operaci pozdržel. Jak by mohl něco takového vysvětlit? Vědomě nebo nevědomě projednávali způsoby, jak ochránit největšího nepřítele Ameriky před velmi špatnými věcmi. Ale ani to nelze říct veřejně, uvědomil si prezident. Kdybych řekl nahlas, že Rusové jsou našimi nepřáteli, tisk by mě za to rozcupoval. Na naši zemi míří tisíce sovětských jaderných hlavic, ale my si nesmíme dovolit urazit jejich city...

Vybavoval si svá dvě setkání se svým protějškem. Andrejem Iljičem Narmonovem, generálním tajemníkem Komunistické strany Sovětského svazu. Je mladší, uvědomoval si prezident. Jejich první rozhovory byly opatrné, každý zkoumal toho druhého a pátral po slabostech i společných tématech, po výhodě a kompromisu. Je to muž se svými úkoly, pravděpodobně si velmi přeje změnit spoustu věcí, říkal si prezident...

Ale je to dobře? Co kdyby jejich ekonomiku decentralizoval, vpustil do ní tržní síly, dal lidem trochu svobody - samozřejmě ne moc, ale dost na to, aby se věci daly do pohybu? Poměrně hodně lidí ho před takovou možností varovalo: jen si představte zemi s politickým potenciálem Sovětů podpořeným ekonomikou, která produkuje kvalitní zboží v civilním i vojenském sektoru. Mohli by pak ruští občané znovu začít věřit ve svůj systém; mohlo by dojít k oživení smyslu pro povinnost, který měli ve třicátých letech? Pak bychom nejspíš stáli proti nepříteli mnohem silnějšímu než kdy dříve.

Na druhé straně ovšem slýchal, že neexistuje trocha svobody - na to se můžete zeptat Duvaliera z Haiti, Marcose z Filipín nebo ducha šáha Mohammada Rézá Páhlavího. Setrvačnost dějin by Sovětský svaz mohla vyvést z temného středověku do období politických idejí 20. století. Možná to potrvá generaci, možná dvě, ale co kdyby se celá země začala vyvíjet v cosi, co by připomínalo liberální stát? Existuje ještě jedna dějinná poučka: liberální demokracie mezi sebou neválčí.

Tomu říkám výběr, pomyslel si prezident. Budou si mě pamatovat jako zpátečnického idiota, jenž se vznešeným úšklebkem obnovil studenou válku - nebo jako prosťáčka, který hrozně dlouho čekal, až leopard změní srst, ale nakonec zjistil, že mu narostly jen delší a ostřejší tesáky. Ježíši, říkal si a prohlížel si dva muže před sebou, vždyť já vůbec nepřemýšlím o úspěchu, jen o dopadech nezdaru.

To je oblast, v níž Amerika a Rusko mají podobné osudy - naše poválečné vlády nikdy nesplnily očekávání lidí, nebo snad ano?Já jsem prezident, mám vědět, co je správné a dobré. Proto mě lidi zvolili. Za to mi platí. Páni, kdyby tak věděli, jak velcí jsme všichni podvodníci. Nemluvíme o tom, jak dosáhnout úspěchu. Mluvíme o tom, kdo prozradí důvod nezdaru nějaké politiky. Přímo tady v Oválné pracovně se bavíme o tom, kdo bude vinen, když nevyjde něco, na čem jsme se ještě ani nedohodli.

"Kdo všechno o tom ví?"

Moore natáhl ruce. "Admirál Greer, Bob Ritter a já v CIA. Několik lidí v

terénu ví o navrhované operaci - museli jsme vydat signál ke zvýšení pohotovosti - , ale neznají politické souvislosti a nikdy se o nich nedozvědí. Nemusejí to vědět. Takže celkový obraz známe jen my tři v CIA. K tomu vy, pane, a doktor Pelt, takže dohromady pět lidí."

"A přesto už mluvíme o vyzrazení! Sakra práce!" zaklel prezident překvapivě energicky. "Jak jsme mohli klesnout tak hluboko!"

Všichni vystřízlivěli. Nic člověka neuklidní tolik jako prezidentovo klení. Podíval se na Moora a Pelta, hlavního poradce pro otázky zpravodajských služeb a poradce pro otázky národní bezpečnosti. Jeden žádal život pro člověka, jenž věrně a dobře sloužil Americe a teď mu hrozí nebezpečí; druhý dlouze a bez vášní studoval realpolitiku a tušil před sebou dějinnou příležitost mnohem důležitější než život jediného člověka.

"Arthure, vy říkáte, že tenhle agent - a ani nechci znát jeho jméno - nám už třicet let poskytuje informace prvořadého významu včetně toho laserového projektu, který Rusové uvádějí do provozu; podle vás je pravděpodobně ohrožen a je nejvyšší čas zariskovat a dostat ho odtamtud, k čemuž prý máme morální povinnost."

"Ano, pane prezidente."

"A vy, Jeffe, říkáte, že se vám nelíbí načasování, že odhalení agenta tak vysoko v jejich vládě by mohlo politicky ohrozit Narmonova, mohlo by ho to shodit z jeho čelního postavení a nahradila by ho vláda, která by nám byla mnohem méně nakloněna."

"Ano, pane prezidente."

"A pokud tento člověk zemře v důsledku toho, že mu neposkytneme pomoc?"

"Přijdeme o důležité informace," řekl Moore. "A výsledný dopad na Narmonovovu pozici by se tím nejspíš o mnoho nezměnil. Navíc tím zradíme důvěru člověka, který nám sloužil věrně a velmi dobře celých třicet let."

"Jeffe, dokázal byste žít s tímto vědomím?" zeptal se prezident svého poradce pro otázky národní bezpečnosti.

"Ano, pane, s tím bych žít dokázal. Nelíbí se mi to, ale žít bych s tím dokázal. S Narmonovem už jsme se dostali ke smlouvě o jaderných zbraních středního doletu a rýsuje se před námi další o strategických silách."

Připadám si tady jako soudce. Stojí přede mnou dva advokáti, kteří nechtějí ustoupit ze svých pozic. Zajímalo by mě, jestli by své principy hájili neústupně, kdyby byli na mém místě, kdyby sami museli rozhodnout.

Jenže oni nekandidovali v prezidentských volbách.

Tenhle agent slouží Spojeným státům od doby, kdy já jsem jako nižší žalobce soudil děvky.

Narmonov je možná naší nejlepší šancí na světový mír po bůhvíjak dlouhé době.

Prezident vstal a odešel k oknům za svým stolem. Byla v nich silná skla, jež ho měla ochránit před lidmi s puškami. Nedokázala ho ale ochránit před povinnostmi sovisejícími s jeho úřadem. Podíval se na trávník, ale nenacházel žádné odpovědi. Otočil se.

"Nevím. Arthure, můžeš rozmístit své prostředky, ale chci tvé slovo, že bez mého svolení k ničemu nedojde. Žádné přehmaty, žádná iniciativa, žádná akce, pokud to osobně nevyhlásím. Budu na to potřebovat trochu času. Čas máme, ne?"

"Ano, pane. Potrvá ještě několik dní, než se podaří rozmístit vše potřebné."

"Dám vám vědět, až se rozhodnu." Potřásl si s oběma muži rukama a díval se, jak odcházejí. Prezident měl pět minut času před další schůzkou a využil ho k návštěvě koupelny v sousedství pracovny. Přemýšlel, jestli v tom, jak si myje ruce, není nějaká symbolika, nebo jestli potřebuje jen záminku k tomu, aby se na sebe podíval do zrcadla? A přitom bys měl znát úplně všechny odpovědi! říkala mu tvář v zrcadle. Vždyť ani nevíš, proč jsi šel do koupelny! Prezident se usmál. Bylo to legrační, ovšem tak, že by to pochopilo jen několik málo lidí.

"A co mám teda říct Foleymu?" vyštěkl Ritter o dvacet minut později.

"Uklidni se, Bobe," varoval ho Moore. "Přemýšlí o tom. Nepotřebujeme žádné okamžité rozhodnutí a jedno ‚možná' je tisíckrát lepší než ‚ne'."

"Omlouvám se, Arthure. Já jenom - do háje, zkoušel jsem ho odtamtud dostat už dříve. Nemůžeme ho potopit."

"Jsem si jist, že nepřijme žádné konečné rozhodnutí, dokud si s ním nebudu moci znovu promluvit. Zatím řekni Foleymu, ať pokračuje v akci. A chci aktuální pohled na Narmonovovu politickou zranitelnost. Mám pocit, že se Alexandrov dostává mimo hru - je příliš starý, aby to převzal; politbyro by neschválilo výměnu relativně mladého muže nějakým starcem, určitě ne po té řadě úmrtí před pár lety. Kdo by byl teda na řadě?"

"Gerasimov," odpověděl Ritter ihned. "Možná ještě další dva, ale největší ambice má on. Je cílevědomý, ale velmi, velmi elegantní. Stranický aparát ho má rád, protože se tak pěkně vypořádal s disidenty. A jestli se k něčemu chystá, bude to muset být poměrně brzy. Pokud ta smlouva o zbraních projde, Narmonov získá značnou prestiž a s ní spojenou politickou podporu. Jestli si Alexandrov nedá pozor, úplně mu ujede vlak, sám vypadne a Narmonov si podrží své křeslo v klidu a pohodě na dlouhá léta."

"To by mohlo trvat až pět let," poznamenal admirál Greer, promluvil poprvé. "Tolik času možná nemá. Objevilo se několik náznaků, že Alexandrov skutečně odpadává. Pokud je to pravda, mohlo by ho to přimět i k větší razanci."

Moore zvedl oči ke stropu. "Jak by bylo jednání s nimi jednodušší, kdyby se chovali nějak předvídatelně." Samozřejmě, my se tak chováme, a oni nás taky neumějí odhadnout.

"Hlavu vzhůru, Arthure," řekl Greer. "Kdyby svět dával smysl, museli bychom si všichni najít nějaké poctivé zaměstnání."

14 kapitola - Změny

Proplout Kattegatem je pro ponorku značně náročné, tím víc, má-li jít o proplutí tajné. Voda je zde mělká, příliš mělká, aby šlo plout pod hladinou. Kanály jsou ve dne nepříjemné. V noci ještě horší, což platí dvojnásob, pluje-li se bez doprovodné lodi. A jelikož Dallas měl plout tajně, doprovodná loď nepřicházela v úvahu.

Mancuso stál na můstku. Pod ním se navigátor potil u mapy, zatímco kormidelní důstojník u periskopu hlásil polohy různých krajinných rysů. Při navigaci si nemohli pomoci ani radarem, ale periskop byl vybaven přístrojem na zesilování světla, který sice nedělal z noci den, ale tma bez hvězd díky němu aspoň vypadala jako šero. Tohle počasí pro ně bylo úplným požehnáním, mraky ležely nízko nad hladinou a padal déšť se sněhem, který omezoval viditelnost natolik, že nízký a temný trup ponorky třídy 988 by byl ze země velmi obtížně zahlédnutelný. Dánské námořnictvo o přesunu ponorky vědělo a vyslalo několik menších lodí, aby odlákaly příležitostné špehy - žádní tu nebyli - , ale kromě nich plul Dallas zcela sám.

"Loď vlevo před námi," zvolala hlídka.

"Vidím ji," odpověděl Mancuso okamžitě. Držel dalekohled ve tvaru pistole a viděl středně velkou kontejnerovou loď. Říkal si, že v nejhorším případě půjde o plavidlo nějaké východní země. Za minutu byl určen kurz a rychlost blížící se lodi včetně CPA - minimální kontaktní vzdálenosti - kolem sedmi set metrů. Kapitán zaklel a rozdal rozkazy.

Dallas měl zapnutá provozní světla - na tom trvali Dánové. Otočný žlutý reflektor nad lodním košem ji identifikoval jednoznačně jako ponorku. Jeden z námořníků na zádi stáhl americkou vlajku a místo ní umístil dánskou.

"Tvařte se všichni jako Skandinávci," poznamenal Mancuso zlomyslně.

"Ja, ja, kapitáne," ušklíbl se jeden z nižších důstojníků ve tmě. Ten nebude mít snadnou úlohu. Jako černoch... "Pozvolná změna polohy našeho přítele. Pokud se nepletu, kurz nemění, pane. Podívejte se..."

"Jo, vidím je." Dvě z dánských plavidel se hnala mezi loď a ponorku. Mancuso si říkal, že by to mohlo pomoci. V noci jsou všechny kočky černé a ponorka na hladině vypadá jako... ponorka na hladině, černý trup se svislou velitelskou věží.

"Podle mě jsou z Polska," poznamenal poručík. "No, už vidím komín. Maersk Line."

Obě lodě se přibližovaly rychlostí půl míle za minutu. Mancuso se otočil a dalekohledem nepřestával sledovat můstek lodě. Nevšiml si žádné významnější činnosti. Posádka můstku měla dost práce s navigací a jejich největší zájem o ponorku byl stejný jako Mancusův zájem o obchodní loď - hlavně do mě nenarazte, vy magoři. Překvapivě brzy bylo po všem a pak si prohlížel světlo na zádi lodě. Mancusa napadlo, že mít rozsvícená světla je možná dobrý nápad. Kdyby pluli potmě a pak si jich někdo všiml, možná by se zamyslel hlouběji.

O hodinu později se dostali na Baltické moře, pluli v kurzu nula-šest-pět, našli nejhlubší vodu v okolí a Dallas zamířil na východ. Mancuso vzal navigátora do své kajuty a společně hledali nejlepší přístup k sovětskému pobřeží a nejbezpečnější místo na něm. Když ho našli, přišel k nim pan Clark a společně začali rozebírat ošemetnou část jejich operace.

Vatutin si pomyslel, že v ideálním světě by se se svými obavami svěřil ministrovi obrany, který by pak plně spolupracoval s vyšetřovateli KGB. Jenže svět ideální nebyl. Kromě očekávaných mezirezortních půtek šlo o to, že Jazova měl v kapse generální tajemník, a ministr sám o rozdílnosti názorů mezi Gerasimovem a Narmonovem věděl. Kdepak, ministr obrany by buď prostřednictvím svého bezpečnostního aparátu převzal celé vyšetřování, nebo by svým politickým vlivem celý případ kompletně zastavil z obav, aby KGB nepošpinila Jazovovu čest tím, že má za poradce zrádce, a tak by ublížila i Narmonovovi.

Kdyby Narmonov padl, ministr obrany by se přinejlepším vrátil k práci vrchního kádrováka Sovětské armády; ale spíš by se pokorně odporoučel do penze, jestliže by přišel o svého patrona. I kdyby generální tajemník krizi ustál, Jazov by se stal obětním beránkem, stejně jako nedávno Sokolov. Co by asi Jazov zvolil?

I ministr obrany měl své poslání. Pod nálepkou "restrukturalizace" pocházející od generálního tajemníka se Jazov chystal s využitím svých znalostí mužstva předělat Sovětskou armádu - snad s nadějí, že se mu podaří celou vojenskou komunitu profesionalizovat. Narmonov tvrdil, že chce zachránit sovětské hospodářství, ale Alexandrov, samotný velekněz marxismu-leninismu, tvrdil, že tím ničí čistotu strany samotné. Jazov chtěl přebudovat vojsko od základu. Vatutin si říkal, že jedním z důsledků bude, že se armáda stane osobně oddanou Narmonovovi.

To Vatutinovi dělalo starosti. V minulosti strana využila KGB pro dohled nad armádou. Armáda měla přece jen všechny zbraně, a kdyby se jednoho rána probudila a pocítila slábnoucí tlak strany... Šlo o příliš citlivé téma, než aby se o něm dalo dlouze přemýšlet. Armáda loajální výhradně generálnímu tajemníkovi, nikoli straně, byla pro Vatutina ještě bolestnější, jelikož by se pak změnil vztah KGB k sovětské společnosti jako celku. Neexistoval by tudíž žádný prostředek kontrolující generálního tajemníka. Kdyby za ním stála celá armáda, mohl by si s KGB dělat téměř cokoli a použil by ji k "restrukturalizaci" celé strany. Měl by moc jako nějaký další Stalin.

Jak jsem na takové myšlenky přišel? ptal se Vatutin sám sebe. Jsem důstojník kontrarozvědky, ne stranický teoretik. Plukovník Vatutin za celý svůj život nikdy dlouze nerozebíral zásadní otázky života své země. Důvěřoval svým představeným, že hlavní problémy vyřeší a jemu nechají jen drobnější

nesrovnalosti. Ale to už skončilo. Tím, že se dostal do důvěrného kruhu předsedy Gerasimova, se k němu těsně připoutal. Došlo k tomu tak snadno! Takřka přes noc - aby se člověk stal generálem, musí si ho někdo všimnout, pomyslel si s úsměvem. Vždycky jsi chtěl, aby si tě všimli. Inu, Klementine Vladimiroviči, tak si tě všimli. A kam ses díky tomu dostal?

Přímo do mocenské hry mezi předsedou KGB a samotným generálním tajemníkem.

Je to vlastně docela legrace, říkal si. Věděl, že kdyby se Gerasimov přepočítal, bylo by všechno mnohem horší - jenže vrcholnou ironií bylo, že kdyby padl předseda KGB, liberální vlivy, které již Narmonov prosadil, by Vatutina ochránily, protože on jen vykonával práci, již mu přidělili jeho právoplatně jmenovaní nadřízení. Nedomníval se, že by šel do vězení, tím méně, že by byl popraven, jak se dělo kdysi. Jen by už nikam nepostoupil. Degradovali by ho, vedl by regionální kancelář KGB v Omsku nebo v nějaké nejodpornější díře, jakou by našli, a na moskevské ústředí by se už nikdy nevrátil.

To by nebylo tak zlé, říkal si. Na druhou stranu, kdyby Gerasimov uspěl..., co takhle šéf "Dvojky"? A to už by vůbec nebylo zlé.

A ty sis myslel, že budeš neustále postupovat, aniž by ses zapletl do politiky. Jenže už neměl na výběr. Kdyby se z toho pokusil vycouvat, zesměšnil by se. Ocitl se v pasti a uvědomoval si to. Jediná cesta ven spočívala v co nejlepším splnění svěřeného úkolu.

Ze snění ho vytrhl návrat ke hlášení. Plukovník Bondarenko byl podle něj úplně čistý. Několikrát prozkoumali jeho záznamy a nic nenasvědčovalo tomu, že je něco jiného než vlastenec a nadprůměrný důstojník. Je to Filitov, pomyslel si Vatutin. Jakkoli to na první pohled vypadalo šíleně, ten vyznamenaný hrdina je zrádce.

Jenže jak to krucifix prokázat? Jak něco takového pořádně prošetřit bez spolupráce ministerstva obrany? To byl další oříšek. Kdyby v tomto vyšetřování neuspěl, Gerasimov by pak na jeho kariéru nepohlížel moc vlídně; jenže vyšetřování blokují politické překážky zavedené předsedou. Vatutin si vzpomněl na dobu, kdy ho při jmenování nových majorů málem přeskočili, a uvědomil si, jakou smůlu tehdy měl, když příslušní důstojníci nakonec změnili názor.

Nedošlo mu však, že všechny jeho potíže pramení z toho, že předseda KGB má vlastní politické ambice. Vatutin svolal své vysoké podřízené. Dorazili za několik minut.

"Nějaký posun v případu Filitov?" zeptal se.

"Sledují ho naši nejlepší lidé," odpověděl střední důstojník. "Šest z nich nepřetržitě. Měníme rozpisy, aby neviděl příliš často stejné tváře, pokud ovšem vůbec. Celá budova, kde bydlí, je pod nepřetržitým dohledem kamer a pětice důstojníků kazety noc co noc prohlíží. Zesílili jsme sledování podezřelých amerických a britských špionů a jejich diplomatických komunit všeobecně. Co se týče počtu mužstva, jedeme na doraz, riskujeme odhalení, ale s tím se nedá nic dělat. Jediné, co asi mohu nahlásit, je, že Filitov někdy mluví ze spaní - zdá se, že mluví s někým jménem Romanov. Slova jsou příliš zmatená a nesrozumitelná, ale pracuje na tom řečový patolog a snad něco dostaneme. Filitov si nicméně ani neuprdne, abychom o tom nevěděli. Jediné, co nedokážeme, je nepřetržitý vizuální kontakt, pokud se naši lidé nemají dostat moc blízko. Každý den, když zajde za roh nebo vejde do obchodu, je pět až patnáct vteřin mimo dohled - to je dost na osobní předání nebo mrtvou schránku. S tím neudělám nic, pokud nechcete, abychom ho nějak neupozornili."

Vatutin přikývl. I nejlepší sledovací techniky jsou omezené.

"Vlastně ano, narazili jsme na jednu zvláštnost," řekl major. "Dozvěděl jsem se to teprve včera. Asi tak jednou za týden Filitov osobně odnáší do spalovací pece pytel s dokumenty. Je to tak zaběhané, že muž ve skartaci si na to vzpomněl až včera v noci. Je to mladík a přišel to sám ohlásit - po práci a v civilu. Chytrý hoch. Zjistilo se, že Filitov sám před lety dohlížel na instalaci celého systému. Díval jsem se na ty plány, není tam nic neobvyklého.

Je to úplně normální instalace, stejná, jakou máme tady. A to je všechno. Z nějakého zvláštního důvodu je na něm neobvyklé jedině to, že už by měl být dávno v penzi."

"A co Altunin?" zeptal se Vatutin pak.

Další z důstojníků otevřel svůj blok. "Vůbec netušíme, kde byl, než ho zabili. Možná se sám někde skrýval, možná ho schovávali přátelé, které jsme ještě nedokázali identifikovat. Nenašli jsme žádnou spojitost mezi jeho smrtí a pohybem cizinců. Nenesl nic podezřelého, jen nějaké falešné doklady, jež vypadaly jako hodně amatérská práce, ale v nějaké z odlehlých republik by možná stačily. Jestli ho zabil někdo ze CIA, šlo o obdivuhodně čistou práci. Žádné stopy. Nic."

"A váš názor?"

"Altuninův případ je slepá ulička," odpověděl major. "Existuje ještě asi pět věcí, které musíme prozkoumat, ale žádná se nejeví jako zásadní průlom." Na chvíli se odmlčel. "Soudruhu..."

"Pokračujte."

"Podle mě šlo o souhru náhod. Myslím, že Altunin se stal obětí obyčejné vraždy, chtěl se dostat do špatného vagonu ve špatnou dobu. Nemám k tomu žádný důkaz, ale prostě mi to takhle připadá."

Vatutin se zamyslel. Vyžadovalo to značnou dávku morální odvahy, aby nějaký důstojník Druhé správy řekl, že jeho případ nepatří mezi případy kontrarozvědky.

"Jak jistý si jste?"

"Jistě to nebudeme vědět nikdy, soudruhu plukovníku, ale kdyby ho zabila CIA, spíš by se přece těla zbavila - nebo, kdyby chtěli jeho smrtí ochránit vysoce postaveného špiona, spíš by tam asi nechali důkaz, který by ho identifikoval jako úplně jiný případ, ne? Nenašli jsme žádné falešné stopy, ačkoli šlo o ideální místo k něčemu takovému."

"Ano, my bychom to tak udělali. Dobrý postřeh. Nicméně pokračujte ve vyšetřování po zbývajících stopách."

"Samozřejmě, soudruhu plukovníku. Odhaduji ještě tak čtyři až šest dní."

"Ještě něco?" zeptal se Vatutin. Všichni zavrtěli hlavami. "Dobře. Vraťte se do svých oddělení, soudruzi."

Mary Pat si říkala, že nejlepší bude provést to na hokejovém zápase. KARDINÁL tam bude, upozorní ho na to telefonický omyl z nějakého mincového automatu. Předá mu to osobně. V kabelce měla tři kazety s filmem, zvládne se to při obyčejném podání ruky. Její syn hrál v tomto družstvu v juniorské lize s Filitovovým prasynovcem, Mary Pat tedy chodila na všechny zápasy. Bylo by divné, kdyby nešla, a Rusové jsou rádi, když lidé dodržují své zaběhané návyky. Sledovali ji. Věděla to. Rusové evidentně zesílili dohled, ale člověk, který sledoval ji, nebyl tak dobrý - nebo na ni zkrátka nasadili jednoho člověka a Mary Pat si pamatovala, když viděla jednu tvář víckrát za den.

Mary Patricia Kaminská Foleyová pocházela z typicky smíšené americké rodiny, ačkoli některé detaily nebyly v jejím pase zmíněny. Její dědeček býval podkoním na dvoře Romanovců, učil korunního prince Alexeje jízdě na koni - což nebylo jen tak, protože mládenec trpěl hemofilií a neustále si musel dávat obrovský pozor. Šlo tedy o zlatý hřeb jinak nepříliš výjimečného života. Dědeček se nevyznamenal jako armádní důstojník, avšak jeho přátelé u dvora mu zajistili postup až do hodnosti plukovníka. Jediné, co v armádě dokázal, byla důsledná likvidace jeho praporu v Tannenberském lese a jeho vlastní zajetí Němci - a následné přežití dvacátých let. Když se dozvěděl, že jeho žena zemřela v revolučním zápalu po první světové válce, do Ruska se už nikdy nevrátil - neustále o své vlasti hovořil jako o Rusku - a následně se přesunul do Spojených států, kde se usadil na předměstí New Yorku, znovu se oženil a založil si malý podnik. Dožil se zralého věku sedmadevadesáti, přežil i svou

druhou ženu, která byla o dvacet let mladší než on, a Mary Pat nikdy nezapomněla na jeho roztodivná vyprávění. Když nastoupila do gymnázia a začala vynikat v historii, dozvěděla se pochopitelně mnohem víc. Zjistila, že Romanovci byli beznadějní nešikové a na jejich dvoře vládla nenapravitelná korupce. Nezapomněla však na jednu věc, když jí dědeček se slzami v očích vyprávěl o tom, jak Alexeje, odvážného, cílevědomého mladíka, s celou jeho rodinou zastřelili bolševici jako psa. Tenhle příběh, který slyšela snad stokrát, poskytl Mary Pat takový náhled na Sovětský svaz, jaký nedokázaly přehlušit žádné přednášky ani politický realismus. Její názory vůči vládě, jež řídila vlast jejího dědečka, nezvratně utvářela vražda Mikoláše II., jeho ženy a jejich pěti dětí. A intelekt, říkala si občas, nemá s tím, co lidé cítí, vůbec nic společného.

Její práce v Moskvě, proti té samé vládě, patřila mezi největší vzrušení jejího života. Bavila ji ještě více než jejího manžela, s nímž se seznámila na studiích v Columbii. Ed vstoupil do CIA, protože ona se už jako velmi mladá rozhodla pracovat pro CIA. Její manžel si vedl dobře, to Mary Pat věděla, měl skvělé instinkty a administrativní nadání - ale chyběla mu vášeň, jakou do práce vkládala ona. A neměl její geny. Ona se naučila rusky, když ji dědeček houpal na kolenou - znala tedy bohatší, elegantnější formu jazyka, který pak Sověti přetvořili v současnou formu - , ale hlavně rozuměla zdejším lidem tak, jak by se ze žádné knihy na světě nemohla naučit. Chápala národní smutek, který prostupuje ruskou duší, protimluvnou uzavřenou otevřenost, bezbřehou otevřenost nitra vyhrazenou jen nejbližším přátelům a zapovězenou na veřejnosti v Moskvě. Díky svému talentu Mary Pat najala pět velmi dobře postavených agentů, což bylo jen o jednoho méně než absolutní rekord. Ve Správě operací CIA jí občas přezdívali Superdívka, na což ona ovšem nedbala. Mary Pat byla matkou dvou dětí. Usmála se na sebe do zrcadla. Zvládla jsi to všechno, děvče. Dědeček by na ni byl pyšný.

A to nejlepší: nikdo ani v nejmenším netušil, co je vlastně zač. Naposledy si upravila šaty. Ženy ze Západu měly v Moskvě dbát na svůj oděv více než muži. Ona vždy nosila oblečení o něco střednější. Obraz, jaký poskytovala navenek, byl pečlivě vymyšlený a důsledně dodržovaný. Vzdělaná, ale hloupá, hezká, ale povrchní, dobrá matka, ale nelze ji brát vážně. Jelikož byla hodně v pohybu, příležitostně zaskakovala ve škole, zastávala různé společenské funkce a jako celoživotní turistka se procházela po městě, dokonale zapadala do sovětské představy americké manželky. Ještě se usmála do zrcadla. Kdyby ti hlupáci věděli.

Eddie už netrpělivě čekal, hokejkou bušil do koberce v obývacím pokoji. Ed se díval na televizi. Políbil svou ženu na rozloučenou a řekl Eddiemu, ať jim to natře - Foley starší byl fanda Rangers ještě dříve, než se naučil číst.

Mary Pat si ve výtahu říkala, že je to trochu smutné. Eddie si tu našel několik opravdu dobrých přátel, ale příliš se přátelit s Moskvany se nevyplácelo. Člověk pak mohl zapomenout, že jsou to nepřátelé. Obávala se, že Eddie vyrůstá odkojen stejnými názory jako kdysi ona, ale v opačném směru. Nu co, to se brzy změní, pomyslela si. Doma měla fotografii careviče Alexeje s vlastnoručním podpisem a věnováním jeho oblíbenému učiteli. Stačilo už jen vysvětlit, jak přišel o život.

Na stadion dojeli bez potíží. Jak se zápas blížil, Eddie byl čím dál neklidnější. Byl na třetím místě mezi střelci ligy, pouhých šest bodů za hlavním centrem z týmu, proti němuž dnes mají hrát, a Eddie chtěl tomu Ivanovi ukázat, že Američané to Rusům ve své vlastní hře vždycky natřou.

Bylo s podivem, kolik aut stálo na parkovišti, nešlo však o nijak velké parkoviště a lední hokej byl skoro jako náboženství, jen ho nezakazovali. Tento zápas měl rozhodnout o umístění před play-off částí, takže přišlo poměrně dost lidí. To Mary Pat vyhovovalo. Ještě skoro ani nevypnula motor, a Eddie už otevřel dveře, vzal si tašku a netrpělivě čekal, až jeho matka zamkne auto. Snažil se jít pomalu, aby mu maminka stačila, ale pak se rozběhl do

šatny a ona zamířila nahoru na tribunu.

Měla své předem zamluvené místo. Ačkoli se na veřejnosti k cizincům raději moc nepřibližovala, na hokeji platila jiná pravidla. Pozdravilo ji několik rodičů, ona jim pokynula na pozdrav s přehnaně srdečným úsměvem. Podívala se na hodinky.

"Zápas juniorské ligy jsem neviděl už dva roky," řekl Jazov, když vystoupili ze služebního auta.

"Já taky moc nechodím, ale švagrová mi říkala, že jde o důležitý zápas, a i malý Míša mi říkal, ať přijdu." Filitov se usmál. "Prý jim nosím štěstí - třeba vy taky, soudruhu maršále."

"Je fajn dělat i něco jiného," přikývl Jazov naoko vážně. "Ta zatracená práce nám do zítra neuteče. Když jsem byl malý, taky jsem hrál hokej, víte to?"

"Ne, to jsem nevěděl. Byl jste dobrý?"

"Hrál jsem v obraně a ostatní děti si stěžovaly, že jsem moc tvrdý." Ministr obrany se usmál a mávl na lidi z ochranky, aby šli napřed.

"Tam, kde jsem vyrůstal já, jsme nikdy hřiště neměli - a je pravda, že jako dítě jsem byl hodně nemotorný. Tanky mi vyhovovaly - jsou přece jen určené k ničení." Míša se zasmál.

"Jak dobrý je tenhle tým?"

"Juniorskou ligu mám raději než dospělé," odpověděl plukovník Filitov. Je víc - je v ní víc nadšení. Asi mě těší pohled na to, jak se děti baví."

"To jistě."

Kolem kluziště moc místa nebylo - a kromě toho, který opravdový fanda by vydržel u hokeje sedět? Filitov s Jazovem si našli vhodné místo poblíž několika rodičů. Uniformy Sovětské armády a blyštivé nárameníky jim oběma zajistily dobrý výhled a pohodlné sezení. Čtveřice lidí z ochranky se držela opodál a snažila se nesledovat zápas příliš zaujatě. Moc je to nebavilo, protože výjezd na hokejový zápas byl náhlým rozhodnutím ministra.

Od začátku šlo o velmi napínavé utkání. Centr první lajny druhého týmu byl mrštný jako lasička, bravurně přihrával i bruslil. Domácí družstvo - to s Míšovým prasynovcem a mladým Američanem - bylo po většinu první třetiny zatlačeno do svého obranného pásma, ale malý Míša byl agresivní obránce a Američan zachytil přihrávku, přejel s pukem přes celé kluziště a gólu zabránil brankář soupeře jen díky výbornému zákroku, za což si vysloužil nadšené ovace obou táborů. Ačkoli jsou Rusové nesmiřitelní bojovníci, odjakživa se u nich projevuje vstřícné sportovní chování. První třetina skončila nula nula.

"Škoda," poznamenal Míša, když se lidé začali tlačit na toalety.

"Byl to kvalitní brejk, ale brankář se vyznamenal," řekl Jazov. "Budu muset jméno toho chlapce doporučit do armádního klubu. Děkuji, Míšo, že jste mě sem pozval. Už jsem skoro zapomněl, jak napínavý může hokej být."

"O čem myslíš, že mluví?" zeptal se vyšší důstojník KGB. Spolu s dalšími dvěma muži seděli na ochozu, skryti za světlomety.

"Třeba jsou jenom fandové do hokeje," odpověděl muž s fotoaparátem. "Pánové, mám pocit, že nám utíká špičkový zápas. Koukněte se na tu ochranku - ti debilové sledují led. Kdybych chtěl zabít Jazova..."

"To není špatný nápad," poznamenal třetí z mužů. "Předseda..."

"Do toho nám nic není," štěkl vyšší z nich a rozhovor ukončil.

"Eddie, do tohóóóóó! zaječela Mary Pat, když začala druhá třetina. Její syn otráveně zvedl oči. Máma se při zápasech vždycky tak rozparádí, říkal si.

"Kdo to byl?" zeptal se Míša pět metrů od ní.

"Tamhleta, ta hubená - už jsme ji potkali, nepamatujete?" řekl Jazov.

"No, fandit umí," poznamenal Filitov a díval se, jak se hra přesunula před

druhou branku. Prosím, soudruhu ministře, řekněte to vy... Přání se mu splnilo.

"Pojďme ji pozdravit." Dav se před nimi rozestoupil a Jazov se postavil nalevo od ženy.

"Paní Foleyová, nepletu se?"

Mary Pat se rychle otočila a ještě rychleji usmála, než se opět vrátila pohledem ke hře. "Dobrý den, generále..."

"No, ve skutečnosti jsem maršál. Váš syn má číslo dvanáct?"

"Ano, a viděl jste, jak mu to ten brankář zkazil?"

"Byl to moc hezký zákrok," řekl Jazov.

"Ale ať to dělá někomu jinýmu!" řekla, zatímco se druhý tým začal přesouvat na Eddieho polovinu.

"Všichni američtí fandové jsou jako vy?" zeptal se Míša.

Znovu se otočila a do hlasu vložila trochu rozpaků. "Hrůza, že? Rodiče by se přece měli chovat..."

"Jako rodiče?" zasmál se Jazov.

"Začíná se ze mě stávat fanoušek dětské ligy," připustila Mary Pat.

"Stačí, že jsme vašeho syna naučili, jak se stát pořádným křídlem."

"Ano, za pár let se možná dostane na olympiádu," odpověděla a zlomyslně, jakoby laškovně se usmála. Jazov se zasmál. To ji překvapilo. Jazov má prý být uzavřený a studený dědek.

"Kdo je ta ženská?"

"Američanka. Její manžel je tiskový ataše. Její syn hraje v tomhle družstvu. Máme materiály o obou. Nic zvláštního."

"Celkem pěkná. Nevěděl jsem, že Jazov je sukničkář."

"Myslíš, že ji chce sbalit?" zeptal se fotograf a ušklíbl se.

"Mně by to nevadilo."

Zápas se neočekávaně stáhl do obrany a obě družstva se přetahovala o puk ve středním pásmu. Dětem chyběla zkušenost nutná pro přesné přihrávky, tak typické pro sovětský hokej, a oba týmy dostaly pokyny nehrát příliš tvrdě. I s chrániči to byly pořád děti, jejichž rostoucí kosti si nezasloužily žádnou újmu. To byl poznatek, který by Rusové mohli Američanům předat, říkala si Mary Pat. Rusové vždy pečovali o bezpečí svých nejmenších. Život v dospělosti byl tak složitý, že se snažili chránit před krutostmi aspoň děti.

Ve třetí třetině se hra konečně trochu rozjela. Někdo vypálil na bránu a brankář puk jen vyrazil. Centr ho zachytil a otočil se, rozjel se přímo k protější bráně s Eddiem pár metrů vpravo. Centr mu puk přihrál chvilku předtím, než ho obránce srazil, a Eddie zajel do rohu, nemohl odsud vystřelit na branku ani se k ní přiblížit, protože v tom mu bránil obránce.

"Přihraj mul" křičela jeho matka. Neslyšel ji, ale ani to nepotřeboval. Centr už byl na místě a Eddie mu nahrál. Mladík si puk zastavil bruslí, trochu se vrátil a vypálil nádhernou střelu mezi betony brankáře. Světlo za brankou se rozsvítilo a hokejky vylétly do vzduchu.

"Báječná přihrávka," poznamenal Jazov obdivně. Pak pokračoval káravým hlasem. "Uvědomujete si, že váš syn teď zná státní tajemství, takže mu nemůžeme dovolit opustit tuto zemi?"

Mary Pat na něj vykulila oči, jako by se na chvilku zhrozila, a dávala Jazovovi na vědomí, že je opravdu typickou západní ženuškou, ačkoli v posteli je možná celkem dobrá. Velká shoda, že to nikdy nezjistím.

"Děláte si legraci?" zeptala se tiše. Oba vojáci se rozesmáli.

"Samozřejmě že si soudruh ministr dělá legraci," přikývl Míša za chvíli.

"Já jsem si to myslela!" řekla poněkud nepřesvědčivě a pak se vrátila ke hře. "Tak ještě jednoho!"

Lidi kolem se na ni otočili, většinou pobaveně. Když přijela Američanka na zápas, vždy se bylo čemu smát. Rusům připadá nevázanost Američanů neuvěřitelně zábavná.

"No, jestli ta je špion, tak sním svůj foťák."

"Jen aby ses neunáhlil, soudruhu," zašeptal velící důstojník. Pobavení z jeho hlasu záhy vyprchalo. Co to vlastně řekl, pomyslel si v duchu. Její manžel, Edward Foley, je podle amerického tisku hlupák, nemá na místo řádného reportéra, aspoň v New York Times rozhodně nezůstal. Problém byl v tom, že ačkoli podobná pověst představovala takové krytí, o jakém sní každý opravdový zpravodajský důstojník, totéž se dalo říct takřka o všech zaměstnancích ve službách všech vlád na světě. Důstojník sám měl bratrance, který byl kretén, a přesto pracoval na ministerstvu zahraničí. "Máš dost filmu?"

Eddie dostal svou šanci čtyřicet vteřin před koncem. Jeden z obránců zasáhl puk, který odskočil do středu kluziště. Centr ho přesunul doprava a směr hry se změnil. Druhé družstvo se chystalo odvolat brankáře, takže mladík byl mimo svou obvyklou pozici, když Eddie zachytil přihrávku a přihnal se k němu zleva. Edward Foley ml. se prudce otočil a vystřelil za brankářova záda. Puk cinkl o branku, ale spadl přímo na brankovou čáru a doskákal za ni.

"Góóóó! zvolala Mary Pat a začala poskakovat jako roztleskávačka. Objala Jazova, což jeho ochranku poměrně překvapilo. Ministrovo pobavení poněkud ochladlo, když si uvědomil, že zítra o tom bude muset napsat hlášení. Ale Míša je ideální svědek, že nemluvili o ničem nevhodném. Pak se vrhla k Filitovovi.

"Já vám říkala, že nosíte štěstí!"

"Panebože, vážně jsou všichni američtí fandové jako vy?" zeptal se Míša a vymanil se z jejího sevření. Dotkla se jeho ruky na téměř neznatelný zlomek vteřiny a tři kazety s filmem skončily v rukavici. Cítil je v ní a žasl, jak obratně k tomu došlo. Je snad profesionální kouzelnice?

"Proč jste vy Rusové pořád tak zachmuření - copak se neumíte pořádně pobavit?"

"Možná bychom tady měli mít víc Američanů," připustil Jazov. Bože, proč není moje žena tak temperamentní jako tahle? "Máte šikovného syna, a jestli bude hrát proti nám na olympiádě, odpustíme mu." Odměnou mu byl zářivý úsměv.

"To hrozně ráda slyším." Doufám, že vám rozseká zadek, komoušové! Jestli něco nesnesla, pak to bylo nadržování. "Eddie má dneska další dva body a Ivánek ani jeden!"

Jste opravdu tak soutěživí, i když jde o dětský sport?" zeptal se Jazov.

Mary Pat se přeřekla, ne moc, ale automatická odpověď z ní vypadla dříve, než to její mozek stihl zastavit: "Ukažte mi člověka, jenž umí prohrávat, a já vám ukážu člověka, který prohrává." Odmlčela se a pak svůj omyl napravila. "Řekl to Vince Lombardi, slavný americký trenér. Omlouvám se, musíte si myslet, že jsem někulturnaja. Máte pravdu. Je to jen dětská hra." Široce se usmála. Tobě do obličeje!

"Viděl jsi něco?"

"Potrhlou ženskou, která se neumí ovládat," odpověděl fotograf.

"Za jak dlouho budeš mít vyvolaný film?"

"Za dvě hodiny.

"Pusť se do toho."

"Vy jste něco viděl?" zeptal se třetí muž svého šéfa.

"Ne, asi ne. Sledovali jsme ji skoro dvě hodiny, chová se jako typický americký rodič, jenž je během zápasu u vytržení, ale náhodou přitáhne pozornost ministra obrany a hlavního podezřelého v případě vlastizrady. Podle

mě je to dost, soudruhu, podle vás ne?" To je ale pořádná hra...

O dvě hodiny později měl důstojník na stole kolem tisícovky černobílých fotografií. Měli japonský fotoaparát, který na spodní okraj snímku zaznamenával čas pořízení, a fotograf KGB se svými dovednostmi rovnal jakémukoli fotografovi z novin. Fotil takřka nepřetržitě, přestával, jen když vyměňoval objemné zásobníky s filmem. Důstojník chtěl nejprve použít přenosnou televizní kameru, ale fotograf mu to rozmluvil. Rozlišení ani rychlost nejsou tak dobré. Fotoaparát byl pro zachycování rychlých a drobných věcí lepší, ačkoli se z něj nedalo odezírat ze rtů jako z videokazety.

Každý snímek mu zabral několik vteřin, protože důstojník zkoumal lupou všechny předměty svého zájmu. Když se mezi postavami objevila i paní Foleyová, potřeboval dalších pár vteřin navíc. Prohlédl si její oděv a šperky a její obličej. Na tváři měla jednoznačně bezduchý úsměv jako z nějaké západní televizní reklamy, navíc si vzpomínal, jak přes všechny hluky slyšel její hlas. Proč jsou Američané tak hrozně hluční?

Ale obléká se pěkně, připustil v duchu. Jako většina Američanek na moskevské scéně i ona čněla nad ostatními jako bažant na dvorku - znechuceně se ušklíbl. Co je na tom, že Američané utrácejí více peněz za oblečení? Co je komu do oděvů? Když jsem si ji prohlížel v dalekohledu, připadalo mi, že má mozek jako špendlíkovou hlavičku..., ale na těchhle fotkách ne. Jak to?

Její oči, říkal si. Na nehybných fotografiích se v jejích očích třpytilo něco jiného, než co viděl na stadionu. Proč?

Na fotografiích se její oči - modré oči, vzpomínal si - neustále se na něco soustředily. Její tvář, všiml si, má nepatrně slovanské rysy. Věděl, že Foley je irské jméno, a domníval se, že i její předkové pocházejí z Irska. Skutečnost, že Amerika je země imigrantů a že imigranti při sňatku kříží etnické linie, byla pro Rusy zcela cizím pojmem. Kdyby přibrala pár kilogramů, změnila účes i šaty, nijak by se nelišila od tváří, jaké člověk běžně potkává na ulici v Moskvě... nebo Leningradě. Spíš to druhé, říkal si. Vypadá spíš jako Leningraďanka. Z jejího obličeje vyzařoval náznak arogance tak častý u lidí z tohoto města. Kdo jsou asi její skuteční předkové?

Neustále si prohlížel fotografie a vzpomínal si, že Foleyovi nikdy pod takovým drobnohledem nebyli. Záznamy o obou byly poměrně skromné. Podle "Dvojky" byli nuly. Něco mu říkalo, že je to omyl, ale ten vnitřní hlas ještě nebyl dost hlasitý. Blížil se k posledním fotografiím a díval se na hodinky. Hergot, tři ráno! Zavrčel v duchu a natáhl se pro další šálek čaje.

Aha, to je asi po tom druhém gólu. Poskakovala tam jako gazela. Pěkné nohy, všiml si poprvé. Jak na stadionu podotkli jeho kolegové, v posteli se s ní asi dá pěkně užít. Ještě pár snímků před koncem zápasu a... ano, tady objímá Jazova - kozel jeden! - pak plukovníka Filitova -

Náhle ztuhl. Fotografie zachytila něco, co dalekohledem neviděl. Zatímco Filitova objímala, dívala se na jednoho ze čtveřice ochránců, jenž jako jediný nesledoval hru. Její ruka, její levá ruka nebyla vůbec otočena kolem Filitova, ale kousek od jeho pravé ruky, mimo dohled. Vrátil se o pár fotografií zpět. Chvilku před objetím měla ruku v kapse kabátu. Když objímala ministra obrany, měla ji zaťatou v pěst. Po Filitovovi už ji měla znovu otevřenou a oči nespouštěla z toho bodyguarda. Ve tváři měla velmi rusky vypadající úsměv, který je záležitostí jen rtů - ovšem na dalším záběru už byla znovu svá, znovu bujará. Okamžitě si byl jist.

"Ty vole," šeptal pro sebe.

Jak dlouho tu Foleyovi jsou? Pátral ve své unavené paměti, ale nedokázal na nic přijít. Aspoň dva roky - a my nic nevěděli, ani jsme je nepodezírali..., co když v tom jede jenom ona? To by bylo - co když je špionem ona a její manžel ne? Ihned tu myšlenku zapudil a dobře udělal, i když z nesprávného důvodu. Natáhl se pro telefon a zavolal Vatutinovi domů.

"Ano," ozvalo se velmi brzy.
"Mám tady něco zajímavého," řekl důstojník.
"Pošlete mi auto."
Vatutin dorazil o pětadvacet minut později, neoholený a otrávený. Major před něj položil jen důležité fotografie. "Nikdy jsme ji ani nepodezírali," řekl, zatímco si plukovník lupou prohlížel snímky.
"Dobrá maska," poznamenal Vatutin hořce. Když zazvonil telefon, spal teprve asi hodinu. Stále se učil usínat bez několika skleniček - zkoušel se učit, opravil se. Plukovník zvedl oči.
"Věřil byste tomu? Přímo před ministrem obrany a čtyřmi členy ochranky! Její odvaha! Kdo ji sleduje?"
Major mu podal spis. Vatutin jím listoval, až našel příslušný arch.
"Ten dědek! Nedokázal by sledovat ani dítě na cestě do školy, aniž by ho neobvinili z pedofilie! Podívejte se na to - už třiadvacet let je poručíkem!"
"Pro ambasádu pracuje sedm set Američanů, soudruhu plukovníku," poznamenal major. "Dobrých důstojníků máme omezený počet..."
"A všichni sledují špatné lidi." Vatutin přešel k oknu. "To ale skončí! Jejího manžela začněte sledovat taky," dodal.
"Chtěl jsem to navrhnout, soudruhu plukovníku. Zdá se mi pravděpodobné, že oba pracují pro CIA."
"Něco mu předala."
"Asi - zprávu, možná něco jiného."
Vatutin se posadil a promnul si oči. "Dobrá práce, soudruhu majore."

Na pákistánsko-afghánské hranici už svítalo. Lučištník se chystal na návrat do své války. Jeho muži sbalili nové zbraně a jejich vůdce - to je novinka, pomyslel si Lučištník - zatím rekapituloval své plány na příští týdny. Mezi vybavením, které dostal od Ortize, byla kompletní sada taktických map. Ty byly vytvořeny podle družicových záběrů a aktualizovány, aby se na nich objevily sovětské opěrné body a oblasti s vysokou frekvencí hlídkové činnosti. Měl teď i dálkovou vysílačku, na které si mohl naladit předpověď počasí - včetně ruské. Na cestu se měli vydat až po západu slunce.
Rozhlédl se. Někteří z jeho mužů poslali své rodiny do bezpečí. Utečenecký tábor byl přeplněný a plný hluku, ale přece jen mnohem veselejší než opuštěné vesnice a města rozbombardovaná po ruských útocích. Byly tu i děti, všiml si Lučištník, a ty jsou veselé všude, kde mají rodiče, jídlo a přátele. Chlapci už si hráli s maketami zbraní - starší už měli skutečné. Přistoupil na to s dávkou lítosti, jež ale po každé výpravě slábla. Ztráty mezi mudžáhidy si žádaly nové posily a nejmladší byli zároveň nejodvážnější. Pokud svoboda vyžadovala jejich smrt - pak k tomu dojde v boji za svatou věc a Alláh je milostivý k těm, kdo za něj položí život. Na světě opravdu vládl smutek, ale tady aspoň mohl člověk najít pobavení a odpočinek. Sledoval, jak jeden z jeho střelců učí svého prvorozeného syna chodit. Dítě to ještě nezvládlo samo, ale po každém nemotorném kroku se podívalo na usmívající se vousatý obličej svého otce, jehož vidělo od narození jen dvakrát. Nový náčelník skupiny si vzpomínal, že s jeho synem to bylo podobné..., ten se teď chodí učit po zcela odlišné cestě...
Lučištník se vrátil ke své práci. Už nemohl pracovat jako střelec, ale Abdula vycvičil jaksepatří. Lučištník teď muže povede. Toto právo si vysloužil, a podle všeobecného mínění ho dokonce provází štěstí. Bude to dobré pro morálku. Ačkoli nikdy v životě nečetl knihy o vojenské teorii, cítil, že jejich poučky zná velmi dobře.
Přišlo to zcela bez varování - zčistajasna. Lučištník trhl hlavou, když uslyšel praskot explodujících dělostřeleckých nábojů, pak uviděl šipkovité fencery necelých sto metrů nad zemí. Ještě se ani nenatáhl pro pušku, když zahlédl, jak se od křídel odlepují bomby. Ty černé předměty se lehce

zakolébaly, než je jejich křidélka stabilizovala, přední části se pomaloučku stáčely k zemi. Pak se ozval hluk motorů sovětských útočných bombardérů Su-24. Otočil se za nimi, pušku si přitiskl k rameni, ale byly příliš rychlé. Nezbývalo mu nic jiného než padnout na zem; zdálo se mu, že se vše děje velmi, velmi pomalu. Skoro jako by se ve vzduchu zastavil, jako by ho zem k sobě nechtěla. Stál zády k bombám, ale věděl, že tam jsou a blíží se k zemi. Rozhlédl se a viděl, jak všichni běhají, jeho střelec se snažil zakrýt syna vlastním tělem. Lučištník se podíval nahoru a s hrůzou si všiml, že jedna bomba letí prakticky přímo na něj, takový černý kruh na pozadí jasného ranního nebe. Neměl ani čas pronést modlitbu k Alláhovi, když mu bomba přelétla nad hlavou a země se zachvěla.

Výbuch ho omámil a ohlušil, a když vstal, cítil se malátně. Připadalo mu zvláštní, že zvuk vidí a cítí, ale neslyší. Veden jen svými reflexy odjistil pušku a rozhlížel se po dalším letounu. Tamhle je! Puška se zvedla skoro sama a začala střílet, ale nic se nezměnilo. Další fencer svrhl svůj náklad o sto metrů dál a uháněl pryč před stopou černého kouře. Žádná další se neobjevila.

Zvuky se pomalu vracely, zdály se být daleko jako hluky ve snu. Tohle ale nebyl sen. Na místě, kde před chvílí stál muž s dítětem, zela velká díra v zemi. Po bojovníkovi za svobodu a jeho synovi nezbyla žádná stopa, a ani jistota, že oba teď vzpřímeně stojí před Bohem, nedokázala zmírnit vztek, který Lučištníkem lomcoval. Vzpomněl si, jak se slitoval nad tím Rusem, jak mu bylo líto ho zabít. Už dost. Už nikdy neprojeví lítost vůči nějakému bezvěrci. Prsty, jimiž svíral pušku, měl úplně bílé.

Se zpožděním se po nebi přehnala pákistánská stíhačka F-16, ale Rusové už přeletěli hranici a stíhačka o minutu

později dvakrát přeletěla nad táborem, než se vrátila na základnu.

Jsi v pořádku?" Byl to Ortiz. Něco ho pořezalo v obličeji, jeho hlas zněl hrozně zdálky.

Lučištník nepromluvil. Mávl puškou a díval se, jak nová vdova pláče nad ztrátou své rodiny. Oba muži pak začali pátrat po raněných, kterým by ještě mohli pomoci. Zdravotnická část tábora naštěstí nebyla poškozená. Lučištník a důstojník CIA tam odnesli asi pět lidí, našli tam francouzského lékaře, který už měl ruce celé od krve a zlostně nadával.

Při další prohlídce našli Abdula. Mladík držel připravený stinger. Plakal a svěřoval se jim, že spal. Lučištník ho poplácal po rameni a řekl mu, že za to přece nemůže. Mezi Sověty a Pákistánci měla platit dohoda zakazující nálety za hranice. Objevil se televizní štáb - Francouzi - a Ortiz zavedl Lučištníka na místo, kde ani jednoho z nich neuvidí.

"Šest," řekl Lučištník. O obětech mezi nevojáky nemluvil.

"To, že dělají něco takového, je znamením slabosti, příteli," odpověděl Ortiz.

"Zaútočit na prostor se ženami a dětmi je protivení se Bohu!"

"Přišli jste o nějaké zásoby?" Pro Rusy to pochopitelně byl partyzánský tábor, ale Ortiz o jejich náhledu na věc nehovořil. Strávil tu tak dlouhou dobu, že ztrácel v takových otázkách objektivitu.

"Jen pár pušek. Zbytek už je mimo tábor."

Ortiz nevěděl, co dodat. Uklidňující věty mu došly. Jeho noční můrou bylo, že všechny operace na podporu Afghánců budou mít stejný dopad jako dřívější pokusy o pomoc Hmongům v Laosu. Bojovali proti vietnamským protivníkům jako lvi, ale navzdory vší pomoci ze Západu se dočkali jen praktického vyhlazení. Důstojník CIA si říkal, že zdejší situace je odlišná, a skutečně věřil, že tomu tak je. Ale jeho duši drásal pohled na muže, jak odcházejí z tohoto tábora po zuby ozbrojení a vrací se jich vždy o mnoho méně. Snažila se Amerika opravdu pomoci Afgháncům získat svou ztracenou zem, nebo je jen povzbuzovala, aby zabili co nejvíce Rusů, než budou sami vymazáni z povrchu zemského?

Je to rozumná politika? ptal se sám sebe. Nakonec zjistil, že neví.

A nevěděl ani to, že Lučištník sám dospěl k politickému rozhodnutí.

Předčasně zestárlý mladý obličej se otáčel na západ a na sever a říkal si, že Alláhovu vůli neohraničují hranice o nic víc než vůli jeho nepřátel.

15 kapitola - Vrchol

Teď už nám zbývá jen nalíčit past," řekl Vatutin předsedovi. Hovořil věcně a s neutrálním výrazem, zatímco ukazoval důkazy rozložené na Gerasimovově stole.

"Dobrá práce, plukovníku!" Předseda KGB se dokonce usmál. Vatutin pochopil, že za tím je víc než jen uspokojení z brzkého konce náročného a citlivého případu. "Další postup?"

"S ohledem na neobvyklé postavení podezřelého bychom ho měli nejspíš kompromitovat při předávání dokumentu. Zdá se, že CIA ví, že jsme přerušili řetězec kurýrů od Filitova k nim. Rozhodli se pro neobvyklý postup, když toto předání provedl jeden z jejich důstojníků - a nenechte se zmást, i přes veškerou obratnost, s níž byl proveden, šlo o zoufalý čin. Velmi rád bych při stejné příležitosti odhalil i Foleyovy. Je to nepochybně pyšná dvojice, když nás tak dlouho klamali. Přistihneme-li je při činu, připravíme je o jejich pýchu a CIA jako celku způsobíme značnou psychologickou újmu."

"Souhlasím." Gerasimov přikývl. "Je to váš případ, plukovníku. Vůbec nespěchejte." Oba muži věděli, že výsledek se tedy očekává asi do týdne.

"Děkuji, soudruhu předsedo." Vatutin se ihned vrátil do své kanceláře, kde podal informace vedoucím jednotlivých oddělení.

Mikrofony byly velmi citlivé. Filitov se jako většina lidí ve spánku hodně převracel, avšak s výjimkou momentů, kdy se mu zdál nějaký sen; magnetofony zaznamenávaly šustění látky i téměř nesrozumitelné brumlání. Konečně se ozval nový zvuk a muž se sluchátky pokynul svým kolegům. Znělo to jako plachta plnící se větrem, což znamenalo, že sledovaný shodil přikrývky z postele.

Pak uslyšeli kašel. Starý muž měl podle svých materiálů plicní potíže. Byl citlivý zejména na nachlazení a nemoci dýchacího ústrojí. Něco z toho ho nepochybně přivede do hrobu. Pak se vysmrkal a muži z KGB se na sebe usmáli. Znělo to jako píšťala lokomotivy.

"Mám ho," řekl muž u televizní kamery. "Jde do koupelny." Následoval očekávatelný sled zvuků. Měli dvě televizní kamery, jejichž silné čočky se zaměřily na obě okna bytu. Díky zvláštnímu nastavení viděli do bytu i za ranního světla.

"Kolikrát stačí natočit jen tohle," poznamenal jeden technik. "Kdybys někomu ukázal kazetu, jak vstává jeden z nás, umřeli bychom studem."

"Tenhle umře na něco jiného," utrousil vyšší důstojník. To je úskalí podobných vyšetřování. Jakmile se začnete příliš sbližovat s podezřelým, musíte si čím dál častěji opakovat, jak zavrženíhodní zrádci jsou. Kde jsi udělal chybu? ptal se major. Člověk s tvou válečnou minulostí! Už přemýšlel o tom, jak se celý případ pojme. Veřejný proces? Mohli by si dovolit zveřejnit soud s tak slavným válečným hrdinou? O tom, říkal si, musejí rozhodnout politici.

Dveře se otevřely a zavřely, což značilo, že Filitov si vzal výtisk Rudé hvězdy, který mu nosil každý den posel z ministerstva obrany. Slyšeli chrchlání kávovaru a podívali se na sebe - ten zatracený zrádce pije každé ráno dobrou kávu!

Už ho viděli, seděl u malého kuchyňského stolu a četl noviny. Všimli si, že si píše poznámky do bloku nebo přímo do novin. Když byla káva hotová, vstal a šel si pro mléko do ledničky. Než si nalil do šálku, čichl k němu, jestli se nezkazilo. Másla měl dost na to, aby si bohatě namazal černý chléb, což, jak věděli, byla jeho obvyklá snídaně.

"Pořád jí jako voják," řekl kameraman.

"Býval hodně dobrý," poznamenal jiný důstojník. "Ty starý blázne, jak jsi to mohl udělat?"

Snídaně záhy skončila a oni se dívali, jak Filitov odchází do koupelny, aby se umyl a oholil. Pak se objevil v záběru a oblékal se. Na obrazovce si všimli, že vzal kartáč a vyčistil si své vysoké boty. Stále je nosil, což bylo pro důstojníky z ministerstva poněkud neobvyklé. Ale totéž by se dalo říct o třech zlatých hvězdách na jeho uniformě. Stál před zrcadlem a díval se na sebe. Noviny založil do aktovky a odešel z bytu. Poslední, co slyšeli, byl zvuk klíče v zámku. Major zašel k telefonu.

"Sledovaný už odchází. Dnes ráno nic neobvyklého. Sledovací skupina je na místě."

"Dobře," odpověděl Vatutin a zavěsil.

Jeden z kameramanů upravil svůj přístroj, aby stihl natočit Filitovův odchod z budovy. Zaznamenal řidičovo zasalutování, nasedl a vytratil se v ulici. Úplně obyčejné ráno, shodli se všichni. Teď už si mohli dovolit více trpělivosti.

Hory na západě byly ukryty v mracích a jemně mrholilo. Lučištník ještě neodešel. Museli pronést modlitby, utěšit několik lidí. Ortiz odešel a nechal si ošetřit obličej jedním z francouzských lékařů, zatímco jeho přítel se mu přehraboval v dokumentech ze CIA.

Cítil se trochu provinile, ale říkal si, že hledá jen záznamy, které jim sám poskytl. Ortiz si neustále dělal poznámky a Lučištník věděl, že miluje mapy. Ta z nich, jež ho zajímala, byla na příslušném místě a našel u ní ještě několik schémat. Rychle a přesně si je obkreslil, a pak vše vrátil na původní místo.

"Vy chlapi jste tak hrozní," zasmála se Bea Taussigová.

"Nerad bych tedy nějak vyčníval," odpověděl Al a úsměvem maskoval svůj odpor k této návštěvnici. Nikdy nepochopil, proč má Candi ráda tuhle..., ani pořádně nevěděl, jak se jmenuje. Gregory netušil, čím mu vadila. Nebylo to tím, že by ho neměla ráda - Alovi bylo tohle všechno úplně jedno. Měla ho ráda jeho rodina a snoubenka, všichni spolupracovníci ho uznávali. To stačilo. Jestli někomu připadalo, že se neshoduje s tím, jak by asi měl vypadat armádní důstojník, tak ať. Ale Bea měla v sobě něco, co...

"Dobře, tak budeme mluvit o práci," pronesla návštěvnice pobaveně. "Z Washingtonu se mě ptají, za jak dlouho..."

"Někdo by měl těm byrokratům vysvětlit, že takové věci nejde jen tak zapnout a vypnout," zavrčela Candi.

"Maximálně šest týdnů." Al se usmál. "Možná dříve."

"Kdy?" zeptala se Candi.

"Brzy. Ještě jsme to nestihli zkusit na simulátoru, ale vypadá to dobře. Přišel na to Bob. Dal si načas, ale povedlo se mu vylepšit software ještě líp než mně. Nebudeme muset použít tolik AI, jak jsem předpokládal já."

"Opravdu?" Použití AI - umělé inteligence - mělo původně být zásadním momentem pro výkonnost zrcadel a rozlišení cílů.

"Jo, celý problém jsme brali moc složitě, zkoušeli jsme to rozumem, ne instinkty. Počítačům nemusíme říkat, jak mají všechno vyřešit. Můžeme snížit počet příkazů o dvacet procent, když do programu zahrneme předem nastavené možnosti. Ukazuje se to jako rychlejší a snadnější než nutit počítač, aby většinu rozhodnutí vybral z menu."

"A co anomálie?" zeptala se Taussigová.

"O ně právě jde. Rutiny AI ve skutečnosti všechno zpomalovaly víc, než jsme si mysleli. Snažili jsme se tu věc udělat tak pružnou, že nakonec neuměla

udělat vůbec nic. Odhadovaný výkon laseru je tak dobrý, že dokáže rozhodnout o palbě dříve, než program AI rozhodne, jestli má zamířit - tak proč nevystřelit? Když to nebude pasovat, odpálíme to stejně."

"Takže specifikace laseru se změnila," poznamenala Bea.

"No, o tom nesmím mluvit."

Ten skřet se znovu usmál. Taussigová se též donutila k úsměvu. Vím něco, co ty ne, viď? Jen při pohledu na něj jí běhal mráz po zádech, ale mnohem horší bylo, jak na něj koukala Candi; jako by tady seděl Paul Newman nebo kdo! Pobledlá tvář, sem tam pupínek, a ona ho miluje. Bea nevěděla, jestli se má smát, nebo brečet...

"I my byrokrati musíme umět plánovat dopředu," řekla Taussigová.

"Promiň, Beo. Pravidla znáš nejlíp sama."

"Člověk se až diví, jak je možné, že vůbec něco funguje." Candi zavrtěla hlavou. Jestli to půjde takhle dál, Al a já si nebudeme moct nic říct ani o samotě..." Svůdně se na svého milence usmála.

Al se zasmál. "Mě bolí hlava."

"Beo, věřila bys tomu?" zeptala se Candi.

Taussigová se zaklonila. "To se mi ještě nestalo."

"Kdy dovolíš doktoru Rabbovi, aby tě pozval na rande? Víš přece, že už půl roku kolem tebe chodí jako náměsíčný."

"Ať mi políbí. Páni, to je ale hrůzná představa." Podívala se na Candi a podařilo se jí dovedné zakrýt své pocity. Zároveň si uvědomila, že informace o programu, kterou odeslala, je už neplatná. Ten skřet by za to zasloužil!

"Tohle něco je. Jenže co?" Jones zapnul mikrofon. "Veliteli, sonar, máme kontakt v poloze nula-devět-osm. Označujeme ho jako Sierra-čtyři."

"Víte jistě, že se jedná o kontakt?" zeptal se mladý poddůstojník.

"Vidíte tohle?" Jones přejel prstem po obrazovce, která byla přeplněna hlukem okolí. "Nezapomínejte, že hledáme nenáhodné informace. A tahle čára náhodná není." Naťukal příkaz a změnil zobrazení. Počítač začal zpracovávat řadu tajných vysílacích pásem. Do minuty měli obraz jasný. Aspoň si to pan Jones myslel, říkal si mladý námořník. Pohyb světla na obrazovce měl nepravidelný tvar, vykláněl se a zase narovnával, vše asi v rozmezí pěti stupňů. Technický zástupce ještě několik vteřin sledoval obrazovku a pak znovu promluvil.

"Veliteli, sonar, kontakt Sierra-čtyři určujeme jako fregatu třídy Krivak, poloha nula-devět-šest. Zdá se, že pluje rychlostí kolem patnácti uzlů." Jones se otočil na mladíka. Vybavoval si svou první plavbu. Ten devatenáctiletý hoch byl opravdovým nováčkem. "Vidíte tohle? Jde o vysokofrekvenční podpis jeho motorů. Prozradí ho to, uslyšíte ho z velké dálky, protože krivak nemá kvalitní protihlukovou izolaci."

Do oddělení přišel Mancuso. Dallas patřil mezi první ponorky třídy 688 a neměl přímý přístup z řídicí místnosti k sonaru jako mladší plavidla. Člověk zde musel jít dopředu a obejít díru v podlaze vedoucí dolů. Při generálce s tím třeba něco provedou. Kapitán mávl svým hrnkem kávy na obrazovku.

"Kde je ten krivak?"

"Přímo tady, poloha se nemění. Kolem nás je dobrá voda. Je nejspíš hodně daleko."

Kapitán se usmál. Jones se neustále snažil odhadnout vzdálenost. A bylo k nevíře, že za ty dva roky, kdy sloužil u Mancusa jako člen posádky, měl v naprosté většině případů pravdu. Vzadu v řídicí místnosti zanášeli lidé ze skupiny sledování a řízení palby pozici cíle s ohledem na známou trasu Dallasu ve snaze určit vzdálenost a kurz sovětské fregaty.

Na hladině moc rušno nebylo. Další tři zanesené sonarové kontakty byly obchodní lodě s jedním šroubem. Ačkoli dnes bylo počasí poměrně dobré, Baltické moře - z Mancusova pohledu spíš větší jezero - nebývalo v zimě nijak

příznivým místem. Zpravodajská hlášení říkala, že většina nepřátelských lodí kotví v docích a probíhají na nich opravy. To bylo výhodné. A navíc zde nebylo moc ledu. Opravdu chladné počasí by jejich operaci notně ohrozilo, říkal si kapitán.

Co je podstatou té operace, věděl zatím jen jejich jediný pasažér, Clark.

"Kapitáne, máme odhady ohledně Sierry-čtyři," hlásil nějaký poručík z řídicího.

Jones složil list papíru a podal ho Mancusovi.

"Čekám."

"Vzdálenost třicet šest tisíc, kurz zhruba dva-nula-devět."

Mancuso rozložil papír od Jonese a zasmál se. "Jonesi, ty jsi pořád stejný kouzelník!" podal mu papírek zpět a odešel na záď změnit kurz ponorky, aby se vyhnuli krivakovi.

Muž vedle Jonese papírek sebral a nahlas ho přečetl. Jak jste to věděl? To jste přece nemohl vědět."

"Trénink, hochu, trénink," odpověděl Jones. Všiml si, že ponorka změnila kurz. Mancuso se tedy změnil. Za starých časů by se kapitán přiblížil natolik, aby z periskopu udělal pár snímků, vyzkoušel několik odpálení torpéd a vůbec by sovětskou loď bral jako skutečný cíl ve skutečné válce. Tentokrát se od fregaty vzdalovali, stahovali se do bezpečí. Jones nevěděl, že se Mancuso tolik změnil, a začal přemýšlet, co může být cílem této operace.

Clarka zatím moc neviděl. Trávil hodně času vzadu ve strojovně, kde byla lodní posilovna - chodník mezi dvěma obráběcími stroji. Posádka už si mezi sebou šeptala, že toho moc nenamluví. Vždy se jen usmál, kývl a šel si po svých. Jeden z náčelníků si všiml tetování na Clarkově předloktí a šeptal cosi o významu červeného tuleně a že to označuje opravdového příslušníka jednotek SEAL. Dallas nikdy na palubě nikoho takového neměl. Jiné lodě ovšem ano a příběhy, které se většinou vyprávěly potichu, přerušované jen občasným "Nekecej!", se tradovaly mezi lidmi z ponorek, ale nikde jinde. Jestli ponorkáři něco dokáží, pak je to udržet tajemství.

Jones vstal a odešel dozadu. Říkal si, že za jeden den už rozdal dost rad, a jeho status civilního technického poradce mu umožňoval potulovat se po plavidle dle libosti. Povšiml si, že Dallas nikam nespěchá a pluje na východ rychlostí devíti uzlů. Podíval se na mapu a zjistil, kde jsou, a z toho, jak navigátor poklepal tužkou na mapu, usoudil, jak daleko ještě poplují. Jones začal velmi usilovně přemýšlet a šel si dolů pro kolu. Vrátil se tedy kvůli hodně napínavé plavbě.

"Ano, pane prezidente?" Moore zvedl telefon s poměrně napnutým výrazem v obličeji. Jak jsme se rozhodli? "Ta věc, o níž jsme tady nedávno mluvili..."

"Ano, pane." Moore se díval na telefon. Ten "bezpečný" telefonní přístroj nebyl jen sluchátko, které držel v ruce, ale i metrová krychle dovedně skrytá v jeho psacím stole. Přijímala slova, rozdělovala je na digitální střípky, míchala je k nerozeznání a posílala je do jiné podobné krychle, jež je zase sestavovala. Jedním z příjemných vedlejších dopadů byl velmi čistý přenos, protože kódovací systém eliminoval všechen náhodný hluk na lince.

"Můžete se do toho pustit. Nemůžeme - prostě jsem se včera v noci rozhodl, že ho nemůžeme jen tak nechat být."

Šlo nepochybně o jeho první ranní telefonát a byl v něm všechen emocionální náboj. Moore přemýšlel, jestli prezident nemohl kvůli tomu bezejmennému agentovi usnout. Asi ano. Prezident byl takový. A Moore věděl, že patří i mezi lidi, kteří si za jednou přijatým rozhodnutím stojí. Pelt se to bude celý den snažit zvrátit, ale prezident vydal rozkaz už v osm ráno a nemůže z něj slevit.

"Děkuji, pane prezidente. Zařídím vše potřebné." Moore měl v kanceláři do dvou minut Boba Rittera.

"Převoz KARDINÁLA má zelenou!"

"Těší mě, že jsem pro toho člověka hlasoval," řekl Ritter a tleskl. "Za deset dní bude v pohodlném a bezpečném domě. Páni, jenom jeho výslech potrvá roky!" Pak se odmlčel. ‚Je škoda, že přijdeme o jeho služby, ale dlužíme mu to. Krom toho, Mary Pat pro nás nabrala několik dalších. Včera večer mu předala film. Víc nevím, ale prý to bylo o chlup."

"Ona byla vždycky trochu..."

"Ne jenom trochu, Arthure, ale všichni důstojníci v terénu mají v sobě něco z kovboje." Oba pocházeli z Texasu a podívali se na sebe. "I ti z New Yorku."

"To je tým. Když vezmeš ty geny, kdo ví, co vyroste z jejich dětí," poznamenal Moore a usmál se. "Bobe, splnilo se ti přání. Jdi do toho."

"Ano, pane." Ritter odešel poslat zprávu a pak informoval admirála Greera.

Telex odešel přes družici a do Moskvy dorazil za necelou čtvrthodinu: CESTOVNÍ POVOLENÍ UDĚLENO. SCHOVEJTE SI VŠECHNY ÚČTY K POZDĚJŠÍMU PROPLACENI.

Ed Foley si vzal dešifrovanou zprávu do kanceláře. Takže ten byrokrat, co si nejdřív nechtěl spálit prsty, se už osmělil, říkal si. Díky bohu.

Ještě jedno jediné předání! Zároveň s tím mu předáme i zprávu a Míša nasedne na letadlo do Leningradu a pak bude postupovat podle plánu. KARDINÁL měl výhodu, že minimálně jednou ročně procvičoval svůj únik. Jeho bývalá tanková jednotka teď spadala pod leningradský vojenský okrsek a Rusové takovému sentimentu rozumějí. Míša rovněž celá dlouhá léta dbal na to, aby jeho prapor dostal jako první nové vybavení a trénoval novou taktiku. Po jeho smrti bude přejmenován na Filitovův gardový prapor - tak to aspoň plánovala Sovětská armáda. Je škoda, říkal si Foley, že jim tenhle plán nevyjde. Ale na druhé straně by CIA třeba mohla tomu muži vymyslet nějaký pomník...

Pořád však zbývalo provést jedno předání a nepůjde o nic jednoduchého. Pěkně postupně, říkal si. Nejprve ho musíme upozornit.

O půl hodiny později vyšel z budovy jeden ze zaměstnanců ambasády. V určitou dobu bude stát na určitém místě. "Signál" přebere někdo jiný, koho "Dvojka" sotva sleduje. Tento člověk pak udělal něco odlišného. Nevěděl proč, jen kam a jak udělat značku. Připadalo mu to velmi skličující. Práce špiona má přinášet vzrušení, ne?

"Tady je náš člověk." Vatutin seděl v autě, protože chtěl sám vidět, jestli vše pokračuje podle plánu. Filitov nasedl do auta a řidič odjel. Vatutinovo auto je sledovalo asi půl kilometru, pak zatočilo, jeho místo převzalo druhé auto a oni zatím pospíchali rovnoběžnou ulicí, aby neztratili kontakt.

Vše sledoval vysílačkou. Zprávy byly Úsečné a věcné, jak se šest aut střídalo ve sledování, jedno vždy jelo před a jedno za cílovým vozem. Filitovovo auto zastavilo u samoobsluhy vyhrazené vysokým představitelům ministerstva obrany. Vatutin měl uvnitř svého člověka - Filitov se zde dvakrát až třikrát týdně zastavoval - , jenž měl za úkol sledovat, co si koupil a s kým mluvil.

Mohl říct, že se vše vyvíjí velmi dobře, což se ale dalo čekat, když všem vysvětlil, že předseda je na tomto případu osobně zainteresován. Vatutinův řidič jel před Filitovem a plukovník vystoupil naproti Filitovovu domu. Vatutin vešel dovnitř a vystoupal do bytu, který zabrali.

"Dobře načasováno," řekl vysoký důstojník, když Vatutin vstoupil do dveří.

Muž z "Dvojky" se opatrně díval oknem a viděl, jak Filitovův vůz zastavuje. Sledovací automobil pokračoval bez zpomalení v cestě a armádní plukovník vešel do budovy.

"Sledovaný právě vešel do domu," hlásil komunikační odborník. V budově nastoupí do výtahu s Filitovem jedna žena se síťovkou plnou jablek. Na Filitovově patře projdou kolem výtahu dva lidé, kteří vypadají jako mladiství, a budou pokračovat chodbou za neustálého doprovodu příliš hlasitého šepotu

milenců. Sledovací mikrofony ho částečně zachytily, když Filitov otevřel dveře.

"Mám ho," řekl kameraman.

"Nepřibližujte se moc k oknům," řekl Vatutin zbytečně. Muži s dalekohledy stáli daleko od oken, a jelikož všechna světla v bytě zůstávala zhasnutá - všechny žárovky byly vyšroubovány - , nikdo by neřekl, že v bytě někdo je.

Na tomhle člověku se jim líbilo, že nikdy nestahuje žaluzie. Sledovali ho až do ložnice, kde se převlékl do domácího oblečení a bačkor. Vrátil se do kuchyně a přichystal si skromné jídlo. Dívali se, jak odstranil vrchní fólii z půllitrové lahve vodky. Muž seděl a díval se z okna.

"Starý, osamělý muž," řekl jeden z důstojníků. "Myslíte, že za tím vězí právě to?"

"To nebo ono, všechno se dozvíme."

Proč nás stát může zrazovat? ptal se Míša desátníka Romanova o dvě hodiny později.

Asi proto, že jsme vojáci. Míša si všiml, že se desátník vyhýbá odpovědi i tématu. Ví snad, na co se ho jeho kapitán chce zeptat?

Ale když my zradíme stát... ?

Pak zemřeme, soudruhu kapitáne. Na tom nic není. Vysloužíme si nenávist a opovržení rolníků i dělníků a zemřeme. Romanov se z hluboké minulosti díval svému kapitánovi do očí. Desátník se mu teď chystal položit otázku. Neměl dost odvahy, ale v jeho očích byla jasně znát: Co jste to udělal, soudruhu kapitáne?

Muž na druhé straně ulice u nahrávacího zařízení zaznamenal vzlyky a přemýšlel, co je jejich příčinou.

"Co děláš, miláčku?" zeptal se Ed Foley a slyšely to i mikrofony.

"Začínám psát seznam, abychom na nic nezapomněli, až odsud pojedeme. Musíme sbalit tolik věcí, takže začnu radši hned."

Foley se jí naklonil nad rameno. Měla v ruce papír a tužku, ale psala fixem na plastikovou tabulku. Šlo o stejný typ, jaký visí na mnoha ledničkách a nápis se dá setřít mokrým hadrem.

JÁ TO UDĚLÁM, psala. MÁM SKVĚLOU ZÁMINKU. Mary Pat se usmála a zvedla fotografii Eddieho hokejového družstva. Podepsal ji každý z hráčů a na horní straně stálo dětskou rukou rusky napsáno: "Tomu, kdo nám nosí štěstí. Díky, Eddie Foley."

Její manžel se zamračil. Zvykl si, že jeho žena je velmi odvážná, a věděl, že své maskování používá velmi zdatně. Jenže... zavrtěl hlavou. Jenže co? Jediný člověk v řetězci KARDINÁL, který by ho mohl identifikovat, nikdy neviděl jeho obličej. Ed možná nemá její vervu, ale je obezřetnější. Cítil, že si se sledováním poradí lépe než jeho žena. Uznával nadšení Mary Pat pro práci a její herecké nadání, ale - kruci, občas byla prostě až moc odvážná. No dobře - tak proč jí to neřekneš? ptal se sám sebe.

Věděl, co by se stalo - začala by mluvit o praktické stránce věci. Nemají čas na vytvoření další řady prostředníků. Oba vědí, že její maskování je dokonalé a že na ní zatím nespočinul ani stín podezření.

Jenže - do háje s tím, v téhle práci se člověk setkává jen se samými jenže!

OK, ALE AŤ NEDOSTANEŠ NA SVŮJ PĚKNÝ ZADEČEK!!! napsal na destičku. Když jeho slova mazala, zablýsklo se jí v očích. Pak napsala svou odpověď:

CO KDYBYCHOM PŘEDVEDLI MIKROFONŮM NĚCO POŘADNÝHO?

Ed se málem udusil, jak tlumil smích. Pokaždé před úkolem, říkal si. Tedy ne že by mu to vadilo. Jen mu to připadalo trochu podivné.

O deset minut později dvojice ruských techniků ve sklepě jejich domu jako u vytržení poslouchala zvuky z ložnice Foleyových.

Mary Pat Foleyová se probudila jako vždy v šest patnáct. Venku byla ještě tma a přemýšlela, nakolik se vlivem chladných a temných ruských zim utvářel charakter jejího dědečka... a nakolik její. Jako většina Američanů vyslaných do Moskvy ze srdce nenáviděla představu, že má zdi plné odposlouchávacích zařízení. Čas od času si z nich utahovala, jako třeba včera v noci, ale ničila ji představa, že je Rusové umístili i na záchod. Připadalo jí, že by toho byli schopni, říkala si, když se na sebe dívala do zrcadla. Prvním úkolem bylo změřit si teplotu. Oba chtěli další dítě a už několik měsíců se o ně snažili - což bylo lepší než ruská televize. Pro její práci bylo těhotenství pochopitelně ideálním krytím. Po třech minutách si zapsala teplotu na kartičku, kterou si schovávala v lékárničce. Možná ještě ne, říkala si. Třeba za pár dní. Zbytky těhotenského testu však stejně zahodila do koše.

Pak musela probudit děti. Začala chystat snídani a všechny probudila. Protože žili v bytě jen s jednou koupelnou, museli se podřídit přísnému režimu. Slyšela obvyklé reptání Edovo a nezbytné ječení a nadávání dětí.

Panebože, to bude paráda, až budeme zase doma, říkala si. Jakkoli ji bavilo pracovat v jámě lvové, bydlení zde nebylo pro děti zrovna nejlepší. Eddie miloval hokej, ale v tomhle studeném a pustém městě mu chybělo normální dětství. Ale to se brzy změní. Všichni nasednou na letadlo Pan Am a odletí domů, Moskvu nechají za zády - když ne navždy, tak na pět let určitě. Budou žít ve Virginii, jezdit na lodi v Chesapeake Bay. Mírné zimy! Tady člověk musí děti balit jako eskymáky někde na pitomým severu, říkala si. A já tady neustále bojuju s rýmou.

Postavila snídani na stůl právě v okamžiku, kdy Ed uvolnil koupelnu, čímž jí umožnil jít se umýt a obléknout. Obvykle to bylo tak, že on snídal a pak se oblékal, zatímco jeho žena vypravovala děti.

Z koupelny slyšela zvuk televize a zasmála se do zrcadla. Eddiemu se hrozně líbilo ranní televizní cvičení - žena, která v něm vystupovala, vypadala jako přístavní dělník a on jí říkal Cvikomannnn! Její syn už se hrozně těšil na Transformers - pořád si pamatoval úvodní znělku. Eddiemu budou trochu chybět jeho místní kamarádi, říkala si, ale je Američan a na tom se nic nezmění. Kolem půl osmé už byli všichni oblečeni a připraveni k odchodu. Mary Pat si vzala do podpaží zavázaný balík.

"Úklid, že jo?" zeptal se Ed své ženy.

"Vrátím se, než přijde," ujistila ho Mary Pat.

"Dobře." Ed otevřel dveře a vyvedl zástup k výtahu. Jeho rodina se jako vždy dala do pohybu jako první. Eddie vyrazil vpřed a stiskl knoflík. Výtah přijel právě v okamžiku, kdy ke dveřím docházel zbytek rodiny. Eddie naskočil dovnitř, líbila se mu vůle lan sovětských výtahů. Jeho matka měla vždycky pocit, že ta hrozná kisna spadne až do sklepa, ale její syn měl radost, když se zhoupli o pár centimetrů. O tři minuty později už nasedli do auta. Dnes řídil Ed. Cestou ven děti zamávaly policistovi, který byl samozřejmě z KGB a jejich zamávání opětoval. Jakmile auto zatočilo na silnici, zvedl ve své kabině telefon.

Ed sledoval zpětné zrcátko a jeho žena už upravila to na své straně, takže i ona viděla dozadu. Děti se vzadu začaly hádat, což oba rodiče ignorovali.

"Vypadá to, že bude hezky," řekl tiše. Nikdo nás nesleduje.

"Jo, jo." Souhlasím. Museli si samozřejmě dávat pozor, co před dětmi říkají. Eddie by dokázal zopakovat cokoli stejně snadno jako úvodní bláboly Transformers. A krom toho nemohli vyloučit přítomnost štěnic v autě.

Ed jel nejprve do školy, aby jeho žena mohla odvést děti dovnitř. Eddie a Katie vypadali v teplém oblečení jako medvědi. Jeho žena se netvářila vesele, když vycházela.

"Nikki Wagnerová se dnes omluvila, že je nemocná. Mám prý zaskočit místo ní," řekla, když znovu nasedla. Její manžel zabručel. Ve skutečnosti bylo vše

v pořádku. Zařadil a vyjel se svým volkswagenem na Leninův prospekt. Hra může vypuknout.

Teď už se do zrcátek dívali velmi pozorně.

Vatutin doufal, že na něco takového nikdy nepomysleli. Moskevské ulice jsou vždy plné nákladních vozů, které přejíždějí z jednoho staveniště na druhé. Z vysokých kabin vozů byl nádherný výhled a kličkování několika podobných vozů se zdálo být mnohem méně nápadné než v případě několika neoznačených sedanů. Dnes jich pro něj pracovalo devět a důstojníci, kteří je řídili, spolu komunikovali přes šifrované vojenské vysílačky.

Plukovník Vatutin byl v bytě vedle Filitovova. Rodina, která zde žila, se předevčírem odstěhovala do hotelu Moskva. Díval se na videokazety, viděl, jak se sledovaný zpíjí do němoty, a využil příležitosti, aby povolal další tři důstojníky z "Dvojky". Ti měli svá vlastní sluchátka zavedená ke zdi mezi oběma byty a velmi pozorně poslouchali, jak plukovník provádí jednotlivé úkony ranního rituálu. Něco mu říkalo, že se dnes dočkají.

To je to pití, říkal si, když upíjel čaj. Pobaveně se usmál. Pijanovi asi nejlépe rozumí další pijan. Nepochyboval, že Filitov se chce k něčemu dopracovat, a rovněž si vzpomínal, jak viděl plukovníka s tím zřízencem, tehdy přišel do lázní s kocovinou... stejně jako já. Zapadalo to, říkal si. Filitov je hrdina, který sešel na scestí - ale pořád hrdina. Dopouštět se zrady pro něj nemůže být snadné a možná potřebuje alkohol, aby dokázal usnout se špatným svědomím. Vatutina těšilo, že lidé mají takové pocity, že zrada je stále něco, co se neděje vůbec snadno.

"Jedou tímhle směrem," hlásil komunikační důstojník od vysílačky.

"Přímo sem," řekl Vatutin svým podřízeným. "Stane se to v okruhu sta metrů od místa, kde jsme."

Mary Pat rekapitulovala jednotlivé kroky. Při předání zabalené fotografie bude moci převzít film, který si zasune do rukavice. Pak signál. Přejede si hřbetem zápěstí přes čelo, jako by si utírala pot, pak se poškrábe na obočí. To znamenalo konec akce. Doufala, že Filitov bude dávat pozor. Ačkoli sama tento signál nepoužila, Ed ho jednou navrhl, ale jeho kontakt ho zamítl. Něco takového chápala lépe než její manžel - její činnost v CIA se přece jen více opírala o nadšení než o rozum - , ale všeho s mírou. Tenhle člověk posílal informace na Západ už v době, kdy se ona učila hrát si s panenkami.

Tamhle je ta budova. Ed zamířil k chodníku a vjel do několika výmolů, zatímco ona stiskla balíček. Než otevřela dveře, manžel ji pohladil na noze. Zlom vaz, miláčku.

"Foleyová právě vystoupila z auta a míří k bočnímu vchodu," zapraskalo to ve vysílačce. Vatutin se usmál přechýlené podobě amerického jména. Váhal, jestli má vytáhnout služební pistoli od opasku, ale nakonec to zavrhl. Lepší je mít ruce volné, pistole může náhodně vystřelit. A náhody nemohl potřebovat.

"Nějaké návrhy?" zeptal se.

"Kdyby šlo o mě, já bych to zkusil předat osobně," řekl jeden z mužů.

Vatutin souhlasně přikývl. Litoval, že se jim nepodařilo umístit sledovací kameru i do chodby samotné, ale zabránily jim v tom technické problémy. Takový háček bývá spojen s velmi citlivými případy. Chytří lidé jsou i ostražití. Nemůžete riskovat, že je varujete, a on nepochyboval, že Američané se mají hodně na pozoru. Dokonce do té míry, že na nádraží zabili jednoho ze svých vlastních agentů.

Většina moskevských bytů má teď naštěstí ve dveřích kukátka. Vatutin se přistihl, že děkuje za nárůst počtu vloupání, protože jeho technici teď mohli nahradit obvyklé čočky takovým typem, díky němuž viděl velkou část chodby. Postavil se ke dveřím.

Měli jsme dát na schodiště mikrofony, říkal si. Příště na to nesmím zapomenout. Ne všichni nepřátelští špioni používají výtahy.

Mary Pat nebyla takový atlet jako její manžel. Na odpočívadle se zastavila, rozhlédla se nahoru a dolů po schodišti a poslouchala, jestli neuslyší nějaký zvuk, zatímco se její srdce trochu uklidnilo. Podívala se na hodinky. Do toho.

Otevřela dveře na schodiště a vykročila prostředkem chodby.

Tak, Míšo. Doufám, že sis včera v noci nařídil hodinky.

Naposledy, plukovníku. Snad už přijmeš signál k ukončení spolupráce, možná provedou výslech na Farmě, aby se můj syn mohl sejít s opravdovým ruským hrdinou...

Panebože, škoda že mě teď nemůže vidět dědeček...

Nikdy předtím tu nebyla, nikdy v této budově nic nepředala. Ale znala dům zpaměti, dvacet minut si ukládala do paměti plánek. KARDINÁL bydlí za... těmito dveřmi!

Teď! Srdce jí poskočilo, když zahlédla, že dveře deset metrů od ní se otvírají.

To je profík! Ovšem to, co následovalo, ji zmrazilo jako ledová dýka.

Vatutin hrůzou přestal dýchat. Západka zámku byla namontována s typickou ruskou přesností, asi o milimetr vedle. Když se chystal na rychlé vykročení z bytu a pootočil klikou, ozvalo se hlasité cvak.

Mary Pat skoro nezměnila krok. Celé její tělo začalo fungovat přesně podle výcviku, který ji ovládal jako počítačový program. Ve dveřích viděla špehýrku, jež byla předtím temná a teď se rozsvítila:

- někdo tam je,
- ten někdo se právě pohnul,
- ten někdo právě odemyká.

Mírně ukročila vpravo a přejela si hřbetem zápěstí přes čelo. Nepředstírala, že si otírá pot.

Míša signál zachytil a zastavil se, na tváři se mu objevil zvědavý výraz, který se začal měnit v pobavení, než zaslechl, jak někdo silou otevírá dveře. Okamžitě poznal, že člověk, jenž z nich vyšel, není jeho soused.

"Zatýkám vás!" křikl Vatutin a pak si všiml, že Američanka a Rus stojí asi metr od sebe a oba mají ruce u těla. Bylo jen dobře, že jeho kolegové za ním neviděli výraz v jeho tváři.

"Prosím?" zeptala se žena dokonale rusky.

"Cože!" vybouchl Filitov tak zlostně, jak dokáže jen profesionální voják s kocovinou.

"Vy..." ukázal Vatutin na Foleyovou, "čelem ke zdi."

"Jsem občanka Spojených států a vy nemáte..."

"Jste špion Spojených států," řekl kapitán a tlačil ji ke zdi.

"Cože?" V jejím hlase zněla panika a zděšení, ani trochu profesionality, říkal si kapitán, jenže pak ho ta myšlenka málem omráčila. "O čem to mluvíte? Co se to tady děje? Kdo jste?" Pak začala křičet: "Policie - zavolejte někdo policii. Napadli mě! Pomozte mi někdo, prosím!"

Vatutin ji ignoroval. Už chytil Filitova za ruku, a když další důstojník obracel plukovníka ke zdi, vzal mu kazetu s filmem. Na kratičkou chvilku, která mu však připadala jako celá věčnost, ho přepadla příšerná představa, že to pokazil, že ona opravdu není ze CIA. Když měl ale film v ruce, polkl a podíval se Filitovovi do očí.

"Zatýkám vás za vlastizradu, soudruhu plukovníku." Konec věty téměř zašeptal. "Odveďte ho."

Pak se otočil na ženu. V jejích vykulených očích viděl strach a zlost. Ze dveří už vykoukli čtyři lidé a dívali se do chodby.

"Jsem plukovník Vatutin z Výboru pro státní bezpečnost. Právě jsme provedli zatčení. Zavřete dveře a jděte si po svých." Všiml si, že všichni poslechli do pěti vteřin. Rusko je pořád Ruskem.

"Dobré ráno, paní Foleyová," řekl pak. Zahlédl, jak se přemáhá, aby se ovládla.

"Kdo jste - a o co tady vůbec jde?"

"Sovětský svaz netrpí, když někteří jeho hosté kradou státní tajemství. Počítám, že tohle vám ale ve Washingtonu řekli - vlastně pardon, v Langley."

Když promluvila, třásl se jí hlas. "Můj manžel je akreditovaným členem americké diplomatické mise ve vaší zemi. Žádám o okamžité umožnění kontaktu s naší ambasádou. Nemám tušení, co to tady povídáte, ale vím, že pokud kvůli vám přijde těhotná žena diplomata o dítě, bude z toho tak velký diplomatický incident, že ho před novináři neutajíte! Já jsem s tím člověkem ani nepromluvila. Nedotkla jsem se ho a on se nedotkl mě - a vy to víte, vážený pane. Ve Washingtonu mě varovali, že šašci jako vy s potěšením otravují Američany se svými pomatenými hrami na špiony."

Vatutin vyslechl její proslov bez mrknutí, ačkoli slovíčko "těhotná" ho zaujalo. Z hlášení služebné, která Foleyovým dvakrát týdně chodila uklízet byt, věděl, že Foleyová si provádí testy, zda není těhotná. A kdyby - došlo by k mnohem většímu incidentu, než si představoval. Politický drak znovu zvedl hlavu. Bude to muset rozhodnout předseda Gerasimov.

"Můj muž na mě čeká."

"Řekneme mu, že jsme vás zadrželi. Poprosíme vás o odpovědi na pár otázek. Nic se vám nestane."

To Mary Pat už věděla. Zděšení z toho, k čemu došlo, zatím v jejím nitru tlumila její pýcha. Vedla si skvěle, a věděla to. Jako členka diplomatického sboru byla vlastně v bezpečí. Možná ji zadrží na den, maximálně dva, ale jakékoli nepříjemnosti by vyústily ve vyhoštění několika Rusů z Washingtonu. A kromě toho, těhotná nebyla.

Na ničem z toho nezáleželo. Neplakala, neprojevila jiné emoce, než jaké jí trénink a instrukce dovolovaly projevit. Podstatné ovšem bylo, že došlo k prozrazení jejího nejdůležitějšího agenta a s ním i informací nejvyššího významu. Chtělo se jí brečet, potřebovala by to, ale nechtěla těm hajzlům udělat radost. Pláč přijde až v letadle domů.

16 kapitola - Zjišťování škod

Vypovídá to mnohé o jeho povaze, když první, co udělal, bylo, že došel na ambasádu a odeslal telex," řekl Ritter na závěr. "Velvyslanec předal jejich ministerstvu zahraničí protestní nótu dříve, než zveřejnili informaci o zatčení ‚za chování neslučitelné s diplomatickým statusem'." "To je teda útěcha," utrousil Greer. "Měli bychom mít Mary Pat zpátky nejpozději do zítřka," pokračoval Ritter. "Už dostali razítko nežádoucích osob a dalším letem Pan Am letí domů."

Ryan se ve své židli ošíval. A co KARDINÁL? říkal si. Ježíši, nejprve mi řeknou, že máme takového superagenta, a o týden později..., nepochybné v Rusku nemají nejvyšší soud, který by jim zatýkání lidí ztěžoval.

"Je nějaká šance, že bychom ho mohli vyměnit?" zeptal se Jack.

"Leda ve snu, hochu." Ritter vstal a odešel k oknu. Ve tři ráno bylo parkoviště CIA skoro prázdné, mezi kupami shrabaného sněhu stálo jen velmi málo aut. "Nemáme nikoho tak vysoce postaveného, koho bychom za zmírnění rozsudku mohli vyměnit. Nelze předpokládat, že by ho pustili, prostě ne."

"Takže je v pánu a jeho informace s ním."

"Totéž říká ten člověk," přikývl Moore.

"A pomoc spojenců?" zeptal se Ryan. "Sir Basil by třeba mohl mít něco, co by nám pomohlo."

"Ryane, pro záchranu toho člověka nemůžeme udělat vůbec nic." Ritter se otočil, aby vylil svůj vztek na nejbližší vhodný cíl. "Je v pánu - zatím ještě dýchá, ale přesto je po něm. Za jeden, dva, tři měsíce se objeví oznámení, my to prověříme přes jiné zdroje a pak otevřeme láhev a připijeme si na jeho památku."

"A co Dallas?" zeptal se Greer.

"Co?" otočil se Ryan.

"To vás nemusí zajímat," řekl Ritter a děkoval bohu, že má komu odseknout. "Vraťte ho námořnictvu."

"Dobře," přikývl Greer. "Bude to mít ale několik zásadních doher." Admirál si za tuto poznámku vysloužil Moorův nepříjemný pohled. Ten kvůli tomu totiž bude muset zajít za prezidentem.

"Co myslíte vy, Ryane?"

"O rozhovorech o kontrole počtu zbraní?" Jack pokrčil rameny. "Záleží na tom, jak to pojmou. Mají širokou škálu možností, a jestli vám někdo bude tvrdit, že ví, pro kterou se rozhodnou, tak lže."

"To je panečku názor odborníka," poznamenal Ritter.

"Sir Basil si myslí, že Gerasimov se chce pokusit dostat se na vrchol. Něco takového by mohl velmi snadno použít," řekl Ryan chladně, "ale Narmonov má podle mě příliš velkou politickou sílu, když dosadil do politbyra svého čtvrtého člověka. Proto se může rozhodnout, že dosáhne dohody a ukáže straně svou sílu tím, že bude pokračovat v cestě k míru, ale když dostane pocit, že je zranitelnější, než to vidím já, může upevnit svou moc ve straně a zavrhne nás jako nenapravitelné nepřátele socialismu. Zatím jsem ale nenašel způsob, jaký by mohl určit, která z možností asi převáží. Jsou to jen dohady."

"Tak na tom začněte pracovat," rozkázal mu Moore. "Prezident bude chtít něco pevného, než Ernie Allen znovu začne mluvit o přehodnocení SDI."

"Ano, pane." Jack vstal. "Lze podle vás očekávat, že Sověti KARDINÁLOVO zatčení zveřejní?"

"To se nedá odhadnout," řekl Ritter.

Ryan zamířil ke dveřím, ale znovu se zastavil. "Počkejte moment."

"Copak?" zeptal se Ritter.

"Říkal jste, že velvyslanec předal protest ještě dříve, než jejich ministerstvo zahraničí cokoli oznámilo, že?"

"Ano, Foley si dal záležet, aby je předběhl."

"Ve vší úctě k panu Foleymu, tak rychlý není nikdo," řekl Ryan. "Tu tiskovou zprávu už museli mít připravenou dřív, než k zatčení došlo."

"No a?" zeptal se admirál Greer.

Jack se vrátil ke trojici. "No, ministr zahraničí je Narmonovův člověk, ne? Totéž platí o Jazovovi na ministerstvu obrany. Nevěděli o tom," řekl Ryan. "Překvapilo je to stejně jako nás."

"To je hloupost," ušklíbl se Ritter. "Takové věci nedělají."

"To jsou jenom domněnky, pane." Jack trval na svém. "Jaký důkaz podporuje toto tvrzení?"

Greer se usmál. "O žádném zatím nevíme."

"Ale no tak, Jamesi, já vím, že on..."

"Pokračujte, Ryane," řekl Moore.

"Jestli ti dva ministři nevěděli, co se chystá, dostává celý případ nové obrysy, nebo ne?" Jack se posadil na opěradlo židle. "Chápu, že by vyřadili Jazova - KARDINÁL byl jeho

vysokým pomocníkem - , ale proč vyřazovat i ministra zahraničí? Když dojde k něčemu podobnému, chcete být co nejrychlejší, hned novinářům donést žhavou novinku - určitě nebudete chtít, aby zprávu zveřejnila nejprve druhá strana."

"Bobe?" zeptal se ředitel CIA.

Zástupce ředitele CIA pro oblast operací si Ryana nikdy moc neoblíbil - měl

pocit, že vystoupal nahoru až moc rychle - , ale Bob Ritter byl čestný muž. Posadil se a chvíli popíjel kávu. "Možná je to pravda. Musíme ještě prověřit několik detailů, ale když se to potvrdí..., pak to není ani tak případ Druhé správy, jako spíš politická operace."

"Jamesi?"

Zástupce ředitele pro zpravodajskou činnost souhlasně přikývl. "Jde z toho strach."

"Možná tady nejde jen o ztrátu kvalitního zdroje," pokračoval Ryan se spekulacemi. "KGB to možná chce využít k politickým účelům. Jen nevidím žádnou mocenskou základnu. Alexandrovova frakce má jen tři stabilní členy. Narmonov má čtyři včetně toho nového, Vanějeva..."

"Do hajzlu!" pronesl Ritter. "Mysleli jsme si, když jeho dceru zatkli a pustili, že ji buď nezlomili - prý je to kočka - , nebo byl její otec příliš vysoko, aby mohli..."

"Vydírat." Dodal Moore. "Měli jste pravdu, Bobe. A Narmonov o tom neví. Musíme Gerasimovovi uznat pár velmi dobrých kroků..., jestli je tohle všechno pravda, Narmonov přijde o většinu, a ani o tom neví." Odmlčel se a zamračil. "Spekulujeme tady jako banda amatérů."

"No, je to ale hodně zajímavý scénář." Ryan se málem usmál, ale pak ho napadl jediný možný logický vývod. "Nejspíš jsme svrhli první sovětskou vládu za třicet let, která v jejich zemi chtěla začít s liberalizací." Co na to asi řeknou média? ptal se Jack v duchu. A ty víš, že se to dostane ven. Takovéhle věcí jsou příliš šťavnaté, aby zůstaly utajeny delší dobu...

"Víme, co jste dělala a jak dlouho. Tady jsou důkazy."

Hodil na stůl fotografie.

"Pěkné fotky," řekla Mary Pat. "Kde je člověk z ambasády?" "Nemusíme vám umožnit, abyste s kýmkoli promluvila.

Můžeme vás tady držet, jak dlouho budeme chtít. Klidně i roky," dodal hrozivě.

"Podívejte se, pane, já jsem Američanka, jo? Můj manžel je diplomat. Má diplomatickou imunitu a já taky. Jenom proto, že mě máte za hloupou americkou hospodyni, si myslíte, že na mě můžete tlačit a zastrašovat mě tak dlouho, dokud nepodepíšu nějaké pomatené přiznání, že jsem se dopustila špionáže. No, nic takového jsem neudělala a neudělám a moje vláda mě ochrání. Co se mě týče, můžete si to přiznání vzít, pomazat hořčicí a sníst. Bůh ví, že zdejší jídlo je tak přísterné, že by vám vláknina z toho papíru jen prospěla," poznamenala. "A říkal jste, že ten příjemný stařík, kterému jsem nesla tu fotku, byl taky zatčen? No, podle mě jste padlí na hlavu."

"Víme, že jste se s ním několikrát sešla."

"Dvakrát. Viděla jsem ho vloni na zápase - ne, promiňte, před pár týdny jsem se s ním sešla na diplomatické recepci. Takže třikrát, ale důležitý je jen hokej. Proto jsem mu nesla tu fotku. Chlapci z družstva říkají, že jim nosí štěstí - klidně se jich zeptejte, všichni se na ni přece podepsali, ne? V obou případech, když přišel, jsme vyhráli a můj syn dal pár gólů. A podle vás je to špion jen proto, že se šel podívat na zápas juniorské ligy? Propánakrále, vy si snad myslíte, že američtí špioni jsou zalezlí pod každou postelí."

Mary Pat se ve skutečnosti královsky bavila. Zacházeli s ní velmi opatrně. Není nad ohrožené těhotenství, říkala si, zatímco porušovala další dlouhodobě ověřené pravidlo všech špionů: Mlít. Blábolila dál, jak by se asi choval každý rozčilený cizí občan - pochopitelně s diplomatickou imunitou - , a vysmívala se stádní hlouposti Rusů, Pečlivě si vyšetřovatele prohlížela a čekala na jeho reakci. Jestli Rusové něco nesnášejí, pak pocit, že se nad ně někdo povyšuje, a od Američanů to snášejí ještě hůř, protože z nich mají absolutní komplex méněcennosti.

"Myslela jsem si, že členové ostrahy z ambasády jen zbytečně otravují," obořila se na něj po chvíli. "Nedělejte tohle, nedělejte tamhleto, nefoťte všechno. Já jsem nic nefotila, jen jsem chtěla fotku předat! A děti na ní jsou Rusové - kromě Eddieho." Otočila se a podívala se do zrcadla. Mary Pat přemýšlela, jestli tenhle detail vymysleli Rusové sami, nebo jestli ho odkoukali z amerických filmů o policistech.

"Ten, kdo ji vycvičil, odvedl skvělou práci," poznamenal Vatutin a díval se na ni zpoza zrcadla. "Ví, že tu jsme, ale nedává to najevo. Kdy ji pustíme?"

"Dnes odpoledne," odpověděl ředitel Druhé správy. Její zadržování za tu námahu nestojí. Její manžel už jim balí kufry. Měl jste pár vteřin počkat," dodal generál.

"Já vím." Nemělo smysl hovořit o rozbitém zámku u dveří. KGB nepřijímá omluvy, dokonce ani od plukovníků. Každopádně už na tom nezáleželo a Vatutin i jeho nadřízený si to uvědomovali. Dopadli Filitova - sice ne přímo při činu, ale přece jen dopadli. Tak zněl cíl případu, aspoň pokud šlo o ně. Oba znali i další důvody, ale nemysleli na ně; jako by neexistovaly. Což bylo pro oba nejlepší řešení.

"Kde je můj poradce?" zlobil se Jazov.

"Ve vězení Lefortovo, kde by byl," odpověděl Gerasimov.

"Chci ho okamžitě vidět." Ministr obrany si ani nesundal čepici, stál zde ve svém kabátu z teletiny, tváře ještě rudé únorovým vzduchem - nebo možná vzteky, říkal si Gerasimov. Nebo i obavami...

"Tady nelze vznášet jakékoli požadavky, Dimitriji Timofejeviči. I já jsem členem politbyra. I já zasedám v Radě obrany. A je možné, že jste do tohoto vyšetřování nějak zapleten." Gerasimov si prsty pohrával se složkou na stole.

Jeho slova změnila Jazovův výraz. Zbledl, rozhodně ne strachy. Gerasimova překvapilo, že se voják stále ovládá, ale maršál vyvinul značné úsilí a promluvil, jako by hovořil s čerstvým odvedencem:

"Ukažte mi tady a teď své důkazy, jestli máte odvahu!"

"Dobře." Předseda KGB otevřel složku a vytáhl několik fotografií, které mu podal.

"Vy jste sledovali i mě?"

"Ne, sledovali jsme Filitova. Vy jste tam byl jen náhodou."

Jazov fotografie opovržlivě odhodil. "No a co? Míša dostal pozvánku na hokejový zápas. Já jsem ho doprovodil. Byl to dobrý zápas. V družstvu hraje jeden Američan - na nějaké recepci jsem se sešel s jeho matkou - ano, bylo to v sále svatého Jiří, když tu naposledy byla americká delegace. Přišla i na tenhle zápas a my jsme ji pozdravili. Je to legrační žena, tak trochu hloupoučká. Příštího rána jsem o setkání sepsal hlášení. Míša jakbysmet."

"Když je tak hloupoučká, proč jste to psali?" ptal se Gerasimov.

"Protože je to Američanka a její manžel je diplomat, já jsem navíc ztratil hlavu a dovolil jsem jí, aby se mě dotkla, jak vidíte. Ta hlášení máme v archivu. Pošlu vám to moje i plukovníka Filitova." Jazov už mluvil o něco sebevědoměji. Gerasimov se asi přepočítal.

"Je to agentka CIA."

"V tom případě nepochybuji o tom, že socialismus zvítězí, Nikolaji Borisoviči. Netušil jsem, že zaměstnáváte takové hlupáky - tedy až dodnes."

Ministr obrany Jazov se uklidnil. Ačkoli byl na moskevské scéně nováčkem - až donedávna velel Dálnovýchodní skupině vojsk, kde ho objevil Narmonov - , věděl, o co ve zdejším soupeření jde doopravdy. Nevěřil, nemohl uvěřit, že Filitov je zrádce - bránila mu v tom minulost toho muže; nevěřil tomu, protože takový skandál by zničil jednu z nejlépe promyšlených kariér v Sovětské armádě. Jeho vlastní.

"Pokud proti mému poradci máte nějaké opravdové důkazy, chci, aby je mohli prostudovat mí lidé z bezpečnostního oddělení. Vy, Nikolaji Borisoviči, hrajete s mým ministerstvem nějakou politickou hru. Nedopustím, aby KGB zasahovala do toho, jak řídím armádu. Dnes odpoledne se tu zastaví někdo z GRU. Buď s ním budete spolupracovat, nebo se celá věc dostane před politbyro."

Gerasimov na sobě nedal nic znát, ale když ministr obrany odcházel, uvědomil si, že udělal chybu. Přehnal to - ne, říkal si, zatlačil na něj o den dříve. Čekal, že se Jazov zhroutí, že ho tlak zlomí a přistoupí na dosud nepsanou dohodu.

A to všechno jen proto, že ten hlupák Vatutin nesehnal nezvratný důkaz. Proč nepočkal aspoň o vteřinu déle? No co, teď nezbývá nic jiného než dostat Filitovovo přiznání.

Oficiální náplní práce Colina McClintocka bylo působení v obchodní kanceláři na velvyslanectví Jejího Veličenstva sídlící přes řeku Moskvu od Kremlu. Jeho úřad zde sídlil již před revolucí a již od dob Stalina popouzel svou přítomností sovětské představitele. Nicméně i Colin byl zapojen do velké hry. Byl totiž případovým důstojníkem, který "řídil" Světlanu Vanějevovou a předal ji CIA za účelem, jejž se nikdy nedozvěděl, ale rozkazy k tomuto předání přišly přímo z londýnského Century House, sídla SIS. V této chvíli prováděl skupinu britských obchodníků po GOSPLANu, představoval je některým úředníkům, s nimiž budou muset dohadovat smlouvy týkající se čehokoli, co se rozhodnou zdejším barbarům prodat, říkal si McClintock. Byl to "ostrovan" z Walsay nedaleko skotského pobřeží, všichni jižně od Aberdeenu mu připadali jako barbaři, ale přesto pracoval pro Tajnou zpravodajskou službu. Když promluvil, zaznívál v jeho angličtině rytmický přízvuk doprovázený slovy, jaká se používají jen v severním Skotsku; jeho ruština byla takřka nesrozumitelná, nicméně měl schopnost hovořit bez přízvuku či s ním takřka z vteřiny na vteřinu. A jeho sluch žádný akcent neomezoval. Všichni lidé se domnívají, že člověk, který nějakým jazykem s potížemi hovoří, ho i špatné slyší. Tento dojem v nich McClintock velmi rád pěstoval.

Vlastně takhle se setkal se Světlanou Vanějevovou, ohlásil ji do Londýna jako možný kontakt, k čemuž ji pak přemluvil vyšší důstojník SIS v jídelně ve druhém patře Langanovy pivnice na Stratton Street. Od té doby ji McClintock vídal jen pracovně, jen ve společnosti jiných britských podnikatelů a Rusů. Jiní důstojníci SIS v Moskvě měli na starosti její mrtvé schránky, ačkoli za Světlaniny operace zodpovídal vlastně on. Informace, jež díky ní dostávali, ho zklamaly, ale občas se daly využít aspoň v obchodním styku. Od zpravodajských agentů člověk musel brát všechno, co se namanulo, a ona jim předávala interní drby, které se dozvídala od svého otce.

Jenže se Světlanou Vanějevovou se něco stalo. Nejprve zmizela z práce, pak se vrátila, možná po výslechu v Lefortovu, jak říkala CIA. McClintock tomu moc nerozuměl. Když se někdo dostane do Lefortova, podrží ho tam déle než pár dní. Přihodilo se něco velmi zvláštního a on čekal asi týden, než ho napadlo, jak zjistit, o co asi šlo. Na její mrtvé schránky teď nikdo ani nesáhl. Nikdo z SIS se k nim nehodlal ani přiblížit, leda aby zjistil, jestli s nimi někdo něco neprovedl, ale i tak z velké vzdálenosti.

Teď měl ovšem příležitost, jelikož prováděl obchodní delegaci přes místnost, kde sídlilo textilní oddělení plánovacího úřadu. Zvedla oči a zahlédla kolemjdoucí cizince. McClintock použil obvyklý dotazovací signál. Nevěděl, jakou odpověď dostane či co bude odpověď skutečně znamenat. Musel předpokládat, že ji zlomili, zcela zkompromitovali, ale nějak zareagovat musí. Signál spočíval v tom, že si prsty přejel ve vlasech, což byl pohyb tak přirozený, jak všechny tyto signály bývají. Její odpověď měla být, že otevře zásuvku a vytáhne buď tužku, nebo pero. To první znamená "všechno v pořádku", druhé signalizuje varování. Neudělala ani jedno, jen se znovu vrátila k

dokumentu, který četla. Mladého zpravodajského důstojníka to překvapilo natolik, že mu div nepoklesla čelist, ale pak si vzpomněl, kdo a kde je, a otočil se. Prohlížel si ostatní tváře v místnosti a rukama nervózně pohyboval, což mohlo každému, kdo by ho pozoroval, připadat jako mnoho věcí.

Do paměti se mu ovšem zaryl výraz v její tváři. Kde kdysi vyzařoval život, bylo nyní prázdno. Kde kdysi vídal plno nadšení, bylo teď tak šedo, jako na každém druhém obličeji v moskevských ulicích. Osoba, která kdysi byla privilegovanou dcerou velmi vysokého stranického představitele, se změnila. Nehrála to. Tím si byl jist; na něco takového neměla nadání.

Dostali ji, říkal si McClintock. Dostali ji a pustili. Neměl sebemenší tušení, proč ji pustili, ale to nebyla jeho starost. O hodinu později zavezl obchodníky zpět do hotelu a vrátil se do své kanceláře. Hlášení, které odeslal do Londýna, mělo jen tři strany. Netušil, jak velkou bouři však vyvolá. Ani nevěděl, že další důstojník SIS poslal ve stejném balíku další hlášení.

"Dobrý den, Arthure," řekl hlas ve sluchátku.

"Dobré ráno - vlastně pardon, Basile, odpoledne. Jak je v Londýně?"

"Vlhko, zima a nepěkně. Říkal jsem si, že bych zaletěl na váš břeh a trochu se prohřál na sluníčku."

"V tom případě se rozhodně zastavte."

"Chystal jsem se k tomu. Hned po ránu?"

"Na vás si vždycky najdu chvíli času."

"Takže zítra na shledanou."

"Dobrá. Zítra." Moore zavěsil.

To je ale den, říkal si ředitel CIA. Nejprve přijdeme o KARDINÁLA, pak sem chce přijet Sir Basil Charleston a promluvit si o něčem, co nelze probrat ani přes nejbezpečnější telefonní systém, jaký kdy NSA a GSHQ vyrobily! Ještě nebylo poledne, a on už byl v práci devět hodin. Co se ještě mohlo pokazit?

"Tomuhle vy říkáte důkaz?" Generál Jevgenij Ignatěv řídil kontrašpionážní oddělení GRU, sovětské armádní zpravodajské služby. "Mým starým očím to připadá, jako by vaši lidi stoupli na velmi tenký led a rozhlíželi se po rybách."

Vatutin byl v šoku - a vzteky bez sebe - , že předseda KGB poslal tohohle člověka do jeho kanceláře prověřit jeho případ.

"Pakliže dokážete nějak přijatelně vysvětlit držení toho filmu, fotoaparátu a deníku, možná byste se o ně mohl se mnou podělit, soudruhu."

"Říkal jste, že jste ho vzal z ruky Filitova, nikoli té ženy." Oznamovací věta, ne tázací.

"To je moje chyba, kterou nechci nijak omlouvat," řekl Vatutin ledabyle, což oběma mužům připadalo poněkud nepatřičné.

"A ten foťák?"

"Našli jsme ho připevněný magnetem k panelu v jeho ledničce."

"Takže poprvé, když jste prohledávali byt, jste na něj nepřišli. A nebyly na něm žádné otisky prstů. A na videozáznamech není vidět, že by ho Filitov používal. Když mi tedy řekne, že jste na něj film i fotoaparát nastražili, jak mám přesvědčit ministra, že Filitov lže?"

Vatutina tón otázky překvapil. "Takže věříte, že je špion?"

"Nezáleží na tom, čemu věřím. Existence deníku mě trápí, ale nevěřil byste, s jak velkými porušeními pravidel se setkávám, hlavně na vysokých postech. Čím jsou lidi důležitější, tím menší důležitost pravidlům přikládají. Víte, kdo je Filitov. Není to jen hrdina, soudruhu. Je slavný v celém Sovětském svazu - starý Míša, hrdina od Stalingradu. Bojoval u Minska, Vjazmy, nedaleko od Moskvy, kde zastavil fašisty, byl u Charkova, pak bojoval u Stalingradu i při protiútoku..."

"Já jsem jeho záznamy četl," řekl Vatutin nevzrušeně.

"Je symbolem pro celou armádu. Symbol nemůžete popravit na základě tak nejednoznačného důkazu, Vatutine. Máte jen tyhle fotografie, ale žádný důkaz, že je pořídil on."

"Ještě jsme ho nevyslýchali."

"A podle vás to bude hračka?" Ignatěv zvedl oči ke stropu. Pak se drsně zasmál. "Víte, co je tenhle člověk zač? Zabíjel Němce, i když už sám hořel! Ten člověk se tisíckrát podíval smrti do očí a naplival jí do nich!"

"Dostanu z něj, co budu chtít," trval na svém Vatutin.

"Chcete ho mučit, že? Zbláznil jste se? Nezapomínejte, že základna Tamanské gardové motostřelecké divize leží několik kilometrů odsud. Myslíte si, že Sovětská armáda bude jen tak sedět, zatímco vy budete mučit jednoho z jejích hrdinů? Stalin zemřel, soudruhu plukovníku, a Berija taky."

"Dostaneme z něj informace i bez fyzického násilí," řekl Vatutin. Šlo o jedno z nejpřísněji střežených tajemství v KGB.

"Nesmysl!"

"Co v takovém případě doporučujete, generále?" zeptal se Vatutin, ačkoli odpověď tušil předem.

"Předejte mi ten případ. Dohlédneme na to, aby vlast už nikdy nezradil, tím si můžete být jist," slíbil Ignatěv.

"A samozřejmě ušetříte armádě ostudu."

"Ušetřili bychom ostudu všem a v neposlední řadě i vám, soudruhu plukovníku, když už jste tohle rádoby vyšetřování tak podělal."

No, něco takového jsem čekal. Menší výbuch, pár výhrůžek a pak trochu přátelskostí a soudružskosti. Vatutin pochopil, že má šanci z toho vybruslit, ale bezpečí, které z toho vyplývalo, by rovněž nadobro zastavilo jeho postup. Z toho předsedova ručně psaného vzkazu to pochopil velmi jasně. Dostal se do pasti mezi dvěma nepřáteli, a ačkoli stále mohl získat svolení jednoho, větší cíl s sebou nesl i větší riziko. Mohl upustit od pravého cíle vyšetřování a zůstat nadosmrti plukovníkem, nebo by mohl udělat to, v co věřil, když začínal - bez jakýchkoli politických motivů, vybavoval si Vatutin matně - , a riskovat potupu. Rozhodnutí bylo překvapivě snadné. Vatutin patřil do "Dvojky",..

"Je to můj případ. Předseda mi ho svěřil a já ho povedu po svém. Děkuji vám za radu, soudruhu generále."

Ignatěv muže a jeho slova oceňoval. Nestávalo se často, aby se setkal s poctivostí, a tak trochu nejasně a nepatrně ho zasmušilo, že nemůže tomuto muži, který prokázal jednu z nejvzácnějších lidských ctností, poblahopřát. Jenže loajalita vůči Sovětské armádě převážila.

"Jak si přejete. Očekávám, že mě budete informovat o všech svých krocích." Ignatěv bez dalšího slova odešel.

Vatutin pár minut seděl za stolem a chválil se za své rozhodnutí. Pak si zavolal auto. O dvacet minut později už byl v Lefortovu.

"Vyloučeno," řekl mu doktor, než mu Vatutin vůbec položil otázku.

"Cože?"

"Chcete toho člověka poslat do nádrže s vjemovou deprivací, že?"

"Ovšem."

"Nejspíš ho to zabije. Něco takového asi riskovat nechcete a já rozhodně nehodlám ohrozit celý svůj projekt něčím tak pošetilým."

Je to můj případ, já ho vedu..."

"Soudruhu plukovníku, tomu člověku je přes sedmdesát let. Mám tady jeho zdravotní dokumentaci. Má všechny příznaky lehké kardiovaskulární choroby - v jeho věku je to normální - a prodělal několik onemocnění dýchacích cest. Při první fázi mu srdce vybouchne jako balon. To vám můžu skoro zaručit."

"Co tím myslíte - vybouchne srdce..."

"Promiňte - není snadné objasnit laikovi lékařské termíny. Jeho koronární tepny jsou potažené lehkou vrstvou usazenin. Tomu se neubrání nikdo z nás; způsobuje to jídlo, které jíme. Jeho tepny jsou s ohledem na věk zanesenější

víc než vaše nebo moje a v souvislosti s věkem je má také mnohem méně pružné než mladší člověk. Když se jeho tep zvýší příliš, usazeniny se uvolní a zablokují cévy. To je v kostce infarkt, plukovníku, zablokování koronární tepny. Část srdečního svalu odumře, srdce se zastaví buď úplně, nebo začne bít arytmicky; v každém případě přestane pumpovat krev a pacient zemře. Rozumíte? Použití nádrže zcela nepochybně přivodí podezřelému infarkt, který bude téměř stoprocentně smrtelný. A když ne infarkt, pak existuje poněkud menší pravděpodobnost mrtvice - případně může nastat obojí. Kdepak, soudruhu plukovníku, na tohoto muže nádrž použít nelze. Pochybuji, že byste ho chtěl zabít dříve, než vám řekne, co potřebujete."

"A co ostatní fyzická opatření?" zeptal se Vatutin tiše. Proboha, co když nebudu moci... ?

"Pokud jste si jist, že je vinen, zastřelte ho rovnou, a máte to z krku," poznamenal lékař. "Ale jakýkoli výraznější fyzický nátlak pacienta zcela nepochybně zabije."

A tohle všechno jenom kvůli tomu pitomému zámku, říkal si Vatutin v duchu.

Byla to ošklivá raketa, taková, jakou by asi nakreslilo dítě nebo vyrobila firma vyrábějící petardy, ačkoli ani jeden z nich by se nerozhodl připevnit ji na vrchní část trupu letadla, ale spíš tam, kam patří, dolů. Nicméně tahle byla nahoře a osvětlovala ji světla kolem plotu základny.

Letounem byl slavný SR-71 Blackbird, špionážní výrobek firmy Lockheed schopný létat rychlostí Mach-tři. Tenhle sem přiletěl z letecké základny Kadena na západním pobřeží Tichého oceánu. Rozjížděl se po ranveji na základně Nellis v Nevadě a za ním šlehaly plameny z jeho motorů. Palivo, které unikalo z nádrží letounu - a u blackbirdu ho bylo hodně - , vlivem žáru hořelo, což se velmi líbilo posádce na věži. Pilot v příslušný okamžik zatáhl za řídicí páku a blackbird zvedl nos nahoru. Tentokrát držel páku déle než obvykle, navedl letoun na příkré stoupání v úhlu pětačtyřiceti stupňů na plný výkon a za chvilku z něj na zemi zbyla jen hlučná vzpomínka. Poslední, co lidé na zemi viděli, byly dvě sálající tečky motorů, a i ty se brzy ztratily v mracích, jež se válely ve třech tisících metrech nad zemí.

Blackbird stále stoupal. Letoví dispečeři v Las Vegas zaznamenali tečky na svých monitorech, zjistili, že se pohybují do strany, ačkoli údaj o výšce se měnil stejně rychle jako obrázky na hracích automatech v letištní hale. Podívali se na sebe - další armádní letadýlko - a vrátili se zpátky ke své práci.

Blackbird už překonal výšku osmnácti tisíc metrů a narovnal se, aby zamířil na jihovýchod k raketové základně White Sands. Pilot se podíval, kolik mají paliva - spoustu - a po tom náročném výstupu se uklidnil. Technici měli pravdu. Střela, kterou měl letoun na zádech, vůbec nevadila. Od doby, kdy začal létat na blackbirdech, už smysl vrchních úchytů poněkud ustoupil do pozadí. Měly nést jednomotorový fotošpionážní bezpilotní prostředek, z prvních modelů SR-71 byly odmontovány, ale tenhle si ho ponechal, a to z důvodů, jež nebyly z manuálu údržby příliš jasné. Bezpilotní prostředek byl původně navržen pro létání v oblastech, kam se blackbirdy nedostaly, ale jeho potřeba pominula, když se zjistilo, že neexistuje místo, kam by se letouny SR-71 nedostaly, což pilot potvrzoval při každém svém letu z Kadeny. Jediným omezujícím faktorem letounu bylo palivo, a to dnes nevadilo.

"Juliet Whiskey, tady řídicí. Slyšíte mě, přepínám," řekl seržant do sluchátek.

"Řídicí, tady Juliet Whiskey. Všechny systémy fungují. Letíme podle plánu."

"Rozumím. Až řeknu teď, začněte odpalovací sekvenci. Pět, čtyři, tři, dva, jedna, teď!"

Sto mil odsud pilot znovu zvýšil výkon na maximum a řídicí páku přitáhl k sobě. Blackbird poslechl jako vždy bezchybně, postavil se na ocas a silou kolem sta tisíc liber vyrazil k nebi. Pilot nespouštěl oči z přístrojů, ručička výškoměru se otáčela jako šílená hodinová ručička. Jeho rychlost dosáhla třinácti set mil v hodině a stále rostla, zatímco letoun prokazoval své opovržení zemskou přitažlivostí.

"Vypuštění za dvacet sekund," hlásil pilotovi systémový operátor ze zadního sedadla. Blackbird překonával výšku třiceti tisíc metrů. Cíl byl třicet šest. Kontrolky už nevěděly, co si počít. Zdejší vzduch byl tak řídký, že letoun nešlo pořádně ovládat a pilot si dával ještě větší pozor než obvykle. Díval se, že rychlosti devatenácti set dosáhl o pár vteřin dříve, než se očekávalo, a pak řekl:

"Připravit se na oddělení... vypustit, vypustit!" volal muž vzadu. Pilot sklonil letoun k zemi a zahájil mírnou otočku doleva, která ho zanese přes Nové Mexiko, načež zamíří zpět na Nellis. Bylo to mnohem jednodušší než lety podél sovětských hranic - a občas přes ně... Pilot přemýšlel, jestli stihne zajet do Vegas a zhlédnout představení, až přistane.

Cíl ještě několik vteřin pokračoval vzhůru, ale překvapivě nezažehl svůj raketový motor. Teď se z něj stal balistický předmět pohybující se v souladu se zákony fyziky. Jeho obrovské směrovky mu zajišťovaly dostatečný aerodynamický odpor, aby stále směřoval tím správným směrem, i když si na něj pomalu začínala brousit zuby gravitace. Raketa se ve výšce devětatřiceti tisíc metrů sklonila k zemi a pomalinku namířila přední částí na zem.

Pak se zažehl motor na pevná paliva. Hořel jen čtyři vteřiny, ale to stačilo, aby došlo k zrychlení kuželovitého nosu na rychlost, která by pilota blackbirdu vyděsila.

"No fajn," řekl armádní důstojník. Obranný radar se přepnul z pohotovostního režimu do aktivního. Okamžitě zaznamenal blížící se předmět. Cílová raketa se cpala atmosférou k zemi takřka stejnou rychlostí jako hlavice mezikontinentální balistické střely. Důstojník nemusel vydávat žádný příkaz. Celý systém pracoval automaticky. O dvě stě metrů dál explodoval laminátový kryt betonové jámy vyhloubené v sádrových plošinách a k nebi vyrazil FLAGE. Tento pružný nízkohmotnostní naváděný vzorek vypadal spíš jako oštěp než raketa a byl přibližně stejně jednoduchý. Radar pro pásmo milimetrových vln vyhledal blížící se předmět a data se zpracovala na palubním mikropočítači. Nejlepší na tom bylo, že všechny součástky byly přejaty z již existujících zbraní.

Venku ho několik lidí sledovalo zpoza ochranného hliněného náspu. Viděli, jak k nebi míří proud žlutého světla, a slyšeli hluk raketového motoru; pak bylo několik vteřin ticho.

FLAGE se zaměřil na svůj cíl, malé řídicí rakety ho stočily o pár zlomků stupně. Přední část rakety se odpojila a objevilo se cosi, co by nezasvěcenému divákovi připadalo jako rám deštníku o průměru asi deset metrů...

Vypadalo to dočista jako nějaká petarda, jen chyběl ten zvuk. Několik lidí vykřiklo. Ačkoli cíl i "hlavice" FLAGE byly zcela nehybné, energie ze srážky přeměnila kov a keramiku v rozžhavenou páru.

"Čtyři čtyři," řekl Gregory. Potlačil zívnutí. Petardy už viděl.

"Všechny nosné rakety vám ale dát nemůžeme, majore," káral generál Parks mladého muže. "Pořád ještě potřebujeme systémy pro střední část letu a pro konečnou obranu."

"Ano, pane, ale nepotřebujete mě. Funguje to."

Při prvních třech zkouškách byly rakety odpáleny ze stíhaček Phantom, ale z Washingtonu zazněl názor, že došlo k podhodnocení obtížnosti při odhalování blížících se hlavic. Použití letounu SR-71 byl Parksův nápad. Odpálení prostředku z větší výšky a s vyšší počáteční rychlostí zajistilo mnohem vyšší

rychlost cílového předmětu. Ve skutečnosti tento test simuloval ještě větší obtížnost, ale FLAGE na to nedbal ani v nejmenším. Parkse trochu trápil naváděcí software, ale jak poznamenal Gregory, fungovalo to.

"Ale," řekl mu Parks. "Začínám mít pocit, že celý tenhle program bude fungovat."

"Jistě. Proč by nefungoval?" Ještě aby nám ti idioti ze CIA dodali plány ruského laseru...

KARDINÁL seděl o samotě v prosté cele jeden a půl metru široké a dva a půl dlouhé. Osvětlovala ji holá žárovka na stropě, bylo zde dřevěné lůžko a pod ním kbelík, ale žádné okno, jen špehýrka v narezlých železných dveřích. Zdi byly betonové a nedoléhal sem žádný hluk. Neslyšel kroky hlídačů po chodbě ani hukot dopravy za zdmi vězení. Sebrali mu blůzu uniformy, opasek a vyleštěné holínky a dali mu místo nich laciné pantofle. Cela se nacházela ve sklepě. Víc nevěděl, ale poznal to podle vlhkého vzduchu. A bylo tu chladno.

Ale ne tak jako v jeho srdci. Obrovský rozměr jeho zločinu na něho dolehl tak silně jako nikdy předtím. Plukovník Michal Semjonovič Filitov, trojnásobný hrdina Sovětského svazu, se ocitl sám se svou zradou. Přemýšlel o té krásné širé zemi, kde žil, jejíž vzdálené obzory a nekonečné pláně obývali jeho spoluobčané. Celý svůj život jim čestně a hrdě sloužil, prolil za ně svou krev, jak dokazovaly jizvy na jeho těle. Vzpomínal si na muže, se kterými sloužil, z nichž mnoho zemřelo pod jeho velením. Ale jak zemřeli! Vzdorovitě proklínali německé tanky a děla, zaživa uhořeli ve svých tancích T-34 a ustupovali pouze tehdy, když to bylo nevyhnutelné; dávali přednost útoku, ačkoli věděli, že je beznadějný. Vzpomínal, jak vedl své jednotky do stovky útoků, na zuřivé nadšení spojené s hlukem naftových motorů, na štiplavá oblaka dýmu a na smíření i se smrtí, kterou tolikrát přelstil.

A on to všechno zradil.

Co by si o mně asi řekli mí muži teď? Díval se na holou betonovou zeď na druhé straně.

Co by řekl Romanov?

Asi bychom se měli napít, kapitáne, ozval se hlas. Jen Romanov dokázal spojit vážnost s pobavením. Takové myšlenky jsou stravitelnější s vodkou nebo samohonkou.

Víte proč? zeptal se Míša.

Nikdy jste nám to neřekl, kapitáne. Míša to tedy napravil. Oba vaši synové i vaše žena. Řekněte mi, soudruhu kapitáne, zač jsme zemřeli?

To Míša nevěděl. Ani během přestřelek to netušil. Byl voják, a když vojákovi napadnou jeho vlast, jde bojovat, aby nepřítele zahnal. Když je nepřítel tak brutální jako tehdy Němci, je to ještě snadnější...

Bojovali jsme za Sovětský svaz, desátníku.

Opravdu? Já si vybavuji, že jsem bojoval za matičku Rus, ale hlavně za vás, soudruhu kapitáne.

Jenže...

Voják bojuje za své soudruhy, kapitáne. Já jsem bojoval za svou rodinu. Vy a naše jednotka jste byli moje jediná rodina. Tuším, že jste taky bojoval za svou rodinu, tu velkou i malou. Vždycky jsem vám to záviděl, soudruhu kapitáne, a byl jsem pyšný, že jste mě přijal do obou tak, jak jste to udělal.

Ale já jsem vás zabil. Neměl jsem...

Každý máme svůj osud, soudruhu kapitáne. Tím mým bylo zemřít mladý u Vjazmy, bez ženy, bez dětí, ale přesto jsem nezemřel bez rodiny.

Pomstil jsem vás, Romanove. Dostal jsem toho Marka-IV, který vás zabil.

Já vím. Pomstil jste všechny mrtvé ze své rodiny. Proč si myslíte, že jsme vás milovali?

Vy mě chápete? zeptal se Míša překvapeně.

Dělníci a rolníci možná ne, ale vaši muži vás pochopí. My už teď osudu

rozumíme, vy ještě ne.
Ale co mám dělat?
Kapitáni se neptají desátníků. Romanov se zasmál. Na všechny naše otázky jste vždycky znal odpověď.
Filitov trhl hlavou, když zaslechl rachot zámku ve dveřích cely.
Vatutin očekával, že najde zlomeného muže. Izolace cely, vězeň, který je zbaven veškeré minulosti a zůstane sám se svými obavami a zločiny, to vše mělo vždy žádaný efekt. Ale třebaže se díval na unaveného a ochromeného starce, viděl, že jeho oči a ústa svědčí o opaku.
Děkuji, Romanove.

"Dobré ráno, Sire Basile," řekl Ryan a natáhl se pro jeho zavazadla.
"Dobrý den, Jacku! Nevěděl jsem, že teď plníš úlohu poslíčka."
"Záleží na tom, pro koho mě pošlou. Auto je tamhle." Mávl. Stálo zaparkované padesát metrů odsud.
"Pozdravuje tě Constance. Jak se daří rodině?" zeptal se Sir Basil Charleston.
"Dobře, děkuji. A co Londýn?"
"Na naše zimy jsi určité ještě nezapomněl."
"To ne." Jack se zasmál a otvíral dveře. "Ani na vaše pivo." O moment později už byly dveře zavřené a zamčené.
"Auta se kontrolují každý týden," řekl Jack. Je to hodně zlé?"
"Jak je to zlé? To jsem sem právě přijel zjistit. Děje se něco hodně zvláštního. Vám se nevyvedla jedna operace, co?"
"Na to můžu říct ano, ale zbytek ti bude muset sdělit Moore. Promiň, ale prověřili mě jen na část té zprávy."
"A asi celkem nedávno, co?"
"Jo." Ryan přeřadil a zatočil na výjezd z letiště.
"Tak uvidíme, jestli ti to pořád myslí, Sire Johne."
Jack se usmál a přejel do vedlejšího pruhu, aby předjel nákladní vůz. "Pracoval jsem na zpravodajském hodnocení rozhovorů o kontrole počtu zbraní, když jsem na to narazil. Teď bych měl prověřit Narmonovovu politickou zranitelnost. A pokud se nepletu, proto jsi sem přiletěl."
"A jestli se nějak výrazně nemýlím, vaše operace rozpoutala něco dost vážného."
"Vanějev?"
"Přesně tak."
"Ježíši." Ryan se na něj otočil. "Doufám, že tě něco napadá, protože nás teda rozhodně ne." Zrychlil na sto dvacet. O patnáct minut později zastavil v Langley. Zaparkoval v podzemní garáži a výtahem pro významné hosty vyjeli do sedmého patra.
"Dobrý den, Arthure. Nestává se často, aby mi řidiče dělal rytíř, a to ani v Londýně." Ředitel SIS se posadil na židli, zatímco Ryan svolával vedoucí oddělení.
"Nazdar, Basi," pozdravil Greer. Ritter jen mávl. Celou krizi rozpoutala právě jeho operace. Ryan si sedl na nejméně pohodlnou židli v místnosti.
"Rád bych věděl, co se přesně zvrtlo," řekl Charleston krátce, ani nečekal, až přinesou kávu.
"Zatkli jednoho agenta. Velmi vysoko postaveného agenta."
"Tak proto Foleyovi dnes odlétají?" Charleston se usmál. "Nevěděl jsem, kdo jsou, ale když dojde k vyhoštění dvou lidí z tak báječné země, obvykle předpokládáme..."
"Ještě nevíme, co přesně nevyšlo," řekl Ritter. "Touhle dobou by měli přistávat ve Frankfurtu, pak ještě deset hodin, než je začneme vyslýchat. Pracovali s agentem, který..."
"Který pracoval jako pomocník Jazova - plukovník M. S. Filitov. To nás

napadlo. Jak dlouho jste ho měli?"

"Nabral ho pro nás jeden z vašich lidí," odpověděl Moore. "Taky plukovník."

"Snad nemyslíš... Oleg Peňkovskij...? Prokristapána!" Ryan si všiml, že Charleston je překvapen. To se nestávalo často. "Tak dlouho?"

"Tak dlouho," řekl Ritter. "Jenže už je po všem."

"A ta Vanějevová, kterou jsme vám předali pro kurýrní služby, byla součástí..."

"Správně. Nikdy se nesetkala s nikým z konců řetězce. Víme, že ji nejspíš zatkli, ale už zase pracuje. Ještě jsme ji neprověřili, ale..."

"My ano, Bobe. Náš člověk hlásil, že se... trochu změnila. Prý se to těžko popisuje, ale je to jednoznačné. Prý něco jako ty hrůzné příběhy o vymývání mozku. Orwell a podobně. Poznamenal, že je volná - v rámci tamních možností - a podle něj za to vděčí svému otci. Pak jsme se dozvěděli o něčem na ministerstvu obrany - že byl zatčen vysoký poradce Jazova." Charleston se odmlčel, aby si zamíchal kávu. "Máme v Kremlu zdroj, který si poměrně bedlivě střežíme. Dozvěděli jsme se, že předseda Gerasimov strávil minulý týden několik hodin s Alexandrovem, a to za velmi neobvyklých okolností. Tentýž zdroj nás varoval, že Alexandrov pociťuje neodolatelnou touhu odložit celou perestrojku.

"Je to tedy jasné, ne?" zeptal se Charleston řečnicky, protože nikdo z nich nepochyboval. "Gerasimov má v kapse člena politbyra, který byl loajální Narmonovovi, přinejmenším zkompromitoval ministra obrany a ještě tráví velkou část času s mužem, jenž si přeje Narmonovův odchod. Obávám se, že vaše operace odstartovala něco, co může mít velice nepříjemné důsledky."

"A to není všechno," řekl ředitel CIA. "Náš agent nám předal materiál o sovětském výzkumu Strategické obranné iniciativy. Rusové nejspíš dosáhli průlomu."

"Skvěle," utrousil Charleston. "Návrat do starých zlých časů, ale dnešní verze ‚náskoku' je poněkud reálnější, že? Jsem už příšerně starý, abych měnil svou politiku. Škoda. Pochopitelně víte, že z vašeho programu unikají informace, že?"

"Opravdu?" zeptal se Moore s nehybným výrazem.

"Gerasimov to sdělil Alexandrovovi. Žádné detaily, bohužel, jenom KGB si myslí, že je to velice důležité."

"Několik varovných signálů jsme zaznamenali. Prověřujeme je," řekl Moore.

"No, technické detaily se vyřeší samy. Obvykle tomu tak je. Politická otázka ovšem našeho premiéra poněkud znepokojila. Máme dost potíží, když sesadíme vládu, kterou chceme sesadit, ale když se to stane náhodou..."

"Nás ty dopady netěší o nic více než vás, Basile," poznamenal Greer. "Jenže s tím fakticky moc udělat nemůžeme."

"Můžete přistoupit na jejich návrh smlouvy," navrhl Charleston. "Náš přítel Narmonov tak bude mít dostatečně silnou pozici, takže bude moc poslat Alexandrova do háje. Takový je aspoň neoficiální postoj vlády Jejího Veličenstva."

A takový je tedy skutečný účel tvé cesty, Sire Basile, pomyslel si Ryan. Byl čas, aby něco řekl:

"To znamená riskantně omezit náš výzkum ohledně SDI a snížit zásoby hlavic, přičemž víme, že Rusové se ženou kupředu se svým vlastním výzkumem. Nemyslím, že je to nějak zvlášť výhodný obchod."

"A sovětská vláda v čele s Gerasimovem je?"

"A co když to tak stejně dopadne?" zeptal se Ryan. "Podle mě už to je dohodnuto. Já jsem proti dalším ústupkům."

"Každá dohoda se dá změnit," poznamenal Charleston.

"Sire, já mám své pravidlo, když něco vyjde do světa a já jsem pod tím podepsán, obsahuje to obvykle to, co si myslím já, ne to, co mi někdo jiný řekne, abych si myslel," pronesl Ryan.

"Nezapomínejte, pánové, že jsem váš přítel. To, co se sovětské vládě

pravděpodobně přihodí, bude pro Západ mnohem větší rána než dočasné omezení jednoho z vašich obranných programů."

"Prezident na to nepřistoupí," řekl Greer.

"Třeba bude muset," odpověděl Moore.

"Musí existovat i jiná cesta," namítal Ryan.

"Pokud se nepodaří svrhnout Gerasimova, tak těžko," pronesl tentokrát Ritter. "Narmonovovi nemůžeme nabídnout žádnou přímou pomoc. I když budeme předpokládat, že přijme naše varování, což se nejspíš nestane, znamenalo by pro nás větší riziko, že bychom se zapletli do jejich vnitřní politiky. Kdyby zbytek politbyra něco takového jen ucítil..., mohlo by podle mě dojít k menší válce."

"Ale co když se nám to podaří?" zeptal se Ryan.

"Když se nám podaří co?" opáčil Ritter.

17 kapitola - Komplot

"Ann" se v Evině listu objevila dříve než obvykle, všimla si majitelka. Se svým typickým úsměvem si z nabídky vybrala šaty a odešla s nimi do kabinky. Ani ne za minutu vyšla ven k velkým zrcadlům a obligátní pochvaly, jak krásně to vypadá, přijala jen o malinko povrchněji. Znovu zaplatila hotově a odešla s dalším milým úsměvem na tváři.

Venku na parkovišti ale bylo vše trochu jinak. Kapitánka Bisjarinová se provinila proti zásadám svého povolání, když otevřela kapsli a přečetla si její obsah. Pak jen krátce, byť od plic zaklela. Zpráva byla napsána na jediném listu papíru. Bisjarinová si zapálila cigaretu a pak v popelníku auta spálila i zprávu.

Všechna práce vniveč! Už to měli v Moskvě, už to analyzovali. Cítila se jako hlupák. Bylo to dvojnásob nepříjemné, protože její agent je velmi čestný, předával věci, o kterých si myslela, že jde o přísně tajný materiál, a když se objevila zpráva, že tyto informace už neplatí, rychle se to rozneslo. Dokonce se jí nedostane ani uspokojení z toho, že by se podělila o nepatrnou výtku, kterou si nepochybně vysloužíza to, že marnila čas moskevského ústředí.

Ale co, před tím mě varovali. Je to možná poprvé, ale určité ne naposled. Odjela domů a odeslala svou zprávu.

Ryanovi se svou účastí na washingtonském okruhu večírků zrovna neproslavili, ale existovalo pár příležitostí, kdy se jim nemohli vyhnout. Tato recepce si kladla za cíl shromáždit peníze na washingtonskou dětskou nemocnici a Jackova žena se znala s hlavním chirurgem. Velkým lákadlem byl i večerní program. Jeden slavný jazzman vděčil nemocnici za život své vnučky a svůj dluh chtěl splatit velkým dobročinným vystoupením v Kennedyho centru. Recepce měla umožnit washingtonské elitě, aby ho poznala "zblízka a osobně" a poslechla si jeho saxofon v o něco větším soukromí. Ve skutečnosti však šlo o to, aby se členové elity obhlédli navzájem a potvrdili si svou důležitost. Ve většině zemí světa platí, že elita cítí potřebu za svá privilegia platit. Jack tomuto názoru rozuměl, ale tušil, že to nemá valný smysl. Kolem jedenácté hodiny už washingtonská elita potvrdila, že dokáže hovořit stejně planě o naprostých prkotinách a opít se stejně důsledně jako kterýkoli jiný člověk planety. Cathy se držela jediné sklenky bílého vína; Jack vyhrál los, takže mohl pít a ona bude řídit. Nijak se nekontroloval, ačkoli jeho žena na něj několikrát varovně pohlédla; houpal se na lahodném filozofickém obláčku, který mu napovídal, že to trochu přehnal - ale co, doufal, že všechno dnes večer proběhne tak, jak plánoval.

Zajímavé bylo, jak se lidé k Ryanovým chovali. Jackovo postavení v CIA bylo odjakživa zahaleno tajemstvím. První věty vypadaly bez výjimky jako: "Tak co se děje v Langley?" a byly pronášeny s přehnaně spikleneckým výrazem a Jackova

odpověď ve smyslu, že CIA je jen další vládní úřad, velká budova, v níž je spousta papíru, většinu tazatelů překvapila. Všichni se totiž domnívali, že CIA má v terénu tisíce aktivních špionů. Pravdivý údaj byl samozřejmě tajný, ale zároveň mnohem nižší.

"Pracovní dobu máme třeba úplně normální," vysvětloval Jack jedné dámě v drahých šatech, která měla poněkud nepřítomný pohled. "Dokonce mám zítra volno."

"Opravdu?"

"Ano, v úterý jsem zastřelil čínského agenta, a za takové věci nám vždycky dají den volna," řekl vážně, ale pak se usmál.

"Děláte si legraci!"

"Správně, dělám si legraci. Prosím, zapomeňte, že jsem to vůbec řekl." Kdo je tahle přestárlá husa? přemýšlel v duchu.

"A co zprávy o tom, že vás vyšetřují?" zeptal se někdo další.

Jack se překvapeně otočil. "A vy jste kdo?"

"Scott Browning, Chicago Tribune." Nepodal mu ruku. Hra právě začala. Reportér nevěděl, že je jedním z hráčů, Jack to věděl.

"Mohl byste mi to zopakovat, prosím vás?" požádal ho Jack zdvořile.

"Podle mých zdrojů je proti vám vedeno vyšetřování za protiprávní transakce na burze."

"To je pro mě novinka," řekl Jack.

"Vím, že jste se sešel s vyšetřovateli ze SEC," oznámil mu novinář.

"Pokud to víte, pak víte i to, že jsem jim poskytl informaci, kterou chtěli, a pak spokojeně odešli."

"Víte to jistě?"

"Samozřejmě. Neudělal jsem nic špatného a mám podklady, jež to potvrzují," trval Ryan na svém, možná trochu moc důrazně, říkal si reportér. Byl rád, když lidé hodně pili. In vino veritas.

"Mé zdroje mi ale tvrdí něco jiného," trval na svém Browning.

"Za to já nemůžu!" řekl Ryan. Z jeho hlasu znělo podráždění a pár hlav se za nimi otočilo.

"Možná kdyby nebylo takových lidí, jako jste vy, měli bychom fungující zpravodajskou agenturu," poznamenal další člověk.

"A vy jste krucifix kdo?" řekl Ryan, než se otočil. Jednání 1., obraz 2.

"Kongresman Trent," odpověděl reportér. Trent zasedal ve volebním výboru sněmovny.

"Asi by byla na místě omluva," řekl Trent. Vypadal opile.

"A za co?" zeptal se Ryan.

"Třeba za ty průšvihy na druhém břehu řeky, ne?"

"Ve srovnání s průšvihy na vašem břehu?" zeptal se Jack. Začínali se k nim přesouvat další lidé. Člověk si zábavu musí umět najít.

"Vím, o co jste se nedávno pokusili a jak jste si natloukli zadek. Nedali jste nám to vědět, ačkoli to zákon vyžaduje. Nic vás nezastavilo a já vám říkám, že za to zaplatíte, a nebude to málo."

"No, jestli budeme muset zaplatit vaši dnešní útratu, tak se vážně prohneme." Ryan se otočil k Trentovi zády.

"Pán je frajer," pronesl Trent za ním, "ale i vy se řítíte do propasti."

Teď už je sledovalo a poslouchalo asi dvacet lidí. Viděli, jak si Jack vzal z podnosu sklenku vína. Všimli si jeho vražedného pohledu a několik lidí si vzpomnělo, že Jack Ryan už jednou zabil. Tato skutečnost a pověst mu zajistily určitou tajemnost. Pomalu se napil vína a pak se znovu otočil.

"O jakou propast asi tak jde, pane Trente?"

"Možná byste se divil."

"Nic z toho, s čím přijdete vy, mě nemůže udivit."

"To možná ne, ale vy jste nás překvapil, Ryane. Že jste gauner a takový hlupák, abyste se mohl namočit v takové katastrofě, to jsme nevěděli. Ale asi jsme se spletli."

"Už jste se spletli tolikrát," sykl Jack.
"Víte co, Ryane? Ani zaboha nejsem schopen říct, co jste za chlapa."
"To mě nepřekvapuje."
"Tak mi to řekněte, co jste za chlapa, Ryane?" ptal se Trent.
"Víte, kongresmane, tohle je pro mě naprosto nová zkušenost," poznamenal Ryan klidně.
"A proč?"
Ryanovo chování se velmi náhle změnilo. Jeho hlas burácel místností. "Nikdy se mě na to, jaký jsem chlap, neptal buzerant!" Promiň, kámo...
V sále se rozhostilo ledové ticho. Trent se se svou orientací nijak neskrýval, oznámil ji již před šesti lety. Jenže i přesto teď zbledl. Sklenka v prstech se mu třásla tak, že několik kapek se z ní vylilo na mramorovou podlahu. Kongresman se pak nicméně ovládl a promluvil takřka klidně.
"Za tohle vám zlomím vaz."
"Hodně štěstí, cukrouši." Ryan se otočil a vyšel ze sálu, na zádech cítil bodavé pohledy. Nezastavil se, dokud se před ním neobjevila světla aut na Massachusetts Avenue. Věděl, že moc pil, ale chladný vzduch mu pročistil mysl.
"Jacku?" zaslechl hlas své ženy.
"Copak, miláčku?"
"Co to mělo znamenat?"
"Nemůžu říct."
"Asi bys měl odjet."
"Asi máš pravdu. Dojdu pro kabáty." Ryan se vrátil dovnitř a podal šatnářce lístek. Slyšel, jak hlasy utichají, když vešel. Cítil na sobě pohledy. Oblékl si kabát a kožich své ženy si přehodil přes ruku, pak se otočil ke zvídavým očím. Zajímaly ho jen jedny. Byly tam.

Míšu jen tak něco nepřekvapilo, ale KGB se to podařilo. Připravil se na mučení, na všechny nejkrutější techniky, ale cítil jen... zklamání? divil se v duchu. Nepochybně to nebylo to nejvýstižnější slovo.
Zůstával stále ve stejné cele, a pokud to dokázal poznat, byl v celém bloku sám. To ale asi ne, pomyslel si, neměl ovšem žádný důkaz, že by poblíž jeho cely někdo byl, neslyšel žádné zvuky ani klepání na betonové zdi. Možná jsou příliš silné. "Společnost" mu dělal jen občasný kovový rachot špehýrky ve dveřích jeho cely. Říkal si, že ta izolovanost má na něj asi nějak zapůsobit. Filitov se při té myšlence usmál. Podle nich jsem tady sám. Nevědí nic o mých soudruzích.
Existovala jedno možné vysvětlení. Vatutin se bojí, že Filitov je opravdu nevinný - jenže to bylo vyloučeno, odhadoval Míša v duchu. Ten čekista mu přece sebral film přímo z ruky.
Stále se to snažil pochopit a díval se na betonovou zeď před sebou. Nic nedávalo smysl.
Jenže jestli čekají, že se začne bát, tak je čeká jedno velké zklamání. Filitov už tolikrát unikl smrti. Ve skrytu duše po tom dokonce prahnul. Třeba se sejde se svými soudruhy. Hovořil s nimi, ne? Co když jsou ještě stále... no, živí zrovna ne, ale mrtví taky ne, že? Co je smrt? Dospěl do stadia, kde tato otázka získala rozumové zabarvení. Dříve nebo později se to sám dozví. Odpověď na ni se o něj už několikrát otřela, ale ani jednou ho nesevřela dost silně...
Ve dveřích zarachotil klíč a panty zaskřípaly.
"Měli byste si to promazat. Kov vydrží déle, když jej dobře ošetříte," řekl a postavil se.
Dozorce nic neřekl, jen na něj mávl, aby vyšel ven z cely. S dozorcem přišla dvojice mladých strážců, dva holobrádci kolem dvaceti let, pomyslel si Míša, nosili nosy nahoru jako většina lidí v KGB. Mít o čtyřicet let méně, něco by s tím provedl, říkal si Filitov. Nebyli ozbrojeni a on byl přece jen

voják, pro kterého je zabíjení stejně samozřejmé jako dýchání. Nebyli to žádní zdatní vojáci. Stačil jeden pohled. Být pyšný není špatné, ale voják by měl být i ostražitý...

Nebo je to tím? napadlo ho náhle. Vatutin se ke mně chová ostražitě, ačkoli ví...

Jenže proč?

"Co to znamená?" zeptal se Mancuso.

"To nedokážu takhle říct," odpověděl Clark. "Nějaký měkkota ve Washingtonu se asi neumí rozhodnout. Je to tak pořád."

Oba signály k nim dorazily v rozpětí dvanácti hodin. První jejich operaci zrušil a rozkázal ponorce vrátit se na otevřené moře, jenže druhý Dallasu přikazoval setrvat v Baltském moři a vyčkat na další rozkazy.

"Nemám rád, když mě takhle napínají."

"To netěší nikoho, kapitáne."

"A jak to snášíte vy?" zeptal se Mancuso.

Clark výmluvně pokrčil rameny. "Člověk si to musí srovnat v hlavě. Je to jako trénink na zápas. Nebojte se, kapitáne. Tyhle věci vyučuju - když je zrovna neprovádím."

"A často?"

"To nemůžu říct, ale většina se vyvedla poměrně dobře."

"Většina - ne všechny? Ale když se některá ne..."

"Tak si to všichni pořádně užijí," usmál se Clark. "Hlavně já. Mám několik hodně šťavnatých historek, ale nesmím je nikomu říct. Ale to vy asi taky, viďte."

"Pár ano. Člověka to tajemství připraví o zábavu, že?" Oba muži na sebe vědoucně pohlédli.

Ryan šel sám nakoupit. Blížily se narozeniny jeho ženy - bude je slavit, až on bude v Moskvě - , takže musel nakoupit včas. Začít v klenotnictvích se vždy vyplácelo. Cathy stále nosila ten těžký zlatý náhrdelník, který jí dal před pár lety, a on se díval po náušnicích, které by se k němu hodily. Bohužel si však nevybavoval, jak náhrdelník přesně vypadá... Nijak mu v tom nepomáhala kocovina ani nervozita. Co když se nechytnou?

"Dobrý den, pane Ryane," pronesl známý hlas. Jack se trochu překvapeně otočil.

"Já nevěděl, že vás nechávají chodit takhle daleko." Jednání 2., obraz 1. Jack nedal svou úlevu najevo. V tomhle ohledu kocovina pomáhala.

"Vycházkový okruh prochází přímo přes Garfinckels, stačí si pořádně prostudovat mapu," poznamenal Sergej Platonov. "Nakupujete pro ženu?"

"Vše nezbytné jste se asi dozvěděl z mého spisu."

"Ano, má narozeniny." Podíval se do výlohy. "Škoda že já té své nic takového koupit nemůžu."

"Kdybyste se rozhodl přinést nám nějaká zajímavá odhalení, můj úřad by mohl něco zařídit, Sergeji Nikolajeviči."

"To by se ale zase nelíbilo mé vlasti," odvětil Platonov. Je to problém, s nímž se začínáte také seznamovat, nemám pravdu?"

"Máte obdivuhodně kvalitní informace," utrousil Jack.

"Je to moje práce. A mám hlad. Nechtěl byste využít svého bohatství a pozvat mě na sendvič?"

Ryan se rozhlédl po nákupním centru s profesionálním zájmem.

"Dneska ne," usmál se Platonov. "Několik mých kolegů..., několik soudruhů má dnes víc práce než obvykle a vaše FBI nemá na sledování dost lidí."

"Což se o KGB říct nedá," poznamenal Jack, když se vzdálili od obchodu.

"Možná byste se divil. Proč si Američani myslí, že naše zpravodajské orgány

se od vašich nějak liší?"

"Jestli tím myslíte, že jsou stejně na dně, tak mě to poměrně uklidňuje. Co byste řekl na hot dog?"

"Jestli je košer," odpověděl Platonov a usmál se. "Nejsem žid, to víte, ale víc mi to chutná."

"Jste tu moc dlouho," usmál se Jack.

"Když v okolí Washingtonu je tak hezky."

Jack vešel do restaurace specializované na obložené bagety a marinované maso. Obsluha byla rychlá a oba muži pak odešli k bílému umělohmotnému stolku uprostřed chodby v nákupním centru. Chytré, říkal si Jack. Lidi kolem nich projdou a neuslyší víc než jen pár náhodných slov. Ovšem to, že je Platonov profesionál, už věděl.

"Doneslo se mi, že stojíte před několika poněkud nepříjemnými právními potížemi." Platonov se neustále usmíval. Mělo to vypadat, jako by se bavili o běžných věcech, pomyslel si Jack, nehledě na to, že i jeho ruský kolega se bavil.

"Vy té včerejší lapálii věříte? Víte, na Rusku vážně obdivuju, jak zacházíte s..."

"Protispolečenským chováním? Ano, pět let v táboře s přísným režimem. Naše nová otevřenost sexuální zvrácenosti neomlouvá. Váš přítel Trent si během své poslední cesty do Sovětského svazu našel známost. Ten mladý... muž už je v takovém táboře." Platonov nedodal, že odmítl spolupracovat s KGB, takže ho odsoudili. Ale proč přidávat matoucí detaily? říkal si.

"Klidně si ho tam nechte. My jich tady máme dostatek," zabručel Jack. Bylo mu hrozně. Ve spáncích cítil takové bušení, jako by mu oči měly vypadnout z důlků, za což mohlo všechno to víno a nedostatek spánku.

"Všiml jsem si. A co kdybychom si vzali i SEC?" zeptal se Platonov.

"Víte, že jsem neudělal nic špatného. Ani ň! Dostal jsem tip od přítele a šel jsem za tím. Nic jsem nehledal, prostě k tomu došlo. Vydělal jsem pár dolarů - a co? Píšu zpravodajské dokumenty pro prezidenta! Vedu si dobře - a oni přijdou za mnou! Po všech těch..." Ryan se zarazil a podíval se Platonovovi přímo do očí. "Ale co je vám vůbec do toho?"

"Od té doby, co jsme se před pár lety setkali v Georgetownu, jsem vaším obdivovatelem. Jen to, jak jste si poradil s teroristy. Nesouhlasím s vašimi názory na politiku, vy ale asi nesouhlasíte s mými, že? Nicméně jako muž vám musím přiznat, že jste očistil ulici od trochy svinstva. Věřte si tomu nebo ne, ale já jsem vystupoval proti tomu, aby taková sběř dostala podporu státu. Opravdoví marxisté chtějí osvobodit své národy - ano, měli bychom jim poskytnout maximální možnou podporu - , jenže banditi jsou vrazi, je to jen chátra, která nás vidí jen jako zdroj zbraní, nic jiného. Má země z toho nic nemá. Politika stranou, jste odvážný a čestný člověk. Já to samozřejmě respektuji. Je škoda, že vaše země ne. Amerika staví na piedestaly jen ty nejlepší, takže ti, co nejsou tak dobří, se pak do nich lépe strefují."

Ryan svůj ostražitý pohled na chvíli vyměnil za uznalý. "To jste řekl přesně."

"A co s vámi teď udělají, příteli?"

Jack dlouze vydechl a zaostřoval pohled do chodby. "Tento týden si musím najít právníka. Ten snad bude vědět co a jak. Doufal jsem, že to takhle daleko nedojde. Myslel jsem, že se z toho dostanu, jenže - jenže ten nový hlupák v SEC, ten teplouš, kterého Trent..." Znovu vydechl. "Trent využil svého postavení, aby mu sehnal práci. O co se vsadíte, že ti dva spolu... Myslím, že s vámi souhlasím. Když člověk musí mít nepřátele, tak ať jsou taková, aby si jich mohl vážit."

"A CIA vám nepomůže?"

"Moc přátel tam nemám - inu, znáte to. Příliš rychlý postup, nejbohatší kluk ve třídě, Greerův oblíbenec, moje konexe v Británii. I takhle se dají nadělat nepřátelé. Už mě napadlo, jestli někdo z nich třeba... Nemůžu to

dokázat, ale nevěřil byste, jak velkou počítačovou síť máme v Langley, všechny mé burzovní transakce jsou uloženy v počítačových systémech..., a víte, co je zajímavé? Počítačové záznamy může klidně změnit někdo, kdo ví jak... Jenže zkuste tohle dokázat, příteli." Jack si z malé lahvičky vzal dva aspiriny a spolkl je.

"Ritter mě nikdy neměl a nemá rád. Před pár lety jsem mu trochu podkopal autoritu a on nepatří k těm, kteří zapomínají. Možná někdo z jeho lidí..., má jich pár hodně schopných. Admirál chce pomoci, ale je starý. Moore už dosluhuje, měl odejít už před rokem, ale nějak se ještě udržel - nepomohl by, i kdyby chtěl."

"Prezident si vaší práce váží. To víme."

"Prezident je právník, žalobce. Jakmile jen ucítí, že jste možná porušil zákon - je k nevíře, jak rychle může člověk zůstat osamocen. Na ministerstvu zahraničí je parta lidí, co po mně pase. Stačí s nimi trochu nesouhlasit. Zůstat čestný není v tomhle městě jednoduché."

Takže je to pravda, pomyslel si Platonov. Poprvé takové hlášení dostali od Petera Hendersona, kódové označení Cassius, který podával informace KGB více než deset let, nejprve jako zvláštní asistent dnes již penzionovaného senátora Donaldsona ze senátního výboru pro zpravodajské služby, teď jako zpravodajský analytik na kontrolním úřadě. KGB věděla, že Ryan je inteligentní vycházející hvězda Správy zpravodajských operací CIA. První zpráva v Moskvě o něm psala, že je to bohatý hlupák. Před pár lety se to změnilo. Udělal něco, čím si vysloužil pozornost prezidenta, a teď psal více než polovinu zvláštních zpravodajských hodnocení, která směřovala do Bílého domu. Od dob Hendersona se vědělo, že shromáždil obří zprávu o situaci strategických zbraní, která na ministerstvu zahraničí způsobila pořádné zděšení. Platonov si svůj názor udělal už mnohem dříve. Uměl odhadnout lidi a od jejich prvního setkání v Georgetownu odhalil v Ryanovi moudrého a odvážného oponenta - ovšem člověka, který si příliš zvykl na privilegia, příliš snadno se nechal rozčílit. Vzdělaný, ale podivně naivní. To, co viděl během oběda, vše potvrzovalo. Ryan byl ve své podstatě příliš Američanem. Dělil vše na černou a bílou, dobré a špatné. Dnes šlo ovšem hlavně o to, že Ryan měl pocit vlastní neporazitelnosti, a teď teprve zjišťoval, že se možná mýlil. A právě proto se Ryan velmi zlobil.

"Tolik práce, a k ničemu," pokračoval Jack po několika vteřinách. "Má doporučení určitě zahodí."

"Jak to myslíte?"

"Tak, že ten podělaný Ernest Allen přemluví prezidenta, aby položil na stůl SDI." Platonov musel využít veškeré své profesionální zkušenosti, aby nezareagoval příliš okatě. Ryan pokračoval: "Všechno to bylo k ničemu. Rozhodli se zdiskreditovat mou analýzu kvůli té pitomosti s burzou. CIA se mě nezastala tak, jak by měla. Chce mě předhodit psům, svině. A já s tím nemůžu udělat vůbec nic." Jack dojedl hot dog.

"Pořád je šance něco udělat," navrhl Platonov.

"Pomstít se? Přemýšlel jsem o tom. Mohl bych s tím jít za novináři, ale Post má připravený příběh o té věci se SEC. Někdo v Kongresu už chystá popravčí četu. Podle mě Trent. Tuším, že toho reportéra na mě včera pověsil on, zmetek jeden. Když se pokusím něco vyzradit, kdo mi asi bude naslouchat? Páni, vždyť já riskuju kůži už tím, že tady s vámi sedím, Sergeji."

"Proč mi to vyprávíte?"

"Copak vy nechápete?" Ryanovi se na tváři objevil úsměv, který ale brzy zmizel. "Já do vězení nechci. Než takovou potupu, to bych radši umřel. Do prčic práce, riskoval jsem svůj život - vydal jsem se všanc. O něčem z toho víte, o něčem ne. Riskoval jsem pro tuhle zemi život, a oni mě chtějí poslat do vězení!"

"Když uvidíme nějaký popud, třeba bychom vám mohli pomoci?" Konečně se objevila nabídka.

"Mám přeběhnout? To snad nemyslíte vážně. Snad nečekáte, že bych se rozhodl žít v ráji všech dělníků?"

"Ne, ale za určitých podmínek bychom třeba mohli změnit vaši situaci. Vystoupí proti vám svědek. Toho může potkat nějaká nepříjemnost..."

"S tím na mě nechoďte!" Jack se naklonil dopředu. "Takové věci v naší zemi nedělejte, my je ve vaší neděláme taky."

"Všechno má svou hodnotu. Tomu ale rozumíte asi lépe než já." Platonov se usmál. "Dejme tomu ten ‚průšvih', o kterém včera hovořil pan Trent. O co asi tak šlo?"

"A jak mám vědět, pro koho ve skutečnosti pracujete?" zeptal se Jack.

"Cože?" To ho překvapilo. Ryan cítil, jak bolest ve spáncích ustupuje.

"Chcete nějaký popud? Sergeji, mám ohrozit svůj vlastní život. Jen proto, že už jsem to kdysi udělal, to neznamená, že je to hračka. Máme někoho v Moskvě na ústředí. Hodně vysoko. A vy mi řekněte, co by mi jeho jméno mohlo přinést."

"Vaši svobodu," řekl Platonov okamžitě. "Jestli je tak vysoko, jak říkáte, mohli bychom udělat velmi mnoho." Ryan asi minutu mlčel. Oba se na sebe dívali jako nad kartami, jako by v sázce bylo vše, co jim patří - a jako by Ryan věděl, že má slabší karty. Platonov přemýšlel o síle Ryanova pohledu a s potěšením zjistil, že jeho síla převážila.

"Koncem týdne letím do Moskvy, pokud ovšem příběh nepronikne na veřejnost ještě dříve, protože to bych byl v háji. To, co jsem vám právě řekl, kamaráde, nesmí jít oficiálními kanály. Jediný člověk, o němž vím, že to není, je Gerasimov. Musí se to dostat přímo k předsedovi, absolutně bez prostředníků, jinak máte smůlu."

"A proč bych vám to měl věřit?" Rus pokoušel osud, ale velmi opatrně.

Teď se zasmál Jack. Jeho mizerné karty se nakonec ukázaly jako poměrně ucházející. "Jeho jméno neznám, ale znám informace. S těmi čtyřmi věcmi, o kterých vím, že přišly od STROJVŮDCE - to je jeho kódové jméno - , už vaši lidé zvládnou zbytek. Pokud vaše zpráva půjde oficiálními kanály, nejspíš se nedostanu do letadla. Tak vysoko je postavený - pokud je to muž, ale asi ano. Jak vím, že dodržíte slovo?"

"V oblasti zpravodajských služeb se sliby musejí dodržovat," ujistil ho Platonov.

"Tak řekněte vašemu předsedovi, že se s ním chci sejít, jestli to může zařídit. Z očí do očí. Žádný podraz."

"Předsedovi? Ale předseda se..."

"Tak si seženu vlastního právníka a zařídím se sám. Nepůjdu do vězení ani za vlastizradu, když se mi to podaří. Tak zní dohoda, soudruhu Platonove," dodal Jack. "Přeju šťastnou cestu domů."

Jack vstal a odešel. Platonov ho nenásledoval. Rozhlížel se kolem a zahlédl svého kolegu, jenž mu dal signál, že je nikdo nesledoval.

A teď se bude muset sám rozhodnout. Mluví Ryan pravdu? Podle Cassia ano.

Agenta Cassia řídil už tři roky. Informace od Petera Hendersona byly vždy pravdivé. S jeho pomocí vysledovali a zajali plukovníka ze Strategického raketového vojska, který pracoval pro CIA, dostali strategické a politické informace nevyčíslitelné ceny, dokonce interní americkou analýzu týkající se loňského povyku kolem Rudého října - ne, už vlastně dva roky starou, že, těsně předtím, než senátor Donaldson odešel do důchodu - a teď, když pracoval na kontrolním úřadě, mu patřilo vše: přímý přístup k tajným obranných informacím a ke všem politickým známým v Kongresu. Cassius jim před nějakou dobou sdělil, že Ryan je terčem vyšetřování. V té době šlo čistě o zprávičku, jíž nikdo nebral vážně. Američané se neustále navzájem prošetřují. Je to jejich národní sport. Potom slyšel ten příběh podruhé, pak ta scénka s Trentem. Je opravdu možné...?

Únik informací z vysokých pater KGB, říkal si Platonov. Existoval pochopitelně postup, jak předat důležité informace předsedovi. KGB se

připravila na jakoukoli eventualitu. Jakmile se zpráva odešle, musí se za ní jít. Stačil by jen náznak, že CIA má agenta v hierarchii KGB...

Jenže to bylo jen jedno hledisko.

Jakmile jednou začneme, doktor Ryan bude náš. Třeba je tak hloupý, že si myslí, že jednorázová výměna informací za služby je možná, že už nikdy nebude..., spíš je ale tak zoufalý, že mu na tom teď nezáleží. Jaké informace bychom od něj asi mohli dostat?

Zvláštní asistent zástupce ředitele CIA pro oblast zpravodajských operací! Ryan musí mít přístup takřka ke všemu! Najmout tak významného agenta, k tomu došlo naposledy za Philbyho, a to už je třicet let.

Jenže je to tak významné, aby se proto porušovala pravidla? ptal se Platonov sám sebe, když dopíjel. Co mu paměť sahala, KGB nikdy na území USA neprovedla žádný násilný čin - to zaručovala gentlemanská dohoda. Jenže co jsou pravidla proti takové příležitosti? Pár Američanů může mít automobilovou nehodu nebo náhlý infarkt. Musel by to schválit předseda. Platonov mu pošle své doporučení. Dají mu za pravdu. O tom nepochyboval.

Diplomat byl pořádný člověk. Otřel si ústa ubrouskem, všechny odpadky nacpal do papírového pohárku a odnesl je do nejbližšího koše. Nenechal po sobě nic, co by jen náznakem svědčilo o tom, že tu vůbec byl.

Lučištník věděl jistě, že vyhrávají. Když svým podřízeným oznámil jejich operaci, nemohl si přát lepší reakci než potlačované pobavené úsměvy, postranní pohledy a přikyvování. Nejnadšeněji reagoval jejich nový člen, bývalý major afghánské armády. Plány se zrodily v průběhu pěti náročných hodin v jejich stanu dvacet kilometrů hluboko v Afghánistánu.

Lučištník se podíval na první fázi, která už byla dokončena. Získali po ní šest nákladních vozů a tři vozidla pěchoty BTR-60. Některé z nich byly poškozené, ale to se dalo čekat. Mrtví vojáci loutkové armády byli svlečeni z uniforem. Jedenáct přeživších se podrobilo výslechu. Ti se do této operace pochopitelně nezařadí, ale jestli prokáží svou spolehlivost, dostanou šanci připojit se k partyzánským oddílům. Ostatní...

Bývalý důstojník vzal mapy a vysílačkové kódy. Znal všechny procedury, kterým Rusové své afghánské "bratry" tak usilovně učili.

Deset kilometrů od nich ležela základna praporu, severně po šékábádské silnici. Bývalý major se s táborem spojil vysílačkou a oznámil, že "Slunečnice" odrazila útok s nepatrnými ztrátami a vrací se zpět. Na což velitel praporu přistoupil.

Některá těla naložili na vozy ještě v zakrvácených uniformách. Vycvičení bývalí příslušníci afghánské armády si sedli za kulomety vozidel pěchoty a kolona vyrazila na štěrkovou cestu; dodržovala řádnou taktickou formaci. Základna ležela na vzdálenějším břehu řeky. O dvacet minut později ji už viděli. Most spadl před dlouhou dobou, ale ruští ženisté navezli do vody dostatek štěrku, takže vznikl brod. Kolona se zastavila u kontrolního stanoviště na východním břehu.

Teď nastal nesnadný okamžik. Major vyslal správný signál a ostraha je vpustila dovnitř. Vozy jeden po druhém přejížděly přes řeku. Hladina byla zamrzlá a řidiči museli jet podle řady tyčí, aby nezajeli do hluboké vody, která plynula pod křupajícím ledem. Ještě pět set metrů.

Tábor ležel na mírném kopci. Kolem stály bunkry ze dřeva a z pytlů s pískem. Žádný z nich nebyl plně obsazen. Tábor měl dobrou polohu, výborný výhled do všech stran, ale střílny se plně obsazovaly jen v noci. Na svých místech byla jen jediná střelecká rota, zbytek vyrazil na hlídky do okolních kopců. Kolona navíc přijížděla v době oběda. Už viděli stanoviště vozidel praporu.

Lučištník seděl vepředu v prvním nákladním voze. Přemýšlel, proč tomu zběhlému majorovi tolik věří, ale rozhodl se, že teď není na takové obavy čas.

Velitel praporu vyšel ze svého bunkru ještě se zbytky nějakého jídla v puse a díval se, jak vojáci seskakují z vozů. Čekal na velitele jednotky, a když zahlédl, jak se postranní dveře transportéru pomalu otevírají a vylézá z nich muž v uniformě důstojníka, ve tváři se mu mihl stín nelibosti.

"Kdo k čertu jste?"

"Allahu akbar!" křikl major a jeho puška tazatele umlčela. Těžké kulomety na vozidlech se opřely do těl obědvajících mužů a Lučištník se svými muži odběhl k zpola obsazeným bunkrům. Do deseti minut byl zlomen jakýkoli odpor, ale obránci neměli sebemenší šanci; v táboře se nacházela necelá stovka ozbrojených mužů. Dvacet mužů bylo zajato. Jediní Rusové v táboře - dva poručíci a jeden četař od spojařů - byli okamžitě zabiti a ostatní se dostali pod dohled, zatímco majorovi muži utíkali k vozovému parku.

Získali tam další dvě BVP a čtyři nákladní vozy. To bude muset stačit. Zbytek pohltily plameny. Spálili vše, co nemohli odvézt. Vzali s sebou ještě čtyři minomety, půl tuctu kulometů a všechny uniformy, co našli. Zbytek tábora byl zcela zničen - hlavně vysílačky, které nejprve rozstříleli a pak hodili do ohně. Se zajatci zůstala nepočetná stráž, i oni dostanou šanci připojit se k mudžáhidům - nebo za svou oddanost bezvěrcům zemřít.

Do Kábulu bylo odsud padesát kilometrů. Nově utvořená, početnější kolona vozů vyrazila na sever. K ní se připojili další Lučištníkovi muži, kteří naskákali na vozy. Měl teď pod sebou dvě stě mužů, kteří byli oblečení a vybavení jako vojáci afghánské armády a sunuli se na sever v ruských vojenských vozidlech.

Jejich největším nepřítelem byl čas. Na předměstí Kábulu dorazili o devadesát minut později a narazili na první z několika kontrolních bodů.

Lučištníkovi naskočila husí kůže, když se ocitl v blízkosti tolika ruských vojáků. Věděl, že když padne soumrak, Rusové se vracejí do svých táborů a bunkrů, takže ulice patří Afgháncům, ale ani zapadající slunce v něm pocit bezpečí nevyvolalo. Kontroly probíhaly mnohem ledabyleji, než čekal, a major jim proklestil cestu všemi z nich, používal cestovní doklady a kódová slova z té nedávno zrušené základny. Jejich trasa nevedla kolem bezpečnějších částí města. Za necelé dvě hodiny nechali město za zády a pokračovali kupředu v bezpečí tmy.

Jeli, dokud jim nezačalo docházet palivo. V ten okamžik byla vozidla svezena z cesty. Člověka ze Západu by překvapilo, že mudžáhidové rádi opouštěli svá vozidla, třebaže pak museli nést zbraně na zádech. Jelikož si partyzáni dobře odpočinuli, bez otálení vyrazili do kopců na sever.

Gerasimov se díval na plukovníka Vatutina a napadlo ho, že ho po celý den stíhaly jen samé špatné zprávy. "Co tím myslíte, že ho nedokážete zlomit?"

"Soudruhu předsedo, naši lékaři mi radí, že proces vjemové deprivace či jakákoli jiná forma fyzického nátlaku - " o mučení se v KGB už nehovořilo - "by ho mohly zabít. S ohledem na to, že vám na jeho přiznání velmi záleží, musíme použít... primitivní vyslýchací metody. Jde o složitou osobnost. Psychicky je mnohem silnější, než kdokoli z nás tušil," řekl Vatutin co nejklidněji. Za jedinou skleničku by v té chvíli dokázal i zabít.

"A to všechno jen proto, že jste zkazil jeho zatčení!" poznamenal Gerasimov chladně. "Vkládal jsem do vás značné naděje, plukovníku. Domníval jsem se, že máte před sebou velkou budoucnost. Myslel jsem si, že byste si zasloužil povýšení. Mýlil jsem se snad, soudruhu plukovníku?" zeptal se.

"Můj zájem v této kauze se omezuje na to, abych prokázal činnost vlastizrádce." Vatutin se musel hodně přemáhat, aby trval na svém. "Cítím, že to se mi už povedlo. Víme, že se dopustil zrady. Máme důkazy..."

"Jazov je nepřijme."

"Kontrarozvědka je starostí KGB, ne ministerstva obrany."

"Možná byste to mohl vysvětlit generálnímu tajemníkovi strany, ne?" řekl

Gerasimov o něco zlostněji. "Plukovníku Vatutine, musím mít jeho doznání."

Gerasimov doufal, že dnes dosáhne ještě jednoho zpravodajského úspěchu, ale ten mu zmařila blesková zpráva z Ameriky - ještě horší bylo, že původní zprávu přednesl den předtím, než se prokázalo, že je neplatná. Agentka Livia se omlouvá, psalo se ve zprávě, ale informace o počítačovém programu, které poručík Bisjarinová přednedávnem předala, již bohužel zastaraly. Takže to, co mohlo uklidnit vody mezi KGB a novým projektem ministerstva obrany, už neexistovalo.

Musel mít v ruce doznání, ale takové, které nebude vynuceno násilím. Všichni věděli, že mučením se lze dostat ke všemu, co si vyšetřovatelé přejí slyšet, že většina vyslýchaných se bolesti poddá natolik, že řekne vše, co se od nich požaduje. Potřeboval něco tak pádného, co by mohl vzít přímo na politbyro, jehož členové už nehovořili o KGB s takovým strachem, aby Gerasimovovým slovům uvěřili bez důkazu.

"Vatutine, musím ho mít, a to velice brzy. Kdy ho můžete přinést?"

"Když použijeme metody, k jejichž použití jsme teď donuceni, necelé dva týdny. Můžeme ho připravit o spánek. Chvíli to trvá, starší lidé navíc potřebují spát méně než mladí. Postupem času ale ztratí orientaci a zlomí se. S ohledem na to, co jsme se o něm dozvěděli, bude proti nám bojovat s veškerou odvahou - je to velmi statečný člověk. Ale je to jen člověk. Dva týdny," řekl Vatutin, ačkoli věděl, že by mělo stačit deset dní. Ale je lepší přinést výsledek dříve.

"Dobře." Gerasimov se odmlčel. Nadešel čas na povzbuzení. "Soudruhu plukovníku, objektivně vzato jste si zatím při vyšetřování vedl velmi dobře navzdory zklamání v závěrečné fázi. Není však moudré očekávat dokonalost ve všem a za politické komplikace vy nemůžete. Když dodáte, co se očekává, budete řádně odměněn. Vydržte."

"Děkuji, soudruhu předsedo." Gerasimov se za ním díval a pak si zavolal auto.

Předseda KGB nejel sám. Jeho osobní zil - na zakázku vyrobenou limuzínu připomínající přerostlé americké auto vyrobené před třiceti lety - následovala ještě ošklivější volga plná osobních strážců vybraných pro jejich zručnost v boji a absolutní oddanost předsedovi. Gerasimov seděl sám na zadním sedadle a díval se, jak kolem mizejí budovy Moskvy, zatímco auto projíždělo středním pruhem širokých bulvárů. Brzy vyjedou z města a zamíří do lesů, kde byli v roce 1941 zastaveni Němci.

Mnozí tehdejší zajatci - ti, kteří přežili tyfus a špatnou stravu - pak stavěli dači. Jakkoli Rusové nepřestali nenávidět Němce, nomenklatura - vládnoucí třída beztřídní společnosti - se oddala německým výrobkům. Elektronika Siemens a přístroje Blaupunkt tvořily tak nedílnou součást jejich domů jako výtisky Pravdy a necenzurovaných zpráv "bílého TASSu". Obydlí v borových hájích západně od

Moskvy byla postavena se stejnou dokonalostí jako vše, co po sobě zanechal car. Gerasimov si často říkal, co se asi stalo německým vojákům, kteří je stavěli. Ale na tom nezáleželo.

Oficiální dača akademika Michaila Petroviče Alexandrova se od ostatních nijak nelišila, byla dvoupatrová, dřevěné obložení měla natřené krémovou barvou a měla strmou střechu, která by se klidně hodila i do Černého lesa. Příjezdová cesta byla klikatá a pokrytá štěrkem. Parkovalo zde jediné auto. Alexandrov byl vdovec a doby, kdy možná stál o dámskou společnost, už pominuly. Gerasimov otevřel dveře, krátce se rozhlédl a všiml si, že jeho bezpečnostní doprovod se jako obvykle noří do lesa. Muži se zastavili jen proto, aby si z kufru auta vytáhli teplejší oblečení, silné bílé větrovky a těžké boty, aby jim ve sněhu nebyla zima od nohou.

"Nikolaji Borisoviči!" Alexandrov mu otevřel dveře. V dače pracoval manželský pár, který vařil a uklízel, ale věděl, kdy je lepší se stáhnout do ústraní. Akademik vzal Gerasimovův kabát a pověsil ho na věšák u dveří.

"Děkuji, Michaile Petroviči."

"Čaj?" Alexandrov pokynul ke stolu v obývacím pokoji.

"Je tam velká zima," přikývl Gerasimov.

Oba muži se posadili ke stolu do starých, bohatě čalouněných židlí. Alexandrov rád hostil - aspoň pokud šlo o jeho spojence. Nalil čaj a pak přinesl trochu čajového pečiva. Čaj pili tradičním způsobem, nejprve si do úst vložili sousto pečiva a pak se napili čaje. Konverzace díky tomu mírně utrpěla, ale bylo to typicky ruské. A Alexandrov měl prostě rád staré způsoby. Jakkoli byl oddán ideálům marxismu, hlavní ideolog strany v některých drobnostech dodržoval zvyky z mládí.

"Co je nového?"

Gerasimov otráveně mávl rukou. "Špion Filitov je tvrdý oříšek. Jeho doznání budeme mít až tak za týden, za dva."

"Toho plukovníka byste měl zastřelit, když..."

Předseda KGB zavrtěl hlavou. "Kdepak. Je třeba zůstat objektivní. Plukovník Vatutin si vedl velmi dobře. Samotným zatčením měl pověřit někoho mladšího, ale řekl jsem mu, že je to jeho případ a on si vzal mé instrukce příliš k srdci. To, jak si poradil s ostatními aspekty případu, však bylo vynikající."

"Příliš brzy prokazujete štědrost, Koljo," poznamenal Alexandrov. Jak těžké je překvapit sedmdesátiletého starce?"

"Tenhle je výjimka. Ten americký špion byl velmi dobrý - jak se dalo čekat. Dobří důstojníci z terénu mívají bystré smysly. Kdyby nebyli tak vycvičení, na světě už by dávno zavládl světový socialismus," dodal pohotově. Předseda věděl, že Alexandrov žije ve svém akademickém světě a málo rozumí tomu, jak funguje skutečný svět. Takového člověka se dalo jen těžko uznávat, obavy však budil velmi snadno.

Starší muž zavrčel. "Jeden až dva týdny asi počkat můžeme. Trápí mě, že k tomu dojde, až tady bude americká delegace..."

"Počkáme, až odjede. Pokud se dosáhne dohody, nic neztratíme."

"Je hloupost snižovat počet našich zbraní!" trval na svém Alexandrov. Michail Petrovič měl stále pocit, že jaderné zbraně jsou stejné jako tanky a děla: čím víc, tím líp. Jako většina politických teoretiků ani on netrávil příliš času studiem faktů.

"Ponecháme si nejnovější a nejlepší rakety," vysvětloval Gerasimov trpělivě. "A navíc, náš projekt Jasná hvězda pokračuje velmi dobře. Podle toho, čeho naši vědci už dosáhli a co se dozvídáme o americkém programu, se lze domnívat, že za necelých deset let budeme schopni ochránit vlast před útokem ze zahraničí."

"Máte v tom americkém projektu dobré zdroje?"

"Až příliš," pronesl Gerasimov a postavil šálek s čajem. "Zdá se, že některé informace, které jsme právě dostali, byly odeslány příliš brzy. Část amerických počítačových instrukcí jsme dostali dřív, než je Američané potvrdili, a ukázalo se, že jsou mylné. Je to nepříjemnost, ale když už má člověk zažít zklamání, pak je lepší, když za ním stojí přílišná aktivita než liknavost."

Alexandrov to téma mávnutím ruky odsunul. "Včera v noci jsem mluvil s Vaněvem."

"A co?"

"Je náš. Nedokáže si představit, že by jeho drahoušek dceruška skončila v pracovním táboře - nebo i hůř. Vysvětlil jsem mu, co od něj chceme. Šlo to jako po másle. Jakmile přinesete doznání toho Filitova, uděláme všechno najednou. Je lepší dokončit všechno v jeden okamžik." Akademik přikývl, aby dodal svým slovům na důrazu. V politickém manévrování byl přeborníkem.

"Trochu mě trápí možná reakce Západu..." pronesl Gerasimov zamyšleně.

Starý lišák se usmál nad šálkem čaje. "Narmonova stihne infarkt. Věk na to má. Pochopitelně nic drastického, ale donutí ho to stáhnout se do ústraní. Zaručíme Západu, že budeme pokračovat v jeho politice - dokonce přežiju dohodu

o zbraních, když na ní tak trváte." Alexandrov se odmlčel. "Je rozumné nevyvolat na Západě zbytečný poplach. Trápí mě jen vedoucí úloha strany."

"Pochopitelně." Gerasimov tušil, co bude následovat, a zaklonil se, aby si to znovu vyslechl.

"Pokud Narmonova nezastavíme, strana je ztracena! Ten hlupák zahodil vše, na čem jsme pracovali. Bez vůdčí úlohy strany by v tomhle domě žil Němec! Kde bychom byli, kdyby Stalin nevyztužil páteř lidu ocelí, a Narmonov přesto odsuzuje našeho největšího hrdinu - po Leninovi," dodal akademik rychle. "Tahle země potřebuje pevnou ruku, jednu pevnou ruku, ne tisíc ručiček! Náš lid tomu rozumí. Náš lid to chce."

Gerasimov přikývl a přemýšlel, proč tenhle rozklepaný dědek musí pořád omílat tytéž věci. Strana nechtěla jednu pevnou ruku, ačkoli si to Alexandrov nepřipouštěl. Stranu samotnou tvořila tisícovka malých, hrabivých a chmatavých ručiček: členové ústředního výboru, jednotliví aparátčíci, kteří plnili své úkoly, pronášeli slogany, chodili na každotýdenní schůze, dokud se jim všechno, co strana tvrdila, úplně nezhnusilo, ale stále zůstávali, protože to byla cesta k postupu, a ten zase znamená privilegia. Znamená auto a výlety do Soči... a přístroje Blaupunkt.

Gerasimov věděl, že všichni lidé před něčím zavírají oči. Alexandrov si nechtěl přiznat, že straně věří velmi málo lidí, ale Gerasimov si to uvědomoval. Strana však stát stále řídila. Strana podněcovala ambice. Moc je dostatečné lákadlo a pro Gerasimova představovala strana přístup k moci. Celý svůj aktivní život strávil tím, že chránil stranu před lidmi, kteří chtěli změnit mocenskou rovnici. Teď, jako představitel "meče a štítu" strany, měl pro převzetí stranických otěží nejlepší postavení. Alexandrova by překvapilo, pobouřilo, kdyby se dozvěděl, že jeho mladý žák vidí moc jako svůj jediný cíl a jeho jediným plánem je zachování dosavadního stavu věcí. Sovětský stát by se lopotil jako dosud, nikdo by se nepokoušel o jeho napadení a snažil by se rozšířit svou formu vlády do každé země, která o to projeví zájem. Došlo by k pokroku, částečně díky vnitřním změnám, zčásti díky tomu, co lze získat na Západě, ale jen tolik, aby nedošlo k přílišnému probuzení nadějí, což nicméně hrozilo od Narmonova. Ale nejlepší by bylo, kdyby Gerasimov stál u kormidla. Mocná KGB by stála za ním, nemusel by se obávat o svou vlastní bezpečnost - tím méně po zlomení ministerstva obrany. Takže poslouchal Alexandrovovo tlachání o stranických teoriích a v příslušných okamžicích přikyvoval. Náhodný pozorovatel by si mohl vzpomenout na tisíce obrazů - téměř všech falešných - , jak Stalin zamyšleně naslouchá Leninovým slovům; Gerasimov stejně jako Stalin použije tato slova pro svůj vlastní užitek. Gerasimov věřil sám v sebe.

18 kapitola - Převaha

Ale vždyť jsem sotva dojedl!" řekl Míša. "Nesmysl," odvětil dozorce a natáhl k němu ruku s hodinkami. "Podívejte se, kolik je, vy blázne! Pořádně se najezte, brzy začne váš výslech." Pak se muž naklonil dopředu. "Proč jim neřeknete, co chtějí slyšet, soudruhu?"

"Já nejsem žádný zrádce! Nejsem!"

"Jak chcete. Jezte." Dveře cely se s kovovým rachotem zavřely.

"Nejsem zrádce," řekl Filitov, když se dveře zavřely. "Nejsem," zachytil mikrofon v cele. "Nejsem."

"Už to bude," řekl Vatutin.

Filitov procházel stavem velmi podobným tomu, čeho se snažil doktor dosáhnout během vjemové deprivace. Vězeň ztrácel pojem o realitě, ačkoli mnohem pomaleji než Vanějevová. Jeho cela byla uprostřed budovy, takže vězeň nemohl sledovat střídání dne a noci. Jediná holá žárovka svítila nepřetržitě. Po několika dnech Filitov přišel o veškeré povědomí o čase. Pak se začala objevovat nepravidelnost v jeho životních pochodech. Pak se začal měnit

interval mezi jídly. Jeho tělo tušilo, že něco není v pořádku, ale říkalo si, že to platí o spoustě věcí; zoufale se mu nedařilo vyrovnat se s touto dezorientací, až se vězeň nakonec ocitl ve stavu nikoli nepodobném duševní nemoci. Byla to klasická technika a jen velmi malé procento osob jí dokázalo odolat déle než dva týdny, avšak i v takových případech se zjistilo, že člověk, který uspěl, se spoléhal na venkovní podněty, o nichž jeho vyšetřovatelé nevěděli, například hluky dopravy či potrubí, zvuky, v nichž bylo možno vypozorovat nějakou pravidelnost. "Dvojka" nakonec dokázala všechny takové zvuky izolovat. Nový blok zvláštních cel byl izolován od hluku zbytku světa. Vařilo se o podlaží výše, aby nebylo cítit pachy. Tato část Lefortova odrážela generace praktických zkušeností s bojem proti lidskému duchu.

Vatutin si říkal, že je to lepší než mučení. To totiž může mít vliv i na vyšetřujícího, což nebylo dobře. Jakmile muž - a zřídkavě i žena - získal přílišné dovednosti, viditelně se změnil. Takový člověk by se postupně zbláznil, dodával nespolehlivé výsledky výslechů a stal by se z něj nepoužitelný důstojník KGB, který by musel být vyměněn a leckdy i hospitalizován. Ve třicátých letech byli takoví důstojníci zastřeleni, když si jejich političtí nadřízení uvědomili, co z nich udělali; na jejich místa přišli noví, ale pak se vyšetřovatelé začali ohlížet po tvořivějších a inteligentnějších metodách. Plukovník Vatutin věděl, že to je lepší pro všechny. Nové techniky včetně nátlakových nepůsobily žádnou nenapravitelnou škodu. Teď se dokonce zdálo, že se daří léčit duševní poruchy, které způsobily, a lékaři, kteří měli v KGB takové věci na starosti, už sebejistě tvrdili, že vlastizrada je sama o sobě možným důsledkem vážné osobní nevyrovnanosti, jež si jednoznačně žádá řádnou léčbu. Všichni se pak v práci cítili lépe. Zatímco člověk může cítit vinu, když způsobí bolest statečnému nepříteli, pokud poskytne pomoc choré mysli, cítí se bez výjimky dobře.

Tenhle je nemocnější než většina ostatních, říkal si Vatutin ironicky. Byl asi příliš cynický, aby uvěřil všem těm blábolům, jež musely vyslechnout nové generace lidí v rámci Výcviku a orientace. Vzpomínal na nostalgické příběhy mužů, kteří před téměř třiceti lety cvičili jeho - o starých dobrých časech za Beriji... Třebaže mu při slovech těch šílenců naskakovala husí kůže, aspoň o své práci hovořili upřímně. Ačkoli ho velmi těšilo, že se od nich liší, nesnažil se sám sebe oklamat tím, že by uvěřil, že Filitov je duševně nemocný. Ve skutečnosti to byl odvážný muž, který se zcela svobodně rozhodl zradit svou vlast. Jednoznačně špatný člověk, protože porušil pravidla své mateřské společnosti, nicméně šlo o velmi hodnotného protivníka. Vatutin se díval na záběry z Filitovovy cely a poslouchal zvuky zachycené mikrofonem.

Jak dlouho pracujete pro Američany? Od smrti členů vaší rodiny? Tak dlouho? Skoro třicet let..., je to možné? rozjímal plukovník Druhé správy. Byla to hrozně dlouhá doba. Kim Philby tak dlouho nevydržel. A kariéra Richarda Sorgeho byla přes všechnu jeho dokonalost velice krátká.

Nicméně smysl to dávalo. Rovněž se slušelo vzdát hold Olegu Peňkovskému, proradnému plukovníkovi GRU, jehož dopadení patřilo mezi největší případy "Dvojky" - ačkoli na něj vrhala stín skutečnost, že Peňkovskij využil svou smrt, aby vyzdvihl kariéru ještě většího špiona..., kterého pravděpodobně sám najal. To chce odvahu, říkal si Vatutin. Proč se musí taková ctnost projevit při zradil zlobil se v duchu. Proč nemůžou milovat svou vlast tak jako já? Plukovník zavrtěl hlavou. Marxismus vyžaduje od svých příznivců objektivitu, ale tohle bylo příliš. Vždy existovalo nebezpečí, že se s vyslýchaným příliš sblížíte. Vatutin se s tímto problémem potýkal velmi zřídka, ale na druhou stranu, takový případ dosud neměl. Trojnásobný hrdina Sovětského svazu! Absolutní národní idol, jehož tvář shlíží z prvních stránek časopisů i knih. Budeme vůbec někdy moci zveřejnit, čeho se dopustil? Jak by sovětský lid reagoval na informaci, že starý Míša, hrdina od Stalingradu, jeden z nejodvážnějších bojovníků Rudé armády..., je ve skutečnosti vlastizrádcem? Dopad na morálku národa nešlo pominout.

Do toho mi nic není, říkal si pak. Díval se na starce moderní špehýrkou. Filitov se pokoušel sníst jídlo, nevěřil, že je čas k jídlu, ale nevěděl, že snídani - všechna jídla byla z pochopitelných důvodů stejná - dostal před necelou hodinou a půl.

Vatutin vstal a protáhl se, aby si ulevil od bolesti v zádech. Vedlejším účinkem této techniky byla skutečnost, že narušovala i životy vyšetřujících. Vatutin sám se už rozloučil se svou pracovní dobou. Bylo krátce po půlnoci a on za posledních šestatřicet hodin naspal pouhých sedm hodin. Ale aspoň věděl, kolik je hodin, jaký den a období. Filitov nepochybně ne. Sklonil se a díval se, jak vězeň dojídá mísu kaše.

"Přiveďte ho," rozkázal plukovník Klementin Vladimirovič Vatutin. Odešel do koupelny a opláchl si obličej studenou vodou. Podíval se do zrcadla a rozhodl se, že holit se nemusí. Pak zkontroloval dokonalý vzhled uniformy. Jediným konstantním bodem v roztříštěném světě vyšetřovaného musela být tvář a vzhled vyšetřovatele. Vatutin si před zrcadlem dokonce vyzkoušel svůj pohled: pyšný, arogantní, ale zároveň soucitný. Nestyděl se za to, co viděl. Tak vypadá profesionál, pomyslel si při pohledu do zrcadla. Žádný barbar, žádný zvrhlík, ale zkušený muž, který koná svou náročnou a potřebnou práci.

Když vězeň vstoupil do místnosti pro výslechy, Vatutin tu už jako obvykle seděl. Vždy zdánlivě něco dělal, když se dveře otevřely, vždy naoko překvapeně zvedl hlavu, jako by si říkal Aha, to už zase přišel váš čas? Zavřel před Filitovem desky a uložil je do kufříku, zatímco si Filitov sedal na židli proti němu. Je to dobře, říkal si Vatutin, aniž by se podíval. Vězni nemusel nikdo říkat, co má dělat. Jeho mysl se upínala k jediné realitě, kterou znala: k Vatutinovi.

"Doufám, že jste se dobře vyspal," řekl Filitovovi.

"Ušlo to," zněla odpověď. Stařec měl zamlžené oči. Jejich modrá barva už pozbyla třpytu, jaký Vatutin obdivoval při jejich prvním setkání.

"Doufám, že vám dávají dobré jídlo."

"Už jsem jedl i lepší." Unavený úsměv, za ním stále jistý vzdor a hrdost, ale ne takový, jak si Filitov myslel. "Ale i horší."

Vatutin bez zájmu měřil sílu svého vězně; poklesla. Víte to, říkal si plukovník, víte, že musíte prohrát. Víte, že je to jen otázka času. Je to na vás vidět, říkal jeho zkoumavý pohled, nacházející pod Filitovovým pohledem slabost. Filitov se snažil vzepřít nátlaku, ale pomalu ztrácel tvrdost a Vatutin si všímal, že se rozpadají i další části. Víte, že prohráváte, Filitove.

O co vůbec jde, Míšo ? ozval se vnitřní hlas. On má čas - vlastně ho ovládá. Použije všechno možné, aby té zlomil. Vyhrává. A ty to víš, říkala mu beznaděj.

Povězte mi, soudruhu kapitáne, proč se sám sebe ptáte na takové hlouposti? Proč musíte sám sobě vysvětlovat, jaký jste člověk? ptal se ho známý hlas. Celou cestu z Brestu Litevského po Vjazmu jsme věděli, že prohráváme, ale nikdy jsem neustoupil a vy taky ne. Když dokážete zatlačit německou armádu, proč byste si neporadil i s tímhle změkčilým hlupákem z Čeky!

Děkuji vám, Romanove.

Jak jste se beze mě vůbec na něco zmohl, kapitáne? usmál se hlas. Přes veškerou svou inteligenci jste občas neuvěřitelný hlupák.

Vatutin si všiml nepatrné změny. Filitov mrkl a oči měl znovu jasné a záda rovná.

Co vás drží? Nenávist? Nenávidíte stát tolik za to, co se stalo vaší rodině..., nebo je v tom něco úplně jiného... ?

"Řekněte mi," začal Vatutin. "Řekněte mi, proč nenávidíte rodnou vlast?"

"Tak to není," odpověděl Filitov. "Pro svou rodnou vlast jsem zabíjel. Za vlast jsem prolil krev. Za svou vlast jsem hořel. Ale nic z toho jsem nedělal pro lidi vám podobné." Navzdory jeho slabosti mu v očích šlehaly plameny vzdoru. Vatutin na sobě nedal nic znát.

Byl jsem tak blízko, ale cosi se změnilo. Kdybych zjistil, co to je, Filitove, dostal bych vás! Něco Vatutinovi říkalo, že už našel, co potřebuje. Stačí to jen identifikovat.

Výslech pokračoval. Ačkoli Filitov tentokrát úspěšně odolá, možná i příště a přespříště, Vatutin mu ubíral fyzickou a emocionální energii. Oba si to uvědomovali. Byla to jen otázka času. Nicméně v jednom bodě se oba muži pletli. Oba si mysleli, že čas řídí Vatutin, ale čas si nikdo nemůže podmanit.

Gerasimova překvapila další blesková zpráva z Ameriky, tentokrát od Platonova. Dostal ji telegraficky a našel v ní upozornění na blížící se zprávu určenou pouze pro předsedu KGB, která cestuje v diplomatickém balíčku. To bylo opravdu neobvyklé. KGB více než cizí zpravodajské služby stále lpěla na jednorázových šifrovacích systémech. Byly nerozluštitelné i teoreticky, pokud nedošlo k vyzrazení samotné kódové sekvence. Bylo to pomalé, ale jisté, a KGB šlo o "jistotu". Kromě této úrovně přenosu však existoval další protokol. Každá větší stanice používala zvláštní šifru. Zpráva nenesla žádné označení, ale mířila přímo od rezidenta k předsedovi. Platonov měl mnohem větší význam, než CIA tušila. Byl rezidentem pro Washington, náčelníkem stanice.

Když zpráva dorazila, přinesli ji okamžitě Gerasimovovi do kanceláře. Svého osobního šifrovacího úředníka, kapitána s neprůstřelným posudkem, tentokrát nezavolal. Předseda si dešifroval první větu sám a zjistil, že jde o varování před "krtkem". KGB toto interní označení zrádce ve vlastních řadách nepoužívala, ale vyšší šarže věděly, že na Západě se mu tak říká.

Zpráva byla poměrně dlouhá a Gerasimov se s ní lopotil celou hodinu a celou dobu se na sebe zlobil pro svou neobratnost, zatímco luštil náhodné transpozice v ruské abecedě.

Agent uvnitř KGB? divil se Gerasimov. Jak vysoko? Zavolal osobního tajemníka a poslal ho pro materiály o agentu Cassiovi a Ryanovi, J. P. ze CIA. Jako u všech takových rozkazů netrvalo jeho splnění dlouho. Cassia na chvíli odložil stranou a otevřel složku o Ryanovi.

Uvnitř bylo šestistránkové životopisné shrnutí, aktualizované před pouhým půlrokem, a původní novinové články s překlady, které však nepotřeboval. Gerasimov uměl anglicky obstojně, byť s přízvukem. Věk pětatřicet, četl, uznávaný v obchodním světě, mezi učenci i ve zpravodajských službách. V CIA postoupil velmi rychle nahoru. Zvláštní styčný důstojník s Londýnem. Jeho první krátkodobý portrét v centrále KGB poněkud ovlivnily politické názory nějakého analytika, všiml si Gerasimov. Bohatý, nevýrazný amatér. Ne, to byl omyl. Na to postoupil až příliš rychle, pokud ovšem neměl politické spojence, o nichž se v profilu nic nepsalo. Jedná se nejspíš o bystrého muže - spisovatele, všiml si Gerasimov a zaznamenal, že v Moskvě jsou k dostání výtisky jeho dvou knih. Nepochybně velmi hrdý, zvyklý na pohodlí a privilegia.

A teď porušil americké zákony týkající se peněžních transakcí, že? Předsedu KGB napadla tato myšlenka snadno. Korupce je cesta k bohatství a moci v každé společnosti. Ryan má své mouchy jako všichni ostatní. Gerasimov věděl, že on sám například touží po moci, ale touhu po všem nižším chápe jako známku hlouposti. Vrátil se k Platonovově zprávě.

"Hodnocení," psalo se na závěr. "Dotyčný není motivován ideologickými ani finančními důvody, ale zlobou a hrdostí. Má opravdový strach z vězení, ale ještě větší z pošlapání své pověsti. J. P. Ryan nejspíš skutečně má k dispozici ty informace, jak tvrdí. Pokud CIA má na moskevském ústředí vysoko postaveného agenta, je pravděpodobné, že Ryan četl jeho zprávy, ačkoli nezná jeho jméno či podobu. Příslušné zprávy by měly k identifikaci jeho stanoviska

stačit.

Doporučení: nabídku by se vyplatilo přijmout ze dvou důvodů. Jednak kvůli identifikaci amerického špiona. Jednak kvůli využití Ryana v budoucnosti. Tato jedinečná příležitost může skončit dvěma způsoby. Pokud odstraníme svědky proti dotyčnému, stane se naším dlužníkem. Pokud bude tato akce odhalena, můžeme ji svalit na CIA a následné výslechy americké zpravodajské službě výrazně uškodí."

"Hm," vrčel Gerasimov, když složku odkládal.

Složka o agentu Cassiovi byla mnohem obsáhlejší. Byl na nejlepší cestě stát se jedním z nejlepších zdrojů KGB ve Washingtonu. Gerasimov si jeho složku četl už několikrát, takže jí teď jen listoval, dokud nenarazil na nejnovější informace. Před dvěma měsíci byl Ryan vyslýchán, podrobnosti neznámé - Cassius to ohlásil jako nepodložený drb. To je jedna z jeho slibných stránek, říkal si předseda. Zároveň ale Ryana nešlo spojit s ničím, co se objevilo v nedávné době...

Filitov?

Co když ten vysoce postavený agent, jehož by Ryan mohl identifikovat, je ten, kterého jsme nedávno zatkli? říkal si Gerasimov.

Ne. Ryan sám byl v CIA dostatečně vysoko, aby si nespletl jedno ministerstvo s druhým. Jedinou nevýhodou bylo, že informátora ve vysokém postavení v KGB Gerasimov v této chvíli rozhodně nemohl potřebovat. Není nic veselého, že vůbec existuje, ale kdyby se to ještě dostalo ven... To by byla katastrofa. Kdybychom rozjeli opravdové vyšetřování, rozneslo by se to. Když nenajdeme špiona v našem vlastním středu... a pokud je na tak vysokém místě, jak tvrdí Ryan..., co když CIA ví, co já s Alexandrovem... ?

Co by Američané udělali?

Co když...?

Gerasimov se usmál a podíval se z okna. Bude se mu po tomto místě stýskat. I po té hře. Každý fakt zde má aspoň tři aspekty a každá myšlenka aspoň šest. Kdepak, jestli má někomu takovému uvěřit, pak musí přijmout názor, že Cassius je pod kontrolou CIA a že všechno bylo naplánováno dříve, než došlo k zatčení Filitova. To bylo zhola nemožné.

Předseda Výboru pro státní bezpečnost se podíval do kalendáře, kdy přijedou Američané. Tentokrát se bude konat více společenských akcí. Kdyby se Američané vážně rozhodli položit projekt Hvězdných válek na stůl - generální tajemník Narmonov by získal, ale kolik hlasů v polit-

byru by pak ovládl? Moc ne, dokud dokážu udržet Alexandrovovu zatvrzelost na uzdi. A když prokážu, že jsem najal našeho vlastního agenta na tak vysokém místě v CIA..., když dokážu předpovědět, že Američané odvrhnou své obranné programy, pak budu před Narmonovem v jeho mírové iniciativě o krok napřed...

Rozhodl se.

Jenže Gerasimov nejednal impulzivně. Vyslal signál Platonovovi, aby prostřednictvím agenta Cassia ověřil nějaké drobnosti. Tento signál mohl odeslat přes družici.

Do Washingtonu dorazil signál o hodinu později. Ze sovětské komunikační družice Raduga-19 jej poctivě stáhla jednak sovětská ambasáda, jednak americká Agentura pro národní bezpečnost, která ho zaznamenala na pásek k další tisícovce ruských signálů, na jejichž dešifrování Agentura pracovala čtyřiadvacet hodin denně.

Sověti měli snazší práci. Signál odešel do bezpečné části velvyslanectví, kde jeden poručík KGB převedl zpřeházená písmena do čitelného textu. Pak zprávu zavřel do hlídaného sejfu, kde setrvala, dokud Platonov nepřišel do práce.

Objevil se v 6.30. Na stole měl jako obvykle noviny. Americký tisk mu připadal jako velmi užitečný zdroj pro KGB. Představa svobodného tisku mu byla

tak vzdálená, že nikdy ani nepřemýšlel o jeho skutečné funkci. Nejprve se však pustil do jiných věcí. Ve tři čtvrtě na sedm přišel důstojník z noční hlídky, informoval ho o událostech z předešlé noci a přinesl mu zprávy z Moskvy, kde už bylo po obědě. V horní části stránky stála poznámka o zprávě určené jen pro rezidenta. Platonov věděl, co to znamená, a bez otálení odešel k sejfu. Mladý důstojník KGB, který tuto část ambasády střežil, pečlivě zkontroloval Platonovův průkaz - jeho předchůdce přišel o svou práci pro přílišnou lehkovážnost, neboť se domníval, že Platonova po pouhých devíti měsících pozná od vidění. Zpráva, řádně označená a v zapečetěné obálce, ležela v příslušné přihrádce a Platonov si ji zasunul do kapsy, než dvířka zavřel a zamkl.

Washingtonská stanice KGB byla větší než stanice CIA v Moskvě, ačkoli Platonovovi stále připadala malá, protože počet lidí zde byl snížen tak, aby rámcově odpovídal počtu Američanů na velvyslanectví v Sovětském svazu, což zase Američanům trvalo několik let. Obyčejně ho v půl osmé čekala schůzka se šéfy oddělení, ale dnes si jednoho ze svých důstojníků zavolal dříve.

"Dobré ráno, soudruhu plukovníku," pozdravil muž. KGB se neproslavila žoviálnosti.

"Potřebuji, abyste od Cassia sehnal nějaké informace o Ryanovi. Máme rozkaz co nejdříve potvrdit jeho současné potíže se zákonem. To znamená dnes, pokud to zvládnete."

"Dnes?" zeptal se muž trochu vyveden z míry a vzal si psané instrukce. "Tak rychlý postup může být riskantní."

"Předseda si to uvědomuje," odtušil Platonov.

"Dnes," přikývl muž.

Rezident se v duchu usmál a muž odešel. Představovalo to největší projev citu za celý měsíc. Tenhle člověk má před sebou budoucnost.

"Je tady Bouchač," poznamenal agent FBI, když muž vyšel z budovy velvyslanectví. Znali samozřejmě jeho pravé jméno, ale první agent, který ho sledoval, měl pocit, že vypadá jako bouchač, a to jméno mu zůstalo. Ráno obyčejně odemkl několik kanceláří a pak vyřizoval nějaké pochůzky, než se v devět objevili vysocí představitelé ambasády. Stihl tedy zajít na snídani do nedaleké kavárny, koupit si několikery noviny a pár časopisů... a sem tam nechat pár značek na tom či onom místě. Jako u většiny kontrašpionážních operací nejtěžší bylo odhalit první stopu. Pak už to byla čistě vyšetřovací práce. První stopu vedoucí k Bouchačovi objevili před rokem a půl.

Šel pěšky ke kavárně, měl na sobě teplé oblečení - washingtonské zimy mu nejspíš připadaly poměrně mírné, říkali si všichni - a přesně včas vešel dovnitř. Jako většina kaváren i tahle měla své stálé hosty. Tři z nich byli agenty FBI. Jedna se oblékala jako obchodnice, pokaždé si četla Wall Street Journal a seděla sama v rohovém boxu. Další dva měli u pasu tesařský pás na nářadí a k pultu přicházeli buď před Bouchačem, nebo po něm. Dnes přišli dříve. Samozřejmě sem nechodili pokaždé. Žena, zvláštní agentka Hazel Loomisová, kombinovala svůj program se svou skutečnou prací, nedodržovala pracovní volno. Byl to risk, ale i sebelépe naplánované těsné sledování nesmí být příliš pravidelné. Tudíž se v kavárně objevovali i ve dnech, kdy věděli, že je Bouchač pryč, nikdy nezměnili svou rutinu, aby nemohl vzniknout pocit, že se o tohoto muže vůbec zajímají.

Agentka Loomisová si poznamenala jeho příchod na okraj článku - pořád si dělala poznámky - a tesaři si ho prohlíželi v zrcadle na zdi za pultem, zatímco hltali opékané brambory prokládané několika hlučnými vtipy. Bouchač si jako obvykle koupil ve stánku před kavárnou čtvery různé noviny. Časopisy, které si kupoval, vycházely všechny v úterý. Servírka mu nalila kávu, aniž by si ji objednal. Bouchač si zapálil cigaretu - marlborku, již si Rusové oblíbili - a vypil první šálek kávy, zatímco pročítal první stránku Washington Post, což byl zase jeho oblíbený časopis.

Další šálky kávy se zde neplatily a jeho druhá dávka přišla právě včas. Trvalo mu to pouhých šest minut, což bylo tak akorát, všimli si všichni. Když dopil, zvedl noviny a nechal na stolku nějaké mince. Když se vzdálil, všichni viděli, že ubrousek zmačkal do kuličky a položil ho do misky vedle prázdného šálku.

Do práce, všimla si Loomisová hned. Bouchač odnesl účtenku k pokladně na konci pultu, zaplatil a odešel. Loomisová musela znovu uznat, že je dobrý. Věděla, kde a jak zprávu zanechal, ale jen velmi zřídka ho při tom přistihla.

Pak se objevil další pravidelný host. Šlo o řidiče taxíku, jenž si obvykle před začátkem pracovního dne dával kávu a sedával na konci pultu. Otevřel noviny na sportovní stránce a rozhlížel se po místnosti jako obvykle. Všiml si ubrousku v misce. Co do kvalit na Bouchače neměl. Položil si noviny do klína, sáhl pod pult a vytáhl zpod něj zprávu, kterou zasunul do oddílu věnovaného módě.

A pak už to byla hračka. Loomisová zaplatila a odešla, naskočila do svého vozu Ford Escort a odjela k budově Watergate. Měla klíč k Hendersonovu bytu.

"Dneska dostanete zprávu od Bouchače," řekla agentu Cassiovi.

"Dobře." Henderson zvedl oči od snídaně. Vůbec ho netěšilo, že tahle holka ho "řídí" jako dvojitého agenta. A už vůbec se mu nelíbilo, že se ke svému postavení dostala díky svému vzhledu, že "krytí" jejich schůzek představovala zdánlivá milostná aféra, která však byla výhradně z oblasti snů. Přes všechnu její krásu, jižanský přízvuk - a nesnesitelně půvabnou postavu! zuřil v duchu - Henderson příliš dobře věděl, že Loomisová ho považuje za tvora jen o něco dokonalejšího než mikroby. "Hlavně nezapomeňte," řekla mu jednou, "že už máte připravenou celu." Šlo o věznici - nikoli "nápravný ústav" - v Marion, ve státě Illinois, která sloužila jako domov nejhorších provinilců; v tomto poslání nahrazovala Alcatraz. Nic pro člověka z Harvardu. Ale to od ní slyšel jen jednou, jinak se k němu chovala slušně, na veřejnosti ho dokonce párkrát vzala za ruku. Tím to bylo ještě horší.

"Chcete slyšet nějakou dobrou zprávu?" zeptala se Loomisová.

"Jistě."

"Když to vyjde tak, jak doufáme, budete volný. A rejstřík čistý." To mu ještě neřekla.

"Co se chystá?" zeptal se agent Cassius se zájmem.

Jistý důstojník CIA jménem Ryan..."

"Jo, slyšel jsem, že ho prověřuje SEC - vlastně prověřovala před pár měsíci. Chcete, abych řekl Rusům, že se..."

"Provinil. Porušil pravidla a že za dva týdny zasedá velká porota, která ho má odsoudit na dlouhou dobu." Její úsměv jižanské krásky přidával jejím slovům na důrazu. "CIA ho zavře, až zčerná. Nikdo mu nepomůže. Ritter ho nenávidí. Vy nevíte proč, ale slyšel jste to od poradce senátora Fredenburga. Máte pocit, že je obětním beránkem za něco, co se nevydařilo, ale nevíte, co to je. Možná kvůli něčemu, co se stalo před pár měsíci ve střední Evropě, ale víc nevíte. Něco z toho jim řekněte hned. Se zbytkem počkejte do dnešního odpoledne. A ještě něco - slyšel jste zprávy, že se možná chystá přezkoumání Strategické obranné iniciativy.

Podle vás jde o nepravdivou informaci, ale slyšel jste, jak o tom jeden senátor cosi povídá. Rozumíte?"

"Jo," přikývl Henderson.

"Dobře." Loomisová odešla na toaletu. Kuchyně v Bouchačově oblíbené kavárně byla na její útroby příliš mastná.

Henderson odešel do ložnice a vybral si kravatu. Volný? přemýšlel, když si ji uvazoval, pak ale myšlenku zapudil. Jestli je to pravda - musel uznat, že mu nikdy nelhala. Jedná se mnou jako s kusem hadru, ale nikdy mi nelhala, pomyslel si. Takže budu venku... ? A co pak? ptal se sám sebe. A záleží na tom?

Záleželo, ale víc na tom, že bude volný.

"Ta červená je hezčí," poznamenala Loomisová ode dveří. Roztomile se usmála. "Na dnešek se hodí výrazná kravata."

Henderson poslušně sáhl po červené kravatě. Nikdy neprotestoval. "Můžete mi říct...?"

"Nic nevím - a vy to víte. Nicméně by mi nedovolili tohle vám říct, kdyby někdo neměl pocit, že jste něco splatil, pane Hendersone."

"Nemůžete mi aspoň jednou říct Petře?" zeptal se.

"Můj otec byl devětadvacátý pilot sestřelený nad severním Vietnamem. Dostali ho živého - existují jeho snímky, když žil - ale nikdy se odtamtud nedostal."

"To jsem nevěděl."

Hovořila tak klidně, jako by se bavili o počasí. "Nevěděl jste spoustu věcí, pane Hendersone. Nedovolili mi létat letadlem jako můj táta, ale z FBI se ze všech sil snažím komplikovat těm parchantům život. To mi dovolili. A jen doufám, že jim to ubližuje tolik, jak oni ublížili mně." Znovu se usmála. "Není to moc profesionální, co?"

"Je mi to líto. Nic víc asi říct neumím."

"Ale umíte. Řeknete svému kontaktu to, co jsem vám pověděla." Hodila mu miniaturní diktafon. Měl zvláštní naprogramovaný časovač a protinárazové zařízení. Když bude v taxíku, budou ho neustále sledovat. Kdyby se pokusil jakkoli svůj kontakt varovat, existovala šance - jak velká či malá, to nevěděl - že ho odhalí. Neměli ho rádi a nevěřili mu. Věděl, že přízeň či důvěru si nikdy nezíská, ale pokud se dostane na svobodu, bude spokojen.

Henderson vyšel z bytu o pár minut později a sešel po schodech. Kolem domu projížděl jako obvykle několik taxíků. Nemávl, počkal, až k němu jeden z nich přijede. Začal si s řidičem povídat, až když se zapojili do provozu na Virginia Avenue.

Taxík ho odvezl na centrálu kontrolního úřadu na G Street, Northwest. V budově předal diktafon dalšímu agentovi FBI. Henderson se domníval, že je to i vysílačka, ale nebyla. Diktafon se záhy ocitl v Hooverově budově. Loomisová už tam čekala. Pásku přetočili a pustili si ji.

"CIA to pro jednou trefila," poznamenala směrem ke svému nadřízenému. S nimi tu byl i někdo ještě vyšší. Loomisová si říkala, že je to ještě důležitější případ, než si myslela.

"Souhlasí. Zdroj Ryanova kalibru není k mání moc často. Henderson má své kontakty v pořádku."

"Řekla jsem mu, že za tohle se může dostat ven." Z jejího hlasu vytušili víc než jen to.

"Vy s tím nesouhlasíte?" zeptal se asistent ředitele. Řídil všechny kontrašpionážní operace FBI.

Ještě neudělal dost. Aspoň ne za to, co provedl."

"Slečno Loomisová, až tohle skončí, vysvětlím vám, proč se mýlíte. Zatím na to zapomeňte, jasné? V tomto případě jste odvedla výbornou práci. Tak to teď nepokazte."

"Co se s ním stane?" zeptala se.

Jako obvykle, program na ochranu svědků. Možná bude nakonec řídit supermarket v Billings v Montaně, co já vím." Pokrčil rameny. "Vás čeká povýšení a přesun do kanceláře v New Yorku. Myslíme, že jste dobře připravena na další úkol. U OSN pracuje jeden diplomat, který potřebuje dobré vedení."

"To beru." Tentokrát se do úsměvu nutit nemusela.

"Skočili na to. Jako na špek," řekl Ritter Ryanovi. Jen doufám, že na to máte, hochu."

"Nic neriskuju." Jack rozpřáhl ruce. "Všechno by mělo proběhnout civilizovaně."

Jen to, o čem víte. "Ryane, v otázce operací v terénu jste pořád amatér. Na

to nezapomeňte."
"Jestli má tohle vyjít, tak to tak být musí," podotkl Jack.
"Pýcha přechází pád," dodal zástupce ředitele pro oblast operací.
"Takhle to Sofokles neříkal." Jack se usmál.
"Moje verze je lepší. Na Farmě dokonce visí cedulka s mým výrokem."
Ryan si celou operaci představoval jako snadnou - až příliš - a Ritterovi lidé ji během deseti hodin přetvořili ve skutečnou operaci. Námět prostý, ale jisté komplikace se nepochybně objeví. Tak tomu bylo vždy, ale Ritterovi tenhle fakt nevoněl.

Bart Mancuso si už dávno zvykl, že spánek není na seznamu věcí, které se od kapitánů ponorek očekávají, ale z duše nesnášel, když se ozvalo zaklepání na dveře deset minut poté, co si konečně mohl lehnout.
"Vstupte!" A je po vás! nedodal.
"Blesková zpráva, jen pro kapitána," řekl poručík omluvně.
"Doufám, že je dobrá!" odsekl Mancuso a odhodil přikrývky. Jen v tričku a trenkách odešel do komunikační místnosti vlevo za útočným centrem. O deset minut později odtud vyšel a podal navigátorovi lístek.
"Chci tam být za deset hodin."
"To zvládneme, kapitáne."
"Jestli mě ještě někdo bude vyrušovat, tak jedině v případě vážné národní tragédie!" Bos pak odešel po dlaždicové podlaze na příď.

"Zprávu jsem předal," řekl Henderson Loomisové u večeře.
"A ještě něco?"
"Jen to chtěli potvrdit. Nechtěli nové informace, jen chtěli potvrdit, co už měli z jiných zdrojů. Tak jsem to aspoň pochopil. Mám pro ně další dodávku."
"O co jde?"
"O novou zprávu týkající se protivzdušné obrany. Nechápu, proč s tím tolik nadělají. Do konce měsíce si to přece můžou přečíst v Aviation Week."
"Hlavně tu operaci teď nepokazme, pane Hendersone."

Zpráva tentokrát mohla putovat běžnou zpravodajskou cestou. Směřovala na stůl předsedovi, protože šlo o "osobní" informaci o vysokém zpravodajském důstojníkovi nepřítele. Gerasimov měl na vysoké úrovni KGB pověst člověka, který se zajímá o západní drby stejně jako o ruské.
Když ráno přišel, už na něj čekala. Předseda KGB nenáviděl osmihodinový rozdíl mezi Moskvou a Washingtonem
- všechno se kvůli tomu tak protahovalo! Když moskevské ústředí chtělo poslat své důstojníky v terénu do okamžité akce, Američané si mohli snadno všimnout, o koho ve skutečnosti jde. V důsledku toho bylo v celé historii vysláno jen několik málo takových rozkazů, a předsedu KGB urážělo, že jeho osobní moc omezuje něco tak prozaického jako poledníky.
"Subjekt P," začínala zpráva, neboť písmeno "P" je v azbuce "R", "je nyní terčem tajného vyšetřování z důvodů mimo zpravodajskou oblast. Existuje nicméně podezření, že zájem o P má politický podtext, možná se jedná o úsilí ze strany pokrokových částí Kongresu poškodit CIA kvůli selhání neznámé operace - týkající se nejspíš střední Evropy, ale to není, opakuji, není potvrzeno. Trestní stíhání P bude s ohledem na jeho postavení kompromitující i pro vysoké představitele CIA. Naše stanice odhaduje spolehlivost zdroje jako prvotřídní. Tři nezávislé zdroje už potvrzují výpovědi odeslané v mé zprávě 88(B)531-C/EOC. Kompletní podrobnosti pošlu balíkem. Stanice doporučuje další sledování. Rezident Washington. Konec."

Gerasimov založil zprávu do stolu.

"Tak dobře," šeptal pro sebe. Podíval se na hodinky. Za dvě hodiny bude muset být na pravidelném čtvrtečním zasedání politbyra. Jak to asi proběhne? Jedním si byl jist: nuda nebude. Chystal se představit novou variantu své hry

- Hry o moc.

Denní operační schůzka se ve čtvrtek vždy protáhla. Nikdy neškodilo nahodit několik neškodných návnad. Pro jeho kolegy z politbyra byl komplot něčím tak přirozeným jako dýchání a v posledním století neexistovala vláda, jejíž členové by netoužili slyšet něco o tajných operacích. Gerasimov si zapsal pár poznámek a pečlivě si vybíral jen témata, která by mohl probrat, aniž by ohrozil závažné případy. V dohodnutou dobu přijelo jeho služební auto doprovázené jako obvykle autem s ochrankou a odjelo ke Kremlu.

Gerasimov nikdy nepřišel jako první ani jako poslední. Tentokrát vstoupil těsně za ministrem obrany.

"Dobré ráno, Dimitriji Timofejeviči," pozdravil ho předseda. Neusmál se, ale hovořil přátelsky.

"Vám taky, soudruhu předsedo," řekl Jazov opatrně. Oba si sedli na svá místa. Jazov měl k ostražitosti nejeden důvod. Kromě skutečnosti, že Filitov mu visel nad hlavou jako Damoklův meč, nebyl plnoprávným hlasujícím členem vrcholného sovětského orgánu. Gerasimov ano. KGB tak měla větší politickou moc než ministerstvo obrany, ale ministr obrany mohl v této místnosti hlasovat jen tehdy, když byl především straníkem - jako například Ustinov. Jazov byl v první řadě voják. Loajální člen strany, to jistě, ale svou uniformu nenosil jako nějaký kostým, což byl případ Ustinova. Jazov za tímto stolem nikdy hlasovat nebude.

Andrej Iljič Narmonov vstoupil do místnosti jako vždy rázně. Ze všech členů politbyra byl mladší než on jen předseda KGB a Narmonov cítil potřebu ukázat svou energii vždy, když se objevil před těmi staršími muži kolem "jeho" konferenčního stolu. Známky stresu a náporu z práce už se na něm začínaly projevovat. Všichni si toho všimli. Jeho černá kštice začínala rychle šedivět, a jak se zdálo, i řídnout. Pro muže po padesátce to však nebylo nic neobvyklého. Pokynul všem, aby se posadili.

"Dobré ráno, soudruzi," řekl Narmonov věcným tónem. "Jako první bod diskuse navrhuji příjezd americké jednací skupiny."

"Mám dobré zprávy," řekl Gerasimov hned.

"Opravdu?" zeptal se Alexandrov ještě dříve, než to stihl generální tajemník, čímž dal najevo svůj postoj.

"Máme náznaky, že Američané v zásadě souhlasí s opětovným projednáním jejich programu strategické obrany," hlásil předseda KGB. "Nevíme, jaký ústupek za to budou požadovat, ani neznáme rozsah ústupků, jež jsou ve svém programu ochotni učinit, ale každopádně jde o změnu amerického postoje."

"Tomu se mi nechce ani věřit," promluvil Jazov. "Jejich program je dobře rozjetý - jak jste mi sám minulý týden říkal, Nikolaji Borisoviči."

"V americké vládě se objevilo několik politických odpůrců, a jak jsme se právě dozvěděli, v samotné CIA nejspíš probíhá mocenský boj. Buď jak buď, tak zní naše informace, kterou považujeme za značně spolehlivou."

"To mě celkem překvapuje." Hlavy všech se otočily k místu, kde seděl ministr zahraničí. Tvářil se skepticky. "Američané byli v této otázce velmi neústupní. Říkáte ‚značně spolehlivá' zpráva, ale ne ‚úplně'?"

"Náš zdroj je vysoce postavený, ale jeho informace ještě nebyla náležitě potvrzena. Kolem víkendu budeme vědět víc."

Všichni za stolem přikyvovali. Americká delegace má přijet v sobotu v poledne a jednání začnou až v pondělí. Američané budou mít den a půl na aklimatizaci, během té doby se uskuteční uvítací večeře v budově Akademie věd a další akce.

"Taková informace je pro můj jednací tým opravdu velmi zajímavá, ale jsem tím skutečně překvapen, zejména s ohledem na informace, které jsme zde slyšeli

ohledně našeho programu Jasná hvězda a jejich analogického programu."
"Máme důvody domnívat se, že Američané se o Jasné hvězdě dozvěděli," odpověděl Gerasimov klidně. "Možná je náš pokrok uzemnil."
"Do Jasné hvězdy že někdo pronikl?" zeptal se další člen. "A jak?"
"Nevíme to jistě. Pracujeme na tom," odpověděl Gerasimov a dával si pozor, aby se nepodíval Jazovovým směrem. Teď vy, soudruhu ministře obrany.
"Takže Amerika má možná větší zájem na tom, náš program zastavit, než na tom, zakrýt svůj," poznamenal Alexandrov.
"A domnívají se, že naše úsilí svědčí o opaku." Ministr zahraničí zavrčel. "Celkem bych uvítal, kdybych mohl svým lidem říct, jak se věci mají doopravdy!"
"Maršále Jazove?" řekl Narmonov. Netušil, že právě svého člověka postavil na pranýř.
Gerasimov si až dosud nebyl Jazovem jist, nevěděl, jestli nebude chtít najít pro sebe bezpečí v tom, že politickou zranitelnost plynoucí z případu Filitov přenese na svého pána. Teď se ukáže. Jazov se bál té možnosti - JISTOTY, opravil se, Jazov už to musí vědět - že ho můžeme zkompromitovat. A taky se bojí, že Narmonov nebude riskovat svou vlastní pozici, aby ho zachránil. Takže jsem na svou stranu přetáhl Jazova i Vanějeva? Pokud ano, zdalipak by se vyplatilo podržet si Jazova i poté, co zasednu na místo generálního tajemníka... ? Je to na vás, Jazove...
"Překonali jsme potíže s výkonem laseru. Přetrvávající těžkosti se týkají počítačové kontroly. V tomto bodě jsme daleko za Američany, neboť mají lepší počítačový průmysl. Teprve minulý týden nám soudruh Gerasimov poskytl informace o americkém kontrolním programu, který jsme však ještě ani nezačali studovat, když jsme se dozvěděli, že se jedná o už překonaný program.
Nemyslím to samozřejmě jako kritiku KGB..."
Ano! V tomto okamžiku si byl Gerasimov jist. Sám se mi otevírá. A nejlepší je, že nikdo v téhle místnosti, ani Alexandrov, netuší, co se právě stalo.
"... v podstatě to dokonale dokresluje technický problém. Je to nicméně čistě technický problém, soudruzi. I ten lze překonat. Podle mého názoru jsme před Američany. Pokud se to dozvědí, budou tím zastrašeni. Naše výchozí pozice pro jednání až dosud byla předkládat námitky pouze směrem k jejich vesmírným programům, nikdy pozemním, protože jsme věděli, že naše pozemní systémy jsou slibnější než ty americké. To možná potvrzuje i změna americké pozice. Pokud ano, navrhuji stát pevně za Jasnou hvězdou."
"To je obhajitelný názor," poznamenal Gerasimov po chvíli. "Dimitrij Timofejevič přišel s podnětným nápadem." Všichni kolem stolu přikyvovali - zdánlivě vědoucně, ale pletli se mnohem víc, než by kdokoli z nich tušil - , zatímco předseda Výboru pro státní bezpečnost s ministrem obrany stvrdili svůj obchod pouhým letmým pohledem a zvednutým obočím.
Gerasimov se otočil k čelu stolu, zatímco kolem něj pokračovala diskuse.
Generální tajemník Narmonov ji se zájmem sledoval, psal si poznámky a nevšímal si pohledu předsedy KGB.
Zajímalo by mé, jestli je ta židle pohodlnější než moje.

19 kapitola - Cestovatelé

Ryan s potěšením zjistil, že i 89. přepravní peruť dbá na bezpečnost. Stráže, které hlídaly "prezidentský oddíl" na Andrewsově letecké základně, měly nabité pušky a ve tvářích přísné výrazy, jimiž chtěly udělat dojem na "význačné návštěvy" - americké letectvo se vyhýbá označení VIP. Kvůli ozbrojeným jednotkám a obvyklé pompě na letišti bylo jasné, že tohle letadlo nikdo neunese a neodkloní na... Moskvu. Od toho zde byla posádka.
Ryan měl před každým odletem stejný pocit. Když čekal ve frontě před detektorem kovů, představoval si, že někdo mohl napsat nade dveře nápis: KDOŽ

SEM VSTUPUJEŠ, ODLOŽ VŠECHNY SVÉ NADĚJE. Sotva se zbavil svého strachu z létání; říkal si, že tahle úzkost vychází z něčeho úplně jiného. Nefungovalo to. Jedna obava druhou nenahradí, spíše ji znásobí, uvědomil si, když vycházel z budovy.

Letěl stejným letadlem jako minule. Na ocase stálo číslo 86971. Byl to Boeing 707, který sjel z výrobní linky v Seattlu v roce 1958 a byl přestavěn pro přepravu zvláštních pasažérů. Byl pohodlnější než VC-135, měl i okna. Jestli Ryan něco ze srdce nesnášel, pak to bylo létání v letadle bez oken. K letounu nevedl žádný vyvýšený rukáv. Všichni nastupovali po staromódních pojízdných schůdcích. Uvnitř si všimli, že letoun je zvláštní směsicí ošuntělosti a luxusu. Přední toaleta byla na obvyklém místě proti předním dveřím, ale za ní stál komunikační řídicí panel, jenž letounu zajišťoval okamžité bezpečné družicové spojení s jakýmkoli místem na zeměkouli. Potom přešli relativně pohodlný prostor pro posádku a následně kuchyni. Jídlo v tomto letounu bylo poměrně dobré. Ryan měl místo mezi nejvýznačnějšími pasažéry, na jedné ze dvou pohovek po stranách trupu, těsně před šestimístným prostorem pro opravdu významné lidi. Následoval prostor pro reportéry, Tajnou službu a další lidi, které ten, kdo o tom rozhodoval, považoval za podřadnější. Při tomto letu zde bylo prázdno, ale někteří mladší členové delegace si sem sednou, aby si mohli pro změnu natáhnout nohy.

Jediným skutečným nedostatkem letounu byl jeho omezený dolet. Nedokázal doletět do Moskvy bez mezipřistání a obvykle přistál v Shannonu, než se vydal na poslední úsek. Prezidentský letoun - ve skutečnosti byly dva - představoval letoun 707-320 s delším doletem, jejž záhy nahradí moderní 747. Letectvo se těšilo, že dostane prezidentské letadlo, které bude mladší než jeho posádka. A Ryan taky. Tenhle stroj vyjel z továrních vrat, když on byl ještě malý kluk, a připadalo mu zvláštní, že by to tak mělo být. Ale co by se mělo stát? říkal si. Měl ho snad jeho otec vzít jednou do Seattlu, ukázat na letadlo a říct: Koukni, v tomhle jednou poletíš do Ruska... ?

Jak se asi dá předvídat osud? A jak budoucnost? Myšlenka, která mu původně připadala jen zábavná, ho brzy zamrazila.

Předpovídat budoucnost je tvoje práce, ale proč si myslíš, že to dokážeš? Co jsi asi neuhodí tentokrát, Jacku?

Do háje! zlobil se sám na sebe. Pokaždý, když nasednu do nějakýho letadla... Zapnul si pás, na protější straně trupu seděl nějaký odborník na techniku z ministerstva zahraničí, jenž létání zbožňoval.

O minutu později se rozběhly motory a letoun se dal do pohybu. Hlášení v reproduktoru se moc nelišilo od běžného letounu, jen s tím rozdílem, že jste se nedozvěděli, že letoun patří té a té soukromé společnosti. Ale to už Jack pochopil. Letuška měla knír. Když letoun mířil na konec ranveje Jedna-vlevo, měl aspoň nějaký důvod k úsměvu.

Vál severní vítr a letoun VC-137 vzlétl přímo proti němu, minutu po vzlétnutí zatočil doprava. Jack se též otočil a díval se dolů na Route 50. Po té ulici jezdil domů do Annapolis. Když letoun vletěl do mraků, ztratil silnici z očí. Ta neosobní bílá záclonka mu často připadala sympatická, ale teď... ale teď znamenala jen to, že neviděl cestu domů. Ale s tím nic moc udělat nemohl. Ryan měl celou pohovku pro sebe a rozhodl se toho využít. Sundal si boty a natáhl se. Odpočinek bude rozhodně potřebovat. O tom nepochyboval.

Dallas se vynořil na hladinu v příslušný čas a na příslušném místě a pak se dozvěděl o změně plánu. Teď se vynořil znovu. Mancuso jako první vylezl po žebříku na kontrolní stanoviště na věži, následován nižším důstojníkem a dvojicí hlídek. Periskop už byl nahoře a pochopitelně vyhlížel provoz na hladině. Noc byla klidná a jasná, nebe takové, jaké je jen na moři, rozzářené hvězdami, které připomínají drahokamy na sametu.

"Můstku, kormidelna."
Mancuso stiskl knoflík. "Můstek rozumí."
"ESM hlásí vzdušný radarový vysílač v poloze jedna-čtyři-nula, poloha vypadá stálá."
"Dobře." Kapitán se otočil. "Můžete rozsvítit světla."
"Na pravoboku nic nevidím," hlásil jeden z hlídkujících.
"Na levoboku taky nic," přidal se druhý.
"Podle ESM je kontakt stále v poloze jedna-čtyři-nula. Síla signálu roste."
"Vlevo před námi možná letoun!" zvolal jeden člen hlídky.
Mancuso si zvedl dalekohled k očím a začal prohlížet tmu. Pokud už je tady, nemá zapnuté reflektory..., ale pak viděl, jak několik hvězd zmizelo zakryto něčím...
"Mám ho. Dobré oči, Everly! A tamhle jsou jejich světla."
"Můstku, kormidelna, máme novou zprávu z vysílačky."
"Přepojte ji," odpověděl Mancuso okamžitě.
"Hotovo, pane."
"Echo-Golf-Devět, tady je Alfa-Whiskey-Pět, přepínám."
"Alfa-Whiskey-Pět, tady je Echo-Golf-Devět. Slyším vás nahlas a čistě. Prokažte se, přepínám."
"Bravo-Delta-Hotel, přepínám."
"Rozumím, děkuji. Jsme připraveni. Vítr je mírný, moře klidné." Mancuso sáhl dolů a zapnul světla přístrojů kontrolního stanoviště. Teď je nijak nepotřeboval - plavidlo řídilo útočné centrum - , ale blížící se helikoptéra bude mít cíl.
Zaslechli ji o chvíli později, nejprve kmitání rotoru, pak zvuk motorů. O necelou minutu později už ucítili závan větru, jak helikoptéra dvakrát zakroužila nad nimi, aby se pilot zorientoval. Mancuso přemýšlel, jestli zapne přistávací světla..., nebo to zkusí naslepo.
Pilot zvolil to druhé, spíše pojal svůj úkol podle jeho skutečné povahy, a sice jako tajný převoz osob, jako "bojovou" operaci. Zaměřil se na světla kokpitu ponorky a navedl svůj stroj padesát metrů vlevo od ní. Pak snížil výšku a posouval se k plavidlu. Zdola bylo vidět, jak se v zadní části helikoptéry otvírají dvířka nákladního prostoru. Z něj se vysunula ruka a chytila konec tažného lana s hákem.
"Všichni se připravte," řekl Mancuso svým lidem. "Není to nic nového. Zkontrolujte si bezpečnostní lana. Hlavně dávejte všichni pozor."
Vítr od rotoru byl tak silný, že hrozilo, že všechny smete ze žebříku dolů. Helikoptéra se teď držela prakticky přímo nad nimi. Mancuso sledoval, jak se z nákladních dveří vynořila postava a klesala přímo dolů. Těch devět metrů se zdálo být jako věčnost, než se postava snesla až dolů, cestou se vlivem pnutí ocelového lana trochu otáčela. Jeden z námořníků natáhl ruku a chytil postavu za nohu, aby ji přitáhl k nim. Kapitán ho chytil za ruku a oba muži pak nového člena posádky přitáhli na palubu.
"Fajn, už vás máme," Muž vyklouzl z rukávu a otočil se, zatímco lano stoupalo znovu vzhůru.
"Mancuso!"
"Ty vole!" zvolal kapitán.
"Takhle se vítá kamarád?"
"Sakra!" Ale nejprve služební povinnosti. Mancuso zvedl oči. Helikoptéra už byla šedesát metrů nad nimi. Sáhl dolů a třikrát blikl světlomety: PŘEPRAVA SKONČENA. Helikoptéra okamžitě sklonila čelní část a zamířila zpět k pobřeží Německa.
"Pojďme dolů." Bart se zasmál. "Hlídky dolů. Vyklidit můstek. Ty vole," řekl už jen pro sebe. Kapitán se díval, jak jeho muži sestupují po žebříku, zhasl světla kokpitu a naposledy se rozhlédl, načež se vydal za ostatními. O minutu později už byl v útočném centru.
"Mám požádat o vstup na palubu?" zeptal se Marko Ramius.

"Navigátore?"

"Všechny systémy připraveny k potopení. Můžeme zahájit sestup," hlásil navigátor. Mancuso se automaticky otočil a podíval se na panely.

"Dobře. Zahajte sestup. Hloubka třicet metrů, kurz nula-sedm-jedna, výkon třicet procent." Otočil se. "Vítejte na palubě, kapitáne."

"Děkuji, kapitáne." Ramius objal Mancusa jako medvěd a políbil ho na tvář. Pak si sundal batoh, který měl na zádech. "Můžeme si promluvit?"

"Pojď dopředu."

"To je poprvé, co jsem na vaší ponorce," poznamenal Ramius. O chvíli později z místnosti od sonaru kdosi vykoukl.

"Kapitán Ramius! Já jsem si říkal, že poznávám váš hlas!" Jones se otočil na Mancusa. "Promiňte, pane. Právě jsme zachytili kontakt, poloha nula-osm-jedna. Vypadá to na obchodní loď. Jeden šroub, pohání ho naftové motory. Nejspíš je hodně daleko. Hlásíme to do ODD, pane."

"Díky, Jonesi." Mancuso zavedl Ramia do své kajuty a zavřel dveře.

"Co to krucinál bylo?" ptal se mladík u sonaru Jonese o chvíli později.

"Máme společnost."

"Neměl tak trochu přízvuk?"

"Trochu." Jones ukázal na monitor sonaru. "A tenhle kontakt má taky přízvuk. Schválně, za jak dlouho poznáte, co je zač."

Bylo to nebezpečné, ale život je samé nebezpečí, říkal si Lučištník. Afghánsko-sovětskou hranici zde tvořila řeka, která se jako had vinula údolími, jež vyryla v horách. Hranice byla rovněž přísně střežena. Jeho muži měli na sobě naštěstí sovětské uniformy. Rusové už dlouho oblékají své vojáky do prostých, ale teplých zimních oděvů. Ty, jež měli na sobě, byly převážně bílé, aby splynuly se zasněženým pozadím, a pokryté tolika pruhy a skvrnami, aby nebylo možno rozeznat postavy. Teď museli být trpěliví. Lučištník ležel na okraji hřebenu a ruským dalekohledem sledoval krajinu, zatímco jeho muži odpočívali o pár metrů níže za ním. Mohl si na pomoc zjednat místní partyzány, ale něco takového rozhodně nehodlal riskovat. Některé severní kmeny se přidaly k Rusům, tak to aspoň slyšel. A ať je to pravda, nebo ne, už riskoval dost.

Na vrcholu hory šest kilometrů vlevo od něj se nacházelo stanoviště ruské hlídky. Bylo velké, sloužila tam snad celá četa a tito vojáci KGB zodpovídali za střežení tohoto sektoru. Hranici tvořil plot a minová pole. Rusové si na svých minových polích zakládali..., jenže země byla zmrzlá na kost a sovětské miny často ve zmrzlé zemi dobře nefungovaly, ačkoli občas se samy odpálily, když se zvýšila teplota okolí.

Toto místo vybral velmi pečlivě. Zdejší hranice se zdála být prakticky nepřekročitelná - na mapě. Pašeráci tudy chodili po celá staletí. Za řekou byla klikatá cestička vytvořená za stovky let tajícím sněhem. Byla příkrá a kluzká, zároveň šlo o malý kaňon viditelný jen přímo shora. Kdyby ho Rusové hlídali, byla by to pochopitelně smrtelná past. To by ale byla Alláhova vůle, říkal si a odevzdal se osudu. Nadešel jejich čas.

Nejprve zahlédl záblesky. Deset mužů s těžkým kulometem a jedním z jeho vzácných minometů. Přes hranici nebem přeletělo několik žlutých plamenů do ruského tábora. Díval se, jak se pár kulek odrazilo od skal a proti sametové obloze zamířilo na všechny strany. Pak Rusové začali palbu opětovat. Zvuk k nim dolehl krátce poté. Doufal, že jeho muži stihnout utéct, a otočil se a mávl na svou skupinu, ať vyrazí kupředu.

Rozběhli se dolů z kopce a vůbec nedbali na opatrnost. Jedinou výhodou bylo, že vítr sfoukal sníh ze skal, takže se dalo poměrně dobře chodit. Lučištník je zavedl dolů k řece. Překvapilo ho, že nebyla zamrzlá, ale její koryto vedlo příliš strmě, než aby tok stihl zamrznout, a to i v teplotách hluboko pod bodem mrazu. Tady je ten drát!

Mladík s kleštěmi jim uvolnil cestu a Lučištník je znovu vedl. Jeho oči už

přivykly tmě a postupoval pomaleji, rozhlížel se a hledal na zemi hrboly, které by svědčily o minách v zamrzlé zemi. Svým následovníkům nemusel říkat, aby postupovali za sebou a šlapali pokud možno na kameny. Záblesky vlevo od nich teď zdobily nebe, ale palba poněkud utichala.

Trvalo to přes hodinu, ale všechny své muže převedl na druhou stranu, kde našli pašeráckou stezku. Dva muži zůstanou vzadu, každý na vrcholku nad drátem. Sledovali, jak mladík, který drát přeštípal, vše opravuje, aby zakryl jejich průnik. Potom se i on ztratil ve tmě.

Lučištník se zastavil až s rozbřeskem. Pak podle plánu zastavili, aby si pár hodin odpočinuli a najedli se. Všechno šlo dobře, říkali mu jeho důstojníci, lépe, než doufali.

Mezipřistání v Shannonu bylo krátké, stihli jen natankovat a vzít na palubu sovětského pilota, který jim měl pomoci s ruským systémem řízení letového provozu. Jack se probudil při přistání a uvažoval, že si protáhne nohy, ale pak se rozhodl, že bezcelní obchody navštíví až cestou zpět. Rus zaujal své místo v kokpitu a letoun číslo 86971 se znovu rozjel.

Už byla noc. Pilot měl dnes povídavou náladu a oznámil jim jejich další přistání ve Wallasey. Celá Evropa, říkal, si užívá jasné, chladné zimy a Jack sledoval, jak pod nimi ubíhají žlutooranžová světla Anglie. Napětí v letounu vzrostlo - či lépe očekávání, říkal si a poslouchal, jak hlasy kolem něj houstnou, ale znějí o něco méně hlasitěji. K Sovětskému svazu se nelze přiblížit, aniž by člověk nedostal spikleneckou náladu. Brzy se všechny rozhovory odehrávaly výhradně šeptem. Jack se nepatrně usmál do plastového okna a jeho odraz se ho ptal, co je tak hrozně směšného.

Voda se pod nimi znovu objevila, když přelétávali Severní moře směrem k Dánsku.

Pak přišel Balt. Nebylo těžké poznat, kde je Východ a kde Západ. Na jihu všechna západoněmecká města vesele svítila, každé ještě obklopovala teplá záře světel. Na východní straně zadrátovaného minového pole byla situace odlišná. Všichni pasažéři na palubě letounu si rozdílu všimli a rozhovory ještě více utichly.

Letoun letěl po trase G-24; navigátor vpředu měl na stolku částečně rozloženou Jeppesenovu mapu. Další rozdíl mezi Východem a Západem spočíval v nedostatku letových tras v prvním z nich. Ale co, říkal si v duchu, tady moc piperů a cessen nelétá - tedy, jistě, jedna cessna tu byla...

"Připravte se na otočku. Poletíme novým kurzem nula-sedm-osm a vstoupíme pod kontrolu Sovětů."

"Dobře," odpověděl pilot - "velitel letounu" - po chvíli. Byl unavený. Na jeden den toho měl za sebou až dost. Už se dostali na letovou hladinu 381 - 38 100 stop, čili 11 600 metrů, jak Sověti říkali raději. Pilot neměl metry rád, ačkoli přístroje měl nakalibrované na oba systémy. Po dokončení obratu letěli dalších šedesát metrů, než překročili sovětskou hranici u Ventspils.

"A jsme tady," pronesl někdo kousek od Ryana. V noci a ze vzduchu vypadalo východní Německo proti území Sovětského svazu jako New Orleans v době masopustu. Vzpomínal si na noční družicové záběry. Rozeznat gulagy nebylo nic těžkého. Byly to jediné osvětlené čtverce v celé zemi..., jak hrozná země, když osvětlené jsou jen věznice...

Pilot zaznamenal vstup jen jako další orientační bod. S ohledem na sílu větru poletí ještě pětaosmdesát minut. Sovětský systém řízení letového provozu na této trase - zvané teď G-3 - byl jediný v zemi, který používal angličtinu. Sovětského důstojníka k provedení operace ve skutečnosti nepotřebovali - šlo pochopitelně o leteckého zpravodajského důstojníka - , ale kdyby se něco stalo, možná by se jim hodil. Rusové měli rádi myšlenku pozitivního ovládání. Rozkazy, které teď dostával a jež se týkaly kurzu a výšky, byly mnohem přesnější než ty, jež měl k dispozici v americkém vzdušném prostoru, jako by

nevěděl, co dělat, kdyby mu to nějaký blbec na zemi neřekl. Celá věc měla i svou humornou stránku. Pilotem byl plukovník Paul von Eich. Jeho rodina přišla do Ameriky před sto lety z Pruska, ale nikdo z jejích členů se nedokázal rozloučit s oním "von", které kdysi bylo pro postavení rodiny tak zásadní. Vybavil si, že někteří z jeho předků tam dole na té rovné zasněžené ruské půdě bojovali. Několik blízkých příbuzných určitě. Někteří z nich pravděpodobně leží pohřbeni dole, zatímco on se žene vzduchem rychlostí šesti set mil v hodině. Přemýšlel, co by asi na jeho práci řekli, a svýma modrýma očima vyhlížel na obloze světla jiných letadel.

Ryan jako většina cestujících odhadoval výšku letounu nad zemí podle toho, co viděl, ale temný sovětský venkov mu to neumožnil. Věděl, že už jsou blízko, protože letoun zahájil širokou zatáčku doleva. Zaslechl mechanické skřípění, když se sklopily klapky, a zaznamenal nižší hluk motoru. Brzy rozezná jednotlivé stromy, jak pod nimi budou ubíhat. Ozval se hlas pilota, který kuřákům připomenul, aby přestali kouřit a že je čas znovu si zapnout pásy. O pět minut později se opět dotkli země na letišti Šeremetěvo. Nebýt toho, že všechna letiště na světě vypadají úplně stejně, nemohl se Ryan splést - ranveje zde byly jednoznačně nejhrbolatější.

Znovu se začalo víc hovořit. Rozrušení rostlo, když se členové posádky začali pohybovat po letounu. Následující události splynuly v jeden proud. Ernieho Allena přivítal uvítací výbor odpovídající úrovně a odvezla ho limuzína velvyslanectví. Všichni ostatní dostali místo v autobusu. Ryan seděl o samotě a stále sledoval krajinu za okny toho německého vozu.

Skočí na to Gerasimov - vážně skočí?

A co když ne?

A co když ano? zeptal se s úsměvem.

Ve Washingtonu mu to vše připadalo poměrně jednoduché, ale tady, pět tisíc mil daleko... Nejdřív se vyspí a dá si červenou pilulku, kterou dostal. Pak si promluví s pár lidmi na velvyslanectví. A ostatní se musí nějak urovnat samo.

20 kapitola - Osudový klíč

Když Ryana probudilo pípání budíku na hodinkách, byla venku třeskutá zima. Okna zůstávala potažená námrazou i v deset dopoledne a Jack si uvědomil, že se nepodíval, jestli mu v pokoji funguje topení. Ze všeho nejdříve si natáhl ponožky. Ze svého pokoje v sedmém patře - zvaného "garsonka" - měl výhled na celou stavbu. Na nebi se objevily mraky, den měl olověně šedou barvu a zdálo se, že začne chumelit.

"Skvěle," řekl si Jack pro sebe, když šel na záchod. Věděl, že by mohlo být i hůř. Tenhle pokoj dostal jen díky tomu, že důstojník, který zde jinak žil, odjel na líbánky. Kanalizace naštěstí fungovala, ale na dvířkách od lékárničky našel lísteček s napomenutím, aby po sobě nenechal takový chlívek jako jeho předchůdce. Pak se podíval do ledničky. Nic: Vítejte v Moskvě. V koupelně se opláchl a oholil. Další zvláštností velvyslanectví bylo, že když chtěl člověk sjet dolů, musel nejprve vyjet jedním výtahem do devátého patra a pak jiným do přízemí. Když Jack vcházel do jídelny, ještě stále nad tím nechápavě kroutil hlavou.

"To je paráda, co, přeletět tolik pásem," přivítal ho jeden člen delegace. "Kafe je tamhle."

"Já tomu říkám cestovní šok." Ryan si nalil hrnek a vrátil se. "Ale kafe ujde. Kde jsou ostatní?"

"Asi ještě v pelechu, i Strýček Arnie. Já jsem spal pár hodin v letadle a pámbu zaplať za ten prášek, co nám dali."

"Jo, s tím souhlasím. Do večeře se možná začneme cítit i jako lidi."

"Nemáte chuť prozkoumat okolí? Já bych se šel projít, ale..."

"Máme chodit ve dvojicích." Ryan přikývl. Toto pravidlo se vztahovalo pouze

na jednání o zbraních. Tato fáze jednání by mohla být citlivá a pravidla, jimiž se tým musel řídit, byla přísnější než obvykle. "Možná později. Mám ještě práci."

"Dneska a zítra je naše poslední šance," upozornil ho diplomat.

"Já vím," přikývl Ryan. Podíval se na hodinky a řekl si, že s jídlem počká na oběd. Jeho spánkový cyklus už se takřka naladil na Moskvu, ale žaludek si stále nebyl jist. Jack odešel zpět ke kancelářím.

Chodby byly převážně prázdné. Hlídkovali v nich vojáci námořní pěchoty, vzhledem k dřívějším problémům se tvářili velmi vážně, ale tuto sobotu dopoledne se nic zvláštního nedělo. Jack odešel k příslušným dveřím a zaťukal. Věděl, že je zamčeno.

"Vy jste Ryan?"

"Přesně tak." Dveře se otevřely a jen vstoupil, zase se zavřely a zamkly.

"Vyberte si místo." Jmenoval se Tony Candela. "Co se děje?"

"Máme připravenou operaci."

"To je mi novinka - vy nejste z operací, jste ze zpravodajského," namítl Candela.

"Jo, jenže to vědí i Rusové. Tohle bude trochu zvláštní operace." Ryan mu ji pět minut vysvětloval.

"Říkal jste ,trochu zvláštní'?" koulel Candela očima.

"Na jednu část vás požádám o pomoc. Jde mi o telefonní čísla, kam můžu zavolat, a možná budu potřebovat auto, které přijede, až to bude nutné."

"Mohl bych tím přijít o nějaké zdroje."

"To víme."

"Pochopitelně, když to vyjde..."

"Správně. Můžeme se do toho pořádně opřít."

"Vědí o tom Foleyovi?"

"Bohužel asi ne."

"To je škoda, Mary Pat by se to hrozně líbilo. Ona je ta drsnější z nich. Ed je spíš do kanceláře. Čekáte tedy, že vám na to v pondělí nebo úterý večer skočí?"

"Tak zní plán."

"O plánech vám něco povím," řekl Candela.

Nechali ho vyspat. Doktoři už se zase bojí, zuřil Vatutin v duchu. Jak má cokoli dokončit, když mu pořád...

"Zase to jméno," řekl unaveně muž se sluchátky. "Romanov. Když už musí mluvit ze spaní, proč se rovnou nepřizná...?"

"Možná mluví s duchem cara," vtipkoval další důstojník. Vatutin zvedl hlavu.

"Nebo někoho jiného." Plukovník zavrtěl hlavou. Sám byl na pokraji spánku. Romanov, ačkoli šlo o jméno carské rodiny ruské říše, nebylo nijak neobvyklé - jmenoval se tak i jeden člen politbyra. "Kde je jeho spis?"

"Tady." Vtipálek otevřel zásuvku a podal spis Vatutinovi. Vážil šest kilogramů a měl několik různých oddílů. Vatutin si většinu zapsal do paměti, ale zaměřil se na poslední dvě části. Tentokrát otevřel tu první.

"Romanov," šeptal si pro sebe. "Kde jsem to jen viděl...?" Čtvrt hodiny listoval roztřepenými stránkami tak rychle, jak se jen odvážil.

"Mám to!" Zpráva byla napsaná tužkou. "Desátník A. I. Romanov, padl v boji 6. října 1941, ,... statečně zastavil svůj tank mezi nepřáteli a nepojízdným tankem velitele své jednotky, čímž umožnil veliteli zachránit zraněné členy jeho posádky...' To je ono! Píše se o tom i v knize, kterou jsem četl jako kluk. Míša vytáhl svou posádku na zadní část jiného tanku, vskočil dovnitř a osobně zničil tank, jenž zabil Romanova. Romanov zachránil Míšovi život a posmrtně dostal Řád rudého praporu..." Vatutin se zarazil. Hovořil o vyšetřovaném jako o Míšovi.

"Před skoro padesáti lety?"

"Byli kamarádi. Tenhle Romanov patřil v prvních měsících ke členům

Filitovovy posádky. Byl to hrdina. Položil život za vlast a zachránil svému veliteli život," poznamenal Vatutin. A Míša si s ním pořád povídá...

Mám vás, Filitove.

"Máme ho probudit a..."

"Kde je doktor?" zeptal se Vatutin.

Zjistili, že už se chystal odejít domů, a když ho zavolali zpět, moc ho to nepotěšilo. Neměl však dostatečně vysokou hodnost, aby mohl s plukovníkem Vatutinem hrát mocenské hry.

"Jak bychom to měli pojmout?" zeptal se Vatutin, když přednesl svůj záměr.

"Měl by být unavený, ale zcela probuzený. To se dá snadno provést."

"Takže bychom ho teď měli probudit a..."

"Ne." Doktor zavrtěl hlavou. "Ne ve fázi REM..."

"Cože?"

"Fáze rychlých pohybů očí - to znamená, když se pacientovi něco zdá. Podle pohybů očí lze poznat, jestli se člověku něco zdá, jestli mluví, nebo ne."

"To ale odsud neuvidíme," poznamenal jiný důstojník.

"Ano, možná bychom měli změnit sledovací systém," přemýšlel doktor. "Ale to moc neznamená. Během fáze REM je tělo jako ochrnuté. Vidíte, že se vůbec nehýbe? Mozek tak chrání tělo před zraněním. Až se začne znovu pohybovat, sen je pryč."

"Za jak dlouho?" zeptal se Vatutin. "Moc odpočinutý by být neměl."

"Záleží na člověku, ale já bych si s tím moc hlavu nedělal. Řekněte dozorci, ať mu připraví snídani, a až se začne hýbat, vzbuďte ho a dejte mu najíst."

"Jistě." Vatutin se usmál.

"Pak ho držte vzhůru tak... asi osm hodin. Ano, tím by to mělo být hotovo. Stačí vám taková doba?"

"Jistě," řekl Vatutin sebejistěji, než měl. Vstal a podíval se na hodinky. Plukovník z "Dvojky" pak zavolal do centra a rozdal pár rozkazů. I jeho organizmus se dožadoval spánku. Jenže na něj tu čekala pohodlná postel. Až přijde čas, chtěl mít jasnou mysl. Plukovník se svlékl a zavolal na zřízence, aby mu vyčistil boty a vyžehlil uniformu, zatímco bude spát. Byl tak unavený, že neměl ani chuť na sklenku před spaním. "A mám vás," šeptal a padal do spánku.

"Dobrou, Beo," zavolala Candi ode dveří, zatímco její kamarádka odemkla své auto. Taussigová se naposledy otočila a zamávala, než nastoupila. Candi se Skřetem nemohli vidět, jak zarazila klíč do zapalování. Odjela jen za roh, kde zastavila u chodníku a dívala se na noční nebe.

Už to spolu dělají, říkala si. Celou večeři se na ni tak díval - a jak se ona dívala na něj! Ty jeho hnusné mrňavé ruce už si hrají s knoflíčky její halenky...

Zapálila si cigaretu a opřela se, snažila se představit si to a v žaludku se jí utvořila tvrdá, kyselinou naplněná kulička. Hnusák a Candi. Vydržela to celé tři hodiny. Candiinu jako obyčejně krásně připravenou večeři. Dvacet minut, kdy Candi dokončovala poslední úpravy, s ním musela trčet v obýváku, poslouchala jeho pitomé vtípky a musela se na něj usmívat. Bylo nad slunce jasnější, že Alan ji taky nemá rád, ale protože je Candiina kamarádka, cítil povinnost chovat se k ní zdvořile, k ubohé Bee, která spěje k osudu staré panny, nebo jak se tomu teď říká - vytušila to z pohledu jeho debilních očí. Nechat si od něj poroučet bylo dost hrozné, ale být od něj litována...

A on na ni teď sahá, líbá ji, poslouchá její vzdychání, šeptá jí své prostoduché, nechutné něžnosti a Candi se to líbí! Jak je tohle možné?

Candace byla víc než jen pěkná. Byla tak uvolněná. Její nespoutanou mysl doplňovala vroucí, citlivá duše. Byla schopna opravdových citů. Byla tak dokonale ženská, její krása vycházela ze srdce a do světa se rozlévala

prostřednictvím zářivého úsměvu.

Ale teď se oddává jemu! On už to určitě dělá. Skřet jeden, nemá ani ponětí o trpělivosti a snaze projevit skutečnou lásku a cit. Určitě to dělá, slintá a hihňá se při tom jako nějaký patnáctiletý fotbalový chuligán. Jak jen Candi může!

"Candi, Candi." Bee se zlomil hlas. Pokoušela se o ni nevolnost, musela se ze všech sil ovládnout. Podařilo se jí to a ještě dvacet minut seděla v autě, po tvářích jí tiše tekly slzy, a až pak se rozjela pryč.

"Co ty na to?"

"Podle mě je lesba," řekla agentka Jenningsová po chvíli.

"V jejím spise se o tom nic nepíše, Peggy," poznamenal Will Perkins.

"Podle toho, jak se dívá na doktorku Longovou a jak se chová ke Gregorymu..., prostě mám takový pocit."

"Jenže..."

"Jo, ale co s tím můžeme dělat?" poznamenala Margaret Jenningsová, když odjížděli. Chvíli si pohrávala s myšlenkou vydat se za Taussigovou, jenže den byl i tak dost dlouhý. "Nemáme žádný důkaz, a kdybychom ho sehnali a tlačili na to, stálo by nás to hrozně moc."

"Myslíš, že ti tři spolu...?"

"Wille, ty už jsi zase četl ty časopisy, viď?" Jenningsová se zasmála, porušila tabu. Perkins byl mormon a nikdy v životě ho nikdo neviděl, že by se třeba jen přiblížil k pornografickému časopisu. "Ti dva jsou příliš zamilovaní, takže nemají ani tušení, co se kolem nich děje - kromě práce. Tuším, že i to, o čem si povídají v posteli, podléhá utajení. Jde o to, Wille, že Taussigová ztrácí kontakt se svou kamarádkou a trápí ji to. Smůla."

"Jak to teda sepíšeme?"

"Nijak. Není tu vůbec nic." Jejich úkolem pro tuto noc bylo prošetřit hlášení, že u bytu Gregory-Longová jsou vidět zvláštní auta. Agentka Jenningsová si říkala, že původcem zprávy byl prudérní soused, kterému není po chuti představa dvou lidí žijících spolu bez patřičného lejstra. Ona sama byla v této otázce trochu staromódní, ale to ještě z nikoho neděalo ohrožení bezpečnosti. Na druhou stranu však...

"Asi bychom měli prověřit Taussigovou."

"Bydlí sama."

"O tom nepochybuju." Než prověří všechny vysoké zaměstnance Tea Clipperu, chvíli to potrvá, ale podobné vyšetřování nelze uspěchat.

"Neměla jsi sem chodit," řekla Táňa hned. Ve tváři Bisjarinová se neobjevil vztek, který jí cloumal. Chytila Taussigovou za ruku a zavedla ji dál.

"Anno, když to je taková hrůza!"

"Pojď si sednout. Nesledoval tě někdo?" Huso! Všechno zkazíš! Právě se osprchovala, měla na sobě župan a vlasy zabalené do ručníku.

"Ne, celou dobu jsem se dívala."

To jisté, říkala si Bisjarinová. Asi by ji udivilo, kdyby se dozvěděla, že je to pravda. Přes laxní bezpečnost v rámci Tea Clipperu - nechají tam pracovat někoho takového! - její agentka porušila všechna myslitelná pravidla tím, že sem přijela.

"Nemůžeš tu zůstat dlouho."

"Já vím." Vysmrkala se. "Jsou prakticky u konce s prvním návrhem nového programu. Ten Skřet ho zkrátil o asi osmdesát tisíc řádek - vážně šlo o to, odebrat všechnu umělou inteligenci. Myslím, že si všechny ty novinky zapamatoval - já vím, vím, že je to nemožné, že to nesvede ani on."

"Kdy se ti podaří..."

"Nevím." Taussigová se na vteřinku usmála. "Ten by měl pro tebe pracovat.

Řekla bych, že je jediný, kdo vážně rozumí celému programu - celému projektu."

Jenže my se musíme spokojit jen s tebou, pomyslela si Bisjarinová. Pak udělala něco velmi nesnadného. Natáhla se a vzala Taussigovou za ruku.

Znovu se rozplakala. Beatrice málem vskočila Táně do náručí. Ruská důstojnice ji k sobě tiskla, snažila se prokázat své agentce náklonnost. Ve škole KGB slyšela mnoho pouček, všechny jí měly pomoci v jednání s agenty. Musíte projevit směs náklonnosti a disciplinovanosti. Musíte s nimi jednat jako s rozmazlenými dětmi, střídat lichotky a výhrůžky, pak budou pracovat. A agentka Livia byla důležitější než ostatní.

Přesto nebylo snadné otočit se k hlavě na jejím rameni a políbit tvář, která byla slaná ód slz starších i čerstvých. Bisjarinová se ulevilo, když si uvědomila, že dál už pokračovat nemusí. Ještě nikdy zajít dál nemusela, ale žila v obavě, že "Livia" to po ní jednou bude chtít - určitě by k tomu došlo, kdyby si uvědomila, že její zdánlivá milenka nejeví o její snahy o sblížení žádný zájem. Bisjarinová nad tím žasla. Beatrice Taussigová byla svým způsobem geniální, rozhodně inteligentnější než důstojník KGB, který ji řídil, ale pramálo se vyznala v lidech. Největším paradoxem bylo, že se až příliš podobala tomu Alanu Gregorymu, kterého tak nesnášela. Ačkoli byla Taussigová hezčí a vzdělanější, nedokázala projevit vstřícnost, když to bylo třeba.

Gregory to možná jednou v životě udělal, a to byl rozdíl mezi ním a ní. Dospěl k tomu jako první, protože Beatrice chyběla odvaha. Taky dobře, říkala si Bisjarinová. Odmítnutí by ji zničilo.

Bisjarinová přemýšlela, jaký ten Gregory doopravdy je. Asi další vědec - Angličané jim říkají... vědátoři. Geniální vědátor - vlastně všichni zapojení do Tea Clipperu jsou tak či onak geniální. To ji děsilo. Beatrice byla svým způsobem pyšná na celý program, ačkoli ho považovala za ohrožení světového míru, na čemž se s Bisjannovou shodovaly. Gregory byl vědátor, který chtěl změnit svět. Bisjarinová jeho motivaci rozuměla. I ona chtěla změnit svět. Jen trochu jinak. Gregory a Tea Clipper to ohrožovaly. Ne že by Gregoryho nenáviděla. Kdyby se setkali, říkala si, asi by si ho oblíbila. Jenže osobní libosti a nelibosti nemají v oblasti zpravodajských služeb co pohledávat.

"Už je líp?" zeptala se, když slzy zmizely.

"Musím jít."

"A určitě je ti líp?"

"Ano. Nevím, kdy se mi podaří..."

"Chápu." Táňa ji doprovodila ke dveřím. Aspoň zaparkovala za rohem. "Ann" počkala a podržela dveře pootevřené, dokud nezaslechla charakteristický zvuk sportovního vozu. Když zavřela, podívala se na své dlaně a vrátila se do koupelny, aby si je umyla.

Tma se v Moskvě snesla brzy, slunce stále halily mraky, z nichž se začaly pomalu sypat přívaly sněhu. Celá delegace se shromáždila ve foyer velvyslanectví, nastoupila do aut a odjela na uvítací večeři. Ryan měl místo ve voze číslo tři - oproti poslední cestě nepatrné zlepšení, všiml si ironicky. Jakmile se průvod dal do pohybu, vybavil si řidičovu poznámku z minulé návštěvy, že v Moskvě slouží názvy ulic jen k identifikaci sad výmolů. Auto poskakovalo na východ po převážně prázdných ulicích. U Kremlu přejeli řeku a projeli kolem parku Gorkého. Všiml si, že se zde svítí, lidé bruslili mezi padajícími vločkami. Těšilo ho, že viděl, jak se obyčejní lidé obyčejně radují. I Moskva je město, říkal si, plné normálních lidí, kteří žijí normálním životem. Šlo o skutečnost příliš snadno opomenutelnou, když vás práce nutila soustředit se na úzký okruh nepřátel.

Auto zatočilo na Říjnové náměstí a po obratném manévru zastavilo před budovou Akademie věd. Šlo o poměrně moderní stavbu, která by v Americe připomínala kancelářskou budovu. Zanedbaná řada břízek dělila šedou betonovou zeď od ulice, jejich holé větve bez života se zvedaly ke kropenatému nebi.

Ryan zavrtěl hlavou. Ještě pár hodin chumelení, a bude z toho krásný pohled. Teplota byla asi na nule - Ryan přemýšlel ve Fahrenheitech, ne stupních Celsia - a vítr prakticky ustal. Ideální podmínky pro sněžení. Cítil, že vzduch kolem něj je chladný a těžký, a kráčel k hlavnímu vchodu do budovy.

Jako většina ruských budov byla i tahle přetopená. Jack si sundal kabát a podal ho uvaděči. Sovětská delegace už byla připravená přivítat své americké kolegy a Američané pomalu postupovali kolem řady Sovětů, která končila u stolku se skleničkami, jež si všichni rozebrali. Před samotnou večeří byla na programu hodina a půl popíjení a seznamování. Vítejte v Moskvě. Ryan s takovým plánem souhlasil. Dostatek alkoholu učiní z každého pokrmu vybranou lahůdku a on už ochutnal ruské jídlo, jež činělo nad průměr. Místnost byla spoře osvětlená, takže všichni mohli pozorovat sníh, který se snášel za velkými okenními tabulemi.

"Tak tedy znovu dobrý den, doktore Ryane," řekl známý hlas.

"Sergeji Nikolajeviči, doufám, že dnes neřídíte," řekl Jack a pokynul svou sklenkou vína ke Golovkově vodce. Tváře už měl červené a modré oči mu jiskřily alkoholickým veselím.

"Měl jste včera příjemný let?" zeptal se plukovník GRU. Než stihl Ryan odpovědět, zasmál se. Ještě pořád se bojíte létat?"

"Ne, děsí mě náraz do země." Jack se usmál. Tomuto svému strachu se dokázal zasmát.

"Aha, to kvůli zranění zad po havárii helikoptéry. To se dá pochopit."

Ryan mávl k oknu. "Kolik sněhu se dnes očekává?"

"Asi půl metru, možná víc. Žádná velká bouře, ale zítra bude čerstvo a jasno a město bude zářit čistou pokrývkou bílého sněhu." Golovkovi se podařil téměř básnický popis.

Už je opilý, pomyslel si Ryan. Ale co, dnešek má být jen společenskou akcí, ničím jiným, a Rusové umějí být fantastičtí hostitelé, když chtějí. Ačkoli jeden člověk teď zažívá něco úplně jiného, uvědomil si.

"Vaše rodina je v pořádku?" zeptal se Golovko na doslech od jiného amerického delegáta.

"Ano, děkuji. A vaše?"

Golovko Ryanovi pokynul, aby ho následoval ke stolku s nápoji. Číšníci ještě neroznášeli. Zpravodajský důstojník si vzal další sklenku čiré lihoviny. "Ano, všichni jsou v pořádku." Široce se usmál. Sergej byl dokonalým obrazem bodré ruské soudružskosti. Ve tváři zachovával stále stejný výraz, i když pronesl další větu: "Prý se chcete sejít s předsedou Gerasimovem."

Ježíši! Jackovi ztuhl výraz ve tváři; srdce mu poskočilo v hrudi. "Opravdu? A odkud máte tuhle informaci?"

"Nepracuji v GRU, Ryane, opravdu ne. Mé původní místo bylo ve Třetí správě, ale pak jsem přešel na jiné úkoly," vysvětloval, načež se znovu zasmál. Nic nepředstíral. Právě znehodnotil spis, který o něm CIA vedla - a jak viděl, i Ryanův vlastní názor. Natáhl ruku a poklepal Ryanovi na rameno. "Teď vás opustím. Za pět minut projdete dveřmi za vašimi zády a zatočíte doleva, jako byste hledal pánské toalety. Pak budete poslouchat instrukce. Rozumíte?" Znovu poklepal Ryana na rameno.

"Ano."

"Dnes už se neuvidíme." Potřásli si rukama a Golovko odešel.

"Krucifix," šeptal Ryan pro sebe. Do místnosti vešli hudebníci s houslemi. Muselo jich být aspoň deset nebo patnáct, hráli cikánské písně a pohybovali se po místnosti. Jack si říkal, že museli velmi poctivě cvičit, jelikož byli dokonale sehraní, ačkoli v místnosti byla tma a oni chodili sem a tam. Jejich pohyb a relativní tma zkomplikuje snahu rozeznat jednotlivé postavy během recepce. Šlo o moudrý profesionální detail, jenž měl usnadnit Jackovo zmizení.

"Dobrý den, doktore Ryane," ozval se další hlas. Byl to mladý sovětský

diplomat, poslíček, který psal poznámky a vyřizoval pochůzky pro své nadřízené. Jack už věděl, že také patří ke KGB. Gerasimov se pro tento večer nespokojil s jediným překvapením. Chtěl Ryana ohromit obratností KGB. No, to uvidíme, říkal si Jack, jenže to chvástání připadalo prázdné i jemu. Příliš brzy. Moc brzy.

"Dobrý večer, nikdy jsme se nesetkali." Jack si sáhl do kapsy u kalhot a nahmatal řetízek s klíči. Nezapomněl ho.

"Jmenuji se Vitalij. Vaší nepřítomnosti si nikdo nevšimne. Pánské toalety jsou tímto směrem." Ukázal. Jack mu podal svou sklenku a odešel ke dveřím. Když vycházel z místnosti, téměř se zastavil. Nikdo uvnitř o tom nemohl vědět, chodba byla opuštěná. Až na jednoho muže na jejím konci, který mu krátce pokynul. Ryan šel k němu.

Do prčic. Už to začíná...

Byl to mladý muž kolem třicítky. Vypadal jako sportovec. Ačkoli jeho postavu zakrýval dlouhý kabát, pohyboval se svižně a pohotově jako atlet. Podle výrazu tváře a pronikavého pohledu šlo o bodyguarda. Ryana napadlo, že by bylo nejlepší, kdyby působil nervózně. To nebylo nic těžkého. Muž ho zavedl za roh a podal mu ruský kabát a beranici, načež pronesl jediné slovo:

"Pojďte."

Vedl Ryana služební chodbou ven do chladného vzduchu v průchodu. Venku čekal další muž a rozhlížel se. Krátce kývl na Ryanova průvodce, ten se otočil a mávl na Jacka, aby zrychlil. Průchod končil v ulici Šabolovce, kde oba zatočili doprava. Šlo o starou část města, všiml si Jack ihned. Domy zde pocházely z doby před revolucí a uprostřed silnic mezi dlažebními kostkami vedly koleje. Nad hlavami vedly dráty zásobující tramvaje elektřinou. Díval se, jak kolem nich jedna projela - šlo vlastně o dvě tramvaje připojené k sobě, natřené červenobíle. Oba muži spěchali kluzkou ulicí k budově z červených cihel s nejspíš kovovou střechou. Ryan pochopil, o co jde, až když zaběhli za roh.

Vozovna, uvědomil si a vzpomněl si na podobná místa ze svého dětství v Baltimoru. Koleje se sem stáčely a rozbíhaly se k různým oddělením. Na chvíli se zarazil, ale jeho průvodce mu přísně pokynul, aby pokračoval k servisnímu oddělení úplně vlevo. Uvnitř stály samozřejmě tramvaje seřazené jako spící dobytek. Jack si překvapeně uvědomil, že tam bylo absolutní ticho. Měli by tu ale být lidé, znít kladiva a nástroje, ale nic takového. Ryanovi poskočilo srdce, když procházel kolem dvou nehybných vozů. Jeho průvodce zastavil u třetího. Měl otevřené dveře a vystoupil z nich třetí bodyguard a podíval se na Ryana. Okamžitě ho prohledal, jestli není ozbrojen, ale nenašel nic. Vztyčeným palcem ho poslal nahoru do tramvaje.

Vůz musel právě přijet, na prvním schodě ležel sníh. Ryan uklouzl, a kdyby ho jeden z mužů z KGB nezachytil, spadl by. Na tváři se mu objevil výraz, který by na Západě doprovodil ještě úsměv, ale Rusové se neusmívají, pokud nechtějí. Jack znovu stoupal vzhůru a pevně se držel držadel. Co všechno musí člověk udělat...

"Dobrý večer," zvolal kdosi. Ne příliš nahlas, to však nebylo potřeba. Ryan zamrkal ve tmě a zahlédl oranžové světlo zapálené cigarety. Zhluboka se nadechl a zamířil k němu.

"Předseda Gerasimov, nepletu se?"

"Vy mě nepoznáváte?" Náznak pobavení. Muž zapálil svůj západní zapalovač a posvítil na sebe. Byl to Nikolaj Borisovič Gerasimov. Plamen dodával jeho tváři dokonalý výraz. Sám kníže temnot...

"Teď už ano," řekl Jack a snažil se ovládnout svůj hlas.

"Prý se mnou chcete hovořit. V čem vám mohu pomoci?" zeptal se uhlazeně, což se sem moc nehodilo.

Jack se otočil a ukázal na dvojici bodyguardů, kteří stáli v přední části vozu. Pak se otočil zpět, ale nemusel nic říkat. Gerasimov pronesl jediné slovo rusky a oba muži odešli.

"Prosím, omluvte je, ale jejich úkolem je chránit předsedu a mí lidé berou své povinnosti velmi vážné." Ukázal na sedadlo proti svému. Ryan se posadil.

"Nevěděl jsem, že umíte tak dobře anglicky."

"Děkuji." Krátce přikývl a věcně pronesl: "Upozorňuji vás, že nemáme moc času. Máte pro mě nějaké informace?"

"Ano." Jack si sáhl do saka. Gerasimov na chvíli znejistěl, ale pak se uklidnil. Předsedu KGB by se pokusil zabít jen šílenec a on z Ryanova spisu věděl, že šílený není. "Něco pro vás mám," řekl Ryan.

"Opravdu?" Netrpělivost. Gerasimov nebyl z lidí, kteří rádi čekají. Sledoval, jak Ryanovy prsty s něčím zápolí, a s překvapením uslyšel nárazy kovu o kov. Jackova neobratnost skončila, když klíč sundal z kroužku, a když znovu promluvil, mluvil hlasem člověka, jenž ví, co chce.

"Tady." Ryan mu ho podal.

"Co to je?" Teď zněl ostražitě. Nastal velmi nepříjemný zvrat, tak nepříjemný, že Gerasimov neovládl svůj hlas.

Jack ho nenechal čekat. Promluvil hlasem, jaký si cvičil už týden. Aniž by si to uvědomoval, hovořil rychleji, než původně chtěl. "Tohle, předsedo Gerasimove, je klíč od hlavic ze sovětské ponorky s balistickými střelami Krasnyj okťabr. Dal mi ho kapitán Marko Alexandrovič Ramius, když emigroval. Jistě vás potěší zpráva, že se mu jeho nový život v Americe líbí a všem jeho důstojníkům jakbysmet."

"Ta ponorka se..."

Ryan ho přerušil. Ve voze nebylo dost světla, aby viděl obrysy jeho tváře, ale stačilo to, aby si všiml změny jeho výrazu.

"Zničila vlastními náložemi? Kdepak. Ten špion na palubě, který pracoval jako lodní kuchař, myslím, že se jmenoval Suděc, byl - no, proč to skrývat. Zabil jsem ho. Nejsem na to nijak pyšný, ale bylo to buď on, nebo já. Musím uznat, že to byl velmi odvážný mladý muž," řekl Jack a vzpomněl si na těch strašných deset minut v oddělení se střelami. "Ve spisu, který o mně máte, se o operacích nic nepíše, že?"

"Ale..."

Jack ho znovu přerušil. Ještě nenadešel čas na finesy. Musí jím otřást, a to pořádně.

"Pane Gerasimove, chceme od vás pár věcí."

"Nesmysl. Náš rozhovor skončil." Jenže Gerasimov nevstal a Ryan ho tentokrát nechal chvilinku čekat.

"Chceme plukovníka Filitova. Ve vaší oficiální zprávě pro politbyro ohledně Rudého října se píše, že ponorka byla zničena a že se žádné přeběhnutí předem neplánovalo, ale že došlo spíše k porušení bezpečnosti GRU a ponorka dostala falešné rozkazy, když došlo k poškození jejích motorů. Tuto informaci vám předal agent Cassius. Pracuje pro nás," vysvětloval Jack. "Vy jste ji využil k poškození pověsti admirála Gorškova a k posílení své moci nad vnitřní bezpečností armády. Pořád se na vás za to zlobí, že? Takže pokud nám nevydáte Filitova, příští týden se ve Washingtonu objeví zpráva, kterou v neděli otisknou noviny. Budou v ní detaily operace a fotografie ponorky v krytém doku v Norfolku ve Virgínii. Pak ukážeme na veřejnosti kapitána Ramia. Řekne, že politický důstojník na ponorce - jeden z vašich lidí ze Třetí správy - byl součástí spiknutí. Bohužel Putin zahynul po příjezdu, a to na infarkt. Je to lež, ale zkuste to dokázat."

"Nedovolím vám, abyste mě vydíral, Ryane!" Z jeho hlasu zmizely veškeré emoce.

"A ještě něco. SDI vůbec není na pořadu jednání. Nebo jste snad řekl politbyru, že ano?" zeptal se Jack. "Je s vámi konec, pane Gerasimove. Můžeme vás pošpinit a jste pro nás příliš dobrý cíl, než abychom vás nechali jen tak odejít. Pokud nedostaneme Filitova, můžeme zveřejnit spoustu věcí. Něco z toho bude potvrzeno, ale ty opravdu kvalitní zprávy se pochopitelně popřou, zatímco FBI rozjede závažné vyšetřování ve snaze identifikovat jejich zdroj."

"Přece tohle všechno neděláte kvůli Filitovovi," řekl Gerasimov odměřeně.

"Ne tak docela." Znovu ho nechal čekat: "Chceme, abyste přešel i vy."

Jack vyšel z tramvaje o pět minut později. Jeho průvodce ho doprovodil na recepci. Každému detailu se věnovala až neuvěřitelná pozornost. Než se vrátil do sálu, vydrhli a osušili mu boty. Když vstoupil, zamířil bez okolků ke stolku s nápoji, ale nic na něm nenašel. Zahlédl číšníka s podnosem a vzal si první, nač dosáhl. Ukázalo se, že je to vodka, ale Ryan ji do sebe obrátil, načež sáhl pro další. Když dopil i tu, začal přemýšlet, kde asi jsou pánské toalety. Zjistil, že jsou skutečně tam, kde mu řekli. Dorazil tam pravě včas.

Všechno bylo tak propracované, jak jen si lze počítačovou simulaci představit. Nikdy předtím neprovedli nic srovnatelného, což byl i smysl testu. Počítač pozemní kontroly nevěděl, co dělá, a to platilo i o ostatních. Jeden přístroj měl hlásit řadu vzdálených radarových kontaktů. Měl tedy přijmout jen sbírku signálů podobných těm, jaké na oběžné dráze generovala družice Letící obláček na popud jedné geostacionární družice DSPS. Počítač tuto informaci předal do počítače pozemní kontroly, který prozkoumal kritéria pro oprávnění uvolnit zbraně a rozhodl, že jsou splněna. Lasery se několik vteřin nabíjely, ale pak ohlásily svou připravenost. Skutečnost, že žádné lasery neexistovaly, nebyla pro test důležitá. Pozemní zrcadlo existovalo, reagovalo na instrukce z počítače a vyslalo imaginární laserový paprsek na odrazné zrcadlo osm set kilometrů nad zemí. Toto zrcadlo, jež přednedávnem nesl raketoplán a teď se nacházelo v Kalifornii, přijalo své pokyny a změnilo podle nich své nastavení, aby přeneslo paprsek na bojové zrcadlo. To nebylo na oběžné dráze, ale v továrně firmy Lockheed a přijalo své pokyny pozemní linkou. U všech tří zrcadel se vedly přesné záznamy neustále se měnících ohniskových vzdáleností a nastavení azimutu. Tato informace odešla do počítače v řídicím centru Tea Clipperu.

Test, který Ryan zhlédl před několika týdny, měl několik důvodů. Při ověřování stavby systému se rovněž dospělo k neocenitelným empirickým informacím ohledně samotného fungování zařízení. Dopad byl takový, že mohli simulovat opravdové zkoušky na zemi s téměř absolutním spolehnutím.

Když se na obrazovce objevila data, Gregory si pohrával s propiskou. Zrovna ji přestal okusovat, protože se bál, aby neměl plnou pusu inkoustu.

"Tak, tohle je poslední výstřel," poznamenal jeden technik. "A výsledek je..."

"Páni!" zvolal Gregory. "Devadesát šest ze sta! Jaká je doba trvání cyklu?"

"Žádná celá nula-jedna-šest," odpověděl softwarový odborník. "To je žádná celá nula-nula-čtyři pod normál - můžeme dvakrát ověřit každý pokyn ke střelbě, zatímco laser je v cyklu..."

"A tím se zvyšuje Pk o třicet procent," řekl Gregory. "Můžeme dokonce vystřelit, podívat se a znovu vystřelit, místo abychom vystřelili dvakrát a dívali se až pak, a pořád ještě ušetříme čas. "Lidi!" vyskočil ze židle, "povedlo se nám to! Ten posranej software je na světě!" O čtyři měsíce dříve, než jsem slíbil!

V místnosti vybuchl jásot, jaký nemohl pochopit nikdo kromě této třicítky lidí.

"Chachá, laseristi!" zvolal kdosi. "Hejbněte kostrou, ať máme silnej paprsek! Mířidla už jsou hotový!"

"Pozor, na laseristy opatrně." Gregory se zasmál. "S nimi pracuju taky!"

Beatrice Taussigová šla chodbou kolem dveří na schůzi, když zaslechla jásot. Do laboratoře vstoupit nemohla - byla zamčená tlačítkovým kódem a ona neznala kombinaci - , ale ani nemusela. Právě proběhl experiment, na který včera při večeři párkrát narazili. A výsledek byl více než jasný. Candi je uvnitř, nejspíš stojí vedle Skřeta, říkala si Bea. Šla dál.

"Naštěstí není moc ledu," poznamenal Mancuso, když se díval periskopem. "Odhadem tak půl až tři čtvrtě metru."

"Bude tady čistý kanál. Ledoborce udržují všechny přístavy na pobřeží otevřené," řekl Ramius.

"Stáhnout periskop," řekl kapitán pak. Odešel k mapě. "Zavezte nás dva tisíce metrů na jih a pak na dno. Tak se dostaneme pod kruný a měli bychom se vyhnout grišům a mirkám."

"Rozkaz, kapitáne," přikývl výkonný důstojník.

"Půjdeme na kafe," řekl Mancuso Ramiovi s Clarkem. Zavedl je o jednu palubu níže, do důstojnické jídelny na pravoboku. Ačkoli za poslední čtyři roky provedl takových akcí několik, byl nervózní. Ocitli se ve vodě hluboké jen šedesát metrů, na dohled od sovětského pobřeží. Kdyby je sovětská loď odhalila a lokalizovala, zaútočila by na ně. Už se to stalo. Ačkoli žádná západní ponorka nikdy neutrpěla výraznější poškození, všechno je jednou poprvé, tím spíš, začne-li se brát všechno příliš na lehkou váhu, říkal si kapitán USS Dallas v duchu. Půl metru silný led byl pro hlídkové lodi třídy Griša s úzkým trupem příliš silný, jejich hlavní protiponorková zbraň, raketomet zvaný RBU-6000, byla při zamrzlé hladině nepoužitelná, ale griša by mohl přivolat ponorku. V okolí se jistě nějaké ruské ponorky nacházejí. Předchozího dne dvě slyšeli.

"Kávu, pane?" zeptal se číšník v jídelně. Odpovědí mu bylo přikývnutí, takže přinesl konvici a šálky.

"Víte jistě, že je to dost blízko?" zeptal se Mancuso Clarka.

"Jo, dostanu se tam i zpět."

"Legrace to zrovna nebude," poznamenal kapitán.

Clark se ušklíbl. "Proto mi taky platí tolik. Mám..."

Rozhovor na chvíli utichl. Trup ponorky zavrzal, jak si sedali na dno a plavidlo se mírně naklonilo. Mancuso se podíval na kávu ve svém šálku a odhadoval náklon na šest až sedm stupňů. Pýcha ponorkáře mu zabránila dát najevo nějakou reakci, ačkoli nikdy nic takového nedělal, aspoň ne s Dallasem. Na takové operace bylo určeno jen několik málo ponorek amerického námořnictva. Zasvěcení je dokázali odhalit na první pohled podle několika detailů trupu, ale Dallas mezi ně nepatřil.

"Jak dlouho to asi bude trvat?" zeptal se Mancuso.

"Možná k tomu ani nedojde," poznamenal Clark. "Skoro polovina případů je taková. Nejdéle jsem takhle musel čekat asi... dvanáct dní. Vypadalo to jako hrozně dlouhá doba. Nakonec to odvolali."

"Můžete nám říct, kolik z nich...?" zeptal se Ramius.

"Promiňte, pane," zavrtěl Clark hlavou.

Ramius zamyšleně promluvil: "Víte, když jsem byl malý kluk, jezdili jsme sem na ryby - přímo sem, mockrát. Netušili jsme, že vy Američani sem jezdíte taky."

"Svět zešílel," přikývl Clark. Jak tady berou?"

"V létě moc dobře. Saša mě sem bral na své lodi. Tady jsem poznal moře a stal se ze mě námořník."

"A co místní hlídky?" zeptal se Mancuso, aby obrátil jejich pozornost k práci.

"Můžeme čekat nízký stupeň připravenosti. V Moskvě jsou diplomati, takže nebezpečí války je malé. Hlídkové lodě na hladině budou asi z KGB. Hlídají kvůli pašerákům - a špionům." Ukázal na Clarka. "Není tak dobrá proti ponorkám, ale když jsem odjížděl, situace se měnila. V Severní flotile a prý i v Baltické rostl počet protiponorkových cvičení. Jenže tohle je pro odhalování ponorek nevhodné místo. Je zde příliš mnoho vody z řek, k tomu led na hladině - to všechno zhoršuje podmínky pro sonar."

To se hezky poslouchá, říkal si Mancuso. Jeho plavidlo bylo ve zvýšeném stupni pohotovosti. Sonarové oddělení bylo plně obsazené a zůstane tak až do

odvolání. Mohl by uvést Dallas do pohybu během dvou minut, což by mělo bohatě stačit, přemýšlel.

I Gerasimov přemýšlel. Seděl sám ve své kanceláři. Tento člověk, který dokázal ovládat své pocity lépe než většina ostatních, neměl ve tváři žádné známky něčeho mimořádného, ačkoli v místnosti nebyl nikdo jiný, kdo by si toho mohl všimnout. Většina lidí by něčeho takového nebyla schopna, protože rozjímat objektivně o své vlastní zkáze dokáže málokdo.

Předseda Výboru pro státní bezpečnost vyhodnocoval svou pozici stejně zevrubně a nevzrušeně, jako přemýšlel o jakémkoli aspektu svých oficiálních povinností. Rudý říjen. Všechno se odvíjí od něj. Incident s Rudým říjnem využil pro svůj vlastní prospěch, když nejprve Gorškova navedl a pak se ho zbavil; rovněž ho využil pro posílení pozice své Třetí správy. Armáda začala řídit svou vlastní vnitřní bezpečnost - jenže Gerasimov s odvoláním na zprávu od agenta Cassia přesvědčil politbyro, že KGB sama dokáže zajistit Sovětské armádě loajalitu a bezpečnost. Tím si vysloužil nelibost. Hlásil, opět přes Cassia, že Rudý říjen byl zničen. Cassius sdělil KGB, že Ryan je terčem vyšetřování, a...

A pak jsme se ocitli - já jsem se ocitl! - v pasti.

Jak tohle vysvětlí politbyru? Jeden z jeho nejlepších agentů je dvojitý - jenže odkdy? Na to se ho zeptají, a on neznal odpověď; takže všechna hlášení od Cassia budou podezřelá. Přestože od tohoto agenta dostali mnoho kvalitních informací, vědomí, že pracuje neznámo dlouhou dobu pro obě strany, je všechny znehodnotí. A tím se také zhroutil jeho vychvalovaný vhled do politického myšlení Západu.

Chybně hlásil, že ponorka nepřejela k nepříteli, a svůj omyl neodhalil. Američanům spadla do klína hromada informací, jenže KGB o tom nevěděla. Ani GRU, což ho ale nemohlo uklidnit.

A nahlásil, že Američané zásadně pozměnili strategii pro vyjednávání o zbraních, a i v tom se mýlil.

Přežije všechna tři odhalení zároveň? ptal se Gerasimov v duchu.

Asi ne.

V jiných dobách by ho čekala smrt, pak by jeho rozhodování bylo mnohem snazší. Nikdo si dobrovolně nezvolí smrt, aspoň nikdo při smyslech, a Gerasimov se řídil rozumem při všem, co dělal. Jenže něco takového už ho teď nepotká. Skončí na nějakém podřadném místě na ministerstvu zavalený papírováním. S výjimkou těch nízkých věcí, jako je přístup do slušných samoobsluh, mu budou jeho kontakty na KGB k ničemu. Lidi na ulici se na něj budou dívat, už se nebudou třást před jeho mocí, budou si na něj ukazovat a posmívat se mu za zády. Kolegové z kanceláře postupně ztratí ostych, začnou odmlouvat, dokonce na něj budou křičet, jakmile zjistí, že jeho moc je do slova a do písmene v prachu. Kdepak, říkal si, tohle snášet nebudu.

Má tedy zběhnout? Opustit postavení jednoho z nejmocnějších mužů planety a stát se nádeníkem, žebrákem, který vymění vše, co zná, za peníze a pohodlný život? Gerasimov přistoupil na myšlenku, že po stránce materiální by měl život pohodlnější - ale přišel by o svou moc!

A o tu šlo především. Ať zůstane, nebo odejde, stane se obyčejným člověkem..., to se skoro rovná smrti, ne?

Tak jak se rozhodneš?

Musí změnit své postavení, změnit pravidla hry, udělat něco tak dramatického, aby..., ale co?

Má na výběr pouze hanbu a zběhnutí? Má ztratit vše, pro co pracoval - na dohled od cíle - , a mít nakonec takovou volbu?

Sovětský svaz není státem hazardérů. Jeho národní strategie spíš odjakživa odráží ruskou národní vášeň pro šachy, řadu pečlivých a předem připravených tahů. Hráč nikdy moc neriskuje, vždy si střeží svou pozici tím, že při každé

příležitosti vyhledává malé a stále se násobící výhody. Politbyro odjakživa postupuje tímto způsobem. Politbyro samo tvoří lidé takřka stejní. Více než polovina z nich jsou aparátčíci, kteří pronášejí správná slůvka, plní nezbytné kvóty, všude možně vyhledávají výhody a kteří si svůj postup zajistili lhostejností, jejíž vyvinutostí mohli ohromovat u jednacích stolů v Kremlu. Jenže úkolem těchto mužů bylo tlumit ty, kdo měli touhu vládnout, samotné hráče. Narmonov byl hazardér. Gerasimov taky. Hrál svou vlastní hru, spojil se s Alexandrovem, vytvořil si tak ideologickou voličskou základnu, vydíral Vaněјeva s Jazovem, aby zradili svého pána.

Byla to příliš křehká hra, aby se z ní dalo jen tak vystoupit. Musel znovu změnit pravidla, jenže tato hra ve skutečnosti žádná pravidla neměla - až na jediné: zvítězit.

Kdyby zvítězil - pohana by nepřicházela v úvahu.

Gerasimov si vzal klíč z kapsy a poprvé si ho ve světle své lampy prohlédl. Vypadal poměrně obyčejně. Kdyby byl použit tak, jak bylo zamýšleno, způsobil by smrt - padesáti milionů? Sta? Nebo víc? Muži ze Třetí správy na ponorkách i v pozemních raketových základnách měli tuto moc ve svých rukou - zampolit, jedině politický důstojník mohl aktivovat hlavice, bez nichž byly ty rakety pouhými petardami. Věděl, že když se tímto klíčem otočí správným směrem a ve správnou dobu, rakety se změní v nejděsivější nástroje smrti, jaké kdy lidský mozek sestavil. A po odpálení je nic nezastaví...

Jenže i tohle pravidlo čeká změna, že?

Co záleží na tom, být člověkem, který to dokáže?

"Hm," usmál se Gerasimov. Záleží na tom víc než na všech ostatních pravidlech dohromady a vzpomínal si, že i Američané porušili pravidlo, když zabili svého kurýra na kolejišti v továrně Moskvič. Zvedl telefon a zavolal komunikačního důstojníka. Tentokrát mohl časová pásma využít ve svůj prospěch.

Doktorku Taussigovou překvapilo, když signál zahlédla. "Ann" se vyznačovala tím, že nikdy neporušovala své zvyky. V rozrušení sice navštívila svou kontaktní osobu, ovšem návštěva obchodního centra byla její pravidelnou sobotní činností. Zaparkovala svůj vůz Datsun poměrně daleko, aby jí nějaký nemotora nenaboural dveře. Když šla dovnitř, všimla si Annina volva, zrcátko na straně řidiče bylo sklopeno dolů. Taussigová se podívala na hodinky a zrychlila ke vchodu. Jakmile vešla, zatočila doleva.

Peggy Jenningsová dnes pracovala o samotě. Bylo jich příliš málo, aby dokázali odvést práci tak rychle, jak by si ve Washingtonu představovali, ale to nebyla žádná novinka, že? Místo bylo dobré i špatné. Sledovat svěřenou osobu do obchodního centra není nic těžkého, ale udržet stálý dohled uvnitř bylo takřka vyloučeno, pokud člověku nepomáhal kompletní tým agentů. Ke dveřím došla necelou minutu po Taussigová, ale hned věděla, že ji ztratila. Říkala si však, že je to jen předběžné sledování. Vezme to rutinně, říkala si, když otevírala dveře.

Jenningsová se rozhlédla po chodbě a Taussigovou neviděla. Na chvíli se zamračila a bloumala od výlohy k výloze, prohlížela si věci v nich a přemýšlela, jestli Taussigová šla do kina.

"Ahoj, Ann!"

"Beo!" zářila Bisjarinová v Evině listu. Jak se máš?"

"Pořád v práci," odpověděla Taussigová. "Vypadáš v tom báječně."

"Když jí sedí snad všechno," odpověděla majitelka obchodu.

"Na rozdíl ode mě," přikývla Taussigová zachmuřeně. Vzala z věšáku jeden kostým a odešla k zrcadlu. Byl stroze střižený a odpovídal její momentální náladě. "Můžu si zkusit tenhle?"

"Jistě," přikývla majitelka horlivě. Kostým stál tři sta dolarů.

"Chceš poradit?" zeptala se "Ann".

"Jasně - a řekneš mi, co chystáš." Obě ženy odešly ke kabinkám.

V kabině si povídaly o banalitách každodenního života, které se mezi muži a ženami moc neliší. Bisjarinová jí podala lístek a Taussigová si ho přečetla. Poté se trochu zakoktala, nakonec přikývla. Výraz v jejím obličeji se změnil ze šoku v souhlas a pak se v něm objevilo cosi, co se Bisjarinová nelíbilo ani trochu - ale KGB ji neplatila za to, aby svou práci milovala.

Kostým jí seděl poměrně dobře, všimla si majitelka hned, když vyšly ven. Taussigová zaplatila jako většina lidí kreditní kartou. Ann zamávala a odešla, zatočila kolem obchodu se zbraněmi a zamířila k východu.

Jenningsová si všimla, že žena, kterou měla sledovat, vyšla z obchodu o chvíli později s plastovou taškou v ruce. Tak o tohle šlo, řekla si v duchu. Včera ji něco trápilo, tak šla nakupovat, aby si zvedla náladu a koupila si něco na sebe. Jenningsová ji sledovala ještě asi hodinu, pak sledování přerušila. Nic tu není.

"To je ale kliďas," řekl Ryan Candelovi. "Nečekal jsem, že se mi vrhne do náruče a zahrne mě slovy díků, ale doufal jsem aspoň v nějakou reakci!"

"Jestli se chytí, tak vám dá vědět."

"To jo."

21 kapitola - Hazard

Lučištník si říkal, že s počasím nic nesvede, a asi to byla pravda. Nebe bylo bez mráčku, vál studený severovýchodní vítr, hnal se ze zamrzlého nitra Sibiře. On si přál mraky. Mohli postupovat jen za tmy. Tím se jejich pochod zpomaloval, a čím déle zůstávali na sovětském území, tím větší byla šance, že si jich někdo všimne, a jakmile k tomu dojde...

O něčem takovém nemusel dlouze přemýšlet. Stačilo, aby zvedl hlavu, a uviděl obrněná vozidla na dangarské cestě. Viděl přinejmenším celý prapor, možná i pluk motostřelců, kteří neustále střežili silnice a koleje. Jeho družstvo bylo podle měřítek mudžáhidů větší a schopnější, ale v boji proti pluku Rusů na jejich vlastní půdě by je mohl zachránit jen Alláh. A možná ani on? přemítal Lučištník, ale pak se za to nevyslovené rouhání pokáral.

Jeho syn třeba není moc daleko odtud, možná ani ne tak dlouhou cestu, jakou ušli sem - ale kde? Na místě, které nikdy nenajde. Tím si byl Lučištník jist. Tuto naději už dávno vzdal. Jeho syn bude vychován mezi Rusy v nepřátelském, bezvěreckém prostředí, a on se mohl jen modlit, aby Alláh k jeho synovi přišel dříve, než bude příliš pozdě. Krást děti je nepochybně tím nejzavrženíhodnějším ze zločinů. Vyrvat je jejich rodičům a jejich víře..., nemělo smysl o tom déle rozjímat.

Všichni jeho muži měli dostatečný důvod Rusy nenávidět. Jejich rodiny byly vyvražděny či rozprášeny, domy vybombardovány. Muži nevěděli, že to je v moderních válkách běžný postup. Jako "primitivové" cítili, že bitvy se mají týkat jen bojovníků. Jejich velitel věděl, že to neplatilo už dávno předtím, než se narodili. Nechápal, proč "civilizované" národy světa toto moudré pravidlo změnily, ale stačilo mu vědět, že to tak je. S tímto vědomím se pojilo přesvědčení, že si svůj osud nevybral. Lučištník přemýšlel, jestli si někdo může svůj osud vybrat, či zda není v rukou vyšších, než jsou ty, které unesou knihu či pušku. Ale to byla jen další složitá, zbytečná myšlenka, protože pro Lučištníka a jeho muže se svět scvrkl na pár prostých pravd a hlubokých záští. To se sice možná jednoho dne změní, ale pro mudžáhidy se svět omezil na to, co viděli a cítili právě teď. Pátrat dál znamenalo ztratit ze zřetele to, na čem záleží, a to znamenalo smrt. Tito muži měli jedinou vznešenou myšlenku, a sice svou víru, což prozatím stačilo.

Poslední vůz kolony zmizel za zatáčkou. Lučištník zavrtěl hlavou. Prozatím

konec přemýšlení. Rusové, které sledoval, seděli ve svých vozidlech BMP, kde bylo teplo a odkud neměli moc dobrý rozhled. O to šlo. Zvedl hlavu, aby se podíval na své muže oblečené v ruských maskáčích a dobře skryté za kameny. Leželi v puklinách ve dvojicích, takže jeden mohl spát, zatímco druhý, jako například velitel, se rozhlížel a hlídal.

Lučištník zvedl oči a všiml si, že slunce se sklání k zemi. Brzy zajde za horský hřeben a jeho muži budou moci znovu zahájit pochod na sever. Viděl, jak se paprsky odrážejí od hliníkové slupky letadla, které se ve vzduchu nad nimi otáčelo.

Plukovník Bondarenko seděl u okna a díval se na hrůzu nahánějící štíty. Vzpomínal na svou krátkou službu v Afghánistánu, na nekonečné, pro nohy přímo ubíjející hory, kde člověk mohl jít po vrstevnici, a přesto měl pocit, že jde do kopce. Bondarenko zavrtěl hlavou. Aspoň to už měl za sebou. Odsloužil si své, okusil chuť boje a teď se mohl vrátit k aplikovanému strojírenství, které přece jen bylo jeho první láskou. Bojové operace jsou pro mladší a Genadiji Josifovičovi bylo přes čtyřicet. Jelikož už prokázal, že dokáže lézt po skalách s mladými, víckrát to zkoušet nemusí. Navíc ho trápila ještě jiná věc.

Co se děje s Míšou? ptal se sám sebe. Když zmizel z ministerstva, Bondarenko si říkal, že asi onemocněl. Když jeho nepřítomnost trvala několik dní, pokládal nemoc za vážnou a zeptal se ministra, je-li plukovník Filitov v nemocnici. Tehdy ho odpověď uklidnila, ale teď o ní přemýšlel. Ministr Jazov jednal trochu moc ukvapeně - ale Bondarenko dostal pokyny vrátit se na Jasnou hvězdu a provést podrobnější rozbor základny. Plukovník cítil, že ho jen chtějí uklidit stranou - ale proč? Kvůli tomu, jak Jazov reagoval na jeho nevinnou otázku? Nehledě na to sledování, které odhalil. Je mezi těmi dvěma věcmi nějaká spojitost? Byla, ale tak jasná, že Bondarenko o ní ani nepřemýšlel a ignoroval ji. Bylo prostě vyloučeno, že by se Míša stal předmětem vyšetřování, a ještě méně pravděpodobné bylo, že by vyšetřování přineslo nějaké hmatatelné důkazy o jeho přestupcích. Nejpravděpodobnější je, napadlo ho, že Míša je někde pryč a pracuje na něčem přísně tajném pro Jazova. Jistě by to nebylo poprvé. Bondarenko shlížel na obrovskou elektrárnu Nurek. Druhá řada sloupů elektrického vedení už byla skoro hotová, všiml si, když letoun vysunul podvozek a připravil se na přistání na letišti Dušanbe-východ. Po přistání vystoupil jako první.

"Genadiji Josifoviči!"

"Dobré ráno, soudruhu generále," řekl Bondarenko trochu překvapeně.

"Pojďte se mnou," řekl Pokryškin, když opětoval plukovníkovo zasalutování. "Přece nepojedete tím hrozným autobusem." Mávl na četaře, který odnesl Bondarenkovu tašku.

"Nemusel jste jezdit osobně."

"Hloupost." Pokryškin je vedl ke své osobní helikoptéře, jež už měla zapnutý rotor. "Jednoho dne si musím přečíst tu vaši zprávu. Včera tady byli hned tři ministři. Všichni už chápou náš význam. Dostaneme o čtvrtinu víc peněz - škoda že sám neumím psát takové zprávy!"

"Ale já..."

"Plukovníku, nic neříkejte. Viděl jste pravdu a řekl jste ji i ostatním. Jste tedy členem rodiny Jasná hvězda. Chci, abyste začal přemýšlet o tom, že po skončení služby v Moskvě přijedete nastálo sem k nám. Podle vašeho spisu máte vzdělání ve strojírenství a administrativě, a já tady potřebuji schopného zástupce." Spiklenecky se na něj otočil. "K přestupu k letectvu vás asi nepřemluvím, co?"

"Soudruhu generále, já..."

"Já vím, vojáka Sovětské armády nepředělám. Nebudeme vám to vyčítat. Kromě toho byste mi mohl pomoci s těmi hlupáky z KGB, kteří hlídají prostor. Na starého pilota si dovolí, ale na člověka, jenž je nositelem řádu Rudého

praporu za boj muže proti muži, asi těžko." Generál mávl na pilota, aby vzlétl. Bondarenka překvapilo, že Pokryškin neusedl k řízení sám. "Víte, Genadiji, za pár let se z tohoto stane zcela nová a samostatná část armády. Například Jednotka vesmírné obrany'. Budete tu mít možnost založit zcela novou kariéru a ještě více povýšit. Chci, abyste se nad tím vážně zamyslel. Možná z vás za tři čtyři roky bude generál i bez toho, ale já vám zaručím víc hvězdiček než pozemní armáda."

"A zatím...?" Bude o tom přemýšlet, ale ne v helikoptéře.

"Zkoumáme plány zrcadel a počítačů, jež používají v Americe. Šéf naší skupiny zrcadel si myslí, že dokáže adaptovat jejich návrhy na naše prostředky. Prý potrvá asi rok, než bude mít plány, ale o samotné výrobě zatím neví. Prozatím tedy sestavujeme nějaké rezervní lasery a snažíme se celý model zjednodušit, aby byla obsluha snazší."

"Takže ještě další dva roky," poznamenal Bondarenko.

"Nejméně," přikývl Pokryškin. "Tenhle program nepřinese plody dříve, než já odejdu. S tím se nedá nic dělat. Dosáhneme-li ještě jednoho úspěšného testu, odvolají mě do Moskvy do čela kanceláře ministerstva a ten nejlepší systém bude použit, až já budu v důchodu." Smutně pokýval hlavou. "Člověk se těžko smiřuje s tím, jak dlouho tyhle projekty trvají. A proto vás tady chci. Potřebuji mladého muže, který celý projekt dotáhne do konce. Vyhlédl jsem si kolem dvaceti důstojníků. Vy jste z nich nejlepší, Genadiji Josifoviči. Chci, abyste to tady po mně převzal, až přijde čas."

Bondarenko byl v šoku. Pokryškin si ho vybral a dal mu přednost před muži ze své složky armády. "Ale vždyť mě skoro neznáte..."

"Nestal jsem se generálem kvůli nedostatečnému zájmu o lidi. Máte schopnosti, jaké hledám, a jste ve správném bodě kariéry - připraven na nezávislé velení. Vaše uniforma není tak podstatná jako to, jaký jste člověk. Už jsem v této věci poslal telex ministrovi."

No. Bondarenko byl stále příliš v šoku, než aby se začal radovat. A tohle všechno jen proto, že starý Míša rozhodl, abych na inspekci odjel právě já. Snad není moc nemocný.

Je na nohou už asi devět hodin," řekl jeden důstojník Vatutinovi skoro vyčítavě. Plukovník se naklonil, podíval se na obrazovku a několik minut muže sledoval. Nejprve ležel, převracel se a házel sebou, jak se snažil přimět k spánku, ale toto úsilí nemělo šanci na úspěch. Pak se objevil průjem a nevolnost z kofeinu, který mu nedovoloval usnout. Poté vstal a začal znovu chodit, což dělal už několik hodin, snažil se unavit, aby usnul, což jedna část jeho těla vyžadovala a druhá proti tomu protestovala.

"Do dvaceti minut ať je tady nahoře." Plukovník KGB se pobaveně podíval na svého podřízeného. Spal jen sedm hodin a poslední dvě se ještě ujišťoval, zda jsou rozkazy, které vydal, řádně plněny. Pak se osprchoval a oholil. Poslíček mu z bytu přinesl čistou uniformu a jeden z pomocníků mu vyčistil boty do oslnivého lesku. Vatutin dosnídal a dopřál si šálek kávy z jídelny vyšších důstojníků. Ignoroval pohledy, které na něj vrhali další členové týmu, ani se na ně tajemně neusmál a nedal jim najevo, že ví, co dělá. Jestli ale tohle dosud nepochopili, ať jdou k čertu. Dosnídal, otřel si rty ubrouskem a odešel do místnosti pro výslech.

Jako ve většině podobných místností i zdejší stůl nebyl jen tak obyčejný. Pod hranou, kde vrchní deska přesahovala podpůrný rám, bylo několik knoflíků, jež mohl stisknout, aniž by si toho někdo všiml. Ve zdánlivě holých zdech bylo několik mikrofonů a jediná ozdoba místnosti, zrcadlo, bylo z druhé strany průhledné, takže vyšetřovaného bylo možno z vedlejší místnosti sledovat a fotografovat.

Vatutin se posadil a vytáhl spis, který odkládal, když Filitov vstoupil. V duchu si přehrával, co udělá. Měl to pochopitelně pečlivě naplánované včetně

doslovného znění zprávy pro předsedu Gerasimova. Podíval se na hodinky, kývl k zrcadlu a zbývajících několik minut se připravoval na to, co mělo přijít. Filitov dorazil přesně včas.

Vypadal silně. Silně, ale vyčerpaně, všiml si Vatutin. Za to může kofein, který mu přidali do jeho posledního jídla. Vrchní skořápka byla pevná, ale křehká a tenká. Filitov vypadal podrážděně. Předtím z něj čišelo pouze odhodlání.

"Dobré ráno, Filitove," řekl Vatutin, aniž by zvedl oči.

"Plukovníku Filitove, když už! Řekněte mi, kdy už tahle maškaráda skončí?"

On tomu snad i věří, říkal si Vatutin. Tolikrát už opakoval příběh o tom, že mu Vatutin vložil kazetu s filmem do dlaně, že už tomu asi i uvěřil. Nic neobvyklého. Posadil se, aniž by požádal o svolení, a Vatutin mávl na dozorce, aby odešel.

"Kdy jste se rozhodl, že zradíte svou vlast?" zeptal se Vatutin.

"Kdy jste se rozhodl vy, že přestanete spát s nezletilými hochy?" odsekl stařec zlostně.

"Filitove - promiňte, plukovníku Filitove - , víte, že jsme vás zatkli s filmem v ruce pouhé dva metry od americké zpravodajské důstojnice. Na tom filmu byly informace o přísně tajné základně sloužící k obraně státu a podobné informace jste předával Američanům už dlouhá léta. O tom nemůže být pochyb, pokud jste na to už zapomněl," vysvětloval Vatutin trpělivě. ‚Já se vás jen ptám, jak dlouho jste to dělal?"

"Trhněte si nohou," řekl Míša. Vatutin si všiml, že se mu lehce třesou ruce. "Jsem trojnásobný hrdina Sovětského svazu. Zabíjel jsem nepřátele téhle země, když vy jste byl jenom svěděním v klíně vašeho otce, a přesto máte tu drzost říct o mně, že jsem zrádce?"

"Víte, když jsem byl na gymnáziu, četl jsem o vás knihy. Míša vytlačuje Němce zpět od bran Moskvy. Míša, fantastický tankista. Míša, hrdina od Stalingradu. Míša, vrah Němců. Míša vede protiútok v bitvě u Kurska. Míša," řekl Vatutin nakonec, "zradil svou vlast."

Míša mávl rukou a rozmrzele se díval, jak se mu třesou prsty. "Čekistů jsem si nikdy nevážil. Když jsem vedl své muže, byli tam - za námi. Velmi dobře ovládali střílení zajatců - těch, jež zajali opravdoví vojáci. Stejně tak se jim dařilo vraždit lidi, kteří byli nuceni ustoupit. Dokonce si vzpomínám na jeden případ, kdy jeden poručík převzal velení družstva tanků a zavedl ho do močálu, kretén. Aspoň ti Němci, které jsem zabil já, byli muži, bojující muži. Nenáviděl jsem je, ale mohl jsem si jich vážit za to, jací to byli vojáci. Ale vám podobní..., možná jsme my, prostí vojáci, nepochopili, kdo byli skuteční nepřátelé. Někdy přemýšlím, kdo asi zabil víc Rusů, jestli Němci - nebo lidi jako vy."

Vatutin nehnul brvou. "Najal vás vlastizrádce Peňkovskij, že?"

"Nesmysl! Peňkovského jsem sám nahlásil." Filitov pokrčil rameny. Překvapovalo ho, jak se cítí, ale nedokázal to ovládnout. "Lidi jako vy přece jen asi mají své opodstatnění. Oleg Peňkovskij byl zoufalý a zmatený člověk, který zaplatil cenu, jakou musejí někteří muži zaplatit."

"Jako to čeká i vás," řekl Vatutin.

"Nemůžu vám zabránit v tom, abyste mě zabili, ale smrt už jsem viděl tolikrát. Připravila mě o ženu a syny. Vzala mi tolik mých soudruhů - a velmi často se pokoušela i o mě. Dříve nebo později zvítězí, ať už díky vám, nebo někomu jinému. Už si ani nevzpomínám, jaké to je, mít z ní strach."

"Povězte mi, z čeho máte strach?"

"No, z vás ne." Nedoprovodil svá slova úsměvem, ale chladným, vyzývavým pohledem.

"Ale všichni muži se něčeho bojí," poznamenal Vatutin. "Bál jste se boje?" Míšo, Míšo, už nějak moc mluvíte. Uvědomujete si to?

"Ano, zpočátku ano. Když do mého tanku T-34 poprvé narazila střela, pomočil jsem se. Ale jen jednou. Pak už jsem věděl, že pancéř většinu zastaví. Na

fyzické ohrožení si člověk zvykne a jako důstojník máte obvykle příliš mnoho práce a neuvědomíte si, že byste měl mít strach. Bojíte se o muže pod vaším velením. Bojíte se nezdaru v bitvě, protože ostatní jsou na vás závislí. Neustále se bojíte bolesti - ne smrti, ale bolesti." Filitov sám sebe překvapil, jak moc mluvil, ale ten zmetek z KGB mu lezl krkem. Pociťoval něco jako vzrušení z bitvy, když tu seděl a potýkal se s tímhle mužem.

"Četl jsem, že bitvy se bojí všichni muži, ale že je nad vodou drží jejich vlastní ješitnost. Vědí, že nemohou před svými soudruhy vypadat, že jsou snad něco méně, než co jim velí povinnost. Takže se vlastně víc bojí zbabělosti než ohrožení. Bojí se, že nebudou vypadat tak mužně, že své kolegy zradí." Míša krátce přikývl. Vatutin stiskl jeden knoflík pod stolem. "Filitove, zradil jste své muže. Copak to nevidíte? Copak nechápete, že když jste předával tajné obranné dokumenty nepříteli, zradil jste všechny muže, kteří s vámi sloužili?"

"Jen vaše slova nestačí k tomu, aby..."

Pomalu se otevřely dveře. Mladík, který vešel, měl na sobě špinavou a umaštěnou kombinézu, na hlavě žebrovanou helmu tankisty. Všechny detaily vypadaly tak, jak měly být: i drát od vnitřních sluchátek tanku; v místnosti se s mladíkem objevil i výrazný zápach střelného pachu. Kombinéza byla roztrhaná a sežehlá. Obličej i ruce měl zavázané. Ze zakrytého oka mu kapala krev, razila si cestu špínou na obličeji. Představoval živý obraz Alexeje Iljiče Romanova, desátníka Rudé armády, respektive jeho co nejvěrnější podobu, jakou se KGB během jedné noci podařilo vytvořit.

Filitov ho neslyšel vejít, ale otočil se, jakmile ucítil zápach. V šoku mu poklesla čelist.

"Povězte mi, Filitove," řekl Vatutin. Jak si myslíte, že by vaši muži reagovali, kdyby se dozvěděli, čeho jste se dopustil?"

Mladík - ve skutečnosti rovněž desátník, který pracoval pro nižšího funkcionáře ve Třetí správě - neřekl jediné slovo. Kvůli chemické látce v pravém oku silně slzel, a ačkoli se snažil nekřivit tvář bolestí, po tvářích mu stékaly slzy. Filitov nevěděl, že mu do jídla přidali omamné látky - byl pobytem v Lefortovu tak dezorientován, že už nedokázal posoudit, co se s ním děje. Kofein pak vyvolával stav opačný od opilosti. Mysl měl bdělou jako kdysi v bojích, všemi svými smysly hledal informace, vnímal vše, co se kolem něj dělo - jenže celou noc nic neobjevil. Jeho smysly, které neměly žádné informace, jež by mohly předat, si je začaly vymýšlet a Filitov měl halucinace, i když pro něj přišli dozorci. Ve Vatutinovi viděl nepřítele, o něhož se mohl svou psychikou opřít. Jenže Míša byl i unavený, vyčerpaný rytmem, který mu vnutili, a kombinace bdělosti a obrovské únavy ho uvrhla do stavu, kdy už nedokázal rozlišit skutečné od zdánlivého.

"Otočte se, Filitove!" burácel Vatutin. "Dívejte se na mě, když s vámi mluvím! Na něco jsem se ptal: Co všichni ti muži, kteří s vámi sloužili?

"Kdo..."

"Kdo? Muži, kterým jste velel, vy starý hlupáku!"

"Ale..." Znovu se otočil, ale mladík byl ten tam.

"Pročítal jsem váš spis, všechna doporučení, jež jste psal pro své muže - víc než většina velitelů. Ivaněnko, Puchov a ten desátník Romanov. Všichni ti, kteří za vás položili život, co by si asi pomysleli teď?"

"Pochopili by mě!" trval na svém Míša a cloumal jím vztek.

"A co by asi pochopili? Povězte mi, co by podle vás pochopili?"

"Zabili je lidi, jako jste vy - ne já, ne Němci, ale lidi jako vy!"

"A vaše syny taky, ne?"

"Ano! Mé dva krásné syny, dva silné a odvážné chlapce, vydali se v mých stopách a..."

"Vaši ženu taky?"

"Tu především!" odsekl Filitov. Naklonil se nad stolek. "Vzal jste mi všechno, vy podělanej čekisto - a divíte se, že jsem potřeboval nějak se proti vám bránit? Nikdo nesloužil vlasti lépe než já, a podívejte, jak se mi

odměnili, podívejte se na vděk strany. Vzali jste mi všechno, co tvořilo můj svět, a tvrdíte, že jsem zradil vlast, co? Vy jste ji zradili a zradili jste i mě!"

"A proto vás Peňkovskij kontaktoval a kvůli tomu jste dával informace Západu - klamal jste nás celá léta!"

"Oklamat lidi, jako jste vy, není nic těžkého!" Udeřil pěstí do stolu. "Třicet let, Vatutine, třicet let jsem... jsem..." Zarazil se, ve tváři zmatený výraz, a přemýšlel, co právě řekl.

Vatutin si počkal, a když promluvil, jeho hlas zněl vlídně. "Děkuji, soudruhu plukovníku. To je prozatím vše. Později si promluvíme o tom, co jste Západu předal konkrétně. Opovrhuji vámi, Míšo, za to, co jste udělal. Nedokážu odpustit nebo pochopit zradu, ale přesto jste nejstatečnější člověk, jakého jsem kdy poznal. Doufám, že zbytek svého života přijmete se stejnou odvahou. Musíte se teď postavit k sobě samému a ke svým zločinům stejně odvážně, jako jste čelil fašistům, a váš život skončí stejně úctyhodně, jako jste ho žil." Vatutin stiskl knoflík a dveře se otevřely. Dozorci odvedli Filitova pryč, ten však nespouštěl oči z vyšetřovatele, stále především udiven. Překvapilo ho, že se nechal zmást. Nikdy nepochopí, jak k tomu došlo, ale tak je to většinou, říkal si plukovník Druhé správy. Po minutě vstal i on, posbíral své dokumenty a pak vyšel z místnosti a zamířil nahoru.

"Byl by z vás dobrý psychiatr," řekl mu doktor nejprve.

"Doufám, že jste to všechno nahráli," řekl Vatutin technikům.

"Na všech třech mašinách plus video."

"Nikoho tvrdšího jsem v životě nepotkal," poznamenal jeden major.

"Ano, byl to oříšek. Odvážný muž. Žádný dobrodruh ani disident. Byl to vlastenec - nebo si to o sobě aspoň myslel. Chtěl zachránit vlast před stranou." Vatutin udiveně zavrtěl hlavou. "Jak na něco takového mohl přijít?"

Tvůj předseda, řekl si v duchu, se snaží o něco hodné podobného - přesněji, chce zachránit vlast pro stranu. Vatutin se na chvíli opřel o zeď a přemýšlel, jak podobná či odlišná je jejich motivace. Ihned ho napadlo, že taková myšlenka není pro obyčejného kontrašpionážního důstojníka zrovna vhodná. Aspoň zatím. Filitov vycházel ve svých názorech z toho, jak neobratně strana zacházela s jeho rodinou. Inu, ačkoli strana tvrdí, že nikdy nedělá chyby, všichni víme své. Je velká škoda, že Míša se přes to nedokázal přenést. Strana je koneckonců vším, co máme.

"Doktore, dohlédněte, ať si trochu odpočine," řekl před odchodem. Už na něj čekalo auto.

Vatutina překvapilo, že je ráno. Poslední dva dny se příliš soustředil, a myslel si, že bude noc. Ale tím lépe: mohl za předsedou vyrazit hned. Nejúžasnější bylo, že měl vlastně poměrně normální službu. Večer může jít domů, vyspat se, posedět se ženou a dětmi, podívat se na televizi. Vatutin se usmál. Dokonce se může těšit na povýšení. Zlomil přece Filitova dříve, než slíbil. To by mělo předsedu potěšit.

Vatutin ho zastihl mezi dvěma schůzemi. Gerasimov byl zamyšlen, vyhlížel z okna na provoz na Dzeržinského náměstí.

"Soudruhu předsedo, mám jeho doznání," oznámil Vatutin. Gerasimov se otočil.

"Filitovovo?"

"Ano, soudruhu předsedo." Vatutinův hlas zněl úmyslně překvapeně.

Gerasimov se po chvíli usmál. "Omluvte mě, plukovníku. Mám v hlavě jednu operační záležitost. Máte tedy jeho doznání?"

"Samozřejmě žádné podrobnosti, ale připustil, že na Západ posílal tajné informace a že to dělal třicet let."

"Třicet let - a my jsme nic neodhalili..." poznamenal Gerasimov tiše.

"Přesně tak," přikývl Vatutin. "Ale dopadli jsme ho a potrvá celé týdny, než nám poví, co všechno vyzradil. Nejspíš zjistíme, že jeho postavení a operační postupy veškeré odhalení ztížily, ale poučíme se z toho, jako jsme se

poučili ze všech takových případů. Žádal jste nicméně doznání, a to teď máme," dodal plukovník.

"Skvěle," odpověděl předseda. "Kdy bude hotovo písemné hlášení?"

"Zítra?" zeptal se Vatutin bezmyšlenkovitě. Málem se přikrčil, jak očekával odpověď. Čekal, že mu Gerasimov utrhne hlavu, ale ten jen nekonečně dlouho přemýšlel a nakonec přikývl.

"To stačí. Děkuji, soudruhu plukovníku. To bude všechno."

Vatutin se postavil do pozoru a zasalutoval. Pak odešel.

Zítra? divil se na chodbě. Po tom všem klidně počká až do zítřka?

Co se kruci děje? Nedávalo to žádný smysl. Jenže neměl po ruce žádné pohotové vysvětlení a musel napsat zprávu. Odešel do své kanceláře, vytáhl linkovaný blok a začal psát hlášení o výslechu.

"Tak tady to je?" zeptal se Ryan.

Jo. Kdysi dávno byl přímo naproti obchod s hračkami. Jmenoval se Dětský svět, věřil byste tomu? Nakonec asi někomu došlo, jaká je to šílenost, takže ho přestěhovali. Ta socha uprostřed je Felix Dzeržinskij. To byl panečku tvrďák - Heinrich Himmler vypadá vedle něj jako jen mírně zlobivý žáček."

"Himmler nebyl tak inteligentní," namítl Jack.

"To je fakt. Felix odhalil minimálně tři pokusy o svržení Lenina, jeden z nich byl celkem vážný. Detaily toho případu se nikdy nedostaly na veřejnost, ale je jisté, že všechny dokumenty jsou přímo tady," řekl řidič. Byl Australan, pracoval ve společnosti, která měla hlídat velvyslanectví, dříve sloužil v australské verzi SAS. Nikdy nevykonával žádnou špionážní činnost - aspoň pro Američany ne - , ale občas si na to hrál, dělal podivné věci. Dokázal rozeznat a setřást sledující vozy, takže Rusové nepochybovali, že je ze CIA nebo pracuje jako špion. A byl vynikajícím průvodcem.

Podíval se do zrcátka. "Naši přátelé jsou pořád na svém místě. Nečekáte nic, viďte?"

"Uvidíme." Jack se otočil. Nevedli si moc obratně, ale to ani nečekal. "Kde je Frunze?"

"Jižně od ambasády. Měl jste mi říct, že tam chcete, jeli bychom kolem." Otočil se a Ryan se neustále ohlížel. Žigulík - vypadal jako starý fiat - udělal samozřejmě totéž a jel za nimi jako věrný pes. Cestou znovu minuli americké velvyslanectví i bývalý kostel pravoslavné církve, který měl na velvyslanectví přezdívku kostel Panny Marie s mikročipy, protože nepochybně obsahoval obrovské množství sledovacích přístrojů.

"Co přesně děláme?" zeptal se řidič.

"Jen se projíždíme. Když jsem tady byl posledně, poznal jsem jen cestu na ministerstvo zahraničí a zpátky a interiér nějakého paláce."

"A když se naši přátelé přiblíží?"

"No, jestli se mnou chtějí mluvit, asi jim budu muset vyhovět," odpověděl Ryan.

"To myslíte vážně?" Věděl, že Ryan je ze CIA.

"No jistě." Jack se usmál.

"Víte, že o takových věcech musím psát hlášení?"

"Vy máte svou práci. Já mám taky svou." Ještě asi hodinu jezdili, ale nic se nestalo. Ryana to trochu rozladilo, řidiče naopak potěšilo.

Přijeli obvyklou cestou. Ačkoli místo přejezdu se náhodně měnilo, auto - asi čtyři roky starý Plymouth Reliant a se značkami státu Oklahoma - zastavilo u kontrolní budky pohraniční stráže. Ve voze seděli tři muži, z nichž jeden naoko spal a museli ho vzbudit.

"Dobrý večer," řekl jeden z nich. "Můžu vidět vaše doklady prosím?" Všichni tři muži mu podali své řidičské průkazy s odpovídajícími fotografiemi. "Máte

něco k proclení?"

"Vezeme jen alkohol. Dvě čtvrtky, vlastně dva litry na každého." Se zájmem sledoval, jak kolem vozu čichá pes. "Máme popojet a otevřít kufr?"

"Proč jste byli v Mexiku?"

"Zastupujeme společnost Cummings-Oklahoma Tool and Die. Vybavení pro ropovody a rafinerie," vysvětloval řidič. "Hlavně velkoprůměrové kontrolní písty a tak podobně. Snažíme se o obchod s Pemexem. Věci k prodeji máme taky v kufru."

"A uspěli jste?" zeptal se strážce.

"Byl to první pokus. Ještě párkrát tam budeme muset. Je to tak vždycky."

Psovod zavrtěl hlavou. Jeho labradora auto nezaujalo. Žádné drogy. Žádné dusičnany. Muži v autě na to ani nevypadali. Byli poměrně upravení, ale ne nápadně, a nepřijeli na hranice za velkého provozu.

"Vítejte doma," řekl strážce. "Šťastnou cestu."

"Děkujeme, pane." Řidič přikývl a zařadil. "Nashle."

"To snad není pravda," řekl muž vzadu, jakmile byli sto metrů od kontrolního stanoviště. Hovořil anglicky. "Nemají ponětí, co to je bezpečnost."

"Můj bratr je majorem u pohraničníků. Asi by ho trefil šlak, kdyby viděl, jak snadno se to dá udělat," poznamenal řidič. Nezasmál se. Nejtěžší bude dostat se ven; od této chvíle se nacházeli na nepřátelském území. Jel předepsanou rychlostí, zatímco ho místní řidiči velkou rychlostí předjížděli. To americké auto se mu líbilo. Nemělo sice moc velký výkon, ale nikdy předtím neřídil auto s více než čtyřmi válci a nevěděl, jaký je v tom rozdíl. Ve Státech už byl čtyřikrát, ale nikdy neměli takový úkol a tak málo času na přípravu.

Všichni tři hovořili výborně anglicky s nosovou výslovností, která potvrzovala údaje na jejich dokladech - jak chápali své řidičské doklady a kartičku zdravotního pojištění; jako by šlo říct, že tohle jsou pořádné "papíry". Bylo zvláštní, že se mu Amerika líbila, ale to bylo hlavně kvůli dostupnosti levného a zdravého jídla. Cestou do Santa Fe zastaví u nějakého rychlého občerstvení, snad v Burger Kingu, kde popustí uzdu své vášni pro hamburger pečený na dřevěném uhlí a podávaný se salátem, rajčaty a majonézou. Takové věci překvapovaly Sověty v Americe nejvíce, člověk si může koupit jídlo, aniž by na něj vystál dlouhou frontu. A obvykle šlo o jídlo dobré. Jak je možné, že Američané tak dobře zvládají složité věci jako výrobu a distribuci potravin, říkal si, a jsou tak hloupí v tak jednoduchých věcech, jako je řádná bezpečnost? Vůbec mu to nedávalo smysl, ale bylo by špatné - nebezpečné - jimi opovrhovat. To chápal. Američané se řídili podle několika pravidel tak odlišných, až takřka nepochopitelných..., a co je tu nahodilosti. To důstojníka KGB děsilo přímo do morku kosti. Nedalo se předem poznat, kterým směrem se vrhnou ani jak se budou chovat řidiči na dálnici. Tahle nepředvídatelnost ho především neustále upozorňovala, že je na nepřátelském území. Museli si dát pozor, museli se držet výcviku. Ztratí-li v cizím prostředí ostražitost, jsou na nejlepší cestě do záhuby - tuhle poučku jim vtloukali do hlav po celou dobu na akademii. Ale na tolik věcí výcvik nestačí. KGB dokázala jen těžko předpovědět, co udělá americká vláda. A oni tři vůbec neměli šanci určit, co udělají jednotlivci z těch více než dvou set milionů lidí, kteří přeskakují od jednoho rozhodnutí ke druhému.

To je ono, říkal si. Každý den musejí přijmout tolik rozhodnutí. Jaké jídlo koupit, kudy jet, kterým autem. Přemýšlel, jak by si s takovým objemem rozhodování poradili jeho spoluobčané, kdyby se s ním měli potýkat každý den, Vznikl by chaos, o tom nepochyboval. Chaos, anarchie, a to jsou dvě největší dějinné obavy Rusů.

"Kdyby tak u nás byly taky takové silnice," řekl muž vedle něj. Muž vzadu spal, tentokrát doopravdy. Oba byli v Americe poprvé. Celá operace se připravila moc narychlo. Oleg provedl několik akcí v Jižní Americe, vždy

vystupoval jako americký obchodník. Tento rodilý Moskvan si vybavoval, že jakmile se tam člověk dostane dvacet kilometrů od městského okruhu, všechny cesty jsou štěrkové nebo jen hliněné. V Sovětském svazu nevede jediná dlážděná silnice od jedněch hranic ke druhým.

Řidič, jmenoval se Leonid, o tom přemýšlel. "Kde by se na to ale vzaly peníze?"

"To je pravda," odpověděl Oleg unaveně. Jeli už deset hodin. "Ale čekal bych, že budeme mít silnice aspoň stejné jako v Mexiku."

"Hm." Jenže pak by si lidi museli vybírat, kam chtějí jet, a na to je nikdy nikdo nepřipravoval. Podíval se na hodiny na přístrojové desce. Ještě šest hodin, možná sedm.

Kapitánka Táňa Bisjarinová dospěla k velmi podobnému závěru, když se podívala na hodiny ve svém volvu. Bezpečným domem v tomto případě nebyl žádný dům, ale starý přívěs, který připomínal pojízdné buňky stavbařů a dodavatelů. Stavbaři v něm skutečně bydleli do doby, než ho před pár lety opustili poté, co stavební firma zpola dokončila svůj projekt v kopcích východně od Santa Fe. Odvodňovací trubky a kanalizace, kterou instalovala pro novou bytovou zástavbu, nebyly nikdy dokončeny. Investorská firma přišla o zdroje a její majetek stále blokovala soudní jednání. Umístění bylo dokonalé, nedaleko od mezistátní silnice, blízko od města, ale ukryté za pahorkem a pouze s prašnou příjezdovou cestou, již zatím ani místní mládež neobjevila pro své zastávky po diskotéce. Otázka viditelnosti byla dobrá i špatná. Keře kleče přívěs sice zakrývaly, ale zároveň umožňovaly nepozorované přiblížení. Budou muset rozmístit hlídky. Ale člověk nemůže mít všechno. Jela se zhasnutými světly, svůj příjezd si pečlivě načasovala tak, aby nejbližší silnice byla zcela vylidněná. Ze zadního kufru volva vyndala dvě tašky potravin. V přívěsu nebyla elektřina a všechno jídlo muselo být trvanlivé. To znamenalo, že místo masa nakoupila vakuově balené uzeniny a k tomu tucet konzerv s rybičkami. Rusové je milují. Když nanosila jídlo dovnitř, vytáhla z vozu malou aktovku a postavila ji vedle dvou kanystrů na vodu v koupelně.

Byla by radši, kdyby na oknech visely záclony, ale nechtěla měnit vzhled přívěsu. Vůbec nebylo moudré mít tu i auto. Až sem dorazí zbytek týmu, najdou si zalesněné místo asi stovku metrů odtud, a tam ho nechají. To sice představovalo drobnější nepříjemnost, ale i na ni se připravili. Nachystat bezpečný dům není nikdy tak snadné, jak si lidé myslí, tím spíš, jde-li o dům tajný; platí to i v tak rozlehlé zemi, jako je Amerika. Byla by raději, kdyby ji informovali víc předem, ale tahle operace se objevila takřka přes noc a jediné místo, které mohla nabídnout, bylo to nouzové, které našla nedlouho po svém příjezdu. Mělo sloužit jen jako místo, kam by se mohla schovat ona sama nebo její agent, kdyby to nešlo jinak. Nikdy o tom místě nepřemýšlela jako o útočišti pro akci, ale na jakékoli další přípravy neměla čas. Jedinou alternativou byl její vlastní dům, ale ten nepřicházel v úvahu. Bisjarinová přemýšlela, jestli jí nebudou vytýkat, že nenašla nic lepšího, ale věděla, že ve všech oblastech plnila své rozkazy do puntíku.

Nábytek byl funkční, ale špinavý. Neměla co dělat, tak ho otřela. Velitel týmu, který sem měl přijet, byl vysoký důstojník. Neznala jeho jméno ani podobu, ale na takovou práci musel mít určitě mnohem vyšší hodnost než ona. Když byla jediná pohovka v přívěsu v trochu lepším stavu, natáhla se na ni a zdřímla si, nejprve však nařídila malý budík, aby ji za několik hodin vzbudil. Měla pocit, že zvonek ji zvedl z podušek, sotva zavřela oči.

Dorazili hodinu před rozbřeskem. Se značením si poradili dobře a Leonid si cestu přesně pamatoval. Pět mil - musel se naučit počítat v mílích - od mezistátní silnice zatočil na vedlejší cestu. Těsně za reklamou na cigarety

zahlédl prašnou cestu, která vypadala jako slepá. Zhasl světla a vydal se po ní, dával si pozor, aby nestoupl na brzdu a koncová světla ho neprozradila. Za prvním pahorkem silnice klesala a stáčela se doprava. Uviděl volvo. Vedle něj stála postava.

Teď ho čekal náročnější úkol. Měl se sejít s kolegou z KGB, ale věděl, že v několika případech neproběhlo vše úplně podle plánu. Zabrzdil a vystoupil.

"Ztratili jste se?" zeptala se žena.

"Hledám Mountain View," odpověděl.

"To je ale na druhé straně města," řekla žena.

"Aha, tak to jsem asi sjel špatně z dálnice." Viditelně se jí ulevilo, když větu dořekl.

"Táňa Bisjarinová. Říkejte mi Ann."

"Já jsem Bob," odpověděl Leonid. "V autě jsou Bill a Lenny."

"Jste unaveni?"

"Jsme na cestě od včerejšího rána," odpověděl Leonid/Bob.

"Můžete se vyspat vevnitř. Je tam jídlo i pití. Žádná elektřina, žádná tekoucí voda. Jsou tam dvě baterky a plynová lampa - dá se na ní uvařit voda na kafe."

"Kdy?"

"Dneska večer. Zaveďte muže dovnitř a já vám ukážu, kde zaparkovat auto."

"A jak se dostaneme odsud?"

"To ještě nevím. To, co nás čeká koncem dne, je složité samo o sobě." Tím se dostala k popisu operace. Překvapilo ji, ačkoli vlastně nemělo, jak profesionálně se trojice chovala. Každého z nich mělo zarazit, co Moskva sleduje, když nachystala takovou operaci. To, co dělali, bylo i tak dost šílené, o načasování ani nemluvě. Ale nikdo ze čtveřice nedovolil, aby jeho osobní pocity nějak ovlivnily postoj k úkolu. Operaci vyhlásilo moskevské ústředí, a to snad vědělo, co dělá. Ve všech příručkách se to takhle píše a důstojníci v terénu tomu věřili, dokonce i v případech, kdy věděli, že nedělají dobře.

Beatrice Taussigová se probudila o hodinu později. Dny se prodlužovaly, slunce jí teď nesvítilo do očí, když jela do práce. Místo toho nakukovalo přímo do její ložnice jako nějaké vyčítavé oko. Dnes, říkala si, rozbřesk ohlašuje opravdu nový den, a přichystala se na setkání s ním. Začala tím, že se osprchovala a vysušila si vlasy. Kávovar už běžel a první šálek vypila, než se rozhodla, co si dnes vezme na sebe. Říkala si, že je to ale zásadní rozhodnutí, které vyžaduje bohatší snídani než jen šálek kávy a vdolek. Takové věci vyžadují energii, říkala si zamyšleně a usmažila si ještě vajíčka. Nesmí ale zapomenout, že si musí dát lehčí oběd, říkala si pak. Taussigová si už čtyři roky pečlivě hlídala váhu a dbala na svou postavu.

Rozhodla se pro něco slavnostního. Takových kostýmů moc neměla, ale třeba ten modrý... K snídani si zapnula televizi, zachytila, jak na CNN tlachají o jednáních v Moskvě. Třeba bude na světě bezpečněji. Těšilo ji vědomí, že se podílí na něčem dobrém. S pečlivostí sobě vlastní uložila všechno nádobí do myčky, a teprve potom se vrátila do ložnice. Modrý kostým s řasením byl už rok z módy, ale toho si všimne jen několik málo lidí v práci - sekretářky, ale na ně nikdo nedbá. Kolem krku si ještě uvázala křiklavý šátek, aby bylo jasno, že Bea zůstává Beou.

Na svém vyhrazeném místě zaparkovala v obvyklou dobu. Vyndala z kabelky bezpečnostní propustku a pověsila si ji na krk, načež vplula do dveří a prošla kolem ostrahy.

"Brýtro, paní doktorko," řekl jeden z hlídačů. Za to jistě může ten kostým, pomyslela si Bea. Přesto se na něj usmála, čímž oběma zpříjemnila ráno, ale nic neřekla, nebude se přece bavit s nějakým propadlíkem ze střední školy.

V kanceláři byla jako obvykle první. Takže nastavila kávovar tak, jak jí to

vyhovovalo, na velmi silnou kávu. Zatímco se káva připravovala, otevřela tajnou zásuvku a vyndala odtud dokument, na kterém pracovala předchozího dne.

Dopoledne jí uběhlo mnohem rychleji, než čekala. K tomu pomohla práce. Do konce měsíce musela odevzdat analýzu vývoje nákladů, a kvůli ní musela projít hromady dokumentů, z nichž většinu ofotila a poslala Ann. Bylo velmi výhodné mít vlastní zamykatelnou kancelář a sekretářku, která vždy zaklepala, než vešla. Její sekretářka ji neměla moc ráda, ale Taussigová se o ni taky moc nezajímala, byla to naivka, jejíž představa kvalitní zábavy spočívala v procvičování chvalozpěvů. No, hodně věcí se ale změní, říkala si. Dnes je ten den. Cestou do práce uviděla volvo zaparkované na příslušném místě.

"Na osmdesát procent je lesba," řekla Peggy Jenningsová. "Měl bys vidět, co si kupuje za šaty."

"No tak je výstřední," poznamenal Will Perkins smířlivě. "Vidíš něco, co já ne, Peg. Kromě toho, dneska ráno jsem ji viděl jít do práce a vypadala poměrně usedle, až na ten šátek."

"A něco neobvyklého?" zeptala se Jenningsová a odsunula své osobní pocity stranou.

"Ne. Vstává příšerně brzy, ale třeba jí trvá, než se ráno rozjede. Nevidím žádný důvod protahovat její sledování." Na seznamu čekalo ještě hodně lidí a jejich možnosti byly omezené. "Vím, že nemáš homosexuály ráda, Peg, ale nemáš ještě potvrzené ani to. Možná tu slečnu prostě jenom nemáš ráda," řekl.

"Miluje okázalé vystupování, ale konzervativní oblečení. Ve většině věcí je otevřená, ale vůbec nemluví o své práci. Je to jeden velký protimluv." A to zapadá do profilu, nemusela dodávat.

"Možná nerada mluví o své práci, protože se to nemá, jak jim říkají lidi z ostrahy. Jezdí, jako by pocházela z východu, pořád spěchá, ale nosí usedlejší oblečení - třeba se jí líbí, jak v něm vypadá. Peg, nemůžeš být ve všem podezřívavá."

"Já myslela, že je to naše práce," odsekla Jenningsová. "Vysvětli mi, co jsme viděli tenkrát večer."

"To vysvětlit neumím, ale ty si to domýšlíš. Nemáš žádný důkaz, Peg, ani nemůžeš zesílit dohled. Podívej se, až se prokoušeme všemi lidmi na seznamu, tak se na ni znovu podíváme."

"To je nesmysl, Wille. Víme o úniku informací z přísně tajného projektu a musíme našlapovat kolem, jako bychom se báli, že se někoho dotkneme." Agentka Jenningsová vstala a odešla na chvíli ke svému stolu. Moc kroků udělat nemusela. Místní kancelář FBI byla přecpaná lidmi z protišpionážního oddělení a lidi z ústředí obsadili jídelnu. Jejich "pracovní stoly" byly ve skutečnosti jídelní stoly.

"Něco ti řeknu - můžeme vybrat lidi, co mají přístup k vyzrazeným dokumentům, a všechny je prověřit krabicí." Krabicí znamenalo detektorem lži. Poslední takový pokus div nevyvolal v Tea Clipperu revoluci. Vědci a inženýři nejsou špioni, kteří by si uvědomovali, že takové věci jsou nezbytné; jsou to vědci, kteří celý postup chápou jako urážku svého vlastenectví. Nebo jako hru: jeden ze softwarových inženýrů dokonce zkoušel výsledky testu změnit. Hlavním výsledkem rok a půl starého testu bylo, že se prokázala značná nevraživost vědců vůči ostraze, což nikoho moc nepřekvapilo. Testování nakonec ukončil zlostný článek uznávaného vědce, který prokázal, že těch pár náhodných lží, jež při něm řekl, nikdo neodhalil. Jeho článek a trhliny, které v různých odděleních způsobil, ukončil vše dříve, než byl program dohotoven.

"Taussigová minule na krabici nebyla," poznamenala Jenningsová. Ověřila si to. "Nikdo z úředníků nebyl. Vzpoura všechno zastavila dříve, než se na ně dostalo. Byla jedním z těch, kdo..."

"Protože oddělení softwaru za ní přišlo se svými protesty. Je úředník, na to nezapomeň, má za úkol dbát na spokojenost vědců." I Perkins to prověřil.

"Podívej se, jestli to pokládáš za tak zásadní věc, můžeme se k ní vrátit později. Osobně nic nevidím, ale věřím tvým instinktům - ale teď se musíme podívat i na jiné lidi."

Margaret Jenningsová smířlivě přikývla. Perkins měl koneckonců pravdu. Neměli nic přesvědčivého, na co by mohli ukázat. Šlo jen o její - co? přemýšlela. Domnívala se, že Taussigová je lesbička, ale to už není nic nenormálního - soudy to prohlásily několikrát - a neexistoval žádný důkaz, jakým by mohla své podezření podpořit. Tak to bylo, to si uvědomovala. Před třemi lety, chvíli předtím, než začala pracovat pro oddělení kontrašpionáže, pracovala na únosu, do něhož se zapletl pár...

Rovněž ale věděla, že Perkins k tomu přistupuje profesionálněji. Ačkoli byl mormon a dbal na své zásady, nedovolil, aby ho jeho osobní názory ovlivňovaly v práci. Jenže ona se nemohla zbavit pocitu, který jí navzdory logice a zkušenostem neustále opakoval, že má pravdu. Pravdu nepravdu, než s Willem vyrazí zpět do terénu, budou muset sepsat šest hlášení. V terénu už nemohli trávit více než polovinu pracovní doby. Zbytek se vždycky musel dotvořit za psacím - nebo jídelním - stolem, kdy se ostatním vysvětluje, co jste dělali, když jste nedřepěli v kanceláři.

"Ale, tady Bea. Můžeš přijít za mnou do kanceláře?"

"Jasně. Za pět minut."

"Fajn. Díky." Taussigová zavěsila. I Bea uznávala Gregoryho přesnost. Vešel přesně včas.

"Nevyrušila jsem tě?"

"Ne. Provádějí další simulaci, ale k ní mě nepotřebují. Co potřebuješ?" zeptal se major Gregory a pak dodal: "Pěkný kostým, Beo."

"Díky, Ale. Potřebuju tvou pomoc."

"A s čím?"

"S dárkem ke Candiiným narozeninám. Mám pro to jet dnes odpoledne a potřebuju, aby mi s tím někdo pomohl."

"Jéje, to máš pravdu. Má je za tři týdny, co?"

Taussigová se na něj usmála. Dokonce vydává zvuky jako skřeti. "Budeš si to muset začít pamatovat."

"A co pro ni máš?" Šklebil se jako malý kluk.

"To je překvapení, Ale." Odmlčela se. Je to něco, co Candi potřebuje. Uvidíš. Candi dnes jela do práce svým autem, že?"

"Jo, jde po práci k zubaři."

"Ale nic jí neříkej, prosím. Je to velké překvapení," vysvětlovala Bea.

Viděl, že se ze všech sil přemáhá, aby se nerozesmála. To musí být překvapení, usmál se. "Tak fajn, Beo. Uvidíme se v pět."

Probudili se po poledni. "Bob" zamířil nejdříve do koupelny, ale pak si uvědomil, že tam neteče voda. Podíval se z okna, jestli se něco neděje, a pak vyšel ven. Než se vrátil, ostatní už postavili vodu na kávu. Měli jen instantní, ale Bisjarinová sehnala kvalitní značku a potraviny k snídani byly typicky americké, hrozně přeslazené. Věděli, že to budou potřebovat. Když všichni dokončili své ranní "rituály", vytáhli mapy a nástroje a začali probírat podrobnosti operace. Během tří hodin je probrali všechny, takže každý z nich přesné věděl, co se má stát.

A je to tady, říkal si Lučištník. Z vysokých hor měl dobrý výhled. Jejich současný cíl byl stále ještě dvě noci pěší chůze daleko, ale už ho viděli. Zatímco jeho podřízení vedli své muže do úkrytů, on položil dalekohled na kámen a prohlížel si základnu ještě stále... pětadvacet kilometrů odsud? odhadoval a pak se podíval do mapy. Ano. Bude muset sejít se svými muži dolů, přejít potok a vystoupat nahoru, pak rozbijí poslední tábor... tady.

Dalekohledem se zadíval na příslušné místo. Pět kilometrů od základny samotné, zastíněno obrysem hor..., závěrečný výstup jim dá zabrat. Ale mají snad na výběr? Mohl by svým lidem dát hodinu odpočinku, než zahájí samotný útok. To by mohlo pomoci, navíc bude muset všem vysvětlit jednotlivé úkoly a dát jim čas na modlitby. Znovu se zadíval na cíl.

Stavební práce ještě neskončily, ale na takovém místě se nepřestane stavět nikdy. Bylo dobře, že se sem dostali už teď. Za pár let to bude neproniknutelné. Ale takhle...

Soustředěně upíral zrak a snažil se rozpoznat detaily. Ani s dalekohledem neviděl nic menšího než strážní věže. V prvních paprscích nového dne viděl jednotlivé výstupky označující domy. Bude se muset přiblížit, aby viděl všechny detaily, na nichž závisí jeho plán, ale jeho zájem se zatím soustředil na terénní postup. Jak se tam nejlépe přiblížit? Jak co nejvíce využít hor ve svůj prospěch? Základnu hlídají jednotky KGB, jak se psalo v dokumentech CIA, které četl. O jejich příslušnících věděl, že jsou líní stejně jako krutí.

Strážní věže, tři, severní strana. Bude tam asi plot. I miny? napadlo ho. Ať tak či onak, ty strážní věže budou muset padnout rychle. Jsou na nich asi těžké kulomety a výhled z nich zajišťuje vládu nad oblastí. Jak to provést?

"Takže tohle je to místo?" došel k němu bývalý major.

"Co muži?"

"Všichni ukrytí," odpověděl major. Celou minutu základnu tiše sledoval. "Vzpomínáš si na příběhy o hradě asasínů v Sýrii?"

"Ano." Lučištník se prudce otočil. Tak tohle mu to připomínalo! "A jak byl hrad dobyt?"

Major se usmál s dalekohledem stále u očí. "S větším počtem mužů, než máme my, příteli..., jestli někdy opevní celý vrchol, bude to chtít celý pluk s podporou helikoptér, jen aby ses dostal za plot. Jak to chceš udělat?"

"Ve dvou skupinách."

"Souhlasím." Major nesouhlasil vůbec s ničím v této akci. Jeho výcvik - který mu od A do Z poskytli Rusové - mu říkal, že pro tak malý oddíl je to šílenství, ale než se bude moci přít s někým, jako je Lučištník, bude muset prokázat udatnost v boji. To znamená podstoupit obrovská rizika. Do té doby se pokusí namířit jeho taktiku správným směrem.

"Zařízení je na svazích k severu. Lidé jsou na jižní vyvýšenině." Zatímco se dívali, reflektory autobusů přejížděly z jednoho místa na druhé. Měnily se směny. Lučištník o tom přemýšlel, ale musel provést svůj útok za tmy a za tmy také odejít, jinak se odtamtud nikdy nedostane.

"Když se přiblížíme, aniž by nás zahlédli..., můžu něco navrhnout?" zeptal se major tiše.

"Jistě."

"Shromáždíme všechno na vyvýšenině uprostřed a pak zaútočíme z kopce dolů proti oběma stanovištím."

"To je nebezpečné," namítl Lučištník ihned. "Museli bychom pokrýt příliš velkou otevřenou plochu na obou stranách."

"Stejně tak je jednodušší dosáhnout výchozího bodu nepozorovaně. Postup jedné skupiny bude odhalen hůře než postup dvou. Umístíme své těžké zbraně tady, aby mohly sledovat a podporovat oba útočné týmy..."

To je rozdíl mezi vojákem samoukem a cvičeným vojákem, připustil Lučištník v duchu. Major uměl měřit rizika lépe než on. "S těmi strážními věžemi pořád nevím. Co vy na to?"

"Těžko říct. Mám..." Major pak sklonil svému veliteli hlavu k zemi. O chvíli později se údolím prohnal letoun.

"To byl Mig-21, průzkumná verze. Nestojí proti nám žádní hlupáci." Rozhlédl se, jestli jsou všichni jeho muži řádně krytí. "Možná si nás právě vyfotili."

"Oni..."

"Nevím. Musíme se spolehnout na boží pomoc, příteli. Nenechal nás přece dojít tak daleko, abychom neuspěli," řekl major a přemýšlel, jestli je to

pravda, nebo ne.

"Kam teda jedeme?" zeptal se Gregory na parkovišti.

"Počkej na mě u obchodního centra, na jižní straně parkoviště, jo? Doufám, že se to vejde do auta."

"Tak zatím." Gregory došel ke svému autu a odjel.

Bea počkala ještě pár minut a pak se vydala za ním. Nemělo smysl, aby si někdo všiml, že odjeli ve stejnou chvíli. Cítila, jak se jí zmocňuje vzrušení. Aby se s tím poprala, snažila se jet pomalu, ale tím se jen víc a víc rozpalovala a její datsun jako by na vlastní popud zrychloval, řadil a přejížděl z pruhu do pruhu. Na parkoviště u centra dojela za dvacet minut.

Al už na ni čekal. Zaparkoval svůj vůz dvě místa od dodávky, daleko od nejbližšího obchodu. Dokonce se skoro trefil na správné místo, všimla si Bea, když zastavila vedle něj a vystoupila.

"Co tě zdrželo?" zeptal se.

"Není kam spěchat."

"Tak co teď?"

Bea sama nevěděla. Věděla, co se má stát, ale netušila, jak to naplánovali - vlastně ani nevěděla, jestli to chystá víc lidí. Ann to možná všechno zvládne sama. Zasmála se, aby svou nervozitu zakryla.

"Pojď se mnou," řekla a pokynula mu, ať jde za ní.

"To jsem zvědav, co to bude za dárek," řekl Gregory. Všiml si, že vpravo od nich jedno auto couvá ze svého místa.

Bea si povšimla, že parkoviště je plné aut, ale ne lidí. Odpolední nakupující odjeli domů na večeři a nově příchozí s nákupy právě začínali, návštěvníci kin přijdou až tak za hodinu. I přesto byla nervózní a rozhlížela se na všechny strany. Měla stát jednu řadu od vchodu do kina.

Čas odpovídal. Kdyby něco nevyšlo, usmála se v duchu, musela by koupit nějaký velký a objemný dárek. Ale nemusela. Ann šla proti ní a v ruce nesla objemnou kabelku.

"Ahoj, Ann!" zvolala Taussigová.

"Ahoj, Beo - tohle je jistě major Gregory."

"Ahoj," řekl Al a snažil se vzpomenout si, jestli tuhle ženu zná, nebo ne. Neměl moc paměť na tváře, jeho mozek byl přeplněn čísly.

"Viděli jsme se vloni v létě," řekla Ann, čímž ho zmátla ještě víc.

"Co tady děláš?" zeptala se Taussigová své nadřízené.

"Jen menší rychlý nákup. Dnes večer mám rande a potřebovala jsem - počkej, ukážu ti to."

Sáhla do kabelky a vytáhla něco, co Gregorymu připadalo jako lahvička parfému - nebo jak se tyhle malé sprejovité blbinky jmenují, říkal si a čekal. Byl rád, že Candi není jako ony. Ann si trochu nastříkala na zápěstí a dala Bee čichnout; kolem nich projelo auto.

"To by se líbilo Candi - co myslíš, Ale?" zeptala se Bea a před obličejem se mu objevila lahvička.

"Cože?" A v ten okamžik jeho obličej zasáhla plná dávka omračujícího spreje.

Ann to načasovala dokonale, počkala si, až se Gregory bude nadechovat, a namířila mu sprej pod brýle a do očí. Vypadalo to, jako by se mu obličej vzňal, palčivá bolest mu pronikla až do plic. Ve vteřině padl na kolena, dlaněmi si zakrýval obličej. Nevypravil ze sebe ani hlásku a neviděl, jak vedle něj zastavuje vůz. Dveře se otevřely a řidič musel udělat jen nepatrný krůček a udeřil ho do krku.

Bea sledovala, jak se přestal hýbat - úplně skvělé, říkala si. Zadní dvířka vozu se otevřela a čísi ruce se natáhly a chytily ho za ramena. Bea s Ann ho držely za nohy, zatímco řidič znovu nasedl. Ještě než se zavřely dveře, přiletěly k nim klíče od Gregoryho vozu a plymouth jel dál, vlastně se skoro

ani nezastavil.

Ann se okamžitě rozhlédla. Nikdo je neviděl. Věděla to jistě a spolu s Beou se blížily k autům.

"Co s ním uděláte?" zeptala se Bea.

"Proč tě to zajímá?" odvětila Bisjarinová rychle.

"Nechcete ho..."

"Ne, zabít ho nechceme." Ann přemýšlela, jestli to je pravda, nebo ne. Nevěděla to, ale říkala si, že vražda není v plánu. Porušili už jedno zásadní pravidlo. To pro jeden den bohatě stačí.

22 kapitola - Aktivní přístup

Leonid, kterého jeho současný převlek nutil říkat: "Říkejte mi Bobe," zamířil ke vzdálenější straně parkoviště. Nejnebezpečnější fáze prakticky neplánované operace proběhla doslova jako po másle. Lenny vzadu hlídal amerického důstojníka, kterého právě unesli. Byl to svalovec, kdysi sloužil v sovětských jednotkách pro zvláštní účely, známé pod zkratkou Spetsnaz. Bill vedle něj se do akce dostal proto, že byl odborníkem na vědeckou špionáž; fakt, že se zabývá chemickým inženýrstvím, v Moskvě nikoho nezajímal. Tento případ si žádal nějakého odborníka a jeho odbornost byla nejblíže.

Major Gregory zatím začal sténat a hýbat se. Úder do krku ho omráčil, ale nemohl způsobit vážnější zranění než silnou bolest hlavy. Nepodnikli tolik riskantních kroků, aby toho muže nechtěně zabili, což se už dříve také stalo. Z tohoto důvodu ho neotrávili léky. To je mnohem nebezpečnější akce, než si většina lidí myslí, jednou při ní náhodně zemřel sovětský dezertér, kterého už pak Druhá správa nemohla vyslechnout. Lennymu připadal jako dítě probouzející se z dlouhého snu. V autě byl tak silný zápach spreje, že nechali všechna okna otevřená, aby se důstojníci KGB sami neotrávili. Chtěli na svého zajatce použít fyzické prostředky, ale ty mohou být při odhalení spíše na obtíž. Lenny Američana jistě uhlídá. Jen opatrnost a zkušenosti jim říkaly, aby nic nebrali příliš na lehkou váhu. Nemohli vědět, jestli Gregoryho koníčkem není souboj holýma rukama - staly se i podivnější věci. Když přišel jakžtakž k vědomí, první, co viděl, byl tlumič pistole, který mu tlačil na nos.

"Majore Gregoriji" řekl Lenny schválně s ruským přízvukem, "víme, že jste bystrý mladý muž a nejspíš i velmi odvážný. Budete-li se bránit, zabijeme vás," lhal. "Máme k tomu patřičné nadání. Ani neceknete a nebudete se hýbat. Poslechnete-li, nic se vám nestane. Rozumíte mi - jestli ano, přikývněte."

Gregory už byl zcela při vědomí. Neztratil ho ani předtím, byl jen omráčen tou ranou, po níž měl stále hlavu jako nafouknutý balon. Z očí mu tekly slzy jako z kapajícího kohoutku a při každém nadechnutí mu v plicích hořelo. Nabádal se udělat nějaký pohyb, když ho nakládali do auta, ale jeho končetiny ignorovaly všechna zoufalá přání, ačkoli na ně jeho mozek křičel. Pak ho to napadlo: Tak proto nesnáším Beu! Nešlo o její povýšenecké manýry ani zvláštní způsob oblékání. Pak tu myšlenku ale zapudil. Trápily ho jiné věci a usilovně přemýšlel jako snad nikdy předtím. Přikývl.

"Správně," řekl hlas a silné paže ho zvedly z podlahy a posadily ho na zadní sedadlo. Kovové ústí hlavně pistole skryté levou paží druhého muže se mu zarývalo do žeber.

"Účinek chemické látky pomine asi za hodinu," řekl mu Bill. "Bez jakýchkoli trvalejších následků."

"Kdo jste?" zeptal se Al. Jeho hlas zněl jako šepot, drsný jako smirkový papír.

"Lenny vám říkal, abyste zůstal v klidu," řekl řidič. "Kromě toho, někdo tak bystrý jako vy musí přece vědět, kdo jsme. Nebo ne?" Bob se podíval do zrcátka a Al přikývl.

Rusové! blesklo Alovi hlavou se směsí údivu a jistoty. Rusové tady, dělají

tohle..., proč mě chtějí..., zabijí mě? Věděl, že z toho, co mu řeknou, nemůže věřit ani slůvku. Napovídají mu všechno možné, jen aby ho měli pod kontrolou. Připadal si jako hlupák. Měl se chovat jako muž, důstojník, ale byl bezmocný jako čtyřletá holčička - a taky tak brečel, uvědomil si a nenáviděl každou slzu, která mu skápla z očí. Nikdy v životě nepocítil tak vražedný vztek. Podíval se doprava a uvědomil si, že nemá nejmenší šanci. Muž s pistolí byl asi dvakrát takový než on a navíc mu do prsou nikdo netlačil pistoli. Gregory teď mrkal, jako by si chtěl víčky vyčistit oči. Neviděl dobře, ale tušil, že muž s pistolí ho sleduje velmi bedlivě, naprosto bezcitným pohledem. Muž byl profesionál v oboru aplikovaného násilí. Spetsnaz, napadlo Gregoryho okamžitě. Zhluboka se nadechl, spíš se o to pokusil. Mohutné kašlání mu div nerozervalo útroby. "To byste neměl dělat," řekl mu muž vpředu. "Nedýchejte zhluboka. Časem to pomine." Skvělá věc, tenhle sprejíček, říkal si Bill. A v Americe si to může koupit kdokoli. Super.

Bob už vyjel z obrovského parkoviště a zamířil zpět k bezpečnému domu. Cestu znal zpaměti, ale nebyl zrovna klidný. Nedostal příležitost projet si cestu nanečisto, ověřit si délku jízdy a nalézt alternativní cesty, ale v Americe nebyl prvně, takže věděl, jak se jezdí předpisově a opatrně. Zvyklosti řidičů tu byly lepší než na severovýchodě - kromě mezistátních silnic, kde měl každý obyvatel západu pocit, že má od boha právo hnát se jako maniak. Ale po mezistátní silnici nejeli, na této čtyřproudové dálnici se doprava v doznívající špičce posouvala poměrně klidně kousek po kousku. Uvědomil si, že dobu odhadl příliš optimisticky, ale to nevadilo. Lenny se o jejich hosta postará. Už se stmívalo, svítilo několik lamp a jejich vůz byl jen jedním z mnoha, jež ujížděly k domovu.

Bisjarinová už byla pět mil daleko, mířila opačným směrem. Vnitřek vozu vypadal hůř, než čekala. Jako čistotnou osobu ji ohromilo, že ten mladý muž prakticky zakryl podlahu plastovými obaly, a přemýšlela, jak je možné, že jeho vůz ještě není prolezlý mravenci. Při tom pomyšlení jí přeběhl mráz po zádech. Podívala se do zrcátka, jestli Taussigová jede za ní. O deset minut později zahnula do dělnické čtvrti. Ke všem domům vedla příjezdová cesta, ale i zde měla většina rodin více než jedno auto, a ta přebytečná parkovala tedy na ulici. Našla volné místo na rohu a zastavila tam. Datsun Taussigová zastavil vedle ní a Bisjarinová tady Gregoryho auto nechala. Byl to jen další vůz parkující u chodníku. Když Taussigová zastavila na další stopce, Bisjarinová stáhla okénko a hodila Gregoryho klíče do kanálu. A tak pro ni skončila nejnebezpečnější část akce. Bez dalšího slova zamířila Taussigová zpět k obchodnímu centru, kde si Bisjarinová vyzvedne své volvo.

"Doufám, že ho vážně nezabijete," řekla Bea znovu po chvíli.

"Neboj se, Beo," odpověděla Ann. Přemýšlela, kde se v Taussigová najednou probudilo svědomí. Jestli se nepletu, možná dokonce dostane příležitost pokračovat ve své práci... jinde. Když bude spolupracovat, čeká ho velmi vlídné zacházení."

"Snad mu seženete i přítelkyni, ne?" Je to jeden ze způsobů, jak udržet muže spokojené," připustila Bisjarinová. "A šťastní lidé pracují lépe."

"Dobře," řekla Taussigová, čímž Annu překvapila. Po chvíli dodala na vysvětlenou: "Nechci, aby se mu něco stalo. Jeho vědomosti pomohou vybudovat bezpečnější svět." Hlavně ať tni nepřekáží v cestě! nedodala.

"Na to, abychom mu ublížili, má příliš velkou cenu," poznamenala Ann. Pokud se něco nepokazí, pak by ovšem přišly na řadu jiné rozkazy...

Boba překvapilo, že se provoz zastavil. Jel přímo za jednou dodávkou. Jako většina amerických řidičů je nesnášel, protože zpoza nich nebylo nic vidět. Otevřel popelník, zapnul zapalovač a naštvaně se zamračil. Bill vedle něj si

též vytáhl cigaretu. Když nic jiného, aspoň tak utlumí pach chemikálie která stále nechtěla z látkového čalounění vozu vyprchat. Bob se rozhodl, že dnes večer, až zaparkuje, nechá všechna okna otevřená, aby se toho zápachu zbavil. Sám z toho slzel, tím spíš, že vozem neproudil vzduch, jenž by výpary z auta odvál. Skoro litoval, že jejich zajatci dali takovou dávku, ale bylo to přece jen lepší než droga, ta může zabít, nebo úder, který by mu mohl zlomit jeho vychrtlý vaz. Zatím se choval dobře. Kdyby všechno pokračovalo Podle plánu, koncem týdne bude v Moskvě. Ještě pár dní Počkají, pak odjedou do Mexika. Pojedou přes jiný přechod, ještě se nerozhodli, přes který, ale rychle přejedou do té sympatické země, kde se dá nasednout na letadlo na Kubu, a odsud na přímý let do Moskvy. Pak si dá jeho skupina z První správy měsíční dovolenou. Bude fajn, říkal si Bob, znovu vidět rodinu. V cizině je vždycky tak smutno. Dokonce do té míry, že jednou nebo dvakrát byl své ženě nevěrný, což představovalo další porušení rozkazů. Ačkoli takový přestupek hodně důstojníků nebralo vážně, sám na něj pyšný nebyl. Třeba by mohl dostat místo na akademii KGB. Měl vysokou hodnost, a když si na opasek připne takovouhle operaci...

Doprava se dala znovu do pohybu. Překvapilo ho, že dodávka začala blikat. O dvě minuty později zjistil důvod. Celou silnici přehradil přívěs s traktorem, zpod jehož předních kol vyčnívaly trosky malého auta. Úsilí policistů a hasičů vysvobodit toho chudáka, který řídil to malé autíčko, osvětlovaly dvě desítky blikajících výstražných světel. Bob ani nedokázal poznat, o jaké auto šlo, ale podobně jako většina ostatních řidičů několik vteřin na vrak fascinovaně zíral, než si vzpomněl, kdo a kde je. Policista v černém rozmisťoval po silnici signalizační světla a odkláněl dopravu na vedlejší silnici. Bob se v mžiku znovu stal zpravodajským důstojníkem. Počkal, dokud nebyla kolem policisty volná cesta, a vyrazil kupředu. Tím si vysloužil zlostný pohled, ale nic víc. Nejdůležitější bylo, že policista neměl čas nahlédnout dovnitř do auta. Bob spěchal nahoru do kopce, načež si uvědomil, že kvůli svému zaváhání neví, kam ta odkloněná doprava jede.

Nevzal jsem si mapu, napadlo ho pak. Zničil ji kvůli všem značkám, které do ní udělal. V autě nebyly mapy žádné. Je nebezpečné mít je u sebe, kromě toho si dokázal zapamatovat všechny informace, jaké pro své operace potřeboval. Ale nebyl tu tak dlouho, aby poznal celou oblast, znal jen jedinou cestu k bezpečnému domu.

Do háje s těmi "naléhavými prioritními" operacemi!

Na první křižovatce zatočil doleva na klikatou cestu k bytové zástavbě. Pár minut mu trvalo, než si uvědomil, že místní krajina je tak kopcovitá, že všechny silnice se stáčejí tam a zpět, takže nakonec nevěděl, kam vlastně jede. Poprvé málem přišel o svůj klid, ale jen na chvilinku. V duchu rusky zaklel, a to mu připomnělo, že nesmí rusky ani přemýšlet. Bob si zapálil další cigaretu, pomalu pokračoval vpřed a snažil se zorientovat. Slzící oči mu v tom bránily ještě více.

Zabloudil, pomyslel si Gregory po chvilce. Přečetl dostatek špionážních románů, aby věděl, že ho vezou do bezpečného domu - nebo na tajné letiště? - nebo ho jiné auto odveze... kam? - ale jakmile poznal auto, které míjeli před pár minutami, měl co dělat, aby se nerozesmál. Někde něco pokazili. Za další zatáčkou jeli z kopce a Gregory si své podezření potvrdil, když znovu zahlédl blikající světla kolem nehody. Neuniklo mu klení, když řidič zajel do jedné ulice a musel se otočit, aby mohli pokračovat dál do kopce.

V Bobovi se spojilo všechno, co Rusové na Američanech nenávidí. Moc silnic, moc aut - jeden pomatený Američan minul stopku a - doufám, že je po něm! Rozhlížel se zlostně po zaparkovaných autech v obytné čtvrti. Doufám, že umřel za strašných bolestí. Tato myšlenka ho trochu uklidnila.

Co dál?

Pokračoval jinou cestou, jel po silnici přes kopec, odkud se mohl rozhlédnout, a viděl další dálnici. Kdyby se po ní vydal na jih, třeba by se

mohla napojit na tu, po níž jeli..., za pokus to stojí, řekl si. Bill sedící vpravo vedle něj se na něj tázavě podíval, ale Lenny vzadu se příliš zajímal o zajatce, aby si všiml, že se něco děje. Když zrychlili, aspoň mu průvan odvál slzy z očí. Na konci silnice byl semafor - ale kromě něj i značka, která říkala ZÁKAZ ODBOČENÍ VLEVO.

Govno! pomyslel si Bob a zatočil doprava. Tato čtyřproudová silnice byla rozdělena betonovou bariérou.

Měl jsi tu mapu studovat déle. Měl ses pár hodin projíždět po okolí. Ale teď už na to bylo moc pozdě a věděl, že na to stejně neměl čas. Takže znovu jeli na sever. Bob se podíval na hodinky, zapomněl, že na palubní desce jsou také hodiny. Ztratil už čtvrt hodiny. Ocitl se bez pomoci na otevřené nepřátelské půdě. Co když je na tom parkovišti někdo viděl? Co když si policista u nehody zapsal jejich číslo?

Bob nezpanikařil. Na to měl příliš dobrý výcvik. Přinutil se zhluboka dýchat a v paměti probíral všechny mapy oblasti, které viděl. Byl západně od mezistátní dálnice. Kdyby ji našel, stále si pamatoval výjezd, po němž dnes sjeli - bylo to dnes? - , a do domu by se dostal i poslepu. Pokud je západně od mezistátní, stačí najít cestu, která vede na východ. Na východ je to - doprava. Znovu se zhluboka nadechl. Pojede na sever, dokud nenarazí na něco, co vypadá jako větší silnice z východu na západ, tam zahne doprava. Fajn.

Trvalo to asi pět minut, ale objevil nějakou dálnici z východu na západ - nedbal na její jméno. Pět minut poté s potěšením zahlédl rudobílomodrý znak, který mu říkal, že mezistátní dálnice leží půl míle odsud. Teď se mu dýchalo snadněji.

"Co je?" zeptal se konečně Lenny zezadu. Bob odpověděl rusky.

"Museli jsme zahnout," řekl hlasem mnohem klidnějším, než jak se před pár minutami cítil. Jak se otočil, aby mu odpověděl, minul nějakou ceduli.

Tady je nadjezd. Zelené nápisy oznamovaly, že může jet na sever nebo na jih. Chtěl na jih, ale výjezd byl -

Na druhé straně. Jel v pravém pruhu, ale výjezd byl vlevo, navíc pouhých padesát metrů před nimi. Bez rozhlédnutí strhl volant přes celou dálnici. Řidič audi těsně za ním šlápl na brzy a opřel se o klakson. Bob ho ignoroval a ujížděl stále doleva k výjezdu. Najel na pozvolna stoupající výjezd a sledoval provoz na mezistátní silnici, když si všiml, že v přední masce vozu za ním na něj blikají světla. Vůz blikl i svými reflektory a Bob věděl, co přijde teď.

Hlavně klid, říkal si. Svým kolegům nemusel nic říkat. Ani ho to nenapadlo. I oni vědí, co a jak. Americká policie je slušná a profesionální. Nežádá placení hned na místě jako moskevská dopravní policie. Ale věděl i to, že američtí policisté mají revolvery Magnum.

Bob zastavil se svým plymouthem kousek za nadjezdem a počkal. Díval se do zrcátka, jak policejní vůz za ním zastavuje trochu vlevo. Viděl, jak z něj vystupuje policista s blokem v levé ruce. Pravou má tedy volnou, říkal si Bob, tou střílí. Lenny vzadu řekl jejich zajatci, co ho čeká, když bude dělat hluk.

"Dobrý večer, pane," řekl policista. "Nevím, jaká máte pravidla v Oklahomě, ale tady máme radši, když se z pruhu do pruhu přejíždí poněkud jinak. Ukažte mi prosím váš řidičský průkaz a registraci." Svou černou uniformou se stříbrným lemováním připomínal Lennymu příslušníky SS, ale na takové myšlenky nebyl čas. Hlavně slušně, říkal si klidně, vzít si bloček a jet dál. Podal mu příslušné kartičky a počkal, až policista začne vyplňovat formulář. Možná neuškodí omluva...?

"Je mi to opravdu líto, pane, myslel jsem si, že výjezd bude vpravo a..."

"Proto utrácíme tolik peněz za značení, pane Taylore. Tohle je vaše adresa?"

"Ano, pane. Jak jsem řekl, omlouvám se. Jestli mi musíte dát pokutu, asi si ji zasloužím."

"Kéž by všichni byli takhle chápaví," poznamenal důstojník. Každý takový nebyl, takže se rozhodl podívat, jak tenhle zdvořilý chlápek vypadá. Podíval

se na fotografii na řidičském průkazu a sklonil se, aby zkontroloval, jestli to odpovídá. Posvítil Bobovi do obličeje. Obličej to byl stejný, ale... "Co je to krucinál za smrad?"

Nervový plyn, napadlo ho hned. Stočil baterku. Lidi v autě nevypadali nijak nenormálně, dva seděli vpředu, dva vzadu a... jeden z lidí vzadu měl na sobě něco, co vypadalo jako uniforma...

Gregory přemýšlel, jestli je jeho život v ohrožení. Rozhodl se to zjistit a doufal, že policista se má na pozoru.

Vzadu, ten vlevo - v uniformě - měl na rtech jediné slovo: Pomozte. To probudilo policistovu zvědavost ještě víc, ale muž vpravo vpředu si toho všiml a poposedl. Policista začal jednat čistě instinktivně. Pravou rukou sjel ke služební pistoli a odstranil pojistku úderníku.

"Vystupte z vozu jeden po druhém, a to hned!"

Zhrozil se, když zahlédl pistoli. Objevila se jako zázrakem v ruce muže vpravo vzadu, a než stihl vytáhnout svůj vlastní revolver...

Gregory zareagoval pozdě, ale jeho loket narazil do Lennyho paže.

Důstojníka udivilo, že neslyšel nic než výkřik v jazyce, kterému nerozuměl, ale když mu to došlo, čelist už mu explodovala v bílém obláčku. Padl naznak, jeho vytasená pistole střílela skoro sama od sebe.

Bob se přikrčil a zařadil. Přední kola se na prašné krajnici protočila, ale pak se zachytila a plymouth se příliš pomalu vzdaloval od rámusu pistole. Lenny vzadu, jemuž se podařilo vystřelit, udeřil Gregoryho do hlavy spodkem pažby své pistole. Jeho perfektně zamířený výstřel měl zasáhnout policistu přímo do srdce, ale místo toho trefil jeho čelist a nevěděl, jak dobrý zásah to byl. Vykřikl něco, co Bob se ani nenamáhal poslouchat.

O tři minuty později vůz sjel z mezistátní dálnice. Za nehodou, která provoz stále blokovala, byla silnice poměrně prázdná. Bob zatočil na prašnou silnici, zhasl světla a k přívěsu dorazili dříve, než zajatec přišel k sobě.

Motorista projíždějící za nimi viděl policistu opřeného o loket a zastavil, aby mu pomohl. Muž byl v bezvědomí, v obličeji měl krvavou ránu a chybělo mu devět zubů. Motorista odběhl k policejnímu vozu a vysílačkou podal zprávu. Do minuty se dispečer zorientoval, do tří minut už tam bylo auto a o pět minut později dalších pět. Zraněný policista nemohl mluvit, ale podal jim svůj blok, kde měl zapsaný popis auta a poznávací značku. Pořád měl v ruce ještě řidičský průkaz "Boba Taylora". To policistům stačilo. Přes policejní frekvence byla odeslána naléhavá zpráva. Někdo střelil policistu. Samotný zločin byl mnohem závažnější, to však policie zatím nevěděla, a ani ji to nezajímalo.

Candi překvapilo, že Al není doma. Ústa měla stále necitlivá od umrtvující injekce a řekla si, že si dá polévku. Ale kde je Alf . Třeba musel zůstat dlouho v práci. Věděla, že mu může zavolat, ale nešlo o nic zásadního, navíc měla ústa tak necitlivá, že by ze sebe moc artikulovaných zvuků stejně nedostala.

Na policejním velitelství v Cerrillos Road už počítače pracovaly na plné obrátky. Do Oklahomy byl okamžitě odeslán telex a tamní policisté si ihned zaznamenali rozsah zločinu a vyvolali své vlastní počítačové záznamy. Zjistili, že neexistuje žádný řidičský průkaz na jméno Robert J. Taylor bytem 1353 N.W. 108th Street, Oklahoma City, OK 73210, ani žádný Plymouth Reliant s poznávací značkou XSW-498. Taková totiž vůbec neexistovala. Seržant, který vedl počítačové oddělení, byl víc než jen překvapen. Zpráva, že neexistují žádné záznamy o jisté poznávací značce a řidičském průkaze, navíc v případě postřeleného policisty, byla až příliš podezřelá. Zvedl telefon a spojil se s

vyšším důstojníkem.

"Kapitáne, v případu Mendezova postřelení jsme narazili na naprostou šílenost."

Stát Nové Mexiko je posetý oblastmi náležejícími federální vládě a má dlouhou tradici ohledně velmi citlivých operací. Kapitán nevěděl, co se stalo, ale okamžitě pochopil, že se nejedná o obyčejnou dopravní nehodu. Minutu poté už volal do místní kanceláře FBI.

Jenningsová s Perkinsem dorazili dříve, než strážník Mendez opustil chirurgickou ambulanci. Čekárna byla tak zaplněná policisty, že bylo dobře, že v ambulanci žádní další pacienti nebyli. Přišel sem i kapitán, jenž vedl vyšetřování, stejně tak i policejní kaplan a asi pět dalších důstojníků, kteří pracovali ve stejné hlídce jako Mendez, dále paní Mendezová, která byla v sedmém měsíci těhotenství. Pak vyšel lékař a oznámil jim, že strážník bude v pořádku. Jedinou poškozenou tepnu se podařilo snadno sešít. Největší poškození postihlo jeho čelist a chrup, do dvou dnů se na něj podívá plastický chirurg. Strážníkova žena trochu plakala, pak jí ale dovolili podívat se na manžela a potom ji dva jeho kolegové odvezli domů. A všichni ostatní se pustili do práce.

"Musel pistoli držet v boku toho člověka vzadu," řekl Mendez, jeho slova poněkud komolily dráty, jež mu spojovaly čelist. Léky proti bolesti odmítl. Chtěl předat svou informaci co nejrychleji a byl ochoten pro to i trochu trpět. Hrozně se zlobil. Jinak by ji tak rychle nevytáhl."

"A fotografie na řidičáku odpovídá?" zeptala se agentka Jenningsová.

"Ano, madam." Pete Mendez byl mladík a dal Jenningsové svou poznámkou najevo její věk. Pak jim sdělil hrubý popis dalších dvou. A nakonec oběti: "Možná třicet let, hubený, brýle. Měl sako - jako od uniformy. Neviděl jsem žádné výložky, ale neměl jsem moc času. Vlasy měl ostříhané, jako by byl v aktivní službě. Nevím, jakou měl barvu očí, ale bylo na nich něco divného..., oči mu zářily, jako - jo, zápach plynu. To možná bylo ono. Asi ho omráčili plynem. Nic neříkal, ale jenom rty jako by něco naznačoval, rozumíte? Připadalo mi to legrační, ale muž vepředu na to zareagoval hodně tvrdě. Zaspal jsem. Měl jsem zareagovat dřív. Trvalo mi to moc dlouho."

"Prý někdo z nich něco řekl," pronesl Perkins.

"Ten hajzl, co vystřelil. Nevím, co to bylo. Ani anglicky, ani španělsky. Jen si vzpomínám na poslední slovo... mat, něco takového."

"Job tvoju maťˊ!" řekla Jenningsová okamžitě.

"Jo, to je ono," přikývl Mendez. "Co to znamená?"

"Znamená to .Vopíchej svou mámu'. Promiňte," řekl Perkins a jeho tvář mormona se zalila ruměncem. Mendez na posteli ztuhl. Takové věci člověk neříká rozzuřenému muži s hispánskými předky.

"Cože?" zeptal se policejní kapitán.

"Je to rusky, jedna z jejich oblíbených nadávek." Perkins se otočil na Jenningsovou.

"Hochu, hochu," vydechla nevěřícně. "Okamžitě zavoláme do Washingtonu."

"Musíme identifikovat toho - počkat! - že by Gregory?" řekl Perkins. "Pane na nebi. Ty zavolej do Washingtonu. Já do kanceláře projektu."

Ukázalo se, že státní policie je nejrychlejší. Candi otevřela dveře a s překvapením za nimi zahlédla policistu. Zdvořile se zeptal, jestli může mluvit s majorem Alem Gregorym, a mladá žena, jejíž otupělá čelist pomalu přicházela k sobě, zatímco její svět se otřásal v základech, mu sdělila, že není doma. Ještě nevyslechla celou informaci, a už u jejich domu zastavil šéf bezpečnosti Tea Clipperu. Jen jako divák přihlížela tomu, jak vysílačkou vyslali příkaz hledat Alovo auto, byla příliš v šoku, aby se vůbec rozplakala.

Fotografie z řidičského průkazu "Boba Taylora" už dorazila do Washingtonu, kde ji prohlíželi členové kontrašpionážního oddělení FBI, ale ve složce známých sovětských důstojníků ji nenalezli. Telefonát vyššího hlídkového důstojníka sem přivolal i zástupce ředitele, jenž velel kontrašpionážním operacím. Ten zase zavolal řediteli FBI Emilu Jacobsovi, který dorazil ve dvě ráno. Nemohli tomu uvěřit, ale zraněný policista jednoznačně poznal na fotografii majora Alana T. Gregoryho. Sověti na území Spojených států nikdy nespáchali násilný čin. To pravidlo bylo tak zažité, že sovětští zběhové, pokud si to přáli, zde mohli žít zcela svobodně a bez ochrany. Jenže tohle bylo ještě horší než likvidace osoby, která je podle sovětského práva odsouzeným zrádcem. Byl unesen americký občan; FBI chápe únos jako zločin nepříliš odlišný od vraždy.

Pochopitelně existoval jeden plán. Ačkoli k jeho realizaci nikdy nedošlo, operační experti, kteří mají za úkol přemýšlet o nepředstavitelných událostech, měli předem připravený sled kroků, jež je třeba provést. Než vyšlo slunce, startovalo z Andrewsovy letecké základny třicet vysokých agentů, mezi nimi i členové elitního týmu na záchranu rukojmí. Agenti z jednotlivých kanceláří FBI po celém jihozápadě informovali Pohraniční stráže o podrobnostech případu.

Bob/Leonid seděl o samotě a popíjel vlažné kafe. Proč jsem jen nejel dál a neotočil se o něco později? ptal se v duchu. Proč jsem tak pospíchal? Proč jsem se neovládl, když jsem měl?

Teď měl čas na rozrušení. V jeho autě byly tři průstřely, dva na levé straně a jeden ve víku kufru. Jeho řidičský průkaz i s fotografií zůstal v rukou policie.

Takhle místo učitele na akademii nedostaneš, tovarišč. Hořce se usmál.

Seděl v bezpečném domě. Aspoň to ho uklidňovalo. Možná tu zůstane v bezpečí ještě pár dní. Nepochybně šlo o skrýš kapitánky Bisjarinová, nikdy nemělo jít o víc než o místo, kde se schová, bude-li se muset dát na útěk. Proto tady nebyl žádný telefon, takže neměl šanci spojit se s místním důstojníkem-rezidentem. Co když se nevrátí? O tom nebylo pochyb. Bude muset dojet autem se známými poznávacími značkami - a průstřely! - tak daleko, než si ukradne další. Představoval si, jak silnice prohledávají tisíce policistů s jedinou myšlenkou: najít maniaky, kteří postřelili jejich kamaráda. Jak jen mohl dopustit, aby se to tak pokazilo, a ještě tak rychle!

Zaslechl blížící se vůz. Lenny stále hlídal jejich zajatce. Bob s Billem vzali pistole a vykoukli zpod okraje jediného okna namířeného k cestě před přívěsem. Oba s úlevou vydechli, když si všimli, že je to volvo Bisjarinové. Vystoupila, mávla na znamení, že vzduch je čistý, a pak odešla k přívěsu s velkou taškou.

"Gratuluju: dostali jste se do zpráv," řekla, když vstoupila. Idioti! To ani říkat nemusela, protože výtka se vznášela ve vzduchu jako bouřkový mrak.

"To je na dlouhé povídání," řekl, ačkoli věděl, že lže.

"To jistě." Postavila tašku na stůl. "Zítra pro vás vypůjčím nové auto. Ve vašem by to bylo moc nebezpečné. Kam jste ho..."

"Dvě stě metrů dál po cestě, mezi nejhustšími stromy, co to šlo, zakryli jsme ho větvemi. Bude těžko vidět i z letadla."

"No, na to nezapomínejte. Místní policie má pár helikoptér. Tohle si vezměte." Hodila Bobovi černou paruku. Pak brýle, jedny s čirými a druhé s tmavými a zrcadlovými skly. Jste alergický na mejkap?"

"Cože?"

"Mejkap, vy hlupáku..."

"Kapitánko..." začal Bob nakvašeně. Bisjarinová ho jediným pohledem

umlčela.
"Máte světlou pleť. Pokud jste si ještě nevšiml, hodně lidí v téhle oblasti je španělského původu. Znám to tady a vy uděláte přesně to, co vám řeknu." Odmlčela se. "Dostanu vás odsud."
"Ta Američanka, pozná vás..."
"To jistě. Asi byste ji nejraději zlikvidoval, že? Když už jsme porušili jedno pravidlo, proč ne i další? Který kretén rozhodl o téhle operaci?"
"Rozkazy přišly shora," odpověděl Leonid.
"To je jak vysoko?" zeptala se a odpovědí bylo jen výmluvně zvednuté obočí. "Děláte si legraci?"
"Podle znění rozkazu, podle dovětku ,okamžitá akce' - co asi myslíte?"
"Myslím, že máme po kariérách, a to znamená, že... že i my. Ale k vraždě mé agentky nesvolím. Zatím jsme nikoho nezabili a nemyslím si, že naše rozkazy předpokládaly..."
"To je pravda," řekl Bob nahlas, ale kroutil hlavou ze strany na stranu. Bisjarinové poklesla čelist.
"Mohlo by to vyvolat válku," řekla tiše a rusky. Nemyslela opravdovou válku, ale něco velmi podobného, otevřený konflikt mezi důstojníky KGB a CIA, k němuž téměř nikdy nedocházelo ani v zemích třetího světa, kde zpravidla jeden agent zabil druhého, většinou ani nevěděl proč - ale i to se stávalo velmi zřídka. Práce zpravodajských služeb spočívá ve sběru informací. Obě strany se shodovaly, že násilí je opravdovému poslání spíše na obtíž. Jenže kdyby obě strany začaly likvidovat strategické prostředky svých protivníků...
"Měli jste ten rozkaz odmítnout," řekla po chvíli.
"Jistě," poznamenal Bob. "Chápu, že kolymské tábory jsou v tomto ročním období překrásné, všude leží zářivý bílý sníh." Zvláštní bylo - tak by to aspoň připadalo člověku ze Západu - , že ani jednoho z nich nenapadlo vzdát se a požádat o politický azyl. Ačkoli by se tím zbavili osobního ohrožení, zradili by svou vlast.
"Vy si tady dělejte, co potřebujete, ale já svou agentku nezabiju," řekla "Ann", čímž téma uzavřela. "Dostanu vás odsud."
"A jak?"
"To zatím nevím. Asi autem, ale budu muset vymyslet něco nového. Možná ne auto, ale náklaďák," napadlo ji. Nákladních vozů tu byly spousty a pro ženu nebylo nijak neobvyklé sedět za volantem. Zkusí přejet přes hranice tím?
Vozem se spoustou krabic... Gregory by byl v krabici, omámený nebo s roubíkem..., možná obojí..., jaké jsou v takovém případě postupy na celnici? Nikdy dříve se tím nemusela zabývat. Dostat upozornění o týden dříve, jistě by dokázala odpovědět na většinu dotazů.
Nespěchej, nabádala se. Spěchu už tu bylo dost, ne?
"Dva dny, možná tři."
"To je dlouho," poznamenal Leonid.
"Budu tu dobu potřebovat, abych zjistila, jakým opatřením budeme muset čelit. Zatím se neholte."
Bob po chvíli přikývl. "Vy se tady vyznáte."
"Až vás dovezu zpět, můžete napsat případovou studii na téma, proč mají mít operace řádnou přípravu," řekla Bisjarinová. "Potřebujete ještě něco?"
"Ne."
"Dobře. Uvidíme se zase zítra odpoledne."

"Ne," odpověděla Beatrice Taussigová agentům. "Viděla jsem Ala dnes odpoledne. Chtěla jsem...," nervózně se podívala na Candi, "chtěla jsem, aby mi zítra pomohl vybrat dárek pro Candace. Viděla jsem ho i na parkovišti, ale víc ne. Vážně si myslíte..., jako že Rusové...?"
"Zdá se," řekla Jenningsová.
"Bože můj."

"Ví major Gregory dost, aby..." Jenningsovou překvapilo, že místo doktorky Longové odpověděla Taussigová.

"Ano, ví. Celému projektu rozumí jen on. Al je velmi inteligentní člověk. A přítel," dodala. Candi se na ni za to mile usmála. Bee se oči zalily nepředstíranými slzami. Trápilo ji, že její kamarádka trpí, ačkoli věděla, že je to jen pro dobro věci.

"Ryane, tohle se vám bude líbit." Jack se právě vrátil z posledního kola jednání v budově ministerstva zahraničí, dvacetipatrové stalinské stavby na Smolenském bulváru. Candela mu podal zprávu.

"Do prdele," vydechl Ryan.

"Nečekal jste, že bude spolupracovat, co?" zeptal se důstojník posměšně, pak ale změnil tón. "Omlouvám se, doktore. Sám bych to nebyl čekal."

"Já ho znám. Vozil jsem ho po Washingtonu, když nám přijel podat informace..." Je to tvoje vina, Jacku. Stalo se to kvůli tvému nápadu..., nebo ne? Položil několik otázek.

"Jo, máme to prakticky potvrzeno," řekl Candela. "Zdá se, že se jim něco nepovedlo. Vypadá to na rychlovku. Ani důstojníci KGB nejsou supermani, příteli, ale rozkazy poslouchají stejně jako my."

"Napadá vás něco?"

"Odsud toho moc neuděláme, ale doufám, že policie sebou hodí."

"Ale jestli se to dostane na veřejnost..."

"Neexistuje žádný důkaz. Cizí vládu nelze obvinit z něčeho takového bez důkazu. V Evropě se ví asi o pěti inženýrech, které za poslední dva roky zabily teroristické gangy levičáků, všichni pracovali na programu SDI, a to nemluvím o ‚sebevraždách'. Ani to jsme zatím nezveřejnili."

Jenže tím porušili pravidla, sakra práce!"

"Když se to vezme do detailu, existuje jen jedno pravidlo, doktore: zvítězit."

"Mají Spojené státy ještě tu celosvětovou televizi?"

"Myslíte Worldnet? Jistě. Je to pořádný program."

"Když ho nedostaneme zpátky, osobně zveřejním detaily o Rudém říjnu, ať to dopadne jak chce!" zuřil Ryan. "I když tím přijdu o kariéru, tak ať."

"Rudý říjen?" Candela neměl sebemenší tušení, o čem hovoří.

"Věřte mi, je to bomba."

"Tak to řekněte svým přátelům v KGB - co vy víte, třeba by to i fungovalo."

"A i kdyby ne," řekl Ryan už klidněji. Je to tvoje vina, Jacku, říkal si znovu. Candela si myslel totéž; to Jack pochopil.

Zástupci státní policie si říkali, že je dobré, že se tisk nedozvěděl pravou podstatu případu. Jakmile na místo dorazila skupina FBI, došlo k ustanovení pravidel. Zatím šlo o jednoduchý případ postřeleného policisty. Zapojení federálních složek se mělo udržet v tajnosti, a kdyby se to nepodařilo, mělo se oznámit, že uprchl jeden mezinárodně hledaný obchodník s drogami a že byla vyžádána pomoc federálních složek. Úřady v Oklahomě dostaly informaci, aby každému zvídavému novináři řekly, že kolegům od policie jen poskytly pomoc při ověřování totožnosti. FBI zatím převzala celý případ pod kontrolu a federální agenti se začali pohybovat po okolí. Občané se dozvěděli, že na nedalekých vojenských základnách probíhají běžná cvičení - zaměřená na záchranné akce - , čímž se objasňoval nebývale velký počet helikoptér. Zaměstnanci projektu Tea Clipper dostali informace o tom, k čemu došlo, a byli nabádáni, aby se pokusili vše utajit stejně jako ostatní tajemství.

Gregoryho auto bylo objeveno za několik hodin. Nenašly se žádné otisky prstů - Bisjarinová měla samozřejmě rukavice - ani žádný jiný použitelný důkaz, ačkoli umístění auta a místo střelby jen potvrzovaly profesionalitu

provedení.

Během svého pobytu ve Washingtonu se Gregory sešel i s důležitějšími lidmi než jen s Ryanem. Prezident hned ráno svolal schůzku s generálem Billem Parksem, ředitelem FBI Emilem Jacobsem a s Moorem.

"Tak jak to vypadá?" zeptal se prezident Jacobse.

"Takové věci nejdou moc rychle. Mám tam naše nejlepší vyšetřovatele, pane prezidente, ale když jim někdo kouká přes rameno, jen je zdržuje."

"Bille," zeptal se prezident pak, Jak důležitý je ten hoch?"

"Nesmírně," odpověděl Parks jednoduše. ,Je to jeden ze tří nejlepších lidí, co mám, pane. Takové pracovníky nejde nahradit nijak snadno."

Prezident o jeho odpovědi přemýšlel. Pak se otočil na Moora. "Zavinili jsme to my, že?"

"Ano, pane prezidente, dá se to tak říct. Očividně jsme Gerasimova zasáhli na velmi citlivém místě. Mé odhady se shodují s generálovými. Chtějí Gregoryho vědomosti. Gerasimov si asi myslí, že když dostane takhle důležitou informaci, zachrání se před politickým dopadem odhalení Rudého října. Na takovou dálku je to značně nejistý odhad, ale určitě existuje šance, že má pravdu."

"Věděl jsem, že to nemáme dělat..." řekl prezident tiše a zavrtěl hlavou. "Ale co, je to moje zodpovědnost, já jsem to schválil. Pokud se tisk..."

"Pane, pokud se tisku donese jen závan této skutečnosti, ze CIA to rozhodně nevyjde. Dále lze bez potíží říct, že se jednalo o zoufalý - spíš bych řekl ,důrazný' - pokus zachránit život našeho agenta. Víc se říkat nemusí a taková akce je od zpravodajských služeb vlastně očekávána. Oni podnikají rozsáhlé kroky na ochranu svých agentů. My taky. Tak zní jedno z pravidel té hry."

"A které pravidlo se vztahuje na Gregoryho?" zeptal se Parks. "Co když se domnívají, že by se nám ho mohlo podařit zachránit?"

"To nevím," připustil Moore. "Pokud se Gerasimov zachrání, asi nám dá najevo, že jsme ho do toho nahnali, že lituje, a už k tomu nedojde. Bude předpokládat, že přikročíme k pár odvetným krokům, ale tam se to asi zastaví, protože KGB ani CIA nechtějí rozpoutat válku. Mám-li odpovědět přímo na vaši otázku, generále, podle mě mohou mít rozkazy tento náš prostředek zcela zničit."

"Myslíte, že ho zabijí?" zeptal se prezident.

"Možné to je. Gerasimov musel tuto operaci vyhlásit velmi spěšně. Zoufalí muži vydávají zoufalé rozkazy. Bylo by od nás neopatrné, kdybychom se domnívali něco jiného."

Prezident chvíli přemýšlel. Zaklonil se a napil se kávy. "Emile, pokud zjistíme, kde je...?"

"Tým na záchranu rukojmí je připraven. Muži jsou na místě. Letadla už k nim dopravují jejich vozy, ale zatím mohou jen sedět a čekat."

"Pokud přikročí k akci, jaké jsou šance, že ho zachrání?"

"Hodně velké, pane prezidente," odpověděl Jacobs.

" ,Hodně velké' není žádná záruka," namítl Parks. "Jestli mají Rusové rozkazy zabít ho..."

"Mí lidé jsou vycvičeni lépe než kdokoli na světě," řekl ředitel FBI.

"Jaká jsou pravidla jejich nasazení?" zeptal se Parks.

"Mají použít smrtící sílu na ochranu sebe samých či kohokoli nevinného. Pokud se někdo z podezřelých pokusí ohrozit rukojmí, je po něm."

"To nestačí," řekl Parks.

"Jak to myslíte?" zeptal se prezident.

"Jak dlouho trvá, než se člověk otočí a ustřelí někomu hlavu? Co když jsou ochotni položit život, aby dotáhli operaci do konce? Od našich se očekává totéž, ne?"

"Arthure?" Všichni se otočili na Moora.

Ředitel CIA pokrčil rameny. "Nemůžu předvídat odhodlání Sovětů. Je to

možné? Ano, asi ano. Je to jisté? To nevím. To neví nikdo."

"Kdysi jsem pracoval jako pilot stíhačky. Vím, jaké jsou lidské reakční časy," řekl Parks. "Když se někdo rozhodne otočit a střílet, i když váš člověk má pistoli a míří na něj, nemusí zareagovat tak rychle, aby to Al přežil."

"Co po mně tedy chcete, mám říct svým lidem, ať zastřelí všechny na dohled?" zeptal se Jacobs tiše. "To neděláme. A ani nemůžeme."

Parks se pak otočil k prezidentovi. "Pane, i když Rusové Gregoryho nedostanou, pokud ho ztratíme, je to jejich vítězství. Může trvat roky, než za něj najdeme náhradu. Podotýkám, pane, že lidé pana Jacobse jsou cvičeni pro boj proti zločincům, ne na podobné situace. Navrhuji, pane prezidente, abyste povolal Delta Force z Fort Braggu."

"Na to nemají oprávnění," poznamenal Jacobs okamžitě.

"Ale příslušný výcvik mají," řekl generál.

Prezident ještě minutu mlčel. "Emile, jak dobří jsou vaši lidé při plnění rozkazů?"

"Udělají, co jim řeknete, pane. Ale musí jít o váš rozkaz, a to písemný."

"Můžete mě s nimi spojit?"

"Ano, pane prezidente." Jacobs zvedl telefon a spojil se přes svou kancelář. Signál se cestou zašifroval.

"Agenta Wernera prosím... Agente Wernere, tady je ředitel Jacobs. Mám pro vás zvláštní zprávu. Počkejte." Podal sluchátko prezidentovi. "To je Gus Werner. Vede tým už pět let. Odmítl i povýšení, aby mohl zůstat."

"Pane Wernere, tady prezident. Poznáváte můj hlas? Dobře. Pozorně mě poslouchejte. V případě, že budete schopni zachránit majora Gregoryho, bude vaším jediným posláním dostat ho ven. Všechno ostatní je druhořadé. Zatčení těch zločinců není, opakuji, není prioritou. Rozumíte? Ano, i náznak ohrožení rukojmí je dostačující důvod pro použití smrtící síly. Major Gregory je nenahraditelný národní prostředek. Jeho přežití je vaším jediným úkolem. Tento rozkaz sepíšu a předám řediteli. Děkuji vám. Zlomte vaz." Prezident zavěsil. "Prý už tuto možnost zvážili."

"Věřím," přikývl Jacobs. "Gus má dobrou představivost. Teď ten rozkaz, pane."

Prezident vzal ze stolu list papíru a napsal na něj oficiální rozkaz. Teprve až když ho dopsal, si uvědomil, co udělal. Nešlo o žádné cvičení. Prostě jen sepsal rozsudek smrti. Ukázalo se, že to je až zoufale jednoduché.

"Generále, jste spokojen?"

"Doufám, že ti lidi jsou tak dobří, jak ředitel říkal." Víc Parks říct nehodlal.

"Arthure, dají se očekávat odvetné kroky druhé strany?"

"Ne, pane prezidente. Naši sovětští kolegové takovým věcem rozumějí."

"Tak to je všechno." A Bůh bud milostiv mé duši.

Nikdo nespal. Candi nešla do práce. Když z Washingtonu dorazila vyšetřovací skupina, Jenningsová s Perkinsem ji hlídali. Existovala určitá šance, že se Gregorymu zdaří únik, a v tom případě nepochybně zavolá nejprve sem. Pak byl ještě jeden důvod, ale ten ještě nebyl oficiální.

Bea Taussigová se ukázala jako nezdolná zásobárna energie. Celou noc uklízela dům a vařila všem kávu. Ačkoli se to zdálo být podivné, aspoň měla kromě vysedávání vedle své kamarádky i nějakou jinou činnost. Vedle Candi pochopitelně seděla i tak hodně, což nikomu nepřišlo nijak zvláštní. Něco takového kamarádky dělávají.

Jenningsové trvalo několik hodin, než si všimla, že Taussigová má na sobě kostým, který vypadá žensky. Předchozího dne si dala záležet, aby dobře vypadala. Většina toho úsilí už byla dávno pryč. Párkrát jí tekly slzy, když s Candi plakaly, a na jejím dříve namalovaném obličeji se teď objevily čmouhy. Oblečení měla zmačkané a šátek pověsila do skříně na ramínko ke kabátu. Jenže

nejzajímavější na Taussigová je stav její mysli, říkala si Jenningsová ze své židle. Cítila její napětí. Napětí z prožité dlouhé noci ji částečně utlumilo, ale... bylo v tom víc než jen snaha pomoci, říkala si agentka. Perkinsovi o tom neřekla ani slovo.

Taussigová nezachytila, co se honilo agentce hlavou, a ani ji to nezajímalo. Dívala se z okna a čekala, že uvidí vycházet slunce už podruhé od doby, kdy naposledy spala, a přemýšlela, odkud se bere její energie. Možná z kávy, napadlo ji a v duchu se usmála. Bylo zvláštní, když člověk lhal sám sobě. Přemýšlela o tom, jaké nebezpečí jí může hrozit, ale pak tuto obavu zaplašila. Spoléhala na Anninu profesionalitu. Jedna z prvních věcí, které se na začátku své vedlejší kariéry dozvěděla, spočívala v tom, že se jí dostane ochrany, dokonce až do smrti. Takové sliby je nutno brát vážně, říkala Ann, protože mají praktický rozměr. Byl to obchod, říkala si Bea a cítila uspokojení nad tím, že všichni zainteresovaní vědí co a jak. Policii a FBI by se přinejhorším mohlo podařit Ala zachránit, ale už byl asi hodně daleko, říkala si. Nebo ho možná zabijí i navzdory tomu, co jí Ann včera řekla. To by bylo zlé. Chtěla, aby jí zmizel z cesty. Vzpomínala na zprávy o tom, jak někteří lidé z Německa, Itálie a Anglie zapojení do projektů spojených s SDI záhadně zemřeli. Precedens tedy existuje, že? Kdyby se Al vrátil živý..., bylo by po všem. Musela se spolehnout, že její nadřízená vše zvládne. Na obavy bylo pozdě. Obrátila pozornost ke své kamarádce.

Candi tupě zírala do zdi. Visel na ní obrázek z laserové tiskárny, na kterém startoval raketoplán z Cape Canaveral. Nebyl to kvalitní snímek, Al ho asi dostal zdarma od nějakého dodavatele a rozhodl se ho pověsit na zeď. Bea se v myšlenkách vrátila ke Candace. Oči měla opuchlé od pláče.

"Měla by sis odpočinout," řekla jí Bea. Candace se ani neotočila, sotva vůbec zareagovala, ale Bea položila své přítelkyni ruku na rameno a zvedla ji z pohovky. "Tak pojď."

Candi jako ve snu vstala a Bea ji vedla z obývacího pokoje po schodech k ložnici. Jakmile vešly dovnitř, zavřela dveře.

"Proč, Beo? Proč to udělali?" Candi se posadila na postel a upřela oči jen na protější zeď.

"Nevím," řekla Bea naprosto upřímně. Opravdu to nevěděla, jenže to ji taky vůbec netrápilo.

Znovu se objevily slzy, přerývané dýchání a popotahování, zatímco sledovala, jak její kamarádka přemýšlí o světě, který jí někdo jiný zbořil. Na okamžik pocítila vinu, že je jednou z těch, kdo za tím stojí, ale věděla, že by to klidně znovu zopakovala. Bea, přes všechnu svou bujarost plachá osoba, v sobě objevila nečekaně velkou odvahu, když pracovala pro cizí vládu, a ještě větší, jakmile dělala něco, co nečekala, že po ní budou chtít. Zbývalo již jen jediné. Posadila se ke své kamarádce a přitáhla ji k sobě, položila si její hlavu na své rameno. Pro Beu to nebylo nic snadného. Její předchozí zkušenosti představovaly jen přelétavé známosti z kolejí. Snažila se v sobě objevit něco jiného, ale muži, s nimiž chodila, ji neuspokojovali. Její první sexuální zkušenost s neohrabaným nezletilým fotbalistou byla tak odporná..., ale neměla sklony k rozboru vlastní psychiky. S cizinci nebo krátkými známostmi to bylo něco jiného, ale teď se musela postavit sama sobě, svému vlastnímu obrazu v očích své přítelkyně. Přítelkyně, která trpěla. Která ji potřebovala. Přítelkyně, říkala si chladně, již podvedla. Nemohla říct, že by Gregoryho nenáviděla o něco méně, jen nedokázala přejít fakt, že pro její kamarádku něco znamenal, a v tomto smyslu byl mezi nimi stále, i v téhle ložnici. Ta bezcenná nedorostlá karikatura muže, který přímo v téhle posteli...

Zaujmeš někdy jeho místo? ptala se v duchu.

Pokusíš se o to vůbec?

Jestliže jsi ho neváhala, odstranit a ublížit jí a pak by ses ani nepokusila..., zač bys stála?

Objala svou přítelkyni pevněji a Candi její objetí opětovala. Candi se

snažila zachytit části rozpadajícího se světa, ale to Bea netušila. Políbila svou kamarádku na tvář a Candiino objetí ještě zesílilo.

Potřebuje tě.

Bea v sobě shromáždila celou svou energii. Srdce už jí divoce bušilo a ona se sama sobě vysmívala jako už tolik let. Bea Sebejistá. Bea Nezlomná, která odsekne komukoli, kdo řídí stejné auto jako ona a nosí její styl oblečení, k čertu pak s tím, co si myslí všichni ostatní. Bea Zbabělá, která dokonce i poté, co riskovala úplně všechno, nemá odvahu učinit vstřícný krok k jediné osobě na světě, na níž jí záleží. Ještě jeden váhavý krůček. Znovu Candi políbila, ochutnala sůl jejích slz a pocítila zoufalý stisk rukou kolem své hrudi. Taussigová se zhluboka nadechla a pohladila svou kamarádku po ňadru.

Jenningsová s Perkinsem vrazili do dveří necelých pět vteřin po výkřiku. Všimli si zděšení ve tváři Longové a něčeho velmi podobného a zároveň odlišného ve tváři Taussigová.

23 kapitola - Prvotřídní plány

Takové je stanovisko vlády Spojených států," řekl Ernest Allen ze svého místa za stolem. "Systémy navržené na obranu nevinných občanů před zbraněmi hromadného ničení nejsou ani ohrožující, ani destabilizující a omezení vývoje takových systémů neslouží žádnému užitečnému účelu. Toto stanovisko bylo za posledních osm let několikrát zopakováno a nemáme absolutně žádný důvod na něm cokoli měnit. Vítáme iniciativu vlády Svazu sovětských socialistických republik omezit počet útočných zbraní až o padesát procent a detaily tohoto návrhu si se zájmem prostudujeme, nicméně omezení počtu útočných zbraní se nevztahuje na zbraně obranné.

Jednání o nich nelze vést mimo rámec dohod, které již jsou mezi našimi zeměmi uzavřeny.

Co se týká inspekcí na základnách, s lítostí jsme zaznamenali, že značný pokrok, kterého se dosáhlo před tak krátkou dobou, by měl být..."

Ten člověk si zaslouží obdiv, říkal si Ryan. Nesouhlasí s tím, co říká, ale je to postoj jeho země a Ernie Allen nikdy nedovolil, aby jeho osobní názory vyplavaly z toho tajného oddílu jeho mysli, kam je zamykal před začátkem každého zasedání.

Schůze byla oficiálně přerušena, když Allen dokončil svůj proslov, který dnes zopakoval už potřetí. Došlo k výměně obvyklých zdvořilostí. Ryan si potřásl rukou se svým ruským protějškem. Zároveň mu předal zprávu, jak ho to naučili v Langley. Golovko na sobě nedal nic znát, čímž si vysloužil přátelské kývnutí, než se jejich ruce rozpojily. Jack neměl moc na výběr. Musel pokračovat ve svém plánu. Věděl, že se během pár dní dozví, jak velký hazardér Gerasimov je. Riziko, že CIA přijde se svými odhaleními, nadto ještě s několika mnohem úžasnějšími, než mu Jack slíbil... Jenže Ryan ho nemohl obdivovat. Zastával názor, že Gerasimov je šéf gangsterů v hlavní gangsterské organizaci země, jež se sama nechává řídit gangstery. Věděl, že je to zjednodušující, nebezpečný způsob uvažování, ale nebyl důstojníkem z terénu, ačkoli se tak teď choval, a ještě nevěděl, že svět, na který obvykle shlíží ze své klimatizované kanceláře v sedmém patře na ústředí CIA, není tak jasně ohraničený jako jeho hlášení o něm. Očekával, že Gerasimov se jeho návrhu podvolí - nejprve si pochopitelně vezme čas, aby si svůj postoj rozmyslel, ale přece jen se podvolí. Napadlo ho, že jednal jako šachový velmistr, protože očekával, že takhle bude přemýšlet i předseda KGB, jenže nakonec narazil na člověka, který neváhal hodit si mincí - což patřilo ke zvyklostem Američanů. Ironie takového počínání by měla být zábavná, říkal si Jack v mramorové hale ministerstva zahraničí. Jenže nebyla.

Jenningsová nikdy neviděla tak zoufale zničeného člověka, jako byla Beatrice Taussigová. Pod blyštivým, sebevědomým povrchem tlouklo přece jen lidské srdce, sžírané osamělým vztekem vůči světu, který s ní nenaložil tak, jak si přála, ačkoli to sama nedokázala změnit. Skoro jí začalo být té ženy s pouty na rukou líto, ale soucit není imunní vůči zradě, a už vůbec ne vůči únosu, nejvyššímu - nebo nejnižšímu - zločinu ve škále FBI.

Její zhroucení se jim ale vyloženě hodilo, a na tom záleželo nejvíc, nehledě na fakt, že z ní s Willem Perkinsem dostali potřebné informace. Byla ještě tma, když ji vyvedli ven k čekajícímu autu FBI. Její datsun nechali u domu, aby se zdálo, že je ještě tady, ale o patnáct minut později už vešla zadním vchodem do kanceláře FBI v Santa Fe a vše, co věděla, sdělila i nově dorazivším vyšetřovatelům. Moc toho opravdu nebylo, jen jméno, adresa a typ vozu, ale pro začátek to stačilo. Kolem domu záhy projel vůz FBI, a ten zjistil, že volvo stojí na správném místě. Pak se agentům podařilo spojit se s rodinou v domě naproti a upozornit ji, že za minutu na zadní dveře jejich domu zaklepe dvojice agentů FBI. Oba agenti si zřídili pozorovatelnu v obývacím pokoji, což bylo pro mladý pár, který v domě bydlel, vzrušující i hrozné. Agenti se dozvěděli, že "Ann", jak ji mladí lidé znali, je tichá dáma, jejíž povolání neznají, ale která ve čtvrti žije velmi klidným životem, ačkoli občas bývá vzhůru ve zvláštní dobu jako nemálo svobodných lidí. Třeba zrovna včera dojela domů až velmi pozdě, řekl mladý muž, asi dvacet minut před koncem Carsonova pořadu. Asi dlouhé rande. Jen zvláštní, že ji nikdy neviděli, aby si někoho přivedla domů...

Je vzhůru. Vidím světla." Jeden agent si vzal dalekohled, který ke sledování přes ulici takřka nepotřeboval. Druhý měl silný fotoaparát a nový film. Nikdo z nich za záclonami nezahlédl víc než jen pohybující se stín. Venku viděli kolem jejího auta projet muže na kole v helmě. Ze své pozorovatelny spatřili, jak na vnitřní stranu zadního nárazníku umístil vysílačku, ale to jen proto, že věděli, na co se dívat.

"Kdo je tohle učí," divil se muž s fotoaparátem, "David Copperfield?"

"Nějaký Stan - pracuje v Quantiku. Jednou jsem s ním hrál karty," ušklíbl se druhý. "Vrátil mi pak peníze a ukázal mi, jak na to. Od té doby jsem poker o peníze nehrál."

"Můžete nám říct, o co tady jde?" zeptal se majitel domu.

"Bohužel ne. Dozvíte se to, ale teď na to není čas. Bingo!"

"Mám to." Fotoaparát začal cvakat a film se odvíjel.

"To jsme načasovali hodně těsně!" Muž s dalekohledem zvedl vysílačku. "Sledovaná osoba už vyráží, nastupuje do auta."

"Jsme připraveni," odpověděla vysílačka.

"Jede na jih, brzy ji ztratíme z dohledu. A je to. Teď je vaše."

"Rozumím. Máme ji. Konec."

Na sledování bylo vyhrazeno celkem jedenáct aut a nákladních vozů, ale důležitější byly helikoptéry kroužící dvanáct set metrů nad zemí. Další helikoptéra seděla na zemi na letecké základně Kirtland. Šlo o typ UH-1N, dvoumotorovou variantu slavného stroje Huey z Vietnamu vypůjčenou od letectva, teď se na ni připevňovala slaňovací lana.

Ann řídila své volvo jako vcelku obyčejný řidič, ale za tmavými skly svých brýlí se co pár vteřin dívala do zpětného zrcátka. Spoléhala na všechny své dovednosti a navzdory pěti hodinám spánku se neodchýlila od profesionálních standardů. Na sedadle vedle sebe měla termosku s kávou. Sama už dva šálky vypila a zbytek vezla svým třem kolegům.

I Bob se dal do pohybu. Měl na sobě pracovní oděv a boty a vyrazil na dvoumílový běh lesem, zastavoval se jen, aby se podíval na kompas. Dal si na to čtyřicet minut a uvědomil si, že je spotřeboval všechny. Vysoká nadmořská výška a řídký vzduch ho nutily lapat po dechu ještě dříve, než se vydal do

místních kopců. Veškeré sebeobviňování už zapudil. Teď záleželo jen na jeho operaci. Není to první operace, která nevyšla, avšak zatím žádná z těch jeho, ale šikovný terénní důstojník se pozná podle schopnosti poradit si s nepřízní a dotáhne svůj úkol do konce. Deset minut po sedmé už viděl silnici a na její bližší straně byl obchod. Každých dvacet metrů se zastavil mezi stromy a čekal.

Ann jela náhodně zvolenou trasou, nebo to tak aspoň vypadalo. Řídila svůj vůz po hlavní silnici a dvakrát z ní sjela, načež se připravila na poslední úsek. Ve čtvrt na osm zastavila na parkovišti u malého obchodu a vešla dovnitř.

FBI zbývaly už jen dva vozy, tak zdatně si Ann počínala a unikala pronásledovatelům. Po každém náhodném zatočení odpadlo jedno auto - existovalo podezření, že by poznala každé auto, které by viděla více než jednou - a pak následovala zoufalá žádost o další vozy. Dokonce pečlivě vybrala i ten obchod. Nebyl totiž vidět ze žádného místa na silnici; provoz to nedovoloval. Vůz číslo deset zastavil na stejném parkovišti. Jeden z pasažérů vešel do obchodu, zatímco druhý zůstal ve voze.

Uvnitř si muž jako první zástupce FBI Ann pořádně prohlédl, zatímco kupovala nějaké koblihy a rozhodla se i pro kávu ve velkých polystyrenových pohárcích, k tomu nějaké nealkoholické nápoje, všechny s vysokým obsahem kofeinu, ačkoli toho si agent nevšiml. Vyšel ven těsně za ní, v ruce nesl noviny a dvě velké kávy. Díval se, jak vychází, a všiml si, že se k ní připojil nějaký muž, který nasedl do auta stejně přirozeně jako snoubenec ženy, která ráda řídí své vlastní auto. Agent vyběhl ze dveří ke svému autu, ale i přesto ji málem ztratili.

"Tady." Ann mu podala noviny. Bobova fotografie byla na první straně. Byla dokonce barevná, ačkoli kvalita fotografie převzaté z malého snímku na řidičáku nebyla nijak skvělá. Jsem ráda, že jste si vzal tu paruku," poznamenala.

"Jaký je plán?" zeptal se Leonid.

"Nejprve pro vás vypůjčíme nové auto, abyste se dostal zpátky k bezpečnému domu. Pak vám koupíme mejkap, abyste všichni změnili barvu pleti. A pak asi seženu malý nákladák na cestu přes hranici. Taky budeme potřebovat dřevěné bedny. Těmi si ještě nejsem úplné jistá, ale to se do večera změní."

"A přejezd přes hranice?"

"Zítra. Vyjedeme před polednem a kolem večeře jsme na hranicích."

"Tak brzy?" zeptal se Bob.

"Da. Čím víc o tom přemýšlím - když budeme otálet moc dlouho, policie zaplaví celou oblast svými prostředky." Zbytek cesty jeli mlčky. Zajela zpět do města a zaparkovala na veřejném parkovišti, takže Leonid zůstal sám, zatímco ona přešla ulici půl bloku k půjčovně aut naproti velkému hotelu. Tam do čtvrt hodiny splnila příslušné procedury a brzy poté zaparkovala vedle volva jedním fordem. Hodila klíčky Bobovi a řekla mu, ať jede za ní po mezistátní silnici, odkud už pojede sám.

Než dorazili na dálnici, došly FBI už skoro všechny vozy. Muselo padnout nějaké rozhodnutí a agent, který operaci velel, rozhodl správně. Neoznačený vůz státní policie sledoval volvo, zatímco poslední vůz FBI jel za fordem po dálnici. Pět vozů, které se ráno podílely na sledování "Ann", spěchaly za "Bobem" a jeho fordem. Tři sjely stejným výjezdem a sledovaly ho po vedlejší silnici vedoucí k bezpečnému domu. Když upravil svou rychlost podle stanoveného omezení rychlosti, dvě auta ho musela předjet, ale třetí mohlo zůstat za ním - dokud ford nezamířil ke krajnici, kde zastavil. Silnice byla v tomto úseku rovná jako pravítko v délce více než míle a on zastavil přímo uprostřed.

"Mám ho, mám ho," hlásil pozorovatel z helikoptéry a dalekohledem sledoval

vůz ze vzdálenosti tří mil. Díval se, jak drobný muž otevírá kapotu, sklání se, pak několik minut čeká, načež kapotu zavírá a jede dál. "Ten hoch je profík," řekl pozorovatel pilotovi.

Ale nijak skvělý, pomyslel si pilot a nespouštěl oči z bílé tečky v dálce. Viděl, jak ford sjíždí z dálnice na prašnou cestu, která se ztrácí v lese.

"Bingo!"

Dalo se předpokládat, že bezpečný dům bude stát osamoceně. Okolní krajina k tomu jen přispívala. Jakmile byl identifikován, vzlétl ze základny Bergstrom v Texasu letoun RF-4C Phantom ze 67. letky taktického pozorování. Dvoučlenná posádka brala rozkaz jako žert, ale výlet jí nevadil, trval necelou hodinu. Šlo o operaci tak snadnou, že by ji zvládl kdokoli. Phantom provedl celkem čtyři výškové přelety oblasti a s pomocí mnoha vlastních kamerových systémů spotřeboval několik desítek metrů filmu. Pak přistál na letecké základně Kirtland kousek od Albuquerque. Před pár hodinami sem nákladní letoun přivezl další pozemní personál s vybavením. Když pilot vypínal motory, dva členové pozemního personálu vyjmuli zásobníky filmu a odvezli je k přívěsu, který sloužil jako mobilní fotolaboratoř. Automatické vyvolávací přístroje poskytly vlhké snímky analytikům půl hodiny poté, co letoun přistál.

"Tady to je," řekl pilot, když se objevil správný záběr. "Dobré podmínky: jasno, chladno, nízká vlhkost, dobrý úhel slunce. Dokonce jsme nezanechali žádné kondenzační stopy."

"Díky, majore," řekla seržantka a sledovala film z panoramatické kamery KA-91. "Tady to vypadá na prašnou cestu, která vede z dálnice, kroutí se přes mírný pahorek..., a tohle je podle mě obytný přívěs, auto zaparkované asi padesát metrů - a další, nějak zakryté. Takže dvě auta. Fajn, co dál...?"

"Počkejte - to druhé auto nevidím," řekl agent FBI.

"Tady, pane. Slunce se odráží od něčeho příliš velikého, aby to byla jen láhev od koly. Asi sklo auta. Možná zadní, ale spíš bych řekla přední."

"Proč?" zeptal se agent. Chtěl to prostě vědět.

Ani nezvedla oči. "No, pane, kdybych tam byla já a ukrývala bych auto, asi bych s ním Zacouvala, abych mohla co nejrychleji odjet, víte?"

Muž se zasmál. "Už rozumím, seržantko."

Přešla k dalšímu snímku. "Tady to je - tohle je odraz nárazníku a tohle je asi přední maska. Vidíte, jak to zakryli? Podívejte u přívěsu. Tady ve stínu by mohl být člověk..." Podívala se na další obrázek. "Jo, je to tak." Muž měřil asi metr osmdesát, měl atletickou postavu, tmavé vlasy a stín na jeho tváři naznačoval, že se dnes neholil. Neviděli žádné zbraně.

Měli tedy třicet kvalitních snímků celé oblasti, z nichž osm zvětšili do velikosti plakátu. Ty pak odnesli do hangáru k helikoptéře UH-1N, kde čekal Gus Werner. Kvapnou práci neměl o nic raději než lidi v přívěsu, ale jeho možnosti výběru byly stejně omezené jako jejich.

"Nuže, plukovníku Filitove, to máme rok 1976."

"Dimitrij Fjodorovič mě k sobě přivedl, když se stal ministrem obrany. Všechno se tím samozřejmě zjednodušilo."

"A zvětšil se rozsah vašich možností," poznamenal Vatutin.

"Ano."

Už mu nic nevyčítali, neobviňovali ho, nekomentovali povahu zločinu, jehož se Míša dopustil. O tom se prozatím nehovořilo. První přišlo jako obvykle přiznání, a to bylo pokaždé nejtěžší, ale pak, jakmile se s využitím nějakého triku nebo pod nátlakem vyšetřovaný přiznal, nastala snadnější práce. Mohla trvat celé týdny a Vatutin neměl představu, kam asi povede. Počáteční fáze měla určit, čeho se dopustil. Pak bude následovat detailní prozkoumání každé epizody, ale tato dvoufázovost vyšetřování byla nezbytná k tomu, aby došlo k

ustanovení nějakého rejstříku, aby obžalovaný později nechtěl změnit či popřít nějaké konkrétní věci. I tato fáze, rozhovory o detailech, Vatutina a jeho muže děsila. Specifikace každého tanku a děla v Sovětské armádě včetně variant neodeslaných Arabům - což bylo totéž jako předat je Izraelcům, a tedy vlastně Američanům - nebo členským státům Varšavské smlouvy odešly na Západ ještě dříve, než byly první prototypy uvedeny do výroby. Specifikace letounů. Výkonnost konvenčních a jaderných hlavic všech typů. Údaje o spolehlivosti strategických střel. Interní tlachání na ministerstvu obrany, a teď, když se blížili do časů, kdy se Ustinov stal plnoprávným hlasujícím členem politbyra, i politické rozhovory na nejvyšší úrovni. Nejtragičtější bylo, že Filitov předal Západu vše, co věděl o sovětské strategii - a věděl o ní prakticky všechno. Jako souputník a důvěrník Dimitrije Ustinova a legendární voják byl úředníkovým pomocníkem v oblasti opravdového vedení boje.

A co, Míšo, co říkáte na tohle... ? ptal se jistě Ustinov tisíckrát. Vatutin si to uvědomoval, ale nikdy netušil...

"Jaký byl Ustinov člověk?" zeptal se plukovník z "Dvojky".

"Vynikající," odpověděl Filitov okamžitě. "Jeho schopnosti úředníka nemají obdoby. Například jeho instinkt pro výrobní postupy jsem předtím ani potom u nikoho neviděl. Stačilo, aby ucítil továrnu, a řekl vám, jestli vyrábí dobře nebo ne. Viděl pět let dopředu a dokázal určit, které zbraně budou potřeba a které ne. Jeho jediná slabina spočívala v tom, že nevěděl, jak budou doopravdy použity v boji, takže jsme se občas přeli, když jsem se snažil změnit věci tak, aby je šlo účelněji použít. On hledal v zásadě jednodušší metody výroby s vidinou jejího urychlení, zatímco já měl na mysli snadnou ovladatelnost, až bude výsledný produkt používán na bojišti. Obvykle jsem ho přemluvil, ale někdy né."

To jsou věci, pomyslel si Vatutin a psal si poznámky. Míša nikdy nepřestal usilovat o vylepšování zbraní, ačkoli všechno předával Západu... proč? Ale na to se ho nemohl ještě dlouho zeptat. Nemohl umožnit Míšovi, aby se viděl jako vlastenec, dokud nezdokumentují všechny aspekty jeho zrady. Analýza detailů tohoto doznání, uvědomoval si, potrvá celé měsíce.

"Kolik je teď ve Washingtonu?" zeptal se Ryan Candely. "Bude deset dopoledne. Dnes jste měli kratší zasedání." "Jo. Druhá strana žádala přerušení kvůli něčemu důležitému. Nějaké zprávy z Washingtonu ohledně případu Gregory?" "Nic," odpověděl Candela zasmušile.

"Říkal jste nám, že na jednání o svých obranných systémech přistoupí," obrátil se Narmonov na předsedu KGB. Ministr zahraničí již všechny informoval o opaku. Ve skutečnosti se o tom dozvěděli již včera, ale dnes už bylo jasné, že nejde o žádný lstivý krok. Sověti naznačili odklon od oddílu, který se týkal ověřování a byl už v zásadě přijat; doufali, že takhle Američany znejistí, aspoň trošku, v otázce SDI. Nikam to však nevedlo.

"Zdá se, že se náš zdroj zmýlil," připustil Gerasimov. "Nebo očekávané ústupky přijdou až časem."

"Amerika svůj postoj nezměnila a změnit nehodlá. Dostali jste špatné informace, Nikolaji Borisoviči," řekl ministr zahraničí, a potvrdil tak svou pozici věrně po boku generálního tajemníka.

"Je to vůbec možné?" ptal se Alexandrov.

"Jeden z problémů při sběru informací od Američanů spočívá v tom, že oni sami často neznají svůj vlastní postoj. Naše informace přišla od dobře informovaného zdroje a doplnila ji ještě jiná od jiného agenta. Allen to třeba udělat chtěl, ale zakázali mu to."

"To je možné," řekl ministr zahraničí, neboť nechtěl na Gerasimova příliš tlačit. "Už dlouho mi připadá, že má na toto téma svůj vlastní názor. Jenže to

teď na věci nic nemění. Musíme náš postup mírně poopravit. Dalo by se z toho snad vyčíst, že Američané dosáhli dalšího technického pokroku?"

"Možná ano. Pracujeme na tom. Jeden z mých týmů se teď pokouší převézt velmi citlivý materiál." Gerasimov se neodvažoval prozradit víc. Jeho operace s únosem toho amerického majora byla zoufalejší, než Ryan sám tušil. Kdyby pronikla na veřejnost, celé politbyro by ho obviňovalo, že chtěl zhatit důležitá jednání - a učinil tak bez předchozího projednání se svými kolegy. I členové politbyra se měli svěřovat s tím, co dělají, ale on nemohl. Jeho spojenec Alexandrov by se začal ptát proč a Gerasimov nemohl riskovat, že se o jeho vlastním polapení do pasti někdo dozví. Na druhou stranu nepochyboval, že Američané by udělali cokoli, aby únos zveřejnili. Pro ně něco takového znamenalo takřka stejné riziko - politické proudy ve Washingtonu by se pokusily obvinit konzervativce z využití incidentu a nasměrovat rozhovory ke svým vlastním účelům. Hra dosáhla nebývalých rozměrů a rizika, kterým Gerasimov čelil, byla vážná, ale souboj ještě více okořenila. Na opatrnost už bylo pozdě. Na ni už nemyslel, a ačkoli ohrozil svůj vlastní život, rozsah souboje nebyl neopodstatněný.

"My nevíme, že tam je, že?" zeptal se Paulson. Byl vrchním střelcem v Týmu pro záchranu rukojmí - HRT. Byl členem "Čtvrtpalcového klubu", dokázal tedy umístit tři střely ze vzdálenosti šedesáti metrů do kruhu o průměru necelého půl palce - a z tohoto kruhu ještě 0,308 palce zabíral průměr kulky.

"Ne, ale lepší to nebude," připustil Gus Werner. "Jsou tam tři. Víme jistě, že tam jsou dva. Přece by nenechali jednoho muže hlídat rukojmí, zatímco by odjeli pryč - to je neprofesionální."

"Dává to smysl, Gusi," přikývl Paulson. "Ale nevíme to. Takže se s tím musíme spokojit." Druhá věta nezněla jako otázka.

"Jo, a to rychle."

"Dobře." Paulson se otočil ke zdí. Nacházeli se v místnosti pro piloty. Korkové obložení zdí, jež zde mělo izolovat od hluku, se zároveň výborně hodilo pro zavěšení map a fotografií. Všichni viděli, že ten přívěs není nic extra. Jen pár oken, jedny ze dvou dveří byly zatlučené. Domnívali se tedy, že pokoj nedaleko zbývajících dveří je obýván "nepřáteli", zatímco ve druhém drží rukojmí. Mohlo je těšit snad jen to, že jejich protivníci jsou profesionálové, a jejích kroky se tedy dají jakžtakž předvídat. Ve většině případů se zachovají rozumně, na rozdíl od obyčejných zlodějíčků, kteří dělají jen to, co je právě napadne.

Paulson se podíval na jinou fotografii, pak na topografickou mapu a začal přemýšlet o přístupové cestě. Fotografie s vysokou rozlišovací schopností byly darem z nebe. Paulson na nich viděl jednoho muže venku a prohlížel si pěšinu, nejpravděpodobnější přístupovou cestu. Trochu se projde, říkal si, ale hlavně bude sledovat silnici. Takže skupina pozorovatelů/ostřelovačů se přiblíží z druhé strany.

"Myslíš, že to jsou lidi z města?" zeptal se Wernera.

"Nejspíš."

"Udělám to takhle. Já a Marty se přiblížíme na čtyři sta metrů za tímhle kopcem a pak sejdeme tudy rovnoběžně s přívěsem."

"A kde se zastavíte?"

"Tady." Paulson poklepal na nejlepší z fotografií. "Asi bychom s sebou měli vzít kulomet." Vysvětlil jim proč a všichni přikývli.

"Ještě jedna změna," oznámil Werner. "Dostali jsme nová pravidla nasazení. Jestli někdo z vás bude mít dojem, že rukojmí je v ohrožení, žádné slitování. Paulsone, jestli se někdo z nepřátel přiblíží k rukojmí, jakmile zahájíme útok, sundáš ho první střelou, ať má zbraň, nebo ne."

"Moment, Gusi," namítl Paulson. "Každopádně tam bude..."

"Rukojmí má obrovský význam a existuje důvodné podezření, že jakýkoli pokus

o jeho vysvobození může mít za následek jeho smrt..."

"Někdo se asi moc díval na televizi," poznamenal další člen týmu.

"Kdo?" zeptal se Paulson tiše a příkře zároveň.

"Prezident. U telefonu byl i ředitel Jacobs. Má ten rozkaz písemně."

"Mně se to nelíbí," řekl střelec. "Určitě ho tam někdo bude hlídat, a ty po mně chceš, abych ho odpráskl, ať rukojmí ohrožuje, nebo ne."

"Přesně tak," přikývl Werner. "Jestli to nedokážeš, řekni mi to hned."

"Musím znát důvod, Gusi."

"Prezident o něm hovořil jako o neocenitelném národním prostředku. Je to klíčový člověk v tak zásadním projektu, že o něm přijel osobně informovat prezidenta. Proto ho unesli a panuje názor, že když zjistí, že ho nedostanou, nebudou chtít, abychom ho měli my. Podívej se, co už udělali," dodal velitel týmu.

Paulson o jeho slovech chvíli přemýšlel a pak souhlasně přikývl. Ohlédl se na svého kolegu, Martyho, který rovněž přikývl.

"Fajn. Musíme prolézt oknem. Je to práce pro dvě pušky."

Werner se otočil k tabuli a díval se na plán útoku co nejpečlivěji. Nevěděli, jak vypadá vnitřek přívěsu, a jistě bude hodně záležet na tom, co zjistí Paulson přímo na místě díky svým silným mířidlům. Detaily plánu se v ničem nelišily od vojenských útoků. Werner nejprve ustanovil velitelskou strukturu - každý ji znal, ale přesto ji velmi přesně definovali. Pak přišlo na řadu složení útočných týmů a rozdělení úkolů. V pohotovosti budou lékaři a ambulance, stejně tak tým pro sběr důkazů. Strávili tím hodinu, plán sice nebyl tak dokonalý, jak by si kdokoli z nich přál, ale jejich výcvik si s tím poradí. Jakmile budou jednání ukončena, operace bude záviset na zkušenosti a úsudku jednotlivých členů týmu, ale v konečné fázi je tomu tak vždy. Když skončili, všichni se dali do pohybu.

Rozhodla se pro menší dodávku stejné velikosti jako minibusy nebo vozidla na převoz malých obchodních zásilek. Větší nákladní vůz, říkala si, by musela naplnit větším množstvím příslušných krabic. Ty vyzvedla v jednom obchodě s názvem Kupa beden. Něco takového dosud nikdy neděla - veškeré své přenosy informací zajišťovala s pomocí filmů, které se snadno vešly do kapsy - , ale stačilo otevřít Zlaté stránky a zavolat na pár míst. Koupila deset zásilkových beden se dřevěnými okraji a papírovými stěnami, všechny rozložené, aby se daly lépe naložit. Ve stejném obchodě koupila i nálepky s označením převáženého zboží a kousky polystyrenu, které náklad ochrání před nárazem. Prodejce na nich trval. Táňa sledovala, jak dva muži zboží nakládají, a pak odjela.

"Co myslíš, že chystá?" zeptal se jeden agent.

"Asi chce něco někam odvézt." Řidič ji sledoval ze sedmdesáti metrů a jeho kolega svolával agenty, aby si promluvili s tou dopravní společností. Dodávka se sledovala mnohem snáze než volvo.

Paulson a další tři muži vystoupili z vozu na vzdáleném kraji obytné čtvrti asi dva tisíce metrů od přívěsu. Jedno dítě na předním dvorku si muže zvědavě prohlíželo - dva nesli pušky, třetí kulomet M-60 a stoupali do lesa. Na místě zůstaly dva policejní vozy, i když vůz skupiny už odjel, a policisté obcházeli domy a říkali jejich obyvatelům, aby se s nikým nebavili o tom, co právě viděli - byť v mnoha případech spíš neviděli.

Když Paulson ušel sto metrů lesem, byl rád, že na zemi v borovém lese leží spousta napadaného jehličí, ne šustivého listí jako v západní Virginii, kam chodil každý rok na podzim na jeleny. Letos žádného nedostal. Dvakrát měl skvělou příležitost, ale kusy, které viděl, byly menší, než by si přál, takže

je nechal na příští rok a čekal zatím na příležitost, která se neobjevila.

Paulson miloval lesy, narodil se v Tennessee, nic ho netěšilo víc, než když se ocitl na venkově a mohl se tiše procházet po zalesněné krajině, kde zem pokrývá spadané listí. Pomalu a opatrně vedl další tři muže, snažili se dělat co možná nejméně hluku - jako úředníci berního úřadu, kteří nakonec přesvědčili jeho dědečka, aby ukončil výrobu piva Bílý blesk, pomyslel si bez úsměvu. Paulson během patnácti let své služby nikoho nezabil. Tým pro záchranu rukojmí měl nejlépe vycvičené ostřelovače na světě, ale ti své umění nikdy řádně neuplatnili. On sám se přiblížil asi pětkrát, ale vždycky měl nějaký důvod nevystřelit. Dnes se to mělo změnit. Byl si tím téměř jist, takže měl trochu jinou náladu. Jedna věc byla jít do akce s vědomím, že lze očekávat střelbu. Při práci v FBI byla ta možnost stále. Člověk se na to připravil a pokaždé doufal, že to nebude nutné - věděl až moc dobře, co se stane, když policista někoho zabije, ty noční můry, deprese, které v televizních detektivkách nikdy nejsou vidět. Lékař už sem asi letí, pomyslel si Paulson. FBI měla psychiatra, jenž agentům pomáhal po přestřelce, protože i když jste věděli, že jste neměli na výběr, lidská psychika se před zbytečnou smrtí pokaždé roztřese a ztrestá přeživšího za to, že přežil, zatímco jeho oběť je po smrti. Taková je cena pokroku, říkal si Paulson. Vždycky tomu tak nebylo a zločinci nejsou takoví dosud. To je rozdíl mezi oběma skupinami. Jenže ke které z nich patří jejich cíl? Zločinecké? Ne, jsou to nepochybně vycvičení profesionálové, svého druhu vlastenci. Lidé konající svou práci. Stejné jako já.

Zaslechl nějaký zvuk. Zvedl levou ruku a všichni čtyři muži se ukryli. Něco se hýbalo... vlevo od nich. Pohybovalo se to stále doleva, mimo jejich trasu. Možná nějaké dítě, říkal si, co si hraje v lese. Počkal si, dokud nebylo jasné, že jde pryč, pak znovu vyrazili vpřed. Jejich skupina měla přes ochranné oblečení vojenské maskáče, lesní vzor se skvrnami zelené a hnědé barvy. Po půl hodině se Paulson podíval na mapu.

"Kontrolní bod jedna," řekl do vysílačky.

"Rozumím," odpověděl Werner tři míle daleko. "Nějaké problémy?"

"Ne. Můžeme vyrazit přes první kopec. Do patnácti minut bychom měli mít cíl na dohled."

"Rozumím. Do toho."

"Dobře. Konec." Paulson a jeho muži šli vedle sebe k prvnímu kopci. Byl menší, další následoval dvě stě metrů za ním. Odsud už uvidí přívěs, takže zpomalili. Paulson podal svou pušku čtvrtému muži. Agent postupoval vpřed sám, rozhlížel se a volil cestu, která slibovala nejtišší chůzi. Šlo spíše o to, kudy jste šli, než jak, což lidem z města činí potíže, neboť se domnívají, že všechny lesní povrchy jsou hrozně hlučné. Tady Paulson viděl spoustu kamenitých výčnělků, takže se proplétal mezi nimi a po takřka neslyšném pochodu dorazil na druhý vrcholek o pět minut dříve. Přitiskl se ke stromu a vytáhl dalekohled - i ten byl potažený zeleným plastem.

"Dobré odpoledne, přátelé," pronesl pro sebe. Nikoho zatím neviděl, ale přívěs blokoval výhled na místo, kde předpokládal hlídkujícího muže, v cestě stálo i hodně stromů. Paulson se rozhlédl, kam by se dalo uhnout. Několik minut se rozhlížel a poslouchal, načež mávl na své kolegy, aby ho následovali. Trvalo jim to deset minut. V lese byli hodinu a půl, takže měli trochu náskok.

"Viděls někoho?" zeptal se druhý střelec, když dorazil k Paulsonovi.

"Zatím ne."

"Doufám, že někam neujeli," řekl Marty. "Co teď?"

"Přejdeme doleva a pak tou roklí. To bude naše místo." Ukázal.

"Jako na těch fotkách."

"Všichni připraveni?" zeptal se Paulson. Před cestou ještě chvíli počkal, aby se všichni mohli napít vody. Vzduch tu byl řídký a suchý, rychle tu vysychalo hrdlo. Nechtěl, aby někdo začal kašlat. Pastilky proti kašli, říkal si vrchní ostřelovač. Na ty jsme zapomněli...

Na svá místa dorazili za půl hodiny. Paulson se rozhodl pro vlhké místo vedle čedičového balvanu, který se sem dostal při poslední návštěvě ledovce. Byl asi šest metrů nad úrovní přívěsu, tak si to představoval, svíral s ním úhel necelých devadesát stupňů. Měl přímý výhled na velké okno v zadní části. Pokud je Gregory uvnitř, předpokládali, že je právě zde. Nejvyšší čas to zjistit. Paulson rozložil dvounožku a podepřel si pušku, odstranil kryty dalekohledu a dal se do práce. Znovu zvedl vysílačku a zasunul si do ucha sluchátko. Šeptal tišeji než vítr, který šuměl ve větvích borovic nad ním.

"Tady Paulson. Jsme na místě, rozhlížíme se. Ozveme se."

"Rozumím," ozvalo se z vysílačky.

"Ježíši," řekl Marty. "Tamhle je. Vpravo."

Al Gregory seděl v křesle. Neměl ovšem moc na výběr. Zápěstí měl spoutaná v klíně - tento ústupek mu měl zajistit větší pohodlí - , ale paže a nohy měl pevně přivázané ke křeslu. Brýle mu vzali a všechny předměty v místnosti měly rozmazané obrysy. Včetně toho, který si říkal Bill. Střídali se u něj. Bill seděl v opačné části místnosti těsně pod oknem. U opasku měl automatickou pistoli, ale Gregory nerozeznal její typ, jen charakteristický zahnutý tvar.

"Co..."

"... s vámi uděláme?" dokončil Bill otázku. "Ať se propadnu, jestli to vím, majore. Někteří lidi se asi zajímají o to, čím se živíte."

"Nic jim..."

"To určitě," usmál se Bill. "Ale řekli jsme vám, abyste byl zticha, jinak vám znovu nasadím roubík. Hlavně klid, hochu."

"Na co říkala, že potřebuje ty krabice?" zeptal se agent.

"Její společnost prý má převážet nějaké sochy. Prý nějaký místní umělec - má výstavu myslím v San Francisku."

V San Francisku je sovětský konzulát, napadlo agenta okamžitě. Ale to přece nemůžou..., nebo můžou?

"Říkáte krabice jako pro lidskou postavu?"

"Do velké se vejdou bez potíží dva lidi, pak vzala i několik menších."

"Jak asi dlouho trvá jejich sestavení?"

"Nic zvláštního k tomu nepotřebujete. Maximálně půl hodiny."

Půl hodiny...?'Jeden z agentů okamžitě vyšel z místnosti a zvedl telefon. Informace se vysílačkou dostala k Wernerovi.

"Všichni pozor," ozvalo se ve sluchátku. "Jede sem dodávka - nic velkého - z hlavní silnice."

"Odsud ji nevidíme," vrčel Paulson k Martymu po své levé ruce. Nevýhodou jejich stanoviště bylo, že neviděli celý přívěs a zahlédli jen část cesty, která sem vedla. Bylo tu příliš mnoho stromů. Aby měli lepší výhled, museli by jít blíž, ale to zase znamenalo riziko, do kterého se jim nechtělo. Podle údajů laserového měřiče vzdálenosti se nacházeli sto osmdesát tři metrů od přívěsu. Pušky měli optimalizované na vzdálenost dvou set metrů, v maskáčích budou neviditelní, dokud se nezačnou hýbat. Ačkoli měli dalekohledy, stromy tak překážely ve výhledu, že lidské oko nedokázalo pořádně zaostřit.

Zaslechl tu dodávku. Má špatný výfuk, pomyslel si. Pak zaslechl bouchnutí kovových dveří a vrzavé otevření dalších. Následovaly hlasy, ale ačkoli poznal, že jde o rozhovor několika lidí, nedokázal rozeznat jediné slovo.

"Mělo by to stačit," řekla kapitánka Bisjarinová Leonidovi. "Mám dvě tyhle a tři ty menší. Ty naskládáme nahoru."

"A co vezeme?"

"Sochy. Za tři dny začíná výstava, hranici překročíme na nejbližším přechodu. Když vyjedeme do dvou hodin, jsme na hranicích akorát včas."

"Víte jistě..."

"Prohledávají zásilky cestou na sever, ne na jih," ujistila ho Bisjarinová.

"Tak dobře. Krabice sestavíme uvnitř. Řekněte Olegovi, ať jde ven."

Bisjarinová vešla dovnitř. Lenny měl stanoviště venku, protože věděl o pobytu v divočině víc než ostatní dva důstojníci. Zatímco Oleg s Leonidem nosili bedny dovnitř, Bisjarinová zašla do přívěsu zkontrolovat Gregoryho.

"Dobrý den, majore. Sedí se vám pohodlně?"

"Vidím další postavu," řekl Paulson, jakmile vstoupila do místnosti. "Žena, je to ta z fotek - ta s volvem," řekl do vysílačky. "Mluví s rukojmím."

"Vidím tři muže," slyšel pak ze sluchátka. Další agent měl místo na vzdálenějším konci přívěsu. "Nosí do přívěsu krabice. Opakuji, tři osoby mužského pohlaví. Žena je uvnitř a mimo dohled."

"To by mělo být všechno. Povězte mi něco o těch bednách." Werner stál u helikoptéry několik mil odsud a držel v ruce náčrt toho přívěsu.

"Jsou rozložené, ne složené. Asi je budou chtít sestavit."

"Čtyři, to by mělo být všechno," řekl Werner svým mužům. "A rukojmí je tam..."

"Sestavování těch beden by mělo zaměstnat dva z nich," řekl muž z útočného týmu. "Jeden bude uvnitř, jeden s rukojmím..., to se mi líbí, Gusi."

"Pozor, tady Werner. Jdeme na to. Všichni se připravte." Pokynul pilotovi helikoptéry, který začal startovat. Velitel HRT se ještě zamyslel, zatímco jeho muži nastupovali do helikoptéry. Kdyby se ho Rusové pokusili odvézt, jeho muži by je mohli dostat cestou, ale takové dodávky mají okna jen u řidiče a spolujezdce... To znamenalo, že dva až tři budou mimo dohled... a nejspíš schopni zabít rukojmí dříve, než by tomu jeho muži mohli zabránit. Jeho první instinkt byl správný: musejí vyrazit hned teď. Vůz Chevy Suburban se čtyřmi členy týmu vyjel na hlavní silnici vedoucí k místu.

Paulson uvolnil pojistku své pušky a Marty provedl totéž. Shodli se na tom, co přijde dál. Tři metry od nich připravovali svůj kulomet střelec a nabíječ, postupovali pomalu, aby utlumili kovový hluk.

"Nikdy to není podle plánu," poznamenal střelec číslo dvě.

"Proto nás pořád tak cvičí." Paulson sledoval mířidly cíl. Nebylo to snadné, protože skleněné okno odráželo hodně světla z okolních lesů. Viděl sotva její hlavu, ale byla to žena, a tedy někdo, koho jednoznačné identifikovali jako nepřítele. Sílu větru odhadl na deset uzlů zprava. Při vzdálenosti dvou set metrů vychýlí kulku asi dva palce doleva, takže s tím bude muset počítat. Ani se silným dalekohledem není lidská hlava ze vzdálenosti dvou set metrů nijak velký terč a Paulson pušku mírně posunul, aby neztrácel její hlavu z mušky, i když chodila. Nedíval se tolik na ženu, jako spíš na kříž v mířidlech a nepřestával jím mířit na cíl. Postupoval automaticky podle výcviku. Kontroloval svůj dech, opřel se o lokty a pevně stiskl pušku.

"Kdo jste?" zeptal se Gregory.

"Táňa Bisjarinová." Chodila, aby si protáhla ztuhlé nohy.

"Máte rozkazy mě zabít?" Táňa obdivovala tón, jakým se zeptal. Gregory nebyl od pohledu zrovna voják, ale podstatné věci jsou očím skryté.

"Ne, majore. Vezmeme vás na malý výlet."

"Tady je ta dodávka," řekl Werner. Šedesát vteřin od silnice k přívěsu. Zvedl vysílačku. "Teď teď teď!" Dveře helikoptéry se posunuly vzad a připravila se svinutá lana. Werner udeřil pilota pěstí do ramene tak silně, že to muselo bolet, ale pilot měl moc práce, aby si toho všiml. Stlačil páku kolektivního řízení a klesl s helikoptérou k přívěsu vzdálenému už necelou míli.

Zaslechli to dříve, než to uviděli, neklamný zvuk dvoulistého rotoru. Nad oblastí létalo tolik helikoptér, že nehrozilo bezprostřední nebezpečí. Muž venku došel k rohu přívěsu a podíval se vzhůru, pak se otočil, když měl pocit, že zaslechl blížící se vůz. Leonid s Olegem uvnitř zvedli otráveně oči od zpola sestavené krabice, ale jejich nezájem pominul, když se zvuk helikoptéry změnil v řev. Bisjarinová v zadní části přívěsu přešla okamžitě k oknu a uviděla helikoptéru jako první. Bylo to také to poslední, co viděla.

"Zamířit."
"Zamířit." Souhlasil druhý střelec.
"Pal!"
Vystřelili takřka zároveň, ale Paulson věděl, že druhý střelec vystřelil dříve. Prorazil silné sklo, kulka se pak stočila vychýlena nárazem do skla. Druhá kulka s dutou špičkou přiletěla o zlomek vteřiny po ní a zasáhla sovětskou agentku do obličeje. Paulson si toho všiml, ale v hlavě měl jen střelbu a oči upíral na mířidla a cíl. Střelec s kulometem nalevo od nich už zahájil palbu, když Paulson oznámil svůj výstřel: "Střed hlavy."
"Cíl znehybněn," řekl druhý střelec do vysílačky. "Žena zasažena. Rukojmí na dohled." Oba znovu nabili a hledali další cíle.
Lana se závažím vypadla z helikoptéry a po nich sjeli čtyři muži. Werner byl vpředu a prosmýkl se rozbitým oknem se samopalem MP-5 v ruce. Viděl Gregoryho, jenž něco křičel. K Wernerovi se připojil další člen týmu, který převrátil židli na stranu a klekl si mezi ni a zbytek přívěsu. Pak vstoupil třetí muž a všichni tři namířili své zbraně před sebe.
Chevy Suburban dorazil právě včas, aby zahlédl, jak jeden z mužů KGB vystřelil z pistole na jednoho agenta, který se snesl na střechu přívěsu, o něco se zachytil a nedokázal uchopit svou zbraň. Z vozu vyskočili dva agenti a vypálili po třech ranách, muž se svalil k zemi. Agent na střeše přívěsu se vyprostil a mávl.
Leonid s Olegem už se uvnitř natahovali po svých zbraních. Jeden z nich se ohlédl a zpozoroval neustávající kulometnou palbu, která se prokousávala kovovými stěnami přívěsu, nepochybně jim měla zabránit ve snaze přiblížit se ke Gregorymu. Ale jejich rozkazy je právě k tomu nutily.
"Rukojmí je v pořádku, rukojmí je v pořádku. Žena zneškodněna," hlásil Werner do vysílačky.
"Cíl venku zneškodněn," hlásil další agent z venku. Sledoval jiného člena týmu, jenž na dveře připevňoval malou výbušninu. Muž ustoupil a kývl. "Hotovo!"
"Kulomet zastavit palbu, zastavit palbu," rozkázal Werner.
Oba důstojníci KGB slyšeli, jak střelba utichá, a zamířili dozadu. Přední dveře přívěsu mezitím vyrvala z pantů nálož. Výbuch měl mít takovou sílu, aby je dezorientoval, ale oba muži byli příliš ostražití. Oleg se otočil a chytil svou zbraň oběma rukama, aby kryl Leonida. Vystřelil na první postavu za dveřmi a zasáhl muže do ruky. Agent spadl a snažil se zvednout svou pušku. Vystřelil, ale minul, nicméně na sebe upoutal Olegovu pozornost. Druhý muž u

dveří měl připravený samopal MP-5. Vystřelil dvě dávky. Posledním Olegovým pocitem bylo překvapení: neslyšel jejich výstřely. Pochopil, když zahlédl válcovité tlumiče.

"Agent zraněn a protivník zneškodněn. Další protivník míří dozadu. Ztratil jsem ho, když zahnul za roh." Agent vyběhl za ním, ale zakopl o krabici.

Nechali ho vejít do dveří. Jeden agent, jehož trup chránila neprůstřelná vesta, stál mezi dveřmi a rukojmím. Teď už mohli riskovat. Werner okamžitě poznal, že to je ten muž, co si vypůjčil auto; dosud nestihl na nikoho zamířit. Muž zahlédl tři členy HRT v černých kombinézách a nepochybně s neprůstřelnými prvky. V jeho tváři se objevily náznaky pochybností.

"Odhoďte zbraň!"křikl Werner. "Nezkoušejte..."

Leonid si všiml, kde je Gregory, a vzpomněl si na své rozkazy. Pistole se začala zvedat.

Werner udělal něco, co svým lidem vždycky zakazoval, ale nedokázal si vzpomenout proč. Vystřelil na mužovu ruku asi pět kulek - a jakoby zázrakem to fungovalo. Ruka, v níž svíral pistoli, ucukla a pistole spadla na zem skrápěná proudy krve. Werner se vrhl vpřed, srazil muže k zemi a přitiskl mu ústí své pistole s tlumičem k čelu.

"Číslo tři na zemi! Rukojmí v pořádku! Skupino, ohlaste se!"

"Venku, celkem jeden na zemi a zneškodněn."

"V přívěsu, celkem dva na zemi a zneškodněni. Jeden agent zasažen do ruky, nic vážného."

"Žena na zemi a zneškodněna," volal Werner. Jeden protivník zraněn a pod dohledem. Zajistěte oblast! Ambulance vyrazit!" Od prvních výstřelů ostřelovačů uplynulo celkem dvacet devět vteřin.

U okna, jímž do místnosti pronikl Werner a další dva muži, se objevili tři agenti. Jeden z agentů uvnitř vytáhl nůž a přeřezal lana, která poutala Gregoryho, načež ho prakticky vyhodil z okna, kde ho zachytili a odnesli jako hadrového panáčka. Al dostal místo v zadní části vozu HRT a rychle ho odvezli pryč. Na dálnici přistála helikoptéra vojenského letectva. Jakmile Gregoryho naložila, znovu vzlétla.

Všichni členové HRT měli lékařský výcvik a dva z útočného týmu cvičili s požárníky a záchranáři. Jeden z nich byl zraněn na ruce a řídil obvazování, jehož se ujal muž, který zastřelil Olega. Druhý vycvičený záchranář se vrátil a dal se do práce na Leonidovi.

"Přežije to, ale jeho ruka bude potřebovat chirurga. Kost vřetenní, loketní a pažní, všechny zlomené, šéfe."

"Měl jste tu zbraň odhodit," řekl mu Werner. "Neměl jste žádnou šanci."

"Ježíši," pronesl Paulson. Stál u okna a díval se, co způsobila jeho jediná kulka. Jeden z agentů tělo prohledával a hledal zbraň. Vstal a zavrtěl hlavou. To střelci prozradilo skutečnost, o níž by byl radši nevěděl. V té chvíli pochopil, že už nikdy nebude lovit. Kulka pronikla do hlavy těsně pod levým okem. Velká část ženiny hlavy se nacházela na zdi proti oknu. Paulson si říkal, že se na to neměl dívat. Po pěti vteřinách se odvrátil a vysypal ze své pušky náboje.

Helikoptéra odvezla Gregoryho přímo do centrály projektu. Když přistála, čekalo na ni šest ozbrojených mužů ochranky, kteří ho doprovodili dovnitř. Překvapilo ho, že si ho někdo vyfotil. Kdosi další mu hodil plechovku koly, a když ji otevíral, přivítala ho sladká sprcha. Napil se a pak řekl: "Co to krucifix mělo znamenat?"

"To zatím ani sami nevíme," řekl šéf bezpečnosti. Ještě pár vteřin Gregorymu trvalo, než mu došlo, co se vlastně stalo. Teprve pak se roztřásl.

Werner a jeho lidé už vyšli z přívěsu, když dorazila skupina pro

vyhledávání důkazů. Dostavilo se i deset důstojníků policie státu Nové Mexiko. Zraněný agent a zraněný důstojník KGB byli naloženi do stejné záchranky, ačkoli druhý z nich byl připoután na nosítka a snažil se ze všech sil nekřičet bolestí, již mu působily tři zlomené kosti v paži.

"Kam ho vezete?" zeptal se kapitán policie.

"Do nemocnice základny Kirtland - oba," odpověděl Werner.

"Celkem dálka."

"Rozkaz zní udržet to pod pokličkou. Jestli vás to zajímá, ten, co postřelil vašeho kolegu, je tamhle - aspoň podle popisu, který jsme dostali."

"Překvapuje mě, že jste jednoho zajali živého." Werner se na kapitána zvídavě podíval. "No, byli přece všichni ozbrojeni, ne?"

"Jo," přikývl Werner. Pak se tajemně usmál. "Taky mě to překvapilo."

24 kapitola - Pravidla hry

Ta událost se vůbec nedostala do novin, což bylo něco nevídaného. Zaznělo jen několik málo netlumených výstřelů, přičemž výstřely z pistolí nejsou na americkém západě ničím neobvyklým. Jeden tazatel, který se obrátil na policii státu Nové Mexiko, se dozvěděl, že vyšetřování případu postřeleného strážmistra Mendeze nebylo dosud uzavřeno, zásadní průlom se očekává každým okamžikem, ale že větší počet letů helikoptér byl pouze součástí běžného výcviku záchranných akcí probíhajících za účasti státní policie a vojenského letectva. Nebyla to nijak kvalitní zpráva, ale stačila k tomu, aby měli všichni den dva klid.

Skupina pro vyhledávání důkazů prohledávala přívěs, a jak se dalo čekat, našla jen velmi málo stop. Policejní fotograf pořídil nezbytné fotografie všech obětí - říkal o sobě, že je profesionálním olupovačem mrtvol - a film předal vysokému zaměstnanci FBI. Všechna těla byla uložena do vaků a odvezena do Kirtlandu, odkud je letadla zavezla na doverskou leteckou základnu, kde se nacházelo zvláštní centrum zaměstnávající soudní patology. Fotografie zemřelých důstojníků KGB byly vyvolány a okamžitě odeslány do Washingtonu. Místní policie a FBI začaly hovořit o tom, jaký zaujmout postup proti přeživšímu agentovi KGB. Nikdo nepochyboval, že porušil přinejmenším deset zákonů, a to jak federálních, tak státních; bude si s tím muset poradit několik státních zástupců, hlavní rozhodnutí bude ovšem muset padnout ve Washingtonu. V tomto závěru se nicméně mýlili. Rozhodující totiž bude jiná část světa.

Byly čtyři hodiny ráno, když Ryan ucítil, jak ho někdo chytil za rameno. Otočil se na posteli a otevřel oči těsně předtím, než Candela rozsvítil lampičku u postele.

"Co je?" zeptal se Ryan tak srozumitelně, jak byl schopen.

"FBI to rozjela. Mají Gregoryho a je v pořádku," řekl Candela a podal mu několik fotografií. Ryan zamrkal a pak vytřeštil oči.

"Tomu říkám probuzení," řekl Jack, ještě než si všiml, jak dopadla Táňa Bisjarinová. "Panebože!" Hodil snímky na postel a odešel do koupelny. Candela zaslechl zvuk tekoucí vody, pak se Ryan znovu objevil a zamířil k ledničce. Vytáhl plechovku sody a otevřel ji.

"Promiňte. Dáte si?" ukázal Jack na ledničku.

"Na mě je trochu brzy. Včera jste to Golovkovi předal?"

"Jo. Zasedání začíná dnes odpoledne. Chci se s naším přítelem sejít kolem osmé. Chystal jsem se vstát asi v půl šesté."

"Myslel jsem si, že byste ty fotky měl vidět hned," řekl Candela, za což si vysloužil ušklíbnutí.

"Jo. Lepší než ranní noviny... Máme ho," řekl Ryan a díval se na koberec.

"Pokud ovšem..."

"Pokud ovšem nechce dožít zbytek života v nějaké díře," přikývl důstojník CIA.

"A co jeho žena a dcera?" zeptal se Jack, "Jestli vás něco napadá, sem s tím."

"Sejdete se tam, kde jsem navrhoval?"

"Jo."

"Zatlačte na něj, jak to jen půjde." Candela zvedl snímky z postele a uložil je do obálky. "Nezapomeňte mu je ukázat. S jeho svědomím to asi moc neudělá, ale aspoň pozná, že to myslíme zatraceně vážně. Víte, původně jsem si myslel, že vám přeskočilo. Teď - " usmál se - "mám pocit, že vám sice přeskočilo, ale v mezích normy. Vrátím se, až se proberete."

Ryan přikývl a díval se za ním, načež odešel do sprchy. Tekla teplá voda a Jack nespěchal, postupně zaplnil tu malou koupelnu párou, kterou pak musel setřít ze zrcadla. Když se holil, usilovně se díval na svou tvář, ne do očí. Na pochybnosti o sobě neměl čas.

Za okny byla tma. Moskva neměla takové osvětlení jako města v Americe. Možná za to mohl i prakticky nulový počet aut na silnicích v tuto hodinu. Ve Washingtonu neustále někdo někam jezdil. Stále tam panovala taková zvláštní jistota, že někde je někdo vzhůru a v práci, ať už je to kdokoli. Tady nic takového neplatilo. Podobně jako se slova jednoho jazyka nikdy úplně neshodují se slovy jazyka jiného, i Moskva připadala Ryanovi tak podobná ostatním velkoměstům, která navštívil, že ho zdejší odlišnosti tím spíš omračovaly. Lidi se tady nestarali o své věci. Většinou spíš konali to, co jim nařídil někdo jiný. Paradoxní bylo, že se on sám zanedlouho stane člověkem, který vydává rozkazy, navíc muži, který již zapomněl, jaké to je, je přijímat.

Moskva se probouzela pomalu. Hluk tramvají a hlubší vrnění dieselových motorů tlumila sněhová pokrývka a Ryanovo okno nevedlo takovým směrem, aby zahlédl první známky rozbřesku. To, co bylo kdysi šedé, se pomalu začínalo zabarvovat, jako by si nějaké dítě pohrávalo s ovládači barevné televize. Jack dopil třetí šálek kávy a v sedm třicet položil knihu, kterou četl. Candela mu říkal, že v takových okamžicích je načasování nade vše. Odešel do koupelny a pak se oblékl před svou ranní procházkou.

Chodníky byly po neděln sněhové vánici již odklizené, ale u krajnic stále ležely hromady sněhu. Ryan kývl na členy ostrahy, Australana, Američana a Rusa, načež zamířil na sever po Čajkovského ulici. V ostrém severním větru mu slzely oči, a když se blížil k náměstí Povstání, musel si trochu upravit šálu. V této části Moskvy sídlily ambasády. Včerejšího rána zatočil na vzdálenější straně náměstí doprava a zahlédl snad pět velvyslanectví vedle sebe, ale dnes zatočil doleva na Kudrinskij Pereulok - v ruštině je nejméně devět ekvivalentů pro slovo "ulice", ale jednotlivé nuance Jack nikdy nepochopil - pak doprava a pak znovu doleva na Barikádníků.

Pojmenovat ulici i kino podle barikád připadalo Jackovi zvláštní. A ještě zvláštněji to vypadalo napsané latinkou. Jack trochu změnil rychlost a kráčel co nejblíž k budovám. Přesně, jak očekával, se otevřely jedny dveře a on do nich vstoupil. Znovu ho prohledali. Bodyguard našel v jeho kapse zalepenou obálku, ale neotevřel ji a Ryan si oddechl.

"Pojďte." Totéž, co řekl poprvé, všiml si Jack. Třeba má omezenou slovní zásobu.

Gerasimov seděl v křesle, zády k Ryanovi. Jack scházel podél řad sedadel k němu.

"Dobré ráno," pronesl směrem k jeho zátylku.

"Jak se vám líbí naše počasí?" zeptal se Gerasimov a mávl na ochrankáře, aby odešel. Vstal a zavedl Jacka dolů k plátnu.

"U nás taková zima není."

"Měl byste nosit čepici. Většina Američanů je proti, ale tady je to nutnost."

"V Novém Mexiku se prý taky ochladilo," řekl Ryan.

"Prý ano. Myslel jste si, že nic neudělám?" zeptal se předseda KGB. Nedal na sobě nic znát, hovořil jako učitel na pomaleji chápajícího studenta. Ryan se rozhodl, že ho ještě nebude obírat o jeho nadšení.

"Mám s vámi vyjednávat o svobodě majora Gregoryho?" zeptal se Jack neutrálně - či spíše se o to pokusil. Ranní dávka kávy mu úplný klid nedovolila.

"Jestli chcete," odpověděl Gerasimov.

"Myslím, že tohle by vás mohlo zajímat." Jack mu podal obálku.

Předseda KGB ji otevřel a vyndal z ní snímky. Když si je prohlížel, nijak nezareagoval, ale jakmile se otočil k Ryanovi, měl v očích takový pohled, že ranní vítr proti tomu vypadal jako vlahý jarní vánek.

"Jeden žije," řekl Jack. "Je zraněn, ale nic vážného. Jeho na fotce nemám. Někdo ho zapomněl vyfotit. Gregoryho ale máme zpátky, naprosto v pořádku."

"Chápu."

"Takže jistě chápete i to, že máte stejný výběr, jaký jsme vám předložili už dříve. Musím vědět, pro co se rozhodnete."

"To je snad jasné, ne?"

"Jedna z věcí, které jsem během studia vaší země poznal, říká, že nic není tak jasné, jak bychom si představovali." Gerasimov se skoro usmál.

"Jak se mnou bude zacházeno?"

"Poměrně slušně." A tisíckrát líp, než byste zasloužil.

"A má rodina?"

"Stejně tak."

"A jak nás odsud chcete všechny tři dostat?"

"Pokud se nepletu, vaše žena je původem z Estonska a často tam jezdí. V pátek večer ať jsou tam," řekl Ryan a dodal několik detailů.

"Co přesně..."

"To vás nemusí zajímat, pane Gerasimove."

"Ryane, vy mi neříkáte co..."

"Mám, pane, mám," přerušil ho Jack a přemýšlel, proč mu řekl "pane".

"A co já?" zeptal se předseda. Ryan mu sdělil, co má udělat. Gerasimov přikývl. "Chci se vás na něco zeptat."

"Prosím."

"Jak jste oklamal Platonova? Je to velmi bystrý muž."

"SEC proti mně skutečně vedlo menší vyšetřování, ale to nebylo to nejdůležitější." Ryan se zvedl k odchodu. "Bez vás bychom to nezvládli. Museli jsme připravit velmi dobrou kamufláž, jakou nelze fingovat. Kongresman Trent byl ve vaší zemi před půl rokem a seznámil se s nějakým Valerijem. Poměrně se sblížili. A pak se dozvěděl, že Valerij dostal pět let za ‚protispolečenské jednání'. Takže vám to chtěl oplatit. Požádali jsme ho o pomoc a on neodmítl. Takže se dá říct, že jsme proti vám využili vaše vlastní předsudky."

"A co byste chtěli, abychom s takovými lidmi dělali, Ryane?" zeptal se předseda. "Chcete snad..."

"Já zákony nepíšu, pane Gerasimove." Ryan vyšel ven. Je příjemné, říkal si cestou do budovy velvyslanectví, mít pro změnu vítr v zádech.

"Dobré ráno, soudruhu generální tajemníku."

"Nemusíte tak formálně, Iljo Arkadijeviči. V politbyru jsou i starší členové než vy, kteří nemají hlasovací právo, a my jsme soudruhy už velmi dlouho. Co vás trápí?" zeptal se Narmonov opatrně. Bolestný pohled v očích jeho kolegy nešlo přehlédnout. Měli hovořit o sklizni obilí, jenže...

"Andreji Iljiči, nevím, jak začít." Vaněj ev se div nezalkl a z očí mu začaly téct slzy. "Víte, má dcera..." řekl a deset úporných minut vysvětloval.

"No a?" zeptal se Narmonov, když se zdálo, že domluvil - ale očividně muselo ještě něco následovat. Následovalo.

"Tedy Alexandrov s Gerasimovem." Narmonov se zaklonil a podíval se na zeď. "Prokázal jste obrovskou odvahu, příteli, že jste s tím za mnou přišel."

"Nesmím jim dovolit - i kdyby mě to mělo stát kariéru, Andreji, nesmím jim dovolit, aby vás teď zastavili. Máte před sebou tolik věcí, musíme - musíte změnit tolik aspektů. Musím odejít. Vím to. Ale vy musíte zůstat, Andreji. Lidé vás potřebují, pokud máme vůbec něco dokončit."

Obdivuhodné bylo, že řekl lidé, ne strana, pomyslel si Narmonov. Časy se opravdu mění. Ne. Zavrtěl hlavou. Tak to ještě není. Podařilo se mu jen vytvořit atmosféru, v níž mohou mít časy šanci na nějakou změnu. Vanějev patřil mezi lidi, kteří chápali, že zásadní není vytýčený cíl, ale spíš proces. Každý člen politbyra věděl - a už dlouhá léta - , že musí dojít ke změně. Nedařilo se jen dosáhnout shody ohledně uskutečnění změn. Říkal si, že to je jako obracení lodě na nový kurz s vědomím, že se může zlomit kormidlo. Pokračovat stejnou cestou by znamenalo zavést loď do... do čeho? Kam asi spěje Sovětský svaz? To nevěděli. Jenže změnit kurz znamenalo riskovat, a kdyby se zlomilo kormidlo - kdyby strana přišla o svou vedoucí úlohu - , pak by nastal nanejvýš chaos. Taková volba neláká nikoho rozumného, ale její nezbytnost bohužel nemohl nikdo rozumný popřít.

Ani nevíme, co naše země dělá, pomyslel si Narmonov. Všechny údaje o výkonnosti ekonomiky nejméně za posledních osm let byly tak či onak falešné a vzájemně se násobily, takže hospodářské předpovědi vycházející z GOSPLANu byly nakonec stejně fiktivní jako seznam Stalinových ctností. Loď, již řídil, se nořila stále hlouběji do houstnoucí mlhy lží pronášených funkcionáři, jejichž kariéry by pravda pohřbila. Tak o tom hovořil na každotýdenních stranických schůzích. Čtyřicet let růžových slibů a předpovědí zaneslo kurz do neexistující mapy. Ani politbyro samotné neznalo stav Sovětského svazu - o něčem takovém neměl Západ ani tušení.

A druhá možnost? Jedině pád, ne? Narmonov ve svých temných chvilkách přemýšlel, jestli on nebo někdo jiný má vůbec šanci něco změnit. Cílem jeho působení v politice bylo získat takovou moc, jakou nyní měl, a až teď začínal plně chápat, jak okleštěná tato moc je. Když stoupal po žebříčku, všímal si, co je potřeba změnit, ale neuvědomoval si, jak obtížné to bude. Moc, jíž disponoval, nebyla stejná, jakou měl Stalin. O to se postarali jeho předchůdci. Sovětský svaz už nepředstavoval loď, jež potřebuje vedení, ale spíš obrovskou byrokratickou pružinu, která přijímá a tlumí energii a chvěje se jen na své nevýkonné frekvenci. Pokud se to nezmění... Západ spěchal do nové průmyslové éry, zatímco Sovětský svaz měl stále potíže s vlastní obživou. Čína přejímala ekonomické poučky z Japonska a za dvě generace z ní možná bude třetí nejvýkonnější ekonomika na světě: miliarda lidí se silnou a výkonnou ekonomikou v našem těsném sousedství potřebuje prostor a nenávidí všechno ruské tak, že Hitlerovy fašistické legie proti tomu vypadají jako banda fotbalových výtržníků. Tato strategická hrozba vůči jeho zemi odsouvala jaderné zbraně Ameriky a zemí NATO do bezvýznamných rolí - a stranická byrokracie přesto nechápe, že se musí změnit, jinak jí hrozí, že se stane původcem vlastního zatracení!

Někdo se o to musí pokusit, a ten někdo jsem já.

Jenže má-li se pokusit, musí nejprve sám zůstat naživu, a to tak dlouho, aby předal svou vizi celostátních cílů nejprve straně a pak lidu - nebo naopak? Ani jedna z možností nebude snadná. Strana má své způsoby, odmítá změnu; lid, národ, oproti tomu už dlouho nepřemýšlí o tom, co mu strana a její představitelé říkají. Jak zábavné. Západ - nepřátelé jeho národa - si ho považuje víc než jeho vlastní spoluobčané.

A co to znamená? ptal se sám sebe. Pokud jsou mými nepřáteli, z jejich obdivu vyplývá, že směřuji správnou cestou - jenže pro koho? Narmonov přemýšlel, zda je americký prezident stejně osamělý jako on. Než se však pustí do práce na nemožném, musí se dennodenně potýkat s vlastním přežitím. I teď, tváří v tvář spolehlivému kolegovi. Narmonov vzdychl. Šlo o zvuk navýsost ruský.

"Nuže, Iljo, co chcete dělat?" zeptal se muže, který nemohl spáchat čin

vlastizrady strašnějších rozměrů, než jakého se dopustila jeho dcera.

"Budu vás podporovat, i kdybych měl přijít o svou čest. Moje Světlana se bude muset vyrovnat s důsledky svých činů." Vanějev seděl vzpřímeně a otíral si oči. Vypadal jako muž, pro něhož si za chvíli přijde popravčí četa, aspoň na poslední okamžik chtěl sebrat všechnu svou důstojnost.

"Možná vás budu muset odvolat já sám," upozornil ho Narmonov.

"Pochopím to, Andrjuško," odpověděl Vanějev vznešeným hlasem.

"Raději bych k tomu nepřistupoval. Potřebuji vás, Iljo. Potřebuji vaše rady. Když budu moci zachránit vaše místo, udělám to."

"Víc ani žádat nemohu."

"Nadešel čas poskytnout mu nějakou vzpruhu. Narmonov vstal a obešel svůj stůl, aby potřásl svému příteli rukou. "Ať vám nabídnou cokoli, bezvýhradně na to přistupte. Až nastane pravá chvíle, ukážete jim, jaký muž jste."

"A vy taky, Andreji."

Narmonov ho vyprovodil ke dveřím. Od další plánované schůzky ho dělilo pět minut. V jeho dni dominovaly hospodářské údaje, rozhodnutí, která musel přijmout kvůli nerozhodnosti mužů v čele ministerstev, vyhledávali ho jako nějakého vesnického kazatele... Jako bych neměl svých starostí dost, pomyslel si generální tajemník Komunistické strany Sovětského svazu. Celých pět minut počítal hlasy. V tom měl asi úkol jednodušší než americký prezident - v Sovětském svazu měli právo volby pouze plnoprávní členové politbyra, a těch bylo jen třináct - , jenže každý muž zastupoval řadu zájmů a Narmonov po každém z nich žádal úkoly, jaké nikdy nikoho ani nenapadly. V konečném důsledku šlo stejně především o moc, říkal si, a na ministra obrany se stále může spolehnout.

"Myslím, že se vám tu bude líbit," řekl generál Pokryškin, když obcházeli obvod základny. Stráže KGB jim salutovaly a oba muži jejich pozdrav vlažně opětovali. Psi už zmizeli, ale Genadij to považoval za chybu i bez ohledu na potíže s krmením.

"Mé ženě ne," odpověděl Bondarenko. "Už dvacet let se mnou jezdí ze základny na základnu, nakonec až do Moskvy. Tam se jí líbí." Podíval se za plot a usmál se. Copak se nikdy lze nabažit takového výhledu? Jenže co na něco takového řekne moje žena? Nestávalo se ale často, aby sovětský voják dostal takovou nabídku, a ona to pochopí, ne?

"Hodnost generála by její názor třeba trochu změnila - a snažíme se to tu zpříjemnit. Máte ponětí, jak usilovně jsem se musel kvůli něčemu takovému prát? Nakonec jsem jim řekl, že mí technici jsou jako tanečníci a že musejí být spokojení, aby začali podávat solidní výkony. Myslím, že ten člověk z ústředního výboru je nadšený příznivec Velkého divadla, takže tímhle jsem ho přesvědčil. V té době nám povolili otevřít kino a tehdy nám začali vozit slušné jídlo. Příští léto dostavíme školu a budou tu i děti. Samozřejmě - " zasmál se - "budeme muset postavit další byty a příští velitel Jasné hvězdy bude muset fungovat i jako ředitel školy."

"Za pět let tu nebude pro lasery ani místo. Koukám, že jste je umístil na nejvyšší bod."

"Ano, debatovali jsme o tom devět měsíců. Jenom než jsem je přesvědčil, že jednou možná budeme chtít postavit něco výkonnějšího než to, co máme dnes!"

"Skutečnou Jasnou hvězdu," poznamenal Bondarenko.

"Tu postavíte vy, Genadiji Josifovič."

"Ano, soudruhu generále, postavím. Přijmu vaši nabídku, pokud o mě stále máte zájem." Otočil se a znovu se rozhlížel. Jednoho dne bude tohle všechno patřit mně...

"Alláh si to tak přeje," pokrčil major rameny.

Už ho ta fráze začínala unavovat. Lučištníkovu trpělivost i víru zkoušela vynucená změna plánu. Sověti hnali své vojáky silnicí v údolí už den a půl. Než s tím začali, převedl přes cestu polovinu svých mužů, pak ale trpěl, když byli rozděleni a každá ze stran sledovala projíždějící nákladní vozy a vozidla pěchoty. Přemýšlel, jestli Rusové zastaví, seskočí na zem a vyrazí do kopců za svými návštěvníky. Došlo by ke krvavé bitvě a mnoho Rusů by přišlo o život - jenže oni sem nepřišli jen kvůli tomu, aby zabíjeli Rusy. Měli jim ublížit tak, že obyčejná ztráta několika vojáků je proti tomu úplné nic.

Jenže museli vylézt na jednu horu, nabrali obrovské zpoždění a jedinou útěchou, jakou mu kdokoli mohl poskytnout, bylo, že Alláh si to tak přeje. Kde byl Alláh, když na mou ženu a dceru padaly bomby? Kde byl Alláh, když mi unesli syna? Kde byl Alláh, když Rusové bombardovali náš Utečenecký tábor... ? Proč musí být život tak krutý?

"Čekání není příjemné, co?" poznamenal major. "Čekání je nejtěžší. Mysl se nemá čím zabývat a objevují se jen otázky."

Jaké jsou vaše otázky?"

"Kdy skončí válka? Říká se..., jenže takové řeči se vedou dlouhá léta. Už mě ta válka unavuje."

"Její velkou část jste prožil na druhé..."

Major prudce otočil hlavu. "O tom nemluvte. Dlouhá léta jsem poskytoval informace vaší bandě! Copak váš velitel vám o tom neřekl?"

"Ne. Věděli jsme, že něco dostává, ale..."

"Ano, byl to dobrý člověk, který věděl, že mě má chránit. Víte, kolikrát jsem poslal své oddíly na zbytečné hlídky, aby na vás nenarazily, kolikrát na mě stříleli mí vlastní lidé - kolikrát jsem věděl, že mě chtějí zabít, že proklínají mé jméno?" Náhlý příval citů oba muže překvapil. "Nakonec jsem to už nesnesl. Ti z mých mužů, kdo chtěli pracovat pro Rusy - zkrátka, nebylo nic složitého nahnat je do nějaké léčky, ale nemohl jsem je tam poslat jen tak, ne? Víte, příteli, kolik z mých mužů - z mých dobrých mužů - jsem odsoudil k smrti vaší rukou? Ti, kteří se mnou zůstali, mi byli loajální a věrní Alláhovi a byl nejvyšší čas přidat se konečně na stranu bojovníků za svobodu. Kéž mi Bůh odpustí za všechny, kteří se toho už nedožili." Každý člověk má svůj osud, uvědomil si Lučištník, a nenapadlo ho nic jiného než říct:

"Život je těžký."

"A pro ty, kteří jsou nahoře, bude ještě těžší." Major se rozhlédl. "Mění se počasí. Vítr už fouká od jihu. Mraky s sebou přinesou vlhkost. Třeba nás Alláh tak úplně neopustil. Třeba nás nechá dokončit tuto operaci. Třeba jsme jeho nástrojem a on jim skrze nás ukáže, že by měli odejít z naší země, jinak za nimi přijdeme."

Lučištník zavrčel a podíval se k hoře. Cíl už neviděl, ale na tom nezáleželo, protože na rozdíl od majora neviděl ani konec války.

"Dnes večer převedeme ostatní."

"Ano. Všichni budou řádně odpočatí, příteli."

"Pane Clarku?" Už skoro hodinu trénoval na chodníčku. Mancuso si všiml kapek potu, když Clark stiskl vypínač.

"Ano, kapitáne?" Clark si sundal sluchátka.

"Co posloucháte?"

"Ten kluk od sonaru, Jones, mi půjčil svůj walkman. Má jenom Bacha, ale člověk aspoň má o čem přemýšlet."

"Mám pro vás zprávu." Mancuso mu ji podal. Na papíře bylo jen šest slov. Šlo o kódová slova, to nepochybně, protože sama o sobě nedávala smysl.

"Máme zelenou."

"Kdy?"

"To se tady nepíše. Až v příští zprávě."

"Asi byste mi měl říct, jak to vůbec postupuje," řekl kapitán.

"Tady ne," odpověděl Clark tiše.
"Moje kajuta je tady." Mancuso mávl. Přešli kolem turbínových motorů, přes oddělení s reaktorem za nepříjemně rozvrzanými dveřmi a nakonec vešli do útočného centra a do Mancusovy kajuty. Delší trasu na ponorce asi ani nalézt nejde. Kapitán hodil Clarkovi ručník, aby si otřel pot.
"Doufám, že jste se moc neunavil," řekl.
"To jen z nudy. Všichni vaši muži mají co dělat. Já jen posedávám a čekám. Čekání je na hlavu. Kde je kapitán Ramius?"
"Spí. Nemusí u toho být tak brzy, ne?"
"Ne," souhlasil Clark.
"Co přesně je naším úkolem? Můžete mi to už říct?"
"Mám vyzvednout dva lidi," odpověděl Clark prostě.
"Dva Rusy? Vy nemáte vyzvednout nějakou věc? Dva lidi?"
"Přesně tak."
"A chcete říct, že něco takového provádíte dnes a denně?" zeptal se Mancuso.
"To zase ne," připustil Clark. "Jednoho jsem vyzvedl před třemi lety, dalšího o rok dříve. Další dvě akce se neuskutečnily, aniž jsem se dozvěděl důvod. Prý ‚to vás nemusí zajímat'."
"To už jsem někde slyšel."
"Je to zvláštní," řekl Clark. "Podle mě, lidi, kteří taková rozhodnutí přijímají, nikdy nezažili, jaké to je, čekat, co se s vámi stane."
"Ti lidé, které máte vyzvednout - vědí o tom?"
"Ne. Vědí, že mají být v určitou dobu na určitém místě. Obávám se, aby s nimi nedorazila ruská napodobenina našeho týmu SWAT." Clark zvedl vysílačku. "Váš úkol je hračka. Pokud neřeknu správnou větu tím správným způsobem a v pravý čas, vy a vaše loď zvednete kotvy a spěcháte pryč."
"A necháme vás tam." Nebyla to otázka.
"Pokud se vám nechce doprovodit mě do vězení Lefortovo. Pochopitelně se zbytkem posádky. To by v novinách vypadalo divně, kapitáne."
"Vidím, že jste i citlivý muž."
Clark se zasmál. "To je na hodně dlouhé vyprávění."

"Plukovník Eich?"
"Von Eich," opravil pilot Jacka. "Mí předkové pocházejí z Pruska. Vy jste doktor Ryan, že? Co pro vás můžu udělat?" Jack se posadil. Nacházeli se v kanceláři vojenského atašé. Atašé, generál letectva, jim ji přenechal.
"Víte, pro koho pracuji?"
"Tuším, že patříte k rozvědce, ale já jsem jen váš řidič. Zásadní věci přenechávám lidem v lepším oblečení," řekl plukovník.
"To už neplatí. Mám pro vás práci."
Jak to myslíte, práci?"
"Určitě se vám to bude líbit." Jack se mýlil. Nelíbilo.

Soustředit se na oficiální poslání nebylo nic snadného. Zčásti za to mohla ubíjející nuda jednání, ale především rozrušení vyplývající z jeho neoficiálního poslání, a jeho mysl se zcela soustředila právě na tuto část, zatímco si hrál se sluchátky, aby slyšel celý simultánní překlad druhé verze projevu sovětského vyjednávače. Náznak z předchozího dne, že inspekce na základnách budou oproti předchozí dohodě více omezené, už neplatil. Místo toho žádali širší pravomoci při inspekcích na amerických základnách. To Pentagon potěší, pomyslel si Jack a potlačil úsměv. Ruští zpravodajští důstojníci prolézající továrny a spouštějící se do sil ve snaze podívat se na americké střely, to vše pod bedlivým dohledem amerických kontrašpionážních důstojníků a stráží Strategického vzdušného velení - kterým co chvíli sjede ruka ke

služební berettě. A co chlapci z ponorek, kteří považují za nepřátele i ostatní součásti svého vlastního námořnictva, co si asi pomyslí, když budou mít na palubě Rusy? Vypadalo to, že budou moci nanejvýš stát na můstku, zatímco technici uvnitř budou otevírat dvířka komor pod dohledem posádek a mariňáků, kteří střeží ponorkové základny. Totéž se bude dít i na sovětské straně. Každý důstojník vyslaný na inspekci bude špion, nejspíš s nimi pojede i zvláštní důstojník, jenž bude mít za úkol všímat si toho, co postřehne jen operátor. Bylo to neskutečné. Po třiceti letech amerických žádostí Sověti konečně přijali názor, že obě strany by měly svolit k oficiálně uznávanému špehování. Když k tomu během předchozího kola rozhovorů o zbraních středního doletu došlo, Američané se zmohli jen na překvapené podezřívání - Proč Rusové přistupují na naše návrhy? Proč řekli ano? Co asi mají doopravdy za lubem?

Nicméně šlo o posun, stačilo jen zvyknout si na tu představu. Obě strany tedy dostanou šanci dozvědět se, co dělá a co má druhá strana. Ani jedna z nich nebude důvěřovat té druhé. O to se postarají příslušné zpravodajské komunity. Špioni budou neustále čenichat všude kolem, hledat náznaky toho, že druhá strana podvádí, shromažďuje zbraně a s vidinou překvapivého útoku je ukrývá na nečekaných místech. Takové náznaky najdou, sepíší prozatímní varovná hlášení a pokusí se informaci předat dále. Tato paranoia vydrží déle než zbraně samotné. To nezmění žádné smlouvy bez ohledu na euforii, jež se objevuje v novinách. Jack se podíval na Sověta, který hovořil.

Proč? Proč jste si to rozmysleli, hoši? Víte, co jsem napsal ve svém Národním zpravodajském hodnocení? Do tisku to zatím neprosáklo, ale k vám se to třeba dostalo. Tvrdím tam, že jste si konečné uvědomili, (1) kolik ty hrozné krámy stojí, (2) že deset tisíc válečných hlavic stačí na osminásobné zničení celé Ameriky, ačkoli troj- nebo čtyřnásobné by taky bylo až až, a (3) že byste ušetřili, kdybyste všechny své staré střely zničili, nebo aspoň ty, které už nedokážete pořádně udržovat. Jde jen o peníze, řekl jsem, ne o nějakou změnu vašeho přístupu. A ještě něco: (4) před veřejností to vypadá výborně a vy máte takovéhle maškarády rádi, ačkoli to pokaždé zbodáte.

Ne že by nám to samozřejmě vadilo.

Jakmile bude dohoda schválena - a Jack si říkal, že se tak nejspíš stane - obě strany ušetří asi tři procenta výdajů na obranu; Rusové možná až pět procent, protože mají více druhů zbraňových systémů, ale to se těžko odhaduje. Sice půjde o malý zlomek veškerých výdajů na obranu, ale Rusové tím získají peníze na stavbu nových továren nebo postaví nějaké silnice, které opravdu potřebují. Jak asi přerozdělí své úspory? A jak asi Amerika? Jack měl za úkol připravit i zhodnocení této otázky, vypracovat další Zvláštní národní zpravodajské hodnocení. Byl to možná až příliš vznešený název, když ve skutečnosti nešlo o víc než o oficiální dohady a v této chvíli Ryan vůbec nevěděl.

Rus dokončil svůj projev a nastala chvíle na kávu. Ryan zavřel svou koženou aktovku a spolu s ostatními vyšel z místnosti. Vzal si šálek čaje, aby se trochu odlišil, a na talířek si nabral nějaké jednohubky.

"Tak co na to říkáte, Ryane?" zeptal se ho Golovko.

"Hovoříte pracovně, nebo jen tak?" zeptal se Jack.

"Třeba jen tak, jestli chcete."

Jack poodešel k nejbližšímu oknu a podíval se ven. Jednou, sliboval si v duchu, si Moskvu prohlídnu. Určitě tady je něco, co by stálo za to vyfotit. Jednoho dne třeba vypukne mír a já sem budu moci vzít celou rodinu... Otočil se. Ale dneska ne, ani letos a ani příští rok. Škoda.

"Sergeji Nikolajeviči, kdyby svět za něco stál, lidi jako vy a já by si sedli a za dva tři dny by tyhle hlouposti vyřešili. Oba přece víme, že obě strany si přejí poloviční snížení počtu zbraní. Celý týden se tady dohadujeme jen o to, kolikahodinové upozornění má přijít před příjezdem inspekčního týmu, jenže protože se ani jedna ze stran nedokáže rozhodnout, mluvíme o věcech, na nichž už jsme se dohodli dříve, a nepostupujeme kupředu. Být to jen na mně a

na vás, já bych řekl jednu hodinu, vy byste řekl osm a postupně bychom se domluvili na čtyřech..."

"Čtyřech nebo pěti." Golovko se zasmál.

"Takže čtyřech." Jack se také rozesmál. "Chápete? My bychom si s těmi hloupostmi poradili, ne?"

"Jenže my nejsme diplomati," namítl Golovko. "My umíme uzavírat dohody, ale ne zaběhlým způsobem. Vy a já jsme příliš praktičtí, příliš přímí. Ach, Ivane Emmetoviči, my z vás ještě nakonec uděláme Rusa." Právě poruštil Jackovo jméno. Ivan Emmetovič. John, syn Emmetův.

Tak zase do práce, pomyslel si Ryan. Přeřadil a rozhodl se pro změnu popíchnout druhého muže. "Ne, o tom pochybuji. Tady se bere všechno až moc klidně. Něco zkusíme, vy dojděte za šéfem vaší delegace, já zajdu za Strýčkem Erniem a řekneme jim, že jsme se dohodli na ohlašování inspekčního týmu - čtyři hodiny před příjezdem. Hned teď. Co vy na to?"

Jack si všiml, že ho to vyvedlo z rovnováhy. Golovko chvilinku myslel, že to má být vážně. Důstojník GRU/KGB však za chvíli přestal váhat a Jack si málem nevšiml, co se v jeho nitru odehrává. Golovkův úsměv nezmizel, ale ačkoli kolem úst se jeho výraz nezměnil, u očí krátce pominul, brzy se však znovu objevil. Jack si neuvědomoval vážnost omylu, kterého se právě dopustil.

Měl byste být velmi nervózní, Ivane Emmetoviči, ale nejste. Proč? Předtím jste byl. Na recepci jste byl v takovém napětí, že jsem měl pocit, že explodujete. A včera, když jste mi předal zprávu, se vám potily ruce. A dnes jste samý vtip. Chcete mé svým žertováním vysílit. Proč jste se tak změnil, Ryane? Nejste žádný důstojník z terénu. To prokázala vaše předchozí nervozita, ale teď se tak skoro chováte. Proč? ptal se sám sebe, zatímco se všichni vraceli zpět do jednacího sálu. Všichni zasedli k dalšímu kolu monologů a Golovko nepouštěl svého amerického kolegu z očí.

Ryan už se nevrtí, všiml si trochu překvapeně. V pondělí a úterý se vrtěl. Teď ale vypadal jen znuděně, nic víc. Přesto byste se měl cítit právě opačné, Ryane, říkal si Golovko.

Proč jste se potřeboval sejít s Gerasimovem ? A proč dvakrát? Proč jste byl nervózní před první schůzkou i po ní..., a před druhou, ale po ní už ne?

Nedávalo to velký smysl. Golovko naslouchal monotónním slovům ve sluchátku - tentokrát Američané omílali věci, které už byly schváleny - , ale jeho mysl bloudila jinde. Přemýšlel o Ryanově spisu v KGB. Ryan, John Patrick. Rodiče: Emmet William Ryan a Catherine Burke Ryanová, oba po smrti. Ženatý, dvě děti. Vystudoval ekonomii a historii. Bohatý. Krátká služba v U. S. Marine Corps. Dříve pracoval na burze a přednášel historii. Před čtyřmi lety nastoupil na zkrácený úvazek do CIA, o rok dříve najat jako konzultant. Brzy poté se stal interním důstojníkem-analytikem. Nikdy neprošel výcvikovým táborem CIA v Camp Peary ve Virginii. Zapletl se do dvou násilných incidentů a v obou případech se zachoval správně - to jistě díky výcviku z námořní pěchoty, pomyslel si Golovko, plus vrozené instinkty, kterých si Rusové vážili. Velmi bystrý a odvážný, když to bylo nutné: nebezpečný protivník. Ryan pracoval přímo pro zástupce ředitele CIA a prokazatelně vypracoval několik Zvláštních zpravodajských hodnocení..., ale zvláštní zpravodajská operace...? Na to neměl žádný výcvik. Možná měl jen nevhodný charakter. Příliš otevřený, pomyslel si Golovko; bez většího nadání pro lest. Když něco skrýval, nikdy jste se nedozvěděli, co to je, ale poznali jste, že něco skrývá...

Předtím jste něco skrýval, ale teď už ne, viďte?

A co to asi znamená, Ivane Emmetoviči? Co to je proboha za jméno, Emmet? napadlo Golovka bezvýznamně.

Jack si všiml, že Golovko se na něho dívá, a zachytil jeho tázavý pohled. Ten člověk není žádný hlupák, říkal si Jack, zatímco Ernest Allen hovořil o nějakém technickém problému. Mysleli jsme si, že pracuje pro GRU, ale on je ve skutečnosti z KGB - nebo to tak aspoň vypadá, opravil se Jack v duchu. Je snad ještě něco, co nevíme?

Plukovník von Eich stál na letišti Šeremetěvo u stanoviště číslo devět nedaleko zadních dveří do svého letadla. Před ním jeden seržant zápasil se zámkem a rozložil na zemi ohromný počet nářadí. Jako většina dveří u letadel se otvíraly ven pouze poté, co se otevřely dovnitř, takže vzduchotěsný uzávěr se mohl odsunout a nedošlo k jeho poškození. Poškozené zámky dveří už několik letounů sundaly z oblohy, nejefektnější byl případ letounu DC-10, který se před asi deseti lety zřítil u Paříže. Pod nimi stál strážce KGB v uniformě a s nabitou puškou. I jeho posádka musela absolvovat bezpečnostní kontroly. Všichni Rusové brali bezpečnost velmi vážně a KGB oplývala v tomto směru naprostými fanatiky.

"Nechápu, proč vám bliká varovná kontrolka, plukovníku," řekl seržant po asi dvaceti minutách. "Ten zámek funguje výborně, spínač kontrolky vypadá v pořádku - a ty dveře jsou taky nepoškozené, pane. Ještě zkontroluju panel vepředu."

Chápeš? chtěl se Paul von Eich zeptat strážce KGB čtyři a půl metru pod ním, ale nemohl.

Členové posádky už připravovali letoun na zpáteční let. Měli několik dní volna, aby si prohlédli pamětihodnosti. Tentokrát se rozhodli i pro starý klášter asi šedesát kilometrů za městem - z čehož bylo posledních patnáct mil po cestách, které v létě byly možná prašné, ale teď je pokrývala směs bahna a sněhu. Absolvovali projížďku po Moskvě s průvodcem a s ostrahou a teď se chystali na návrat domů. Ještě neseznámil své muže s tím, co mu řekl Ryan. K tomu dojde až zítra večer. Přemýšlel, jak asi zareagují.

Zasedání skončilo podle plánu, přispěla k němu poznámka sovětské strany, že je ochotna probrat trvání inspekcí zítra. To budou muset mluvit rychle, říkal si Ryan, protože delegace má odletět zítra večer a z tohoto kola jednání s sebou mají přivézt nějaký výsledek. Vrcholná schůzka se už neformálně dohodla. Bude se konat v Moskvě. Moskva na jaře, pomyslel si Jack. Schválně jestli mě pozvou na slavnostní podpis. A bude vůbec co podepisovat? Snad ano, pomyslel si.

Golovko sledoval, jak Američané odcházejí, a pak mávl na své auto, které ho odvezlo na ústředí KGB. Zamířil přímo ke kanceláři předsedy.

"Tak copak naši diplomati zavrhli dnes?" zeptal se Gerasimov bez okolků.

"Zítra pravděpodobně předneseme náš opravený návrh na čas inspekcí." Odmlčel se. "Dnes jsem hovořil s Ryanem. Mám pocit, že se trochu změnil, říkal jsem si, že bych vám to měl nahlásit."

"Pokračujte," řekl předseda.

"Soudruhu předsedo, nevím, o čem jste spolu mluvili, ale jeho chování se změnilo natolik, že byste o tom měl vědět." Golovko pokračoval a vysvětlil mu, čeho si všiml.

"Aha, ano. Nemohu o našem rozhovoru nic říct, protože na tento druh zpráv nemáte povolení, ale nedělal bych si starosti, plukovníku. Vzal jsem si tu věc osobně na starost. Váš postřeh jsem zaznamenal. Ryan by se měl naučit lépe ovládat své pocity. Možná ještě není tak docela Rus." Gerasimov nepatřil mezi lidi, kteří vtipkují, ale teď udělal výjimku. Ještě něco ohledně jednání?" "Své poznámky sepíšu a zítra ráno je budete mít na stole." "Dobře. Odchod." Gerasimov se díval, jak muž odchází. Jeho výraz se změnil, až když se dveře zavřely. Velká škoda, že prohrál, pomyslel si, a ještě navíc s amatérem..., ale prohrál, říkal si, a sám není profesionál. Je spíše stranický funkcionář, který vydává rozkazy. O svém rozhodnutí už nepřemýšlel. O jeho důstojnících v terénu - ať se to tam jmenuje jak chce - to nevypovídalo nic hezkého, ale selhali a svůj osud si zasloužili. Zvedl telefon a zavolal svému osobnímu tajemníkovi, aby zařídil jeho ženě a dceři letenku na zítra ráno do Tallinnu,

hlavního města Estonské sovětské socialistické republiky. Ano, budou potřebovat i auto a řidiče. Ne, jedno stačí. Řidič bude plnit i funkci ochranky. Jeho ženu znalo poměrně málo lidí a cesta nebyla nijak dopředu naplánovaná, běžná návštěva starých přátel. Velmi dobře. Gerasimov zavěsil a rozhlédl se po místnosti. Bude mu chybět. Ani ne tak kancelář samotná: spíš moc. Ale uvědomoval si, že život by mu chyběl mnohem víc.

"A co plukovník Bondarenko?" zeptal se Vatutin.

"Schopný mladý důstojník. Velmi bystrý. Bude z něj výborný generál, až přijde jeho čas."

Vatutin přemýšlel, jak ve své zprávě toto téma pojme. O tomto muži nepadlo jediné křivé slovo, pouze s výjimkou jeho spolčení s Filitovem. Jenže Filitova taky nikdo nepodezíral, leda snad kvůli jeho spojení s Olegem Peňkovským. Plukovník Vatutin zavrtěl udiveně hlavou. Tato skutečnost bude náměte bezpečnostních školení po celou generaci. Jak je možné, že to neviděli? budou se ptát mladí budoucí důstojníci. Jak mohli být tak hloupí? Protože jen ti nejdůvěryhodnější se mohou stát špiony - nikdo neposkytne tajné informace člověku, kterému nevěří. Ona dávná poučka zůstává tedy v platnosti: Nikomu nevěřit. Když se vracel k Bondarenkovi, přemýšlel, co se s ním stane. Pokud je tím loajálním a výjimečným důstojníkem, jak vypadá, pak by ho tato aféra neměla ohrozit. Jenže - nějaké jenže se vždycky najde, že? - existují i další otázky a Vatutin už došel na konec svého seznamu. Jeho předběžná zpráva o výslechu měla ležet na Gerasimovově stole druhý dne ráno.

Výstup trval celou noc. Mraky, které se přihnaly od jihu, zakryly měsíc i hvězdy a jediným světlým bodem byla světla po obvodu jejich cíle, jež se odrážela od mraků. Už se dostali na dohled. Stále je čekala dlouhá cesta, ale byli tak blízko, že jednotlivé oddíly dostaly informace o svých úkolech a věděly, co je čeká. Lučištník si vybral vyvýšený úkryt, opřel si dalekohled o skálu a prohlížel si základnu. Zdálo se, že ji tvoří tři části. Pouze dvě z nich byly oploceny, ale u třetí přesto zahlédl hromady podpěr a pletiva kousek od bílooranžového světla na stožáru, jaká ve městech osvětlují ulice. Rozloha základny ho ohromila. Postavit tohle všechno - na vrcholu hory! Jaký význam asi má toto místo, že zde vynaložili tolik úsilí, tolik peněz? Něco, co vysílá laserový paprsek k nebi... proč? Američané se ho ptali, jestli viděl, co ten paprsek zasáhl. Věděli tedy, že něco zasáhl? Něco na nebi. Ať to bylo cokoli, Američané z toho měli strach, tedy titíž lidé, kteří vyráběli střely, s nimiž zabil tolik ruských pilotů... Co asi zastraší tak moudré lidi? Lučištník si místo prohlížel, ale neviděl nic hrozivějšího než jen strážní věže s kulomety. V jedné z budov bydlí ozbrojení vojáci, kteří nepochybně mají těžké zbraně. Něco takového nahánělo strach. Která budova to je? Musel to vědět, protože na ni bude muset zaútočit nejdříve. Z jeho minometů vyletí náboje nejprve tam. Jenže která to je?

A pak...? Rozdělí své muže do dvou oddílů skoro po stovce. Major dostane jednu z nich a dá se doleva. On si vezme druhou a půjde doprava. Lučištník si zvolil svůj cíl, jakmile horu uviděl. V téhle budově, řekl si, asi bydlí lidé. Tam asi bydlí Rusové. Ne vojáci, ale ti, koho vojáci střeží. V některých oknech se svítilo. Panelák na vrcholku hory, pomyslel si. Co je to asi za lidi, když tady Rusové postavili budovu, jaké se jinak staví jen ve městech? Lidé, kteří potřebují pohodlí. Lidé, které je třeba střežit. Lidé, kteří pracují na něčem, čeho se bojí Američané. Lidé, které bez lítosti zabije, říkal si Lučištník.

Major k němu přišel a lehl si vedle něj.

"Všichni muži jsou dobře ukryti," řekl. Namířil svůj dalekohled na cíl. Byla taková tma, že Lučištník viděl sotva majorovu siluetu, jen obrys jeho

tváře a matný stín jeho kníru. "Z toho prvního kopce jsme neodhadli zdejší terén. Další přiblížení potrvá asi tři hodiny."

"Spíš bych řekl čtyři."

"Ty strážní věže se mi nelíbí," poznamenal major. Oba muži se otřásli chladem. Vítr zesílil a je před ním nechránila už žádná hora. Všechny čekala náročná noc. "V každé z nich je jeden až dva kulomety. Mohou nás smést z kopce, jakmile zahájíme konečný postup."

"Nemají žádná světla," řekl Lučištník.

"Takže používají přístroje pro noční vidění. Sám jsem s nimi pracoval."

"Jsou dobré?"

"Jejich dosah je omezen tím, jak fungují. Na tuto vzdálenost s nimi vidí objemné předměty, například nákladní vozy. Člověk na takhle nejistém pozadí..., možná na tři kilometry. To jim bohatě postačí, příteli. Nejprve musíme dostat věže. Na ně namíříme minomety."

"Ne." Lučištník zavrtěl hlavou. "Nemáme ani stovku nábojů. Musíme zaútočit na kasárna stráží. Pokud zabijeme všechny spící vojáky, tím snazší bude naše pozice, až se dostaneme dovnitř."

"Pokud nás střelci z těch věží uvidí, jak se blížíme, polovina našich mužů zemře dříve, než se stráže probudí," namítl major.

Lučištník zabručel. Jeho soudruh měl pravdu. Dvě z věží byly postaveny tak, že muži z nich mohli sledovat příkrý sráz, který musejí jeho muži zdolat, než dorazí na plochý vrchol hory. Mohl proti nim použít pouze své samopaly..., jenže podobné souboje obvykle vyhrává obránce. Poryvy větru na ně útočily a oba muži věděli, že si budou muset brzy najít úkryt, jinak je čekají omrzliny.

"Zatracený mráz!" zuřil major.

"Myslíš, že na těch věžích je taky taková zima?" zeptal se Lučištník po chvíli.

"Ještě větší. Jsou chladu víc vystaveni než my."

"Jak jsou asi Rusové oblečeni?"

Major se ušklíbl. "Stejně jako my - koneckonců máme přece na sobě jejich oblečení, ne?"

Lučištník přikývl a pátral po myšlence, která mu přišla na mysl. Vyslal ji k němu jeho mrazem omámený mozek a Lučištník vstal a řekl majorovi, ať počká. Vrátil se s odpalovačem střel Stinger. Kovová trubice byla na dotyk studená. Všechny zaměřovací přístroje měli jeho muži zabalené do oblečení, aby baterie nebyly vystaveny té zimě. Zručně zbraň sestavil a zapnul, pak se opřel tváří o kovovou ovládací páku a namířil na nejbližší strážní věž...

"Poslouchej," řekl a podal mu zbraň. Důstojník si ji vzal a udělal, co mu Lučištník řekl.

"Ach tak." Černou nocí zazářily dvě řady jeho bílých zubů v radostném úsměvu.

Také Clark měl co dělat. Mancuso si říkal, že je to nepochybně pečlivý muž, když ho pozoroval, jak vytahuje a kontroluje všechno své vybavení. Jeho oblečení vypadalo normálně, bylo jen obnošené a ne moc kvalitní.

"Je to z Kyjeva," vysvětloval Clark. "Nejde jen tak mít věci od Harta, Schaffnera a Marxe a tvářit se jako místní." Kromě toho měl i kabát s maskovacími proužky. Nesl i úplnou sadu osobních dokumentů - v azbuce, kterou Mancuso nedokázal přečíst - a pistoli. Byla malá, jen o málo větší než tlumič, jenž ležel vedle ní.

"Nikdy předtím jsem nic takového neviděl," řekl kapitán.

"No, tohle je plechovka z Qual-A-Teku," řekl Clark.

"Cože...?"

Clark se ušklíbl. "Vy a vaši lidi mě častujete svým slangem od chvíle, co jsem se objevil na palubě, kapitáne. Teď je řada na mně."

Mancuso zvedl pistoli. "Tohle je jen dvaadvacítka." "Je prakticky nemožné

utlumit velkou kulku, pokud nechcete použít tlumič o velikosti vašeho předloktí, jaké mají hoši z FBI na svých hračkách. Já mám radši věci, které se vejdou do kapsy. Tohle je to nejlepší, co Mickey dovede, a na něj nikdo nemá." "Kdože?"

"Mickey Finn. Tak se jmenuje. Pracuje jako designér pro Qual-A-Tec a já bych nevzal do ruky tlumič od nikoho jiného. Tohle není jako v televizi, kapitáne. Aby tlumič pořádně fungoval, musíte mít kulku malé ráže, podzvukovou a musíte mít utěsněný závěr. A pokud jste v otevřeném prostoru, je to ještě lepší. Tady by byl výstřel slyšet kvůli ocelovým stěnám. Venku byste slyšel něco do vzdálenosti asi devíti metrů, ale nedokázal byste určit, o co šlo. Tlumič se na pistoli nasazuje takhle - " ukázal mu to - "a pistole je teď jen na jeden výstřel. Tlumič zastaví mechaniku. Když chcete znovu vystřelit, musíte ho stlačit dozadu a posunout mechaniku ručně."

"Takže chcete říct, že vystoupíte na pevninu s dvaadvacítkou na jediný výstřel?" "Tak to chodí, kapitáne." "Už jste někdy..."

"Na to se mě radši neptejte. Stejně o tom nesmím mluvit." Clark se usmál. "Sám na to nemám povolení. Jestli vás to potěší, jo, i já mám strach, ale za to mě platí." "Ale co když..."

"Vy odsud zmizíte. Mám pravomoc vydat vám tenhle rozkaz, kapitáne, rozumíte? Zatím se to nestalo. Nemyslete na to. Obavy nechte na mně."

25 kapitola - Sbližování

Maria a Katryn Gerasimovovy se vždy těšily výjimečnému zacházení, které si jako přímé příbuzné člena politbyra zasloužily. Vůz KGB je odvezl z jejich střeženého osmipokojového bytu na Kutuzovově prospektu na letiště Vnukovo, jež se používalo výlučně pro domácí lety, a tam počkaly v prostorách vyhrazených pro nejvyšší představitele. Pracovalo tu víc lidí, než kolik se do zdejšího prostoru mohlo vejít, další čekající se dnes ráno starali sami o sebe. Jeden zřízenec jim vzal klobouky a kabáty, zatímco další je doprovodil k pohovce, kde se jich třetí zeptal, chtějí-li něco jíst či pít. Obě si objednaly jen kávu. Zaměstnanci salonku si závistivě prohlíželi jejich oblečení. Šatnářka pohladila hedvábný povrch jejich kožichů a napadlo ji, že její předkové mohli vzhlížet k carské šlechtě se stejnou závistí, jakou ona cítila vůči těmto dvěma ženám. Seděly v královském osamění, jen jejich osobní strážci stáli opodál, ony zatím upíjely kávu a dívaly se z oken na čekající letadla.

Maria Ivanovna Gerasimovová nebyla pravá Estonka, ačkoli se tam před padesáti lety narodila. Její rodinu tvořili bez výjimky samí Rusové, protože ten malý pobaltský stát tvořil součást ruské říše už za cara, pak zažil krátké období "svobody" - jak tomu říkali buřiči - mezi světovými válkami, během této doby zase estonští nacionalisté nijak nezlehčovali život etnickým Rusům. Její nejranější vzpomínky na Tallinn nebyly nijak veselé, ale za svého mládí poznala několik přátel, kteří jí vydrželi po celý život. Dokonce se smířili i s tím, že si vzala mladého straníka, jenž se k údivu všech - a nejvíce jejímu - vyšplhal do čela nejnenáviděnějšího úřadu sovětské vlády. Kromě toho si svou kariéru vybudoval potlačováním disidentů. Skutečnost, že její přátelství z dětství vytrvala i poté, jen dokazovala její inteligenci. Půltucet lidí nemusel nastoupit výkon trestu v pracovních táborech nebo byl přesunut z tábora s přísným režimem do tábora s mírnějším, a to na její přímluvu. Děti jejích přátel studovaly na univerzitách díky jejímu vlivu. Ti, kdo se jí v mládí pro její ruské jméno posmívali, už na tom byli hůře, ačkoli jednomu z nich pomohla, aby projevila soucit. Díky takovému vystupování zůstala obyvatelkou malé okrajové čtvrti Tallinnu, ačkoli se do Moskvy přestěhovala před dlouhou dobou. Bylo též dobře, že její rodný dům s ní několikrát navštívil i její manžel. Nebyla zlá, využívala jen svou moc, jako by byla

kněžnou z dávných dob, svévolně, ale zřídka se zlým úmyslem. Z její tváře vyzařovalo královské rozpoložení, které celý dojem jen dotvářelo. Před pětadvaceti lety bývala překrásná a její krása přetrvala i dosud, ačkoli trochu zvážněla. Jako součást oficiálního doprovodu svého muže musela hrát svou roli - pochopitelně nikoli jako žena západního politika, ale musela se umět chovat. Tyto zkušenosti se jí teď velmi hodily. Ti, kdo se na ni dívali, by nikdy neodhadli její myšlenky.

Přemýšlela, co se děje, ale věděla jen, že musí jít o něco velmi vážného. Její manžel jí nařídil, že musí být v určitou dobu na určitém místě, ať se ho na nic neptá, jen ať mu slíbí, že bez ohledu na důsledky udělá, co jí řekl. Jeho rozkaz, který pronesl tichým a monotónním hlasem v kuchyni, za zvuků tekoucí vody, byl jejím nejděsivějším zážitkem od chvíle, kdy v roce 1941 vjely do Tallinnu německé tanky. Jenže z německé okupace si odnesla vědomí toho, jak důležité je přežít.

Její dcera neměla tušení, co dělají. Nemohli se spolehnout na její reakci. Katryn nikdy za svůj život nepoznala takové nebezpečí jako její matka, nanejvýš velmi přechodné nepohodlí. Jejich jediná dcera teď studovala první ročník Moskevské státní univerzity, kde vynikala v ekonomii, a cestovala se skupinou podobně důležitých dětí podobně důležitých rodičů, přinejmenším ministrů. Už byla členkou strany - nejnižší možný věk vstupu byl osmnáct let - a i ona hrála svou roli. Loni na podzim cestovala s několika svými spolužáky a pomáhala při sklizni obilí, především kvůli fotografii, která se objevila na druhé straně Komsomolské pravdy, listu Svazu mladých komunistů. Nijak zvlášť ji to nebavilo, ale nová pravidla v Moskvě "vybízela" děti mocných, aby aspoň ukázaly, že také plní své úkoly. Mohlo být i hůř. Z té hrůzné cesty si přivezla nového přítele a její matka si lámala hlavu, jestli spolu mají něco důvěrnějšího, či zda se mladík polekal bodyguardů a toho, co dělá její otec. Nebo ji chápal jen jako příležitost pro vstup do KGB? Nebo jde naopak o příslušníka mladé generace, které je to všechno jedno? Její dcera do této kategorie patřila. Strana pro ni znamenala něco, kam je třeba vstoupit kvůli zajištění své pozice, a postavení jejího otce jí zaručovalo pohodlnou práci. Potichu seděla vedle své matky, četla si západoněmecký módní časopis, který se už prodával i v Sovětském svazu, a přemýšlela, co ze západní módy by si ráda vzala do školy. Však ona pozná, říkala si její matka a vybavovala si, že v osmnácti má svět blízké i vzdálené horizonty, záleží jen na náladě.

Přibližně ve chvíli, kdy dopíjely kávu, byl ohlášen jejich let. Počkaly. Letadlo bez nich neodletí: Nakonec, po posledním vyvolání, jim zřízenec přinesl jejich kabáty a klobouky, další je zavedl s ochrankou po schodech k vozu. Ostatní pasažéři už autobusem odjeli k letounu - nástupní chodby Rusové ještě neobjevili - , a když jejich vůz zastavil, mohly vystoupit přímo po schodech. Letuška je zavedla na jejich místa v první třídě vpředu. Tato část letadla pochopitelně neměla označení první třída, ale sedadla zde byla širší, bylo tu víc místa na nohy a musela se rezervovat. Letoun se odlepil od země v deset hodin moskevského času, přistál nejprve v Leningradě a pak pokračoval do Tallinnu, kde dosedl těsně po jedné.

"Tak co, plukovníku, máte souhrn činů podezřelého?" zeptal se Gerasimov nezúčastněně. Vatutin si ihned všiml, že vypadá nervózně. Měl by se o to zajímat víc, když za necelou hodinu začíná schůze politbyra.

"Budou se o tom psát celé knihy, soudruhu předsedo. Filitov měl přístup prakticky ke všem našim vojenským tajemstvím. Pomáhal vytvářet obrannou politiku. Popsal jsem třicet stránek, jen abych shrnul, co provedl. Kompletní výslech potrvá několik měsíců."

"Rychlost není tak důležitá jako důslednost," pronesl Gerasimov kvapně.

Vatutin nezareagoval. "Jak si přejete, soudruhu předsedo."

"Prosím, omluvte mě, ale dnes ráno mám zasedání politbyra."

Plukovník Vatutin se postavil do pozoru, otočil se na podpatcích a odešel. V přijímací místnosti narazil na Golovka. Znali se jen zběžně. V akademii KGB studovali rok od sebe a jejich kariéry postupovaly přibližně stejným tempem.

"Plukovníku Golovko," pronesl předsedův tajemník. "Předseda teď musí odejít a navrhuje, abyste se vrátil zítra v deset."

"Ale..."

"Právě odchází," řekl tajemník.

"No dobře," pronesl Golovko a vstal. Spolu s Vatutinem odešli na chodbu.

"Předseda má moc práce," poznamenal Vatutin.

"A kdo ne?" řekl Golovko, když se za nimi zavřely dveře. "Já myslel, že to chce. Přišel jsem sem ve čtyři ráno, abych sepsal to pitomé hlášení! Myslím, že si zajdu na snídani. Jak se daří ve ‚Dvojce', Klementine Vladimiroviči?"

"Taky moc práce - lid nás neplatí, abychom jenom seděli na zadku." I on přišel brzy, aby dokončil svou práci, a v žaludku mu hlasitě kručelo.

"Musíte mít taky hlad. Nepůjdete se mnou?"

Vatutin přikývl a oba zamířili do kantýny. Vyšší důstojníci - od plukovníků výše - měli samostatnou jídelnu a obsluhovali je číšníci v bílém. Nikdy zde nebylo prázdno. KGB pracuje čtyřiadvacet hodin denně a nepravidelná pracovní doba vyžaduje nepravidelné vydávání jídel. Navíc se zde dobře vařilo, zejména pro vysoké důstojníky. Nebylo tu hlučno. Když si zde lidé vyprávěli, i když třeba jen o sportu, mluvili téměř šeptem.

"Neúčastníte se jednání o kontrole počtu zbraní?" zeptal se Vatutin u čaje.

"Ano - jsem jako chůva pro diplomaty. Víte, Američané mají pocit, že pracuji pro GRU." Golovko zvedl obočí, zčásti proto, aby projevil svůj názor na Američany, a zčásti proto, aby svému skoro spolužákovi dal najevo, jak důležité je jeho krytí.

"Opravdu?" Vatutina to překvapilo. "Byl bych čekal, že mají lepší informace - aspoň... no..." Pokrčil rameny, čímž naznačil, že víc říct nesmí. I já, Sergeji Nikolajeviči, mám některá zapovězená témata.

"Předseda má asi moc práce se zasedáním politbyra. Říká se..."

"Ještě ne," pronesl Vatutin s klidným vědomím zasvěcence.

"Víte to jistě?"

"Ano."

"Kde stojíte vy?" zeptal se Golovko

"Kde stojím?" odpověděl Vatutin. Oba si vyměnili pobavené pohledy, ale Golovko pak zvážněl.

"Narmonov potřebuje šanci. Ta dohoda o kontrole počtu zbraní - pokud se diplomati přestanou rýpat v nose a začnou něco dělat - představuje pro nás velkou šanci."

"Opravdu si to myslíte?" Vatutin o tom neměl ponětí.

"Ano, myslím. Musel se ze mě stát odborník na zbraně obou stran. Vím, co máme my a co mají oni. Není toho potřeba tolik. Jakmile je člověk po smrti, není nutné do něj střílet znovu a znovu. Jsou lepší způsoby, jak utratit peníze. Potřebujeme změnit spoustu věcí."

"Dejte si na takové řeči pozor," varoval ho Vatutin. Golovko moc cestoval. Byl na Západě a mnoho důstojníků KGB se odtamtud vrátilo se zázračnými příběhy - kdyby tak Sovětský svaz dokázal tohle a tamto a tamhleto... Vatutin tušil, že je to rozumné, ale byl od přírody mnohem opatrnější. Pracoval ve "Dvojce" a vyhledával nebezpečí, zatímco Golovko z První správy se zajímal spíš o příležitosti.

"Copak my nejsme strážci? Když si nemůžeme promluvit my, kdo pak může?" řekl Golovko, ale nakonec se stáhl. "Opatrně, to se rozumí, pod neustálým vedením strany - ale i strana chápe nutnost změny." Na tom se museli shodnout. Ve všech sovětských novinách se hlásala potřeba nového přístupu a každý takový článek musel schválit někdo důležitý a politicky čistý. Strana se nikdy neplete, to oba muži věděli, ale zcela nepochybně výrazně změnila svůj názor jako celek.

"Škoda že strana nechápe význam odpočinku svých strážců. Unavení muži dělají chyby, Sergeji Nikolajeviči."

Golovko se chvíli díval na vajíčka a pak ještě více ztišil hlas. "Klementine, zkusme si na chvíli představit, že vím, že vysoký představitel KGB se schází s vysokým důstojníkem CIA."

"Jak vysoký?"

"Nad šéfem správy," odpověděl Golovko, čímž Vatutinovi zcela jednoznačně napověděl, o koho jde, aniž by pronesl jméno či funkci. "Dejme tomu, že já jejich schůzku domluvím a že on mi nakonec řekne, že nepotřebuji vědět, o co na schůzkách šlo. A konečně dejme tomu, že se tento vysoký představitel chová nějak podivně. Co mám dělat?" zeptal se a dostal odpověď přímo učebnicovou:

"Měl byste sepsat hlášení pro Druhou správu, co jiného."

Golovkovi div nezaskočila snídaně. "Výborný nápad. Hned poté si můžu podřezat hrdlo žiletkou a ušetřit všem čas a starosti s vyšetřováním. Na některé lidi podezření nepadne nikdy - případně mají takovou moc, že se nikdo neodváží je podezřívat."

"Sergeji, jestli jsem se za posledních pár týdnů něco dozvěděl, pak skutečnost, že to, o čem hovoříte, není pravda. Pracujeme na případu tak vysoko na ministerstvu obrany, že... že byste tomu nevěřil. Sám jsem měl co dělat." Vatutin mávl na číšníka, aby jim přinesl novou konvici čaje. V mezičase měl druhý muž čas přemýšlet. Golovko se na zmíněném ministerstvu dobře vyznal kvůli své práci se strategickými zbraněmi. Kdo to může být? KGB nemohla podezřívat jen několik mužů, a na ministerstvu obrany jich bylo ještě méně, neboť KGB ho prý sleduje s nejvyšší opatrností. Jenže...

"Filitov?"

Vatutin zbledl a prozradil se: "Kdo vám to řekl?"

"Můj bože, on mě vloni zasvěcoval do problematiky zbraní středního doletu. Slyšel jsem, že onemocněl. Neděláte si legraci, viďte?"

"Na téhle věci není vůbec nic k smíchu. Moc toho říct nemůžu a musí to zůstat jen mezi námi, ale - ano, Filitov pracoval pro... pro někoho za našimi hranicemi. Přiznal se a první část výslechu už je uzavřena."

"Ale on ví všechno! O tom by měl vědět tým účastnící se jednání. Tím se úplně mění výchozí bod celého jednání," řekl Golovko.

Vatutina to dosud nenapadlo, ale na politická rozhodnutí neměl postavení. Nebyl přece jen víc než obyčejným policistou se zvláštním okrskem. Golovko mohl mít ve svém názoru pravdu, ale pravidla jsou pravidla.

"Tato informace se zatím bere jako čistě důvěrná, Sergeji Nikolajeviči. Nezapomeňte na to."

"Zaškatulkování informací může pracovat pro nás i proti nám, Klementine," varoval ho Golovko a přemýšlel, jestli má vyjednávače varovat.

"To je pravda," přikývl Vatutin.

"Kdy jste ho zatkli?" zeptal se Golovko a počkal si na odpověď. To načasování... Nadechl se a zapomněl na jednání. "Předseda se nejméně dvakrát sešel s důstojníkem CIA."

"S kým a kdy?"

"V neděli večer a včera ráno. Jmenuje se Ryan. Je mým protějškem v americkém týmu, ale je to zpravodajský důstojník, nikdy nepracoval v terénu jako já. Co na to říkáte?"

"Víte jistě, že není ze Správy operací?"

"Ano. Dokonce vám můžu říct, v jaké kanceláři pracuje. V jeho případě nejde o žádnou nejistotu. Je to analytik, vysoko postavený, ale jen úředník. Zvláštní asistent jejich zástupce ředitele pro zpravodajskou činnost, dříve pracoval jako vysoký styčný důstojník v Londýně. V terénu nikdy nepracoval."

Vatutin dopil čaj a nalil si další Šálek. Pak si namazal kousek chleba máslem. Přemýšlel o tom. Měl spoustu příležitostí odpověď oddálit, ale...

"Víme jen o neobvyklé aktivitě. Předseda třeba pracuje jen na něčem tak citlivém..."

"Ano - nebo to tak má vypadat," namítl Golovko.

"Na člověka z Jedničky' máte až příliš náš styl uvažování, Sergeji. Dobře tedy. Obyčejně bychom udělali - ačkoli takovýhle případ vůbec není obyčejný, ale víte, co myslím - to, že bychom začali sbírat informace a zanesli je řediteli Druhé správy. Předseda má svou osobní ochranku. Vzali bychom je stranou a vyslechli. Jenže taková věc se musí udělat velmi, velmi opatrně. Můj šéf by s tím musel zajít za... za kým vlastně?" zeptal se Vatutin nadneseně. "Za nějakým členem politbyra, nebo nejspíš tajemníkem ústředního výboru, ale... Filitovův případ se zpracovává velmi potichu. Předseda ho asi bude chtít použít jako politickou páku proti ministrovi obrany i Vanějevovi..."

"Cože?"

"Vanějevova dcera pracovala jako západní špion - přesněji řečeno jako kurýr. Odhalili jsme ji a..."

"Proč se o tom nehovoří veřejně?"

"Ta žena se na příkaz předsedy vrátila do práce," odpověděl Vatutin.

"Klementine, máte nějakou představu, co se tady děje?"

"Ne, teď ne. Myslel jsem si, že předseda se chystá posílit svou politickou pozici, ale jestli se schází s někým ze CIA..., víte to jisté?"

"Sám jsem ty schůzky dojednával," opakoval Golovko. "Na první se museli shodnout, než Američané dorazili, a já jsem se postaral jen o detaily. Ryan požádal o další. Předal mi zprávu - asi tak šikovně jako absolvent výcviku při první zkoušce. Setkali se v kině Barikádníků včera, jak jsem říkal. Klementine, chystá se něco velmi zvláštního."

"Zdá se, že ano. Ale nemáme nic..."

"Co myslíte..."

"Sergeji, vyšetřování je moje práce. Nemáme nic než nesouvislé útržky informací, které se dají snadno vysvětlit. Nic nezkazí vyšetřování tak jako příliš rychlý postup. Než budeme moci něco udělat, musíme shromáždit a analyzovat, co už máme. Pak můžeme zajít za mým šéfem, a on může povolit další kroky. Myslíte, že dva plukovníci se mohou pustit do něčeho takového bez svolení vyšších míst? Musíte sepsat všechno, co víte, a přinést mi to. Jak rychle to dokážete?"

"Na dalším kole rozhovorů mám být za - " podíval se na hodinky - "dvě hodiny. Potrvá do šestnácti hodin, následuje recepce. Američané odlétají ve dvacet dva hodin."

"Můžete vynechat recepci?"

"Bude to nezvyklé, ale ano."

"Čekám vás u sebe v kanceláři v šestnáct třicet," řekl Vatutin formálně. Golovko, který byl o rok starší, se poprvé usmál.

"Dle rozkazu, soudruhu plukovníku."

"Maršále Jazove, jak zní stanovisko vašeho ministerstva?" zeptal se Narmonov.

"Přinejmenším šest hodin," odpověděl ministr obrany. "Za tuto dobu bychom měli být schopni ukrýt většinu vysoce citlivých položek. Jak víte, byli bychom raději, kdyby na naše základny nepřišly vůbec žádné inspekce, nicméně průzkum amerických základen přináší jisté výhody."

Ministr zahraničí přikývl. "Američané budou žádat méně, ale myslím, že na této hodnotě se shodneme."

"Nesouhlasím." Hlavy všech členů politbyra se otočily k místu, kde seděl Alexandrov. Jeho zdravě vypadající obličej znovu hořel. "Je špatné vůbec omezit naše arzenály, ale dovolit Američanům, aby si prohlíželi naše továrny a opisovali všechna tajemství, to je šílené."

"Michaile Petroviči, to už jsme probrali," řekl generální tajemník trpělivě. "Můžeme pokračovat?" rozhlédl se kolem stolu. Všichni přikyvovali. Generální tajemník si odškrtl bod jednání ve svém bloku. Pak pokynul

ministrovi zahraničí.
"Šest hodin, ne méně."
Ministr zahraničí zašeptal nějakou poznámku svému pomocníkovi, který okamžitě vyšel z místnosti zavolat hlavního vyjednavače. Pak se předklonil. "Takže zbývá otázka, jaké zbraně eliminovat - tedy vůbec nejtěžší otázka. Kvůli ní budeme muset uspořádat další zasedání - velmi dlouhé."
"Podle plánu by se vrcholný summit měl konat do tří měsíců..." poznamenal Narmonov.
"Ano. Do té doby by mělo být hotovo. Zatím máme náznaky, že v cestě nestojí žádné vážné překážky."
"A americké obranné systémy?" zeptal se Alexandrov. "Co bude s nimi?" Všichni se znovu otočili, tentokrát na předsedu KGB.
"Naše pokusy proniknout do amerického projektu Tea Clipper pokračují. Jak víte, jde o projekt velmi blízký naší Jasné hvězdě, ačkoli by se dalo říct, že v těch nejdůležitějších oblastech jsme napřed," řekl Gerasimov, aniž by zvedl oči od svých poznámek.
"Snížíme počet našich zbraní o polovinu a Američané se zatím naučí sestřelovat naše rakety," vrčel Alexandrov.
"A sníží počet svých zbraní, zatímco my budeme postupovat k témuž cíli," pokračoval Narmonov. "Michaile Petroviči, pracujeme na tomto poli přes třicet let a mnohem usilovněji než oni."
"Zároveň jsme mnohem dál, co se týče zkoušek," poznamenal Jazov. "A..."
"Oni to vědí," dokončil Gerasimov. Měl na mysli zkoušku, kterou Američané sledovali z letounu Cobra Belle, ale o tom Jazov nevěděl; ani KGB nezjistila, jak byla zkouška sledována, věděli jen, že Američané o tom vědí. "Nezapomínejte, že i oni mají zpravodajské úřady."
"Ale nic o tom neříkali," namítl Narmonov.
"Američané se někdy zdráhají o takových věcech hovořit. Stěžují si na technické parametry naší obranné činnosti, ale ne na všechny, protože se bojí, aby nezkompromitovali své metody sběru informací," vysvětloval Gerasimov pomalu. "Možná provedli totožné zkoušky, jen o tom ještě nevíme. I Američané dokáží udržet tajemství, když chtějí." Taussigové se také nikdy nepodařilo onu informaci sehnat. Gerasimov se zaklonil, aby nechal mluvit ostatní.
Jinými slovy, obě strany budou pokračovat jako dosud," dodal Narmonov.
"Pokud se nám nepodaří získat nějaký ústupek jejich strany," řekl ministr zahraničí. "Což je nepravděpodobné. Sedí za tímto stolem někdo, kdo si myslí, že bychom měli omezit naše programy protiraketové obrany?" Nikdo. "Tak proč bychom měli očekávat, že Američané mají na věc jiný názor?"
"Jenže co když nás předběhnou?" zeptal se Alexandrov.
"Výborná poznámka, Michaile Petroviči," chopil se Narmonov příležitosti. "Proč nás Američané vždycky předběhnou?" zeptal se shromážděných vládců země.
"Nedosahují náskoku proto, že by byli nějací kouzelníci, ale proto, že jim to dovolujeme. Nedaří se nám totiž rozpohybovat naši ekonomiku natolik, jak by bylo třeba. Maršál Jazov tak nemá přístup k zařízením, jaká naši muži v uniformách potřebují, naši lidé nemají ty příjemné věci, které k životu očekávají, a nemáme šanci hovořit se Západem jako rovní s rovným."
"Naše zbraně se jejich vyrovnají!" namítal Alexandrov.
"Jenže jakou z toho můžeme vytěžit výhodu, když i Západ má zbraně? Sedí snad mezi námi někdo, kdo má pocit, že jsme se Západu vyrovnali? Naše rakety to udělaly za nás," řekl Narmonov, "ale velikost národa se nedá měřit jen podle schopnosti zabíjet. Pokud máme Západ porazit, nesmíme k tomu použít jaderné zbraně - pokud ovšem nechcete, aby náš svět zdědili Číňané." Narmonov se odmlčel. "Soudruzi, jestli máme mít převahu, musíme rozhýbat naše hospodářství!"
"Vždyť je v pohybu," řekl Alexandrov.
"Kde? Kdo o tom něco víte?" zeptal se Vanějev a přilil oleje do ohně.
Diskuse na pár minut přerostla ve velmi bouřlivou, než se znovu vrátila na

soudružskou úroveň obvyklou pro politbyro. Narmonov toho využil, aby změřil sílu své opozice. Odhadoval svou frakci více než rovnocennou té Alexandrovově. Vanějev necouvl - Alexandrov očekával, že bude předstírat, že je na straně generálního tajemníka, ne? A Narmonov měl stále Jazova. Zasedání využil i k tomu, aby utlumil politický rozměr hospodářských potíží země tak, že formuloval potřebu reforem jako způsob, jak zlepšit vojenskou sílu země - což byla samozřejmě pravda, ale stejně tak šlo o téma, které Alexandrov se svou klikou může popřít. Narmonov si říkal, že pokud prokáže iniciativu, dokáže ještě jednou změřit sílu svých protivníků, a když hádka propukla na otevřené scéně, ocitli se díky němu v psychologické defenzivě, tedy alespoň dočasně. Víc si prozatím ani přát nemohl. Dostal šanci ještě zabojovat, říkal si. Jakmile bude smlouva schválena, jeho moc za tímto stolem vzroste o další stupínek. Lidu se to bude líbit - a poprvé v dějinách Sovětského svazu začínalo na názoru veřejnosti i záležet. Až se rozhodne, jaké zbraně a v jakém časovém horizontu budou odstraněny, bude jasné, kolik peněz navíc budou moci utratit. Narmonov mohl tuto diskusi vést ze svého křesla a s využitím fondů hledat větší moc, jelikož členové politbyra o ní zápasí také s vidinou svých vlastních projektů. Alexandrov to nemohl nijak ovlivnit, neboť jeho mocenská základna byla ideologická, nikoli ekonomická. Narmonova napadlo, že možná nakonec vyhraje. S ministerstvem obrany za zády a s Vanějevem v kapse v konfrontaci obstojí, zlomí KGB k poslušnosti a pošle Alexandrova k čertu. Zbývalo jen rozhodnout, kdy toto téma nadnést. Musela nastat shoda ohledně té smlouvy a on by nepatrné výhody na tomto polí s radostí oželel, kdyby si místo nich zajistil svou domácí pozici. Západ to překvapí, ale jednoho dne ho ještě víc překvapí skutečnost, co dokáže životaschopná ekonomika udělat pro svého hlavního rivala. Narmonov měl na mysli především své politické přežití. Následovala snaha oživit hospodářství celé země. To byl další cíl, zůstával beze změny po tři generace, ale Západ neustále objevoval nové cesty, jak ho ignorovat. Narmonov se na něj nesoustředil, ale věděl, že existuje.

Poslední zasedání, říkal si Ryan. Díky bohu. Znovu se projevila nervozita. Neexistoval žádný důvod, proč by něco nemělo jít podle plánu - zvláštní bylo, že Ryan netušil, co se stane s Gerasimovovou rodinou. O slovo se přihlásila zvědavost, nicméně úkol odvézt Gerasimova zároveň s KARDINÁLEM byl tak snadný, že Ryan sám by na něco takového nikdy nepřišel. Zasloužil se o to Ritter a Jack musel uznat, že ten protivný dědek je schopný.

Tentokrát hovořili jako první Rusové a po pěti minutách navrhli limit, do kdy se mají ohlašovat namátkové inspekce na základnách. Jack by nejraději viděl nulovou hodnotu, ale to bylo nerozumné. Nemělo smysl zkoumat, jak střely vypadají uvnitř, jakkoli to znělo lákavě. Stačilo spočítat odpalovače a hlavice, a na to stačí prakticky cokoli pod deset hodin - zejména pokud se ty rychlé návštěvy zkoordinují s přelety družic tak, aby se zachytil jakýkoli pokus o zastírání. Rusové navrhli deset hodin. Ernest Allen ve své odpovědi žádal tři. O dvě hodiny později už obě strany požadovaly sedm a pět hodin. A po dalších dvou hodinách k údivu všech přítomných řekli Američané šest a vedoucí ruské delegace souhlasně přikývl. Oba muži vstali a podali si přes stůl ruku. Jacka potěšilo, že už je konec, ale pět hodin by bral raději. S Golovkem se přece jen dohodli na čtyřech, ne?

Čtyři a půl hodiny, než se dojde k jednomu číslu, pomyslel si Jack. A to je ještě asi historický rekord. Když si všichni stoupli, někdo dokonce začal tleskat a Jack se postavil do fronty k nejbližšímu pánskému záchodu. O pár minut později se vrátil. Golovko na něj čekal.

"Vaši lidé nám to tak usnadnili," řekl důstojník KGB.

"Buďte rádi, že jsem to neměl na starost já," přikývl Jack. "Kvůli dvěma třem drobnostem jsme se tady zbytečně nadřeli."

"Podle vás jsou to drobnosti?"

"Když se to vezme jako celek..., důležité jsou, ale nijak zvlášť. Hlavním výsledkem je, že můžeme letět domů," poznamenal Jack a do hlasu se mu vloudila špetka nejistoty. Ještě to neskončilo.

"Těšíte se?" zeptal se Golovko.

"To zrovna ne, ale co se dá dělat." Tentokrát nemám strach z letu samotného, příteli.

Posádka letadla bydlela v hotelu Ukrajina na břehu řeky Moskvy. Spali ve velkých pokojích po dvou, nakupovali suvenýry a prohlíželi si, co mohli, zatímco se střídali na hlídkách v letadle. Teď se všichni sešli a společně nasedli do autobusu, který přejel přes řeku a zamířil po Kalininově prospektu k letišti, ve slabém provozu trvala cesta půl hodiny.

Když dorazil plukovník von Eich, pozemní personál British Airways, který jim pomáhal s údržbou, právě doplňoval palivo pod bedlivým dohledem vedoucího posádky - vrchního seržanta, jemuž letoun "patřil" - a kapitána, který v pravém sedadle letounu VC-137 plnil úlohu druhého pilota. Členové posádky prošli kontrolním stanovištěm KGB, jejíž důstojníci velmi pečlivě zkoumali a ověřovali osobní doklady všech. Pak posádka vešla na palubu, uložila si zavazadla a začala připravovat letoun k letu zpět na Andrewsovu leteckou základnu. Pilot si do kokpitu pozval pět lidí a ve skrytu za hlukem něčího magnetofonu jim sdělil, co je dnes večer čeká "poněkud odlišného".

"Ježíši, pane," utrousil náčelník posádky, "to je odlišný až běda."

"Co by byl život bez trochy vzrušení?" zeptal se von Eich. "Všichni chápete, co je vaším úkolem?" Přikývli. "Tak do práce, přátelé." Pilot a druhý pilot si vzali body předletové přípravy a vyšli s náčelníkem posádky ven připravit letoun k odletu. Bude fajn být zase doma, říkali si všichni - pokud se jim podaří odlepit pneumatiky od země. Náčelník posádky prohlásil, že země je studená jak kozy čarodějnice. Na rukou měli rukavice, na sobě parky amerického letectva a trpělivě obcházeli letoun. 89. dopravní vojenská letka se pyšnila neposkvrněným rekordem v bezpečnosti při převozu "významných hostí" po celém světě, kterého dosáhli díky nekompromisnímu prozkoumání každého detailu. Von Eich přemýšlel, jestli jejich rekord 700 000 hodin bez nehody přečká i dnešní let.

Ryan už měl sbaleno. Z recepce měli odjet přímo na letiště. Rozhodl se, že se oholí a vyčistí si zuby, než si uklidí toaletní potřeby. Měl na sobě jeden ze svých anglických obleků. I v místním počasí v něm bylo poměrně teplo, ale Jack si slíbil, že v zimě se do Moskvy už nevrátí, a pokud, tak si vezme spodky. Zaklepání na dveře se ozvalo právě včas. Tony Candela.

"Šťastný let domů," řekl.

"To jo," ušklíbl se Ryan.

"Říkal jsem si, že vám pomůžu." Zvedl kufr, takže Jackovi zbyla jen aktovka. Společně pak odešli k výtahu, který je ze sedmého patra vyvezl do devátého, kde počkali na jiný výtah, jenž je měl svézt do přízemí.

"Víte, kdo projektoval tenhle dům?"

"Nejspíš někdo se smyslem pro humor," odpověděl Candela. "Na stavbu nové ambasády najali stejného člověka." Oba se zasmáli. Takovým příběhem by nepohrdli ani tvůrci hollywoodských katastrofických filmů. V budově bylo tolik elektronického zařízení, že by to zmátlo i velký počítač. Výtah dorazil o minutu později a svezl oba muže do přízemí. Candela podal Ryanovi jeho kufr.

"Zlomte vaz," řekl, než odešel.

Jack zamířil k čekajícím autům a naložil svůj kufr do zavazadlového prostoru. Byla jasná noc. Na nebi viděl hvězdy a na severním obzoru náznak polární záře. Slyšel, že tento přírodní úkaz je z Moskvy někdy vidět, ale zatím to nikdy nezažil.

Kolona vyrazila o deset minut později a zamířila na jih k ministerstvu zahraničí cestou, která se prakticky rovnala tomu, co Ryan z tohoto osmimilionového města znal. Auta zajela jedno za druhým na malý okruh a jejich pasažéři odešli s doprovodem do budovy. Tato recepce nebyla tak vznosná jako ta v Kremlu, ale současné zasedání nepřineslo takové výsledky. Příště je čeká pořádný oříšek, ale má se to konat ve Washingtonu. Už tu čekali novináři, hlavně z tisku, ale i několik z televize. Jeden z nich se přiblížil k Jackovi, když si sundával kabát.

"Doktore Ryane?"

"Ano?" Otočil se.

"Mike Paster, Washington Post. Ve Washingtonu se proslýchá, že vaše potíže se SEC jsou urovnány."

Jack se zasmál. "Páni, to je úleva, nemluvit chvíli o kontrole počtu zbraní! Jak jsem už říkal, neudělal jsem nic špatného. Myslím, že příslušní - blbci, ale to vynechte - to konečně pochopili. To mě těší. Nechtělo se mi najímat si právníka."

"Taky se říká, že CIA se zapojila do..." Ryan ho přerušil.

"Něco vám řeknu. Vyřiďte vaší washingtonské centrále, že pokud mi poskytnou pár dní odpočinku po tomhle blázinci, ukážu jim všechno, co jsem udělal. Všechny své transakce provádím na počítači a tisknu si kopie všech smluv. Berete?"

"Jistě - ale proč..."

"To by mě taky zajímalo," řekl Jack a od kolemjdoucího číšníka si vzal sklenku vína. Musel si jednu dát, ale dnes jen jednu. "Možná si někdo v D. C. brousí na CIA zuby. Ale ne že to proboha otisknete."

"A jak dopadly ty rozhovory?" zeptal se reportér pak.

"Detaily vám poví Ernie, ale čistě soukromě vám řeknu, že celkem dobře. Sice ne tak dobře jako posledně a ještě toho zbývá hodně dojednat, ale projednali jsme několik náročných otázek a víc jsme od této cesty ani nečekali."

"Bude dohoda schválena ještě před summitem?" zeptal se Paster pak.

"Neoficiálně," řekl Jack okamžitě. Novinář přikývl. "Podle mě je tak šedesátiprocentní šance, že ano."

"A co na to říká CIA?"

"My se do politiky nemáme plést. Ale čistě technicky vzato, padesátiprocentní snížení přežijeme. Nic se tím v zásadě ani nezmění, že? Ale je to ‚sympatické'. To vám můžu potvrdit."

"Jak vás mám citovat?" zeptal se Paster.

"Jako velmi nízko postaveného zástupce vlády." Jack se usmál. "Stačí? Strýček Ernie vám to řekne oficiálně, ale já nemůžu."

"A jaký dopad to bude mít na Narmonovovo setrvání u moci?"

"To není v mé kompetenci," zalhal Ryan. "Mé názory v této věci jsou soukromé, nikoli profesionální."

"A tedy...?"

"A tedy se na to zeptejte někoho jiného," navrhl mu Jack. "Mě se zeptejte na něco zásadního, například koho by měli Red Skins draftovat v prvním kole."

"Olsona, zadáka z Bayloru," řekl reportér ihned.

"Mně se líbí i ten obránce z Penn State, ale ten bude pryč moc brzy."

"Šťastnou cestu," řekl novinář a zavřel svůj blok.

"Jo, užijte si konec zimy, příteli." Novinář se otočil k odchodu, ale zarazil se. "Můžete něco říct, striktně neoficiálně, o dvojici Foleyových, které Rusové poslali domů minulý..."

"O kom? Aha, o těch, co je obvinili ze špionáže? Oficiálně řečeno, nikdy jsem na tohle téma nepromluvil, ale je to volovina. A dál, no comment."

"Jasně." Reportér odešel s úsměvem na tváři.

Jack postával sám. Rozhlížel se po Golovkovi, ale neviděl ho. Trochu posmutněl. Je to sice nepřítel, ale pokaždé si popovídají a Ryana začaly

jejich rozhovory bavit. Objevil se ministr zahraničí a pak Narmonov. Nechyběly ani další nezbytnosti: housle, stoly prohýbající se pod dobrotami, číšníci obcházející se stříbrnými podnosy s vínem, vodkou a šampaňským. Lidé z ministerstva zahraničí si povídali se svými sovětskými kolegy. Ernie Allen se bavil se svým sovětským protějškem. Jen Jack postával o samotě, což se nehodilo. Přešel k nejbližší skupině a postavil se k ní, takřka bez povšimnutí se čas od času díval na hodinky a upíjel víno.

"Jdeme," řekl Clark.

Cesta sem přinesla mnohé těžkosti. Clark už měl své vybavení ve vodotěsném sektoru, který sahal od útočného centra k vrchní části věže. Na obou koncích měl záklopky a na rozdíl od zbytku věže byl zcela vodotěsný. Jeden námořník se dobrovolně přihlásil, že půjde s ním, pak byla zavřena a pořádně utěsněna dolní záklopka. Mancuso zvedl telefon.

"Zkouška spojení."

"Slyším vás jasně a hlasitě, pane," odpověděl Clark. "Až řeknete, tak můžeme začít."

"Nedotýkejte se záklopky, dokud vám neřeknu."

"Rozkaz, kapitáne."

Kapitán se otočil. "Přebírám kormidlo," oznámil.

"Kapitán přebírá kormidla," souhlasil palubní důstojník.

"Ponorový důstojníku, vypumpovat tři tisíce liber. Zvedneme se ode dna. Strojovno, připravte se."

"Rozkaz." Ponorový důstojník, který byl též náčelníkem lodi, vydal příslušné rozkazy. Elektrické pumpy vypustily tunu a půl slané vody a Dallas se pomalu narovnal. Mancuso se rozhlédl. Na ponorce byla vyhlášena pohotovost. Skupina sledování a řízení palby byla připravena. Ramius stál vedle navigátora. Panely pro kontrolu zbraní byly plně obsazeny. V místnosti s torpédy byly všechny čtyři komory nabity a jedna už i zaplavena.

"Sonare, kapitán. Máte něco?" zeptal se Mancuso pak.

"Ne, kapitáne. Vůbec nic, pane."

"Dobře. Ponorový důstojníku, nová hloubka třicet metrů."

"Třicet metrů, rozumím."

Než pošlou ponorku vpřed, budou ji muset zvednout ze dna. Mancuso sledoval, jak se hloubkoměr pomalu otáčí, zatímco náčelník lodi pomalu a zručně upravoval vyvážení ponorky.

"Hloubka třicet metrů, pane. Bude fuška to udržet." . "Manévrovací, nastavte rychlost na pět uzlů. Kormidelníku, kormidlo patnáct stupňů doprava, nový kurz nula-tři-osm."

"Kormidlo patnáct stupňů doprava, rozumím, nový kurz nula-tři-osm," hlásil kormidelník. "Pane, kormidlo je patnáct stupňů doprava."

"Dobře." Mancuso sledoval, jak se gyroskopický kompas otáčí na severovýchodní kurz. Zpod ledu vypluli za pět minut. Kapitán rozkázal vyplout do hloubky na periskop. Další minuta.

"Periskop vysunout!" řekl Mancuso pak. Jeden poddůstojník zatočil kolem a kapitán zachytil vysouvající se přístroj, jakmile se okulár zvedl od podlahy. "Zadržte!"

Periskop se zastavil třicet centimetrů pod hladinou. Mancuso dlouze vyhlížel stíny a ledový krunýř, ale nic neviděl. "Vysunout o půl metru." Klečel na kolenou. "Ještě o půl a počkat."

Rozhodl se pro štíhlý útočný periskop, ne ten velký průzkumný. Průzkumný periskop měl lepší schopnost sběru světla, ale Mancuso nechtěl riskovat větší radarový průřez a v ponorce celých uplynulých dvanáct hodin svítilo jen červené světlo. Jídlo v něm vypadalo divně, ale všichni se díky tomu lépe orientovali ve tmě. Pomalu se rozhlédl kolem dokola. Na hladině neviděl nic, jen plovoucí kry.

"Čisto," oznámil. "Nikde nic. Vysunout ESM." Zaslechl syčení hydrauliky a stožár s elektronickými senzory vyjel vzhůru. Tato laminátová trubička měla průměr asi jeden centimetr a na radaru nebyla prakticky vidět. "Periskop dolů."

"Vidím jeden průzkumný pozemní radar, poloha nula-tři-osm," hlásil operátor ESM a doplnil údaje o frekvenci a impulsech. "Signál je slabý."

"Tak jdeme, přátelé." Mancuso zvedl telefon vedoucí ke Clarkovi. Jste připraveni?"

"Ano, pane," odpověděl Clark.

"Tak vyčkejte. Hodně štěstí." Kapitán zavěsil a otočil se. "Vyplout těsně nad hladinu a připravit se na rychlý sestup."

Trvalo to asi čtyři minuty. Vrchní část černé velitelské věže Dallasu vyplula nad hladinu, mířila přímo na nejbližší sovětský radar, aby se minimalizoval průřez na radaru. Udržet stálou hloubku bylo více než obtížné.

"Clarku, jděte!"

"Jasně."

Mancuso si říkal, že obrazovka toho radaru bude nejspíš hodně zaplněná, když všude kolem plují kusy ledu. Sledoval, jak se kontrolka záklopky mění z pomlčky, tedy zavřeno, na kolečko, tedy otevřeno.

Trup můstku končil plošinou necelý metr pod můstkem samotným. Clark otevřel záklopku a vylezl nahoru. Pak s pomocí námořníka na žebříku vytáhl nafukovací člun. Ocitl se sám na malém můstku ponorky - kontrolním stanovišti na horní části velitelské věže - položil člun napříč přes vrchol věže a zatáhl za provaz, aby se nafoukl. Pištivé unikání vzduchu jako by křičelo do noci a Clark sebou cukl, když to zaslechl. Jakmile se pogumovaná tkanina člunu napnula, zavolal na námořníka, aby zavřel záklopku, a pak se natáhl k telefonu na můstku.

"Tady všechno připraveno. Záklopka zavřena. Uvidíme se za pár hodin."

"Jistě. Hodně štěstí," opakoval Mancuso.

Clark nasedl do člunu, ponorka se pod ním potopila a on nastartoval elektrický motor. Dole zatím zůstala spodní záklopka můstku otevřena jen do té doby, dokud námořník neseskočil a spolu s kapitánem ji nezavřeli.

"Paluba uzavřena, můžeme se potopit," hlásil náčelník lodi, když se na poslední kontrolce znovu rozsvítila pomlčka.

"A je to," pronesl Mancuso. "Pane Goodmane, máte kormidlo a víte, co máte dělat."

"Přebírám kormidlo," hlásil palubní důstojník a kapitán odešel dopředu do místnosti se sonarem. Poručík Goodman okamžitě s ponorkou klesl a pokračoval až ke dnu.

Jako za starých časů, pomyslel si Mancuso, když viděl Jonese jako šéfa sonarového oddělení. Ponorka plula doprava a mířila svým příďovým sonarem na cestu, jíž se vydal Clark. Ramius se přišel podívat asi o minutu později.

"Proč jsi nepřišel k periskopu?" zeptal se Mancuso.

"Není to jen tak, vidět svůj domov a zároveň vědět, že se nemůžete..."

"Tady je." Jones poklepal prstem na monitor. "Jeho rychlost se blíží osmnácti uzlům. Na přídavný motor jede hodně potichu. Elektrický, že?"

"Správně."

"Doufám, že má dobré baterie, kapitáne."

"Lithiové s rotující anodou. Ptal jsem se."

"Skvěle." Jones se ušklíbl. Vytáhl si cigaretu a nabídl jednu kapitánovi, který na chvíli zapomněl, že přestal kouřit. Jones si ji zapálil a nasadil zamyšlený výraz.

"Víte, pane, teď už vím, proč jsem odešel do civilu..." Jones nedokončil větu a sledoval, jak se stopa na sonaru víc a víc vzdaluje. Skupina sledování a řízení palby vzadu aktualizovala vzdálenost, jen aby měla nějakou práci. Jones sklonil hlavu a poslouchal. Dallas byl tak tichý, jak to jen šlo, a napětí prosycovalo vzduch rychleji než cigaretový dým.

*****

Clark ve člunu téměř ležel. Člun byl z pogumovaného nylonu a byl pomalován zelenými a šedými pruhy, což se od moře příliš nelišilo. Původně se přemýšlelo i o bílých skvrnách, protože v této oblasti je v zimě i led, ale pak padlo rozhodnutí, že zdejší kanál neustále čistí ledoborce a rychle se pohybující bílá tečka na temné hladině není asi nejlepší nápad. Clark se nejvíc obával toho radaru. Velitelskou věž ponorky snad kvůli ostatním předmětům na hladině nezaznamenal, ale pokud je ruský radar nastaven na odhalování pohybujících se cílů, ten jednoduchý počítač, který monitoruje vracející se signály, by se mohl zaměřit na něco, co se pohybuje rychlostí dvaceti mil v hodině. Loďka samotná vyčnívala jen třicet centimetrů nad hladinu, motor dalších třicet nad ní a navíc byl potažen protiradarovým materiálem. Clark držel hlavu na úrovni motoru a znovu přemýšlel, jestli lze těch pět kovových střepin, které doplňují jeho tělesnou schránku, zahlédnout. Věděl, že je to hloupost - nerozezněly ani detektor kovů na letišti - , ale osamělí muži na nebezpečných místech obyčejně mívají velmi bujnou fantazii. Je vážně lepší být hlupák, říkal si. Inteligence vám jen umožňuje uvědomovat si, jak nebezpečné takové věci jsou. Po skončení podobných akcí, když už chvění pomine, po horké sprše, se můžete vznášet ve světle toho, jak jste odvážný a moudrý, ale teď ne. Pouštět se do něčeho takového se v této chvíli jevilo jen jako nebezpečné, ne-li přímo praštěné.

Už jasně viděl pobřeží, řadu bodů, které zakrývaly viditelný obzor. Vše vypadalo normálně, ale šlo o nepřátelské území. To vědomí mrazilo víc než chladný noční vzduch.

Aspoň že moře je klidné, říkal si. Takové půlmetrové vlny by sice vytvořily příznivější radarové podmínky, ale klidná a jako olej rovná hladina zase zajišťovala rychlost, a ta mu vždycky zlepšovala náladu. Ohlédl se za sebe. Loďka za sebou nenechávala moc velkou brázdu, až se přiblíží k přístavu, ještě ji zmenší tím, že zpomalí.

Trpělivost, říkal si zbytečně. Trpělivost nesnášel. Komu by se chtělo na něco čekat? ptal se Clark v duchu. Když se to má stát, tak ať se to stane a hotovo. Nedočkavost nezaručovala bezpečí, ale člověk byl aspoň na nohou a hýbal se, něco dělal. Jenže když učil jiné lidi, jak se provádějí podobné akce, vždycky jim říkal, ať jsou trpěliví. Ty pitomej pokrytče! napadlo ho tiše.

Podle přístavních bójí poznal vzdálenost od pobřeží. Snížil rychlost na deset uzlů, pak na pět a nakonec na tři. Elektrický motor vydával takřka neslyšné vrnění. Clark otočil pákou a zamířil člunem k zašlému molu. Určitě bylo velmi staré; jeho podpěry byly omlácené a obroušené po mnoha zimách zamrzlé vody v přístavu. Velice pomalu vytáhl dalekohled pro viděni za šera a rozhlédl se. Neviděl žádný pohyb. Už něco zaslechl, hlavně zvuky dopravy, které se k němu nesly nad hladinou, a trochu hudby. Byl pátek večer a i v Sovětském svazu se v restauracích bavili lidé. Tančili. Jeho plán koneckonců spoléhal na přítomnost nočního života - Estonsko je živější než zbytek země - , molo však bylo opuštěné, což mu říkali i konzultanti. Dojel k němu a velice pečlivě přivázal člun k jednomu pilíři - kdyby mu loďka uplavala, měl by vážné problémy. Vedle pilíře vedl žebřík. Clark vyklouzl z kombinézy a vylezl nahoru s pistolí v ruce. Poprvé zaznamenal pach přístavu. Od amerických přístavů se trochu lišil, ve vzduchu se vznášel těžký zápach kalu doplněný o tlející dřevo na molech. Na sever od něj kotvilo u dalšího mola asi deset rybářských lodí. Na jihu viděl další, u něj ležela hromada dřeva. Takže přístav prochází rekonstrukcí. Tím se vysvětloval stav tohoto mola, říkal si Clark. Podíval se na hodinky - otlučené ruské letecké - a rozhlédl se, kde počká. Do začátku akce zbývalo čtyřicet minut. Pro plavbu sem počítal s rozbouřenějším mořem, takže nakonec mu ta klidná hladina poskytla jen další čas, aby přemýšlel o tom, jaký je šílenec, že k další takové akci svolil.

*****

Boris Filipovič Morozov se procházel před kasárnami, kde stále bydlel, a díval se nahoru. Světla Jasné hvězdy přeměnila oblohu na nadýchanou kopuli padajících vloček. Takové okamžiky miloval.

"Kdo je tam?" zeptal se čísi hlas. Zněl velmi autoritářsky.

"Morozov," odpověděl mladý inženýr a postava vyšla ze stínu. Zahlédl velkou čepici vysokého důstojníka.

"Dobrý večer, soudruhu inženýre. Pracujete ve skupině kontroly zrcadel, že?" zeptal se Bondarenko.

"My už jsme se setkali?"

"Ne." Plukovník zavrtěl hlavou. "Víte, kdo jsem?"

"Ano, soudruhu plukovníku."

Bondarenko pokynul k nebi. "Krása, že? Myslím, že to je odměna za to, že jsme na samém konci světa."

"Ne, soudruhu plukovníku, stojíme kousek od objevu něčeho velmi zásadního," upozornil ho Morozov.

"To velmi rád slyším! Mají na to všichni členové vašeho týmu stejný názor?"

"Ano, soudruhu plukovníku. Jsem tu na vlastní žádost."

"Ano? A jak jste se o zdejší stavbě dozvěděl?" divil se plukovník.

"Loni na podzim jsem tu byl s Komsomolem. Pomáhali jsme stavbařům s odpalováním náloží a umisťováním sloupů pod zrcadla. Studoval jsem lasery, takže jsem uhodl, k čemu Jasná hvězda slouží. Nikomu jsem to samozřejmě neřekl," dodal Morozov. "Ale věděl jsem, že tohle místo je pro mě jako stvořené."

Bondarenko si mladíka obdivně prohlížel. Jak pokračují práce?"

"Doufal jsem, že se připojím ke skupině laserů, ale můj sekční šéf mě přemluvil, ať vstoupím do jeho skupiny." Morozov se zasmál.

"Vás to netěší?"

"Ale ne - ne, promiňte. Myslel jsem to jinak. Nevěděl jsem, jak důležitá jsou zrcadla. Už jsem se poučil. Teď se snažíme adaptovat zrcadlové systémy na přesnější počítačovou kontrolu - možná budu brzy asistentem sekčního šéfa," řekl Morozov hrdě. "A vyznám se i v počítačích."

"Váš sekční šéf je kdo? Govorov, že?"

"Správně. Výborný inženýr, smím-li to tak říct. Můžu se na něco zeptat?"

"Jistě."

"Říká se o vás - vy jste ten nový plukovník, o kterém se mluvilo, že? Prý se asi stanete novým zástupcem vedoucího projektu."

"Na takových řečech možná i něco je," připustil Bondarenko.

"Smím vám tedy něco navrhnout, soudruhu?" zeptal se Morozov.

"Jistě."

"Je tady spousta svobodných mužů..."

"A nedostatek svobodných žen?"

"Zoufale bychom potřebovali laboratorní asistentky."

"Váš návrh si poznamenám, soudruhu inženýre," odpověděl Bondarenko s úsměvem. "Rovněž plánujeme postavit nové byty, aby ty stávající nebyly tak přeplněné. Jak se vám bydlí?"

"Atmosféra je velmi soudružská. Kroužky astronomie a šachů jsou velmi aktivní."

"Už jsem hrozně dlouho nehrál šachy. Jaká je tady konkurence?" zeptal se plukovník.

Mladík se zasmál. "Vražedná - snad až krvelačná."

*****

O pět tisíc metrů dále děkoval Lučištník svému Bohu. K zemi se snášel sníh

a vločky dodaly vzduchu kouzelný nádech tolik opěvovaný básníky... a vojáky. Člověk slyšel - dokonce cítil znásobené ticho, protože sníh všechny hluky pohltil. Všude kolem nich, kam jen dohlédli, sahala bílá opona, která snižovala viditelnost na necelých dvě stě metrů. Shromáždil velitele svých podjednotek a začal organizovat útok. Vyrazili do několika minut. Postupovali v taktické formaci. Lučištník šel s prvním oddílem prvního družstva, jeho zástupce vedl to druhé.

Šlo se jim překvapivě dobře. Rusové rozházeli odpad po odpalech po celé oblasti, a ačkoli na všem ležel sníh, úlomky kamenů nebyly kluzké. To bylo dobře, protože jejich cesta je zavedla nebezpečně blízko od okraje příkré stěny vysoké nejméně sto metrů. Orientace byla složitá. Lučištník se orientoval po paměti, ovšem cíl studoval celé hodiny a znal každý záhyb této hory - nebo si to aspoň myslel. Pochybnosti se projevily teď a on musel vynaložit veškeré své soustředění, aby přemýšlel jen o svém poslání. Než vyrazili, zanesl si do paměti nejméně deset kontrolních bodů. Tady balvan, tady příkop, tohle je to místo, kde se cesta stáčí doleva, a tady doprava. Zpočátku se zdálo, že postupují zoufale pomalu, ale čím víc se blížili k cíli, tím rychleji kráčeli. Nepřetržitě je naváděla záře světel. Jak sebevědomí musejí Rusové být, když tady mají světla, říkal si. Dokonce se tam pohyboval nějaký vůz, podle zvuku asi autobus, s rozsvícenými světly. Malé pohybující se tečky svítily skrz zahalující bílý mrak. Mezi většími světly budou stráže, které jsou teď v nevýhodě. Ven namířené reflektory mají obvykle za cíl oslnit a odradit vetřelce, ale teď se děl pravý opak. Chumelenicí pronikly jen nepatrné paprsky, jejich velká část se odrazila zpět, takže narušila noční vidění ozbrojených strážců. Vůdčí skupina konečně dospěla k poslednímu kontrolnímu bodu. Lučištník rozmístil své muže a čekal, až je dohoní i zbytek. Trvalo to hodinu a půl. Jeho muži se rozdělili do skupinek po třech až čtyřech; mudžáhidové se ještě napili a svěřili své duše Alláhovi, připravili se tak na bitvu i na případný výsledek. Znali poučky válečníků. Jejich nepřítel byl rovněž nepřítelem Boha. Cokoli udělají lidem, kteří urazili Alláha, jim bude odpuštěno a všichni z Lučištníkových mužů vzpomínali na své přátele a rodiny, které padly do ruských rukou.

"Je to úžasné," zašeptal major, když se přiblížil.

"Alláh je s námi, příteli," odpověděl Lučištník.

"O tom nepochybuji." Nacházeli se pouhých pět set metrů od základny a stále je nebylo vidět. Třeba to i přežijeme...

"O kolik blíž můžeme..."

"Sto metrů. Přístroje pro vidění za šera, které mají, proniknou sněhem asi do vzdálenosti čtyř set metrů. Nejbližší věž je šest set metrů tímhle směrem." Ukázal rukou, ačkoli zbytečně. Lučištník věděl přesně, kde věž stojí a že další se nachází o dvě stě metrů dále.

Major se podíval na hodinky a zamyslel se.

"Střídání stráží je za hodinu, jestli tady jedou podle stejného rozpisu jako v Kábulu. Muži na stráži budou unavení a prokřehlí a další oddíly ještě nejsou vzhůru. Tohle je dobrý čas."

"Zlomte vaz," řekl Lučištník prostě. Oba se objali.

"Proč bychom měli odmítat boj za Alláhovu věc, když jsme byli my a naše děti vyhnáni z našich obydlí?"

"Když narazili na Goliáše a jeho bojovníky, zvolali: ‚Bože, naplň naše srdce vytrvalostí. Dej našim nohám pevnost a pomoz nám proti bezvěrcům.'"

Citát pocházel z koránu, ale žádnému z mužů nepřipadalo podivné, že pasáž se ve skutečnosti vztahuje k souboji Izraelitů s Filištíny. David a Saul byli mezi muslimy známi stejně jako jejich činy. Major se naposledy usmál a odběhl ke svým mužům.

Lučištník se otočil a mávl na svou skupinu se střelami. Dva muži si položili stingery na rameno a následovali svého velitele přes kameny. Ještě jeden pahorek, a už se dívali na strážní věže. Překvapilo ho, že odsud vidí

tři z nich, takže sem povolal třetího střelce. Lučištník vydal pokyny a odešel k hlavnímu oddílu. Na pahorku zatím zaměřovací přístroje rozehrály svou smrtící píseň. Strážní věže byly vyhřívány - a stinger nehledá nic jiného než teplo.

Lučištník pak poslal blíž svou minometnou skupinu - blíž, než by si byl přál, ale ta špatná viditelnost nehrála do karet jen mudžáhidům. Díval se, jak major se svým družstvem sestupuje doleva a mizí ve sněhu. Budou mít za úkol napadnout samotnou zkušebnu laserů, zatímco on a jeho osmdesát mužů zamíří k místu, kde žije nejvíce lidí. Teď byla řada na nich. Lučištník je zavedl tak daleko, kam se jen odvážil, na samou mez, kam ještě reflektory pronikaly sněžením. Odměnou mu byl pohled na strážného, zachumlaného před mrazem, jeho dech za ním visel jako malé bílé obláčky, které pluly větrem. Ještě deset minut. Lučištník vytáhl vysílačku. Měli jen čtyři a až dosud je nepoužili ze strachu, aby je Rusové neodhalili.

*****

Těch psů jsme se vůbec neměli zbavovat, pomyslel si Bondarenko. Jakmile se tady usadím, nejdřív ze všeho sem vrátím psy. Procházel se po táboře v chladu a sněhu a v tichu si rovnal myšlenky. Několik věcí by se tu mělo změnit. Chybí tady pořádný voják. Generál Pokryškin bere otázku bezpečnosti až příliš na lehkou váhu a jednotky KGB jsou hrozně líné. Například nedrží noční hlídky. To je v této oblasti příliš nebezpečné, říkal jejich velitel, zdejší denní hlídky prý zachytí každého, kdo se pokusí přiblížit, strážní věže jsou vybaveny dalekohledy pro vidění za šera a zbytek základny je zalitý světlem. Jenže přístroje pro vidění za šera jsou v takovém počasí účinné jen z osmdesáti procent. Co když někde tady je právě teď skupina Afghánců? říkal si. Ze všeho nejdřív, říkal si, zavolám plukovníku Nikolajevovi do velitelství Spetsnaz a povedu cvičný útok na tuhle základnu, abych těm blbcům z KGB ukázal, jak zranitelní tady jsou. Podíval se nahoru. Viděl strážce KGB, jak krouží pažemi, aby se zahřál, pušku přes rameno - trvalo by mu čtyři vteřiny, než by ji sundal, zamířil a odjistil. Čtyři vteřiny, z nichž by poslední tři už byl po smrti, kdyby proti němu stál někdo schopný... Nu což, řekl si, zástupce velitele jakékoli základny má být nemilosrdnou bestií, a jestli si tihle Čekisti chtějí hrát na vojáky, tak by se podle toho měli začít chovat. Plukovník se otočil a zamířil zpět k obytné budově.

*****

Gerasimovův vůz zastavil u správního vchodu do vězení Lefortovo. Jeho řidič zůstal u vozu, zatímco tělesný strážce šel s Gerasimovem dovnitř. Předseda KGB ukázal vrátnému svůj průkaz a prošel, aniž by zpomalil. KGB dbala na bezpečnost, ale všichni její členové znali tvář předsedy a ještě lépe věděli, jakou má moc. Gerasimov zatočil doleva a zamířil ke kancelářím. Ředitel věznice tam samozřejmě nebyl, jen jeho zástupce. Gerasimov ho zastihl nad nějakými papíry.

"Dobrý večer." Jen díky silným brýlím nevypadly muži oči z důlků.

"Soudruhu předsedo! Nevěděl jsem..."

"To je taky jenom dobře."

"Co pro vás můžu..."

"Vězeň Filitov. Okamžitě mi ho přiveďte," řekl Gerasimov příkře. "Okamžitě."

"Provedu!" Zástupce ředitele věznice vyskočil a odběhl do vedlejší místnosti. Vrátil se za necelou minutu. "Za čtyři minuty je tady."

"Musí mít pořádné oblečení," řekl Gerasimov.

"Uniformu?" zeptal se muž.

"Ale kdepak, vy hlupáku!" vybuchl Gerasimov. "Civilní oděv. Musí vypadat k

světu. Máte tady všechny jeho osobní věci, ne?"
"Ano, soudruhu předsedo, jenže..."
"Nemám čas celou noc," řekl tiše. Neexistuje nic strašnějšího než šeptající předseda KGB. Zástupce ředitele málem vyletěl z místnosti. Gerasimov se otočil na svého osobního strážce, který se pobaveně usmál. Bachaře nemá nikdo rád. "Za jak dlouho myslíte?"
"Pod deset minut, soudruhu předsedo, i když budou muset najít jeho oblečení. Tenhle posera přece ví, jaká je tohle skvělá ubytovna. Znám ho."
"Opravdu?"
"Původně pracoval v ‚Jedničce', ale nevedl si nijak oslnivě, takže se dal k vězeňské správě." Muž se podíval na hodinky.
Trvalo to osm minut. Filitov se objevil ve dveřích téměř oblečený, ale neměl zapnutou košili a kravata mu jen visela kolem krku. Zástupce ředitele držel v ruce otřepaný kabát. Filitov si nikdy nekupoval moc civilních oděvů. Byl plukovníkem Rudé armády a bez uniformy se nikdy necítil ve své kůži. Nejprve měl v očích zmatek, ale pak zahlédl Gerasimova.
"Co se děje?" zeptal se.
"Půjdete se mnou, Filitove. Zapněte si košili. Aspoň se snažte vypadat jako muž!"
Míša se chystal něco říct, ale spolkl to. Podíval se na předsedu tak, že bodyguard posunul ruku blíž k pistoli. Zapnul si košili a zavázal kravatu. Visela mu pod krkem nakřivo, protože tady nebylo zrcadlo.
"Tak, soudruhu předsedo, podepište prosím tohle..."
"Vy mi předáte vězně jen tak?"
"Co..."
"Pouta, člověče!" zařval Gerasimov.
Zástupce ředitele měl jeden pár v zásuvce svého stolu. Vytáhl je, nasadil Filitovovi a už už si strkal klíče do kapsy, když zahlédl Gerasimovovu nataženou ruku.
"Dobře. Zítra večer ho máte zpátky."
"Ale potřebuji, abyste podepsal..." Zástupce ředitele si uvědomil, že hovoří ke vzdalujícím se zádům.
"No, pracuje pode mnou tolik lidí," poznamenal Gerasimov k bodyguardovi, "aspoň pár z nich by mělo k něčemu být..."
"Nepochybně, soudruhu předsedo." Jeho strážce byl rozložitý dvaačtyřicetiletý muž, bývalý důstojník z terénu, který se vyznal ve všech formách boje se zbraní v ruce i bez. Jeho pevný stisk na Míšově paži to jen potvrzoval.
"Filitove," pronesl předseda přes rameno. "Trošku se projedeme a proletíme. Nic se vám nestane. Když se budete slušně chovat, třeba dostanete i nějaké solidní jídlo. Když se tak chovat nebudete, tady Vasilij vám to připomene. Jasné?"
"Jasné, soudruhu čekisto."
Vrátný se postavil do pozoru a pak otevřel dveře. Strážci venku zasalutovali a odpovědí jim bylo kývnutí. Řidič podržel zadní dveře otevřené. Gerasimov se zastavil a otočil se.
"Posaďte ho ke mně dozadu, Vasiliji. Ochráníte nás zepředu."
"Jak si přejete, soudruhu."
"Šeremetěvo," řekl Gerasimov řidiči. "Nákladní terminál na jižní straně."

*****

Tamhle je letiště, říkal si Ryan. V ústech neustále cítil chuť vína a sardinek. Kolona vozů vjela na letiště, zatočila doprava, objela obvyklý vchod na terminál a vyrazila na odstavnou plochu pro letadla. Všiml si, že ostraha je velmi přísná. V tom je na Rusy vždycky spolehnutí. Kam se podíval, všude stáli vojáci v uniformách KGB s puškami. Auto projelo kolem hlavního terminálu

a novější přístavby. Nebyla používaná, ale připomínala nepřátelskou vesmírnou loď ze Spielbergových Blízkých setkání. Chtěl se někoho zeptat, proč ji stavěli, když ji nepoužívají. Snad příště, pomyslel si.

Formální rozloučení proběhlo na ministerstvu zahraničí. U paty schůdků stálo několik nižších představitelů, potřásalo jim rukama a nikdo nespěchal z vyhřívaného pohodlí limuzín. Postupovalo se náležitě pomalu. Jeho auto popojelo a zastavilo a muž po Ryanově pravici otevřel dveře, zatímco řidič zevnitř otevřel kufr. Ani jemu se nechtělo ven. Trvalo skoro celou cestu, než se auto zahřálo. Jack si vzal své zavazadlo a aktovku a zamířil ke schůdkům.

"Doufám, že se vám u nás líbilo," řekl sovětský zástupce.

"Rád bych se vrátil a trochu si prohlédl město," odpověděl Jack a stiskl muži pravici.

"Bude nám potěšením."

O tom nepochybuj, pomyslel si Jack a stoupal po schůdcích. Když byl na palubě, podíval se dopředu. V kokpitu seděl ruský důstojník, jenž jim měl pomoci s navigací. Upíral oči na komunikační ovládací pult za záclonou. Ryan kývl na pilota, který odpověděl mrknutím.

*****

"Hrozně mě děsí politický rozměr," řekl Vatutin. V budově na Dzeržinského náměstí si s Golovkem porovnávali své poznámky.

"Tohle není jako za starých časů. Nemůžou nás zastřelit za to, že postupujeme podle svého výcviku a zaběhaných postupů."

"Opravdu? A co když Filitova někdo řídil s předsedovým vědomím?"

"To je k smíchu," poznamenal Golovko.

"Vážně? A co když se díky své dřívější práci s disidenty seznámil s někým ze Západu? Víme, že v několika případech osobně intervenoval - zejména u lidí z Pobaltí, ale i odjinud."

"Vy opravdu přemýšlíte jako zaměstnanec ‚Dvojky'!"

"Uvažujte chvíli. Zatkneme Filitova a předseda se hned poté sejde s někým ze CIA. Už k tomu někdy došlo?"

"Slyšel jsem příběhy o Philbym, ale - ne, to bylo, až když přešel."

"Je to neuvěřitelná shoda náhod," řekl Vatutin a promnul si oči. "Necvičí nás přece proto, abychom věřili na náhody a..."

"Tvoju mať!" řekl Golovko. Vatutin s nelibostí zvedl oči a všiml si, že druhý muž se dívá do stropu. "Když tu byli Američané naposledy - jak jsem na to mohl zapomenout! Ryan s Filitovem hovořil - , vrazili do sebe jakoby náhodou a..."

Vatutin zvedl telefon. "Dejte mi nočního zástupce ředitele... Tady plukovník Vatutin. Vzbuďte vězně Filitova. Za hodinu ho chci vidět... Co to říkáte? Kdo? Dobře. Děkuji." Plukovník Druhé správy KGB vstal. "Předseda Gerasimov vyzvedl Filitova z vězení Lefortovo před patnácti minutami. Prý si vyjedou na zvláštní výlet."

"Kde máte auto?"

"Můžu si objednat..."

"Ne," řekl Golovko. "Vaše vlastní auto."

26 kapitola - Černé operace

Ještě nebylo kam spěchat. Zatímco posádka všechny usazovala, plukovník von Eich probíral předstartovní kontrolní seznam. Letoun VC-137 čerpal elektřinu z generátoru nákladního vozu, takže budou moci nastartovat snadněji než výhradně s využitím vnitřních systémů. Podíval se na hodinky a doufal, že všechno půjde tak, jak si představovali.

Ryan vzadu minul své obvyklé místo před prostřední kajutou Ernieho Allena a posadil se na místo v zadní řadě sedadel. Připomínala část běžného dopravního letadla, ačkoli sedadel tu bylo pět vedle sebe a tento prostor musel pojmout pasažéry, kteří se nevešli do předních částí pro "vznešené návštěvy". Jack si sedl na místo vlevo, kde stála křesla po dvojicích, a do kabiny zatím vešlo asi deset dalších lidí a zaujalo místa co možná nejvíc vpředu, kde je prý let příjemnější, což jim poradil další člen posádky. Náčelník posádky měl sedět přes uličku od Ryana, nikoli vpředu v části vyhrazené posádce. Ryan litoval, že nemůže mít k ruce víc lidí, ale nemohli být příliš nápadní. Na palubě byl přítomen sovětský důstojník. Taková byla obvyklá rutina a jakákoli odchylka od ní by mohla přitáhnout pozornost. Jejich záměrem bylo, aby se všichni nechali ukolébat vědomím, že je všechno tak, jak má být.

Pilot vpředu zatím dospěl na konec seznamu.

"Všichni na palubě?"

"Ano, pane. Můžeme zavřít dveře."

"Dávejte pozor na kontrolku dveří pro posádku. Je nějaká divná," řekl von Eich letovému inženýrovi.

"Nějaký problém?" zeptal se sovětský pilot ze svého místa. Náhlá změna tlaku znepokojuje všechny letce.

"Když ty dveře prohlížíme, vypadají pokaždé v pořádku. Možná je nějaké špatné relé v panelu, ale ještě jsme ho nenašli, potvoru. Sám jsem ty dveře kontroloval," ujistil Rusa. "Musí jít o nějaký problém s elektřinou."

"Můžeme startovat," řekl mu pak letový inženýr.

"Dobře." Pilot se podíval, jestli jsou schůdky mimo dosah, a posádka letounu si nasadila sluchátka. "Vlevo všechno v pořádku."

"Vpravo všechno v pořádku," řekl druhý pilot.

"Roztáčíme jedničku." Po stisknutí několika tlačítek a přepnutí páček se lopatky levého motoru roztočily. Ručičky několika kontrolních přístrojů se začaly pohybovat a brzy zaujaly běžný klidový stav. Vůz s generátorem odjel, protože letoun už dokázal vyrábět vlastní elektrickou energii.

"Roztáčíme čtyřku," řekl pilot pak. Přepnul mikrofon do místnosti s pasažéry. "Dámy a pánové, tady je plukovník von Eich. Startujeme motory a přibližně za pět minut se rozjedeme. Zapněte si prosím bezpečnostní pásy. Vy, kdo kouříte, pokuste se to prosím ještě pár minut vydržet."

Ryan by kvůli cigaretě i vraždil. Šéf posádky se na něj otočil a usmál se. Určitě by to do mě neřekl, pomyslel si Jack. Vrchní seržant vypadal, že mu bude brzy padesát, ale zároveň budil dojem, že by mohl přednášet společenské chování obráncům amerického fotbalu. Na rukou měl pevně zapnuté kožené pracovní rukavice.

"Můžeme?" zeptal se Jack. Nemusel se bát, že ho někdo uslyší. Hluk motorů tady byl přímo příšerný.

"Stačí říct, pane."

"Poznáte to sami."

"Hm," utrousil Gerasimov. Ještě tu nejsou." Nákladní terminál byl zavřený a potemnělý s výjimkou bezpečnostních reflektorů.

"Mám zkusit zavolat?" zeptal se řidič. "Není kam spěchat. Co..." Člen ostrahy v uniformě na ně mávl, ať zastaví. Jedním kontrolním stanovištěm už projeli. "Aha, to je ono. Američané se chystají k odletu. To asi všechno zkomplikovalo."

Muž došel k okénku řidiče a požádal o propustky. Řidič jen ukázal dozadu.

"Dobrý večer, desátníku," řekl Gerasimov a zvedl svou identifikační kartu. Mladík se postavil do pozoru. "Za pár minut sem pro mě přijede letadlo. Američané asi všechno zdrželi. Bezpečnostní síly jsou tady?" "Ano, soudruhu předsedo! Celé družstvo." "Když už jsme tady, co takhle blesková inspekce? Kdo je vaším velitelem?" "Major Zarudin, soudru..."

"Co se tady sakra..." Dorazil k nim nějaký poručík. Došel jen k desátníkovi, a pak uviděl, kdo sedí v autě. "Poručíku, kde je major Zarudin?" "V kontrolní věži, soudruhu předsedo. Odtamtud se nejlépe..."

"To nepochybně. Spojte se s ním a řekněte mu, že provedu inspekci ostrahy objektu. Pak za ním zajdu a řeknu mu, co si myslím. Jedeme," řekl řidičovi. "Zahněte doprava."

"Věži Šeremetěvo, devítka-sedm-jedna žádá povolení k přesunu na ranvej dva-pět-vpravo," řekl von Eich do mikrofonu. "Devět-sedm-jedna, povolení uděleno. Zahněte doleva na hlavní dráhu jedna. Vítr má sílu čtyřicet kilometrů, směr dva-osm-jedna."

"Rozumím, konec," řekl pilot. "Tak pojedeme." Druhý pilot posunul páky a letoun se dal do pohybu. Na zemi před nimi je muž se dvěma svítícími tyčkami navedl na spojovací dráhu, aniž by to bylo nutné - jenže Rusové se vždy domnívali, že všem je třeba říct, co mají dělat. Von Eich vyjel z odstavného místa a zamířil na jih po dráze devět, pak zatočil doleva. Malé kolečko vpředu, jež letounu umožňovalo zatáčet, šlo ztuha a stroj zatáčel pomalu, poháněn přívěsným motorem. Von Eich tady nikdy nespěchal. Zdejší spojovací dráhy byly tak hrbolaté, že se nemohl zbavit obavy z nějakého poškození. Nechtěl, aby k tomu došlo zrovna dneska. Na konec hlavní spojovací dráhy číslo jedna to bylo více než kilometr a nespočet hrbolků a výmolů málem u všech vyvolával nevolnost. Nakonec zatočil doprava na dráhu pět.

"Muži vypadají ostražitě," poznamenal Vasilij, když přejeli ranvej dvacet-pět-vlevo. Řidič jel s vypnutými světly a držel se při okraji. Viděli jedoucí letoun, takže řidič i bodyguard nepřestávali toto potenciální riziko sledovat. Neviděli, jak Gerasimov vytahuje z kapsy klíč a odemyká užaslému Filitovovi pouta. Pak předseda vytáhl z kabátu pistoli.

"Do háje - tamhle je auto," řekl plukovník von Eich. "Co tady krucifix dělá auto?"

"Snadno ho mineme," řekl druhý pilot. "Je daleko a u kraje."

"Super." Pilot znovu zatočil doprava na konec ranveje. "Debilní sváteční řidič."

"Tohle se vám líbit taky nebude, plukovníku," hlásil letový inženýr. "Znovu ta kontrolka zadních dveří."

"Do prdele!" zuřil von Eich v interkomu. Znovu přepnul svůj mikrofon jen do kabiny, ale než promluvil, musel ubrat na hlasitosti. "Náčelníku posádky, zkontrolujte zadní dveře."

Jdeme na to," řekl seržant. Ryan si rozepnul pás a ustoupil o pár stop a sledoval, jak seržant zápasí s pákou u dveří.

"Je tady někde zkrat," řekl letový inženýr na letové palubě vpředu. "V zadní části nesvítí světla. Vyhodilo to pojistky a nedaří se mi to vrátit zpátky."

"Nemůže být špatný jistič?" zeptal se plukovník von Eich.

"Můžu zkusit náhradní," řekl inženýr.

"Do toho. Řeknu lidem vzadu, proč jim vypadla světla." Byla to lež, ale poměrně dobrá, a jelikož všichni měli zapnuté pásy, nemohli se otočit a podívat se do zadní části kabiny.

"Kde je předseda?" zeptal se Vatutin poručíka.

"Provádí inspekci - kdo jste vy?"

"Plukovník Vatutin - tohle je plukovník Golovko. Ptám se, kde je předseda,

vy tupče!"
Poručík pár vteřin prskal, pak mávl rukou.

"Vasiliji," řekl předseda. Opravdu velká škoda. Jeho bodyguard se otočil a zahlédl ústí pistole. "Vaši zbraň, prosím."
"Ale..."
"Na řeči není čas." Vzal si od něj zbraň a zasunul ji do kapsy. Pak mu podal pouta. "Oba, a protáhněte ruce skrz volant."
Řidič nevěřil svým uším, ale oba udělali, co jim řekl. Vasilij si zapnul jeden díl kolem levého zápěstí a protáhl ruku skrz volant, aby druhý díl připnul řidičovi. Gerasimov zatím odpojil přijímač vysílačky a zasunul si ho do kapsy.
"Klíčky?" řekl pak. Řidič mu je podal volnou levou rukou. Nejbližší uniformovaný strážce byl sto metrů daleko. Letoun jen dvacet. Předseda Výboru pro státní bezpečnost si otevřel dveře od auta. To už neudělal několik měsíců. "Plukovníku Filitove, pojďte prosím se mnou."
Míša byl v šoku stejně jako ostatní, ale poslechl. Zcela na očích všem na letišti - aspoň té hrstce lidí, kteří se na rutinní odlet dívali - se Gerasimov s Filitovem blížili k červeno-bílo-modré směrovce. Zadní dveře se jako na povel otevřely.
"Pohyb, lidičky." Ryan shodil dolů provazový žebřík.
Filitovovi se podlomily nohy. Vlivem větru a náporu z proudových motorů se žebřík pohyboval jako kus hadru a Míšovi se nedařilo vystoupit na něj oběma nohama, ačkoli mu Gerasimov pomáhal.

"Můj bože, koukněte!" ukázal Golovko. "Pohyb!"
Vatutin nic neříkal. Sešlápl plyn až na podlahu a rozsvítil dálková světla.

"Potíže," řekl náčelník posádky, když uviděl auto. Běžel k nim i někdo s puškou. "Pohyb, dědo!' naléhal na Kardinála z Kremlu.
"Do háje!" Ryan odstrčil seržanta stranou a seskočil dolů. Byla to velká výška a on špatně dopadl, vymkl si pravý kotník a roztrhl si kalhoty na levém koleni. Ignoroval bolest a postavil se na nohy. Chytil Filitova za jedno rameno, Gerasimov za druhé a společně ho vyzvedli tak vysoko na žebříku, že ho seržant mohl vytáhnout nahoru. Pak přišel na řadu Gerasimov s Ryanovou pomocí. Nakonec Jack - jenže měl tentýž problém jako Filitov. Levé koleno už necítil, a když se pokoušel nadzvednout na poraněném kotníku, pravá noha mu prostě vypovídala službu. Zaklel tak hlasitě, že překřičel i hluk motorů, a snažil se vyškrábat nahoru jen pomocí rukou, ale přehmátl se a spadl na zem.
"Stoj, stoj!" křikl kdosi s pistolí v ruce tři metry od něj. Jack se podíval na dveře letounu.
"Jeďte!" křikl. "Zavřete ty dveře a jeďte do prdele!"
Náčelník posádky ho bez sebemenšího zaváhání poslechl. Natáhl se, zavřel dveře a Jack viděl, jak se bez problému usazují na svém místě. Seržant uvnitř zvedl telefon a řekl pilotovi, že dveře jsou řádně utěsněné.
"Věži, tady je devítka-sedm-jedna, rolujeme. Konec." Pilot vychýlil páky na potřebný výkon.
Síla motorů smetla všechny čtyři muže - přiběhl k nim i střelec - z okraje ledové ranveje. Jack se z lehu na břiše díval, jak se blikající červené světýlko na vysoké směrovce letounu vzdaluje a pak stoupá. Naposledy z něj viděl záři infračervených rušiček, které chránily letoun VC-137 před protiletadlovými střelami. Skoro se rozesmál, ale pak se otočil a uviděl, že mu do obličeje míří pistole.
"Dobrý večer, Sergeji," řekl Ryan plukovníku Golovkovi.

"Můžeme," uslyšel Lučištník z vysílačky. Zvedl signální pistoli a odpálil jediný náboj, který zazářil přímo nad jedním z obchodů.

Všechno se semlelo najednou. Vlevo od něj byly po dlouhém a úmorném čekání odpáleny tři střely Stinger. Každá z nich se řítila na jednu strážní věž - či přesněji na elektrické topení uvnitř. Dvojice strážných ve věžích měly čas jen překvapeně zahlédnout světlici nad středovou částí základny a jen jeden muž z oněch šesti viděl blížící se žlutý záblesk, který svou rychlostí vylučoval jakoukoli obrannou reakci. Všechny tři střely zasáhly cíl - nehybné věže mohly minout jen stěží - a ve všech případech jejich třikilové hlavice fungovaly přesně podle plánu. Necelých pět vteřin po odpálení prvního náboje byly věže zcela vyřazeny z provozu a s nimi i kulomety, jež chránily budovy s lasery.

Hlídač nedaleko od Lučištníka padl vzápětí. Neměl šanci. Vypálilo na něj přes čtyřicet pušek najednou, polovina z nich do jednoho místa. Pak minomety vypálily zaměřovací střely a Lučištník svou vysílačkou naváděl palbu na to, co považoval za kasárna stráží.

Zvuk střelby z automatických zbraní si nelze s ničím splést. Plukovník Bondarenko se právě rozhodl, že i navzdory krásе zdejší přírody už na mrazu strávil dost dlouhou dobu, a vracel se do své ubytovny, když ho ten hluk zarazil. Nejprve ho napadlo, že jeden ze strážců KGB omylem stiskl spoušť, ale tenhle dojem brzy pominul. Nad hlavou zaslechl cvak! Když se podíval nahoru, uviděl světlici, pak zaslechl explozi ze sektoru s lasery; jako mávnutím proutku se z překvapeného muže náhle stal profesionální voják čelící útoku. Kasárna KGB stála dvě stě metrů vpravo od něj a on se k nim rozběhl, jak nejrychleji uměl.

Všiml si, jak kolem létají střely z minometů. Dopadaly na velkou novou strojovnu za kasárnami. Ze dveří kasáren vybíhali udivení muži a Bondarenko se musel zastavit, aby ho nezastřelili.

"Jsem plukovník Bondarenko! Kde je váš důstojník?"

"Tady!" Objevil se poručík. "Co..." Kdosi se právě poučil ze své chyby. Další minometný náboj zasáhl zadní část kasáren.

"Za mnou!" křikl Bondarenko a vedl je od nejjasnějšího cíle. Všude kolem nich se rozezněly smrtící výstřely pušek - sovětských pušek; plukovník si okamžitě uvědomil, že podle zvuku nedokáže identifikovat, kdo je kdo. Výborné! "Seřaďte se!"

"Co se..."

"Jsme napadeni, poručíku! Kolik mužů máte?"

Otočil se a počítal. Bondarenko ho předběhl. Bylo jich jedenačtyřicet, všichni s puškami, ale neměli žádné těžké zbraně ani vysílačky. Bez kulometů by se obešel, ale vysílačky nutně potřeboval.

Ti psi, napadlo ho hloupě, měli tady zůstat ti psi...

Taktická situace byla zoufalá a on si uvědomoval, že může čekat jen další zhoršení. Nocí otřásla řada explozí.

"Lasery, musíme..." řekl poručík, ale plukovník ho chytil za rameno.

"Ty stroje lze postavit znovu," naléhal Bondarenko, "ale vědci jsou nenahraditelní. Musíme se přesunout k ubytovně a udržet ji až do vystřídání. Pošlete někoho schopného do ubytovny svobodných a přesuňte je do ubytoven vědců."

"Ne, soudruhu plukovníku! Mám rozkaz chránit lasery a musím..."

"Nařizuji vám, abyste své muže..."

"Ne!" křikl muž znovu.

Bondarenko ho srazil k zemi, vzal si jeho pušku, odjistil ji a vypálil mu do hrudi dvě rány. Otočil se. "Kdo je nejlepší z rotmistrů?"

"Já, plukovníku," ozval se jeden mladík roztřeseně.

"Jsem plukovník Bondarenko a přebírám velení!" oznámil důstojník důrazně, jako by byl bůh. "Vezměte si čtyři muže, zajděte do ubytovny pro svobodné a převeďte všechny nahoru k vědcům. Co nejrychleji!" Rotmistr ukázal na čtyři muže a odběhl. "Zbytek, za mnou!" Neměl čas přemýšlet, co ho nebo je čeká. Než uběhli deset metrů, všechna světla v táboře zhasla.

U vjezdu do budovy s laserem stál gaz s těžkým kulometem. Generál Pokryškin odběhl od řídicí místnosti, kde uslyšel výbuchy, a s údivem sledoval, že ze tří strážních věží zbyly jen kouřící pahýly. Velitel jednotek KGB se k němu řítil z kopce ve svém voze.

"Jsme napadeni," řekl důstojník nadbytečně.

"Sežente své muže - přímo sem." Pokryškin se otočil a viděl běžící muže. Měli na sobě sovětské uniformy, ale něco mu říkalo, že Rusové to nejsou. Generál nastoupil dozadu do gazu a otočil kulomet nad hlavou užaslého důstojníka KGB. Když poprvé stiskl spoušť, nic se nestalo, takže musel nejprve zavést náboj do komory. Podruhé s potěšením sledoval, jak tři muži padli k zemi. Velitel ostrahy nepotřeboval další pobízení. Do vysílačky štěkl rychlé rozkazy. Bitva se okamžitě změnila ve zmatek, jak se dalo čekat - obě strany měly na sobě stejné uniformy a používaly tytéž zbraně. Afghánců však bylo více než Rusů.

Morozov a několik jeho svobodných kamarádů vyšlo ven, když uslyšeli hluk. Většina z nich měla zkušenosti z armády, ale on ne. Nevadilo to - nikdo neměl ponětí, co by měli dělat. Ze tmy k nim doběhlo pět mužů. Měli na sobě uniformy a v rukou pušky.

"Pohyb! Všichni nás následujte!" Nedaleko od nich se rozezněly další střely a dva z vojáků KGB padli k zemi, jeden mrtev, druhý zraněný. Morozov opětoval střelbu, jednou dlouhou dávkou vyprázdnil celý zásobník. Ze tmy zaslechli výkřik a po něm čísi volání. Morozov vběhl do budovy a zavolal na všechny uvnitř, aby přišli ke dveřím. Inženýrům stačilo nepatrné pobídnutí.

"Nahoru," řekl rotmistr. "K obytné budově. A co nejrychleji!" Čtyři vojáci KGB je popoháněli, vyhlíželi cíle, ale viděli jen záblesky. Všude létaly kulky. Další z vojáků klesl k zemi s výkřikem na rtech, ale rotmistr zasáhl muže, který ho zabil. Když z místnosti vyběhl poslední inženýr, rotmistr s jedním vojínem zvedli náhradní pušky a pomáhali svému kamarádovi do kopce.

Lučištník si uvědomil, že pro osmdesát mužů je to příliš velké sousto. Příliš velký prostor, příliš mnoho budov, ale všude pobíhalo mnoho bezvěrců, a proto sem se svými muži přišel. Díval se, jak jeden z jeho mužů protitankovou střelou RPG-7 zasáhl autobus. Z vozu vyšlehly plameny, sjel ze silnice a svalil se z hory za neutuchajících výkřiků všech lidí v něm. Do budov vcházely skupiny mužů s výbušninami. Muži našli nářadí potopené v oleji, rychle upevnili nálože a vyběhli ven dříve, než mohly výbuchy zažehnout plameny. Lučištník si o něco později uvědomil, ve které budově jsou kasárna, ta teď už hořela, zatímco on vedl svůj oddíl skoncovat s lidmi, kteří byli uvnitř. Přišel moc pozdě, ale to ještě nevěděl. Bludný náboj z minometu přerušil elektrické vedení, které zajišťovalo osvětlení základny, a všichni jeho muži měli potíže s orientací ve tmě kvůli záblesků ze svých vlastních zbraní.

"Dobrá práce, rotmistře!" řekl Bondarenko mladíkovi. Inženýry už poslal nahoru do budovy. "Rozestavíme se kolem budovy. Možná nás zatlačí. Pokud ano, zastavíme se v prvním patře. Zdi jsou z betonu. Protitankové střely nás ohrozit mohou, ale kulkám střecha a zdi odolají. Vyberte jednoho muže, ten

zajde dovnitř a přivede všechny, co mají zkušenosti z armády. Dejte jim tyhle dvě pušky. Jakmile někdo padne, seberte jeho zbraň a dejte ji někomu, kdo s ní umí zacházet. Já jdu zatím dovnitř zjistit, jestli nenajdu fungující telefon..."

"V kanceláři v prvním patře je radiotelefon," řekl rotmistr. Jsou ve všech budovách."

"Dobře! Nenechte se zatlačit, rotmistře. Do dvou minut jsem zpátky." Bondarenko vběhl dovnitř. Radiotelefon visel na háku na zdi a Bondarenko s radostí zjistil, že se jedná o vojenský model na baterii. Plukovník si ho přehodil přes rameno a znovu vyběhl ven.

Útočníci - kdo asi jsou? říkal si - naplánovali svůj útok velmi špatně. Nejprve se jim nepodařilo určit, kde jsou kasárna KGB; pak nezasáhli obytnou část tak rychle, jak bylo třeba. Teď už vbíhali dovnitř, ale narazili na příslušníky Pohraničních stráží ležící ve sněhu. Jsou to sice jen členové KGB, pomyslel si Bondarenko, ale mají základní výcvik a hlavně si uvědomili, že není kam utéct. Ten mladý rotmistr je dobrý, všiml si. Obcházel všechny muže, nepoužíval svou zbraň, ale povzbuzoval je a říkal jim, co mají dělat. Plukovník zapnul vysílačku.

"Tady plukovník G. I. Bondarenko v projektu Jasná hvězda. Jsme napadeni. Opakuji, Jasná hvězda je napadena. Kdokoli na téhle frekvenci, okamžitě se ozvěte."

"Genadiji, tady Pokryškin u laserů. Jsme v řídicí budově. Jak to s vámi vypadá?"

"Já jsem v obytné budově. Mám tady všechny civilisty, které jsme našli. Je tady se mnou čtyřicet mužů a pokusíme se to udržet. Co nějaká pomoc?"

"Zkouším to, Genadiji, ale odsud vám žádnou pomoc poslat nemůžu. Udržíte se?"

"Zeptejte se mě za dvacet minut."

"Ochraňte mé lidi, plukovníku. Musíte je ochránit!" křičel Pokryškin do mikrofonu.

"Do samého konce, soudruhu generále. Konec." Bondarenko si nechal vysílačku na zádech a zvedl svou zbraň. "Rotmistře!"

"Zde, soudruhu plukovníku!" Mladík se vynořil ze tmy. "Zatím to jen tak zkoušejí, není to pořádný útok..."

"Hledají slabiny." Bondarenko znovu klesl na kolena. Vzduch se zdál přesycen střelbou, ale nešlo o soustředěný nápor. Nad a za nimi se vysypávala okna. Kulky se zarývaly do betonových panelů, které tvořily zeď budovy, a na všechny dopadaly drobné úlomky. "Postavte se k rohu na opačné straně budovy. Budete velet severní a východní zdi. Já se postarám o druhé dvě. Řekněte vašim mužům, ať střílejí jen, budou-li mít cíl..."

"Už se stalo, soudruhu."

"Výborně!" Bondarenko stiskl mladíkovi rameno. "Neustupujte, dokud to nebude nutné, ale pokud ano, tak mi to dejte vědět. Lidé v téhle budově mají nevyčíslitelnou hodnotu. Musejí přežít. Jděte!" Plukovník sledoval, jak mladík odbíhá. KGB možná přece jen některé své lidi vycvičila. Odběhl ke svému rohu.

Teď měl tedy dvacet - ne, napočítal osmnáct mužů. V maskáčích je bylo jen velmi těžko vidět. Obíhal je jednoho po druhém, záda shrbená pod tíhou vysílačky, rozestavoval je, říkal jim, aby šetřili náboji. Zrovna se blížil ke konci západní řady, kdy ze tmy zaslechl sborový pokřik.

"Už jdou!" křikl nějaký vojín.

"Počkejte se střelbou? zvolal plukovník.

Běžící postavy se vynořily jako zázrakem. Jednu chvíli bylo vidět jen padající sníh - a za okamžik už proti nim stála řada mužů střílejících z kalašnikovů u boku. Nechal je dojít na padesát metrů.

"Pal!" Všiml si, že jich naráz padlo asi deset. Ostatní zpomalili a zastavili se, pak se otočili zpět a z nich padli ještě další dva. Z protější strany budovy zaslechl další střelbu. Bondarenko přemýšlel, jestli se rotmistr

dosud drží, ale nemohl to nijak ovlivnit. Několik blízkých výkřiků mu prozradilo, že oběti jsou i mezi jeho muži. Když se rozhlédl kolem, zjistil, že jeden z nich nevydává ani hlásku. Zbývalo mu patnáct mužů.

Bez problémů nabírali výšku. Rus pár metrů za plukovníkem von Eichem se čas od času zvídavě podíval na kontrolní panel elektřiny.

"Co dělá elektrika?" zeptal se pilot mírně rozladěn.

"Motor a hydraulika jsou v pořádku. Asi to bude v osvětlení," odpověděl inženýr a potichu vypnul ocasní a protikolizní světla na koncích křídel.

"No..." Světla všech přístrojů v kokpitu pochopitelně svítila a posádka žádné další osvětlení nepotřebovala. "Poradíme si s tím, až doletíme do Shannonu."

"Plukovníku," ozval se hlas náčelníka posádky v pilotových sluchátkách.

"Povídejte," řekl inženýr, jakmile se ujistil, že Rus má sluchátka naladěna na jiný kanál.

"Povídejte, seržante."

"Máme naše dva... dva nové pasažéry, pane, ale pan Ryan - zůstal dole, plukovníku."

"Opakujte to!" přikázal mu von Eich.

"Řekl, abychom zmizeli. Dva chlapi s pistolemi, pane, chtěli - řekl nám, ať jedeme, pane," opakoval náčelník posádky.

Von Eich dlouze vydechl. "Dobře. Jak to vypadá vzadu?"

"Posadil jsem je do zadní řady, pane. Podle mě si toho nikdo nevšiml, motory dělaly hrozný rámus a podobně."

"Tak ať to tak zůstane."

"Ano, pane. Freddie poslal ostatní pasažéry dopředu. Zadní záchod nefunguje, pane."

"Škoda," řekl pilot. "Když budou potřebovat, ať jdou dopředu."

"Jistě, plukovníku."

"Pětasedmdesát minut," řekl navigátor.

Kristepane, Ryane, pomyslel si pilot. Doufám, že se vám tam líbí...

"Měl bych vás na místě zastřelit!" řekl Golovko.

Seděli v autě předsedy KGB. Ryan se ocitl tváří v tvář čtyřem velmi rozhněvaným důstojníkům KGB. Nejnaštvaněji se tvářil muž vpravo vepředu. Gerasimovův bodyguard, pomyslel si Jack, hodně s ním spolupracoval. Vypadal na svalovce a Ryana těšilo, že je odděluje opěradlo sedadla. Měl však na mysli mnohem zásadnější problém. Podíval se na Golovka a říkal si, že by možná neškodilo trochu ho uklidnit.

"Sergeji, to by vyvolalo takový mezinárodní incident, jaký si neumíte ani představit," řekl Jack klidně. Následovala konverzace v ruštině. Nerozuměl jejich slovům, ale citové zabarvení hovořilo za vše. Nevěděli, co si mají počít. To Ryanovi víc než vyhovovalo.

Clark šel po ulici tři bloky od přístavu, když je uviděl. Bylo jedenáct čtyřicet pět. Přišly přesně včas, díky bohu. V téhle části města byly restaurace a, jakkoli tomu nemohl uvěřit, dokonce i diskotéky. Z jedné z nich zrovna vycházely, když si jich všiml. Dvě ženy oblečené tak, jak bylo dohodnuto, a mužský společník. Bodyguard. Jen jeden, rovněž dle pokynů. Příjemně ho překvapilo, že zatím všechno pokračovalo podle plánu. Clark napočítal na chodníku ještě asi deset lidí, několik hlučných, ostatní byli tišší, většina z nich se motala po příliš velkém množství vypitého alkoholu. Ale byl pátek večer a touhle dobou lidé na celém světě dělají podobné věci. Trojici, která ho zajímala, nespouštěl z očí a přiblížil se k nim.

Bodyguard byl profesionál. Držel se vpravo od nich, ruku, jíž střílel, neustále volnou. Šel před nimi, ale stále se rozhlížel. Clark si narovnal šálu u krku a pak zajel rukou do kapsy. Nahmatal pistoli a zrychlil, aby je došel. Nebylo to nic těžkého. Obě ženy zjevně nikam nespěchaly a blížily se k rohu. Starší žena se dívala kolem, jako by si prohlížela město. Budovy vypadaly jako staré, ale nebyly. Druhá světová válka se přehnala přes Tallinn ve dvou ničivých vlnách a nechala za sebou jen ohořené kameny. Kdosi se však rozhodl postavit celé město tak, jak kdysi vypadalo, takže výsledný dojem se výrazně lišil od ruských měst, která Clark dosud navštívil. Částečné si tu připadal jako v Německu, ale netušil proč. Toto však byla poslední lehkomyslná myšlenka této noci. Ocitl se devět metrů za nimi, vypadal jen jako další muž, jenž se vrací domů chladnou únorovou nocí, tvář skloněnou před větrem a kožešinovou čepici naraženou hluboko do čela. Už slyšel jejich hlasy, hovořily rusky. Tak teď.

"Russkije," pronesl s moskevským přízvukem. "Znamená to snad, že v tomhle městě nežijí jen povýšení Baltové?"

"Je to staré a krásné město, soudruhu," odpověděla starší žena. "Zkuste se k němu podle toho chovat."

Tak do toho... řekl si Clark. Kráčel kupředu vratkým krokem.

"Omlouvám se, madam. Přeji vám hezký večer," řekl, když je míjel. Vyhnul se ženám a vrazil do bodyguarda. "Promiňte, soudruhu..." Muž si všiml, že mu do obličeje míří pistole. "Zahni doleva do té uličky. Vyndej ruce z kapes, abych je viděl, soudruhu."

Údiv ve tváři toho ubožáka byl vyloženě k smíchu, pomyslel si Clark, ale uvědomoval si, že je to zkušený člověk, který má v kapse pistoli. Chytil muže za límec na zátylku a vedl ho před sebou s pistolí v ruce.

"Maminko..." špitla Katryn zděšeně.

"Mlč a poslouchej mě. Poslouchej toho pána."

"Ale..."

"Čelem ke zdi," řekl Clark muži. Neustále mu mířil na hlavu, pak si přehodil pistoli do druhé ruky a udeřil muže pravou rukou do týla. Muž se svalil a Clark mu nasadil na zápěstí pouta. Pak mu dal roubík, svázal mu kotníky a odtáhl ho do nejtemnějšího kouta, jaký našel.

"Dámy, pojďte prosím se mnou."

"Co to znamená?" zeptala se Katryn.

"Nevím," přiznala její matka. "Tvůj otec mi řekl, abychom..."

"Slečno, váš otec se rozhodl, že chce navštívit Ameriku, a přeje si, abyste se k němu vy a vaše maminka přidaly," vysvětlil jí Clark dokonalou ruštinou.

Katryn neodpověděla. Světlo v uličce nebylo vůbec oslňující, ale Clark přesto viděl, jak se z jejího obličeje vytratila všechna barva. Její matka vypadala o něco lépe.

Jenže," řekla dívka nakonec. "Jenže to je zrada..., tomu nemůžu věřit."

"Řekl mi... řekl mi, abychom udělali všechno, co nám tenhle člověk poručí," řekla Maria. "Katryn - musíme."

"Ale..."

"Katryn," řekla znovu její matka. "Co s tebou bude, když tvůj otec emigruje a ty zůstaneš tady? Co bude s tvými přáteli? Co se ti stane? Použijí tě, aby ho dostali zpět, udělají všechno možné, Kaťušo..."

"Musíme jít, dámy." Clark vzal obě ženy za paži.

"Ale..." Katryn ukázala na bodyguarda.

"Bude v pořádku. My lidi nezabíjíme. Kazí to pověst." Clark je zavedl zpět na ulici a zatočili doleva k přístavu.

Major rozdělil své muže do dvou skupin. Menší připevňovala výbušniny na vše, co našla. Stožár pouličního osvětlení nebo laser, nevybírali si. Početnější skupina zneškodnila většinu vojáků KGB, kteří sem chtěli přijít, a

rozmístila se kolem řídicího bunkru. Nešlo o bunkr v pravém slova smyslu, ale ten, kdo tvořil plány této základny, si nejspíš myslel, že řídicí místnost by měla mít stejnou ochranu jako jí podobné místnosti na kosmodromu, nebo si třeba říkal, že hora se jednou může stát terčem jaderného útoku. Nejspíš ale někdo rozhodl, že příručky takovou ochranu pro taková zařízení předepisují. Výsledkem byla stavba s asi metr silnými stěnami z vyztuženého betonu. Jeho muži zabili velitele KGB, vzali si jeho auto s těžkým kulometem a pálili do průhledů ve stavbě. Nikdo se jimi ovšem nedíval ven a palba už před dlouhou dobou prorazila silné sklo a ničila počítače a řídicí zařízení v místnosti.

Generál Pokryškin zatím převzal velení uvnitř. Měl k ruce asi třicet vojáků KGB ozbrojených jen lehkými zbraněmi a nepatrným množstvím munice, které měli u sebe, když útok začal. Jeden poručík se ze všech sil snažil o obranu, zatímco generál hledal vysílačkou pomoc.

"Potrvá to asi hodinu," řekl mu velitel praporu. "Mí muži právě vyrážejí!"

"Čím dřív tím líp!" řekl Pokryškin. "Umírají tady lidi!" Už ho napadlo použít helikoptéry, ale v tomhle počasí by nic nezmohly. Nálet helikoptér by byl riskantní, příliš nebezpečný. Položil vysílačku a zvedl svou služební pistoli. Zvenčí slyšel hluk. Bylo ničeno veškeré vybavení základny. To se ale zatím nějak snese. Jakkoli šlo o obrovskou katastrofu, víc záleželo na lidech. Téměř třetina jeho inženýrů se nacházela v bunkru. Když útok začal, končili tu dlouhou poradu. Nebýt toho, bylo by jich tu méně, ale ti by zase pracovali venku. Takhle aspoň měli nějakou šanci.

Na druhé straně betonových stěn bunkru se major stále snažil přijít věci na kloub. Nečekal, že by mohli narazit na něco takového. Jeho protitankové střely zanechávaly ve stěnách jen nepatrné tečky a jejich zamíření na úzké průhledy bylo ve tmě velmi složité. Náboje z kulometu do nich mohl navést pomocí vodicích drátků, ale to nestačilo.

Najít slabiny, opakoval si. Nespěchat a pořádně to promyslet. Rozkázal svým mužům, aby udržovali vyrovnanou palbu, a vyrazil na obchůzku stavby. Ten, kdo je uvnitř, říkal si, má své zbraně jistě rovnoměrné rozmístěné, ale podobné stavby mívají vždycky aspoň jedno slepé místo... Teď už zbývalo jen, aby ho major našel.

"Co se děje?" ozvalo se z vysílačky.

"Zabili jsme jich nejméně padesát. Ostatní jsou v bunkru a snažíme se dostat i je. Jaký je váš cíl?"

"Obytná budova," odpověděl Lučištník. "Všichni jsou uvnitř a..." z vysílačky se ozval hluk střelby. "Brzy je dostaneme."

"Ještě třicet minut a musíme jít, příteli," řekl major.

"Ano!" Sluchátko ztichlo.

Lučištník je odvážný a dobrý muž, pomyslel si major a prohlížel si severní stranu bunkru, ale kdyby měl za sebou aspoň týdenní výcvik, byl by mnohem platnější..., stačí týden, aby se dozvěděl věci, které se učí sám, a dozvěděl se poznatky, kvůli nimž jiní krváceli...

Tamhle je to místo. Konečně slepé místo.

Poslední minometné náboje dopadaly na střechu obytné budovy. Bondarenko se tomu usmíval. Druhá strana se konečně dopustila nějaké opravdové hlouposti. 82milimetrové střely neměly šanci prolomit střešní betonové panely, ale kdyby namířili podél budovy, přišel by o mnoho svých mužů. Zbývalo mu jich deset, z toho dva byli zranění. Zbraně padlých už byly uvnitř v budově, střílelo se z nich z druhého patra. Před sebou napočítal na dvacet ležících těl a útočníci - jsou to Afghánci, o tom už nepochyboval - se sešli mimo jeho dohled a snažili se rozhodnout, co udělají. Bondarenko poprvé cítil, že možná skutečně přežije. Generál mu vysílačkou sdělil, že sem z Nurku jede motorizovaný prapor, a ačkoli mu přeběhl mráz po zádech, když si představil, jaké asi bude řídit vozidla pěchoty po zasněžených kamenitých cestách, ztráta několika pěchotních

družstev byla v porovnání s nashromážděnými vědomostmi, jejichž nositele se tady snažil ochránit, zanedbatelná.

Střelba proti jeho mužům se ozývala jen sporadicky, útočníci chtěli jen získat čas, než se rozhodnou, co udělají dále. S více lidmi by se pokusil o protiútok, aby je vyvedl z rovnováhy, ale plukovník se nemohl hnout ze své pozice. Nemohl to riskovat, když mu na ochranu dvou stran budovy zbylo jen jediné družstvo.

Mám se stáhnout? Čím déle je udržím dál od budovy, tím lépe, ale měl bych se stáhnout už teď? Jeho mysl se takového rozhodnutí obávala. Jeho jednotky by byly uvnitř mnohem lépe chráněny, ale on by ztratil možnost jejich kontroly, kdyby je od sebe oddělovaly příčky uvnitř. Kdyby se stáhli dovnitř a vystoupili do vyšších pater, afghánští vetřelci by mohli do budovy uložit výbušniny - kdepak, něco takového provede, až nebudou mít na vybranou. Bondarenko naslouchal nejednotné palbě přerušované jen výkřiky zraněných a umírajících mužů a nemohl se rozhodnout.

O dvě stě metrů dále se Lučištník snažil mu jeho rozhodování ulehčit. Dospěl k závěru, že podle toho, kolik mužů zde ztratil, jde o nejlépe střeženou část budovy, a zbytek mužů vedl na druhou stranu. Dorazil tam za pět minut a ti, kteří zůstali vzadu, nepřestávali pálit na ruskou ostrahu. Došly mu minometná náboje i protitankové střely, takže mu kromě samopalů zbývaly jen nějaké granáty a šest náloží. Všude kolem něj létaly nocí kulky, jednotlivé rudooranžové záblesky rozehřívaly padající sníh. Slyšel sténání svých raněných a připravoval skupinu padesáti mužů, kteří mu zbyli. Zaútočí jako jeden útvar vedeni svým velitelem, jenž je sem dovedl. Lučištník odjistil svůj samopal AK-47 a vzpomněl si na první tři muže, které s ním zabil.

Bondarenko sebou trhl, když zaslechl výkřiky z druhé strany budovy. Pak se otočil zpátky a zjistil, že se nic neděje. Byl nejvyšší čas něco udělat a on doufal, že tohle je to pravé:

"Všichni zpět do budovy. Pohyb!" Dva ze zbývajících deseti mužů byli zraněni a každý potřeboval pomoc. Trvalo jim to asi minutu a noc se znovu otřásala salvami. Bondarenko si vzal pět mužů a vyběhl hlavní chodbou v prvním patře a druhou stranou domu ven.

Nedokázal říct, jestli došlo k průlomu, nebo jestli se i zde muži stahují - znovu musel počkat se střelbou, protože obě strany měly stejné uniformy. Pak vystřelil jeden z mužů, kteří běželi k budově, a plukovník si klekl na jedno koleno a jedinou dávkou ho srazil k zemi. Objevili se další a Bondarenko nepřestal střílet, dokud nezaslechl jejich volání.

"Naši, naši!" Napočítal jich osm. Posledním z nich byl rotmistr, zraněný do obou nohou.

"Bylo jich moc, nedokázali jsme..."

"Běžte dovnitř," řekl mu Bondarenko. "Můžete bojovat?"

"Že se ptáte!" Oba muži se rozhlédli. Nebudou moci střílet z jednotlivých pokojů. Budou se muset rozestavit na chodbách a schodištích.

"Pomoc už je na cestě. Z Nurku sem jede jeden prapor, hlavně abychom vydrželi!" řekl Bondarenko svým mužům. Neříkal jim, jak dlouho by to mělo trvat. Byla to první dobrá zpráva za uplynulou hodinu. Po schodech sešli dva civilisté. Oba drželi zbraně.

"Nepotřebujete pomoc?" zeptal se Morozov. Vojenské službě se sice vyhnul, ale před chvílí zjistil, že střílet z pušky není tak složité.

"Jak to vypadá nahoře?" zeptal se Bondarenko.

"Můj sekční šéf je po smrti. Tohle jsem si vzal od něj. Mnoho lidí je zraněných a ostatní se bojí stejně jako já."

"Zůstaňte s rotmistrem," řekl mu plukovník. "Zachovejte rozvahu, soudruhu inženýre, a možná to i přežijeme. Pomoc je na cestě."

"Doufám, že sebou hodí." Morozov pomohl rotmistrovi - který byl ještě

mladší než on sám - na konec chodby.

Bondarenko postavil na schodiště polovinu svých mužů a ostatní k výtahům. Znovu bylo ticho. Zvenčí slyšeli mužské hlasy, ale střelba prozatím ustala.

"Dolů po žebříku. Opatrně," dodal Clark. "Dole je příčka, na ni se můžete postavit."

Maria se znechuceně podívala na slizovatou vodu, ale jako náměsíčná poslechla jeho rozkaz. Její dcera šla za ní. Clark sestoupil jako poslední, obešel je a nasedl do loďky. Odvázal lano a posunul člun pod místo, kde stály obě ženy. Čekal je asi metrový seskok.

Jedna po druhé. Nejprve vy, Katryn. Pomalu natáhněte nohu a já vás zachytím." Poslechla ho, kolena se jí třásla nejistotou a strachy. Clark ji zachytil za kotník a stáhl ji k sobě. Spadla do člunu ladně jako pytel brambor. Pak přišla na řadu Maria. Zopakoval své pokyny a ona je poslechla, jenže Katryn jí chtěla pomoci, a přitom trochu odsunula loďku. Maria se pustila a s výkřikem spadla do vody.

"Co se tam děje?" zvolal někdo na přístavním konci mola.

Clark ho ignoroval, chytil ženu za ruku a vytáhl ji nahoru. Ve studené vodě lapala po dechu, ale Clark s tím moc nadělat nemohl. Zaslechl dupot nohou běžících po molu, nastartoval elektrický motor loďky a vyrazil na moře.

"Stoj!" zvolal hlas. Byl to policajt, uvědomil si Clark, určitě je to policajt. Otočil se a zahlédl baterku. Ke člunu nedosáhla, ale svítila na brázdu ve vodě, kterou za sebou člun nechával. Clark zvedl vysílačku.

"Strýčku Joe, tady Willy. Už jedu. Sluníčko svítí!"

"Nejspíš si jich někdo všiml," hlásil komunikační důstojník Mancusovi.

"Skvěle." Kapitán odešel dopředu. "Goodmane, zatočte doprava na nula-osm-pět. Rychlostí deseti uzlů se přiblížíme k pobřeží."

"Veliteli, sonar, kontakt v poloze dva-devět-šest. Naftový motor," hlásil Jonesův hlas. "Dva šrouby."

"Nejspíš hlídková fregata KGB - pravděpodobně griša," řekl Ramius. "Běžná hlídka."

Mancuso nic neřekl, ale ukázal na zaměřovací skupinu. Ta připraví zaměření cíle, zatímco se Dallas blížil k pobřeží v hloubce na periskop se vztyčenou anténou vysílačky.

"Devět-sedm-jedna, tady středisko Velikije Luki. Zatočte doprava na nový kurz jedna-nula-čtyři," říkal ruský hlas plukovníkovi von Eichovi.

"Opakujte příkaz, Luki, přepínám."

"Devět-sedm-jedna, přikazujeme vám zatočit doprava na nový kurz jedna-nula-čtyři a vrátit se do Moskvy. Přepínám."

"Mockrát děkujeme, Luki, ale to nejde, letíme v kurzu dva-osm-šest, přímo podle letového plánu. Přepínám."

"Devět-sedm-jedna, nařizuji vám vrátit se do Moskvy!" trval na svém muž.

"Rozumím. Děkuji. Konec." Von Eich se podíval dolů, zda je autopilot nastaven na příslušný směr, a pak začal znovu vyhlížet případná letadla před sebou.

"Ale vy letíte pořád dopředu," pronesl Rus ve sluchátkách.

"No." Von Eich se na muže otočil. "Nic jsme tam nezapomněli, pokud vím." I když...

"Ale oni vám přikázali..."

"Chlapče, tomuhle letadlu velím já a já mám rozkazy doletět do Shannonu," vysvětloval mu pilot.

"No, ale..." Rus si rozepnul pás a začínal se zvedat.

"Sednout!" rozkázal mu pilot. "Nikdo neopustí letovou palubu bez mého svolení, pane! Jste v mém letadle hostem a uděláte jenom to, co vám řeknu!" Hergot, myslel jsem, že to půjde snadněji! Pokynul inženýrovi, který přepnul nějakou páčku. Všechna vnitřní světla zhasla. Letoun VC-137 teď letěl zcela po tmě. Von Eich znovu zapnul vysílačku. "Luki, tady devítka-sedm-jedna. Máme na palubě nějaké problémy s elektřinou. Nechci provádět žádné změny kurzu, dokud je nevyřešíme. Rozumíte? Přepínám."

"Co máte za potíže?" zeptal se muž. Pilot přemýšlel o tom, co se dozvěděl, a pokračoval ve lhaní.

"Luki, zatím nevíme. Ztrácíme elektrickou energii. Porouchala se nám světla. Letoun je momentálně bez světel, opakuji, letíme bez světel. Trochu mě to děsí a nemůžu teď potřebovat žádné vyrušování." Získal tím dvě minuty ticha a dvacet mil postupu na západ.

"Devět-sedm-jedna, hovořil jsem o vašich problémech s Moskvou. Říkají, abyste se okamžitě vrátili. Prý pro vás zařídí pohotovostní podmínky," nabízel muž.

"Rozumím, děkuji, Luki, ale nechci teď riskovat změnu směru, snad mi rozumíte. Pracujeme na odstranění toho problému. Zůstaňte prosím na příjmu. Ještě se ozveme. Konec." Plukovník von Eich se podíval na hodiny. Ještě třicet minut k pobřeží.

"Cože?" ptal se major Zarudin. "Kdo že nasedl do toho letadla?"

"Předseda Gerasimov a jeden zadržený nepřátelský špion," odpověděl Vatutin.

"Do amerického letadla? Chcete tím říct, že předseda emigroval na palubě amerického letadla?" Důstojník velící ostraze letiště se pokusil situaci vyřešit, jak mu to jeho rozkazy dovolovaly. Zjistil, že má v kanceláři dva plukovníky, jednoho podplukovníka, řidiče a Američana - a nejztřeštěnější historku, jakou kdy slyšel. "Musím požádat o instrukce."

"Já mám vyšší hodnost než vy!" řekl Golovko.

"Ale ne vyšší než můj velitel!" pronesl Zarudin a natáhl se pro telefon. Podařilo se mu přikázat řízení dopravy, aby povolalo americký letoun zpět, ale jeho návštěvníky nepřekvapilo, že letoun jejich výzvu ignoroval.

Ryan seděl v naprostém klidu, skoro ani nedýchal a nehýbal hlavou. Říkal si, že dokud se muži v místnosti příliš nerozčílí, nic mu nehrozí. Golovko byl příliš moudrý, aby udělal nějakou hloupost. Věděl, kdo Jack je, a uvědomoval si, co by se stalo, kdyby došlo ke zranění akreditovaného člena diplomatické mise v jeho zemi. Ryan ovšem zraněn byl. Kotník ho bolel jako čert a z kolena mu crčela krev, jenže to si udělal sám. Golovko se na něj díval z metru a půl. Ryan jeho pohled ignoroval. Spolkl své obavy a snažil se vypadat stejně neškodně, jak ve skutečnosti byl.

"Kde je jeho rodina?" zeptal se Vatutin.

"Odletěla včera do Tallinnu," odpověděl Vasilij užasle. "Prý navštívit pár přátel..."

Všem se začínalo nedostávat času. Bondarenkovi muži měli každý poslední půlku zásobníku. Další dva zemřeli po výbuchu granátu. Plukovník sledoval jednoho vojína, jak se vrhl na granát, aby zachránil své soudruhy, a ten ho roztrhal na kousky. Mladíkova krev pokrývala dlaždice na podlaze jako barva. U dveří stálo šest Afghánců. U Stalingradu to bylo stejné, říkal si plukovník. Při střelbě mezi domy není nad sovětského vojáka. Jak daleko je ten motorizovaný prapor? Hodina je tak krátká doba. Půl filmu, televizní pořad, krásná večerní procházka..., tak krátká doba, pokud na vás někdo nestřílí. Pak se vám před očima natahuje každá vteřina a ručičky vašich hodinek jako by zmrzly a jediné, co se div neuštve, je vaše srdce. Bondarenko se dostal do boje teprve podruhé. Po prvním zážitku ho vyznamenali a on přemýšlel, jestli

po tom druhém bude pohřben. Jenže to nesmí dopustit. V poschodích nad ním se nacházelo několik stovek lidí, inženýrů a vědců, jejich manželky i děti a životy všech závisely na jeho schopnosti udržet afghánské vetřelce ještě aspoň hodinu.

Odejdete, nabádal je v duchu. Copak si myslíte, že jsme se chtěli nechat zastřelit na té hrozné hoře, které vy říkáte vlast? Jestli chcete zastřelit ty, kdo za to můžou, proč nejedete do Moskvy? Jenže ve válce to bývá jinak, že? Politici se nikdy nedostanou tak blízko, aby zjistili, co způsobili. Nikdy se nedozvědí o důsledcích svých činů, a teď mají ti zmetci střely s jadernými hlavicemi. Mají možnost pozabíjet miliony lidí, ale nemají odvahu zhlédnout hrůzy na obyčejném, staromódním bojišti.

V takovou chvíli myslíš na takové nesmysly! nadával si v duchu.

Selhal. Jeho muži mu svěřili velení a on je zklamal, říkal si Lučištník. Rozhlédl se po tělech na sněhu, každé z nich ho obviňovalo. Dokázal zabít jednotlivce, sundat letadla z oblohy, ale nikdy se nenaučil vést velký oddíl mužů. Je to snad Alláhův trest za to, jak mučil ruské letce? Ne! Ještě nezabili všechny nepřátele. Pokynul svým mužům, aby několika rozbitými okny v přízemí vstoupili do budovy.

Major je vedl zepředu, jak mudžáhidové očekávali. Deset z nich zavedl přímo k boční stěně bunkru, pak je zavedl podél zdi k hlavnímu vchodu, zbytek jeho družstva ho kryl. Vyvíjí se to dobře, říkal si. Ztratil pět mužů, ale na takovou operaci to není nijak moc... Díky za všechen výcvik, který jste mi poskytli, mí ruští přátelé...

Hlavní vstupní dveře byly ocelové. Osobně připevnil k oběma dolním rohům nálože a nastavil rozněty, načež se odplazil za roh. Nad hlavou mu sviště ruské kulky, ale muži uvnitř budovy nevěděli, kde je. To se brzy změní. Zapojil nálože, natáhl dráty a odběhl za roh.

Pokryškin při tom zvuku zkřivil tvář. Otočil se a zahlédl, jak ty těžké ocelové dveře letí přes místnost a vrážejí do řídicího pultu. Poručík KGB byl výbuchem okamžitě zabit, a když Pokryškinovi muži vyběhli zakrýt otvor ve zdi, vletěly do místnosti další tři nálože. Neměli kam utéct. Pohraniční stráže neustále střílely, zabily jednoho z útočníků u dveří, ale pak nálože vybuchly.

Majorovi připadal ten zvuk nějak podivně dutý. Síla výbuchu byla zcela utlumena pevnými betonovými stěnami. O vteřinu později zavedl své muže dovnitř. Elektrické obvody jiskřily a zanedlouho jistě vypukne požár, ale všichni uvnitř, které viděl, leželi na zemi. Jeho muži obcházeli jednoho po druhém, brali jim zbraně a zabíjeli ty, co byli jen v bezvědomí. Major zahlédl ruského důstojníka s generálskými výložkami. Krvácel z nosu a uší a snažil se vytáhnout pistoli, když ho major zastřelil. Za další minutu byli všichni mrtví. Budova se rychle zaplňovala hustým štiplavým kouřem. Rozkázal svým mužům, aby vyšli ven.

"Tady jsme skončili," řekl do vysílačky. Nikdo neodpovídal. "Slyšíte mě?"

Lučištník stál u zdi vedle pootevřených dveří. Vysílačku měl vypnutou. Před jeho místností stál voják a díval se do chodby. Nejvyšší čas. Bojovník za svobodu odstrčil dveře hlavní svého samopalu a zastřelil Rusa dříve, než muž stihl utéct. Křikl povel a z místností se vynořilo dalších pět mužů, jenže dva byli zastřeleni, aniž použili svou zbraň. Rozhlédl se po chodbě a neviděl nic než jen záblesky ze samopalů a zpola ukryté postavy.

Bondarenko o padesát metrů dál zareagoval na nové nebezpečí. Vykřikl na své

muže povel, aby zůstali ukrytí, a pak plukovník s vražednou přesností identifikoval a napadl cíle pohybující se mimo úkryty osvětlené nouzovými světly v chodbě. Ta chodba připomínala střelnici, sám zabil dva muže stejným počtem výstřelů. Proti němu se rozběhl další muž, křičel něco nesrozumitelného a pálil ze zbraně. Bondarenko ke svému překvapení minul, ale muže dostal někdo jiný. Ozvaly se další výstřely, jejich hluk odrážející se od betonových stěn všechny ohlušil. A pak, všiml si, zbyl jen jeden muž. Plukovník zahlédl, jak padají další dva z jeho mužů a poslední Afghánec odloupl kousek betonu pouhých pár centimetrů od jeho obličeje. Bondarenka od toho pálily oči a v pravé tváři pocítil náhlou bolest. Plukovník se odvrátil od linie střelby, přepnul svou zbraň na plně automatický chod, zhluboka se nadechl a vskočil do chodby. Muž stál pouhých deset metrů od něj.

Okamžik se protahoval v celou věčnost a oba muži zvedali své zbraně k líci. Viděl jeho oči. Stál proti němu mladý obličej, přímo pod nouzovým světlem, ale jeho oči..., zloba a nenávist v nich div nezmrazily Bondarenkovo srdce. Jenže Bondarenko byl především voják. Afghánec prvním výstřelem minul. On ne.

Když Lučištník padal, cítil náraz do hrudi, ne bolest. Jeho mozek vyslal jeho pažím příkaz posunout zbraň trochu doleva, ale ruce ho neposlechly a zbraň pustily. Padal postupně, nejprve na kolena, pak na záda a nakonec se díval na strop. Konečně je po všem. Pak se u něj zastavil jeho protivník. Nemá krutý obličej, všiml si Lučištník. Je to nepřítel a bezvěrec, ale je to i člověk, že? Vyzařovala z něj zvědavost. Chce vědět, kdo jsem, říkal si a posledním dechem mu to prozradil.

"Allahu akhbar!" Bůh je velký.

Ano, to asi je, pomyslel si Bondarenko. Znal tuto větu moc dobře. Tak proto jste sem přišli? Všiml si, že muž má vysílačku. Začala vydávat podivný hluk a plukovník se pro ni sklonil.

"Jste tam?" ozvalo se z ní za chvíli. Otázka byla položena v paštštině, ale odpověď na ni byla rusky.

"Tady už je po všem," řekl Bondarenko.

Major se chvilku díval na vysílačku a pak hvízdl na píšťalku, aby shromáždil všechny své zbývající muže. Lučištníkovo družstvo znalo cestu k seřadišti, ale teď šlo hlavně o to, dostat se domů. Spočítal své muže. Jedenáct jich ztratil a šest bylo zraněných. S trochou štěstí se dostane na hranici, než přestane padat sníh. O pět minut později už jeho muži scházeli z hory.

"Zajistit oblast!" řekl Bondarenko svým zbývajícím šesti mužům. "Seberte zbraně a rozdejte je." Asi to skončilo, ale "konec" nastane, až přijede motostřelecký prapor.

"Morozove!" zavolal pak. Inženýr se objevil o chvíli později.

"Ano, plukovníku?"

"Je nahoře lékař?"

"Ano, několik - jednoho seženu."

Plukovník si všiml, že se potí. Z budovy ještě nevyprchalo všechno teplo. Sundal si polní vysílačku ze zad a překvapilo ho, že ji zasáhly dvě kulky - a ještě víc, že na jednom z popruhů objevil krev. Byl zasažen, ale nevěděl o tom. Rotmistr k němu přišel a podíval se na to.

"Jen škrábnutí, soudruhu, jako na mých nohách."

"Pomozte mi z toho kabátu prosím." Bondarenko setřásl z ramen dlouhý kabát a zůstal stát jen v blůze od uniformy. Pravou rukou pod ni sáhl a levou si sundal stuhu označující Rád rudého praporu. Připíchl ho mladíkovi na límec. "Zasloužíte si ho víc, rotmistře, ale to je všechno, co pro vás v téhle chvíli můžu udělat."

"Periskop vysunout!" Mancuso se teď rozhodl pro průzkumný periskop a jeho zařízení pro vidění za šera. "Pořád nic..." Otočil se na západ. "A to se podívejme, poloha dva-sedm-nula, světlo na stožáru..."

"To je náš sonarový kontakt," poznamenal Goodman.

"Sonare, velitel, znáte totožnost toho kontaktu?" zeptal se Mancuso.

"Ne," odpověděl Jones. "Zvuky se odráží od ledu, pane. Akustické podmínky jsou hodně špatné. Jde o loď se dvěma šrouby a naftovým motorem, ale totožnost neznáme."

Mancuso zapnul monitor periskopu. Ramiovi stačil jediný pohled. "Griša."

Mancuso se ohlédl na skupinu sledování. "Zaměření?"

"Máme, ale nic stálého," odpověděl zbraňový důstojník. "Led to ještě komplikuje," dodal. Tím chtěl říct, že torpédo Mark 48 nastavené na zasažení hladinového cíle by mohl zmást led na hladině. Odmlčel se. "Pane, pokud je to griša, jak je možné, že nevidíme jeho radar?"

"Nový kontakt! Veliteli, sonar, nový kontakt v poloze nula-osm-šest - jde asi o našeho přítele, pane," volal Jones. "Nedaleko od něj je i něco dalšího, vysokorychlostní šroub..., zcela jistě něco nového, pane, poloha nula-osm-tři."

"O půl metru výš," řekl Mancuso poddůstojníkovi. Periskop se vysunul. "Vidím ho, těsně na obzoru..., asi tři míle daleko. Za ním je nějaké světlo!" Sklapl rukojeti a periskop okamžitě zajel dolů. "Rychle tam zajedeme. Přímo vpřed, výkon šedesát procent."

"Přímo vpřed, výkon šedesát procent, provedu." Kormidelník předal pokyn.

Navigátor zanesl pozici blížící se lodi a odškrtával metry.

Clark se ohlížel k pobřeží. Na hladině viděl světlo. Kdo to je? Nevěděl, jestli má místní policie čluny, ale musí existovat nějaký oddíl Pohraničních stráží KGB: ty mají své malé námořnictvo i letectvo. Jenže jak velký pozor dávají v pátek večer? Možná větší, než když se ten mladý Němec rozhodl zaletět do Moskvy... přímo přes tuto oblast, vzpomínal Clark. Tahle oblast se má asi hodně na pozoru..., kdepak jsi, Dallasi? Zvedl vysílačku.

"Strýčku Joe, tady Willy. Sluníčko vychází a my jsme ještě daleko od domova."

"Je prý blízko, pane," hlásil komunikační důstojník.

"Navigátore?" zeptal se Mancuso.

Navigátor zvedl oči od svého stolu. "Odhaduji ho tak na patnáct uzlů. Měli bychom být tak pět set metrů od něj."

"Výkon třicet procent," rozkázal kapitán. "Periskop vysunout!" Promazaná ocelová trubka se znovu vysunula - až nahoru.

"Kapitáne, vzadu za námi vidím radarový vysílač, poloha dva-šest-osm. Jde o Don-2," hlásil technik ESM.

"Veliteli, sonar, oba nepřátelské kontakty zvýšily rychlost. Rychlost odhaduji na dvacet uzlů a griša stále zrychluje, pane," řekl Jones. "Potvrzuji totožnost cíle jako třídu Griša. Východní kontakt stále neznámý, jeden šroub, možná benzinový motor, rychlost kolem dvaceti."

"Vzdálenost asi šest tisíc metrů," hlásila skupina sledování a řízení palby.

"Teď to bude zábava," poznamenal Mancuso. "Vidím je. Poloha!"

"Nula-devět-jedna."

"Vzdálenost." Mancuso stiskl na periskopu ovladač laserového zjišťování vzdálenosti.

"Šest set metrů."

"Dobrý odhad, navigátore. Zaměření griši?" zeptal se řízení palby.

"Připraveny jsou komory dva a čtyři. Venkovní dvířka stále zavřená, pane."

"Nechte je tak." Mancuso odešel ke spodní záklopce můstku. "Výkonný důstojníku převezměte velení. Já se postarám o naše pasažéry. Ať je to hotovo."

"Vše zastavit," řekl výkonný důstojník. Mancuso otevřel záklopku a vyšplhal po žebříku na můstek. Spodní záklopka se za ním zavřela. Zaslechl, jak kolem něj proudí voda a tříští se vlny. Z interkomu se dozvěděl, že může otevřít záklopku můstku. Mancuso otočil utěsňovacím kolem a vší silou se opřel o ocelový kryt. Odměnou mu byl šplíchanec studené a mastné slané vody, on ji však ignoroval a vylezl na můstek.

Nejprve se rozhlížel. Uviděl grišu, světlo na jeho stožáru svítilo nad obzorem. Pak se podíval dopředu a vytáhl z kapsy u pasu baterku. Namířil ji přímo na člun a vyťukal morseovkou písmeno D.

"Světlo, světlo!" zvolala Maria. Clark se podíval dopředu, uviděl ho a zamířil k němu. Pak zahlédl něco jiného.

Hlídkový člun za Clarkovými zády byl dobré tři kilometry daleko, jeho reflektory svítily špatným směrem. Kapitán se otočil na západ k druhému kontaktu. Mancuso si vzdáleně vybavoval, že griša mívá reflektory, ale rozhodl se na to nedbat. Proč by se ponorka měla zajímat o reflektory, že? Snad jen když je na hladině, říkal si kapitán. Griša byl odsud příliš daleko, aby je viděl, ale to se jistě brzy změní. Díval se, jak zkoumá hladinu za jeho ponorkou, a příliš pozdě si uvědomil, že už má možná Dallas na svém radaru.

"Tady, Clarku, hejbněte kostrou!" křikl a mával světlem zleva doprava. Dalších třicet vteřin se protahovalo snad až do příštího měsíce. A pak člun dorazil.

"Pomozte dámám," řekl muž. Motorem přidržoval člun u velitelské věže ponorky. Dallas se stále pohyboval, aby udržel nepatrnou hloubku, neplul přímo na hladině ani ponořen. První žena vypadala a pohybovala se jako mladá dívka, říkal si kapitán a pomáhal jí na palubu. Druhá byla zmáčená a třásla se. Clark chvíli počkal a připevnil na motor malou krabičku. Mancuso se divil, že nespadla, ale pak si uvědomil, že ji drží magnet nebo lepidlo.

"Dolů po žebříku," řekl Mancuso ženám.

Clark se vyškrábal na palubu a něco řekl - asi totéž - rusky. Pak se otočil k Mancusovi a řekl anglicky: "Za pět minut to bouchne."

Obě ženy už byly v polovině žebříku. Clark slezl za nimi a Mancuso nakonec, naposledy se ještě podíval na člun. Zahlédl, že hlídkový člun z přístavu už míří přímo k nim. Seskočil dolů a stáhl za sebou záklopku. Pak stiskl knoflík interkomu. "Ponořit a rychle pryč odsud!"

Dole pod nimi se otevřela spodní záklopka a on slyšel výkonného důstojníka. "Hloubka třicet metrů, výkon šedesát procent, kormidlo prudce vlevo!"

Jeden poddůstojník se s oběma ženami setkal u dolního okraje žebříku. Údiv v jeho tváři by byl za jiných okolností k smíchu. Clark je vzal obě za paže a odvedl je do své kajuty. Mancuso zamířil na příď.

"Přebírám velení," oznámil.

"Kapitán přebírá velení," přikývl výkonný důstojník. "ESM zaznamenává rozhovory v pásmu VKV. Griša nejspíš hovoří s druhou lodí."

"Kormidelníku, nový kurz tři-pět-nula. Zaplujeme pod led. Nejspíš vědí, že jsme tady - nebo tuší, že tady něco je. Navigátore, jak vypadá mapa?"

"Brzy budeme muset zatočit," varoval navigátor. "Po osmi tisících metrech je mělčina. Navrhuji nový kurz dva-devět-jedna." Mancuso změnu okamžitě vydal jako rozkaz.

"Aktuální hloubka dvacet pět metrů, vyrovnává se," hlásil ponorový důstojník. "Rychlost osmnáct uzlů." Drobné zadunění oznámilo zničení člunu a jeho motoru.

"Tak, přátelé, teď už zbývá jen zmizet," řekl Mancuso posádce útočného centra. Pištivý zvuk jim dal najevo, že to nebude jen tak.

"Veliteli, sonar, někdo nás sleduje. Jde o smrtící paprsek griši," řekl Jones. "Asi nás zachytil."

Jsme pod ledem," hlásil navigátor.

"Vzdálenost od cíle?"

"Těsně pod čtyři tisíce metrů," odpověděl zbraňový důstojník. "Připraveny jsou komory dvě a čtyři."

Potíž byla v tom, že nesměli vystřelit. Dallas plul v ruských teritoriálních vodách, a i kdyby na ně griša vystřelil, odvetná palba by se nebrala jako sebeobrana, ale nepřátelský čin. Mancuso se podíval na mapu. Pod kýlem měl devět metrů vody, nad věží necelých šest - minus tloušťka ledu...

"Marko?" zeptal se kapitán.

"Nejprve požádají o instrukce," odhadoval Ramius. "Čím víc času budou mít, tím větší je šance, že vystřelí."

"Dobře. Plnou parou vpřed," rozkázal Mancuso. Rychlostí třiceti uzlů dopluje k mezinárodním vodám za deset minut.

"Griša se otáčí doleva," řekl Jones. Mancuso odešel dopředu k sonaru.

"Co se děje?" zeptal se kapitán.

"Ty vysokofrekvenční věcičky fungují v ledu poměrně dobře. Griša se rozhlíží tam i zpět, ví, že tady něco je, ale ještě neví kde."

Mancuso zvedl telefon. "Odpálit dvě hlukové návnady."

Z levoboku ponorky odpadly dvě návnady a zaplnily vodu bublinami.

"Dobře, Mancuso," poznamenal Ramius. "Jeho sonar se na ně zaměří. V ledu moc dobře manévrovat nemůže."

"To se dozvíme za chvíli." Jakmile to dořekl, ponorka se otřásla výbuchem ve vodě za ní. Z přední části ponorky se ozval typicky ženský výkřik.

"Plnou parou vpřed!" zavolal kapitán dozadu.

"Ty návnady," řekl Ramius. "Je zvláštní, že vystřelil tak brzy..."

"Ztrácíme výkon sonaru, kapitáne," pronesl Jones, když mu obrazovku zahalil hluk okolního proudění. Mancuso s Ramiem odešli dozadu. Navigátor vyznačil jejich trasu na mapě.

"Aha, musíme projet tímhle místem, kde končí led. O co se vsadíte, že to ví?" Mancuso zvedl oči. Stále byli pronásledováni a stále nesměli vystřelit. A griša by mohl mít štěstí.

"Vysílačka - Mancuso, nechte mě promluvit do vysílačky!" řekl Ramius.

"To není náš styl..." řekl Mancuso. Americká doktrína přikazovala zmizet, nedat najevo, že tam nějaká ponorka vůbec kdy byla.

"To já vím, ale my nejsme americká ponorka, kapitáne, my jsme sovětská," navrhl Ramius. Bart Mancuso přikývl. Nic podobného nikdy nezkusil.

"Vystoupat do hloubky na anténu!"

Technik u vysílačky naladil frekvenci sovětských hlídek a štíhlá anténa VKV se vysunula, jakmile ponorka vyplula zpod ledu. Nad hladinou se objevil i periskop.

"Tamhle je. Přímo za námi. Periskop zasunout!"

"Radarový kontakt v poloze dva-osm-jedna," ozvalo se z reproduktoru.

Kapitán griši se vracel z týdenní plavby po Baltském moři se šestihodinovým zpožděním a těšil se na čtyři dny volna. Pak dostal od hlídky v tallinnském přístavu vysílačkou zprávu o podivném plavidle, které prý odplulo z přístavu, následovalo cosi od KGB a nepatrný výbuch poblíž člunu přístavní policie, pak několik sonarových kontaktů. Devětadvacetiletý vyšší poručík s tříměsíční zkušeností s velením odhadl situaci a vystřelil na to, co jeho operátor sonaru určil jako ponorku. Teď přemýšlel, jestli se dopustil chyby a jak strašné dopady by to asi mělo. Věděl jen tolik, že nemá sebemenší ponětí, co se děje, ale pokud se žene za ponorkou, asi popluje na západ.

A teď před sebou objevil radarový kontakt. Z reproduktoru hlídkové frekvence se ozývaly hlasy.

"Přestaňte střílet, vy hlupáku!" zakřičel na něj třikrát za sebou čísi hlas.

"Kdo jste?" reagoval velitel griši.

"Tady je Novosibirsky komsomolec! Co si myslíte, že děláte, když střílíte ostrou municí v rámci cvičení! Kdo jste?"

Mladý důstojník se podíval na mikrofon a zaklel. Novosibirskij komsomolec byl plavidlem zvláštních operací ze základny v Kronštadtu neustále se účastnící nějakých her v rámci Spetsnaz...

"Tady Krepkij."

"Děkuji. Pozítří si o téhle epizodě promluvíme. Konec!"

Kapitán se rozhlédl po členech posádky na můstku. "Jaké cvičení...?"

"Škoda," řekl Marko a zavěsil. "Zareagoval dobře. Teď mu pár minut potrvá, než se spojí se svou základnou a..."

"A to nám stačí. Navíc pořád nevědí, co se stalo." Mancuso se otočil. "Navigátore, nejkratší cesta odsud?"

"Navrhuji dva-sedm-pět, vzdálenost je jedenáct tisíc metrů."

Rychlostí čtyřiatřiceti uzlů zvládli zbývající úsek velmi rychle. O deset minut později vplula ponorka do mezinárodních vod. Všichni v řídicí místnosti si velmi oddechli. Mancuso změnil kurz směrem k hlubší vodě a nařídil snížit výkon na třicet procent, pak se vrátil k sonaru.

"To by mělo být asi vše," hlásil.

"Co to mělo znamenat, pane?" zeptal se Jones.

"No, nevím, jestli vám to smím říct."

"Jak se jmenuje?" Jones ze svého místa viděl do chodby.

"To sám nevím. Ale zjistím to." Mancuso přešel chodbu a zaklepal na dveře Clarkovy kajuty.

"Kdo to je?"

"Hádejte," řekl Mancuso. Clark otevřel. Kapitán zahlédl mladou ženu ve slušných šatech, ale s mokrýma nohama. Pak se objevila i starší žena. Měla na sobě khaki košili vrchního inženýra Dallasu a v ruce držela své vlastní oblečení, které bylo mokré. Podala je Mancusovi a něco pronesla rusky.

"Chce, abyste je nechal vyčistit, kapitáne," přeložil Clark a rozesmál se. "To jsou naši noví hosté. Paní Gerasimovová a její dcera Katryn."

"Co je na nich tak zvláštního?" zeptal se Mancuso.

"Můj otec je předsedou KGB!" řekla Katryn.

Kapitán měl co dělat, aby mu oblečení nevypadlo z ruky.

"Máme společnost," hlásil druhý pilot. Zprava se k nim blížily reflektory nejspíš dvojice stíhaček. "Rychle se přibližují." "Dvacet minut k pobřeží," hlásil navigátor. Pilot si toho všiml už před dlouhou dobou.

"Do háje!" sykl pilot. Stíhačky proletěly kolem jeho letounu ve vzdálenosti kolem dvou set metrů. O chvíli později se letoun VC-137 propadl v turbulencích za nimi.

"Řízení Engure, tady let amerického letectva devět-sedm-jedna. Právě se kolem nás přehnaly dvě stíhačky. Co se to krucinál děje?"

"Dejte mi k telefonu sovětského důstojníka!" ozval se hlas. Nevypadal na řídícího letového provozu.

"Za tohle letadlo hovořím já," odpověděl plukovník von Eich. "Letíme v kurzu dva-osm-šest, letová hladina jedenáct tisíc šest set metrů. Dodržujeme řádně zanesený letový plán v určeném vzdušném koridoru a máme potíže s elektřinou. Nepotřebujeme, aby si s námi hráli nějací pomatení piloti migů! Tohle je americký letoun s diplomatickou misí na palubě. Chcete rozpoutat

třetí světovou válku nebo co? Přepínám!" "Devět-sedm-jedna, přikazuji vám vrátit se!" "To nejde! Máme potíže s elektřinou a nemůžeme, opakuji, nemůžeme vám vyhovět. Tohle letadlo letí bez světel a ti pomatenci v migů nás málem srazili! Chcete nás snad zabít, přepínám!" "Unesli jste sovětského občana a musíte se vrátit do Moskvy!" "Opakujte poslední větu," řekl von Eich.

Jenže to kapitán nemohl. Poslali ho spěšně do Engure, posledního střediska řízení letového provozu na území Sovětského svazu, místní důstojník KGB ho rychle zasvětil do situace a řekl mu, že musí přinutit americký letoun k návratu na zem. Vůbec neměl pronést to, co před chvílí řekl.

"Musíte zastavit to letadlo!" křičel generál KGB.

"To je jednoduché. Rozkážu svým migům, aby ho sestřelili!" odpověděl kapitán stejně hlasitě. "Dáte mi takový rozkaz, soudruhu generále?"

"Na to nemám pravomoc. Musíte ho přinutit, aby zastavilo."

"To nejde. Můžeme ho sestřelit, ale nemůžeme ho přinutit, aby zastavilo."

"Chcete být sám zastřelen?" zeptal se generál.

"Kde je krucifix teď?" zeptal se pilot migu svého kolegy. Viděli ho jen jednou, a to jen krátkou chvilku. Mohli toho narušitele sledovat - sice mizel, ale nešlo o narušitelské letadlo v pravém slova smyslu, to oba věděli - na radaru a zničit ho radarem naváděnými střelami, ale přiblížit se k cíli potmě... I v relativně jasné noci letoun letěl beze světel a snaha o jeho odhalení mohla skončit tím, čemu američtí piloti žertem říkají Liška-Čtyři: kolizí ve vzduchu, rychlou a na pohled efektní smrtí všech zúčastněných.

"Veliteli Kladiv, tady Nástrojař. Váš rozkaz zní přiblížit se k cíli a přinutit ho k návratu," řekl pozemní kontrolor. "Cíl je teď v poloze dvanáct hodin od vás, stejná výška, vzdálenost tři tisíce metrů."

"To vím taky," řekl pilot pro sebe. Dopravní letadlo měl na radaru, ale na vlastní oči ho neviděl a jeho radar neposkytoval takovou přesnost, aby ho varoval před neodvratnou srážkou. A pak se musel starat i o druhý mig vedle sebe.

"Drž se zpátky," rozkázal druhému letounu. "Zvládnu to sám." Mírně zvýšil rychlost a páku posunul trochu doprava. Letoun MiG-25 byl těžký a líný, nijak snadno ovladatelný stroj. Pod každým křídlem mu visela dvojice protiletadlových střel, na zastavení toho letadla by stačilo jen... Ale místo toho, aby mu přikázali něco, na co se dlouho cvičil, nějaký blbec z KGB mu...

Tady. Letoun ani tak neviděl, jako spíš tušil, že něco před ním zmizelo. Aha! Stáhl páku dozadu, aby byl o něco výše a... ano! Rozeznal boeing proti mořské hladině. Pomalu a opatrně letěl dopředu, až se ocitl ve výšce dvou set metrů před cílem.

"Vpravo od nás vidím světla," hlásil druhý pilot. "Stíhačka, ale nevím, jaký typ."

"Kdybyste byl na jeho místě, co byste udělal?" zeptal se von Eich.

"Emigroval!" Nebo nás sestřelil...

Ruský pilot v sedadle za nimi, který měl za úkol hovořit v nouzovém případě rusky, seděl na svém místě se zapnutými pásy a neměl sebemenší tušení, co by měl dělat. Neměl přístup k rozhovorům přes vysílačku, jen přes interkom. Moskva po nich chtěla, aby letoun otočili zpět. Nevěděl proč, ale... ale co? ptal se sám sebe.

"Tady je, přelétává k nám."

Pilot migů manévroval svůj stroj velmi opatrně doleva. Chtěl se dostat nad

kokpit boeingu, klesnout o něco níž a přinutit stroj přistát. Něco takového vyžadovalo veškeré jeho umění a mohl jen doufat, že Američan je stejně zručný. Zaujal takovou pozici, aby viděl... ale -

MiG-25 byl navržen pro vzdušné souboje a kokpit zaručoval pilotovi jen velmi omezený výhled. Ztratil už z dohledu letoun, s nímž letěl ve formaci. Podíval se dopředu. Pobřeží bylo jen pár kilometrů odsud. I kdyby se mu podařilo přimět Američany klesnout, než by z toho mohl něco vytěžit, doletí nad Balt. Pilot stáhl páku dozadu a vystoupal vpravo nahoru. Když se vzdálil od stroje, změnil kurz.

"Nástrojaři, tady velitel Kladiv," hlásil. "Američan odmítá změnit kurz. Zkoušel jsem to, ale bez výslovných rozkazů nehodlám způsobit kolizi s tím letounem."

Kontrolor sledoval, jak se dva radarové body na obrazovce k sobě přibližují, a udivovalo ho, že se mu z toho nezastavilo srdce. Co se to krucinál děje? Tohle je americký letoun. Nedokáží ho přinutit, aby zastavil, a kdyby došlo k nehodě, kdo by za ni nesl zodpovědnost? Rychle se rozhodl.

"Vraťte se na základnu. Konec."

"Za to zaplatíte!" slíbil mu generál KGB. Mýlil se.

"Díky bohu," pronesl von Eich, když přeletěli nad pobřežím. Pak zavolal vrchního stevarda. Jak to vypadá vzadu?"

"Většina spí. Asi mají za sebou pořádný večírek. Kdy se spustí elektřina?"

"Letový inženýre," řekl pilot, "zajímalo by je, jak to vypadá s elektřinou."

"Zdá se, že šlo o špatný jistič, pane. Myslím... Jo, už to funguje."

Pilot se podíval z okna. Světla na koncích křídel znovu svítila, stejně tak světla v kajutě, jen vzadu ne. Když přelétli Ventspils, zatočili doleva na nový kurz dva-pět-devět. Dlouze vydechl. Ještě dvě a půl hodiny do Shannonu. "Teď bych si dal kafe," přemýšlel nahlas.

Golovko zavěsil a pronesl pár slov, kterým Jack úplně nerozuměl, ale jejichž smysl byl celkem jasný.

"Sergeji, mohl bych si umýt koleno?"

"Co přesně se vám přihodilo, Ryane?" zeptal se důstojník KGB.

"Vypadl jsem z letadla a ti hajzlové odletěli beze mě. Chtěl bych se dostat na ambasádu, ale hlavně mě bolí koleno."

Golovko s Vatutinem na sebe pohlédli a každý přemýšlel o několika věcech najednou. Co se vlastně stalo? A co se stane s nimi? Co udělají s Ryanem?

"Komu máme zavolat?" zeptal se Golovko.

27 kapitola - Pod pokličkou

Vatutin se rozhodl spojit s vedoucím Druhé správy, ten zavolal prvního náměstka předsedy KGB, který zavolal ještě někoho dalšího a pak zatelefonoval do kanceláře na letišti, kde čekali. Vatutin si poznamenal pokyny, naložil všechny do Gerasimovova auta a udal směr, který Jack neznal. Auto projelo po prázdných ulicích spící Moskvy - bylo těsně po půlnoci a ti, kdo si vyšli do kina nebo na operu či balet, už byli doma. Jack seděl mezi oběma plukovníky KGB a doufal, že ho zavezou na velvyslanectví, ale oni jeli dál, projeli městem vysokou rychlostí, zamířili do Leninových kopců a dále do lesů kolem města. Teď začínal mít strach. Diplomatická imunita zaručovala větší jistotu na letišti než v lesích.

Asi za hodinu auto zpomalilo, odbočilo ze silnice na štěrkovou cestu klikatící se mezi stromy. Z oken auta viděl muže v uniformách. A s puškami. Při tom pohledu zapomněl na bolest v koleni i kotníku. Kde přesně je? Proč ho sem zavezli? Proč ti muži s puškami...? Odpověď, která se před ním vynořila, byla prostá a zlověstná: vzali ho na projížďku...

Ne! To si přece nemůžou dovolit, říkal mu jeho rozum. Mám diplomatický pas. Příliš mnoho lidí mě vidělo živého. Velvyslanec už možná... Ale to asi ne. Na tak vysoký stupeň utajení týkající se toho, co se stalo, neměl povolení, a pokud se něco nedozvěděl z paluby letadla... Ale i tak, přece ho nemůžou... Jenže v Sovětském svazu se prý stávají i věci, které se oficiálně vůbec nedějí. Dveře auta se otevřely. Golovko vystoupil a vytáhl Ryana za sebou. Jediné, čím si teď Jack byl jist, bylo, že nemá smysl klást odpor.

Viděl před sebou dům, poměrně obyčejný dům v lese. Okna se závěsy žlutě zářila. Ryan napočítal asi dvanáct lidí, všichni v uniformách a s puškami, všichni se na něj dívali se srovnatelnou lítostí, s jakou si člověk prohlíží papírový terč. Jeden z nich, důstojník, k němu přešel a poměrně pečlivě Ryana prohledal, až Jackovi uklouzl bolestivý vzdech, když se muž dotkl jeho krvavého kolena a roztržených kalhot. Překvapil Ryana tím, že pronesl byť ledabylou omluvu. Důstojník kývl na Golovka s Vatutinem, kteří odevzdali své pistole a zavedli Ryana dovnitř.

Ve dveřích jim jeden muž vzal kabáty. Další dva muži v civilních oděvech patřili nejspíš k policii nebo KGB. Měli na sobě rozepnuté bundy a z jejich postoje Jack pochopil, že jsou ozbrojeni. Zdvořile jim kývl na pozdrav, ale nedostal žádnou odpověď, jen jeden z nich ho začal prohledávat, zatímco druhý stál v bezpečné vzdálenosti. Ryan užasl, že oba důstojníci KGB byli rovněž prohledání. Když vše skončilo, druhý bodyguard je zavedl do místnosti.

Generální tajemník Komunistické strany Sovětského svazu Andrej Iljič Narmonov seděl v čalouněném křesle u krbu. Když čtveřice vešla do místnosti, vstal a ukázal jim, ať se posadí proti němu. Bodyguard zaujal pozici vestoje za šéfem sovětské vlády. Narmonov hovořil rusky. Golovko tlumočil.

"Kdo jste?"

"John Ryan, pane," řekl Jack. Generální tajemník mu ukázal na křeslo proti sobě a všiml si, že Ryan se drží za nohu.

"Anatoliji," řekl bodyguardovi, který vzal Ryana za paži a odvedl ho do koupelny v prvním patře. Muž namočil ručník teplou vodou a podal mu ho. Z obývacího pokoje slyšel hlasy, ale Ryanova znalost ruštiny byla příliš slabá, aby něco z toho pochytil. Bylo fajn umýt si nohu, ale vypadalo to, že kalhoty jsou na vyhození, a jeho nejbližší čisté oblečení je - podíval se na hodinky - asi kousek od Dánska. Anatolij ho celou dobu sledoval. Pak vytáhl z lékárničky obvaz a pomohl Jackovi zavázat koleno a pak ho doprovodil zpátky tak ladnou chůzí, jak Ryanovi jeho bolavé kosti dovolovaly.

Golovko byl stále v místnosti, ale Vatutin odešel a prázdné křeslo na něj stále čekalo. Anatolij zaujal své původní místo za Narmonovem.

"U ohně je dobře," řekl Jack. "Děkuji vám, že jste mi dovolil umýt si to koleno."

"Golovko mi řekl, že jsme vám to neudělali my. Je to pravda?"

Jackovi připadalo zvláštní, že mu pokládá tuhle otázku, když Golovko tlumočil. Takže Andrej Iljič mluví trochu anglicky?

"Je, pane, udělal jsem si to sám. Bylo se mnou zacházeno velmi korektně, pane." Až na ten děs, pomyslel si Ryan. Ale za to si můžu jen já sám. Narmonov si ho s tichým zájmem prohlížel, a teprve potom promluvil.

"Nepotřeboval jsem vaši pomoc."

"Nevim, o čem mluvíte, pane," lhal Ryan.

"Copak jste si vážně mysleli, že mě Gerasimov může sesadit?"

"Pane, opravdu nevím, o čem mluvíte. Mým úkolem bylo zachránit život jednoho z našich agentů. To znamenalo zkompromitování předsedy Gerasimova. Šlo jen o to, hodit tu správnou návnadu."

"A vědět, kterou rybu chci chytit," dodal Narmonov. Pobavení zřetelné z jeho hlasu se mu ve tváři neobjevilo. "A vaším agentem byl plukovník Filitov?"

"Ano, pane. Ale to víte."

"Právě jsem se to dozvěděl."

Takže víte, že došlo i ke zkompromitování Jazova. Jak blizoučko se mohli dostat, soudruhu generální tajemníku? pomyslel si Ryan. Narmonov možná nevěděl ani to.

"Víte, proč se z něj stal vlastizrádce?"

"Ne, nevím. Dozvěděl jsem se jen to, co jsem pro svůj úkol potřeboval."

"A nevíte tedy o útoku na náš projekt Jasná hvězda?"

"Cože?" Jacka to velmi překvapilo, což dal i najevo.

"Neurážejte mě, Ryane. Ten název přece znáte."

Je to východně od Dušanbe. To vím. Ale útok?" zeptal se.

"Tak jsem si to myslel. Víte, že je to nepřátelský čin," poznamenal Narmonov.

"Pane, důstojníci KGB unesli před několika dny jednoho amerického vědce zapojeného do SDI. Rozkaz k tomu vydal sám Gerasimov. Ten vědec se jmenuje Alan Gregory. Je to major americké armády a podařilo se ho vysvobodit."

"Tomu nevěřím," pronesl Golovko, než slova přeložil. Narmonova to zdržení rozhněvalo, ale Ryanova slova ho šokovala.

"Jeden z vašich důstojníků byl zadržen. Je naživu. Je to pravda, pane," ujistil ho Jack.

Narmonov zavrtěl hlavou a vstal, aby přiložil do ohně další poleno. Pohrabáčem ho nasměroval na místo. "Je to bláznovství, víte to," řekl od topeniště. "Máme tady dokonale uspokojivou situaci."

"Promiňte? Nerozumím vám," zeptal se Ryan.

"Svět je stabilizován, ne? Vaše země si přeje tuto situaci změnit a tlačí na nás, abychom se pokusili o totéž." Skutečnost, že zkušební střelnice pro protiraketovou obranu Sary Šagan je v provozu už třicet let, teď nebyla podstatná.

"Pane tajemníku, pokud máte na mysli možnost, že každé město, každý dům v mé vlasti zachvátí takový oheň, jaký vy máte tady..."

"O mou vlast jde též, Ryane," řekl Narmonov.

"Ano, pane, jde i o vaši zemi a o pár dalších. Můžete zabít prakticky všechny občany mé země a my můžeme zabít skoro všechny lidi u vás, a to do hodiny od chvíle, kdy zvednete telefon vy - nebo náš prezident. A tomu říkáme jak? Říkáme tomu stabilita."

"Je to stabilita, Ryane," řekl Narmonov.

"Ne, pane, my tomu říkáme MAD: zaručená vzájemná destrukce. Není to správně, ale je to poměrně přesné. Situace, jaká nyní panuje, je šílená a skutečnost, že ji vymysleli zdánlivě inteligentní lidé, její šílenost nijak nesnižuje."

"Ale funguje to, ne?"

"Pane, v čem je stabilita, když několik stovek milionů lidí může do hodiny přijít o život? Proč zbraně, které tyto lidi mohou ochránit, chápeme jako nebezpečné? Není to krok zpět?"

"Jenže když je nikdy nepoužijeme... Myslíte, že bych dokázal žít s takovým zločinem na svědomí?"

"Ne, to by asi nedokázal nikdo, ale někdo může selhat. Dejme tomu, že týden poté si prožene hlavou kulku, ale to už může být pro nás pro všechny pozdě. Ty zatracené krámy jsou tak snadno použitelné. Stisknete knoflík a ony letí a budou i fungovat, protože je nic nezastaví. Pokud se jim něco nepostaví do cesty, nedá se předpokládat, že nebudou fungovat. A dokud si někdo bude myslet, že budou fungovat, není nic jednoduššího než je použít."

"Uvažujte realisticky, Ryane. Snad si vážně nemyslíte, že se našich atomových zbraní někdy zbavíme?" zeptal se Narmonov.

"Ne, všech zbraní se nezbavíme nikdy. To vím. Obě strany budou mít vždy

možnost pořádně protivníkovi ublížit, ale můžeme to všechno ještě víc zkomplikovat. Můžeme každému předložit o důvod víc, proč je nepoužít. To není destabilizace, pane, ale spíš zdravý rozum. Díky tomu si ještě víc ochráníte svědomí."

"Mluvíte jako váš prezident." Tuto větu doprovodil úsměvem.

"Má pravdu." Ryan ho opětoval.

"Stačí, že se musím přít s jedním Američanem. S dalším se mi do toho nechce. Co uděláte s Gerasimovem?" zeptal se generální tajemník.

"Vypořádáme se s ním v tichosti, a to z pochopitelných důvodů," řekl Jack a doufal, že má pravdu.

"Pro mou vládu by bylo velmi zničující, kdyby jeho emigrace pronikla na veřejnost. Navrhuji, aby zemřel při leteckém neštěstí..."

"Navrhnu to mé vládě, jestli k tomu budu mít pravomoci. Rovněž můžeme vynechat ze zpráv Filitovovo jméno. Publicitou nic nezískáme. Spíše by se tím vše zkomplikovalo jak pro vaši, tak pro mou zemi. Oba si přejeme, aby se vývoj té smlouvy o kontrole počtu zbraní pohnul kupředu - už kvůli úsporám pro obě země."

"Tolik to zase nebude," řekl Narmonov. "Nepatrné procento z rozpočtů na obranu na obou stranách."

"V naší vládě se traduje takové rčení, pane. Miliarda semhle, miliarda tamhle a ono se to nastřádá." Narmonov se zasmál. "Můžu se vás na něco zeptat, pane?"

"Jistě."

"Co uděláte s těmi penězi vy? Asi se po mně bude chtít nějaký názor."

"Třeba byste mi mohl poradit. Proč myslíte, že já to vím?" zeptal se Narmonov. Vstal a Ryan též. "Vraťte se na velvyslanectví. Řekněte vašim lidem, že pro obě strany bude lepší, když se to nikdy neobjeví na veřejnosti."

O hodinu a půl později Ryana vysadili u vchodu do ambasády. První se s ním sešel jeden seržant námořní pěchoty. Hned po něm Candela.

Letoun VC-137 dosedl v Shannonu s desetiminutovým zpožděním zaviněným protivětrem nad Severním mořem.

Náčelník posádky a další seržant poslali pryč všechny cestující předními dveřmi, a když v letadle nikdo nezůstal, otevřeli zadní dveře. Zatímco v hlavním terminálu cvakaly spouště, k zadní části boeingu se přisunuly schůdky a sestoupili po nich čtyři muži v bundách seržantů amerického letectva. Nastoupili do auta, které je odvezlo na konec terminálu, kde nasedli do dalšího letounu 89. vojenské dopravní perutě, VC-20A, vojenské verze letounu Gulfstream.

"Dobrý den, Míšo." Mary Pat Foleyová se s ním přivítala u dveří a vzala ho dopředu. Nikdy předtím ho nepolíbila. Teď si to vynahradila. "Máme tady jídlo a pití a letadlo nás odveze domů. Pojďte, Míšo." Vzala ho za paži a odvedla ho na jeho místo.

O pár metrů dále se Robert Ritter pozdravil s Gerasimovem.

"Co moje rodina?" zeptal se druhý z nich.

"Je v bezpečí. Za dva dny bude ve Washingtonu. V tomto okamžiku se nachází na palubě plavidla amerického námořnictva v mezinárodních vodách."

"Mám vám poděkovat?"

"Očekáváme jen vaši spolupráci."

"Měli jste obrovské štěstí," poznamenal Gerasimov.

"Ano," přikývl Ritter. "To jsme měli."

Vůz z velvyslanectví odvezl Ryana druhý den na Šeremetěvo, tam chytil let PanAm 727 do Frankfurtu. Dostal letenku do turistické třídy, ale připlatil si, aby letěl první třídou. O tři hodiny později přesedl na letoun 747 na

Dullesovo letiště, rovněž s PanAm. Většinu letu prospal.

Bondarenko sledoval tu spoušť. Afghánci přišli o sedmačtyřicet lidí, ale způsobili smrt mnohem většího počtu osob. Neporušeny zůstaly jen dva z laserů na základné. Byly zničeny všechny strojařské dílny spolu s kinem a ubytovnou pro svobodné. Nemocnice příliš ran neutržila, takže ji zaplnili ranění. Dobré bylo, že ochránil tři čtvrtiny vědců a inženýrů a takřka všechny jejich rodinné příslušníky. Čtyři generálové mu už řekli, jaký je hrdina, slibovali mu vyznamenání a postup, ale on zaznamenal jedinou odměnu, na níž mu záleželo. Jakmile dorazily posily, přesvědčil se, že jeho lidé jsou v bezpečí. Teď se jen rozhlížel ze střechy obytné budovy.

"Čeká nás spousta práce," pronesl někdo. Plukovník, zanedlouho již generál, se otočil.

"Morozove. Ještě nám zbývají dva lasery. Dílny a laboratoře lze znovu vybudovat. Za rok, možná rok a půl."

"Asi tak," přikývl mladý inženýr. "Nová zrcadla a jejich počítačové řídicí vybavení zaberou přinejmenším stejnou dobu. Soudruhu plukovníku, hodně lidí mě žádalo, abych..."

"Je to můj úkol, soudruhu inženýre, a musel jsem se starat i o sebe, víte? K ničemu takovému už nikdy nedojde. Od této chvíle tady bude umístěn prapor motorizované pěchoty z gardového pluku. Už jsem to zajistil. Do léta bude tato základna stejně bezpečná jako jakýkoli jiný kout Sovětského svazu."

"Bezpečná? Co to znamená, plukovníku?"

"To je můj nový úkol. I váš," dodal Bondarenko. "Nebo jste snad zapomněl?"

Epilog - Společné východisko

Ortize nepřekvapilo, že se major vrátil sám. Detailní rozbor bitvy mu zabral asi hodinu a důstojník CIA znovu obdržel několik batohů s vybavením. Lučištníkova skupina se probila i zpět, z téměř dvou stovek lidí, které opustily Uteženecký tábor, se jich toho prvního jarního dne vrátilo necelých padesát. Major se šel okamžitě spojit s ostatními skupinami a díky významu mise, již jeho skupina absolvovala, mohl hovořit se staršími a mocnějšími vůdci takřka jako rovný s rovnými. Do týdne nahradil své ztráty novými odhodlanými bojovníky a dohoda, kterou s Ortizem uzavřel Lučištník, zůstala v platnosti.

"Vy už se vracíte zpátky?" zeptal se důstojník CIA nového vůdce.

"Jistě. Teď vyhráváme," řekl major s takovým stupněm sebevědomí, kterému ani sám nerozuměl.

Ortiz sledoval, jak za soumraku odcházejí, jediný zástup drobných zarputilých bojovníků, jimž velí cvičený voják. Doufal, že to k něčemu bude.

Gerasimov se s Filitovem viděl ještě jednou. Jejich výslechy trvaly dlouhé týdny a konaly se na různých místech. Filitova odvezli do Camp Peary ve Virginii, kde se setkal s obrýleným majorem americké armády a řekl mu vše, co si pamatoval o ruském průlomu v otázce výkonu laseru. Staršího muže pobavilo, že ten mládenec je tak nadšený věcmi, které se on sám učil nazpaměť, ale nikdy jim nerozuměl.

Pak došlo na obvyklé objasňování paralelní kariéry, která se s první prolínala, a vyvíjely se souběžné. Celá generace důstojníků z terénu za ním chodila a zvala ho na obědy, procházky a pitky, které doktory trápily, avšak nikdo je nemohl Kardinálovi upřít. Jeho pokoj byl velmi bedlivě střežen, a dokonce odposloucháván. Ty, kdo ho poslouchali, velmi překvapilo, že občas mluví ze spaní.

Jeden důstojník CIA, jehož dělilo od důchodu šest měsíců, zvedl oči od novin, když to znovu zaslechl. Usmál se tomu zvuku ve sluchátkách a odložil článek o prezidentově návštěvě Moskvy, který četl. Smutný stařec, pomyslel si a poslouchal. Většina jeho přátel je po smrti a on je vidí jen ve snech. Že by právě proto začal pracovat pro nás? Drmolení ustalo a Kardinálův hlídač ve vedlejší místnosti se vrátil zpět ke svému článku.

"Soudruhu kapitáne," pronesl Romanov.

"Ano, desátníku?" Míša si všiml, že ho slyší nějak zřetelněji než v jiných snech. O chvíli později pochopil proč.

Líbánky trávili pod dohledem bezpečnostních důstojníků, a to celé čtyři dny - což bylo tak dlouho, jak jen Al s Candi chtěli zůstat mimo práci. Když zazvonil telefon, major Gregory ho zvedl.

"Jo - tedy, ano, pane," slyšela ho Candi. Vzdychl. Zavrtěl hlavou. "Můžeme někam poslat kytky, asi ne, co? Můžeme s Candi... Aha... rozumím. Díky za zavolání, generále." Candi slyšela, jak zavěsil a znovu vzdychl.

"Candi, spíš?"

"Ne."

"Naše první dítě se bude jmenovat Mike."

Generálmajor Grigorij Dalmatov zastával na sovětské ambasádě ve Washingtonu pozici vojenského ataše, s níž bylo spojeno několik oficiálních povinností, které byly v rozporu s jeho primárním posláním, sběrem informací. Mírně ho rozladilo, když mu zavolali z Pentagonu a požádali ho, aby přijel do ústředí americké armády - a k jeho překvapení dokonce ve slavnostní uniformě. Jeho vůz zastavil u vchodu u řeky a mladý kapitán od výsadkářů ho doprovodil dovnitř do kanceláře generála Bena Croftera, náčelníka štábu americké armády. "Smím se zeptat, co se děje?"

"Něco, co byste podle nás měl vidět, Grigoriji," odpověděl Crofter tajemně. Prošli budovou k heliportu Pentagonu, kde Dalmatov užasle nasedl do helikoptéry prezidentské letky. Sikorskij okamžitě vzlétl a zamířil na severozápad do marylandských kopců. O dvacet minut později začali klesat. Dalmatov zaznamenal další překvapení. Helikoptéra přistávala v Camp Davidu. Jeden člen stráží námořní pěchoty v modré uniformě salutoval pod stromy. O chvíli později se objevila mýtina. Dalmatov nevěděl, že i tady rostou břízy, bylo jich tu snad půl akru a mýtina se nacházela nedaleko od kopce, odkud byl krásný výhled na okolní krajinu. V zemi viděl pravoúhlou jámu hlubokou přesně šest stop. Bylo zvláštní, že tu nebyl žádný náhrobek a že drn byl pečlivě vyříznut a ležel stranou, aby mohl být navrácen na původní místo.

Dalmatov si všiml, že kolem stojí další členové námořní pěchoty. Ti měli na sobě maskovací oděvy a pásy s pistolemi. Takový stupeň ostražitosti tady nebyl ničím překvapivým, a generála potěšilo, že za uplynulou hodinu se stalo aspoň něco očekávaného.

První se objevil jeden džíp. Dva mariňáci - znovu v modrém - vystoupili a kolem jámy vztyčili předem připravený stan. Určitě to museli cvičit, pomyslel si generál, protože podle jeho hodinek to zvládli za tři minuty. Pak se mezi stromy objevila dodávka a za ní další džípy. Na korbě dodávky ležela naleštěná dubová rakev. Dodávka dojela na pár metrů od jámy a zastavila se. Seřadila se čestná stráž.

"Smím se zeptat, proč jsem tady?" zeptal se Dalmatov, když už to nemohl vydržet. "Původně jste sloužil u tankistů, že?"

"Ano, generále Croftere, stejně jako vy."

"Tak proto."

Šest mužů čestné stráže postavilo rakev na stojan. Seržant lodního dělostřelectva, který jednotce velel, odsunul víko.

Crofter došel k rakvi. Dalmatov zalapal po dechu, když uviděl, kdo leží uvnitř.

"Miša."

"Myslel jsem si, že ho budete znát," ozval se nový hlas. Dalmatov se otočil.

"Vy jste Ryan." Viděl i ostatní, Rittera ze CIA, generála Parkse a mladý manželský pár kolem třicítky. Žena byla nejspíš těhotná, i když asi ne dlouho. V lehkém jarním vánku tiše plakala.

"Ano, pane."

Rus ukázal k rakvi. "Kde - jak jste..."

"Právě jsem se vrátil z Moskvy. Generální tajemník byl tak laskav a dal mi plukovníkovu uniformu a vyznamenání. Řekl, že... že v případě tohoto muže raději vzpomíná na to, proč dostal ty tři zlaté hvězdy. Doufáme, že sdělíte vašim lidem, že plukovník Michail Semjonovič Filitov, trojnásobný hrdina Sovětského svazu, zemřel klidnou smrtí ve spánku."

Dalmatov zrudl. "Byl to zrádce mé vlasti..., nebudu tady stát a..."

"Generále," pronesl Ryan důrazně, "uvědomte si, že váš generální tajemník s takovým postojem nesouhlasí. Byl to možná větší hrdina, než tušíte, a to jak pro vaši, tak pro mou zemi. Povězte mi, generále, kolika bitev jste se zúčastnil? Kolikrát jste byl pro svou vlast raněn? Dokážete se na tohoto muže podívat a říci o něm, že je to zrádce? No nic..." Ryan pokynul seržantovi, ten rakev zavřel. Když skončil, jiný mariňák přes ni přehodil sovětskou vlajku. Pak se objevila skupina střelců a postavila se u hlavy hrobu. Ryan vytáhl z kapsy papír a přečetl odůvodnění Míšových vyznamenání za statečnost. Střelci pozvedli své pušky a vystřelili salvy. Muž s trubkou zatroubil fanfáru.

Dalmatov se postavil do pozoru a zasalutoval. Ryanovi připadalo, že je škoda, že obřad musí proběhnout v tajnosti, ale jeho prostota zase v sobě nesla jistou vznešenost, která sem zapadala.

"Proč tady?" zeptal se Dalmatov po skončení obřadu.

"Sám bych raději volil Arlington, ale tam by si toho mohl někdo všimnout. Přímo za těmito kopci je bojiště Antietam. Během nejkrvavějšího dne naší občanské války tam síly Unie po zoufalé bitvě odrazily první invazi generála Leeho na sever. Takže se to jevilo jako vhodné," řekl Ryan. "Když má mít hrdina neoznačený hrob, tak ať leží aspoň nedaleko od míst, kde padli jeho kamarádi."

"Kamarádi?"

"Tak či onak, všichni přece bojujeme za to, v co věříme. A to je pro nás takové společné východisko, ne?" dodal Jack. Pak odešel ke svému autu a ponechal Dalmatova s tou myšlenkou.

??

??

??

??